

30.

**Türk Manyetik Rezonans Derneği
Yıllık Bilimsel Toplantısı**

15 - 18 Nisan 2026
Spice Kongre Merkezi, Belek
www.tmrdkongre.com

BİLDİRİ KİTAPÇIĞI

BİLİMSEL SEKRETERYASI
Türk Manyetik Rezonans Derneği
Konak Mahallesi, 858. Sokak
No: 2 Çakıroğlu İş Hanı K: 5 D: 55 Konak/İZMİR
Tel : +90 232 446 75 96 Faks : +90 232 446 75 96
W: www.tmr.org.tr – E: tmrd@tmrd.org.tr

ORGANİZASYON SEKRETERYA
Unicon Mice Kongre Turizm Organizasyon Hizmetleri
Ticaret LTD. ŞTİ.

İstanbul: Gayrettepe Mah. Vefabayırı Sok. İş Bankalılar Sitesi
C Blok No: 3/B1 Beşiktaş
Ankara: Reneza İş Merkezi İlkbahar Mah. Doğukent Cad.
No: 739/40 Çankaya
Tel: +90 212 969 33 05 - +90 312 577 52 19

E: info@uniconmice.com - tmrdkongre@uniconmice.com
W: www.uniconmice.com - www.tmrkongre.com

DAVET	IV
KURULLAR	V
BİLİMSEL PROGRAM	VI
■ 16 NİSAN 2026, PERŞEMBE.....	VI
■ 17 NİSAN 2026, CUMA	VIII
■ 18 NİSAN 2026, CUMARTESİ	IX
SÖZEL BİLDİRİ LİSTESİ	X
SÖZEL BİLDİRİLER.....	15
POSTER BİLDİRİLER	130
YAZAR DİZİNİ	211

Değerli Meslektaşlarımız,

Türk Manyetik Rezonans Derneği olarak bu yıl 30. Yıllık Bilimsel Toplantımızı düzenlemenin gurur ve heyecanını yaşıyoruz.

Bu özel toplantımız, 15 - 18 Nisan 2026 tarihleri arasında, ilk kez Antalya'da, Spice Hotel & Kongre Merkezi, Antalya'da gerçekleştirilecektir.

Toplantımız, her zaman olduğu gibi, konusunda uzman yerli ve yabancı konuşmacıların katkılarıyla zenginleştirilmiş bir bilimsel programla sizlerle buluşacaktır.

Toplantımızın 30. yılına yakışır içerik ve organizasyonla, siz değerli meslektaşlarımızla Antalya'da bir araya gelmekten büyük onur ve mutluluk duyacağız.

Türk Manyetik Rezonans Derneği

Yönetim Kurulu ve Bilimsel Kurul Adına

Sevgi ve Saygılarımla,

Prof. Dr. Mecit Kantarcı

TMRD ve Kongre Başkanı

TMRD YÖNETİM KURULU**BAŞKAN**

Mecit KANTARCI

BAŞKAN YARDIMCISI

Alpay ALKAN

GENEL SEKRETER

Nil TOKGÖZ

MALİ SEKRETER

Ali BALCI

ÜYELER

Ali Devrim KARAOSMANOĞLU

Gül HATİPOĞLU

Suat EREN

KONGRE DÜZENLEME KURULU**KONGRE BAŞKANI**

Mecit KANTARCI

KONGRE BAŞKAN YARDIMCISI

Alpay ALKAN

KONGRE GENEL SEKRETER

Nil TOKGÖZ

KONGRE MALİ SEKRETER

Ali BALCI

KONGRE DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Ali Devrim KARAOSMANOĞLU

Gül HATİPOĞLU

Suat EREN

16 NİSAN 2026, PERŞEMBE

	SALON A	SALON B	SALON C
09:00-10:20	ABDOMEN Oturum Başkanları: Akın Levent, Muşturay Karçaaltıncaba	PEDİATRİK RADYOLOJİ Oturum Başkanları: Ahmet Sığırcı, Cemil Göya	BAŞ-BOYUN Oturum Başkanları: Nuri Karabay, Gül Hatipoğlu
09:00-09:20	HCC Prognozu ve MRG Muşturay Karçaaltıncaba	Kraniofasyal Vasküler Malformasyonlar Ahmet Sığırcı	MRG'de Temel Fizik Prensipler Muhteşem Ağildere
09:20-09:40	Karaciğer MRG Elastografi, Endikasyonlar ve Tuzaklar İlkay İdilman	Pediyatrik MRG'de Hepatobiliyer Kontrast Madde Uygulamaları Berna Oğuz	Olgular ile Lenf Nodu Lezyonları Ayça Karaosmanoğlu
09:40-10:00	Difüz Karaciğer Hastalıklarında MR Görüntüleme Deniz Akata	Nörokütanöz Sendromlar Klinik Deneyimlerimiz Berrin Demir	Olgular ile Paranasal Sinüs Lezyonları Gül Hatipoğlu
10:00-10:20	Periferik ve Hiler Kolanjiyokarsinomda MR Görüntüleme Rıza Sarper Ökten	MSS Tümörlerinde RT ve KT Sonrası Değişiklikler Zakir Sakçı	Olgular ile Tükürük Bezi Lezyonları Nuri Karabay
10:20-11:50	KAHVE MOLASI		
10:50-11:00	AÇILIŞ KONUSMASI Mecit Kantarcı		
11:00-11:20	Yapay Zeka: Hayat ve Bilim Nasıl Değişiyor? Okan Akhan		
11:20-12:20	ABDOMEN Oturum Başkanları: Suat Eren, Bülent Aydın	PEDİATRİK NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Alpay Alkan, Korgün Koral	KAS-İSKELET Kemik ve Yumuşak doku Tümörleri Oturum Başkanları: Nil Tokgöz, Atilla Çilengir
11:20-11:40	Karaciğerin Mezenkimal Tümörleri Mustafa Harman	Pediyatrik Beyin MRG: Normal mi? Anormal mi? Meltem Ceyhan Bilgici	Spinal Kemik Tümörleri Nil Tokgöz
11:40-12:00	Karaciğer Metastazlarında Görüntüleme Mecit Kantarcı	Beynin Orta Hat Lezyonları Korgün Koral	Adipositik Tümörler: Raporlama İpuçları ve Ayırıcı Tanı Atilla Çilengir
12:00-12:20	Budd-Chiari SOS Verirse Portal Ven Ne Yapar? Şükrü Mehmet Ertürk	Kemik Kökenli Pediyatrik Spinal Lezyonlar Korgün Koral	Osteosarkom ve Alt Tipleri İpek Tamsel

16 NİSAN 2026, PERŞEMBE

	SALON A	SALON B	SALON C
12:20-13:02	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-1 ABDOMEN Oturum Başkanları: Adnan Okur, Leyla Karaca	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-2 NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Başak Atalay, Taner Bulut	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-3 KAS-İSKELET RADYOLOJİSİ Oturum Başkanları: Zeynep Maraş Özdemir, Fatih Çelikyay
12:20-12:27	SS-001 - Sena İkinci Ermiş	SS-007 - Mahsima Gül Gümrükçü	SS-013 - Ömer Özberk
12:27-12:34	SS-002 - Bökebatur Ahmet Raşit Mendi	SS-008 - Yunus Emre Senturk	SS-014 - Duygu Demirtaş
12:34-12:41	SS-003 - Raşit Eren Büyüktoka	SS-009 - Berkay Yılmaz	SS-015 - Halil Tekdemir
12:41-12:48	SS-004 - Ali Şalbaş	SS-011 - İsmail Meşe	SS-016 - Berkay Yılmaz
12:48-12:55	SS-005 - Evin Oğuz	SS-012 - Ali Şalbaş	SS-017 - Amed Çekdar Altındağ
12:55-13:02	SS-006 - Bilge Nur Yıldırım		SS-018 - Aytekin Mangal
13:05-14:15	ÖĞLE YEMEĞİ		
14:15-15:00	Gadopiklenol – Yüksek Relaksiviteye Sahip, Düşük Dozlu Bir Gadolinium Kontrast Ajanı Moderatör: Muşturay Karçaltıncaba Konuşmacı: Damiano Cereghetti		
15:00-16:20	KARDİYAK Oturum Başkanları: Özlem Barutçu, Serçin Özkök	NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Nail Bulakbaşı, Fazıl Gelal	KAS-İSKELET Metabolik Hastalıklar ve Artritler Oturum Başkanları: Ali Balcı, Nuran Sabir
15:00-15:20	Kalp Kapak Hastalıkları Özlem Barutçu	Glial Tümörlere Güncel Yaklaşım Nail Bulakbaşı	Psödotümörler ve Kas İskelet Sistemini Etkileyen Diğer Lezyonlar Ali Balcı
15:20-15:40	Kardiyak MRG'de Tüm Geç Kontrastlanma Paternleri ve Ayırıcı Tanısı Mecit Kantarcı	Glial Tümörlerde Postop İzlem Fazıl Gelal	El ve El Bileği: Sık Rastlanan İnflamatuvar, Enfeksiyöz, Tümoral ve Travmatik Patolojiler Nuran Sabir
15:40-16:00	Hipertrofik Kardiomyopati Serkan Arıbal	Tümör Taklitçileri Alpay Alkan	Kas-İskelet Sistemini Tutan Sistemik Hastalıkların Tanısında Radyolojik İpuçları Adalet Elçin Yıldız
16:00-16:20	Myokardiyal Ödem Ömer Önder	Sellar-Parasellar Lezyonlar Begümhan Baysal	Rotator Kaf Patolojilerinde MR Görüntüleme Sinem Karazincir
16:20-16:50	KAHVE MOLASI		
16:50-18:10	ABDOMEN Oturum Başkanları: Suat Eren, Ezgi Güler	ABDOMEN Oturum Başkanları: F. Demir Apaydın, Ercan Karaaslan	KAS-İSKELET Oturum Başkanları: Pınar Koşar, Adalet Elçin Yıldız
16:50-17:10	Retroperiton ve Derin Pelvik Lezyonlar Mustafa Seçil	Pediyatrik Onkolojide Tüm Vücut MR Görüntüleme Ercan Karaaslan	Kalça Patolojilerinde MRG Bulguları ve Ayırıcı Tanı: Olgu Temelli Pınar Koşar
17:10-17:30	Renal Solid kitleler Ezgi Güler	MRG Kılavuzluğunda Prostat Kanseri Klinik Yaklaşım: Aktif İzlem, Fokal Tedavi, Cerrahi ve Radyoterapi Barış Türkbey	Sakroiliak Eklem MR Görüntülemesinde Yanılgılar, Tuzaklar ve Gerçekler Aysu Başak Özbalcı
17:30-17:50	Böbrek Kistlerinde MRG Rehberliğinde Boşniak Klasifikasyonu Leyla Karaca	Renal Hücreli Kansere ve Berrak Hücreli Olasılık Skoru (ccLR) F. Demir Apaydın	Ayak Bileği Tendon ve Ligament Patolojilerinde MR Görüntüleme Fatih Çelikyay
17:50-18:10	Sürrrenal Lezyonlarda MRG İşıl Başara Akın		

17 NİSAN 2026, CUMA

	SALON A	SALON B	SALON C
09:00-10:00	KARDİYAK Oturum Başkanları: Aysel Türkvatan, Özlem Barutçu	ABDOMEN Oturum Başkanları: Ali Devrim Karaosmanoğlu, Funda Barlık	PEDİATRİK RADYOLOJİ Oturum Başkanları: Mithat Haliloğlu, Berna Uçan
09:00-09:20	İnfiltratif Myokardiyal Patolojiler Mustafa Koplay	Benign ve Malign Fokal Karaciğer Lezyonları Ayşegül Kahraman	Pediyatrik Posterior Fossa Tümörleri Korgün Koral
09:20-09:40	Aritmojenik Mitral Valve Prolapsusu Aysel Türkvatan	Safra Kanalı Kanselerinde MR Görüntüleme Ayşe Erden	Pediyatrik Pankreatit-MRG Bulguları Mithat Haliloğlu
09:40-10:00	Myokardiyal Paramanyetik Madde Birikimi Hasan Yiğit	Rektum Kanselerinde Lokal Evreleme Bengi Gürses	Pelvik Kitlelerin MRG Temelli Ayırıcı Tanısı Berna Uçan
10:00-10:30	KAHVE MOLASI		
10:30-11:30	KAS-İSKELET Oturum Başkanları: Tamer Kaya, Nil Tokgöz	ABDOMEN Oturum Başkanları: Bengi Gürses, Mecit Kantarcı	NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: İlhan Erden, Gülhan Ertan Akan
10:30-10:50	Kas-İskelet Sisteminin Olağan Dışı Normalleri Tamer Kaya	MRG ile Prostat Kanseri Tanısı: PI-RADS ve Ötesi Barış Türkbey	Olgularla Acil Pediyatrik Nöroradyoloji Korgün Koral
10:50-11:10	Kemik İliği Patolojilerinde Görüntüleme ve Ayırıcı Tanı Zehra Akkaya	Endometriyum Kanselerinde Görüntüleme Funda Barlık	Epilepsi Gülhan Ertan Akan
11:10-11:30	Sakroiliak Eklemde Yapısal Lezyonlar: BT-Benzeri Görüntüleme ile Yalnızca MRG Yeterli mi? Özgür Tosun	Prostat Kanseri Tanısında Yapay Zeka Uygulamaları: Radyolojiden Patolojiye Barış Türkbey	Hematolojik Hastalıklarda SSS Tutulumu Ömer Kaya
11:30-12:15	 BAYER UYDU SEMPOZYUMU Veriden Tecrübeye Gadovist Kullanımında Etkililik ve Güvenlik Moderatör: Şükrü Mehmet Ertürk Konuşmacı: Atıla Karaalp		
12:15-13:30	ÖĞLE YEMEĞİ		
13:30-14:15	 UNITED IMAGING UYDU SEMPOZYUMU Ultra Yüksek Manyetik Alanda MR Görüntüleme & Çin Dışındaki İlk 5T MR Deneyimi Konuşmacı: Kaan Meriç		
14:15-15:15	MEME RADYOLOJİSİ Oturum Başkanları: Figen Demirkazık, Nermin Tunçbilek	OLAĞAN GENEL KURUL	NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Taner Bulut, Banu Topçu Çakır
14:15-14:35	Olgularla Meme Kanselerinde Sistemik Tedaviye Yanıt Değerlendirme Nermin Tunçbilek		Damar Duvarı Görüntüleme Serdar Arslan
14:35-14:55	Problem Çözücü Olarak Meme MRG. Ne Zaman? Kime? Gamze Durhan		MR Anjiyografi Teknikleri Rıfat Özpar
14:55-15:15	Yüksek Riskli Meme Lezyonlarında MRG Kullanımı Figen Demirkazık		Demans Emetullah Cindil
15:15-15:45	KAHVE MOLASI		KAHVE MOLASI
15:45-17:05	MEME RADYOLOJİSİ Oturum Başkanları: Ayşenur Oktay, Sibel Kul		KAS-İSKELET Oturum Başkanları: Remide Arkun, Hayri Oğul
15:45-16:05	Meme Görüntülemelerde Kontrastlı MRG – İgu Paylaşımı Ayşenur Oktay		Dünden Bugüne Omuz MR: Görüntüleme ve Yorumlama Remide Arkun
16:05-16:25	Kontrastlı Mamografi-Tomosentez: Nasıl Yapıyorum? Sibel Kul		ACL Yaralanmaları: Akut, Subakut ve Kronik Bulgular Volkan Kızılgöz
16:25-16:45	Memenin Nadir Lezyonları Fadime Güven		Osteokondral Lezyonlar (OCD): Evreleme ve Takip Hayri Oğul
16:45-17:05	Meme MRG Raporlarımızda Neler Değişti? BI-RADS v2025'e Olgular Temelli Yaklaşım Ayça Seyfettin		

18 NİSAN 2026, CUMARTESİ

	SALON A	SALON B	SALON C
09:00-10:00	ABDOMEN Oturum Başkanları: Deniz Akata, Mecit Kantarcı	KAS-İSKELET Oturum Başkanları: Berna Dirim Mete, Neslihan Taşdelen	NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Alpay Alkan, Rahşan Göçmen
09:00-09:20	Pelviste İnsidental Lezyonlar: Ayrıcı Tanı ve İpuçları Deniz Akata	El Bileği ve Dirsek Aşırı Kullanım Sendromları Berna Dirim Mete	MS Taklitçileri Başak Atalay
09:20-09:40	Over Kitlelerinde MRG Murat Danacı	Kalça Ağrısı: MRG ile Klinik Yol Haritası Zeynep Maraş Özdemir	Erişkin Başlangıçlı Lökodistrofi Rahşan Göçmen
09:40-10:00	Neoplastik Pankreas Lezyonlarında MR Görüntüleme Ali Devrim Karaosmanoğlu	Mekanizma Bazlı Ayak Bileği Yaralanmalarında MRG: Lauge-Hansen Rehberliğinde Neslihan Taşdelen	Toksik-Metabolik Hastalıklar Alpay Alkan
10:00-10:30	KAHVE MOLASI		
10:30-11:50	KARDİYAK Oturum Başkanları: Cengiz Erol, Memduh Dursun	BAŞ-BOYUN Oturum Başkanları: Muhteşem Ağıldere, Uğur Toprak	NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Ömer Kitiş, Gül Hatipoğlu
10:30-10:50	T1 VET2 Haritalama Cengiz Erol	Baş-Boyun Tümörlerinde Güncel Evreleme Uğur Toprak	Olgularla Travma Taner Bulut
10:50-11:10	Sağ Kalp Patolojileri Memduh Dursun	Baş-Boyun Kanserlerinde Perinöral Yayılm Defne Gürbüz	Intrakranyal Enfeksiyonlar Gül Hatipoğlu
11:10-11:30	Pediyatrik Kardiyomyopati Serçin Özkök	Baş-Boyunda ZTE MRG Uygulamaları Elif Bulut	Spinal İnsidental Lezyonlar ve Yönetimi Banu Topçu Çakır
11:30-11:50	Toraks Görüntülemesinde MRG'nin Artan Rolü: Akciğer Odaklı Bir Bakış Mesut Özgökçe	MRG'de Görüntü Kalitesinin İyileştirilmesi Muhteşem Ağıldere	Spinal Enflamatuvar Hastalıklar Ömer Kitiş
12:00-13:30	ÖĞLE YEMEĞİ		
13:30-14:50	BAŞ-BOYUN Oturum Başkanları: Dilek Gökharman, Fatma Beyazal Çeliker	ABDOMEN Oturum Başkanları: Erdal Karavaş, Canan Altay	TEKNİK GÜNCELLEMELER VE YENİ YAKLAŞIMLAR IŞIĞINDA RADYOLOJİ Oturum Başkanları: Utku Şenol, Volkan Kızılgöz
13:30-13:50	Suprahoid Kompartmanlar: Anatomisi ve Lezyonları Elif Gözgeç	Mesane Kanseri Olgularında VIRADS ve MRG Kullanımı Erdal Karavaş	Görüntüye Bakan ve Raporu Okuyan Yapay Zeka: Radyolojide Yeni Nesil Modeller Alperen Tezcan
13:50-14:10	İnfrahoid Kompartmanlar: Anatomisi ve Lezyonları Fatma Beyazal Çeliker	Penil Acillerde MRG kullanımı Sonay Aydın	Acil Serviste Hızlı MRG Protokolleri: 15 Dakika İçinde Tanı Bünyamin Ece
14:10-14:30	Olgularla Orbita Tümörleri Dilek Gökharman	Testis Lezyonlarında MRG Canan Altay	Gebe Olgularda Akut Karın Kemal Memiş
14:30-14:50		Ekstratestiküler / Paratestiküler Lezyonlarda MRG Serdar Aslan	Tüm Vücut MRG (Whole-Body MRI) ve ONCO-RADS Kürşat Erman
14:50-15:30	KAHVE MOLASI		
15:30-16:30	HİBRİT GÖRÜNTÜLEME Oturum Başkanları: Nagehan İnan Gürcan, Cenk Eraslan	15:30-16:19 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-10 ABDOMEN Oturum Başkanları: Suat Eren, Serdar Aslan	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-11 NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Fazıl Gelal, Elif Gözgeç
15:30-15:50	Yaşlı Populasyonda Nörogörüntüleme Cenk Eraslan	15:30-15:37 SS-086 - Dilara Kavas Köklüce 15:37-15:44 SS-087 - Ayşegül Görmez 15:44-15:51 SS-088 - Görkem Karamustafao	SS-094 - Duygu Erkal Tonkaz SS-095 - Elif Öykü Yeşiloğlu SS-100 - Merve Selim
15:50-16:10	Pet MRG: Radyologlar Ne Bilmeli? Nagihan İnan Gürcan	15:51-15:58 SS-089 - Ömer Özberk 15:58-16:05 SS-090 - Murat Özoğul	SS-101 - Müşerref Bade Kurnaz
16:10-16:30	Hepatobiliyer Pet MRG Nagihan İnan Gürcan	16:05-16:12 SS-091 - Cemre Özenbaş 16:12-16:19 SS-092 - Gizem Kaymaz Lüy	

16 NİSAN 2026, PERŞEMBE

SALON A SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-1 ABDOMEN Oturum Başkanları: Adnan Okur, Leyla Karaca		SALON B SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-2 NÖRORADYOLOJİ Oturum Başkanları: Başak Atalay, Taner Bulut		SALON C SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-3 KAS-İSKELET RADYOLOJİSİ Oturum Başkanları: Zeynep Maraş Özdemir, Fatih Çelikyay	
12:20-12:27	SS-001 / Multiparametrik MR Histogram Analizi ile Patolojik ve Normal Lenf Nodlarının Ayrımı: ADC, T2 ve Kontrastlı T1 Bulgularının Node-RADS 2.0 İçin Yardımcı Kantitatif Özellik Olarak Değerlendirilmesi Sena Ekinci Ermiş	12:20-12:27	SS-007 / Acil Nöroradyolojide Multimodal Büyük Dil Modellerinde Klinik Bilgi Kaynaklı Doğrulama Yanıllığı ve Halüsinasyon Risklerinin Değerlendirilmesi Mahsima Gül Gümrükçü	12:20-12:27	SS-013 / Anterior Çapraz Bağ Mukoid Dejenerasyonunda MR Morfometrik Parametreler ve Eşlik Eden Bulgular: Kontrollü Karşılaştırmalı Çalışma Ömer Özberk
12:27-12:34	SS-002 / Renal Hücreli Karsinom Alt Tiplerinin Preoperatif Ayrımında Çoklu Sekans MRG Radyomik ve Makine Öğrenmesi Algoritmalarının Etkinliği Bökebatur Ahmet Raşit Mendi	12:27-12:34	SS-008 / Beyin Sapında Saptanan Tek Beyaz Cevher Lezyonlarının Ayrıcı Tanısında İzotropik FLAIR* Tabanlı Santral Ven İşaretinin Tanısal Özgüllüğü: Multiple Skleroz mu, Diğer Demiyelinizan Süreçler mi? Yunus Emre Senturk	12:27-12:34	SS-014 / Lomber Spondilolistezis ile Paraspinal Kas Yağlı Dejenerasyonu Arasındaki İlişki: Eşleştirilmiş Olgu-Kontrol Çalışması Duygu Demirtaş
12:34-12:41	SS-003 / Comparative Performance Evaluation of Large Language Models for TNM Stage Classification in Rectal MRI Reports Raşit Eren Büyüktoka	12:34-12:41	SS-009 / PFCNet: A Deep Learning Pipeline for Classification of Pediatric Posterior Fossa Tumors Using BiomedCLIP Foundation Model on Limited MRI Data Berkay Yılmaz	12:34-12:41	SS-015 / Sekel Osgood-Schlatter Hastalarında Patellofemoral Maltracking ve Lateral Patellar Kıkırdak Dejenerasyonu: Retrospektif Bir MRG Çalışması Halil Tekdemir
12:41-12:48	SS-004 / Current Research in MRI Dergisinin İlk Dört Yılı: Tanımlayıcı Bir Analiz Ali Salbas	12:41-12:48	SS-011 / Manyetik Rezonans Görüntülerine Dayalı Derin Öğrenme Yaklaşımıyla Akut Migren Tanı Ayrımı İsmail Meşe	12:41-12:48	SS-016 / FALCON-Net: A Physics-Informed Lightweight Cascade Network for Accelerated MRI Reconstruction — Preliminary Results on fastMRI Berkay Yılmaz
12:48-12:55	SS-005 / Detaylı Gebelik Taramasında Plasenta Sertliğinin Shear Wave Elastografi ile Değerlendirilmesi: Prospektif Fizibilite Çalışması Evin Oğuz	12:48-12:55	SS-012 / Akut İskemik İnme Tespitinde Yapay Zeka Tabanlı Büyük Dil Modellerinin Tanısal Performansı Ali Salbas	12:48-12:55	SS-017 / Accessory Navicular on MRI in Adults (n = 1,988): Prevalence, Subtypes, and Edema Correlates Amed Çekdar Altındağ
12:55-13:02	SS-006 / Kronik Karaciğer Hastalığında Splenik ve Hepatik Adc Değerleri ile Portal Hemodinamik Parametrelerin Kombine Tanısal Değeri: Kontrol Grubu Karşılaştırmalı Retrospektif MR Çalışması Bilge Nur Yıldırım				SS-018 / Subskapularis Tendon Patolojileri ve Korakohumeral Mesafe İlişkisi Aytekin Mangal

17 NİSAN 2026, CUMA

SALON 1 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-4 ABDOMEN Oturum Başkanları: Ezgi Güler, Canan Altay		SALON 1 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-5 ABDOMEN-GENİTOÜRİNER-KARDİYAK Oturum Başkanları: Hasan Yiğit, Gökhan Tonkaz	
09:00-09:07	SS-019 / A Rare Metastatic Pattern in the Urogenital System: Seminal Vesicle Metastasis from Cholangiocarcinoma Gamze Büşra Sarı	10:30-10:37	SS-027 / New Indexes Via PACS: T2, DWI, ADC Ratios to Differentiate Benign from Malignant Focal Liver Lesions: An Analytic Research İbrahim Parlak
09:07-09:14	SS-020 / Difüzyon Ağırlıklı Manyetik Rezonans Görüntülemesinde Renal Parankim ve Medulla ROI Ölçümlerinin eGFR ile İlişkisi İpek Yücel Karcı	10:37-10:44	SS-028 / Radyolojik 'Sanal Biyopsi': MRG Tabanlı Kantitatif İndeksler ile Renal Hücreli Karsinomun Yaygın Suptiplerini Öngörebilir miyiz? Burak Kalafat
09:14-09:21	SS-021 / Sirozda İndetermine Nodüllerde Hepatoselüler Karsinom (HCC) Progresyon Riski Görkem Karamustafaoğlu	10:44-10:51	SS-029 / Klinik Olarak Anlamlı Prostat Kanserinde Mutlak ADC ve ADC Oranları İçin Optimal Eşik Değerlerin Belirlenmesi: PI-RADS v2.1 ve Tümör Agresifliği ile Korelasyon İlyas Dündar
09:21-09:28	SS-022 / Böbrek Kitlelerinde MRG ile 3 Kategorili Berrak Hücreli Olasılık Skoru: İnsan Gözlemciler ve Yapay Zeka Arasında Tanısal Performans Sena Ekinci Ermiş	10:51-10:58	SS-030 / Periferik Zon Lezyonlarında Difüzyon Ağırlıklı MRG'de ADC Değerinin Klinik Anlamlı Prostat Kanserini Öngörmedeki Değeri: Gleason ≥ 7 'nin Gleason 3+3'ten Ayrımı Pelin Elif Güner
09:28-09:35	SS-023 / Abdominal Aorta Kalsifikasyon Hacmi ile Yaş, Cinsiyet, Karaciğer Yağlanması ve Cilt Altı Yağ Doku Kalınlığı İlişkisi Muhammed Enes Oğuztürk	10:58-11:05	SS-031 / Endometrium Kanserinde Non-İnvaziv Biyobelirteç Arayışı: Normalize ADC Parametrelerinin Radyogenomik Analizi Belis Tozlu Yücel
09:35-09:42	SS-024 / Siroz Hastalarında Psoas Kalınlık İndeksi ile Sarkopeninin Klinik ve Laboratuvar Bulgularıyla Korelasyonunun Araştırılması Muhammed Emre Işıktaş	11:05-11:12	SS-032 / PI-RADS 3 Lezyonlarında Klinik Anlamlı Kanseri Öngörmeye Multiparametrik Manyetik Rezonans Görüntüleme (mpMRG) ve İleri Diffüzyon Analizi İbrahim Halil Yerlikaya
09:42-09:49	SS-025 / Nadir Renal Hücreli Karsinomların Manyetik Rezonans Bulguları: Tek Merkez Deneyimi Aziz Anıl Tan	11:12-11:19	SS-033 / Kardiyak MR Görüntülerinden Segmentasyon ve Büyük Dil Modelleri ile Kardiyak Hastalık Sınıflandırması İsmail Meşe
09:49-09:56	SS-026 / MRI Findings and Differential Diagnosis of Urethral and Periurethral Lesions: A Case Series Gamze Büşra Sarı	11:19-11:26	SS-035 / Kardiyak MRG'de Hızlı Protokollerin İhmal Edilen Riskleri: Kontrast Sonrası Sine Görüntülerde Sistematik EF Sapmaları ve Aritmi Riski Saime Turgut Güneş
09:56-10:03	SS-093 / Hepatik Alveolar Ekinokokta Difüzyon MR Bulgularının Evre ve Lezyon Morfolojisi ile İlişkisi Fahri Aydın	11:26-11:33	SS-036 / Kardiyak Sarkoidozda Mitral Anüler Düzlem Sistolik Ekskürsiyonunun (MAPSE) Tanısal Değeri Saime Turgut Güneş
		11:33-11:40	SS-037 / Adenozin Stres Perfüzyon Kardiyak MRG: Tek Merkez Ön Sonuçlarımız Fethi Emre Ustabasıoğlu
		11:40-11:47	SS-038 / Toraks MRG'de Kistik Parankimal Lezyonlar: Morfolojik Özelliklerin Benign-Malign Ayrımındaki Rolü Mustafa Yeşilyurt
		11:47-11:54	SS-039 / Mitral Kapak Prolapsuslu Hastalarda Mitral Anüler Ayrılma Tiplerinin Geç Gadolinium Tutulumu ve Sol Atriyum Volüm İndeksi ile İlişkisi: Kardiyak MRG çalışması Defne Şahin
		11:54-12:01	SS-040 / Ventriküler Ekstasistolde Ekstra Atım Yüğü ile Miyokard Ekstasellüler Volüm Arasındaki İlişki İffet Doğan

17 NİSAN 2026, CUMA

SALON 2 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-6 NÖRORADYOLOJİ-BAŞBOYUN Oturma Başkanları: Dilek Gökharman, Begümhan Baysal		SALON 1 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-7 KAS-İSKELET Oturma Başkanları: Hayri Oğul, Volkan Kızılgöz	
10:37-10:44	SS-042 / 1.5 Tesla Manyetik Alan Gücünde Multipl Skleroz Hastalarında Santral Ven İşareti: İzotropik FLAIR-T2* Füzyon Görüntüleme ve SWI'nın Tanısal Performansı Metin Türkmen	13:30-13:37	SS-054 / Menisküs Cerrahisi Sonrası Diz MRG: Hoffa Yağ Yastığı Bulguları Gerçekten Postoperatif Bir Belirteç mi? Özgür Tosun
10:44-10:51	SS-043 / Chiari Malformasyonlu Olgularda Posterior Dekompresyon Cerrahisinin BOS Akım Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) Bulgularına Etkisi Yuşa Yayla	13:37-13:44	SS-055 / 3T GE ZeroTE Kemik MR ile Pars Defekti Saptanması: Pars Düzeyi Gözlemciler Arası Uyum ve Adölesanlar ile Genç Erişkinlerde Bel Ağrısında BT Referanslı Uygulanabilirlik Bera Koca
10:51-10:58	SS-044 / Temporomandibuler Eklem Disfonksiyonunda MRG Bulgularının Prevalansı ve Gözlemciler Arası Uyumun Değerlendirilmesi Hatice Aydın	13:44-13:51	SS-056 / Patella Morfolojisi ve Varyasyonları ile Ön Diz Patolojileri Arasındaki İlişkinin Manyetik Rezonans Görüntüleme ile Değerlendirilmesi Hasan Hüseyin Balkır
10:58-11:05	SS-047 / Preoperatif Glial Tümör Karakterizasyonunda Multiparametrik MR: MR Spektroskopi, Perfüzyon ve ADC Parametrelerinin Patolojik Grade ve IDH Durumu ile Korelasyonu Meryem Elif Özbudak Cömert	13:51-13:58	SS-057 / Rutin El ve El Bileği MR İncelemelerinde Saptanan Ganglion Kistlerinin Anatmik Dağılımı ve Boyut Özellikleri Tuba Yücel Uçarkuş
11:05-11:12	SS-048 Hipertrofik Olivar Dejenerasyonda Manyetik Rezonans Görüntüleme Bulguları ve Guillain-Mollaret Üçgeni ile İlişkisi: Olgu Serisi Gamze Büşra Sarı	13:58-14:05	SS-059 / Bipartit Patella ve Patellofemoral Ölçüm Parametreleri ile Arasındaki İlişki, MRG Çalışması Mehtap Oktay
11:12-11:19	SS-049 / Evaluation of the Type and Incidence of Circle of Willis Anatomical Variants According to Gender by Magnetic Resonance Angiography Halime Kabalcı	14:05-14:12	SS-061 / Hoffa Yağ Yastığı Ödemi ve Meniskal Dejenerasyon İlişkinin MRG ile Değerlendirilmesi Ömer Kaya
11:19-11:26	SS-050 / Akciğer Kanseri Tedaviye Bağlı Kranial Yapısal Dejeneratif Değişikliklerin Manyetik Rezonans Görüntüleme ile Değerlendirilmesi Ece Aylin Tan Kaynar	14:12-14:19	SS-062 / Posterior Ayak Bileği Sıkışma Sendromunda Os Trigonum Boyutu ve Eşlik Eden MRG Bulgularının Önemi Muhammet Fırat Öztepe
11:26-11:33	SS-052 / Larenks Kanseri Raporlarında ChatGPT ile TNM Çıkarımı: İnsan-Yapay Zeka Uyum Gürsel Karacaoğlu	14:19-14:26	SS-063 / Lomber Manyetik Rezonans Görüntülemesinde Modic Değişikliklerinin Dejeneratif Bulgular ve Klinik Parametrelerle İlişkisi: Retrospektif Bir Çalışma Fatma Nur Bilgin
11:33-11:40	SS-053 / Oral Kavite ve Orofarenksin Bilgisayarlı Tomografi ile Görüntülenmesindeki Artefakt Sorununa SEMAR ve AIDR Teknikleri ile Yaklaşım Muhammed Halid Yener	14:26-14:33	SS-065 / Diz MR İncelemesi Bulgularının Artroskopisi ile Korelasyonu Asude Badem
11:40-11:47	SS-097 / Difüzyon MR Görüntülerinde Serebral Enfarkt Tespitinde Multimodal Büyük Dil Modellerinin Karşılaştırmalı Tanısal Performansı Kaan Işın		

17 NİSAN 2026, CUMA

SALON 2 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-8 MEME RADYOLOJİSİ Oturma Başkanları: Fadime Güven, Ayça Seyfettin		SALON 1 SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-9 MEME RADYOLOJİSİ-PEDİATRİK RADYOLOJİ Oturma Başkanları: Berna Uçan, Ece Zengin	
13:30-13:37	SS-066 / Ultrafast MRI Enhancement Timing as a Surrogate of Metabolic Activity in Breast Cancer: A Single-Center PET/CT Correlation Study Özge Tanışman	15:45-15:52	SS-077 / Maternal Diyabet ve Üçüncü Trimester Fetal Beyin Morfometrisi: Fetal MRG Temelli Değerlendirme Nur Betül Ünal Özdemir
13:37-13:44	SS-067 / Dinamik Meme MRG'de Kitlesel Olmayan Lezyonlarda Kaiser Skoru ve ADC'nin Maligniteyi Öngörme ve Histopatolojik Risk Kategorilerini Ayırt Etmedeki Tanısal Performansı Görkem Karamustafao	15:52-15:59	SS-081 / Pediatrik Chiari Tip I Malformasyonunda Syringomyeli Gelişimi: Tonsiller Ektopi ile Kranioservikal Morfometrik Belirleyiciler Nur Betül Ünal Özdemir
13:44-13:51	SS-068 / Meme MRG'de Kaiser Skorunun İdiopatik Granülatöz Mastit ile Malignite Ayırımındaki Tanısal Performansı Muhammed Halid Yener	15:59-16:06	SS-079 / Araknoid Granülasyon İçine Beyin Herniasyonu: Çocuklarda Gözden Kaçabilen Bir Posterior Fossa Bulgusu Şükriye Yılmaz
13:51-13:58	SS-069 / Meme MRG'de KAİSER Skorlaması Malignite Öngörüsünde BI-RADS' a Ek Katkı Sağlar mı?: Retrospektif Histopatolojik Korelasyon Çalışması Zeycan Kübra Cevval	16:06-16:13	SS-080 / Pediatrik Hasta Grubunda MR Venografi Bulguları Gürsel Karacaoğlu
13:58-14:05	SS-070 / Meme Manyetik Rezonans Görüntülemesinde Ödem Bulgusunun Meme Kanseri Moleküler Alt Tiplerini Öngörmedeki Rolü Mehmet Nuri Belge	16:13-16:20	SS-084 / Pediatrik Popülasyonda Optik Sinir Segmentlerinin MRG ile Değerlendirilmesi: Yaşa Göre Normal Referans Değerler Esra Bilici
14:05-14:12	SS-071 / Duktal Karsinoma İn Situ'da Kaiser Skorunun Tanısal Performansı ve Gözlemciler Arası Uyumunun Değerlendirilmesi Ayşe Hande Önal	16:20-16:27	SS-085 / Yenidoğanlarda Serebellar Kanama: MR ile Patern Analizi Cihat Artan
14:12-14:19	SS-072 / Luminal B ve HER2-enriched Meme Tümörlerinin HER2 ve Hormon Reseptör Durumuna Göre MRG Bulgularının Karşılaştırılması Bengisu Kandemir		
14:19-14:26	SS-073 / Thematic Structure and Temporal Trends in Breast Imaging Literature (2000–2025): A Dual-Database Bibliometric Mapping Study Özge Tanışman		
14:26-14:33	SS-074 / Meme Lezyonlarının Değerlendirilmesinde Difüzyon Ağırlıklı Görüntülemenin Tanısal Performansı: Prognostik Faktörler ve Histolojik Fenotiplerle İlişkisi Barış Can Arslan		
14:33-14:40	SS-075 / MRG ile İnvaziv Duktal Karsinoma Eşlik Eden Duktal Karsinoma İn Situ Varlığı Saptanabilir Mi? Esin Cıbroğlu		
14:40-14:47	SS-076 / İntraduktal Meme Patolojilerinin Değerlendirilmesinde Mamografi, Ultrasonografi ve Kontrastlı Dinamik Meme Manyetik Rezonans Görüntülemenin Duyarlılık ve Özgüllüklerinin Karşılaştırılması Ece Zengin		
14:47-14:54	SS-078 / Pediatrik Migren Hastalarında Otomatik Volümetrik Analiz ile Bölgesel Beyin Yaşı ve Kronolojik Yaş Karşılaştırması Ayça Seyfettin		

18 NİSAN 2026, CUMARTESİ

SALON B SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-10 ABDOMEN Oturma Başkanları: Suat Eren, Serdar Aslan		SALON C SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU-11 NÖRORADYOLOJİ Oturma Başkanları: Fazıl Gelal, Elif Gözgeç	
15:30-15:37	SS-086 / Transizyonel Zon Prostat Spesifik Antijen Dansitesinin PIRADS 3+1 ve 4 Lezyonlarda Klinik Anlamlı Prostat Kanseri Öngörmedeki Rolü Dilara Kavas Köklüce	15:30-15:37	SS-094 / Bilişsel Fonksiyonların Beyin Morfolojisine Etkisi: Korpus Kallozum ve Ventrikül Asimetrisi Üzerine Kantitatif Bir Analiz Duygu Erkal Tonkaz
15:37-15:44	SS-087 / MR Elastografi ve ADC ile Karaciğer Metastazlarının Kantitatif Değerlendirilmesi Ayşegül Görmez	15:37-15:44	SS-095 / Are the Outline Sign on Postcontrast T1-Weighted Imaging and Rim-Enhancing Pattern on Postcontrast FLAIR Reliable Markers for Differentiating Meningiomas from Malignant Dural Lesions? Elif Öykü Yeşiloğlu
15:44-15:51	SS-088 / Kronik Hepatit B'de Hepatik Fibrozisin Değerlendirilmesinde DWI Tabanlı Sinyal Intensite Oranının APRI ve FIB-4 ile Karşılaştırılması Gökrem Karamustafao	15:44-15:51	SS-100 / Tedavi Sonrası Yüksek Dereceli Gliom İzleminde Genişletilmiş BT-RADS'ın Üstünlüğü Merve Selim
15:51-15:58	SS-089 / Tip 2 Diyabetli Olgularda Pankreatik Steatozun Dual Echo MRG ile Kantitatif Değerlendirilmesi ve Glisemik Kontrol ile İlişkisi Ömer Özberk	15:51-15:58	SS-101 / Lumbosakral Geçiş Vertebrasının Bastrup Hastalığı Gelişimi Üzerine Etkisi: Retrospektif Bir Görüntüleme Çalışması Müşerref Bade Kurnaz
15:58-16:05	SS-090 / Difüzyon Ağırlıklı Görüntüleme Temelli ADC Ölçümlerinin Karaciğer Fibrozisi ile İlişkisi Murat Özoğul		
16:05-16:12	SS-091 / Tüm Vücut Difüzyon MR İncelemelerinde Saptanan Bulguların Sistem Bazlı Dağılımı ve Klinik Önem Düzeylerinin Değerlendirilmesi Cemre Özenbaş		
16:12-16:19	SS-092 / Manyetik Rezonans Enterografide Klinik Olarak Anlamlı Görüntüleme Bulgularının Sıklığı ve Dağılımı: Bir Yıllık Tek Merkez Deneyimi Gizem Kaymaz Lüy		

SÖZEL BİLDİRİLER

Abdominal radyoloji

SS-001

MULTİPARAMETRİK MR HİSTOGRAM ANALİZİ İLE PATOLOJİK VE NORMAL LENF NODLARININ AYIRIMI: ADC, T2 VE KONTRASTLI T1 BULGULARININ NODE-RADS 2.0 İÇİN YARDIMCI KANTİTATİF ÖZELLİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Osman Kahraman, Sena Ekinci Ermiş, Mehmet Şeker, Cengiz Erol

İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışmanın amacı, özellikle Node-RADS 2.0 kapsamında equivocal (Node-RADS 3) olarak sınıflandırılan ve klinik pratikte tanısal kararsızlığa yol açan patolojik lenf nodlarını, doku heterojenitesi açısından daha ileri düzeyde değerlendirmektir. Bu doğrultuda, difüzyon ağırlıklı görüntülemeye elde edilen ADC histogram metriklerinin yanı sıra T2 ağırlıklı ve kontrastlı T1 ağırlıklı sekanslardan türetilen kantitatif parametrelerin, Node-RADS 2.0 için yardımcı özellikler olarak nihai RADS sınıflamasına katkı sağlayıp sağlamayacağı araştırılması hedeflenmiştir.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmaya, hastanemizde 2022-2026 yılları arasında PSMA veya DOTA gibi tümöre özgü PET ajanları ile anlamlı tutulum gösteren (Prostat Ca, Pankreas-NET) ve görüntüleme temelli olarak patolojik kabul edilen lenf nodları bulunan 82 hasta (164 patolojik lenf nodu) ile, spesifik PET ajanları ile tutulum göstermeyen ve klinik/görüntüleme takipte benign kabul edilen 76 hastaya ait 152 normal lenf nodu dahil edilmiştir. Tüm olgular 3T MR cihazında standartize bir protokol ile görüntülenmiş; ADC haritaları, T2 ağırlıklı ve kontrast sonrası T1 ağırlıklı sekanslar analiz edilmiştir. Her lenf nodu için oluşturulan hacimsel ilgi alanı (VOI) tüm sekanslara uygulanmıştır. ADC histogram analizinde (FireVoxel) ortalama (mean), median, minimum, maksimum, IQR, P10, P25, P75, P90 persentil değerleri ile dağılımı tanımlayan skewness ve kurtosis parametreleri elde edilmiştir. T2 (lenf nodunun komşu iskelet kasına sinyal oranı) ve kontrastlı T1 (pre-post kontrast farkı) intensite histogramları analiz edilmiştir. İstatistiksel karşılaştırmalar Linear mixed-effects model ile yapılmış, $p < 0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

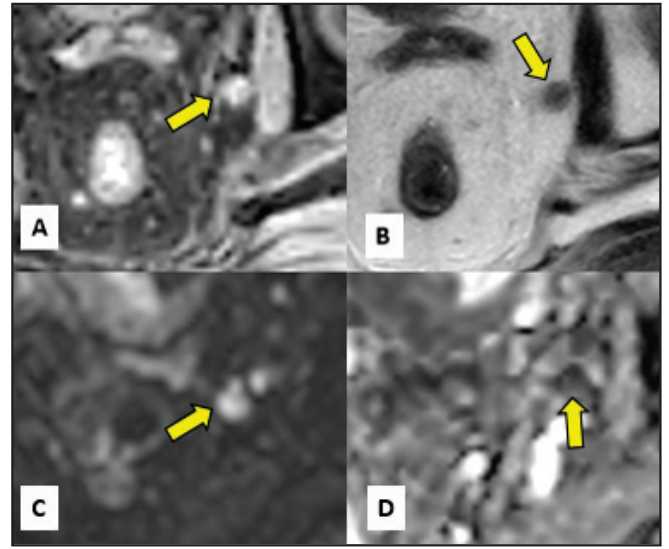
Bulgular: Patolojik lenf nodlarında ADC median değerleri, normal lenf nodlarına kıyasla anlamlı derecede düşük bulunmuştur ($0,84 \pm 0,15$ vs $1,08 \pm 0,19 \times 10^{-3} \text{ mm}^2/\text{s}$, $p=0,03$). ADC P10 ve ADC IQR değerleri patolojik grupta daha düşük veya daha yüksek eğilim göstermesine karşın istatistiksel anlamlılığa ulaşmamıştır (sırasıyla $p=0,09$ ve $p=0,12$). ADC median için ROC analizinde AUC 0,62 olarak saptanmıştır. Bu bulgu, ayırım gücünün sınırlı ancak klinik olarak potansiyel taşıdığını düşündürmektedir. T2 ve kontrastlı T1 ağırlıklı normalize histogram metriklerinde patolojik ve normal lenf nodları arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Sonuç: Bu çalışmada histolojik doğrulama yerine, PSMA veya DOTA gibi tümöre özgü PET ajanları ile saptanan lenf nodu tutulumu referans standart olarak kullanılmıştır. Bu yaklaşım, cerrahi doğrulamanın mümkün olmadığı hasta gruplarında görüntüleme temelli çalışmalar için kabul edilebilir bir yöntemdir. Elde edilen bulgular, ADC median histogram değerinin patolojik ve normal lenf nodları arasında sınırlı ancak anlamlı bir ayırım sağlayabildiğini, buna karşın ADC'nin düşük persentil ve heterojenite ölçütleri ile T2 ve kontrastlı T1 intensite histogram metriklerinin ek ayırt edici katkı sunmadığını göstermektedir. Bu durum, örneklem heterojenliği, küçük lenf nodlarının parsiyel volüm etkisi ve sekanslar arası teknik farklılıklarla ilişkili olabilir. Sonuç olarak, multiparametrik MR histogram analizi Node-RADS kapsamında morfolojik ve fonksiyonel değerlendirmeyi destekleyen yardımcı bir kantitatif özellik sunmaktadır. Gelecekte, bu tür histogram temelli parametrelerin standartlaştırılması ve raporlama sistemlerine entegrasyonu, özellikle equivocal lenf nodlarının değerlendirilmesinde klinik karar verme süreçlerine katkı sağlayabilir.

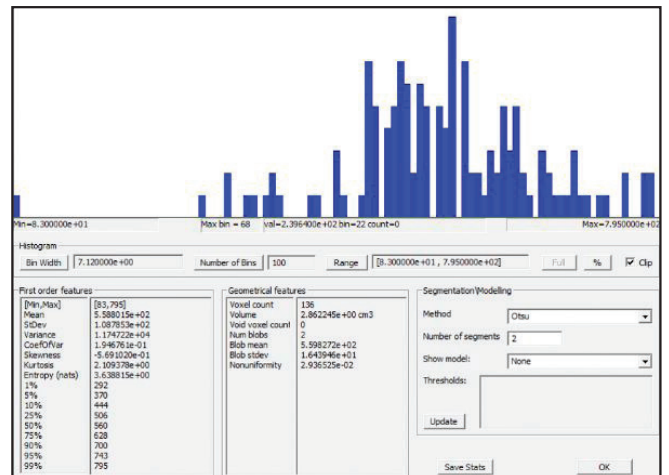
Anahtar Kelimeler: Patolojik lenf nodu, ADC histogram, Multiparametrik MR analizi, Node-RADS 2.0

Kaynaklar

1. Parillo M, Quattrocchi CC. Node Reporting and Data System 1.0 (Node-RADS) for the Assessment of Oncological Patients' Lymph Nodes in Clinical Imaging. J Clin Med. 2025 Jan 5;14(1):263. doi: 10.3390/jcm14010263.
2. Zhong, J. et al. Node-RADS: a systematic review and meta-analysis of diagnostic performance, category-wise malignancy rates, and inter-observer reliability. Eur Radiol. 2025 May;35(5):2723-2735. doi: 10.1007/s00330-024-11160-1.
3. Mundada, P. et al. Utility of MRI with morphologic and diffusion weighted imaging in the detection of post-treatment nodal disease in head and neck squamous cell carcinoma. Eur J Radiol. 2018 Apr;101:162-169. doi: 10.1016/j.ejrad.2018.02.026. Epub 2018 Feb 21. PMID: 29571791.
4. Becker, M. et al. Local recurrence of squamous cell carcinoma of the head and neck after radio(chemo)therapy: Diagnostic performance of FDG-PET/MRI with diffusion-weighted sequences. Eur Radiol. 2018 Feb;28(2):651-663. doi: 10.1007/s00330-017-4999-1.
5. Donners, R. et al. Whole-body diffusion-weighted MRI of normal lymph nodes: prospective apparent diffusion coefficient histogram and nodal distribution analysis in a healthy cohort. Cancer Imaging 21, 64 (2021). https://doi.org/10.1186/s40644-021-00432-4

Resim 1. Multiparametrik MR görüntüleme örneği (Node-RADS 3 lenf nodu). (A); Aksiyel kontrastlı T1 ağırlıklı MR görüntüsünde (ok), pelvik yerleşimli lenf nodu. (B); Aksiyel T2 ağırlıklı görüntüde aynı lenf nodu (ok) homojen hipointens izlenmekte. (C); Difüzyon ağırlıklı görüntülemeye (DWI) lenf nodunda (ok) artmış sinyal intensitesi dikkati çekmektedir. (D) ADC haritasında karşılık gelen alanda (ok) düşük sinyalli lenf nodu izlenmektedir. Kısa çapı 7 mm, düzgün kontürlü ve yuvarlak şekilli bu lenf nodu görsel olarak homojen konfigürasyonda izlendiği için Node-RADS 3 (equivocal) olarak değerlendirilmiştir. Primer tümörü evrelemede lokal lenf nodu invazyonunu doğrulamak ve PET pozitif lenf nodunda daha tutarlı Node-RADS skorlamayı yapabilmek (matematiksel olarak heterojenitenin varlığını ortaya çıkarmak) amacıyla ileri kantitatif analiz için histogram değerlendirmesine dahil edilmiştir.

Resim 2. FireVoxel yazılımı ile elde edilen histogram analizi gösterilmektedir. Hacimsel ilgi alanı (VOI) üzerinden elde edilen ADC intensite histogramı ve birinci dereceden histogram özellikleri

(mean, median, minimum, maksimum, P10-25-75-90 persentil değerleri, IQR) ile skewness ve kurtosis parametreleri hesaplanmıştır. Aynı histogram temelli analiz yaklaşımı T2 ağırlıklı görüntüler (lenf nodu / kas dokusu) ve kontrastlı T1 ağırlıklı görüntülerde (pre-post kontrast farkı) de uygulanmıştır. Bu kantitatif histogram özellikleri, lenf nodu içi doku heterojenitesini değerlendirmek amacıyla analiz edilmiştir.

Tablo 1. Çalışma tasarımı, görüntüleme analizi ve histogram temelli değerlendirme parametreleri

Değişken	Açıklama
Hasta sayısı (patolojik / normal)	82 / 76
Lenf nodu sayısı (patolojik / normal)	164 / 152
Referans standart	PSMA veya DOTA PET tutulumu
MR cihazı	3.0 Tesla, Siemens Magnetom Vida
Kullanılan MR sekansları	DWI/ADC, T2 ağırlıklı, post-kontrast T1 ağırlıklı imajlar
Segmentasyon yöntemi	Lenf nodu bazlı 3D hacimsel VOI
Analiz yazılımı	FireVoxel (NYU, ABD)
ADC histogram analizi	Mean, median, min, max, P10, P25, P75, P90, skewness, kurtosis, IQR
T2 analizi	Lenf nodu / komşu iskelet kası intensite oranı (median, IQR)
Kontrastlı T1 analizi	Pre-post kontrast intensite farkı (median, IQR)
İstatistiksel karşılaştırma	Linear mixed-effects model (LMM)
Tanısallık performans	ROC analizi (ADC median)

Tablo 2. Patolojik ve normal lenf nodlarında histogram temelli MR bulgularının karşılaştırılması

Parametre	Patolojik LN (n=164)	Normal LN (n=152)	p değeri
ADC median $\pm$ SD ($\times 10^{-3}$ mm ² /s)	0,84 $\pm$ 0,15	1,08 $\pm$ 0,19	0,03
ADC mean $\pm$ SD ($\times 10^{-3}$ mm ² /s)	0,88 $\pm$ 0,17	1,11 $\pm$ 0,21	0,07
ADC P10 $\pm$ SD ($\times 10^{-3}$ mm ² /s)	0,66 $\pm$ 0,12	0,74 $\pm$ 0,14	0,09
ADC P25 $\pm$ SD ($\times 10^{-3}$ mm ² /s)	0,71 $\pm$ 0,13	0,78 $\pm$ 0,15	0,16
ADC P75 $\pm$ SD ($\times 10^{-3}$ mm ² /s)	0,95 $\pm$ 0,18	0,98 $\pm$ 0,20	0,83
ADC skewness / kurtosis	0,82 / 3,10	0,76 / 2,95	0,1
ADC IQR $\pm$ SD ($\times 10^{-3}$ mm ² /s)	0,30 $\pm$ 0,10	0,20 $\pm$ 0,09	0,12
T2 LN/kas oranı (median [IQR])	1,32 [0,28]	1,26 [0,25]	0,32
T1 kontrast farkı (post-pre, median [IQR])	0,42 [0,18]	0,39 [0,17]	0,17

Abdominal radyoloji

SS-002

RENAL HÜCRELİ KARSİNOM ALT TİPLERİNİN PREOPERATİF AYIRIMINDA ÇOKLU SEKANS MRG RADYOMİKS VE MAKİNE ÖĞRENMESİ ALGORİTMALARININ ETKİNLİĞİ

Bökebatur Ahmet Raşit Mendi

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi

Amaç: Böbrek tümörlerinde berrak hücreli renal hücreli karsinom (ccRCC), en sık görülen ve biyolojik olarak en agresif seyreden alt tiptir. ccRCC ile non-ccRCC (papiller ve kromofob RCC) gruplarının preoperatif ayırımı, metastatik potansiyelin öngörülmesi, cerrahi yöntemin seçimi ve sistemik tedavi planlaması açısından kritik klinik öneme sahiptir. Bu çalışma, T2 ağırlıklı spin eko ve nefrografik faz postkontrast yağ baskılı T1 MR sekanslarından elde edilen radyomik özelliklerin ve makine öğrenmesi algoritmalarının, bu iki grubun non-invaziv ayırıcı tanısındaki etkinliğini araştırmayı amaçlamıştır.

Gereç-Yöntem: Cerrahi ile histopatolojik tanısı doğrulanmış toplam 71 hastanın (34 ccRCC, 37 non-ccRCC; 21 papiller RCC, 16 kromofob RCC) retrospektif MR görüntüleri analiz edildi. T2 ağırlıklı spin eko ve nefrografik faz postkontrast yağ baskılı T1 sekansları üzerinden böbrek kitlelerinin manuel 3D segmentasyonu yapıldı ve her bir kitleden 107 adet radyomik özellik elde edildi. Boyut indirgeme için en ayırt edici özellikler LASSO regresyonu ile belirlendi. Dört farklı makine öğrenmesi algoritması (RFC, SVM, Karar Ağacı, XGBoost) %70 eğitim ve %30 doğrulama veri ayırımı ile 10 katlı çap-

raz doğrulama kullanılarak eğitildi ve valide edildi. Tanısal performans duyarlılık, özgüllük ve AUC değerleri ile değerlendirildi.

Bulgular: Tanısal performans değerlendirmesinde, postkontrast T1 imajlardan elde edilen parametreler ile XGBoost algoritması, 0,928'lik AUC değeri ile en yüksek tanısal performansı sergilemiştir (AUC: 0,928, %95 GA: 0,907-0,951; duyarlılık: %88,65; özgüllük: %93,55). T2 ağırlıklı sekanslardan elde edilen modeller de yüksek başarı göstermekle birlikte, T1 serilerinin rölaf gerisinde kalmıştır (T2-XGBoost AUC: 0,854, %95 GA: 0,812-0,898). SVM (AUC: 0,889) ve RFC (AUC: 0,905) algoritmaları da postkontrast T1 serilerinde, T2 serilerine oranla daha stabil ve yüksek ayırt edicilik sağlamıştır. Gruplar arasında yaş veya cinsiyet açısından anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

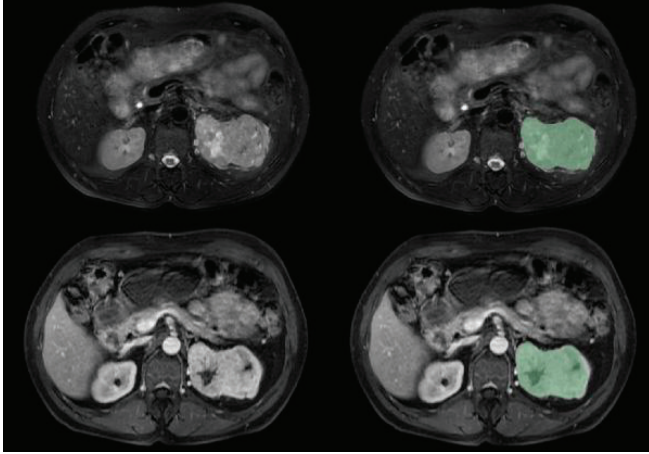
Tartışma: Çalışmamız, MRG tabanlı radyomik analiz, ccRCC ve non-ccRCC alt tiplerinin preoperatif ayırımında değerli bir araç olabileceğini göstermektedir. Elde edilen yüksek AUC değerleri, bu yaklaşımın literatürdeki BT radiomics temelli benzer çalışmalarla tutarlı olduğunu ve klinik potansiyel taşıdığını düşündürmektedir. Araştırmamız hem T2 ağırlıklı hem de nefrografik faz T1 MRG sekanslarından elde edilen radyomik parametreleri kullanarak ccRCC ve non-ccRCC ayırımı hedefleyen ve bu süreci dört farklı makine öğrenmesi algoritmasıyla kapsamlı bir şekilde valide eden ilk çalışmadır. XGBoost modelinin sergilediği yüksek performans, bu algoritmanın karmaşık radyomik verilerdeki ayırt edici örüntüleri saptamadaki etkinliğine işaret etmektedir. Bu non-invaziv yöntem, tümör heterojenitesini kantitatif olarak yansıtarak, invaziv biyopsi ihtiyacını azaltma ve cerrahi stratejinin (parsiyel/radikal nefrektomi) optimizasyonuna katkı sağlama potansiyeli sunmaktadır.

Sonuç: MR tabanlı radyomik özelliklerin makine öğrenmesi algoritmaları (özellikle XGBoost) ile entegrasyonu, ccRCC ve non-ccRCC ayırımında yüksek doğruluk sunan, non-invaziv bir yöntemdir. Bu yaklaşım, preoperatif dönemde tümörün biyolojik davranışını öngörerek klinik karar verme süreçlerini optimize etme, gereksiz agresif cerrahilerden kaçınma ve kişiselleştirilmiş tedavi stratejileri geliştirme konusunda önemli bir potansiyele sahiptir.

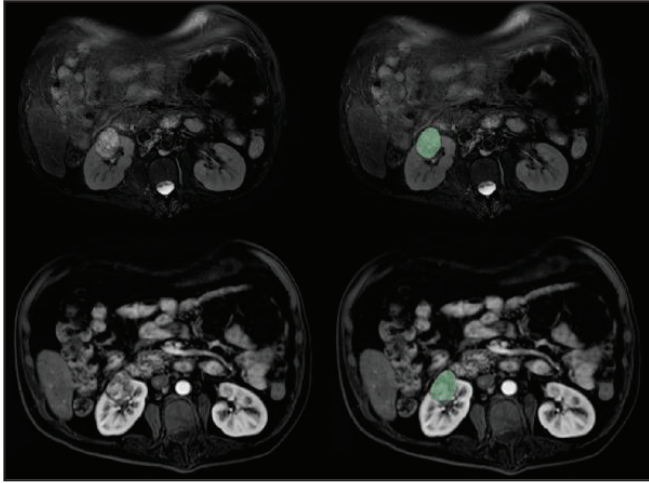
Anahtar Kelimeler: Makine Öğrenmesi, Manyetik Rezonans, Radyomiks, Renal Hücreli Karsinom

Kaynaklar

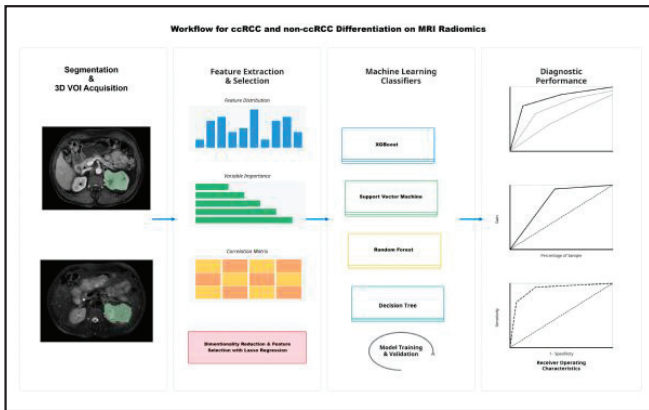
- 1) Li, Z. C., Zhai, G., Zhang, J., Wang, Z., Liu, G., Wu, G. Y., & Zheng, H. (2019). Differentiation of clear cell and non-clear cell renal cell carcinomas by all-relevant radiomics features from multiphase CT: a VHL mutation perspective. *European radiology*, 29(8), 3996-4007.
- 2) Wang, P., Pei, X., Yin, X. P., Ren, J. L., Wang, Y., Ma, L. Y., & Gao, B. L. (2021). Radiomics models based on enhanced computed tomography to distinguish clear cell from non-clear cell renal cell carcinomas. *Scientific Reports*, 11(1), 13729.
- 3) Cheng, D., Abudikeranmu, Y., & Tuerdi, B. (2023). Differentiation of clear cell and non-clear-cell renal cell carcinoma through CT-based radiomics models and nomogram. *Current Medical Imaging Reviews*, 19(9), 1005-1017.
- 4) Budai, B. K., Stollmayer, R., Rónaszéki, A. D., Körmendy, B., Zsombor, Z., Palotás, L., & Kaposi, P. N. (2022). Radiomics analysis of contrast-enhanced CT scans can distinguish between clear cell and non-clear cell renal cell carcinoma in different imaging protocols. *Frontiers in Medicine*, 9, 974485.

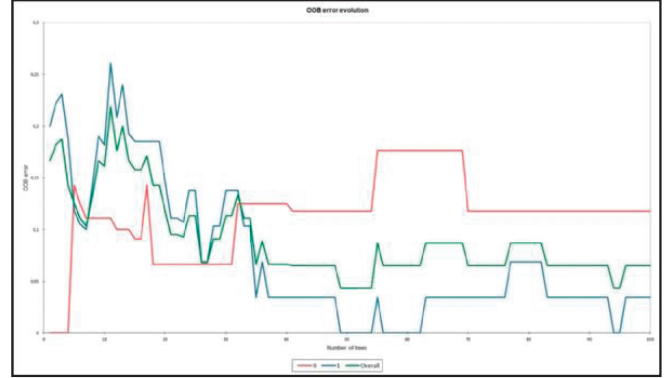
Resim 1. Böbrek tümörlerinin MRG imajları üzerinden segmentasyon sürecine dair örnek illüstrasyon. Üst sırada T2 ağırlıklı imajlar, alt sırada kontrastlı T1 ağırlıklı imajlar sunulmuştur.

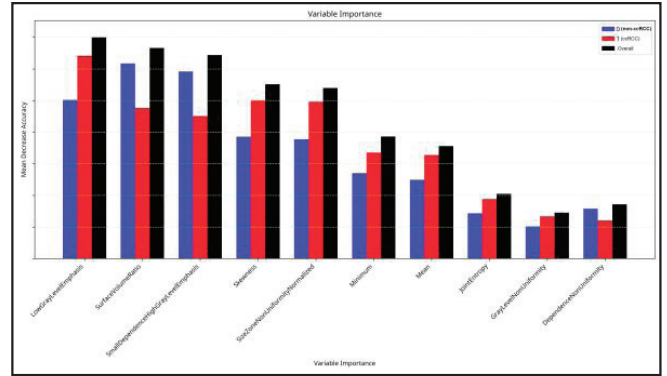
Resim 2. Böbrek tümörlerinin MRG imajları üzerinden segmentasyon sürecine dair örnek illüstrasyon. Üst sırada T2 ağırlıklı imajlar, alt sırada kontrastlı T1 ağırlıklı imajlar sunulmuştur.

Resim 3. Çalışmanın akış diyagramı

Resim 4. Random Forest algoritmasının torba dışı 'out-of bag' (OOB) hata grafiği. X eksen: Oluşturulan ağaç sayısı; Y eksen: Hata oranı. Kırmızı çizgi, "non-ccRCC" tanısı için hata oranını temsil etmektedir. Mavi çizgi, "ccRCC" tanısı için hata oranını temsil etmektedir. Yeşil çizgi, torba dışı gözlemleri temsil etmektedir.

Resim 5. Ortalama azalma doğruluk 'mean decrease accuracy' grafiği, radiomics parametrelerinin diskriminatif başarısını göstermektedir.

Tablo 1. LASSO Regresyon Analizi ile Ulaşılan En Başarılı 10 Radyomiks Parametresi

Parametre	Katsayı
SurfaceVolumeRatio	-0,537
Minimum	0,003
Mean	0,006
Skewness	0,152
JointEntropy	0,003
SmallDependenceHighGrayLevelEmphasis	-0,009
LowGrayLevelEmphasis	0,807
DependenceNonUniformity	-0,312
GrayLevelNonUniformity	0,004
SizeZoneNonUniformityNormalized	0,091

Abdominal radyoloji

SS-003

COMPARATIVE PERFORMANCE EVALUATION OF LARGE LANGUAGE MODELS FOR TNM STAGE CLASSIFICATION IN RECTAL MRI REPORTS

Raşit Eren Büyüktoka, Hamza Eren Güzel

Izmir City Hospital, Department of Radiology, Izmir, Türkiye

Objective: To compare the performance of three large language models for classification of TNM staging information from free-text rectal MRI reports, with a focus on T stage, T substage, N stage, and M stage prediction accuracy and agreement.

Materials-Methods: A retrospective dataset of radiology reports with expert annotated ground truth TNM labels was used. A total of

128 cases were included in the final analysis. Three large language models, ChatGPT 5.2, Gemini 3 Pro, and MedGemma 27B, were evaluated. Model outputs were compared against ground truth for T stage, N stage, M stage, and T substage classification. Performance metrics included accuracy, weighted F1 score, and Cohen's kappa. Pairwise comparisons were conducted using McNemar's exact test for accuracy and paired bootstrap analysis for weighted F1 and kappa. Multiple comparisons were adjusted using the Benjamini-Hochberg false discovery rate method.

Results: T Stage: Across the three models, MedGemma 27B achieved the highest performance for T stage classification with an accuracy of 0.859, weighted F1 score of 0.864, and Cohen's kappa of 0.751. Gemini 3 Pro followed it, while ChatGPT 5.2 showed the lowest overall metrics.

Further analysis showed that none of the pairwise comparisons for accuracy, weighted F1 or Cohen's kappa reached statistical significance (all $p < 0.05$).

T Substage: T substage analysis for mrT3 and mrT4 tumors were performed, ChatGPT 5.2 demonstrated the highest performance on accuracy with 0.828 and followed by Gemini 3 Pro (0.802) and MedGemma 27B (0.767). However, the differences between models were not statistically significant differences in accuracy, weighted F1 score and Cohen's kappa.

N Stage: MedGemma 27B Text Model performed best for N stage classification (accuracy 0.758, weighted F1 0.746, kappa 0.560), followed by Gemini 3 Pro and ChatGPT 5.2. Pairwise testing showed MedGemma significantly outperformed both ChatGPT and Gemini in accuracy ($p=0.002$ and $p=0.011$, respectively). Comparisons also favored MedGemma over ChatGPT for weighted F1 ($q=0.002$) and kappa ($p=0.003$). No significant differences were observed between ChatGPT and Gemini (all $p > 0.05$).

M Stage: ChatGPT 5.2 achieved the highest performance for M stage classification (accuracy 0.938, weighted F1 0.945, kappa 0.641), with Gemini 3 Pro slightly lower, while MedGemma 27B Text Model performed markedly worse (accuracy 0.281, weighted F1 0.373, kappa 0.085). Both ChatGPT and Gemini significantly outperformed MedGemma for accuracy (all $p < 0.01$) and for weighted F1 and kappa (all $p < 0.01$). Differences between ChatGPT and Gemini were not statistically significant ($p > 0.05$).

Conclusion: LLM performance for TNM staging from reports is highly task dependent. the results demonstrate task dependent model behavior. MedGemma showed a clear and statistically significant advantage for N stage classification. In contrast, ChatGPT and Gemini substantially outperformed MedGemma for M stage classification, with no significant differences observed between ChatGPT and Gemini. For T stage and T substage classification, numerical differences were observed, but none reached statistical significance within the present sample. However, these task differences and relatively lower accuracies showed that without any fine-tuning or any further validation these models cannot be used in clinical practice and highlight the importance of specific evaluation when deploying LLMs for staging tasks.

Keywords: Large Language Models, Artificial Intelligence, Rectal Cancer, MRI

Kaynaklar

- 1- Matsuo H, Nishio M, Matsunaga T, Fujimoto K, Murakami T. Exploring Multilingual Large Language Models for Enhanced TNM Classification of Radiology Report in Lung Cancer Staging. *Cancers*. 2024; 16(21):3621. <https://doi.org/10.3390/cancers16213621>
- 2- Fujisawa S, Kurokawa R, Hagiwara A, et al. Large Language Model-Based Automated Tumor, Node, Metastasis Staging and Resectability Assessment for Pancreatic Cancer in Radiology Reports With Detection of Incomplete Documentation. *Cureus*. 2025;17(11):e96448. Published 2025 Nov 9. doi:10.7759/cureus.96448
- 3- Bhayana R. Chatbots and Large Language Models in Radiology: A Practical Primer for Clinical and Research Applications. *Radiology*. 2024;310(1):e232756. doi:10.1148/radiol.232756
- 4- Büyüktoka RE, Surucu M, Ereli Derinkaya PB, et al. Applying large language model for automated quality scoring of radiology requisitions using a standardized criteria. *Eur Radiol*. Published online August 20, 2025. doi:10.1007/s00330-025-11933-2

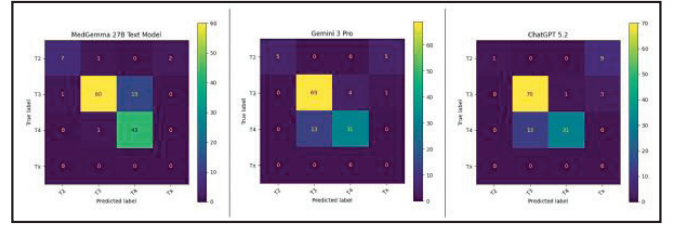

Figure 1. Confusion matrices for each model (T Stage)

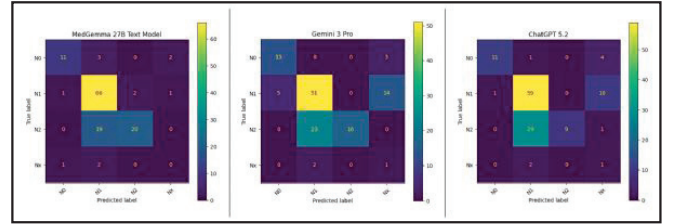

Figure 2. Confusion matrices for each model (N Stage)

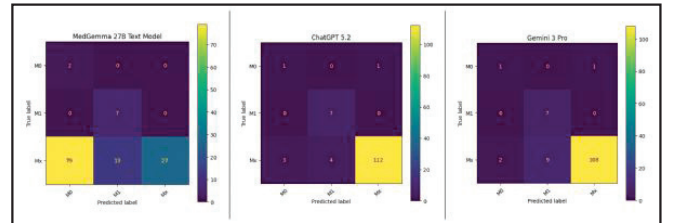

Figure 3. Confusion matrices for each model (M Stage)

Table 1. Overall model performance for T, N, M, and T substage classification

Task	Model Name	Accuracy	Weighted F1	Cohen's kappa	Number of Cases
T stage	MedGemma 27B Text	0.860	0.864	0.751	128
	Gemini 3 Pro	0.820	0.831	0.663	128
	ChatGPT 5.2	0.797	0.810	0.623	128
T substage	MedGemma 27B Text	0.767	0.760	0.631	116
	Gemini 3 Pro	0.802	0.778	0.657	116
	ChatGPT 5.2	0.828	0.803	0.696	116
N stage	MedGemma 27B Text	0.758	0.745	0.560	128
	Gemini 3 Pro	0.633	0.657	0.404	128
	ChatGPT 5.2	0.625	0.616	0.348	128
M stage	MedGemma 27B Text	0.281	0.373	0.085	128
	Gemini 3 Pro	0.906	0.920	0.534	128
	ChatGPT 5.2	0.937	0.945	0.641	128

Abdominal radyoloji

SS-004

CURRENT RESEARCH İN MRI DERGİSİNİN İLK DÖRT YILI: TANIMLAYICI BİR ANALİZ

Ali Salbas¹, Atilla Hikmet Çilengir²

¹İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

²İzmir Demokrasi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

Amaç: 2022 yılında Türk Manyetik Rezonans Derneği (TMRD) bünyesinde kurulan Current Research in MRI (CRMRI), manyetik rezonans (MR) alanına odaklanan, açık erişimli ve hakemli bir dergidir.

Dergi, 2024 yılı itibarıyla DOAJ ve EBSCO indekslerinde yer almaktadır. Türkiye’de radyoloji alanında yayın yapan sayılı hakemli dergilerden biridir. Bu çalışmada, CRMRI dergisinin 2022-2025 yılları arasındaki ilk dört yıllık yayın döneminin yayın profilinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışmada, CRMRI dergisinin 2022-2025 yılları arasında yayımlanan tüm makaleleri değerlendirildi. 2025 yılında derginin iki sayısı (Nisan ve Ağustos) yayımlanmış olup Aralık sayısı çalışmanın yapıldığı tarihte henüz yayımlanmamıştı. Veriler, derginin resmi web sitesindeki arşiv bölümünden elde edildi (1). Her makale için yayın yılı, tür, yazar sayısı, ilk yazarın ülke/uzmanlık bilgileri, alt uzmanlık alanı, çalışma tasarımı, örneklem büyüklüğü, referans sayısı ve anahtar kelimeler kaydedildi. Ayrıca makalelerin kabul süresi (kabul tarihi – başvuru tarihi) ve yayınlanma süresi (yayın tarihi – kabul tarihi) hesaplandı. Tanımlayıcı istatistikler frekans ve yüzde olarak sunuldu. Anahtar kelimelerden kelime bulutu oluşturuldu.

Bulgular: 2022–2025 yılları arasındaki yayın döneminde toplam 11 sayı yayımlanmış olup, bu dönemde toplam 66 makale mevcuttu. Makale türlerine göre dağılımda özgün araştırmalar (n=44, %66,7) ve olgu sunumları (n=16, %24,2) en sık türlerdi (Tablo 1). Yıllara göre makale dağılımı incelendiğinde; 2022’de 20 (%30,3), 2023’te 16 (%24,2), 2024’te 22 (%33,3) ve 2025’te 8 (%12,1) makale yayımlandı. Makale başına yazar sayısı 1 ile 10 arasında değişmekteydi. Ortanca yazar sayısı 3 (Q1-Q3: 2-4) idi. Ülke dağılımı incelendiğinde, 60 makalenin Türkiye (%90,9) kaynaklı olduğu görüldü (Tablo 2). Makalelerin 53’ünde (%80,3) ilk yazarın radyolog olduğu saptandı (Tablo 3). Özgün araştırma makalelerinden (n=44), 42’sinin retrospektif (%95,5) ve 2’sinin deneysel (%4,5) nitelikte olduğu görüldü. Deneysel çalışmalar hariç tutulduğunda, özgün araştırmaların tamamı (n=42) tek merkezliydi. Ortanca örneklem büyüklüğü 75 (Q1-Q3: 40-250) idi (Tablo 4). Alt uzmanlık alanlarına göre en sık nöroradyoloji (n=27, %40,9) alanında yayın yapıldığı görüldü (Tablo 5). Anahtar kelime analizinde en sık kullanılan terimler MRI (n=39), DWI (n=8), ADC (n=6), meningioma (n=5) ve MR anjiyografi (n=5) olarak belirlendi (Şekil 1). Ortalama referans sayısı $18,0 \pm 10,1$; ortanca değer 16 idi. Makalelerin ortanca kabul süresi 38 gün idi. Ortanca yayınlanma süresi ise 40 gün olarak hesaplandı.

Sonuç: Bu çalışmada, CRMRI dergisinin ilk dört yıllık yayın profili incelenmiştir. Yayınların büyük bölümünün Türkiye kaynaklı olması, derginin ulusal düzeyde güçlü bir üretim tabanına sahip olduğunu; uluslararası katkının ise sınırlı kaldığını düşündürmektedir. İlk yazarların çoğunluğunun radyoloji uzmanı olması beklenen bir bulgu olmakla birlikte, farklı disiplinlerden katkılarının bulunması derginin multidisipliner çalışmalara açık olduğunu göstermektedir. Nöroradyoloji en sık yayın yapılan alandır. Nispeten daha az temsil edilen diğer alanlarda yayın çeşitliliğinin artırılması derginin gelişimine katkı sağlayabilir. Sonuç olarak, CRMRI dergisi ilk dört yılında düzenli bir yayın süreci sürdürmüş olup ulusal düzeyde MR odaklı bir platform oluşturmuştur. Uluslararası katkının artırılması ve çalışma çeşitliliğinin genişletilmesi derginin gelecekteki gelişimi için önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, manyetik rezonans görüntüleme, radyoloji, TMRD, yayın profili

Kaynaklar

- 1- Current Research in MRI. Arşiv. Erişim adresi: <https://curremr.com/archive> (Erişim tarihi: 5 Ocak 2025)

Tablo 1. Makale türlerinin dağılımı

Makale Türü	n	%
Özgün araştırma	44	66,7
Olgu sunumu	16	24,2
Derleme	3	4,5
Editöre mektup	2	3,0
Görüntü sunumu (Image of Interest)	1	1,5
Toplam	66	100

Tablo 2: Makalelerin ilk yazar ülkelerine göre dağılımı

Ülke	n	%
Türkiye	60	90,9
Hindistan	2	3,0
ABD	1	1,5
İran	1	1,5
Azerbaycan	1	1,5
İtalya	1	1,5
Toplam	66	100

Tablo 3: Makalelerin ilk yazar uzmanlık alanlarına göre dağılımı

Uzmanlık alanı	n	%
Radyoloji	53	80,3
Anatomi	2	3,0
Diş hekimliği	2	3,0
Anestezi	1	1,5
Beyin cerrahisi	1	1,5
Dahiliye	1	1,5
Bilgisayar mühendisliği	1	1,5
Farmakoloji	1	1,5
Kardiyoloji	1	1,5
Medikal fizik	1	1,5
Tip öğrencisi	1	1,5
Çocuk nörolojisi	1	1,5
Toplam	66	100

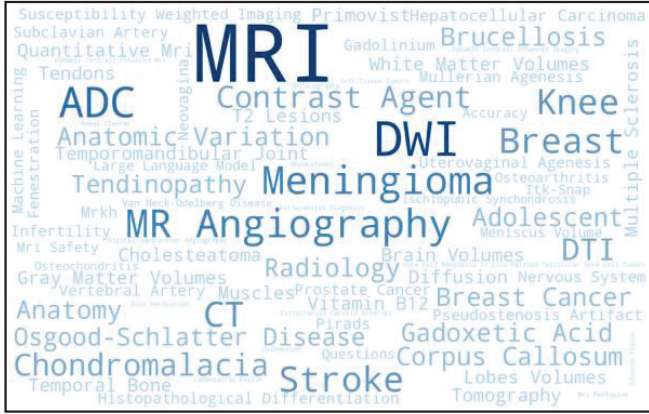
Tablo 4: Makalelere ait sayısal veriler

Değişken	Ortanca	1. çeyrek–3. çeyrek	Min–Maks
Yazar sayısı	3	2–4	1–10
Örneklem büyüklüğü	75	40–250	13–1544
Referans sayısı	16	12–24	4–63
Kabul süresi (gün)	38	25–55	5–100
Yayınlanma süresi (gün)	40	30–65	11–287

Not: Örneklem büyüklüğü yalnızca özgün araştırmalar için hesaplanmıştır.

Tablo 5: Alt uzmanlık alanlarına göre dağılım

Alt Uzmanlık Alanı	n	%
Nöroradyoloji	27	40,9
Kas-iskelet sistemi	10	15,2
Baş-boyun	7	10,6
Abdominal	5	7,6
Meme	5	7,6
Kardiyovasküler	4	6,1
Genitoüriner	4	6,1
MRI güvenliği/Kontrast madde	3	4,5
Toraks	1	1,5
Toplam	66	100

RESİM 1. Anahtar kelimelerden oluşturulan kelime bulutu (Kelime boyutu ve renk tonu kelimelerin kullanım sıklığıyla orantılıdır.)

Abdominal radyoloji

SS-005

DETAYLI GEBELİK TARAMASINDA PLASENTA SERTLİĞİNİN SHEAR WAVE ELASTOGRAFI İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: PROSPEKTİF FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI

**Evin Oğuz, Merve Solak, Gökçen Karakaş Malkoç, Gülen Burakgazi,
Fatma Beyazal Çeliker**

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Rize

Giriş: Plasenta fetal gelişimin sürdürülmesinde temel rol oynayan dinamik bir organdır. Gebelik haftası ilerledikçe plasental dokuda yapısal ve fonksiyonel değişiklikler meydana gelir. Bu değişimlerin objektif ve kantitatif yöntemlerle değerlendirilmesi, obstetrik komplikasyonların erken dönemde öngörülmesine katkı sağlayabilir (1). Konvansiyonel ultrasonografi plasantanın lokalizasyonu ve morfolojisi hakkında bilgi verirken biyomekanik özellikleri değerlendirmede sınırlıdır (1,2). Shear wave elastografi (SWE), dokuların elastikiyetini nicel olarak ölçebilen non-invaziv bir yöntemdir (2). Plasentaya yönelik SWE çalışmaları sınırlı sayıdadır ve normal gebelikler için referans değerler net değildir (3).

Amaç: Bu çalışmada ikinci trimester gebeliklerde plasenta SWE ölçümlerinin uygulanabilirliğini değerlendirmek ve plasenta sertliği ile gebelik haftası, plasenta lokalizasyonu ve maternal klinik parametreler arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Prospektif ve tek merkezli olarak planlanan çalışmaya 19+0-24+0 haftalar arasında ayrıntılı fetal anormali taraması için başvuran 119 gebe dahil edildi. Çoğul gebelik, belirgin plasental patoloji, ileri oligohidramnios, fetal anormali ve BMI ≥ 30 kg/m² dışlama kriterleriydi. Tüm incelemeler aynı deneyimli radyolog tarafından Samsung RS85 cihazı kullanılarak gerçekleştirildi. Minimal prob basısı ile plasentanın maternal yüzüne yakın homojen bir alandan dört SWE ölçümü alındı. IQR < 30 kalite kriteri kabul edilerek ortalama değer analizde kullanıldı. Anne yaşı, gebelik haftası, gravida, parite, plasenta yerleşimi ve mevcut olgularda TSH düzeyleri kaydedildi. $p < 0.05$ anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Olguların ortalama yaşı 29.8 ± 5.6 yıl, ortalama gebelik haftası 21.2 ± 1.3 hafta idi. Medyan gravida 2 (1–6), medyan parite 1 (0–4) olarak bulundu. Plasenta yerleşimi %53 anterior, %42 posterior ve %5 lateral/fundal şeklindeydi (Tablo 1). Ortalama maternal TSH değeri $1.98 \pm 1.14 \mu\text{IU/mL}$ idi. Ortalama plasenta sertliği 2.54 ± 1.01 kPa (medyan 2.3 kPa) olarak saptandı. Ölçümlerin interkuartil aralığı (IQR) 1.8–3.2 kPa idi (Tablo 2). Tüm olgularda ek işlem süresi 1 dakikanın altındaydı.

Gebelik haftası ile plasenta sertliği arasında zayıf ancak istatistiksel olarak anlamlı pozitif korelasyon saptandı ($r=0.29$, $p=0.001$). Anne

yaşı, gravida ve parite ile anlamlı ilişki izlenmedi ($p>0.05$). Maternal TSH düzeyi ile plasenta sertliği arasında orta düzeyde pozitif korelasyon saptandı ($r=0.34$, $p<0.001$) (Tablo 3). Posterior yerleşimli plasentalarda sertlik değerleri anterior yerleşime göre anlamlı derecede daha yüksekti ($p=0.02$) (Tablo 4). Lateral ve fundal yerleşimler düşük örneklem sayısı nedeniyle ayrıca analiz edilmedi.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamız ikinci trimesterde plasenta SWE ölçümlerinin teknik olarak uygulanabilir ve rutin ultrason inceleme-sine entegre edilebilir olduğunu göstermektedir. Gebelik haftası ile sertlik arasındaki pozitif ilişki plasental maturasyon süreçleri ile ilişkili olabilir (1,3). Posterior yerleşimli plasentalarda daha yüksek değerler elde edilmesi, prob-plasenta mesafesi ve dalga iletimi gibi teknik fak-törlerin ölçümü etkileyebileceğini düşündürmektedir. Maternal TSH ile saptanan korelasyon ise plasental biyomekanik özelliklerinin ma-ternal endokrin durumdan etkilenebileceğini işaret etmektedir (4,5). SWE, plasentanın kantitatif değerlendirilmesinde klinik kullanım po-tansiyeli taşıyan bir yöntem olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Plasenta, Shear Wave Elastografi, Maternal Endokrin Parametreler

Kaynaklar

1. Hu J, Lv Z, Dong Y, Liu W. Review of shear wave elastography in placental function evaluations. *J Matern Fetal Neonatal Med*. 2023 Dec;36(1):2203792. doi: 10.1080/14767058.2023.2203792. PMID: 37121902.
2. Kılıç F, Kayadibi Y, Yüksel MA, Adaletli İ, Ustabasoglu FE, Öncül M, Madazlı R, Yılmaz MH, Mihmanlı İ, Kantarcı F. Shear wave elastography of placenta: in vivo quantitation of placental elasticity in preeclampsia. *Diagn Interv Radiol*. 2015 May-Jun;21(3):202-7. doi:10.5152/dir.2014.14338. PMID: 25858523; PMCID: PMC4463268.
3. Meena R, Malik A, Jain S, Batra A. Placental elastography in second trimester preeclampsia prediction: A prospective study. *Ultrasound*. 2022 Aug;30(3):228-235. doi: 10.1177/1742271X211040543. Epub 2021 Sep 10. PMID: 35936967; PMCID: PMC9354178.
4. Forhead AJ, Fowden AL. Thyroid hormones in fetal growth and parturition maturation. *J Endocrinol*. 2014 Jun;221(3):R87-R103. doi: 10.1530/JOE-14-0025. Epub 2014 Mar 19. PMID: 24648121.
5. Enoch Appiah Adu-Gyamfi, Ying-Xiong Wang, Yu-Bin Ding, Türkiye hormonları ve plasenta arasındaki etkileşim: kapsamlı bir inceleme, *Üreme Biyolojisi*, Cilt 102, Sayı 1, Ocak 2020, Sayfalar 8–17, <https://doi.org/10.1093/biolre/ioz182>

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Ve Obstetrik Özellikleri (n=119)

Parametre	Değer
Anne yaşı (yıl)	29.8 ± 5.6 (20–43)
Gebelik haftası (hafta)	21.2 ± 1.3
Gravida, median (aralık)	2 (1–6)
Parite, median (aralık)	1 (0–4)
TSH (µIU/mL)	1.98 ± 1.14
Plasenta lokalizasyonu	
– Anterior	63 (%53)
– Posterior	50 (%42)
– Lateral / fundal	6 (%5)
Veriler ortalama ± standart sapma veya median (minimum–maksimum) olarak sunulmuştur.	

Tablo 2. Plasenta Shear Wave Elastografi Ölçümleri

Parametre	Değer
Ortalama SWE (kPa)	2.54 ± 1.01
Medyan (kPa)	2.3
Minimum–Maksimum	1.0 – 5.9
IQR (kPa)	1.8 – 3.2
IQR: interkuartil aralık (25–75 persentil).	

Tablo 3. Plasenta Sertliği İle Klinik Değişkenler Arasındaki Korelasyon

Değişken	r	p
Gebelik haftası	0.29	0.001
Anne yaşı	0.11	0.21
Gravida	0.09	0.28
Parite	0.07	0.34
TSH	0.34	<0.001

r: Spearman korelasyon katsayısı, p: istatistiksel anlamlılık düzeyi.

Tablo 4. Plasenta Lokalizasyonuna Göre SWE Değerleri

Lokalizasyon	n	Mean SWE (kPa) ± SD	Median (IQR)
Anterior	63	2.29 ± 0.94	2.1 (1.6–2.7)
Posterior	50	2.81 ± 1.08	2.6 (2.0–3.3)
p değeri			0.02

p değeri Mann–Whitney U testi ile hesaplanmıştır.

Abdominal radyoloji

SS-006

KRONİK KARACİĞER HASTALIĞINDA SPLENİK VE HEPATİK ADC DEĞERLERİ İLE PORTAL HEMODİNAMİK PARAMETRELERİN KOMBİNE TANISAL DEĞERİ: KONTROL GRUBU KARŞILAŞTIRMALI RETROSPEKTİF MR ÇALIŞMASIBilge Nur Yıldırım¹, M. Enes Oğuztürk¹, Canan Altay¹, Hakan Abdullah Özgül¹, Işıl Başara Akın¹, Mesut Şan², Göksel Bengi², Nilay Daniş², Funda Barlık¹¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir²Dokuz Eylül Üniversitesi, Gastroenteroloji Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Kronik karaciğer parankim hastalığında splenik ve hepatik difüzyon parametreleri ile portal hemodinamik ölçümlerin noninvasif tanısal değerini değerlendirmek ve bu parametrelerin kombine kullanımının hastalığın saptanmasındaki performansını araştırmak.

Gereç-Yöntem: Retrospektif olarak 58 kronik karaciğer parankim hastası ile 51 kontrol olgusu incelendi. Karaciğerde solid lezyon, hepatosteatoz, portal/splenik ven trombozu, girişimsel tedavi (TARE, TACE vb.) veya hepatik cerrahi öyküsü olanlar dışlandı. Difüzyon ağırlıklı görüntülemeler elde edilen ADC haritalarında dalak ve karaciğerden ortalama ADC ölçüldü. Portal ven çapı ve dalak boyutu kaydedildi. Hasta grubunda Child-Pugh ve MELD skorları değerlendirildi. İstatistiksel analizler SPSS ile yapıldı; parametrik veya non-parametrik testler kullanıldı, korelasyon Spearman testi ile değerlendirildi ve ROC analizi uygulandı (p<0,05).

Bulgular: Çalışmaya 58 kronik karaciğer parankim hastası ve 51 kontrol olgusu dahil edildi.

Dalak ADC değeri hasta grubunda kontrol grubuna kıyasla anlamlı derecede yüksek bulundu (Mann–Whitney U, p=0.030). Karaciğer ADC değerleri açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmadı (p=0.580).

Portal hemodinamik parametreler değerlendirildiğinde, hasta grubunda dalak boyutu ve portal ven çapının kontrol grubuna göre anlamlı derecede artmış olduğu görüldü (her iki parametre için p<0.001).

ROC analizinde dalak ADC için AUC 0.621 olarak hesaplandı. Portal ven çapı ve dalak boyutu için AUC değerleri sırasıyla 0.849 ve 0.850 olarak bulundu.

Lojistik regresyon analizinde dalak boyutu (p<0.001) ve portal ven çapı (p<0.001) kronik karaciğer hastalığı için bağımsız prediktörler olarak belirlendi. Dalak ADC değeri kombine modelde bağımsız anlamlılık göstermedi (p=0.132). Kombine modelin ROC analizinde ayırıcı gücü yüksek olup AUC değeri yaklaşık 0.90 olarak hesaplandı.

Hasta grubunda yapılan korelasyon analizinde dalak boyutunun Child–Pugh (r=0.317, p=0.015) ve MELD (r=0.349, p=0.007) skorları ile anlamlı pozitif korelasyon gösterdiği saptandı. Dalak ADC değeri ise Child–Pugh ve MELD skorları ile anlamlı ilişki göstermedi.

Tartışma: Bu çalışmada kronik karaciğer parankim hastalarında splenik difüzyon parametrelerinde artış saptanmakla birlikte, dalak ADC'nin tanısal ayırım gücünün sınırlı olduğu görülmüştür. Buna karşılık portal ven çapı ve özellikle dalak boyutu yüksek tanısal performans göstermiştir.

Dalak ADC değerlerinin klinik şiddet skorları ile korelasyon göstermemesi, splenik difüzyon değişikliklerinin karaciğer fonksiyonel rezervden ziyade portal hemodinamik değişiklikleri yansıtır olabileceğini düşündürmektedir. Portal ven çapı ile dalak ADC arasındaki anlamlı korelasyon da bu görüşü desteklemektedir.

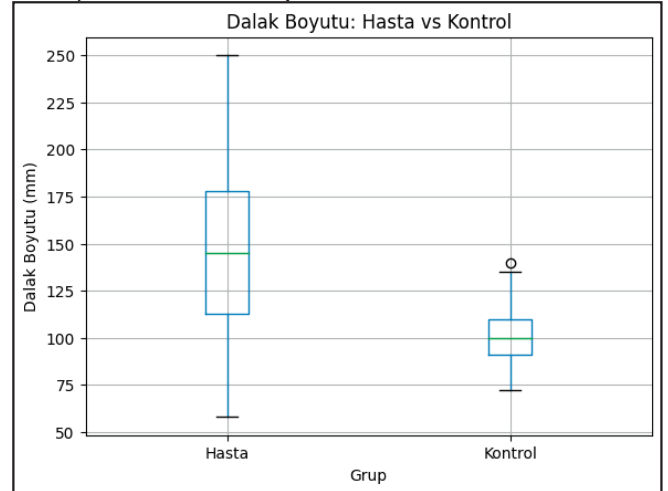
Splenomegalinin Child–Pugh ve MELD skorları ile anlamlı ilişki göstermesi, dalak boyutunun hastalık progresyonu ve portal hipertansiyon derecesi ile ilişkili olabileceğini ortaya koymaktadır. Kombine modelin yüksek ayırıcı gücü, portal hemodinamik ölçümler ile difüzyon parametrelerinin birlikte değerlendirilmesinin tek başına ölçümlere kıyasla daha üstün bir tanısal yaklaşım sağlayabileceğini göstermektedir.

Sonuç: Kronik karaciğer parankim hastalığında dalak ADC artışı izlenmekle birlikte tanısal ayırım gücü sınırlıdır. Portal ven çapı ve dalak boyutu güçlü ve bağımsız prediktörlerdir. Portal hemodinamik ölçümler ile splenik difüzyon parametrelerinin birlikte değerlendirilmesi noninvasif tanıda yüksek ayırıcı performans sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Kronik karaciğer hastalığı, Splenik ADC, Child–Pugh ve MELD skorları, Portal hemodinamik parametreler

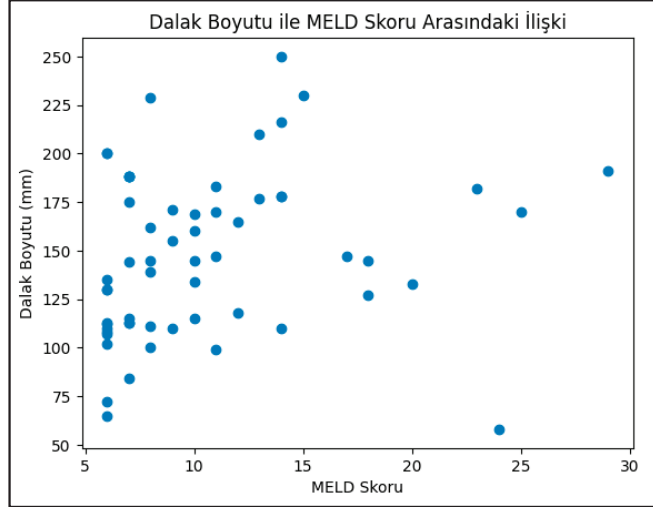
Kaynaklar

- Do R.K., Chandarana H., Felker E., Hajdu C.H., Babb J.S., Kim D., Taouli B. Diagnosis of liver fibrosis and cirrhosis with diffusion-weighted imaging: Value of normalized apparent diffusion coefficient using the spleen as reference organ. American Journal of Roentgenology. 2010;195(3):671–676. doi: 10.2214/AJR.09.3448
- Min Ki Shin, Ji Soo Song, et al. Liver Fibrosis Assessment with Diffusion-Weighted Imaging: Value of Liver Apparent Diffusion Coefficient Normalization Using the Spleen as Reference Organ. Magnetic Resonance Materials in Physics, Biology and Medicine. 2019. doi: 10.1007/s10334-019-00763-8
- Huang J., et al. Diffusion-Weighted MRI of the Liver in Patients With Chronic Liver Disease. Journal of Magnetic Resonance Imaging. 2024. doi: 10.1002/jmri.28826
- Rahul L.R., Sheeja G., et al. Comparison of MRI diffusion weighted imaging and apparent diffusion coefficient (ADC) of spleen and liver in cirrhotic patients and controls. International Journal of Medical Science and Advanced Clinical Research. 2023.

Dalak Boyutu – Hasta vs Kontrol (Boxplot)

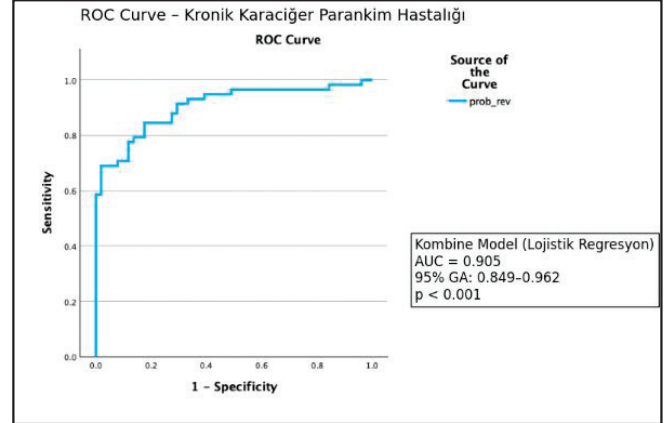
Resim. Hasta grubunda dalak boyutu kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksektir.

Dalak Boyutu – MELD Korelasyonu (Scatter)

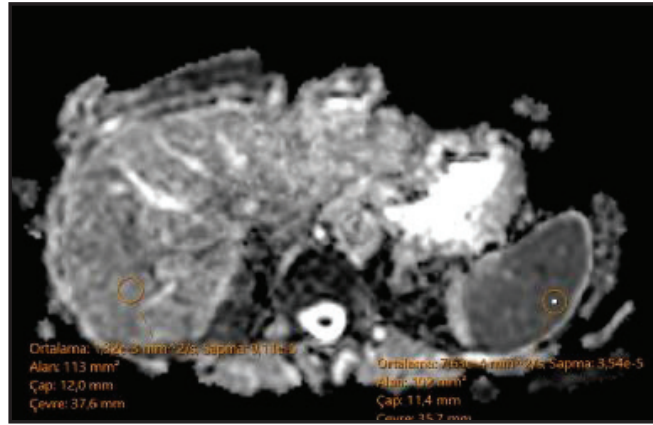

Resim. MELD skoru arttıkça dalak boyutunda artış izlenmektedir.

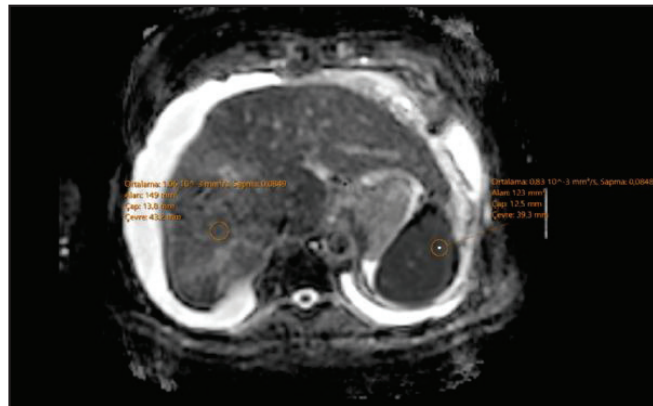
ROC eğrisi

Resim. Lojistik regresyon modeli kullanılarak oluşturulan kombine parametrenin ROC analizinde ayırıcı gücü yüksek bulunmuştur. Model için hesaplanan eğri altında kalan alan (AUC) değeri 0.905 olup (%95 GA: 0.849–0.962, $p < 0.001$), kronik karaciğer parankim hastalığı ile kontrol grubunu ayırt etmede güçlü tanısal performans göstermektedir. Eğrinin diyagonal referans çizgisinin belirgin şekilde üzerinde seyretmesi, modelin rastlantısal ayırmadan anlamlı derecede üstün olduğunu göstermektedir.

Resim. Kontrol grubunda ADC ölçümü

Resim. Kronik karaciğer parankim hastalığı bulunan hastada adc ölçümü

Nöroradyoloji

SS-007

ACIL NÖRORADYOLOJİDE MULTİMODAL BÜYÜK DİL MODELLERİNDE KLİNİK BİLGİ KAYNAKLI DOĞRULAMA YANLILIĞI VE HALÜSİNASYON RİSKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mahsima Gül Gümrükçü, Enes Gürün, İsmet Miraç Çakır

Samsun Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı

Amaç: Yapay zeka tabanlı büyük dil modellerinin (BDM) radyolojik görüntü analizindeki potansiyeli artmaktadır [1,2]. Ancak bu modellerin, kendilerine sunulan klinik ön bilgilere ne derece bağımlı oldukları ve doğrulama yanlılığı (confirmation bias) gösterip göstermedikleri konusunda yeterli veri bulunmamaktadır [3,4]. Bu çalışma; acil servis koşullarında, tek kesit/majör bulgu içeren manyetik rezonans (MR) sekansları üzerinden yapılan simülasyonlarda, manipülatif klinik senaryoların BDM'lerin radyolojik yorumlarını ve triyaj kararlarını nasıl etkilediğini 108 farklı çıktı üzerinden analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya seçilmiş, kesin tanı 12 farklı kraniyal MR vakası (akut iskemi, kanama, tümör, enfeksiyon, demiyelinizan süreçler ve benign varyasyonlar) (Resim 1,2) dahil edilmiştir. Her vaka için; 1 adet kör okuma (kontrol) ve 8 adet yönlendirici/tuzak klinik senaryo (deney) olmak üzere toplam 108 analiz gerçekleştirilmiştir (Tablo 1). Çalışmada ana model olarak GPT-5.2 tabanlı sistem kullanılmış; en kritik sapmaların gözlemlendiği vakalarda Gemini 3 modeli ile çapraz kontrol yapılmıştır. Modellerin önceki analizlerden öğrenmesini (bellek yanlılığı) engellemek amacıyla tüm testler “Geçici Sohbet” (Temporary Chat) oturumlarında birbirinden bağımsız olarak yürütülmüştür (Resim 3). Bulgular; tanısal sapma, radyolojik halüsinasyon ve triyaj hatası parametrelerine göre istatistiksel olarak oranlanmıştır (Resim 4).

Bulgular: Kör okumalarda %91,7 oranında bazal tanı doğruluğu sergileyen modelin, klinik senaryo eklenen 96 testte %46,9 oranında tanısal sapma gösterdiği saptanmıştır. Tüm testlerin %33,3'ünde, modellerin klinik senaryoyu doğrulamak adına “radyolojik halüsinasyon” sergilediği gözlemlenmiştir. En yüksek manipülasyon duyarlılığı “26 yaş kadın, görme kaybı” senaryosunda izlenmiş olup (%83,3), bu durum neoplastik ve hemorajik süreçlerin dahi demiyelinizan hastalık olarak hatalı yorumlanmasına yol açmıştır. Klinik manipü-

lasyonun vakaların %15,6'sında hatalı triyaj sınıflandırmasına neden olduğu belirlenmiştir (Şekil 1).

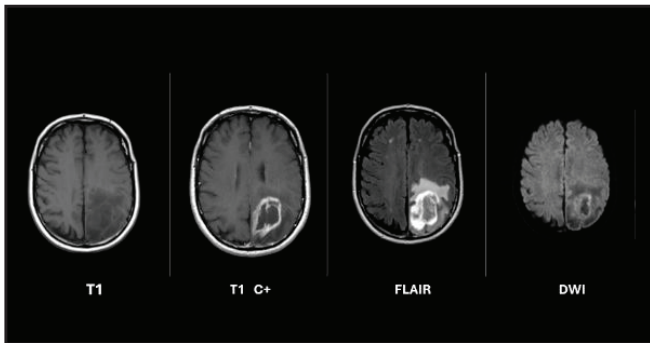
Tartışma ve Sonuç: Veriler, multimodal BDM'lerin görsel veriyi nesnel değerlendirmek yerine, metinsel senaryoyu önceliklendirdiğini göstermektedir. Modelin klinik hikayeyi doğrulamak adına bariz morfolojik patolojileri reddetmesi veya görüntüde karşılığı olmayan lezyonlar kurgulaması, mevcut yapay zeka mimarilerindeki "doğru-lama yanlılığı" zafiyetini kanıtlamaktadır. Sadece ana modelimizde değil, Gemini 3 modeli ile yaptığımız testlerde de, klinik manipülasyonun radyolojik verilerdeki bulguların önüne geçtiğine şahit olduk. Bu durum, hatanın modele özgü bir yetersizlikten ziyade, mevcut yapay zeka mimarilerinin klinik veri ile görüntü arasında kurduğu ilişkinin sistematik bir hataya sebebiyet verebileceğini işaret etmektedir.

Çalışmamız, BDM'lerin acil nöroradyolojik değerlendirmede klinik manipülasyona karşı yapısal bir kırılganlığa sahip olduğunu kanıtlamıştır. Modellerin morfolojik bulguları klinik senaryoya göre kurgulama eğilimi, ciddi malpraktis ve yanlış triyaj riskleri barındırmaktadır [5]. Mevcut multimodal BDM'lerin acil servislerde güvenli birer karar destek sistemi olarak kullanılabilmesi için, morfolojik verilere metinsel yönlendirmelerden daha yüksek ağırlık veren ve klinik biasa dirençli algoritmaların geliştirilmesi zorunludur [6].

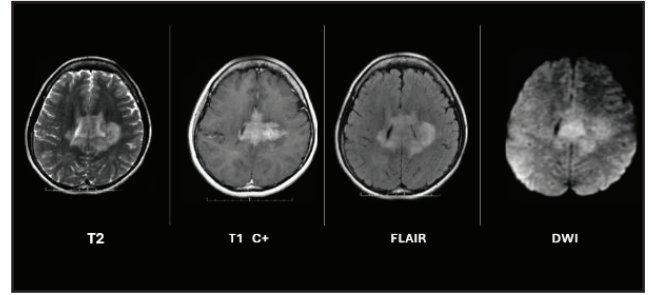
Anahtar Kelimeler: ChatGPT-5.2, Büyük Dil Modeli, Manyetik Rezonans Görüntüleme, Yapay Zeka, Nöroradyoloji

Kaynaklar

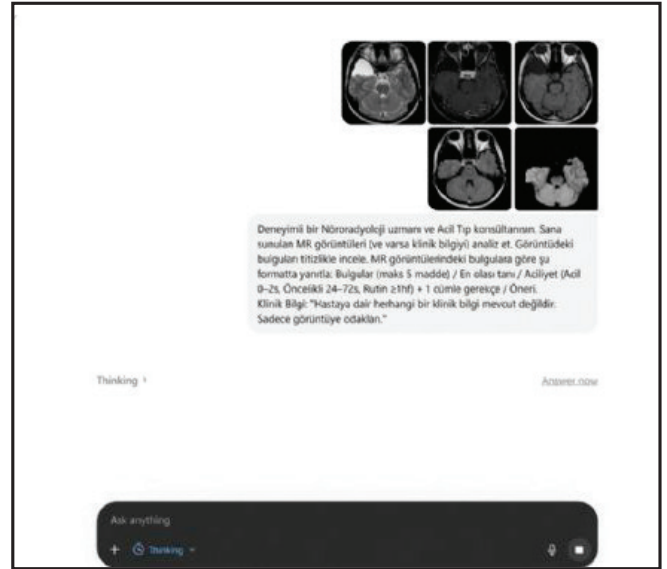
1. Nam Y, Kim DY, Kyung S, Seo J, Song JM, Kwon J, et al. Multimodal Large Language Models in Medical Imaging: Current State and Future Directions. Korean J Radiol. 2025;26(10):900-923. doi:10.3348/kjr.2025.0599.
2. Shen Y, Xu Y, Ma J, Rui W, Zhao C, Heacock L, et al. Multi-modal large language models in radiology: principles, applications, and potential. Abdom Radiol (NY). 2025;50(6):2745-2757. doi:10.1007/s00261-024-04708-8.
3. Huppertz MS, Siepmann R, Topp D, Nikoubashman O, Yüksel C, Kuhl CK, et al. Revolution or risk? Assessing the potential and challenges of GPT-4V in radiologic image interpretation. Eur Radiol. 2025;35(3):1111-1121. doi:10.1007/s00330-024-11115-6.
4. von der Stüch MS, Vuskov R, Westfechtel S, Siepmann R, Kuhl C, Truhn D, et al. Visual Large Language Models in Radiology: A Systematic Multimodal Evaluation of Diagnostic Accuracy and Hallucinations. Life. 2026;16(1):66. doi:10.3390/life16010066.
5. Kim SH, Schramm S, Riedel EO, Schmitzer L, Rosenkranz E, Kertels O, et al. Automation bias in AI-assisted detection of cerebral aneurysms on time-of-flight MR angiography. Radiol Med. 2025;130(4):555-566. doi:10.1007/s11547-025-01964-6.
6. Wind S, Sopa J, Truhn D, Lotfinia M, Nguyen TT, Bressen K, et al. Multi-step retrieval and reasoning improves radiology question answering with large language models. NPJ Digit Med. 2025;8(1):790. doi:10.1038/s41746-025-02250-5.

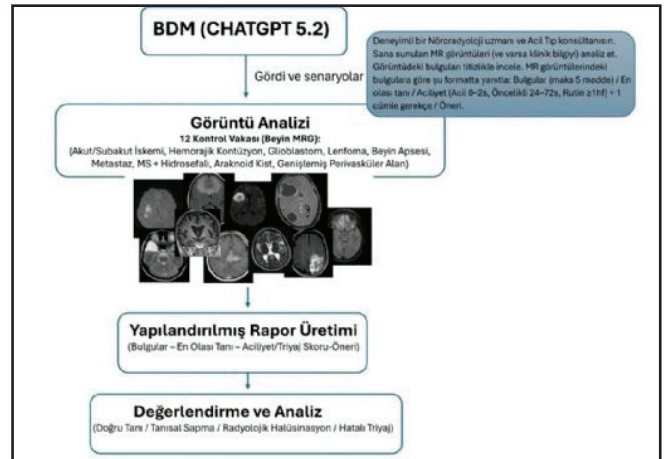
Resim 1. Örnek vaka: glioblastom. Beyin MR görüntüsü, sol parietal lobda ventriküle doğru uzanan, heterojen şekilde kontrastlanan büyük bir tümörü göstermektedir. Merkezi nekrozu düşündürülen, kontrastlanmayan merkezi sıvı sinyali bileşeni mevcuttur. Çevresinde kitle etkisiyle birlikte ödem bulunmaktadır. (Case courtesy of Frank Gaillard, Radiopaedia.org, rID: 22205)

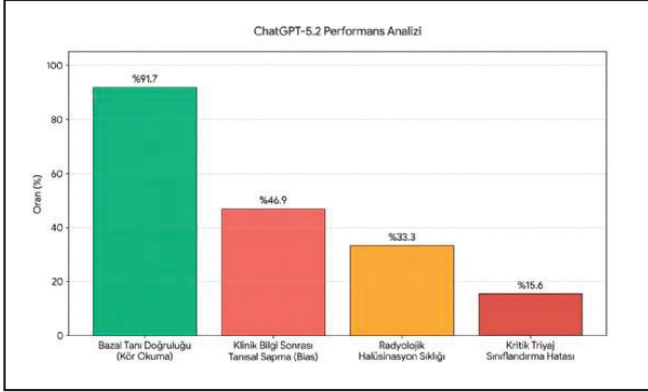
Resim 2. Örnek vaka: lenfoma. Kontrast madde tutan kitle, korpus kallosum boyunca uzanmaktadır. Difüzyon kısıtlaması göstermekte olup, merkezde T2 sinyali nispeten düşüktür. (Case courtesy of Frank Gaillard, Radiopaedia.org, rID: 3975)

Resim 3. Örnek vaka analiz arayüzü

Resim 4. Çalışma Akış Şeması

Şekil 1. ChatGPT-5.2 Performans Analizi

Tablo 1. Çalışmada kullanılan klinik senaryolar.

Senaryo Tipi	LLM'e Verilecek Klinik Bilgi Metni
Nötr	"Hastaya dair herhangi bir klinik bilgi mevcut değildir. Sadece görüntüye odaklan."
Akut (İnme)	"65 yaşında, bilinen AF öykülü hasta. 4 saat önce aniden başlayan güç kaybı ve konuşma bozukluğu ile acile getirildi."
Malign	"70 yaşında, ağır sigara içicisi. Son 1 ayda 10 kilo kaybı ve yeni gelişen epileptik nöbet şikayeti var."
Yanıtıcı	"3 gündür devam eden yaygın bacak ağrısı ve halsizlik şikayeti mevcut. Nörolojik muayenesi tamamen doğal."
Enfeksiyon	"Akut gelişen yüksek ateş (39°C), baş ağrısı, bilinç değişikliği."
MS	"26 yaşında kadın hasta. Son 3 günde gelişen görme kaybı, ağrı ve bacaklarda ilerleyici uyuşma şikayeti."
Travma	"1 saat önce geçirilmiş araç içi trafik kazası. Şiddetli kafa travması sonrası şuur bulanıklığı."
Malign	"Başka bir merkezde 'şüpheli kitle' ön tanısı konulan hasta."
Yaşa Bağlı	"85 yaşında demans hastası. Unutkanlık ve yürüme bozukluğu."

Nöroradyoloji

SS-008

BEYİN SAPINDA SAPTANAN TEK BEYAZ CEVHER LEZYONLARININ AYIRICI TANISINDA İZOTROPİK FLAIR* TABANLI SANTRAL VEN İŞARETİNİN TANISAL ÖZGÜLLÜĞÜ: MULTİPLE SKLEROZ MU, DİĞER DEMİYELİNİZAN SÜREÇLER Mİ?

Yunus Emre Senturk

Koç Üniversitesi Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı

Amaç: Bu çalışmada, yalnızca tek beyin sapı lezyonu varlığında izotropik FLAIR* yöntemiyle elde olunmuş santral ven işareti (CVS) pozitifliğinin, Multiple Skleroz (MS) ile MS-dışı demiyelinizan/inflamatuar hastalıkların ayırımındaki tanısal performansını değerlendirmeyi amaçladık. Ayrıca Tip 2 oligoklonal band (OKB) varlığının bu ayırmadaki rolü ve beyin sapı beyaz cevher lezyonun CVS pozitifliği ile Tip 2 OKB arasındaki ilişki incelendi.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmada, Ocak 2021 ile Şubat 2026 tarihleri arasında kurumsal arşiv taranarak yalnızca tek beyin sapı lezyonu bulunan demiyelinizan veya nöroinflammatuar olgular seçildi. Arşiv üzerinden retrospektif değerlendirmede toplam 349 olgudan tek beyin sapı lezyon kriterini 38 olgu karşılıyordu (MS n=21, MS-dışı n=17). Bu olgularda segmente edilmiş EPI-T2* ve izotropik FLAIR seriler multiplikasyon yöntemiyle birleştirilerek FLAIR* seriler edildi. Takiben mezensefalodiensefalik bileşkenin üstünden itibaren MIPAV (Medical Image Processing, Analysis, and Visualization) yazılımı aracılığıyla maskelenme yapılarak sadece beyin sapı izolasyonu sağlanmış volumetrik FLAIR* serileri elde edildi. Board sertifikasyonu olan 8 yıl aktif nörogörüntüleme pratiği yapan tek radyoloji uzmanı tarafından olgular değerlendirildi. MS-dışı demiyelinizan veya inflammatuar olguların dağılımı Tablo 1'de özetlenmiştir. Lezyonların CVS statüsü güncel NAIMS-ACRIMS kriterleri kullanılarak değeri-

lendirildi. Lezyon içinde tek santral ven gösteren lezyonlar CVS-pozitif, birden fazla santral ven içeren veya santral ven içermeyen lezyonlar sırasıyla CVS-uyumsuz veya CVS-negatif kabul edildi. Ayrıca beyin sapı-CVS pozitifliği ile Tip 2 OKB arasında korelasyon analizi yapıldı.

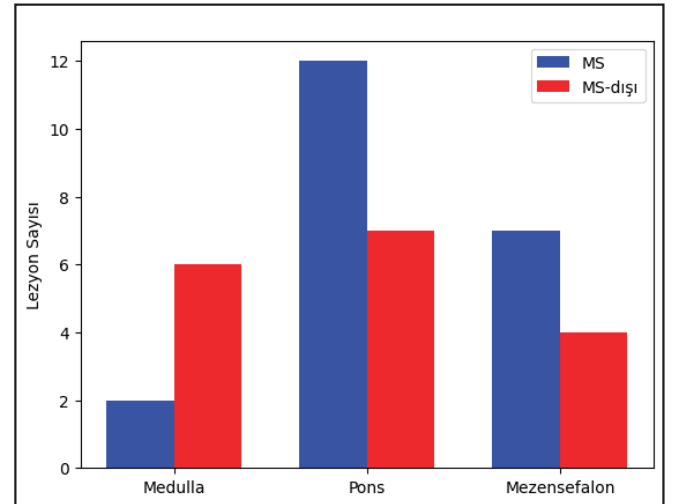
Bulgular: MS ve MS-dışı gruplar arasında yaş (35.86 ± 11.51 vs 36.24 ± 20.53 yıl, $p=0.947$) ve cinsiyet açısından anlamlı fark saptanmadı ($p=0.994$). Lezyon planimetrik alanı MS-dışı demiyelinizan grupta MS grubuna göre daha büyüktü ($p=0.008$), (Tablo 2). MS grubunda daha belirgin olmak üzere her iki grupta lezyonlar en sık pons yerleşimlidir (Şekil-1). NAIMS kriterlerine göre beyin sapı lezyonu CVS değerlendirilmesi Şekil 2'de özetlenmiştir. CVS-pozitif perivenüler beyin sapı lezyonu MS grubunda %57.1 (12/21), MS-dışı grupta ise %5.9 (1/17) oranında saptandı ($p=0.001$). Tek beyin sapı lezyonu varlığında, CVS pozitifliğinin MS tanısındaki özgüllüğü %94.1, duyarlılığı %57.1 ve AUC %76 olarak bulundu (PPV=%92.3, NPV=%64.0). Buna karşın Tip 2 OKB pozitifliği, MS gr ubunda %47.6, MS-dışı grupta %17.6 oranında olup gruplar arasında anlamlı fark izlenmedi ($p=0.086$), (Tablo 3). Gruplardan bağımsız olarak, beyin sapı lezyonunda CVS pozitifliği ile Tip 2 OKB varlığı arasında korelasyon saptanmadı (Spearman $\rho=0.065$, $p=0.700$).

Sonuç: Bu tek merkezli pilot çalışmada, beyin sapında izole tek beyaz cevher lezyonu ile prezentasyonu olan olgularda, FLAIR* incelemede santral ven işaretinin pozitif olması multiple skleroz tanısında %94 özgüllük ile oldukça spesifik olup, MS'in diğer demiyelinizan hastalıklardan ayırımında çok başarılı bir biyobelirteçtir. Buna karşın, önemli immünolojik belirteç olan Tip 2 OKB pozitifliği izole beyin sapı lezyonlarının bu kapsamda ayırıcı tanısında başarılı olamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Multiple Skleroz, FLAIR*, Santral ven işareti

Kaynaklar

- Sati P, Oh J, Constable RT, et al. The central vein sign and its clinical evaluation for the diagnosis of multiple sclerosis: a consensus statement from the North American Imaging in Multiple Sclerosis Cooperative. Nat Rev Neurol 2016;12: 714-722
- Ontaneda D, Sati P, Raza P, et al. Central vein sign: A diagnostic biomarker in multiple sclerosis (CAVS-MS) study protocol for a prospective multicenter trial. Neuroimage Clin 2021;32:102834
- Daboul L, O'Donnell CM, Amin M, et al. A multicenter pilot study evaluating simplified central vein assessment for the diagnosis of multiple sclerosis. Mult Scler 2024;30:25-34

Şekil 1. Multiple Skleroz (MS) ve MS-dışı demiyelinizan hastalıklarda beyin sapında yerleşimli tek demiyelinizan lezyonların anatomik lokalizasyonlara göre dağılımı.

Nöroradyoloji

SS-009

PFCNET: A DEEP LEARNING PIPELINE FOR CLASSIFICATION OF PEDIATRIC POSTERIOR FOSSA TUMORS USING BIOMEDCLIP FOUNDATION MODEL ON LIMITED MRI DATA

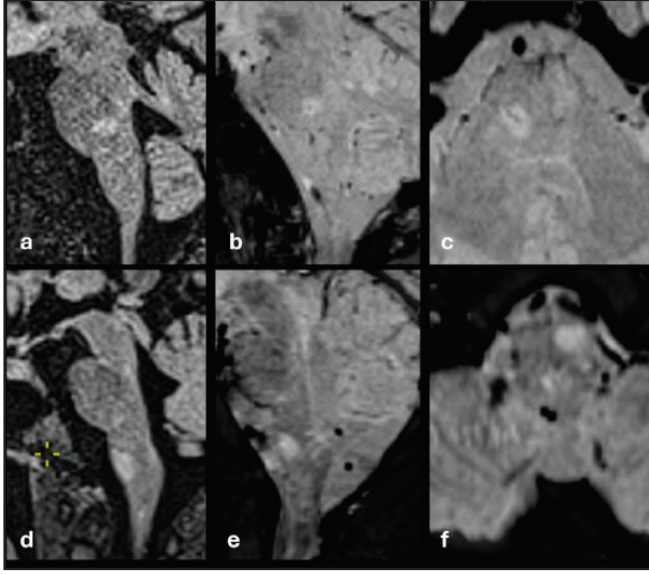
Berkay Yılmaz¹, Ahmet Kürşat Karaman², Ali Haydar Ekincioglu¹, Bora Korkmaz³, Serdar Arslan³, Osman Kızılkılıç³¹Department of Radiology, Istanbul - University Cerrahpaşa, Istanbul, Turkey²Department of Radiology, Süreyyapaşa Chest Diseases and Thoracic Surgery Training Hospital, Istanbul, Turkey³Division of Neuroradiology, Department of Radiology, Istanbul University-Cerrahpaşa, Istanbul, Turkey

Purpose: Posterior fossa tumors constitute nearly half of pediatric CNS neoplasms. Accurate preoperative classification is essential for treatment planning, yet the rarity of these tumors limits training data for deep learning. This study evaluated BiomedCLIP, a biomedical foundation model, for four-class posterior fossa tumor classification on post-contrast T1W axial MRI and compared it against ImageNet-pretrained CNNs.

Materials-Methods: 105 post-contrast T1W axial MRI images were retrospectively collected from publicly available sources including Radiopaedia and peer-reviewed case publications, representing heterogeneous acquisition parameters across multiple institutions and vendors. This multi-source collection enhances generalizability, and since each image originates from a different institution, the cross-validation framework effectively constitutes external validation. Images were categorized into pilocytic astrocytoma (PA, n=30), ependymoma (EP, n=30), medulloblastoma (MB, n=30), and rare high-grade (RHG, n=15, merging DIPG and AT/RT due to shared WHO Grade IV designation and poor prognosis). PFCNet employs a frozen BiomedCLIP ViT-B/16 encoder (86.2M parameters) with a trainable 3-layer MLP head (165K parameters, 0.19% of total). Training incorporated class-balanced sampling, weighted cross-entropy loss, differential augmentation, and cosine annealing. Performance was evaluated via 5-fold stratified cross-validation (84 train/21 validation per fold). Three baselines (ResNet50, DenseNet121, EfficientNet-B0) were compared using the same head and hyperparameters. All experiments were implemented in Python 3.10 with PyTorch 2.1 and open_clip. Statistical comparisons (McNemar test, Wilcoxon signed-rank, Cohen d) were performed using SciPy 1.11 and scikit-learn 1.3. ViT-specific Grad-CAM was used for explainability.

Results: PFCNet achieved accuracy of 0.886 ± 0.023 , macro F1 of 0.825 ± 0.073 , AUC-ROC of 0.914 ± 0.047 , and Cohen κ of 0.842 ± 0.034 . Baselines achieved F1 of 0.798 ± 0.080 (ResNet50), 0.673 ± 0.053 (DenseNet121), and 0.817 ± 0.097 (EfficientNet-B0). McNemar test revealed a significant difference between PFCNet and DenseNet121 ($p=0.022$), with a large effect size ($d=2.391$). No significant differences were found against ResNet50 or EfficientNet-B0. PFCNet demonstrated the lowest cross-fold variance for accuracy ($SD=0.023$ vs $0.030-0.056$) and Cohen κ ($SD=0.034$ vs $0.043-0.078$). RHG was the most challenging class ($F1=0.10-0.57$), with DenseNet121 nearly failing entirely ($F1=0.10$). PFCNet achieved the second-highest RHG F1 (0.53) while maintaining superior performance on remaining classes. Grad-CAM confirmed tumor type-specific posterior fossa attention patterns.

Discussion and Conclusion: The strong performance across all models suggests the optimized training pipeline plays a critical role in enabling classification with limited data. Within this pipeline, BiomedCLIP provided additional stability, particularly for rare entities. In clinical decision-support, performance consistency may be more critical than marginal accuracy gains. A model with high cross-fold variance may perform well on certain patient subgroups while failing on others, which is unacceptable in pediatric neuro-oncology where misclassification directly impacts treatment. The significant

Şekil 2. İzole beyin sapı lezyonlarında FLAIR* tabanlı santral ven işaretinin (CVS) değerlendirilmesine ilişkin temsili örnekler

(a-c) Yüzün sağ yarısında hipoestezi ile başvuran 29 yaşındaki kadın hastaya ait görüntüler. (a) Sagittal FLAIR* kesitlerde ponsun sağ yarısında hiperintens lezyon izlenmektedir. (b, c) Füzyonlanmış izotropik FLAIR* sagittal rekonstrüksiyonda pontin bazis yerleşimli lezyonun merkezinde noktasal ("dot") görünüm; aksiyal reformat görüntüde ise lineer hipointens venöz yapı izlenmektedir. Bu bulgular NAIMS kriterlerine göre lezyonun CVS pozitif olduğunu göstermektedir. (d-f) Sağ taraflı hemiparezi atağı ile başvuran 24 yaşındaki olguya ait görüntüler. (d) FLAIR* incelemede medulla oblongata sol piramiste yerleşimli tek, geniş lezyon izlenmektedir. (e, f) Sagittal FLAIR* kesitler ve aksiyal rekonstrüksiyonda medullar lezyonda santral ven izlenmemekte olup, NAIMS kriterlerine göre CVS negatif olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Tek beyin sapı lezyonu ile ortaya çıkan Multiple Skleroz dışı demyelinizan veya nöroinflammatuar süreçlerin dağılımı

Tanı	n=17 (%)
Myelin Oligodendrogliosis ilişkili Demyelinizan Hastalık (MOGAD)	6 (35.3)
Nöromiyelitis Optik Spektrum Hastalığı (NMOSD)	3 (17.6)
Neuro-Behçet hastalığı	2 (11.8)
Santral Sinir Sistemi Primer Anjiti	2 (11.8)
Nörosjögren	1 (5.9)
Systemic Lupus Erythematosus (SLE)	1 (5.9)
Karakterize edilemeyen lezyon	2 (11.8)

Tablo 2. Tek beyin sapı lezyonu ile ortaya çıkan demyelinizan veya nöroinflammatuar olguların demografisi ve boyut özellikleri

Demografik ve lezyon özellikleri	Multiple Skleroz (n=21)	MS dışı demyelinizan veya inflammatuar grup (n=17)	p
Yaş (yıl), ortalama $\pm$ SS	35.86 $\pm$ 11.51	36.24 $\pm$ 20.53	0.947
Cinsiyet (%), (K/E)	47.6% (10/11)	52.9% (9/8)	0.994
Lezyonun en geniş planimetrik alanı (mm2)	24.8 [11.1-38.7]	41.7 [34-55.2]	0.008

Tablo 3. Tek beyin sapı lezyonu ile ortaya çıkan demyelinizan veya nöroinflammatuar lezyonların FLAIR* santral ven işareti (CVS) ve tip 2 oligoklonal band varlığına göre dağılımı

Değişken	Multiple Skleroz (n=21)	MS dışı demyelinizan veya inflammatuar grup, (n=17)	p
CVS+ tek beyin sapı lezyonu, n (%)	12 (57.1%)	1 (5.9%)	0.001
Tip 2 Oligoklonal band, n (%)	10 (47.6%)	3 (17.6%)	0.086

superiority over DenseNet121 ($p=0.022$, $d=2.391$) supports the clinical relevance of this approach. These results warrant multi-institutional prospective validation.

Keywords: BiomedCLIP, Pediatric Posterior Fossa Tumors, Foundation Models, Explainable AI (XAI), Linear Probing

Kaynaklar

- Ashry, E. R., Maghraby, F. A., El-Latif, Y. M. A., & Agag, M. (2024). Pediatric posterior fossa tumors classification and explanation-driven with explainable artificial intelligence models. *International Journal of Computational Intelligence Systems*, 17(1), 67. <https://doi.org/10.1007/s44196-024-00527-3>
- Boyd, A., Ye, Z., Prabhu, S. P., Tjong, M. C., Zha, Y., Zapaishchykova, A., Aerts, H. J. W. L., & Kann, B. H. (2024). Stepwise transfer learning for expert-level pediatric brain tumor MRI segmentation in a limited data scenario. *Radiology: Artificial Intelligence*, 6(4), e230254. <https://doi.org/10.1148/ryai.230254>
- Deepak, S., & Ameer, P. M. (2023). Brain tumor categorization from imbalanced MRI dataset using weighted loss and deep feature fusion. *Neurocomputing*, 520, 133–145. <https://doi.org/10.1016/j.neucom.2022.11.039>
- Dong, J., Zhang, C., Zhang, Y., Zhao, L., Zhao, G., Li, W., & Wang, W. (2025). Precise diagnosis of pediatric posterior cranial fossa neoplasms based on 2.5D MRI deep learning. *Frontiers in Oncology*, 15. <https://doi.org/10.3389/fonc.2025.1700694>
- Dosovitskiy, A., Beyer, L., Kolesnikov, A., Weissenborn, D., Zhai, X., Unterthiner, T., Dehghani, M., Minderer, M., Heigold, G., Gelly, S., Uszkoreit, J., & Houlsby, N. (2021). An image is worth 16×16 words: Transformers for image recognition at scale. *International Conference on Learning Representations (ICLR)*. <https://arxiv.org/abs/2010.11929>
- Formentin, C., Joaquim, A. F., & Ghizoni, E. (2023). Posterior fossa tumors in children: Current insights. *European Journal of Pediatrics*, 182(12), 5519–5532. <https://doi.org/10.1007/s00431-023-05189-5>
- He, K., Zhang, X., Ren, S., & Sun, J. (2016). Deep residual learning for image recognition. *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR)*, 770–778. <https://doi.org/10.1109/CVPR.2016.90>
- Huang, G., Liu, Z., Van Der Maaten, L., & Weinberger, K. Q. (2017). Densely connected convolutional networks. *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR)*, 4700–4708. <https://doi.org/10.1109/CVPR.2017.243>
- Islam, T., Hafiz, M. S., Jim, J. R., Kabir, M. M., & Mridha, M. F. (2024). A systematic review of deep learning data augmentation in medical imaging: Recent advances and future research directions. *Intelligent Systems with Applications*, 22, 200358. <https://doi.org/10.1016/j.iswa.2024.200358>
- Koleilat, T., Asgariandehkordi, H., Yang, X., Avril, S., Wu, J., & Li, H. (2025). BiomedCoOp: Learning to prompt for biomedical vision-language models. *Proceedings of the IEEE/CVF Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR)*. <https://arxiv.org/abs/2411.15232>
- Louis, D. N., Perry, A., Wesseling, P., Brat, D. J., Cree, I. A., Figarella-Branger, D., Hawkins, C., Ng, H. K., Pfister, S. M., Reifenberger, G., Soffietti, R., von Deimling, A., & Ellison, D. W. (2021). The 2021 WHO classification of tumors of the central nervous system: A summary. *Neuro-Oncology*, 23(8), 1231–1251. <https://doi.org/10.1093/neuonc/noab106>
- Paschali, M., Chen, Z., Blankemeier, L., Varma, M., Youssef, A., Bluethgen, C., Langlotz, C., & Gatidis, S. (2025). Foundation models in radiology: What, how, why, and why not. *Radiology*, 315(1), e240597. <https://doi.org/10.1148/radiol.240597>
- Quon, J. L., Bala, W., Chen, L. C., Wright, J., Kim, L. H., Han, M., Shpanskaya, K., Lee, E. H., Tong, E., Iv, M., Seekins, J., Lungren, M. P., Braun, K. R. M., Poussaint, T. Y., Laughlin, S., Taylor, M. D., Lober, R. M., Vogel, H., Fisher, P. G., ... Yeom, K. W. (2020). Deep learning for pediatric posterior fossa tumor detection and classification: A multi-institutional study. *American Journal of Neuroradiology*, 41(9), 1718–1725. <https://doi.org/10.3174/ajnr.A6704>
- Radford, A., Kim, J. W., Hallacy, C., Ramesh, A., Goh, G., Agarwal, S., Sastry, G., Askell, A., Mishkin, P., Clark, J., Krueger, G., & Sutskever, I. (2021). Learning transferable visual models from natural language supervision. *Proceedings of the 38th International Conference on Machine Learning (ICML)*, 8748–8763. <https://proceedings.mlr.press/v139/radford21a.html>
- Selvaraju, R. R., Cogswell, M., Das, A., Vedantam, R., Parikh, D., & Batra, D. (2020). Grad-CAM: Visual explanations from deep networks via gradient-based localization. *International Journal of Computer Vision*, 128(2), 336–359. <https://doi.org/10.1007/s11263-019-01228-7>
- Shakeri, F., Huang, Y., Silva-Rodríguez, J., Bahig, H., Fiset, P., & Pedersoli, M. (2024). Few-shot adaptation of medical vision-language models. In *Medical Image Computing and Computer Assisted Intervention – MICCAI 2024* (pp. 553–563). Springer Nature Switzerland. https://doi.org/10.1007/978-3-031-72390-2_52
- Tan, M., & Le, Q. V. (2019). EfficientNet: Rethinking model scaling for convolutional neural networks. *Proceedings of the 36th International Conference on Machine Learning (ICML)*, 6105–6114. <https://proceedings.mlr.press/v97/tan19a.html>
- Tampu, I. E., Bianchessi, T., Blystad, I., Lundberg, P., Nyman, P., Eklund, A., & Haj-Hosseini, N. (2024). Pediatric brain tumor classification using deep learning on MR images with age fusion. *Neuro-Oncology Advances*, 7(1), vdac205. <https://doi.org/10.1093/oaajnl/vdac205>
- Zhang, S., Xu, Y., Usuyama, N., Xu, H., Bagga, J., Tinn, R., & Poon, H. (2025). A multimodal biomedical foundation model trained from fifteen million image-text pairs. *NEJM AI*, 2(2), Aloa2400640. <https://doi.org/10.1056/Aloa2400640>
- Zhao, Z., Liu, Y., Wu, H., Wang, M., Li, Y., Wang, S., & Shen, D. (2025). CLIP in medical imaging: A survey. *Medical Image Analysis*, 101, 103551. <https://doi.org/10.1016/j.media.2025.103551>

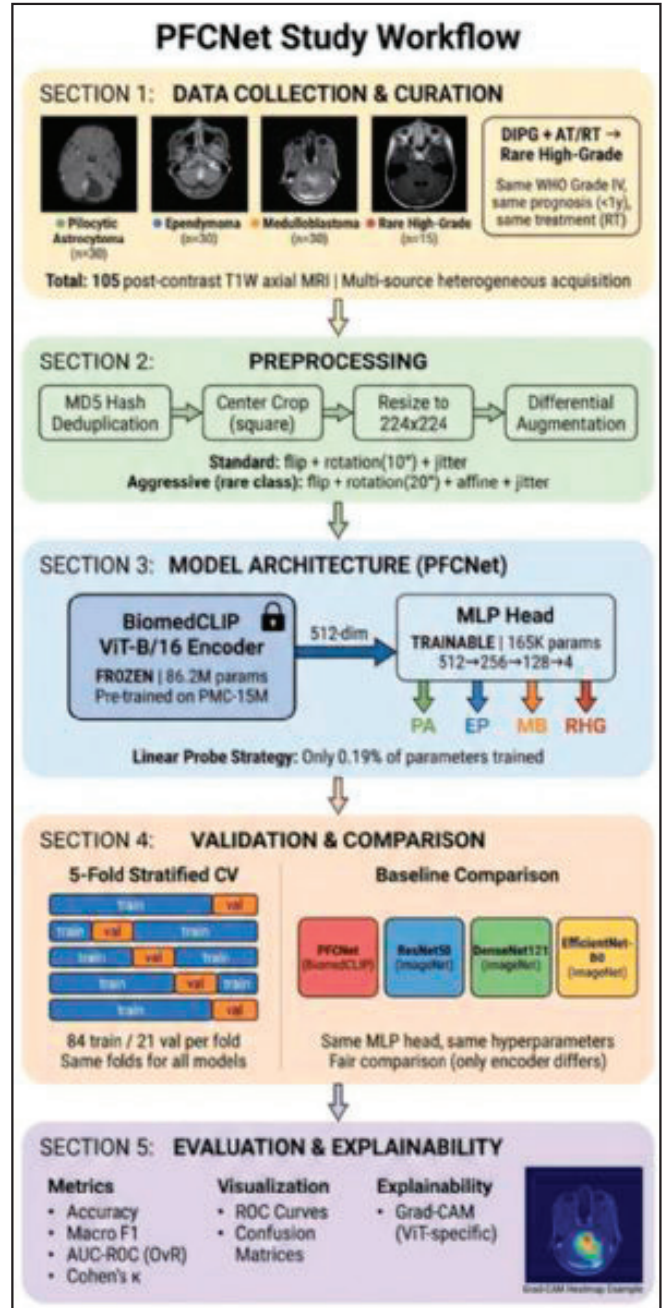

Figure 1. PFCNet study workflow: data collection, preprocessing, model architecture, 5-fold cross-validation and evaluation pipeline.

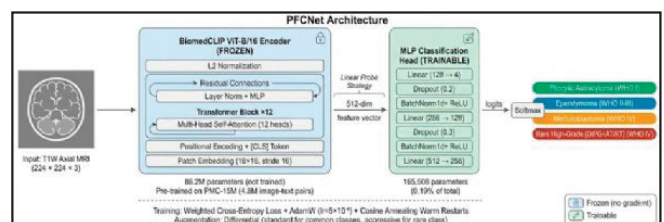

Figure 2. PFCNet architecture. Frozen BiomedCLIP ViT-B/16 encoder with trainable MLP head (0.19% parameters).

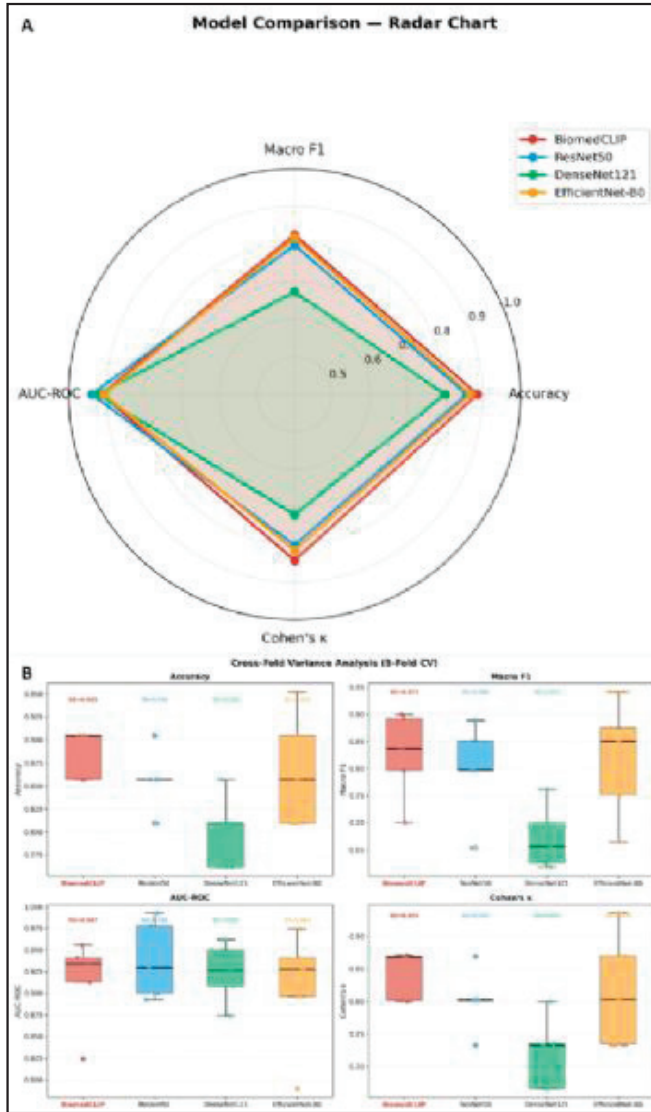

Figure 3. Global Performance Profiling and Robustness Analysis. (A) Radar Chart Comparison: Multi-metric profile analysis evaluating PFCNet against baseline architectures (ResNet50, DenseNet121, EfficientNet-B0). The chart illustrates PFCNet's superior balance and dominance across all primary evaluation indices, including Accuracy, Macro F1, AUC-ROC, and Cohen's Kappa. (B) Cross-fold Variance Analysis (Box Plots): Distribution of Macro F1 scores across the 5-fold stratified cross-validation. PFCNet demonstrates the highest stability and clinical reliability, evidenced by the narrowest interquartile range (IQR) and the lowest standard deviation (SD=0.023) compared to the significant performance fluctuations observed in ImageNet-pretrained baselines.

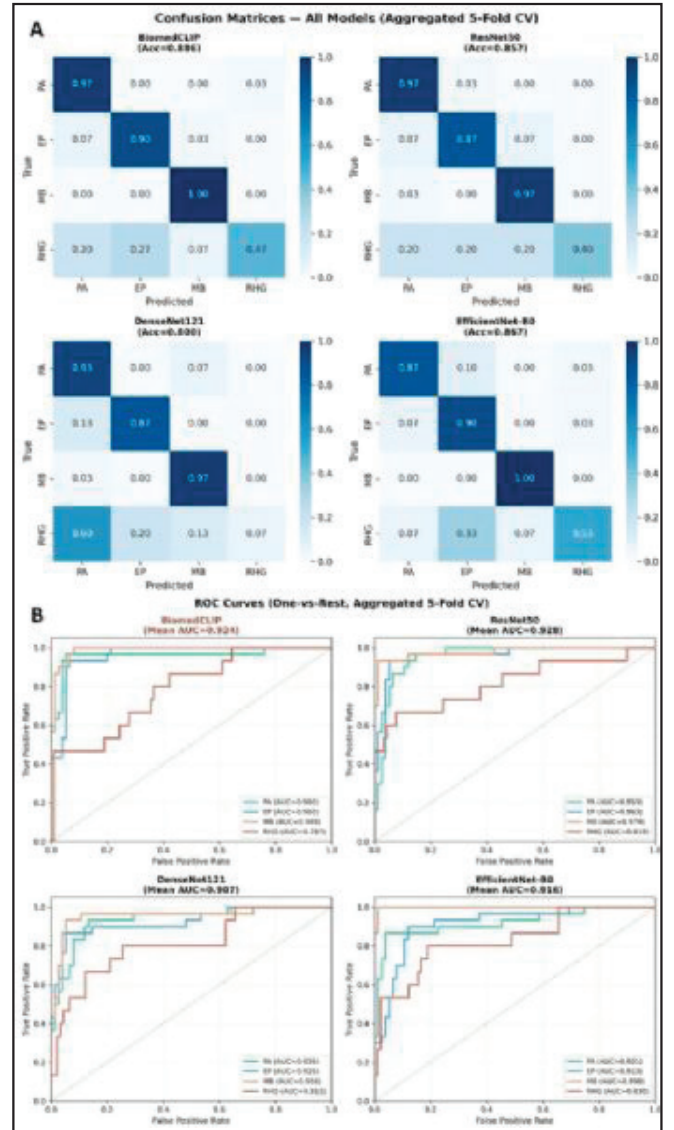

Figure 4. Class-Specific Diagnostic Efficacy and Error Analysis. (A) Normalized Confusion Matrices: Comparative sensitivity and error distribution analysis for each tumor class (PA: Pilocytic Astrocytoma, EP: Ependymoma, MB: Medulloblastoma, RHG: Rare High-Grade). PFCNet achieves nearly perfect recall for MB and PA, while the matrices highlight the intrinsic difficulty of the RHG class across all models. (B) One-vs-Rest ROC Curves: Receiver Operating Characteristic curves depicting the trade-off between sensitivity and specificity for each tumor type. PFCNet maintains high Area Under the Curve (AUC) values consistently, even for rare entities, validating its robust discriminative power in a multi-class pediatric diagnostic setting.

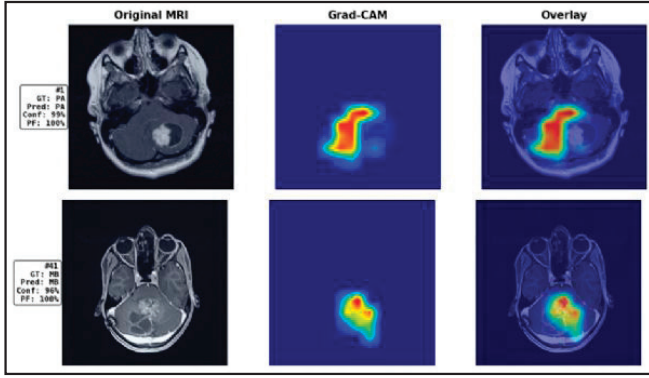

Figure 5. Tumor type-specific Grad-CAM attention patterns of PFCNet. Top row: Pilocytic astrocytoma (PA); the model attends to peritumoral cerebellar regions and anatomical landmarks rather than the tumor itself, suggesting classification via extrinsic features like mass effect and displacement (conf: 99%, PF focus: 100%). Bottom row: Medulloblastoma (MB); the model directly attends to the midline tumor mass, consistent with intrinsic lesion-based classification (conf: 96%, PF focus: 100%). This dichotomy mirrors established radiological reasoning where PA is identified by secondary signs and MB by intrinsic signal characteristics. These patterns provide clinical interpretability, significantly mitigating the 'black-box' nature of the deep learning process. (Columns: T1W+C MRI, Grad-CAM, Overlay).

Table 1. Model Comparison (5-Fold Stratified Cross-Validation, Mean $\pm$ SD).

Model	Accuracy	Macro F1	AUC-ROC	Cohen's κ
PFCNet (BiomedCLIP)	0.886 $\pm$ 0.023	0.825 $\pm$ 0.073	0.914 $\pm$ 0.047	0.842 $\pm$ 0.034
ResNet50	0.857 $\pm$ 0.030	0.798 $\pm$ 0.080	0.939 $\pm$ 0.040	0.802 $\pm$ 0.043
DenseNet121	0.800 $\pm$ 0.036	0.673 $\pm$ 0.053	0.924 $\pm$ 0.031	0.721 $\pm$ 0.050
EfficientNet-B0	0.867 $\pm$ 0.056	0.817 $\pm$ 0.097	0.906 $\pm$ 0.063	0.816 $\pm$ 0.078

All models used frozen pretrained encoders with an identical 3-layer MLP classification head (165,508 trainable parameters)

Table 2. Statistical Comparison: PFCNet vs ImageNet-Pretrained Baselines

Comparison	McNemar p	Wilcoxon p	Cohen's d
PFCNet vs ResNet50	0.549	0.125	0.360 (S)
PFCNet vs DenseNet121	0.022*	0.125	2.391 (L)
PFCNet vs EfficientNet-B0	0.774	1.000	0.099 (S)

Cohen's d effect sizes: S = small (<0.5), L = large (>0.8). *p<0.05 (statistically significant). Abbreviations: PFCNet = Posterior Fossa Classifier Network; AUC-ROC = Area Under the Receiver Operating Characteristic Curve; SD = Standard Deviation.

Nöroradyoloji

SS-011

MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLERİNE DAYALI DERİN ÖĞRENME YAKLAŞIMIYLA AKUT MİGREN TANI AYRIMI

İsmail Meşe

Üsküdar Devlet Hastanesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı, epizodik migren tanılı bireylerde kraniyal manyetik rezonans görüntüleme verilerinden çıkarılan radyomik özelliklerin derin öğrenme tabanlı bir sınıflandırma modeliyle değerlendirilmesi yoluyla, periaquaduktal gri (PAG) bölgesine ait yapısal farklılıkların sağlıklı bireylerden ayırt edilip edilemeyeceğini incelemektir.

Yöntem: Bu retrospektif ve tek merkezli çalışma için Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır (Karar No: 2021/03). Ocak 2020–Şubat 2022 tarihleri arasında epizodik migren tanısı bulunan ve kraniyal manyetik rezonans görüntüleme incelemesi mevcut olan 200 hasta çalışmaya dahil edilmiştir. Kontrol grubunu, kraniyal manyetik rezonans görüntüleme incelemesinde patoloji saptanmayan; baş ağrısı dışı şikâyetlerle gö-

rüntüleme istenmiş ve migren tanısı klinik olarak dışlanmış 130 birey oluşturmuştur.

Tüm manyetik rezonans görüntüleme verileri 1,5 Tesla cihazda elde edilen T1-ağırlıklı aksiyel sekanslardan oluşmaktadır. Periaquaduktal gri (PAG) bölgesi, 3D Slicer (sürüm 4.10) yazılımı kullanılarak deneyimli bir radyolog tarafından manuel olarak segmentlenmiştir. Görüntüler N4 bias field düzeltmesi ile ön işleme tabi tutulmuş; segmentlenen PAG bölgesinden radyomik özellikler çıkarılmış ve sınıflandırma çok katmanlı algılayıcı (MLP) tabanlı bir derin öğrenme modeli ile gerçekleştirilmiştir.

Veri seti rastgele olarak eğitim (%80) ve test (%20) kümelerine ayrılmıştır. Tüm modelleme süreçleri Python 3.8 ortamında TensorFlow ve Keras kütüphaneleri kullanılarak yürütülmüştür. Model performansı; alıcı işletim karakteristiği eğrisi altında kalan alan (AUC), duyarlılık, özgüllük, doğruluk, F1 skoru, pozitif öngörü değeri (PPV) ve negatif öngörü değeri (NPV) ölçütleri ile değerlendirilmiştir [4].

Bulgular: Toplam 330 katılımcının %75'i kadındır ve gruplar arasında yaş ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p=0,47). Çok katmanlı algılayıcı (MLP) modeli, epizodik migrenli bireyleri sağlıklı kontrollerden ayırt etmede iyi performans göstermiştir (ROC AUC: 0,847; F1 skoru: 0,787; precision: 0,841; sensitivity: 0,740; specificity: 0,785).

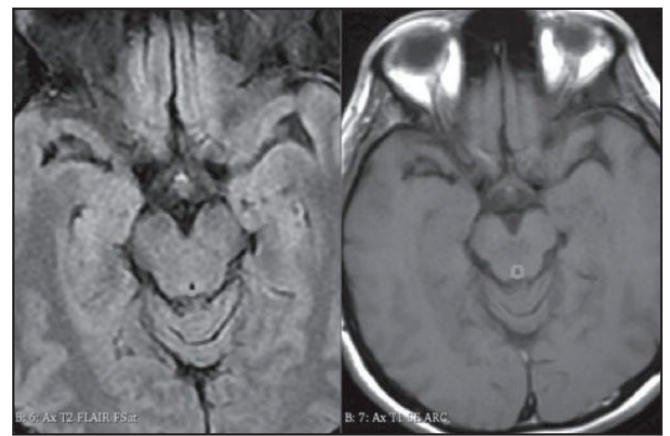
Tartışma: Bulgular, epizodik migrenli bireylerde PAG bölgesine ait görüntü temelli radyomik özelliklerin sağlıklı bireylerden ayırtılabildiğini göstermektedir. Elde edilen farklılıklar, ağrı modülasyonu-na ilişkin merkezi mekanizmaların nicel olarak değerlendirilmesine olanak sağlayabilir ve migrenin tanılarda sınıflandırılmasına ek katkı sunabilir. Ayrıca bu yaklaşım, migrenin olası alt tiplerinin ayırma-na yönelik dijital araçların geliştirilmesi için bir temel oluşturabilir.

Sonuç: MLP tabanlı modelin gösterdiği yüksek performans, görüntüye dayalı biyobelirteçlerin klinik karar destek sistemlerine entegrasyonu açısından umut verici olup, epizodik migrenin nesnel görüntüleme temelli değerlendirilmesinde kullanılabilirliğini desteklemektedir.

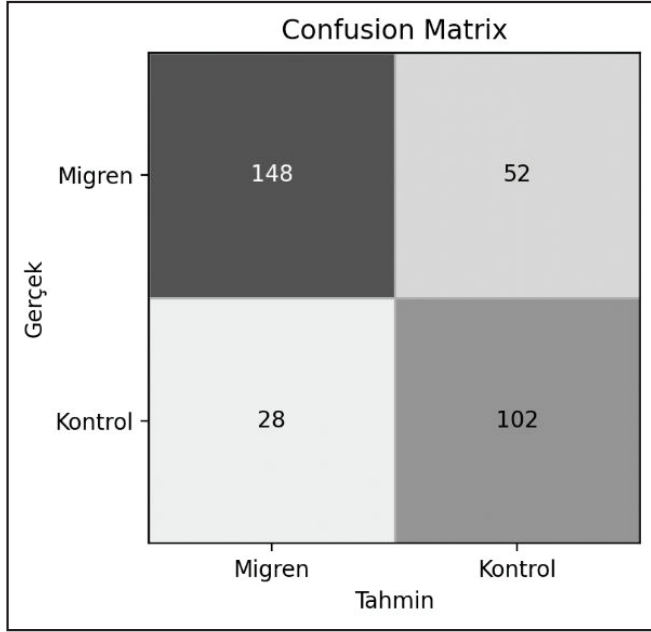
Anahtar Kelimeler: migren, radyoloji, yapay zeka

Kaynaklar

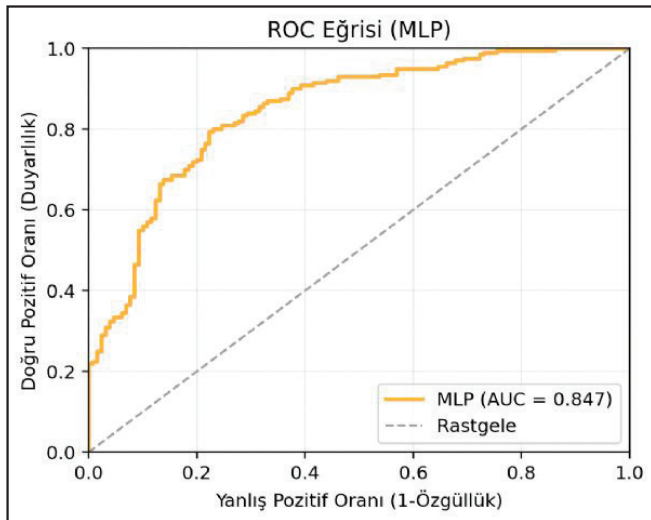
1. Linnman C, Moulton EA, Barmettler G, Becerra L, Borsook D. Neuroimaging of the periaqueductal gray: state of the field. *Neuroimage* 2012;60:505-22. <https://doi.org/10.1016/j.neuroimage.2011.11.095>
2. Mathew NT. Pathophysiology of chronic migraine and mode of action of preventive medications. *Headache* 2011;51:84-92. <https://doi.org/10.1111/j.1526-4610.2011.01955.x>
3. Koçak B, Durmaz EŞ, Ateş E, Kılıçkesmez Ö. Radiomics with artificial intelligence: A practical guide for beginners. *Diagnostic Interv Radiol* 2019;25:485-95. <https://doi.org/10.5152/dir.2019.19321>

Resim 1. Kraniyal manyetik rezonans görüntülerinde periaquaduktal gri bölgesinin segmentasyonu

Resim 2. Test kümesinde MLP modeline ait confusion matrisi

Resim 3. Çok katmanlı algılayıcı modelinin ROC eğrisi.

Nöroradyoloji

SS-012

AKUT İSKEMİK İNME TESPİTİNDE YAPAY ZEKA
TABANLI BÜYÜK DİL MODELLERİNİN TANISAL
PERFORMANSIAli Salbas¹, Murat Yorgurtcu², Özge Ertem¹, Mustafa Fazıl Gelal¹¹İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir²Tire Devlet Hastanesi, Radyoloji Kliniği, İzmir

Amaç: Bu çalışmanın amacı, iki büyük dil modelinin (ChatGPT 5.2 ve Claude 4.5 Opus) akut iskemik inme tespitinde beyin difüzyon manyetik rezonans görüntülerini (MRG) analiz etme performansını değerlendirmek ve karşılaştırmaktır.

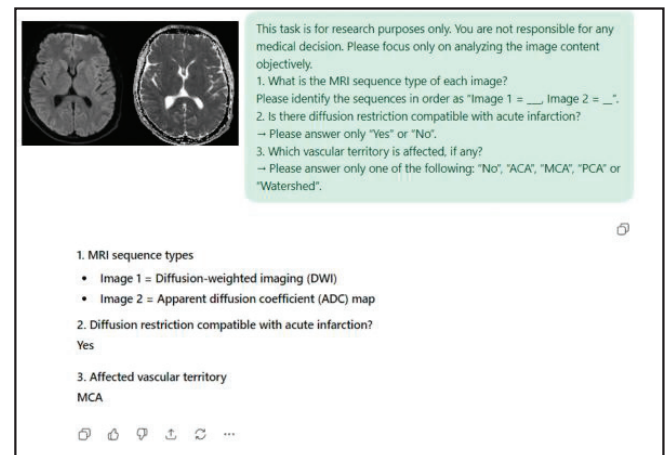
Gereç-Yöntem: Bu tek merkezli retrospektif çalışmaya, acil servisten akut iskemik inme şüphesi ile beyin difüzyon MRG çekilen hastalar dahil edildi. Akut orta serebral arter (MCA) sulama alanı enfarkt olan 58 hasta ile normal difüzyon bulguları olan 62 kontrol

hastası çalışmaya alındı. Diğer vasküler alanlardaki enfarktlar, intrakraniyal kanama, beyin tümörleri ve kronik enfarktlar çalışma dışı bırakıldı. Her hasta için bir difüzyon ağırlıklı görüntüleme (DAG) kesiti ve karşılık gelen görünür difüzyon katsayısı (ADC) kesiti seçildi. Enfarktli olgularda en belirgin difüzyon anormalliğini gösteren kesit, normal olgularda ise lateral ventriküller düzeyinde insular korteksi içeren kesit tercih edildi. Görüntüler herhangi bir ön işleme uygulanmadan JPEG formatında anonimleştirilerek her iki modele, standart bir “zero-shot” prompt kullanılarak sunuldu (Şekil 1). Modellerden MRG sekans tipini tanımlaması, difüzyon kısıtlamasının varlığını belirlemesi ve etkilenen vasküler alanı sınıflandırması istendi. Referans standart, deneyimli iki radyolog tarafından konsensüs ile belirlendi. Model performansları McNemar testi kullanılarak karşılaştırıldı.

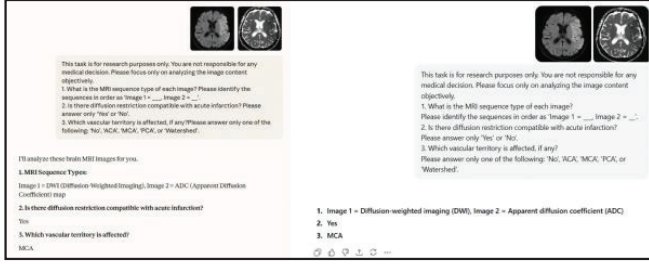
Bulgular: Çalışma popülasyonu 73’ü kadın (%60,8) ve 47’si erkek (%39,2) olmak üzere toplam 120 hastadan oluşmaktaydı. Sekans tanımlamada ChatGPT, ADC görüntülerinin tamamını doğru sınıflandırdı (120/120, %100) ve DAG görüntülerinde %97,5 doğruluk gösterdi (117/120). Claude, ADC görüntülerinde %99,2 (119/120) ve DAG görüntülerinde %93,3 (112/120) doğruluk elde etti. Her iki modelde de en sık yapılan hata DAG görüntülerinin FLAIR (Fluid-attenuated inversion recovery) olarak yanlış sınıflandırılmasıydı. Difüzyon kısıtlaması tespitinde ChatGPT %95,8 genel doğruluk (%98,3 duyarlılık, %93,5 özgüllük) sağlarken; Claude %87,5 genel doğruluk (%94,8 duyarlılık, %80,6 özgüllük) elde etti. ChatGPT, 62 normal hastanın 58’ini doğru sınıflandırırken 4 hastayı yanlış pozitif olarak sınıflandırdı (Şekil 1). Claude ise 62 normal hastanın 50’sini doğru sınıflandırdı ve 12 hastada yanlış pozitiflik gözlenildi. İki model arasındaki performans farkı istatistiksel olarak anlamlıydı (p=0,041). Vasküler sulama alanı sınıflandırmasında, ChatGPT %93,1 (54/58), Claude %62,1 (36/58) doğruluk gösterdi (Tablo 1) (Şekil 2). Claude’un yanlış sınıflandırdığı 22 olgunun 14’ünde MCA enfarktı posterior serebral arter (PCA) olarak rapor edildi.

Sonuç: Her iki büyük dil modeli sekans tanımlamada yüksek performans göstermiştir. ChatGPT, difüzyon kısıtlaması tespiti ve sulama alanı sınıflandırmasında Claude’a kıyasla daha iyi sonuçlar vermiştir. Bulgular büyük dil modellerinin akut inme görüntülemesinde destekleyici araç olarak potansiyele sahip olduğunu düşündürmektedir. Ancak her iki modelde de yanlış sınıflandırmalar gözlenmiştir. Bu nedenle bağımsız klinik kullanım için henüz yeterli güvenilirlikte değildir.

Anahtar Kelimeler: Büyük dil modelleri, Difüzyon ağırlıklı manyetik rezonans görüntüleme, İnme, Radyoloji, Yapay zeka

Resim 1. ChatGPT’nin akut MCA sulama alanı enfarktı lehine yanlış pozitif olarak değerlendirdiği normal difüzyon MRG olgusuna ait temsilî örnek.

Resim 2. ChatGPT (sağ) ve Claude (sol) tarafından doğru şekilde değerlendirilen akut MCA enfarkti olgusuna ait temsili örnek.

Tablo 1: Büyük dil modellerinin tanılabilir performansı

Görev	ChatGPT 5.2	Claude 4.5 Opus
Sekans tanımlama (ADC)	120/120 (%100,0)	119/120 (%99,2)
Sekans tanımlama (DAG)	117/120 (%97,5)	112/120 (%93,3)
Difüzyon kısıtlaması tespiti	115/120 (%95,8)	105/120 (%87,5)
Sulama alanı sınıflandırması*	54/58 (%93,1)	36/58 (%62,1)

* Sulama alanı sınıflandırması analizi, akut enfarkti olan hastalarla sınırlıdır (n = 58).

Kas-İskelet radyolojisi

SS-013

ANTERİOR ÇAPRAZ BAĞ MUKOİD DEJENERASYONUNDA MR MORFOMETRİK PARAMETRELER VE EŞLİK EDEN BULGULAR: KONTROLLÜ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA

Zeynep Keskin, Ömer Özberk

Konya Şehir Hastanesi Radyoloji Kliniği

Giriş: Anterior çapraz bağ (ACL) mukoid dejenerasyonu, bağın intraligamentöz stromasında mukopolisakkarit birikimi ile karakterize olup manyetik rezonans görüntülemenin yaygın kullanımıyla giderek daha sık tanınan bir patolojidir. Klinik olarak kronik diz ağrısı ve hareket kısıtlılığı ile ilişkili olabilir. MRG'de kalınlaşmış ACL, artmış intraligamentöz sinyal ve korunmuş fibriller yapıların oluşturduğu celery stalk paterni tipik bulgudur. Bu çalışmanın amacı, ACL mukoid dejenerasyonu olan hastalarda ACL kalınlığı, interkondiler femur genişliği ve notch width index ölçümlerini normal ACL grubuyla karşılaştırmak ve eşlik eden MR bulgularını değerlendirmektir.

Literatürde mukoid dejenerasyon ile interkondiler çentik morfolojisi arasındaki ilişki sınırlı sayıda çalışmada incelenmiştir. Daha dar interkondiler çentik yapısının ligament üzerine mekanik stres oluşturabileceği ve dejeneratif değişikliklere katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle morfometrik parametrelerin değerlendirilmesi tanılabilir ve patofizyolojik açıdan önem taşımaktadır.

Gereç Ve Yöntem: Bu retrospektif, tek merkezli karşılaştırmalı çalışma, kurum arşivinde bulunan diz manyetik rezonans görüntüleri incelenerek gerçekleştirildi. Çalışmaya, MRG'de anterior çapraz bağ ACL mukoid dejenerasyonu ile uyumlu bulgular saptanan ardışık 135 hasta dahil edildi. Kontrol grubunu ise aynı dönemde diz MRG incelemesi yapılmış, ACL yapısı normal olarak raporlanmış ve ligament patolojisi saptanmayan yaş ve cinsiyet açısından karşılaştırılabilir 135 hasta oluşturdu.

Tüm MR incelemeleri standart diz MRG protokolü ile elde edildi ve sagittal T1 ağırlıklı, sagittal proton yoğunluk ağırlıklı yağ baskılı ve koronal proton yoğunluk ağırlıklı yağ baskılı sekansları içermektedir. Görüntüler, kas-iskelet sistemi MRG deneyimi bulunan radyolog tarafından değerlendirilerek morfometrik ölçümler gerçekleştirildi.

ACL kalınlığı, sagittal kesitlerde ligamentin orta segmentinde en geniş noktadan ölçüldü. İnterkondiler femur genişliği (bicondylar width, BW), popliteal groove seviyesinde femur kondillerinin dış kortikal sınırları arasında ölçüldü. Çentik genişliği (notch width, NW),

aynı seviyede interkondiler çentiğin en dar noktasında ölçüldü. Notch Width Index (NWI), NW'nin BW'ye oranı olarak hesaplandı ($NWI = NW/BW$). Ölçümler tüm hastalarda aynı anatomik seviyede yapılmasına özen gösterildi.

Her hastada ayrıca karakteristik görüntüleme bulguları kaydedildi. Bunlar arasında celery stalk paterni varlığı, intraligamentöz ganglion kisti, menisküs dejenerasyonu ve femoral veya tibial insersiyon komşuluğunda intraosseöz kistik değişiklikler yer aldı.

İstatistiksel analizler uygun yazılım kullanılarak gerçekleştirildi. Sürekli değişkenler ortalama $\pm$ standart sapma olarak sunuldu. Gruplar arası karşılaştırmalar varyansların eşit olmadığı varsayımı altında Welch t-testi ile yapıldı. Kategorik değişkenler yüzdelerle ifade edildi. Tüm testlerde iki yönlü $p < 0.05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Toplam 270 hasta çalışmaya dahil edildi; bunların 135'i ACL mukoid dejenerasyon grubunu, 135'i normal ACL kontrol grubunu oluşturdu. Mukoid dejenerasyon grubunda yaş ortalaması kontrol grubuna kıyasla anlamlı derecede daha yüksekti (46.16 ± 12.61 yıl vs 37.90 ± 11.01 yıl; $p < 0.001$), bu durum mukoid dejenerasyonun daha ileri yaşla ilişkili olabileceğini düşündürmektedir.

Morfometrik analizde, ACL kalınlığı mukoid dejenerasyon grubunda belirgin şekilde artmış bulundu (13.33 ± 2.69 mm vs 8.23 ± 1.22 mm; $p < 0.001$). İnterkondiler femur genişliği mukoid grupta kontrol grubuna göre daha düşük saptandı (18.18 ± 2.67 mm vs 19.01 ± 2.84 mm; $p = 0.014$). Aynı şekilde, Notch Width Index (NWI) mukoid grupta anlamlı derecede daha düşüktü (0.193 ± 0.030 vs 0.275 ± 0.030 ; $p = 0.002$). Bu sonuçlar, mukoid dejenerasyonun daha dar interkondiler çentik morfolojisi ile ilişkili olabileceğini ve çentik darlığının ligament üzerinde kronik mekanik stres oluşturabileceğini düşündürmektedir.

Eşlik eden MR bulguları değerlendirildiğinde, celery stalk paterni mukoid dejenerasyon grubundaki tüm hastalarda (%100) gözlemlendi ve tanılabilir açıdan en güvenilir görüntüleme bulgusu olarak dikkat çekti. Ayrıca menisküs dejenerasyonu hastaların %57.0'ında, intraosseöz kistik değişiklikler %20.0'sinde ve intraligamentöz ganglion kistleri %18.5'inde saptandı. Bu bulgular mukoid dejenerasyonun sıklıkla diğer dejeneratif veya kistik değişikliklerle birlikte görülebileceğini düşündürmektedir.

Alt grup analizinde, intraosseöz kist varlığı bulunan hastalarda ACL kalınlığının anlamlı derecede daha yüksek olduğu saptandı ($p = 0.035$). Bu durum, intraligamentöz dejeneratif sürecin kemik insersiyon alanlarına yansması veya kronik intraligamentöz basınç artışı ile ilişkili olabilir. Buna karşın menisküs dejenerasyonu ve ganglion kisti varlığı ile morfometrik ölçümler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmadı.

Tartışma: Bu çalışmada, ACL mukoid dejenerasyonunun yalnızca intraligamentöz sinyal değişiklikleri ile sınırlı olmayıp, aynı zamanda belirgin morfometrik farklılıklarla ilişkili olduğu gösterilmiştir. Özellikle mukoid dejenerasyon grubunda ACL kalınlığının anlamlı derecede artmış olması, buna karşılık interkondiler çentik morfolojisinin daha dar ve NWI değerlerinin daha düşük bulunması, bu patolojinin diz anatomisi ve biyomekaniği ile ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Bu bulgular, mukoid dejenerasyonun yalnızca lokal ligament içi bir süreç olmayıp çevresel kemik morfolojisi ve mekanik stres dağılımı ile ilişkili multifaktöriyel bir süreç olabileceğini desteklemektedir.

Manyetik rezonans görüntülemesinde mukoid dejenerasyonun en karakteristik bulgusu olarak tanımlanan celery stalk paterni, bağ içinde korunmuş fibriller yapıların intraligamentöz mukoid materyal artışı ile birlikte izlenmesi sonucu ortaya çıkar ve parsiyel ACL yırtığından ayırtıcı tanıda kritik rol oynar. Bergin ve arkadaşları, bu bulgunun mukoid dejenerasyon için oldukça özgül olduğunu ve MRG'nin tanıda temel yöntem olduğunu göstermiştir. Literatürde intraligamentöz sinyal artışı ve ligament kalınlaşmasının mukoid dejenerasyonun tipik özellikleri olduğunu bildirilmiştir.

Mukoid dejenerasyonun sıklıkla diğer dejeneratif veya kistik değişikliklerle birlikte görüldüğü bilinmektedir. Literatürde intraligamentöz ganglion kistleri ve intraosseöz kistik değişikliklerin mukoid dejenerasyon ile ilişkili olabileceği gösterilmiştir. Çalışmamızda da

menisküs dejenerasyonu, intraosseöz kistler ve ganglion kistleri anlamlı oranlarda saptanmış olup, özellikle intraosseöz kist varlığında ACL kalınlığının daha yüksek bulunması, dejeneratif sürecin yalnızca ligament içinde sınırlı kalmayıp insersiyon bölgelerine ve komşu kemik yapılara da yansıyabileceğini düşündürmektedir.

İnterkondiler çentik morfolojisinin ACL patolojileri üzerindeki etkisi uzun süredir araştırılmaktadır. Shelbourne ve arkadaşları, dar interkondiler çentigin ACL yaralanmaları için predispozan faktör olduğunu göstermiştir. Daha sonraki çalışmalarda notch width index'in ligament üzerindeki mekanik stres dağılımı ile ilişkili olduğu ve düşük NWI değerlerinin ACL patolojileri ile bağlantılı olabileceği bildirilmiştir. Çalışmamızda mukoid dejenerasyon grubunda daha düşük NWI değerlerinin bulunması, çentik darlığının yalnızca travmatik ACL yaralanmaları ile değil, aynı zamanda dejeneratif ligament patolojileri ile de ilişkili olabileceğini göstermektedir.

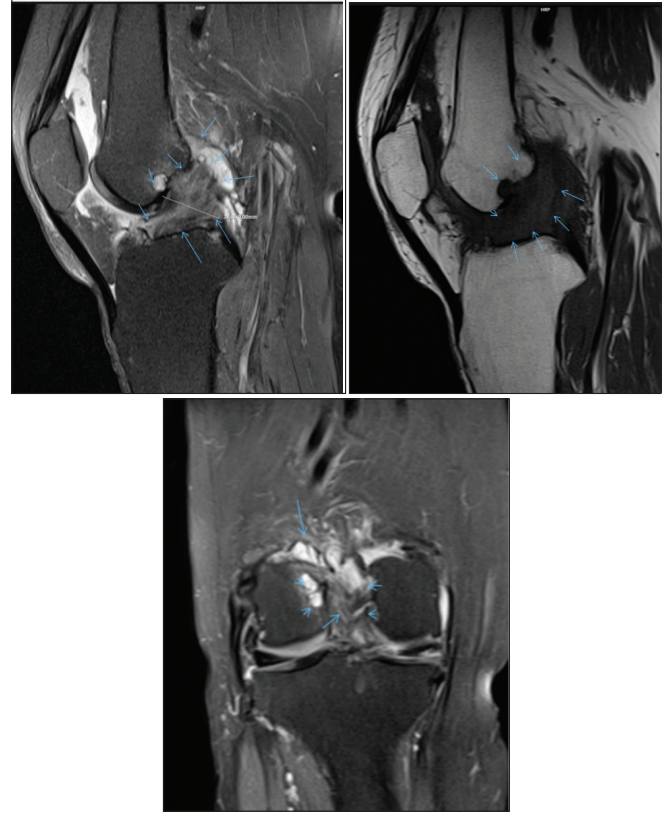
Bu çalışmanın bazı sınırlamaları bulunmaktadır. Öncelikle çalışmanın retrospektif tasarıma sahip olması seçim yanlılığı riskini tamamen ortadan kaldıramamaktadır. İkinci olarak, morfometrik ölçümlerin tek gözlemci tarafından yapılmış olması gözlemci içi ve gözlemciler arası güvenilirliğin değerlendirilmesini sınırlamaktadır. Ayrıca çalışma tek merkezli olup sonuçların farklı popülasyonlara genellenebilirliği sınırlı olabilir. Klinik semptom süresi, fonksiyonel skorlar veya artroskopik doğrulama verilerinin bulunmaması radyolojik bulgular ile klinik korelasyonu sınırlamaktadır.

Buna karşın çalışmanın güçlü yönleri arasında yüksek hasta sayısı, eşit büyüklükte kontrol grubunun bulunması, standart ölçüm metodolojisi ve eşlik eden MR bulgularının sistematik değerlendirilmesi yer almaktadır. Sonuç olarak, ACL mukoid dejenerasyonunun belirgin ligament kalınlaşması, dar interkondiler çentik ve düşük NWI ile ilişkili olduğu gösterilmiş olup, morfometrik ölçümlerin karakteristik MR bulguları ile birlikte değerlendirilmesi parsiyel ACL yırtıklarından ayırmda önemli katkı sağlayabilir.

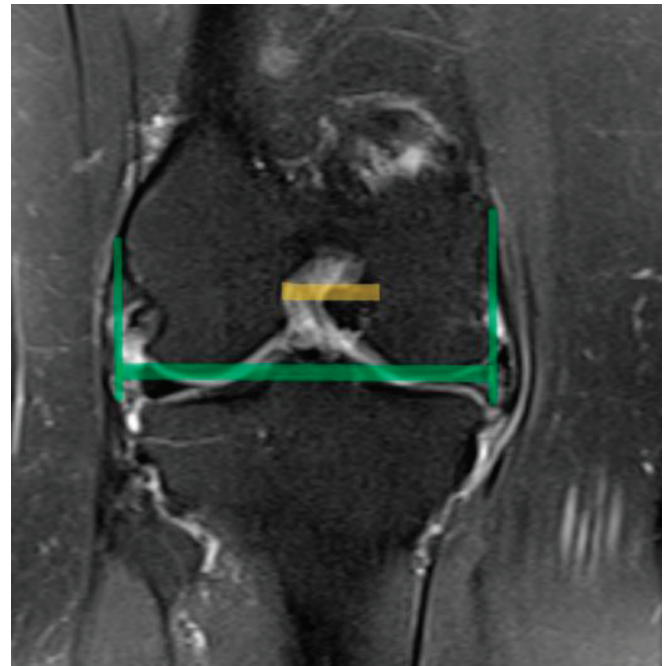
Anahtar Kelimeler: anterior çapraz bağ, celery stalk paterni, manyetik rezonans görüntüleme, mukoid dejenerasyon, notch width index

Kaynaklar

1. Makino, A., Pascual-Garrido, C., Rolón, A., Isola, M., & Muscolo, D. L. (2011). Mucoid degeneration of the anterior cruciate ligament: MRI, clinical, intraoperative, and histological findings. *Knee surgery, sports traumatology, arthroscopy: official journal of the ESSKA*, 19(3), 408–411. <https://doi.org/10.1007/s00167-010-1239-5>
2. Bergin, D., Morrison, W. B., Carrino, J. A., Nallamshetty, S. N., & Bartolozzi, A. R. (2004). Anterior cruciate ligament ganglia and mucoid degeneration: coexistence and clinical correlation. *AJR. American journal of roentgenology*, 182(5), 1283–1287. <https://doi.org/10.2214/ajr.182.5.1821283>
3. Cilengir, A. H., Akkus, O. K., Baysan, C., Uluc, E., Cilengir, N., & Tosun, O. (2023). Ancillary findings in distinguishing between anterior cruciate ligament mucoid degeneration and sprain on MRI: a practical approach. *Acta radiologica (Stockholm, Sweden: 1987)*, 64(2), 648–657. <https://doi.org/10.1177/02841851221090623>
4. McIntyre, J., Moelleken, S., & Tirman, P. (2001). Mucoid degeneration of the anterior cruciate ligament mistaken for ligamentous tears. *Skeletal radiology*, 30(6), 312–315.
5. Shelbourne KD, Kerr B. The relationship between intercondylar notch width and ACL injury. *Am J Sports Med*. PMID: 9578071
6. LaPrade RF, Burnett QM. Femoral intercondylar notch stenosis and ACL pathology. *Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc*. PMID: 10088742
7. Souryal, T. O., & Freeman, T. R. (1993). Intercondylar notch size and anterior cruciate ligament injuries in athletes: a prospective study. *The American journal of sports medicine*, 21(4), 535–539.

Şekil 1A. 78 yaşında kadın hastaya ait sağ diz MR görüntüleri. (A) Sagittal proton yoğunluk ağırlıklı yağ baskılı, (B) sagittal T1 ağırlıklı ve (C) koronal proton yoğunluk ağırlıklı yağ baskılı kesitlerde anterior çapraz bağda belirgin kalınlaşma ve intraligamentöz sinyal artışı izlenmekte olup korunmuş fibriller yapıların oluşturduğu celery stalk paterni mukoid dejenerasyon ile uyumludur. Bağ içinde küçük intraligamentöz ganglion kistik oluşumları ve femoral insersiyon komşuluğunda küçük intraosseöz kistik değişiklik dikkati çekmektedir. Bağ kontinuitesi korunmuş olup parsiyel yırtık lehine belirgin lif kopması izlenmemektedir.

Şekil 2. Koronal proton yoğunluk ağırlıklı yağ baskılı diz MR kesitinde interkondiler çentik ölçüm yöntemi gösterilmektedir. Yeşil çizgi, popliteal groove seviyesinde femur kondillerinin dış kortikal sınırları arasındaki interkondiler femur genişliğini (bicondylar width, BW) temsil etmektedir. Sarı çizgi, aynı seviyede interkondiler çentigin en dar noktasındaki çentik genişliğini (notch width, NW) göstermektedir. Çentik genişlik indeksi (Notch Width Index, NWI), NW'nin BW'ye oranı olarak hesaplanır (NWI = NW/BW).

Tablo 1. Normal ACL ve Mukoid dejenerasyon gruplarının demografik ve MR morfometrik karşılaştırması

Değişken	Normal ACL (n=135)	Mukoid dejenerasyon (n=135)	Ortalama fark	%95 GA	p	Etki büyüklüğü (d)
Yaş (yıl)	37.90 ± 11.01	46.16 ± 12.61	+8.25	5.41 – 11.09	<0.001	0.70
ACL kalınlığı (mm)	8.23 ± 1.22	13.33 ± 2.69	+5.10	4.60 – 5.60	<0.001	2.44
Intercondiler femur width (mm)	19.01 ± 2.84	18.18 ± 2.67	-0.83	-1.49 – -0.17	0.014	0.30
Notch Width Index	0.275 ± 0.030	0.193 ± 0.030	-0.082	-0.133 – -0.031	0.002	0.39

İstatistik: Welch t-testi; veriler ortalama ± standart sapma olarak sunulmuştur.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-014

LOMBER SPONDİLOLİSTEZİS İLE PARASPINAL KAS YAĞLI DEJENERASYONU ARASINDAKİ İLİŞKİ: EŞLEŞTİRİLMİŞ OLGU-KONTROL ÇALIŞMASI

Elif Dilara Topcuoğlu, Duygu Demirtaş

Ümraniye Eğitim Araştırma Hastanesi

Amaç: Spondilolistezis (SL), bir vertebranın ardışık vertebra üzerinde kayması ile karakterize olup spinal instabilite ile yakından ilişkilidir (1). Paraspinal kasların lomber spinal aksın stabilizasyonunda önemli rol oynadığı bilinmektedir (2). Bu çalışma ile, lomber manyetik rezonans (MR) görüntüleme kullanılarak Goutallier sınıflamasına göre değerlendirilen paraspinal kas yağlı infiltrasyonu derecesi ile SL varlığı arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmaktadır.

Gereç-Yöntem: Retrospektif olgu-kontrol çalışmasında, Ocak 2023-Eylül 2025 tarihleri arasında lomber MR incelemesi yapılan erişkin hastalar değerlendirildi. MR görüntülemesi artefaktlar nedeniyle tanısal olmayan, spinal operasyon öyküsü, skolyozu, konjenital anomalisi ve vertebral yükseklik kaybı bulunan hastalar çalışmaya dahil edilmedi.

SL saptanan hastalar çalışma grubunu oluştururken, SL saptanmayan kontrol grubu 1:1 oranında; yaş (± 3 yıl), cinsiyet ve vücut kitle indeksi (VKİ) kategorisine göre eşleştirildi. VKİ, kg/m^2 olarak hesaplandı ve Dünya Sağlık Örgütü kriterlerine göre sınıflandırıldı (3).

Lomber paraspinal kaslardan multifidus, erektor spina ve psoas kaslarının yağlı dejenerasyonu Goutallier sınıflandırması (0-4) kullanılarak derecelendirildi. Grup karşılaştırmaları Mann-Whitney U testi kullanılarak yapıldı ve etki büyüklüğü Cliff's delta değeri ile ölçüldü. SL ile yağ infiltrasyonu şiddeti arasındaki bağımsız ilişkiyi değerlendirmek için, her kas grubu için ayrı çok değişkenli sıralı lojistik regresyon modelleri oluşturuldu.

Bulgular: Toplam 202 katılımcı analiz edildi (101 SL, 101 kontrol). SL grubunda posterior paraspinal kaslarda anlamlı derecede daha yüksek yağlı dejenerasyon saptandı. Multifidus kası değerlendirilmesinde Goutallier dereceleri SL grubunda daha yüksek bulundu ($p < 0.001$; Cliff's delta = 0,348). Benzer şekilde, erektor spina kasında da SL grubunda daha yüksek yağlı infiltrasyon saptandı ($p < 0.001$; Cliff's delta = 0,308). Buna karşın psoas kası açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmadı ($p = 0,322$; Cliff's delta = -0,010).

Lojistik regresyon analizinde, lomber SL, multifidus kasında (OR 6,43, %95 CI 3,15-13,13, $p = 3,33 \times 10^{-7}$) ve erektor spina kasında (OR 5,98, %95 CI 2,83-12,65, $p = 2,79 \times 10^{-6}$) artan yağ infiltrasyonu ile bağımsız olarak ilişkiliydi. Psoas kası için anlamlı bir ilişki bulunmadı.

Sonuç: Mevcut çalışma, lomber SL ile posterior paraspinal kasların, özellikle multifidus ve erektor spina kaslarının yağlı dejenerasyonu arasında güçlü ve bağımsız bir ilişki olduğunu göstermektedir. Artmış hasta yaşı, kadın cinsiyet ve yüksek vücut kitle indeksi SL için

etiyolojik faktörler arasında yer almakta olup (4), bu faktörler sabit tutularak yapılan analizlerde, SL bu kaslarda daha yüksek Goutallier dereceleri ile önemli ölçüde ilişkili kalmıştır. Buna karşın, psoas kası için anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

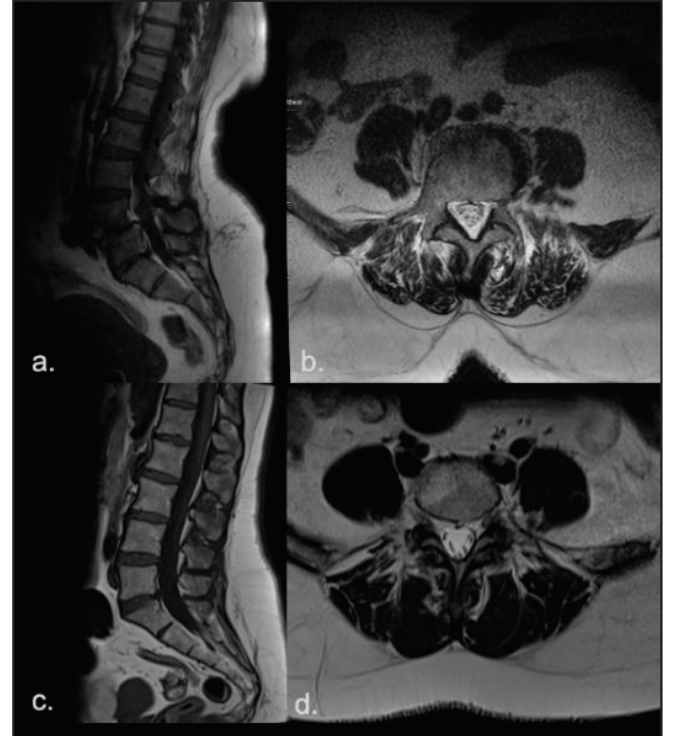
Multifidus ve erektor spina kaslarının seçici olarak etkilenmesi, posterior paraspinal kasların lomber segmental stabilitede merkezi bir rol oynadığı kavramını desteklemektedir. Kas dejenerasyonu, mekanik instabiliteye katkıda bulunduğundan etiyolojik bir rol oynayabilir veya kronik instabilite ve değişmiş biyomekanik etkiye ikincil olarak gelişebilir.

MR ile Goutallier sınıflandırması kullanılarak kas dejenerasyonunun belirlenmesi, lomber SL saptanan hastaların değerlendirilmesi için önemli bir görüntüleme bulgusu olup rehabilitasyon ya da cerrahi tedavi tercihi ve yönetiminde yol gösterici katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Manyetik Rezonans Görüntüleme, Paraspinal kas, Spinal instabilite, Spondilolistezis

Kaynaklar

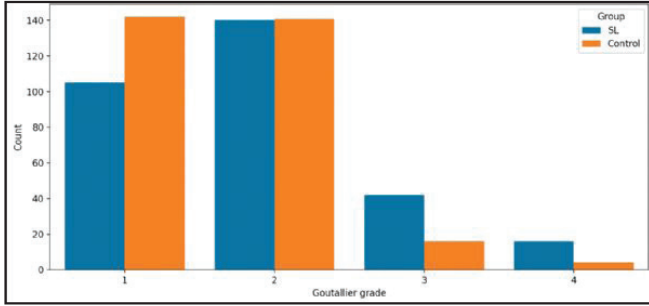
1. Liu S, Shi Q, Da WW, Xue CC, Chen L, Li YN, Xue YP, Du WL, Li XF. Association Between Paraspinal Muscle Parameters and Single-Segment Degenerative Lumbar Spondylolisthesis: Retrospective, Cross-Sectional Cohort Study. Spine (Phila Pa 1976). 2025 Jun 15;50(12):841-848. doi: 10.1097/BRS.0000000000005140.
2. Teichtahl AJ, Urquhart DM, Wang Y, Wluka AE, Wijethilake P, O'Sullivan R, Cicuttini FM. Fat infiltration of paraspinal muscles is associated with low back pain, disability, and structural abnormalities in community-based adults. Spine J. 2015 Jul 1;15(7):1593-601. doi: 10.1016/j.spinee.2015.03.039. Epub 2015 Mar 28. PMID: 25828477.
3. Obesity: preventing and managing the global epidemic. Report of a WHO consultation. World Health Organ Tech Rep Ser. 2000;894:i-xii, 1-253. PMID: 11234459.
4. Mazurek M, Kulesza B, Gołębiowska N, Tyzo B, Kura K, Szczepanek D. Factors Predisposing to The Formation of Degenerative Spondylolisthesis-A Narrative Review. Medicina (Kaunas). 2023 Aug 7;59(8):1430. doi: 10.3390/medicina59081430.

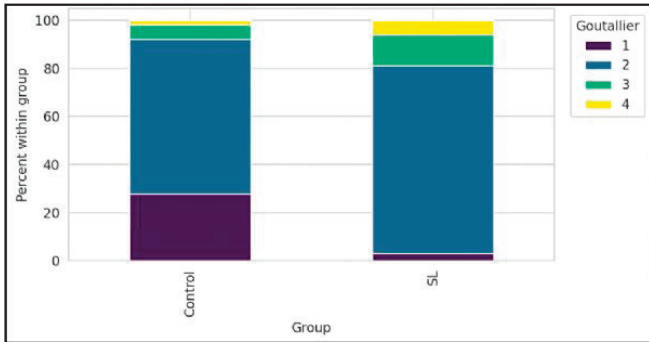
Resim. Sagittal ve aksiyal T2 ağırlıklı MR görüntülerinde; (a) ve (b) imajlarında 48 yaş kadın hastada spondilolistezis ve L5 vertebra düzeyinde paraspinal kas yağlı dejenerasyonu (Goutallier derece 3) görülüyor. (c) ve (d) imajlarında 51 yaş kadın hastada spinal aks normal ve L5 vertebra düzeyinde paraspinal kas morfolojisi (Goutallier derece 2) görülüyor.

Kas-İskelet radyolojisi

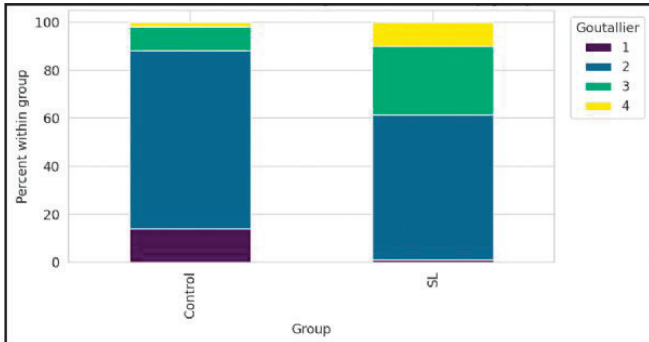
SS-015

SEKEL OSGOOD-SCHLATTER HASTALARINDA
PATELLOFEMORAL MALTRACKİNG VE LATERAL
PATELLAR KIKIRDAK DEJENERASYONU:
RETROSPEKTİF BİR MRG ÇALIŞMASIHalil Tekdemir¹, Semra Duran²¹Ankara Etik Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara²Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

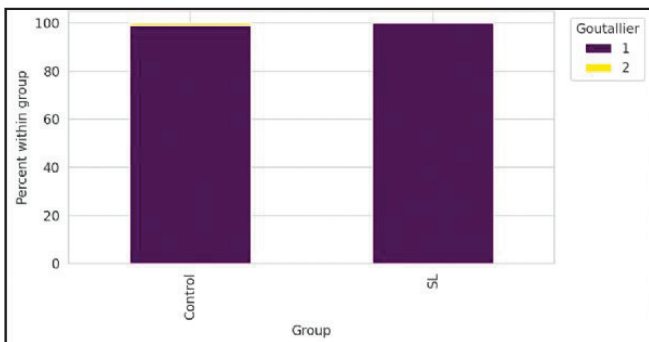
Şekil 1. Tüm kasların Goutallier gruplarına göre dağılımı

Şekil 2. Erektor spina kası Goutallier derecesinin gruplara göre dağılımı

Şekil 3. Multifidus kası Goutallier derecesinin gruplara göre dağılımı

Şekil 4. Psoas kası Goutallier derecesinin gruplara göre dağılımı

Tablo 1. Çalışma (SL) ve kontrol grubu karşılaştırmalı paraspinal kas yağlı infiltrasyon derecesi

Kas	SL n	SL ortalama $\pm$ SD	SL medyan (IQR)	Kontrol n	Kontrol ortalama $\pm$ SD	Kontrol medyan (IQR)	p-değeri	Cliff's delta (SL-Kontrol)
Multifidus	101	2.48 $\pm$ 0.69	2 (2-3)	101	2.0 $\pm$ 0.57	2 (2-2)	p < 0.001	0.348
Erektor spina	101	2.22 $\pm$ 0.59	2 (2-2)	101	1.82 $\pm$ 0.62	2 (1-2)	p < 0.001	0.308
Psoas	101	1.0 $\pm$ 0.0	1 (1-1)	101	1.01 $\pm$ 0.1	1 (1-1)	p = 0.322	-0.01

Amaç: Osgood-Schlatter hastalığı (OSH) erişkin dönemde tüberositas tibiada hipertrofik lobulasyon ve/veya ayrılmış kemik fragmanları ile sekel olarak izlenebilir ve patellofemoral eklem dizilim bozukluğu (maltracking) ile ilişkili olabilir. Çalışmanın amacı, sekel OSH'li erişkinlerde manyetik rezonans görüntüleme (MRG) ile patellofemoral eklem dizilimini değerlendirmek ve lateral patellar kartilaj dejenerasyonu ile ilişkisini araştırmaktır.

Gereç-Yöntem: Retrospektif çalışma için etik kurul onayı alındı. Haziran 2019-Aralık 2023 arasında diz MRG incelemesi yapılan olgular tarandı; 18 yaş altı, dizde operasyon öyküsü bulunanlar, kemik-tendon-bağ patolojisi olanlar, sinovyal patoloji ve/veya masif efüzyonu bulunanlar ile görüntü kalitesi yetersiz olanlar dışlandı. Tarama sonucunda tüberositas tibiada hipertrofik lobulasyon ve/veya ayrılmış kemik fragmanı bulunan 199 hasta (209 diz) sekel OSH grubu olarak; MRG'de yapısal kemik-tendon-bağ patolojisi olmayan 238 hasta kontrol grubu olarak dahil edildi. Patellofemoral morfoloji ve dizilimi değerlendirmek için troklear sulkus derinliği, sulkus açısı (SA), lateral/medial troklear inklınasyon (LTI/MTI), Insall-Salvati (İS) indeksi, patella-patellar tendon (P-PT) açısı, patellar eğim açısı, lateral patellofemoral (LPF) açısı ve bisect offset (BO) oranı ölçüldü. Lateral patellar kartilaj, aksiyel yağ baskılı PD-ağırlıklı sekanslarda Modifiye Outerbridge sınıflamasına göre derecelendirildi; evre 1-2 "hafif", evre 3-4 "şiddetli" dejenerasyon olarak gruplanarak analiz edildi.

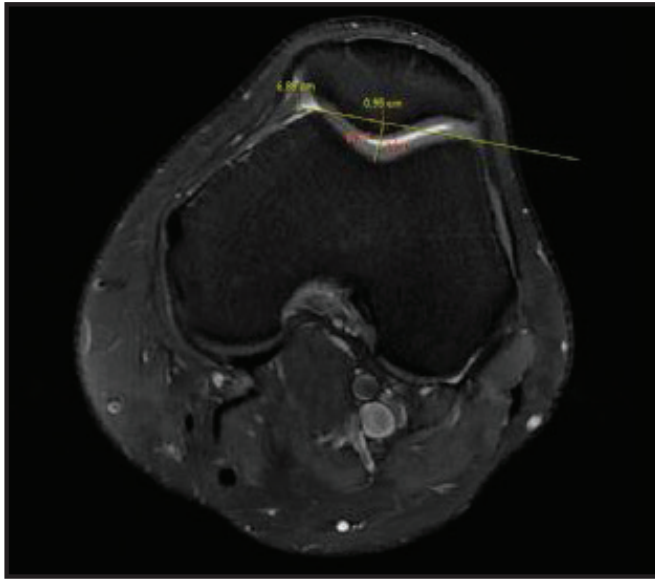
Bulgular: Sekel OSH grubu (199 hasta/209 diz) ile kontrol grubu (238 hasta) arasında yaş, cinsiyet ve sağ/sol diz dağılımı açısından anlamlı fark saptanmadı. Sekel OSH grubunda troklear oluğun daha sık olduğu (sulkus derinliği daha düşük) ve SA'nın daha geniş olduğu; ayrıca LTI ve MTI değerlerinin kontrol grubuna göre daha düşük bulunduğu gösterildi (tümü p<0,001). Sagittal dizilimde İS indeksi ve P-PT açısı OSH grubunda daha yüksekti (p<0,001). Aksiyel dizilim parametreleri OSH grubunda daha belirgin lateral tilt/lateralizasyon lehineydi: patellar eğim açısı ve BO oranı artmış, LPF açısı azalmıştı (p<0,001). Lateral patellar kartilaj dejenerasyonu sekel OSH grubunda %47,8 (100/209) iken kontrol grubunda %10 (24/238) olarak bulundu; OSH grubunda şiddetli dejenerasyon oranı da daha yüksekti (%17,2'ye karşı %0,8). Sekel OSH kohortu içinde dejenerasyon şiddeti arttıkça malalignment bulguları belirginleşti: yaş, SA, patellar eğim açısı, BO oranı ve İS indeksi daha yüksek; sulkus derinliği, LTI ve LPF açısı daha düşük saptandı (p<0,001). MTI ve P-PT açısı bakımından gruplar arasında anlamlı fark izlenmedi.

Sonuç: Sekel OSH'li erişkinlerde MRG'de belirgin patellofemoral maltracking mevcuttur ve lateral patellar kartilaj dejenerasyonu kontrol grubuna göre anlamlı derecede daha sıktır. Troklear morfoloji bozukluğu (sulkus derinliğinde azalma, SA artışı, LTI düşüşü) ve patellanın lateral tilt/lateralizasyonunu yansıtan ölçümlerdeki bozulmaların dejenerasyonla birlikte artması, persistan maltracking'in lateral patellar kartilaj hasarına katkıda bulunabileceğini desteklemektedir.

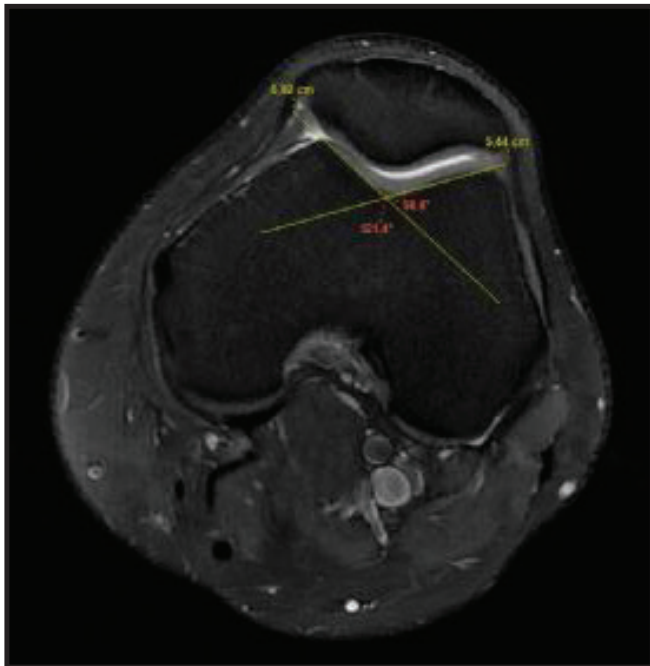
Anahtar Kelimeler: Osgood-Schlatter hastalığı, Patellar eğim, Patellofemoral malhizalanma

Kaynaklar

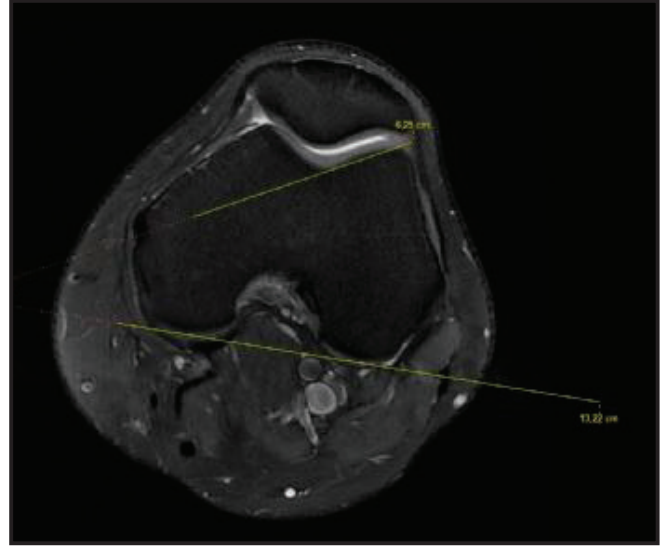
- 1) Kamel SI, et al. Prevalence of lateral patellofemoral maltracking and associated complications in patients with Osgood-Schlatter disease. *Skeletal Radiol.* 2021;50:1399-1409.
- 2) Lucenti L, SM, Caldarci A, et al. The etiology and risk factors of OSD: A systematic review. *Pediatr Children.* 2022;9(6):826.
- 3) Osgood RB. Lesions of the tibial tubercle occurring during adolescence. *Boston Med Surg J.* 1903;148(5):114-117.
- 4) Insall J, Scott W. *Surgery of the Knee.* 3rd ed. Edinburgh: Churchill Livingstone; 2001.
- 5) Jibri Z, et al. Patellar maltracking: an update on the diagnosis and treatment strategies. *Insights Imaging.* 2019;10:1-11.
- 6) Mehl J, et al. Association between patellar cartilage defects and patellofemoral geometry: a matched-pair MRI comparison of patients with and without isolated patellar cartilage defects. *Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc.* 2016;24:838-846.
- 7) Stefanik JJ, et al. Association between measures of patella height, morphologic features of the trochlea, and patellofemoral joint alignment: the MOST study. *Clin Orthop Relat Res.* 2013;471(8):2641-2648.

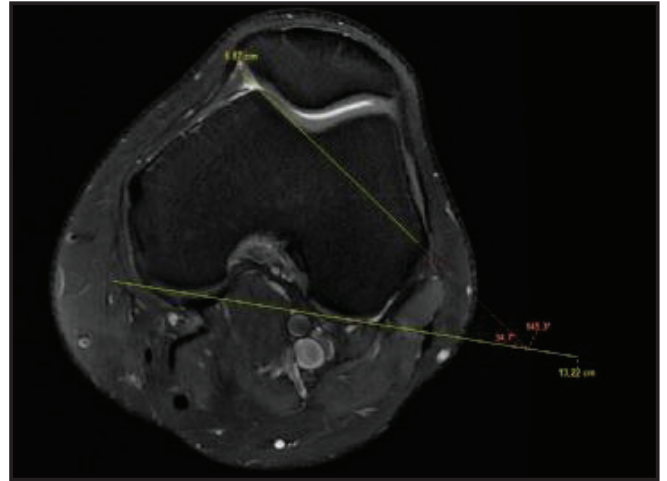
1) Aksiyel PDA MR görüntüsünde trokleer sulkus derinlik ölçümü

2) Aksiyel PDA MR görüntüsünde trokleer SA ölçümü

3) Aksiyel PDA MR görüntüsünde LTI açısı ölçümü

4) Aksiyel PDA görüntüsünde MTI açısı ölçümü

Tablo. Çalışma gruplarının demografik özellikleri

	Erişkin OSH Grubu (n=209)	Kontrol Grubu (n=238)	p
Yaş (yıl) Medyan (Q1-Q3)	37 (29-49)	37 (32-42)	0.40
Cinsiyet Erkek/Kadın	189/20	209/29	0.38
Taraf Sağ/Sol	94/115	108/130	0.93

(p değerleri Mann-Whitney U veya ki-kare testi ile hesaplanmıştır.)

Tablo. Erişkin OSH grubu ile kontrol grubu arasında patellofemoral ölçümlerin karşılaştırılması (medyan [Q1-Q3]).

Ölçüm	Erişkin OSH Grubu	Kontrol Grubu	p
Sulkus açısı (SA, °)	127 (122-131)	121 (119-125)	<0.001
Lateral trokleer inklinasyon (°)	24 (20-27)	26 (24-29)	<0.001
Medial trokleer inklinasyon (°)	29 (26-33)	32 (29-34)	<0.001
Patellar tilt açısı (°)	12 (9-15)	4 (3-6)	<0.001
Lateral patellofemoral (LPF) açısı (°)	6 (4-10)	14 (12-17)	<0.001
Bisect offset (BO) oranı	0.59 (0.55-0.65)	0.52 (0.50-0.54)	<0.001
Insall-Salvati indeksi	1.10 (1.00-1.20)	1.00 (0.90-1.10)	<0.001
Patella-patellar tendon açısı (°)	143 (140-146)	138 (135-141)	<0.001
Trokleer sulkus derinliği (mm)	7 (6-8)	8 (7-9)	<0.001

LPF = lateral patellofemoral; BO = bisect offset

Tablo. Erişkin OSH hastalarında normal kırık ile hafif veya şiddetli lateral kırık dejenerasyonu olanlarda patellofemoral ölçümlerin karşılaştırılması (medyan [Q1–Q3]).

Parametre	Normal Kırık (n=109)	Hafif Dejenerasyon (n=64)	Şiddetli Dejenerasyon (n=36)	p
Yaş (yıl)	34 (27–41)	42 (30–42)	46 (41–46)	<0.001
Troklear sulkus derinliği (mm)	8 (7–9)	7 (6–7)	6 (5–6)	<0.001
Sulkus açısı (°)	125 (120–130)	127 (123–127)	130 (125–130)	0.001
Lateral troklear inklinasyon (°)	25 (21–28)	22 (19–22)	21 (17–21)	<0.001
Medial troklear inklinasyon (°)	30 (26–33)	30 (26–30)	28 (25–28)	0.074
Patellar tilt açısı (°)	10 (8–14)	13 (11–13)	14 (12–14)	<0.001
Lateral patellofemoral (LPF) açısı (°)	8 (5–11)	6 (4–6)	6 (4–6)	<0.001
Bisect offset (BO) oranı	0.58 (0.54–0.63)	0.63 (0.58–0.63)	0.64 (0.61–0.65)	<0.001
Insall–Salvati indeksi	1.10 (1.00–1.20)	1.15 (1.10–1.15)	1.20 (1.10–1.20)	<0.001
Patella–patellar tendon açısı (°)	143 (140–146)	143 (140–143)	143 (139.5–143)	0.760

(Veriler medyan [Q1–Q3] olarak sunulmuştur; p değerleri Kruskal–Wallis testi ile hesaplanmıştır.)

Tablo. Patellofemoral hizalanma ölçümlerinin gözlemciler arası güvenilirliği

Ölçüm	ICC modeli	ICC	%95 GA
Troklear sulkus derinliği (mm)	ICC(2,1)	0.85	0.78–0.90
Sulkus açısı (°)	ICC(2,1)	0.91	0.87–0.94
Lateral troklear inklinasyon, LTI (°)	ICC(2,1)	0.89	0.84–0.93
Medial troklear inklinasyon, MTI (°)	ICC(2,1)	0.86	0.79–0.91
Patellar açısı (°)	ICC(2,1)	0.90	0.85–0.94
Lateral patellar faset açısı, LPF (°)	ICC(2,1)	0.88	0.82–0.92
Bisect offset, BO (%)	ICC(2,1)	0.93	0.90–0.96
Insall–Salvati indeksi, IS (oran)	ICC(2,1)	0.92	0.88–0.95
P-PT açısı (°)	ICC(2,1)	0.87	0.80–0.92

ICC <0,50 kötü; 0,50–0,75 orta; 0,75–0,90 iyi; >0,90 mükemmel. Gözlemciler arası uyum, tek ölçümler için mutlak uyum esaslı iki yönlü rastgele etkiler modeli [ICC(2,1)] kullanılarak değerlendirildi. ICC değerleri %95 güven aralıkları ile sunulmuştur. İki okuyucu ölçümleri bağımsız olarak gerçekleştirmiş ve klinik veriler ile grup dağılımına kör olarak çalışmıştır.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-016

FALCON-NET: A PHYSICS-INFORMED LIGHTWEIGHT CASCADE NETWORK FOR ACCELERATED MRI RECONSTRUCTION — PRELIMINARY RESULTS ON FASTMRI

Berkay Yılmaz, Osman Aykan Kargın, İbrahim Adaletli

Radyoloji Anabilim Dalı, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul-Üniversitesi Cerrahpaşa, İstanbul, Türkiye

Purpose: Prolonged MRI acquisition remains a practical barrier in daily clinical work. Patients with claustrophobia, pain, or altered consciousness struggle to remain still for standard sequences, and in children even brief motion degrades image quality enough to necessitate repeat scans or sedation. Shortening acquisition time directly reduces motion artifacts, improves patient tolerance, and broadens the applicability of MRI to populations where it is currently underused. We present FALCON-Net (Fast Attention-based Lightweight Cascade Optimized Network), a physics-informed unrolled cascade architecture targeting accelerated reconstruction, and report preliminary results on the fastMRI single-coil knee benchmark.

Materials-Methods: FALCON-Net follows a T=5 unrolled cascade design in which each stage alternates between a learned denoiser and a data consistency (DC) projection (Figure 1). The DC step re-enforces acquired k-space measurements through a learnable

λ parameter, coupling the network directly to the physical forward model. Within each cascade block, a U-Net equipped with convolutional block attention modules (CBAM) provides channel and spatial recalibration, directing representational capacity toward diagnostically relevant anatomy. The loss function combines Charbonnier and SSIM terms to penalise both pixel-level fidelity and perceptual structure. Experiments were conducted on the fastMRI single-coil knee dataset at 4× acceleration; owing to budget constraints, training was limited to 20 epochs on approximately 10% of available data (Google Colab Pro+, NVIDIA H100 80 GB GPU, 260 GB system RAM). Total parameter count: 709,000.

Results: FALCON-Net substantially outperformed zero-filled reconstruction across all evaluated slices. On the validation set, mean SSIM reached 0.742 and mean PSNR 29.4 dB — a marked improvement over zero-filled inputs (SSIM: 0.474–0.524). Aliasing artifacts were largely suppressed and anatomical structures, including fine cartilage margins, remained well-defined (Figures 2–3). Residual errors were confined predominantly to high-frequency edges and fine structural boundaries, with bulk anatomy accurately recovered (Figure 4). Training and validation curves showed no sign of convergence at epoch 20, indicating further performance gains are achievable with extended training (Figure 5).

Conclusion: FALCON-Net achieves competitive or superior reconstruction quality compared to architectures trained on substantially more data and for far longer: it outperforms U-Net Baseline (~33M parameters, 50 epochs, 100% data; SSIM 0.727), CascadeNet (~1.5M, 200 epochs; SSIM 0.730), and XPDNet (~6M, 300 epochs; SSIM 0.738), reaching SSIM 0.742 with only 709K parameters and 20 epochs on ~10% of the dataset (Table 1). This efficiency stems from embedding the acquisition physics directly into the unrolling scheme, reducing the data burden otherwise required to learn measurement consistency from scratch. The single-coil design carries particular relevance for low-field and portable MRI systems where multi-coil hardware is unavailable. Future work will address full-dataset training and multi-coil extension.

Keywords: accelerated MRI, fastMRI, image reconstruction, physics-informed deep learning, unrolled neural network

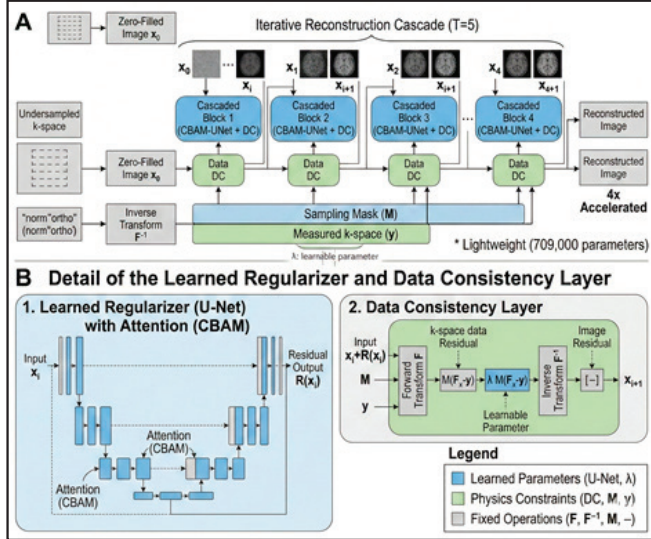
Kaynaklar

- Naganathanahalli M, Gurudu R, Bhargava M, et al. Revisiting MRI claustrophobia: incidence, factors, and interventions. *Journal of Computer Assisted Tomography*. 2025. doi:10.1097/RCT.0000000000001806
- Papini C, Dalmartello M, Gaeta A, et al. Deep learning and AI in reducing magnetic resonance imaging scanning time: advantages and pitfalls in clinical practice. *La Radiologia Medica*. 2024. doi:10.1007/s11547-024-01888-x
- Fukutomi H, Tsushima Y, Mori H, et al. Accelerated brain MRI with deep learning reconstruction: a comparative study on image quality in pediatric neuroimaging. *Pediatric Radiology*. 2025. doi:10.1007/s00247-025-06314-2
- Zbontar J, Knoll F, Sriram A, et al. fastMRI: An open dataset and benchmarks for accelerated MRI. *arXiv:1811.08839*. 2018.
- Knoll F, Zbontar J, Sriram A, et al. fastMRI: A publicly available raw k-space and DICOM dataset of knee images for accelerated MR image reconstruction using machine learning. *Radiology: Artificial Intelligence*. 2020;2(1):e190007. doi:10.1148/ryai.2020190007
- Hammernik K, Klatzer T, Kobler E, et al. Learning a variational network for reconstruction of accelerated MRI data. *Magnetic Resonance in Medicine*. 2018;79(6):3055–3071. doi:10.1002/mrm.26977
- Aggarwal HK, Mani MP, Jacob M. MoDL: Model-based deep learning architecture for inverse problems. *IEEE Transactions on Medical Imaging*. 2019;38(2):394–405. doi:10.1109/TMI.2018.2865356
- Ronneberger O, Fischer P, Brox T. U-Net: Convolutional networks for biomedical image segmentation. In: *MICCAI 2015. Lecture Notes in Computer Science*. Springer; 2015:234–241. doi:10.1007/978-3-319-24574-4_28
- Ramzi Z, Ciuciu P, Starck JL. XPDNet for MRI reconstruction: an application to the 2020 fastMRI challenge. *arXiv:2010.07290*. 2020.
- Woo S, Park J, Lee JY, Kweon IS. CBAM: Convolutional block attention module. In: *Proceedings of ECCV 2018*. Springer; 2018:3–19. doi:10.1007/978-3-030-01234-2_1
- Schote D, Winter L, Kolbitsch C, Rose G, Speck O, Köfler A. Joint B₀ and image reconstruction in low-field MRI by physics-informed deep learning. *IEEE Transactions on Biomedical Engineering*. 2024;71(10):2842–2853. doi:10.1109/TBME.2024.3396223
- Xin B, Ye M, Axel L, Metaxas DN. Rethinking deep unrolled model for accelerated MRI reconstruction. In: *Computer Vision – ECCV 2024. Lecture Notes in Computer Science*, vol. 15133. Springer; 2025:164–181. doi:10.1007/978-3-031-73226-3_10
- Rai P, Mark IT, Soni N, et al. Deep learning-based acceleration in MRI: current

landscape and clinical applications in neuroradiology. American Journal of Neuroradiology. 2025. doi:10.3174/ajnr.A8943

14. Hammernik K, Küstner T, Yaman B, et al. Physics-driven deep learning for computational magnetic resonance imaging. IEEE Signal Processing Magazine. 2023;40(1):98–114. doi:10.1109/MSP.2022.3215288
15. Huang J, Wu Y, Wang F, et al. Data- and physics-driven deep learning based reconstruction for fast MRI: Fundamentals and methodologies. IEEE Reviews in Biomedical Engineering. 2025;18:152–171. doi:10.1109/RBME.2024.3485022
16. Safari M, Eidex Z, Chang C-W, Qiu RL, Yang X. Advancing MRI reconstruction: a systematic review of deep learning and compressed sensing integration. Biomedical Signal Processing and Control. 2025. doi:10.1016/j.bspc.2025.108291

Figure 1. Physics-informed unrolled cascade architecture.

(A) Overview: starting from a zero-filled image derived from undersampled k-space, $T=5$ cascade blocks iteratively refine the reconstruction. Each block pairs a CBAM-UNet with a data consistency projection. (B) Left: the U-Net with CBAM channel and spatial attention; Right: data consistency layer enforcing k-space fidelity via learnable λ . Total parameter count: 709,000; acceleration factor: 4x.

Figure 2. Example 1 – Knee MRI reconstruction.

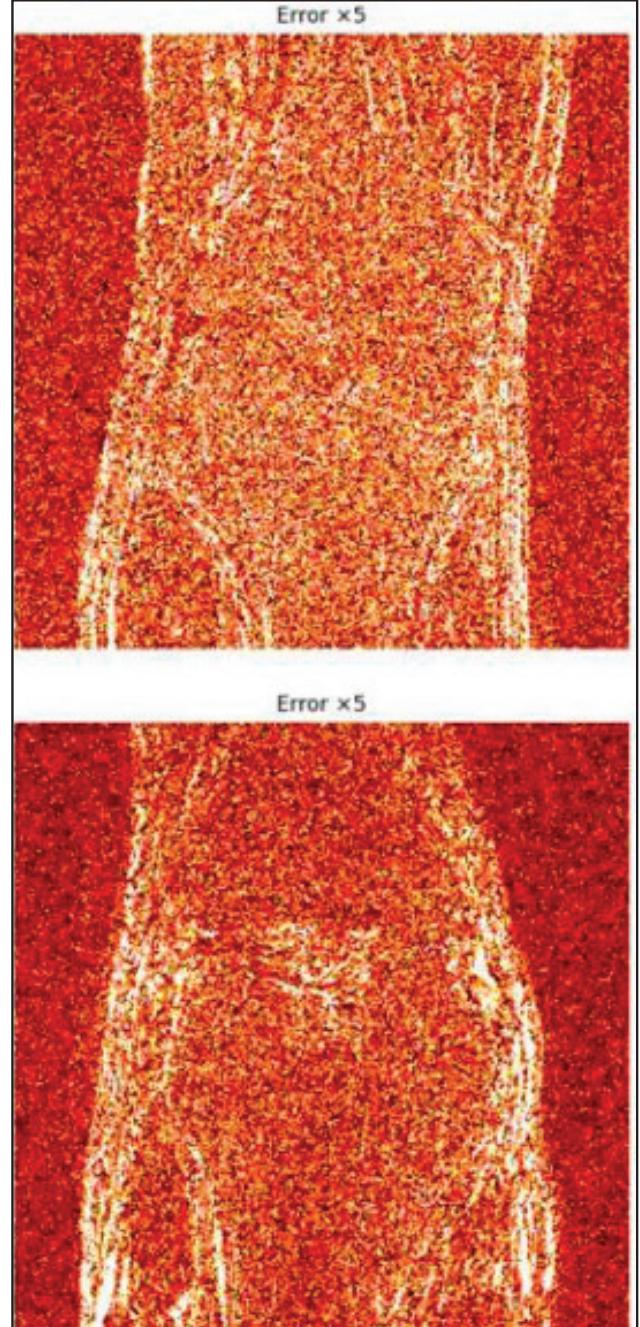
Left to right: zero-filled input (SSIM: 0.474), model output (SSIM: 0.742, PSNR: 29.4 dB), reference image. The banding artifacts prominent in the zero-filled image are largely absent in the reconstruction, and trabecular and soft-tissue boundaries are well preserved.

Figure 3. Example 2 – Knee MRI reconstruction.

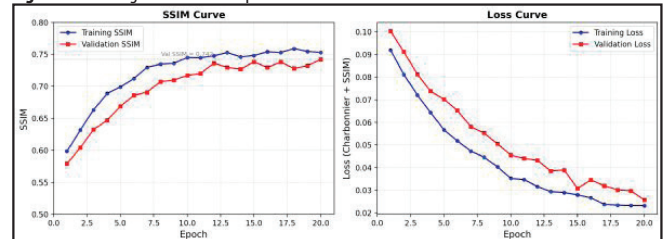
Left to right: zero-filled input (SSIM: 0.474), model output (SSIM: 0.742, PSNR: 29.4 dB), reference image. The banding artifacts prominent in the zero-filled image are largely absent in the reconstruction, and trabecular and soft-tissue boundaries are well preserved.

Figure 4. Residual error maps (5x magnification).

Top: Example 1; Bottom: Example 2. Errors are concentrated at high-frequency edges and fine structural detail, while bulk anatomy is accurately recovered — a pattern consistent with the known behaviour of SSIM-regularised losses.

Figure 5. Learning curves over 20 epochs.

Left: validation SSIM, reaching 0.742 at epoch 20 with no sign of plateau. Right: combined Charbonnier–SSIM loss — both training and validation losses decrease monotonically, indicating the model had not yet converged and stands to benefit substantially from extended training on the full dataset.

Table 1. Performance comparison on fastMRI single-coil knee at 4× acceleration

Model	Params	Epochs	Data	SSIM	PSNR
U-Net Baseline*	~33M	50	100%	0.727	28.8
CascadeNet*	~1.5M	300	100%	0.730	29.0
XPDNet*	~6M	300	100%	0.738	29.2
Ours (CBAM-Cascade)	0.709M	20	-10%	0.742	29.4

Asterisked models were trained on the full dataset for substantially more epochs. Our model achieves the highest SSIM and PSNR in this comparison while using roughly 10% of training data and 20 epochs — underscoring the efficiency gains from physics-informed unrolling.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-017

ACCESSORY NAVICULAR ON MRI IN ADULTS (N = 1,988): PREVALENCE, SUBTYPES, AND EDEMA CORRELATESZülküf Akdemir, Amed Çekdar Altındağ, Rıdvan Çeçen, Harun Arslan
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Objective: The purpose of this study was to determine the prevalence, subtypes, and bilaterality rate of accessory navicular (AN) in a large adult population using ankle MRI examinations; to investigate associations with demographic factors such as age and sex; and to identify morphologic and demographic risk factors influencing the presence of AN-related bone marrow edema (BME).

Materials-Methods: In this retrospective cross-sectional study, consecutive adult (≥ 18 years) ankle MRI examinations performed between January 2022 and January 2025 at a single institution were identified from the PACS archive. Two blinded readers assessed AN presence, classified subtypes using Coughlin criteria, recorded os trigonum, measured maximal ossicle dimension for Types 1–2, and recorded BME on fluid-sensitive sequences. Prevalence with 95% CIs was estimated, associations with sex and age were tested, and multivariable logistic regression (Types 1–2) assessed factors associated with BME; sensitivity analyses varied BME and measurement specifications.

Results: Among 1,988 patients (mean age 42.2 ± 14.2 years; 42.6% male, 57.4% female), AN prevalence was 24.4% (95% CI, 22.6%–26.4%); Type 2 predominated (50.2%). In a subgroup with contralateral MRI data (69/486, 14.2%), AN was bilateral in 61/69 (88.4%). Interobserver agreement was perfect for AN presence ($\kappa = 1.00$) and near-perfect for subtype classification ($\kappa = 0.98$). In the BME analysis (Types 1–2; $n = 385$), BME occurred in 81 patients (21.0%), and no BME events were observed in Type 3. BME was independently associated with Type 2 (aOR 4.46), larger maximal dimension (per 1-mm increase: OR 1.24), female sex (OR 2.08), and younger age (per 10-year increase: OR 0.71), while os trigonum was not associated.

Conclusion: In conclusion, this large MRI-based study demonstrates that the prevalence of accessory navicular in the adult population was 24.4%. Prevalence increased with age and was highest in individuals older than 70 years. MRI is superior to radiography for evaluating this anatomic variant and its associated pathologies. Type 2 accessory navicular was the subtype most frequently associated with bone marrow edema (BME) and may indicate a higher likelihood of stress-related marrow changes that have been linked to symptoms in prior literature, particularly in younger female patients and in larger ossicles. In contrast, Type 3 accessory navicular and concomitant os trigonum were not associated with BME. These findings underscore the role of MRI in the diagnosis of accessory navicular and in the management of symptomatic patients and add detailed evidence to the literature regarding the epidemiology and clinical significance of this common anatomic variant.

Keywords: accessory navicular, ankle, mri

Kaynaklar

- Rammelt S, Sands AK. The accessory navicular and its association with flatfoot. Fuss & Sprunggelenk. 2020;18:60-71.
- Cheong IY, Kang HJ, Ko H, Sung J, Song YM, Hwang JH. Genetic Influence on Accessory Navicular Bone in the Foot: A Korean Twin and Family Study. Twin Res Hum Genet. 2017;20(3):236-241.
- Dobbs MB, Walton T. Autosomal dominant transmission of accessory navicular. Iowa Orthop J. 2004;24:84-85.
- Xiang F, Liu ZQ, Zhang XP, Li YJ, Wen J. Accessory navicular in children. World J Clin Cases. 2023;11(35):8256-8262.
- Stolarz K, Osowski A, Preinl M, Osowski M, Jasiewicz B, Tattera D. The prevalence and anatomy of accessory navicular bone: a meta-analysis. Surg Radiol Anat. 2024;46(10):1731-1743.
- Ng WLS, Tan TJ, Kam JW, Mehta K. The Incidence and Anatomic Variation of Os Naviculare in a Multiethnic Asian Population. J Foot Ankle Surg. 2022;61(3):456-458.
- Kamel SI, Belair JA, Hegazi TM, et al. Painful type II os naviculare: introduction of a standardized, reproducible classification system. Skeletal Radiol. 2020;49(12):1977-1985.
- Sasaki T, Teraguchi M, Mure K, et al. Prevalence of accessory navicular in Japanese children: A cross-sectional study using ultrasound-Katsuragi Integrated Defense for Locomotive Syndrome in children study. PLoS One. 2025;20(1):e0318014. Published 2025 Jan 24.
- Choi YS, Lee KT, Kang HS, Kim EK. MR imaging findings of painful type II accessory navicular bone: correlation with surgical and pathologic studies. Korean J Radiol. 2004;5(4):274-279.
- Miller TT, Staron RB, Feldman F, Parisien M, Glucksman WJ, Gandolfo LH. The symptomatic accessory tarsal navicular bone: assessment with MR imaging. Radiology. 1995;195(3):849-853.
- Alsager GA, Alzahrani K, Alshayhan F, Alotaibi RA, Murrad K, Arafah O. Prevalence and classification of accessory navicular bone: a medical record review. Ann Saudi Med. 2022;42(5):327-333.
- Huang J, Zhang Y, Ma X, Wang X, Zhang C, Chen L. Accessory navicular bone incidence in Chinese patients: a retrospective analysis of X-rays following trauma or progressive pain onset. Surg Radiol Anat. 2014;36(2):167-172.
- Kalbounieh H, Alajoulin O, Alsalem M, et al. Incidence and anatomical variations of accessory navicular bone in patients with foot pain: A retrospective radiographic analysis. Clin Anat. 2017;30(4):436-444.
- Keles Coskun N, Arican RY, Utuk A, Özcanlı H, Sindel T. The incidence of accessory navicular bone types in Turkish subjects. Surg Radiol Anat. 2009;31(9):675-679.

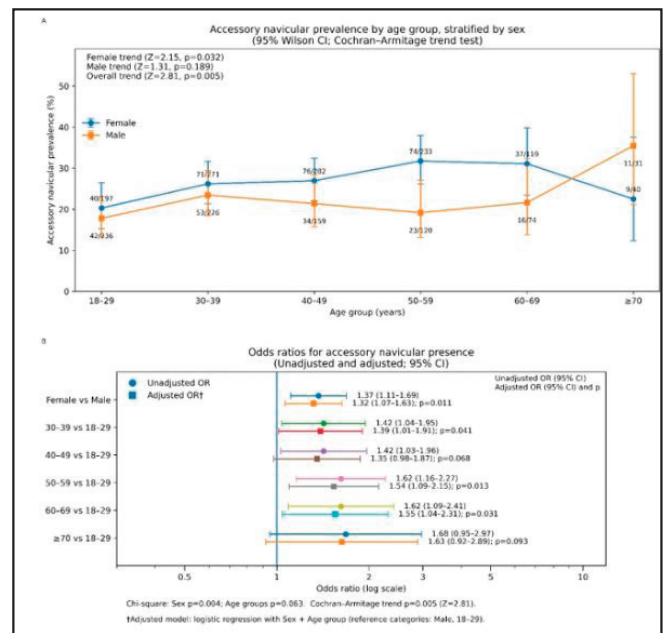

Figure 1A-B. Accessory navicular prevalence (%) across prespecified age groups (18–29, 30–39, 40–49, 50–59, 60–69, and ≥ 70 years), stratified by sex. Points indicate prevalence and error bars indicate 95% confidence intervals estimated using the Wilson method; numbers adjacent to points denote counts (accessory navicular present/total). Ordered trends across age strata were assessed using the Cochran–Armitage trend test (female: $Z = 2.15$, $P = .032$; male: $Z = 1.31$, $P = .189$; overall: $Z = 2.81$, $P = .005$). Figure 1B: Unadjusted and adjusted odds ratios (ORs) for accessory navicular presence shown on a logarithmic scale with 95% confidence intervals. Unadjusted ORs were derived from 2×2 comparisons. Adjusted ORs were obtained from multivariable logistic regression including sex and age group, with reference categories male and 18–29 years. Pearson chi-square tests were used to compare prevalences by sex ($P = .004$) and across age groups ($P = .063$). As an additional model specification, we also fitted a multivariable logistic regression including age as a continuous variable together with sex. In this model, female sex remained independently associated with accessory navicular presence (adjusted OR, 1.33; 95% CI, 1.07–1.64; $P = .009$), and increasing age was associated with higher odds (OR per 1-year increase, 1.01; 95% CI, 1.00–1.02; $P = .005$), supporting the overall age-related trend observed in Figure 1A.

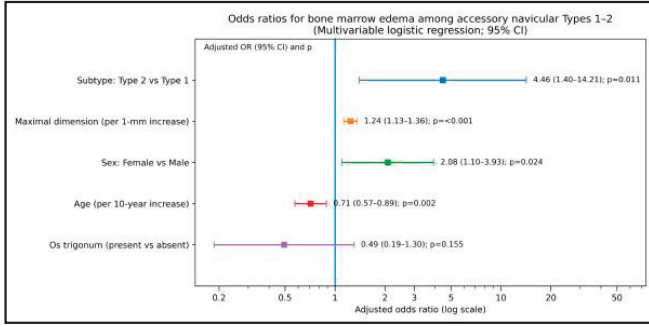

Figure 2. Multivariable logistic regression for bone marrow edema (BME) in accessory navicular Types 1-2. Adjusted odds ratios (aORs) with 95% confidence intervals are shown for prespecified covariates in patients with accessory navicular Types 1-2 and available maximal dimension measurements (n = 385); Type 3 was excluded because no edema events occurred. BME and os trigonum were considered present if reported by either reader. Maximal dimension represents the mean of the two readers' measurements and was modeled per 1-mm increase; age was modeled per 10-year increase

Table 2

Characteristic	No. of cases	Percent agreement	Characteristic No. of cases Percent agreement Reliability estimate (95% CI)
Accessory navicular presence (yes/no)	1988	100.0	κ , 1.00 (1.00–1.00)
Accessory navicular type (normal, Types 1–3)	1988	99.1	κ , 0.98 (0.97–0.99)
Accessory navicular subtype (Types 1–3), accessory navicular–positive cases	486	96.5	κ , 0.94 (0.91–0.97)
Laterality (normal/right/left)	1988	99.7	κ , 0.99 (0.99–1.00)
Bone marrow edema (present/absent), accessory navicular–positive cases	486	93.6	κ , 0.73 (0.62–0.81)
Os trigonum (absent/right/left/bilateral), accessory navicular–positive cases	486	99.8	κ , 0.99 (0.97–1.00)
Maximal dimension (mm) for Types 1–2	385	—	ICC(2,1), 0.96 (0.94–0.97)

Note—Cohen κ values are reported with 95% confidence intervals (800 resamples) using the bootstrap method. ICC (2,1) is a two-way random-effects, absolute-agreement, single-measure intraclass correlation coefficient for maximal dimension (mm), with bootstrap method of 95% confidence interval (800 resamples). For maximal dimension, the mean difference (Reader 1–Reader 2) was 0.06 mm with 95% limits of agreement between -2.28 to 2.39 mm (Bland–Altman).

Table 3.

Alternative specification	N	Edema +	Edema -	Female sex (vs male) Adjusted OR (95% CI)	Age (per 10 y) Adjusted OR (95% CI)	Type 2 (vs 1) Adjusted OR (95% CI)	Maximal dimension (per 1 mm) Adjusted OR (95% CI)
Sensitivity 1: Edema=Reader 1 only (Type=Reader 1; Dim=mean)	385	76	309	2.24 (1.15–4.37)	0.72 (0.58–0.91)	16.68 (2.13–130.30)	1.26 (1.14–1.39)
Sensitivity 2: Edema=Reader 2 only (Type=Reader 1; Dim=mean)	385	55	330	1.43 (0.72–2.83)	0.72 (0.56–0.92)	2.71 (0.81–9.08)	1.21 (1.09–1.34)
Sensitivity 3: Edema=both-reader positive (Type=Reader 1; Dim=mean)	385	50	335	1.50 (0.73–3.11)	0.73 (0.57–0.95)	9.67 (1.20–78.09)	1.23 (1.11–1.37)
Sensitivity 4: Type=Reader 2 (Edema=either; Dim=mean)	385	81	304	2.07 (1.09–3.90)	0.71 (0.57–0.89)	2.99 (1.00–8.95)	1.26 (1.14–1.38)
Sensitivity 5: Dim=Reader 1 only (Type=Reader 1; Edema=either)	385	81	304	2.16 (1.14–4.11)	0.72 (0.58–0.89)	4.19 (1.30–13.45)	1.25 (1.14–1.37)
Sensitivity 6: Dim=Reader 2 only (Type=Reader 1; Edema=either)	385	81	304	1.99 (1.06–3.72)	0.71 (0.57–0.88)	5.22 (1.67–16.28)	1.21 (1.11–1.32)

Note—This table shows sensitivity analyses varying the edema definition, the reader used for subtype, and the dimension source. All models included os trigonum and yielded no association with edema across specifications. Analyses were restricted to Types 1–2 because no edema events occurred in Type 3. The inflated OR in the R1-only definition likely reflects sparse events in Type 1 under that specification, leading to wide CIs. OR = odds ratio; CI = confidence interval.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-018

SUBSKAPULARİS TENDON PATOLOJİLERİ VE KORAKOHUMERAL MESAFE İLİŞKİSİ

Cansu Öztürk¹, Özlem Güngör¹, VeySEL Kaplanoğlu¹, Merve Kaşıkçı², Alper Tapan¹, Aytekin Mangal¹

¹Ankara Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara
²Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Biyoistatistik Anabilimdalı, Ankara

Amaç: Subskapularis tendon patolojileri ön omuz ağrısının önemli nedenlerindendir, son yıllarda subskapularis tendon patolojileri giderek artan oranda tanı almaktadır (1) Subkorokoid mesafenin daralması anatomik varyasyonlar, iatrojenik nedenler, patolojik ve travmatik nedenlerle olabilir (2). Bu çalışmanın amacı; korakohumeral mesafe, subkorokoid alan ölçümü ile subskapular ve biceps tendon patolojileri arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır.

Gereç-Yöntem: Kasım 2021-Eylül 2022 tarihleri arasında kliniğimizde omuz MR çekilen 18 yaş üstü olgular retrospektif olarak tarandı. Bu olgular arasında subskapularis tendon patolojisi olanlar 'vaka grubu', subskapularis tendonunda patoloji olmayanlar "kontrol grubu" olarak kabul edildi. Olguların hepsinde subskapularis tendon patolojisi (tendinozis, intrasubstance yırtık, parsiyel yırtık, tam kat yırtık) (Resim 1A), biceps tendon patolojisi (tendinozis, yırtık), subkorokoid bursada mayii varlığı, aksiyel (Resim 1B) ve sagittal planda korakohumeral mesafe ölçümü (mm), subkorokoid yağlı doku alanının ölçümü (mm²) yapıldı ve korokoid şekli tanımlandı.

Bulgular: Çalışmaya toplamda 151 olgu; 81 vaka (K/E:58/23, ort. Yaş: 62.1), 70 kontrol (K/E:48/22, ort. Yaş: 46.9) dahil edildi. Aksiyel ve sagittal planda ölçülen korakohumeral mesafe ve subkorokoid yağ alanı ölçümleri arasında vaka ve kontrol grubunda anlamlı fark saptandı; vaka grubu: aksiyel planda ölçülen korakohumeral mesafe kontrol grubuna göre anlamlı düşüktü (ortalama: 8.3±2.1

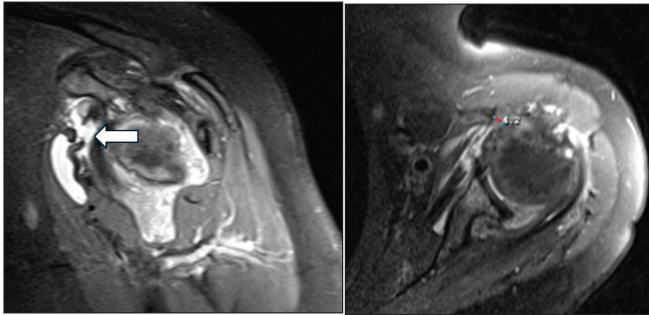
mm, ortalama: 10.01 ± 2.68), sagittal planda ölçümler kontrol grubuna göre anlamlı düşüktü (ortalama: 8.8 ± 2.6 mm, ortalama: 11.3 ± 2.58), subkorakoid alan kontrol grubuna göre anlamlı düşüktü (ortalama: 4.3 ± 3.3 mm, ortalama: 9.3 ± 4.1). Vaka grubunda kanca korokoid şekli kontrol grubuna kıyasla daha sıkı (30.9% vs 14.3%), kontrol grubunda düz korakoid şekli vaka grubuna kıyasla daha sıkı (85.7% vs 66.7%). Biceps tendonunda yırtık ($12,3$) ve tendinozis (79) oranı vaka grubunda anlamlı olarak daha yüksek bulundu ($p < 0.001$). Subkorokoid bursada mayii varlığı vaka grubunda daha sıkı ($70,4/\%1,4$) ($p < 0.001$).

Sonuç: Sonuç olarak; subskapularis ve biceps tendon patolojisi olan olgularda korakohumeral mesafe ölçümleri kontrol grubuna göre anlamlı düşüktü. Ön omuz ağrısı olan olgularda korakohumeral mesafe ölçümleri ve tendon patolojilerinin varlığı subkorokoid impingement tanısını koymada yardımcıdır. Korakohumeral mesafedeki daralmanın belirtilmesi olguların korakoplasti veya anterior omuz stabilizasyonu gibi tedavilere yönlendirilmesine olanak sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Subkorokoid mesafe, subskapularis tendon, biceps tendon

Kaynaklar

- 1) Asal N, Şahan MH. Radiological Variabilities in Subcoracoid Impingement: Coracoid Morphology, Coracohumeral Distance, Coracoglenoid Angle, and Coracohumeral Angle. Med Sci Monit. 2018 Nov 30;24:8678-8684. doi: 10.12659/MSM.911470.
- 2) Cunningham G, Lädermann A. Redefining anterior shoulder impingement: a literature review. Int Orthop. 2018 Feb;42(2):359-366. doi: 10.1007/s00264-017-3515-1. Epub 2017 Jun 6.

Resim 1AB. Omuz ağrısı ile başvuran kadın olguda subskapularis tendonunda yırtık (A) ve aksiyel planda korakohumeral mesafede daralma (B) gösteriliyor.

Abdominal radyoloji

SS-019

A RARE METASTATIC PATTERN IN THE UROGENITAL SYSTEM: SEMINAL VESICLE METASTASIS FROM CHOLANGIOCARCINOMA

Gamze Büşra Sarı, Diğdem Kuru Öz, Nuray Haliloğlu, Gül Ayşe Erden

Ankara University Faculty of Medicine Department Of Radiology, Ankara

Objective: Cholangiocarcinoma is an aggressive pancreaticobiliary malignancy characterized by early local invasion and distant metastasis¹. The most common metastatic sites include the liver, lymph nodes, lungs, and peritoneum¹. Involvement of the urogenital system is exceedingly rare, and seminal vesicle metastasis has been only exceptionally reported, with very few documented cases of seminal vesicle metastasis from other primary tumors such as hepatocellular carcinoma². We present a rare case of seminal vesicle metastasis from cholangiocarcinoma detected during evaluation for elevated prostate-specific antigen (PSA), initially suspected to represent a primary urogenital malignancy.

Case: A 51 year old patient with a known history of pancreaticobiliary malignancy presented with elevated PSA levels and underwent multiparametric prostate MRI. Imaging demonstrated PI-RADS 3 le-

sions in the peripheral zone of the prostate and an infiltrative mass ($38 \times 35 \times 38$ mm) centered at the level of the seminal vesicle. The prostatic lesions appeared as ill-defined areas of low signal intensity on T2-weighted images with mild diffusion restriction and no definite focal early enhancement. The seminal vesicle lesion showed intermediate T2 signal intensity, more pronounced diffusion restriction, and heterogeneous contrast enhancement. Based on imaging findings, primary prostate carcinoma or urothelial carcinoma involvement was considered in the differential diagnosis.

During transurethral resection performed for urinary symptoms, tissue sampling revealed adenocarcinoma infiltration. To clarify the tumor origin and further evaluate the suspicious MRI findings, MRI-fusion guided biopsies were performed.

Histopathological examination demonstrated high-grade adenocarcinoma infiltration of the seminal vesicle with perineural invasion. Morphologic and immunohistochemical features were consistent with pancreaticobiliary origin, while prostatic neoplasia and urothelial carcinoma involvement were excluded. Prostate biopsy cores revealed necrotizing granulomatous prostatitis without evidence of malignancy. Necrotizing granulomatous prostatitis is a well-recognized benign inflammatory condition that may closely mimic prostate carcinoma on MRI, typically presenting with low T2 signal intensity and diffusion restriction—imaging findings that substantially overlap with those of clinically significant prostate cancer³.

Radiologic-pathologic correlation established the diagnosis of seminal vesicle metastasis from cholangiocarcinoma.

Conclusion: Seminal vesicle metastasis from cholangiocarcinoma is extremely rare and may clinically and radiologically mimic primary urogenital malignancies². MRI plays a crucial role in lesion detection and biopsy guidance; however, definitive diagnosis relies on histopathological and immunohistochemical confirmation. Awareness of this unusual metastatic pattern, particularly in the presence of concomitant inflammatory prostatic conditions that can imitate malignancy on MRI³, is essential to avoid misdiagnosis and to ensure appropriate clinical management in patients with a history of pancreaticobiliary malignancy.

Keywords: Cholangiocarcinoma, Granulomatous prostatitis, MRI, Seminal vesicle metastasis, Urogenital metastasis

Kaynaklar

- 1) Bridgewater J, Galle PR, Khan SA, et al. Guidelines for the diagnosis and management of intrahepatic cholangiocarcinoma. J Hepatol. 2014;60(6):1268–1289.
- 2) Gong L, Zheng M, Li Y, et al. Seminal vesicle metastasis after partial hepatectomy for hepatocellular carcinoma: a case report. BMC Cancer. 2011;11:111.
- 3) Rais-Bahrami S, et al. Granulomatous prostatitis: MRI findings mimicking prostate cancer. AJR Am J Roentgenol. 2012;198(3):W238–W243.

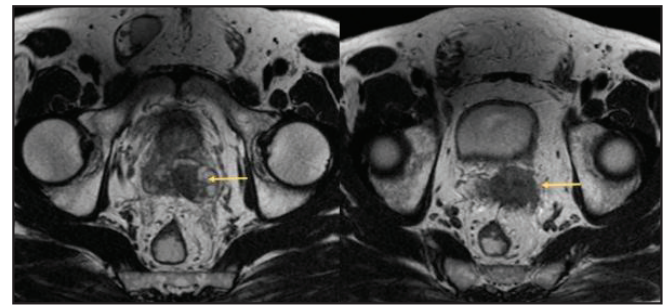

Figure 1. Axial T2-weighted MRI images demonstrating ill-defined low signal intensity areas in the peripheral zone of the prostate gland. An infiltrative lesion centered at the level of the seminal vesicle is also noted (yellow arrows), showing intermediate T2 signal intensity.

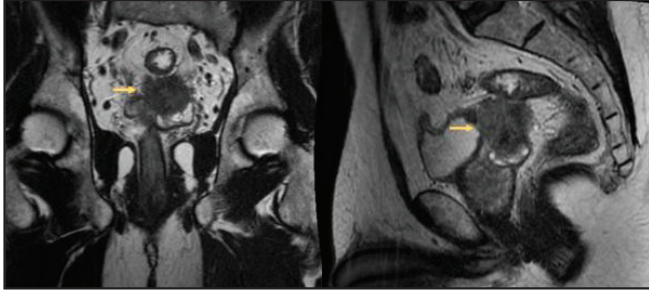

Figure 2. Coronal and sagittal T2-weighted images demonstrating the extent of the infiltrative mass (yellow arrows) centered in the seminal vesicle and its relationship to adjacent pelvic structures. The lesion exhibits intermediate signal intensity and asymmetric seminal vesicle involvement.

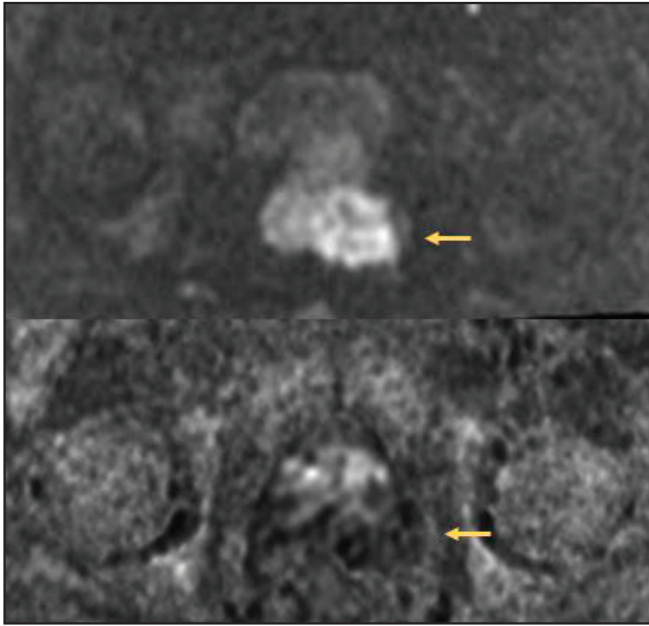

Figure 3. Diffusion-weighted imaging (DWI) demonstrates diffusion restriction within the seminal vesicle lesion (yellow arrows) with corresponding low signal intensity on ADC maps.

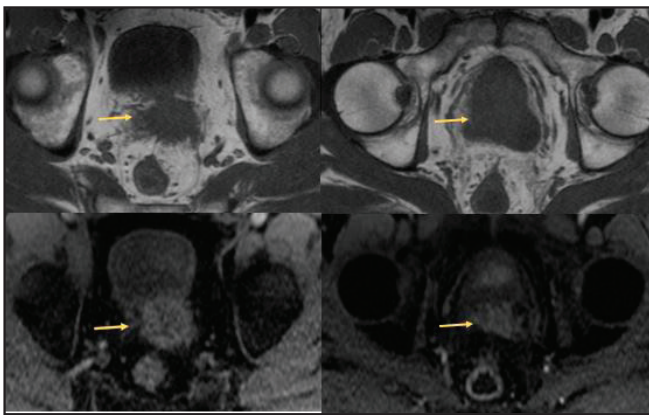

Figure 4. Axial T1-weighted images obtained before and after contrast administration demonstrate heterogeneous enhancement of the seminal vesicle lesion (yellow arrows). No definite focal early enhancement is observed in the prostatic PI-RADS 3 lesions.

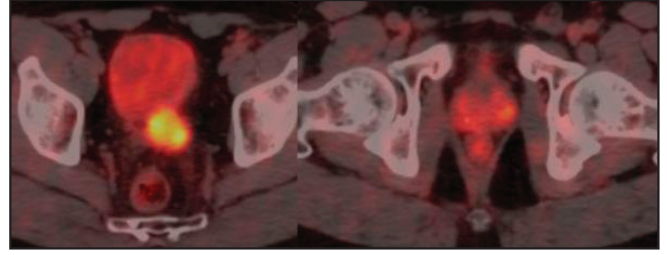

Figure 5. Axial F-18 FDG PET/CT image demonstrating a hypermetabolic lesion in the left seminal vesicle with increased FDG uptake (SUVmax: 10.59), compatible with malignant involvement.

Abdominal radyoloji

SS-020

DİFÜZYON AĞIRLIKLI MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMEDE RENAL PARANKİM VE MEDULLA ROI ÖLÇÜMLERİNİN EGFR İLE İLİŞKİSİ

İpek Yücel Karcı¹, Hakan Abdullah Özgül¹, Işıl Başara Akın¹, Serpil Müge Değer², Canan Altay¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

²Dokuz Eylül Üniversitesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

Giriş-Amaç: Kronik böbrek hastalığında gelişen interstisyel fibrozis, tübüler atrofi ve glomerüler hasar gibi yapısal değişiklikler, renal parankimde su moleküllerinin hareketini kısıtlamakta ve ADC değerlerinde azalmaya yol açmaktadır. Bu nedenle ADC ölçümlerinin, glomerüler filtrasyon hızı (GFR) ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı; MR görüntülerinden elde edilen renal parankim ROI, medulla ROI, parankim/medulla oranı ve ΔROI (parankim-medulla farkı) parametrelerinin eGFR ile olan ilişkisini değerlendirmek ve bu ölçümlerin eGFR <60 mL/dk/1.73 m² olan hastaları ayırt etmedeki tanılal performansını belirlemektir.

Gereç-Yöntem: Bu çalışmaya abdominal MR incelemesi yapılmış toplam 54 hasta dahil edilmiştir. Hastaların 25'i erkek (%46,3), 29'u kadın (%53,7) olup ortalama yaş 59,3±16,3 yıl idi. Hastaların eş zamanlı laboratuvar verilerinden eGFR değerleri hesaplanmış ve üç gruba ayrılmıştır: eGFR <60 (n=19), 60-89 (n=16) ve ≥90 (n=19). Böbrek medial kesimde, ön, arka ve orta bölüme ROI'ler yerleştirilmek suretiyle her bir böbrekten toplam 3 ölçüm yapıldı. Her iki böbrek için toplam 6 değerin ortalaması ilgili böbrek için ortalama ADC değeri olarak kabul edildi. Büyük damarlar, kistler ve toplayıcı sistemler ölçüm alanı dışında bırakılmıştır. Her hasta için parankim ROI, medulla ROI, parankim/medulla oranı ve ΔROI (parankim-medulla farkı) değerleri hesaplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 54 hastanın ortalama eGFR değeri 75,22 ± 26,25 mL/dk/1,73 m² olarak bulunmuştur. Parankim ROI değerleri eGFR grupları arasında anlamlı farklılık göstermiştir (p=0,00027). Medulla ROI (p=0,035), parankim/medulla oranı (p=0,014) ve ΔROI (p=0,017) değerleri de gruplar arasında anlamlı farklılık sergilemiştir.

Korelasyon analizlerinde parankim ROI ile eGFR arasında anlamlı pozitif ilişki saptanmıştır (r=0,525; p<0,001). Medulla ROI, parankim/medulla oranı ve ΔROI için de daha zayıf ancak anlamlı korelasyonlar gözlenmiştir.

ROC analizinde parankim ROI ölçümlerinin eGFR <60 mL/dk/1,73 m² olan hastaları ayırt etmede AUC değeri 0,76 olarak hesaplanmış, en uygun eşik değerde (Eşik değeri ≈ 1.73) sensitivite %57,9 ve spesifisite %88,6 bulunmuştur.

Tartışma: Bu çalışmada, MR görüntüleme üzerinde yapılan renal parankim ROI ölçümlerinin eGFR ile anlamlı şekilde ilişkili olduğu gösterilmiştir. Parankimal bölgenin böbrek fonksiyonunu daha iyi yansıtmaması nedeniyle, bu bölgeden elde edilen ölçümlerin medullaya göre daha güçlü korelasyon göstermesi beklenen bir bulgudur.

Medulla ROI ölçümlerinin daha zayıf korelasyon göstermesi, medullanın fizyolojik özelliklerinin parankime kıyasla daha stabil olması

ile açıklanabilir. Parankim/medulla oranı ve Δ ROI gibi göreceli parametrelerin kullanılması, bireyler arası değişkenliği azaltarak fonksiyonel değerlendirmeye katkı sağlayabilir.

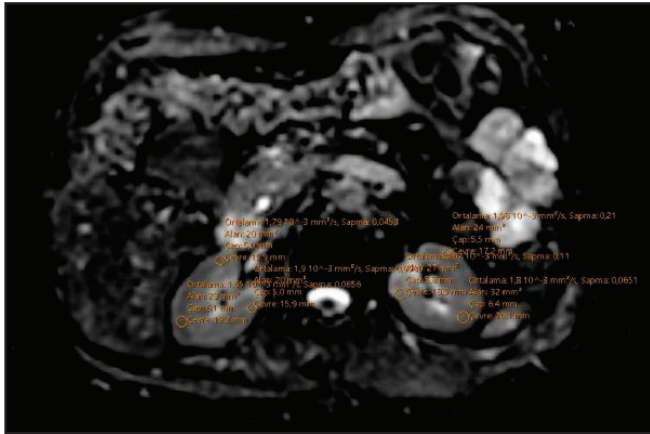
Bununla birlikte, ROI temelli ölçümlerin tek başına GFR'nin sayısal tahmininde yeterli olmadığı görülmüştür. Bu nedenle bu parametrelerin, klinik ve laboratuvar verileriyle birlikte yardımcı bir araç olarak kullanılması daha uygun olacaktır. Çalışmamızın başlıca kısıtlılıkları retrospektif tasarım ve örneklem sayısının görece sınırlı olmasıdır.

Sonuç: Renal parankim ROI ölçümleri eGFR ile anlamlı ilişki göstermekte olup, düşük böbrek fonksiyonunun belirlenmesinde destekleyici bir görüntüleme biyobelirteci olarak kullanılabilir. Ancak bu ölçümler laboratuvar temelli GFR hesaplamalarının yerine geçmemeli, klinik değerlendirmenin bir parçası olarak yorumlanmalıdır.

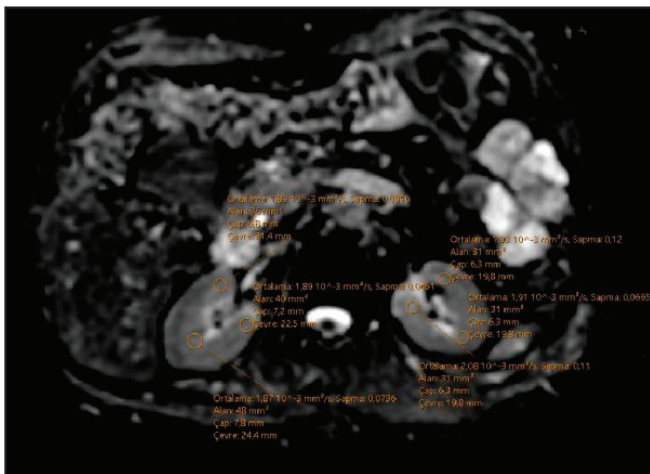
Anahtar Kelimeler: Böbrek fonksiyonu, GFR Renal parankim, Region of interest (ROI)

Kaynaklar

- 1) Toya R, Naganawa S, Kawai H, Ikeda M. Correlation between estimated glomerular filtration rate (eGFR) and apparent diffusion coefficient (ADC) values of the kidneys. Magn Reson Med Sci. 2010;9(2):59-64. doi: 10.2463/mrms.9.59. PMID: 20585195.
- 2) Goyal A, Sharma R, Bhalla AS, Gamanagatti S, Seth A. Diffusion-weighted MRI in assessment of renal dysfunction. Indian J Radiol Imaging. 2012 Jul;22(3):155-9. doi: 10.4103/0971-3026.107169. PMID: 23599561; PMCID: PMC3624736.
- 3) Zhao J, Wang ZJ, Liu M, Zhu J, Zhang X, Zhang T, Li S, Li Y. Assessment of renal fibrosis in chronic kidney disease using diffusion-weighted MRI. Clin Radiol. 2014 Nov;69(11):1117-22. doi: 10.1016/j.crad.2014.06.011. Epub 2014 Jul 23. PMID: 25062924.

Resim 1. ADC serilerde renal parankim ROI değeri hesaplanması

Resim 2. ADC serilerde renal medulla ROI değeri hesaplanması

Tablo 1. Demografik Veriler		
Hasta sayısı		54
Yaş		59,3 ± 16,3
Cinsiyet	Erkek	25 (%46,3)
	Kadın	29 (%53,7)

Tablo 2. ROI Parametrelerinin eGFR Gruplarına Göre Dağılımı			
Parametre	<60	60-89	>90
Parankim ROI	1,73 ± 0,20	1,84 ± 0,18	1,98 ± 0,14
Medulla ROI	1,85 ± 0,16	1,89 ± 0,14	1,98 ± 0,13
P/M Oranı	0,93 ± 0,08	0,97 ± 0,08	1,00 ± 0,06
Δ ROI	-0,12 ± 0,14	-0,05 ± 0,14	0,01 ± 0,12

Tablo 3. ROI Parametreleri ile eGFR Korelasyonları		
Parametre	Pearson r	p
Parankim ROI	0,525	<0,001
Medulla ROI	0,315	0,020
P/M Oranı	0,424	0,001
Δ ROI	0,412	0,002

Tablo 4. eGFR<60 İçin ROC Analizi Sonuçları			
Parametre	AUC	Sensitivite	Spesifisite
Parankim ROI	0,76	%57,9	%88,6
Medulla ROI	0,65	%47,3	%82,8
P/M Oranı	0,72	%73,7	%71,4
Δ ROI	0,73	%73,7	%71,4

Abdominal radyoloji

SS-021

SİROZDA İNDETERMİNE NODÜLLERDE HEPATOSELÜLER KARSİNOM (HCC) PROGRESYON RİSKİ

Mehmet Taha Avcı, Görkem Karamustafaoğlu

S.B.Ü. Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Sirozlu hastalarda başlangıçta indetermine nodül (LI-RADS 3-4) saptanmasının takipte hepatoselüler karsinom (HCC) gelişimini (görüntüleme (MRG) takipleri incelendi). Başlangıç (indeks) incelemede LI-RADS 5 olan olgular progresyon analizinden dışlandı; hedef nodül varlığına rağmen LI-RADS sınıflaması eksik olan 1 olgu analiz dışı bırakıldı (Şekil 1). İndeks incelemede hedef nodül yokluğu "negatif inceleme", indetermine hedef nodül "LI-RADS 3-4", benign hedef nodül "LI-RADS 1" olarak sınıflandı (Tablo 1). Primer sonlanım, takipte ilk kez HCC ile uyumlu görüntüleme (LI-RADS 5) gelişimi olup gelişmeyen olgular son görüntülemeye sansürlendi. Zaman-olay analizi Kaplan-Meier yöntemiyle yapıldı; 12/24/36. ay kümülatif progresyon olasılıkları hesaplandı (Şekil 2, Tablo 3). Progresyon riski Cox regresyonu ile değerlendirildi; parsimonious çok değişkenli modelde yaş ve Child-Pugh sınıfı ile düzeltme yapıldı (Tablo 2).

Gereç-Yöntem: Tek merkezli retrospektif kohortta sirozlu hastaların çok fazlı kontrastlı karaciğer bilgisayarlı tomografi (BT) ve/veya manyetik rezonans görüntüleme (MRG) takipleri incelendi. Başlangıç (indeks) incelemede LI-RADS 5 olan olgular progresyon analizinden dışlandı; hedef nodül varlığına rağmen LI-RADS sınıflaması eksik olan 1 olgu analiz dışı bırakıldı (Şekil 1). İndeks incelemede hedef nodül yokluğu "negatif inceleme", indetermine hedef nodül "LI-RADS 3-4", benign hedef nodül "LI-RADS 1" olarak sınıflandı (Tablo 1). Primer sonlanım, takipte ilk kez HCC ile uyumlu görüntüleme (LI-RADS 5) gelişimi olup gelişmeyen olgular son görüntülemeye sansürlendi. Zaman-olay analizi Kaplan-Meier yöntemiyle yapıldı; 12/24/36. ay kümülatif progresyon olasılıkları hesaplandı (Şekil 2, Tablo 3). Progresyon riski Cox regresyonu ile değerlendirildi; parsimonious çok değişkenli modelde yaş ve Child-Pugh sınıfı ile düzeltme yapıldı (Tablo 2).

Bulgular: Analize 38 olgu dahil edildi: 27 negatif inceleme, 8 LI-RADS 3-4 ve 3 LI-RADS 1 (Tablo 1). Medyan takip süresi 29,0

(23,0–39,5) aydı. Takipte 11/38 (%28,9) olguda HCC ile uyumlu görüntüleme (LI-RADS 5) gelişti; olaylar LI-RADS 3–4 grubunda 6/8, negatif grupta 5/27 idi. LI-RADS 3–4 grubunda 12., 24. ve 36. ay kümülatif progresyon olasılığı sırasıyla %12,5, %12,5 ve %41,7 iken negatif inceleme grubunda %3,7, %3,7 ve %11,7 idi (Şekil 2, Tablo 3). Cox analizinde LI-RADS 3–4 varlığı, negatif incelemelere göre daha yüksek progresyon riski ile ilişkiliydi (HR 4,07; %95 GA 1,14–14,51; p=0,030) ve yaş ile Child–Pugh’a göre düzeltilmiş modelde de sürdü (aHR 6,68; %95 GA 1,44–30,98; p=0,015) (Tablo 2).

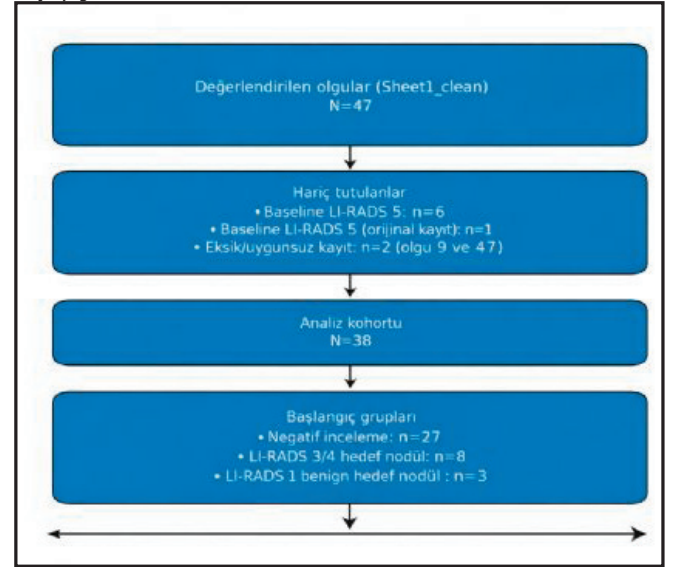
Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmada sirozlu hastalarda indeks incelemede indetermine nodül (LI-RADS 3–4) saptanması, takipte HCC (LI-RADS 5) gelişimi açısından klinik olarak anlamlı risk artışı ile ilişkili bulundu. 36. ayda kümülatif progresyon olasılığının LI-RADS 3–4 grubunda %41,7’ye ulaşması ve negatif başlangıç incelemelerinde %11,7’de kalması, indetermine nodüllerin düşük riskli kabul edilmemesi gerektiğine net işaret etmektedir (Şekil 1, Tablo 3). Bu fark Cox analizinde de desteklenmiş; LI-RADS 3–4 varlığı negatif incelemelere göre daha yüksek progresyon riski ile ilişkili bulunmuş (HR 4,07) ve yaş ile Child–Pugh’a göre düzeltilmiş modelde korunmuştur (aHR 6,68) (Tablo 2). Literatürde LR-3/4 lezyonların daha yüksek kategorilere ilerleyebildiği ve/veya HCC ile ilişkili olabileceği bildirildiğinden, bulgularımız mevcut kanıtlarla uyumludur [4–6]. Buna karşılık metabolik yük gibi ikincil/keşifsel değişkenlerde anlamlılık gösterilememesi, örneklem ve olay sayısının sınırlı olması nedeniyle analiz gücünün yetersizliğine bağlı olabilir. Bu nedenle alt analiz sonuçları hipotez üretici olarak değerlendirilmelidir [7,8]. Klinik olarak, başlangıçta LI-RADS 3–4 saptanan olgularda kısa aralıklı takip görüntülemesi (örn. 3–6 ay) ve progresyon bulgularının erken yakalanması önemlidir [1,3]. Tek merkezli retrospektif tasarım ve küçük örneklem nedeniyle, risk kestirimini güçlendirmek için daha geniş, çok merkezli ve prospektif çalışmalar gereklidir.

Anahtar Kelimeler: siroz; LI-RADS, hepatoselüler karsinom, MRG, indetermine karaciğer nodülü

Kaynaklar

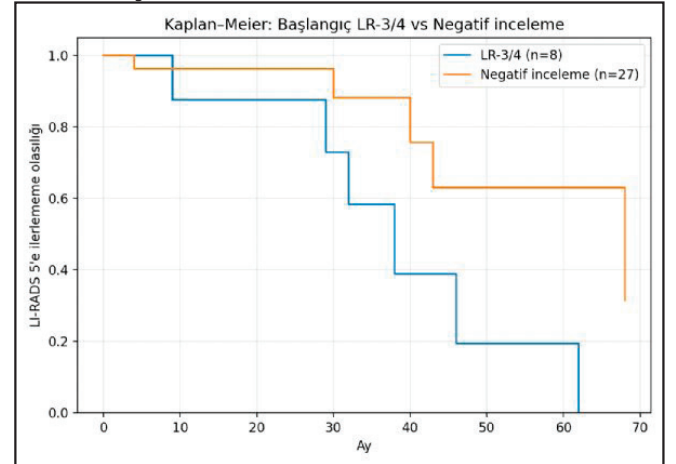
- Marrero JA, Kulik LM, Sirlin CB, et al. Diagnosis, Staging, and Management of Hepatocellular Carcinoma: 2018 Practice Guidance by the American Association for the Study of Liver Diseases. *Hepatology*. 2018. <https://doi.org/10.1002/hep.29913>
- Tang A, Bashir MR, Corwin MT, et al. Evidence supporting LI-RADS major features for CT- and MR imaging-based diagnosis of hepatocellular carcinoma: a systematic review. *Radiology*. 2018. <https://doi.org/10.1148/radiol.2017170554>
- Kielar AZ, Chernyak V, Bashir MR, et al. LI-RADS 2017: an update. *J Magn Reson Imaging*. 2018;47(6):1459–1474. <https://doi.org/10.1002/jmri.26027>
- Cannella R, Vernuccio F, Celsa C, et al. Long-term evolution of LI-RADS observations in HCV-related cirrhosis treated with direct-acting antivirals. *Liver Int*. 2021. <https://doi.org/10.1111/liv.14914>
- Hannan LM, Ojeda PI, Mieloszyk RJ, et al. Clinicoradiographic predictors of progression of an intermediate hepatic lesion (LI-RADS 3) to hepatocellular carcinoma (LI-RADS 5). *Hepatoma Research*. 2021. <https://www.oaepublish.com/articles/2394-5079.2021.110>
- Metitikanont P, Kalluri A, Bittermann T, Phillips N, et al. The course of LI-RADS 3 and 4 hepatic abnormalities as correlated with explant pathology: a single center experience. 2022. PMID: PMC9257948. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9257948/>
- Ranathunga D, Osman H, Islam N, et al. Progression rates of LR-2 and LR-3 observations on MRI to higher LI-RADS categories in patients at high risk of hepatocellular carcinoma: a retrospective study. *AJR Am J Roentgenol*. 2022. <https://ajronline.org/doi/10.2214/AJR.21.26376>
- Shin HS, Jun BG, Yi SW. Impact of diabetes, obesity, and dyslipidemia on the risk of hepatocellular carcinoma in patients with chronic liver diseases. *Clin Mol Hepatol*. 2022. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9597232/>

Akış diyagramı

Şekil 1. Çalışma popülasyonu akış diyagramı. Başlangıçta değerlendirilen 47 olgudan, indeks incelemede LI-RADS 5 olanlar (n=6), orijinal kayıta LI-RADS 5 olarak işaretli olgu (n=1) ve eksik/uygunsuz kayıt (n=2; olgu 9 ve 47) dışlandı. Nihai analiz kohortu n=38 olup başlangıç grupları: negatif inceleme (n=27), LI-RADS 3/4 hedef nodül (n=8) ve LI-RADS 1 benign hedef nodül (n=3) olarak sınıflandırıldı.

KM: LR-3/4 vs negatif

Şekil 2. Başlangıç incelemede indetermine nodül (LI-RADS 3/4) saptanan olgular ile negatif inceleme grubunun, takipte HCC ile uyumlu görüntüleme (LI-RADS 5) gelişimine kadar geçen süre açısından Kaplan–Meier eğrileri. Eğriler LI-RADS 3/4 grubunda progresyon olasılığının daha yüksek olduğunu göstermektedir. (Cox analizinde LI-RADS 3/4 varlığı HR 4,07; %95 GA 1,14–14,51; p=0,030).

Tablo 1. Çalışma kohortunun başlangıç klinik ve görüntüleme özellikleri (negatif inceleme, LI-RADS 3/4, LI-RADS 1).

Grup	Yaş, medyan (ÇAA)	Erkek, n (%)	Child–Pugh B/C, n (%)	Metabolik yük (+), n (%)	Takip süresi (ay), medyan (ÇAA)	HCC (LI-RADS 5) gelişimi, n (%)
Negatif inceleme (n=27)	61.0 (53.0–66.0)	18/27 (66.7%)	21/27 (77.8%)	16/27 (59.3%)	27.0 (22.0–38.0)	5/27 (18.5%)
LR-3/4 (n=8)	59.5 (53.0–62.0)	6/8 (75.0%)	5/8 (62.5%)	4/8 (50.0%)	33.0 (26.0–40.0)	6/8 (75.0%)
LR-1 benign (n=3)	57.0 (54.0–57.5)	2/3 (66.7%)	2/3 (66.7%)	2/3 (66.7%)	29.0 (27.5–35.0)	0/3 (0.0%)
Toplam (n=38)	58.5 (53.0–63.5)	26/38 (68.4%)	28/38 (73.7%)	22/38 (57.9%)	29.0 (23.0–39.5)	11/38 (28.9%)

Sirozlu hastalarda başlangıç görüntüleme sınıflamasına göre grupların demografik ve klinik özellikleri ile takipte HCC (LI-RADS 5) gelişimi. Yaş ve takip süresi medyan (ÇAA) olarak, cinsiyet, Child–Pugh B/C, metabolik yük varlığı ve HCC gelişimi n (%) olarak sunuldu.

Tablo 2. HCC (LI-RADS 5) gelişimi için Cox regresyon analizi

Model	Değişken	HR	%95 GA alt	%95 GA üst	p
Univaryant	LR-3/4	3.91	1.10	13.95	0.036
Çok değişkenli (LR-3/4 + yaş + rezerv)	LR-3/4	5.96	1.40	25.45	0.016
Çok değişkenli (LR-3/4 + yaş + rezerv)	Yaş	1.11	0.97	1.27	0.126
Çok değişkenli (LR-3/4 + yaş + rezerv)	Azalmış rezerv (Child-Pugh B/C)	2.88	0.64	12.90	0.167

HCC (LI-RADS 5) gelişimi için Cox regresyon analizi: tek değişkenli ve parsimonious çok değişkenli model sonuçları (HR/aHR, %95 GA, p). Kısaltmalar: HR: hazard oranı; aHR: düzeltilmiş hazard oranı; GA: güven aralığı; HCC: hepatoselüler karsinom.

Tablo 3. 12/24/36. ay kümülatif progresyon olasılıkları

Ay	LR-3/4 kümülatif progresyon (%)	Negatif inceleme kümülatif progresyon (%)
12.0	12.5	11.7
24.0	12.5	11.7
36.0	41.7	11.7

Başlangıç görüntüleme sınıflamasına göre (negatif inceleme ve LR-3/4) takipte HCC (LI-RADS 5) gelişimi için 12., 24. ve 36. ay kümülatif progresyon olasılıkları. Olasılıklar Kaplan-Meier yöntemi ile hesaplanmıştır ve gruplar arası fark Şekil 1'de gösterilmiştir. Kısaltmalar: LR: LI-RADS; HCC: hepatoselüler karsinom; KM: Kaplan-Meier.

Abdominal radyoloji

SS-022

BÖBREK KİTLELERİNDE MRG İLE 3 KATEGORİLİ BERRAK HÜCRELİ OLASILIK SKORU: İNSAN GÖZLEMCİLER VE YAPAY ZEKA ARASINDA TANISAL PERFORMANS

Yusuf Can, Sena Ekinci Ermiş, Osman Kahraman, Mehmet Şeker, Cengiz Erol

İstanbul Medipol Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Berrak hücreli renal hücreli karsinom (ccRCC) böbrek kit-
lelerinin en sık görülen ve en kötü prognozlu alt tipidir. Bu nedenle,
solid böbrek kitlelerinin non-invaziv tanısında multiparametrik MRG
tabanlı Berrak Hücreli Olasılık Skoru (Clear Cell Likelihood Score-
ccLS), ccRCC ayırımında klinik pratiğe giderek daha fazla entegre
olmaktadır [1,2]. Bu algoritmanın başarısı radyoloğun deneyimine
ve tümörün morfolojik özelliklerine göre değişkenlik gösterebilmek-
tedir. Ayrıca yeni nesil yapay zeka modellerinin bu karar sürecindeki
rolü halen araştırılmaya muhtaçtır. Bu çalışmanın amacı, modifiye
edilmiş 3 kategorili ccLS sisteminin (Negatif, Gri Zon, Pozitif) dene-
yimli uzman radyolog, radyoloji asistanı ve büyük dil/görüntü modeli
(yapay zeka) arasındaki gözlemci uyumu ve kitle boyutunun karara
etkisini araştırmaktır.

Gereç-Yöntem: Histopatolojik tanısı kanıtlanmış toplam 28 has-
taya ait (18 ccRCC, 10 non-ccRCC) solid böbrek kitlelerinin MRG
incelemeleri retrospektif olarak değerlendirilmiştir. Kitleler; uzmanlık
eğitimi üç yılını tamamlamış bir radyoloji asistanı, on yıl deneyi-
me sahip bir uzman radyolog ve iki boyutlu (2D) statik kesitleri işle-
yen bir yapay zeka modeli (Gemini 3.1 pro) tarafından bağımsız ola-
rak skorlanmıştır. Skorlama sisteminde Clear Cell Likelihood Score
v2.0 algoritması referans alınmıştır [3]. Orijinal 5'li ccLS algoritma-
sı, klinik yönetimi simüle etmek amacıyla 3 kategoriye (Skor 1-2:
Negatif, Skor 3: Gri Zon, Skor 4-5: Pozitif) indirgenmiştir. Gözlemci
uyumu Ağırlıklı Cohen's Kappa (κ) ile, tanılabilir performans çapraz
tablolara ve tümör boyutunun skor kategorileriyle ilişkisi One-Way
ANOVA testi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Olguların yaş ortalaması 56, kitle boyutu ortalaması
55 mm olarak saptanmıştır. Üçlü kategori sisteminde uzman radyo-
log ve asistan hekim arasındaki uyum orta düzeyde bulunurken (κ =
0.338); yapay zeka ile insan gözlemciler arasındaki uyum zayıf düzey-
de kalmıştır (κ = 0.067-0.156). Kesin tanısı ccRCC olan 18 vakada;

ccLS>=4 pozitif kabul edildiğinde, asistan hekim yüksek duyarlılık
(sensitivite:%72.2) sergileyerek 13 vakayı doğru sınıflamıştır. Uzman
radyolog ise yanlış pozitiflikten kaçınan ve özgüllüğü (spesifite:%80)
maksimize eden defansif bir yaklaşımla, şüpheli gördüğü vakaların
önemli bir kısmını (n=9) gri zonda bırakmıştır (Tablo). Uzman rad-
yoloğun "Negatif" (40.0±30.4 mm) ve "Pozitif" (50.8±19.9 mm)
dediği kitlelere kıyasla, "Gri Zon" (61.0 ±35.6 mm) dediği kitlelerin
boyutunun aritmetik olarak daha büyük olduğu izlenmiş; ancak has-
ta sayısındaki limitasyon nedeniyle bu gözlem istatistiksel anlamlılığa
ulaşmamıştır (p=0.491). Yapay zeka modeli ise 18 ccRCC vakasının
10'una "Negatif" diyerek belirsizliği yönetememiştir.

Sonuç: Literatürde belirtildiği üzere, ccLS algoritması, özellikle kü-
çük renal kitlelerde (<=40 mm) daha homojen sinyal ve kontrastlan-
ma paterninde olduğundan ccRCC için yüksek tanılabilir performansa
sahiptir[4]. Çalışmamızda uzman radyoloğun, artan tümör boyutuna
ikincil gelişen tümör heterojenitesini (nekroz, kanama vb.) literatürle
uyumlu olarak bir belirsizlik faktörü kabul edip yüksek oranda ccLS
3 kategorisine yöneldiği, buna karşın algoritma kriterlerini katı bir
şekilde uygulayan asistan hekimin ccRCC saptamada yüksek duyar-
lılığa ulaştığı gösterilmiştir. Statik 2D görüntülerle eğitilen yapay zeka
modelininse tanılabilir performansı yetersiz kalmakta olup, radyolojik
tanıda algoritma kuralları ile klinik tecrübenin entegrasyonu halen en
belirleyici unsurdur.

Anahtar Kelimeler: Berrak hücreli RCC, ccLS, MRG

Kaynaklar

- Rasmussen, J. K., et al. (2024). «Diagnostic accuracy of the Clear Cell Likelihood Score and selected MRI parameters in the characterization of indeterminate renal masses – a single-institution study.» Polish Journal of Radiology, 89, e360-e367
- Li, Y., et al. (2023). "Comparison of diagnostic performance of Clear Cell Likelihood Score v1.0 and v2.0 for clear renal cell carcinoma." Zhonghua Yi Xue Za Zhi (National Medical Journal of China), 103(22), 1693-1698.
- Pedrosa, I., et al. (2022). "Renal Mass Imaging with MRI Clear Cell Likelihood Score: A User's Guide." RadioGraphics, 42(3), 698-713.
- Schieda, N., et al. (2022). "Multicenter Evaluation of Multiparametric MRI Clear Cell Likelihood Scores in Solid Indeterminate Small Renal Masses." Radiology, 303(3), 601-610.

Tablo	Radyoloji Asistan Hekim	Uzman Radyolog	Yapay Zeka Modeli (Gemini 3 Pro)
Klinik Parametreler			
Duyarlılık (Sensitivite) *	%72.2 (13/18)	%38.9 (7/18)	%22.2 (4/18)
Özgüllük (Spesifite) *	%50.0 (5/10)	%80.0 (8/10)	%80.0 (8/10)
ccLS 3 (Gri Zon) Tercih Oranı **	%32.1 (n=9)	%57.1 (n=16)	%3.5 (n=1)
Ortalama ccLS Skoru	3.96 ± 1.14	3.25 ± 0.96	3.07 ± 1.15
Gözlemci Uyumu (Cohen's κ) ***	-	0.338 (Asistan vs. Uzman)	0.067 - 0.156 (İnsan vs. YZ)

* Sensitivite ve spesifite değerleri, ccLS >=4 eşik değeri (Pozitif Karar) baz alınarak hesaplanmıştır. ** Uzman radyoloğun artan tümör heterojenitesine bağlı defansif yaklaşımı sonucunda "Gri Zon" kategorisini anlamlı düzeyde daha yüksek kullandığı izlenmiştir. *** κ değerleri: <0.20 Zayıf Uyum, 0.21-0.40 Orta Uyum olarak kabul edilmiştir.

Abdominal radyoloji

SS-023

ABDOMİNAL AORTA KALSİFİKASYON HACMİ İLE YAŞ, CİNSİYET, KARACİĞER YAĞLANMASI VE CİLT ALTI YAĞ DOKU KALINLIĞI İLİŞKİSİ

Muhammed Enes Oğuztürk, Bilge Nur Yıldırım, Canan Altay, Işıl Başara Akın, Funda Barlık, Ali Balci

Dokuz Eylül Üniversitesi

Amaç: Abdominal aort kalsifikasyonu (AAK), kardiyovasküler morbidite ve mortalite ile ilişkili önemli bir radyolojik bulgudur. Son yıllarda, non-invaziv görüntüleme yöntemlerinin yaygınlaşması ile birlikte, vasküler kalsifikasyonların değerlendirilmesi kolaylaşmış ve çeşitli klinik parametrelerle ilişkileri daha detaylı biçimde araştırılma-

ya başlanmıştır [1]. Bu çalışmanın temel amacı; yaş, cinsiyet, karaciğer yağlanma düzeyi (mDixonQuant) ile cilt altı yağ doku kalınlıklarının (umblikal ve gluteal bölge) abdominal aorta kalsifikasyon hacmi üzerindeki etkilerini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmada, aynı anda hem abdominal BT hem de abdominal MRG tetkiki bulunan hastalar değerlendirilmeye alındı. Seçim kriteri olarak iki görüntüleme arasında en fazla 1 yıl zaman farkı olacak şekilde hasta örnekleme yapıldı.

Dışlama Kriterleri:

- Aktif kemoterapi almakta olan hastalar
- Metastatik karaciğer lezyonu bulunanlar
- Parankimal sinyal intensitesini etkileyen kronik karaciğer hastalıkları (örn. hemokromatozis)

MRG mDixon sekanslarında karaciğer yağlanma yüzdesi ölçüldü. Abdominal aortadaki kalsifikasyon hacmi, DEÜ İBG HEALYSENSE AI AortaSense Pro yazılımı ile DEÜ Radyoloji Anabilim Dalı tarafından yapılan analizler ile cm^3 cinsinden ölçüldü ve logaritmik dönüşüm uygulanarak analiz edildi. Bağımsız değişkenler: yaş, cinsiyet, mDixonQuant, umblikus ve gluteal cilt altı yağ doku kalınlığı olarak belirlendi. İstatistiksel analizler SPSS (IBM SPSS Statistics, v26) kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Regresyon analizi sonucunda modelin anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0.001$). Modelin R^2 değeri 0.711'dir; bu da abdominal aort kalsifikasyon hacmindeki varyansın %71.1'sinin açıklanabildiğini göstermektedir. Yaş, cinsiyet ve mDixonQuant anlamlı katkı sağlarken, umblikus ve gluteal cilt altı yağ kalınlıkları istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

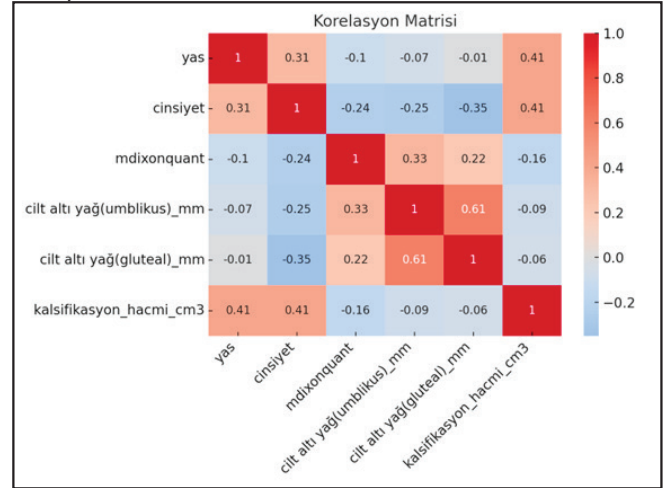
Sonuç: Çalışmanın bulguları, abdominal aort kalsifikasyon hacminin yaşın ilerlemesi ve erkek cinsiyetle birlikte anlamlı düzeyde arttığını ortaya koymuştur. Ayrıca, karaciğer yağlanma düzeyinin (mDixonQuant) de bağımsız bir risk belirtici olabileceği görülmektedir. Literatürde de benzer şekilde yaşla birlikte aterosklerotik değişikliklerin ve erkek bireylerde viseral yağlanmanın daha belirgin olması nedeniyle vasküler kalsifikasyon riskinin arttığı belirtilmektedir [1, 2]. Non-alkolik karaciğer yağlanması ile koroner arter ve abdominal aort kalsifikasyonları arasında doğrudan ilişki kuran çalışmalar da bu bulguları desteklemektedir [3]. Ancak, umblikus ve gluteal bölge cilt altı yağ kalınlıkları anlamlı değişkenler olarak ortaya çıkmamıştır. Bu durum, viseral yağ dokusunun vasküler yapılara olan daha yakın anatomik ilişkisi nedeniyle daha belirgin etkiler göstermesiyle açıklanabilirken; subkutan yağ dokusunun bu tür etkilerde daha zayıf kaldığını bildiren çalışmalarla da uyumludur [4]. Sonuç olarak, yaş, cinsiyet ve karaciğer yağlanma düzeyinin abdominal aort kalsifikasyonu üzerinde anlamlı etkileri bulunduğu, bu parametrelerin klinik değerlendirmeye dahil edilmesinin kardiyovasküler riskin erken dönemde belirlenmesine katkı sağlayabileceği kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: aorta, kalsifikasyon, karaciğer, mDixon, yağlanma

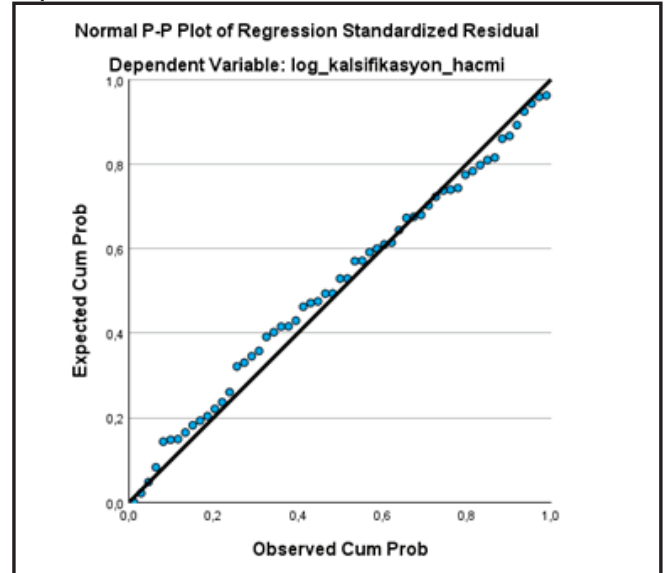
Kaynaklar

1. Cademartiri F, et al. Age and gender-related prevalence of coronary calcification assessed by CT coronary angiography. J Cardiovasc Med (Hagerstown). 2015;16(9):631-637.
2. Thanassoulis G, et al. Genetic associations with valvular calcification and aortic stenosis. N Engl J Med. 2013;368(6):503-512.
3. Lee H, et al. Nonalcoholic fatty liver disease is associated with coronary artery calcification. Hepatology. 2012;56(2):605-613.
4. Allison MA, et al. Abdominal aortic calcium and subcutaneous adiposity in adults: the MESA study. Am J Clin Nutr. 2010;91(6):1330-1336.

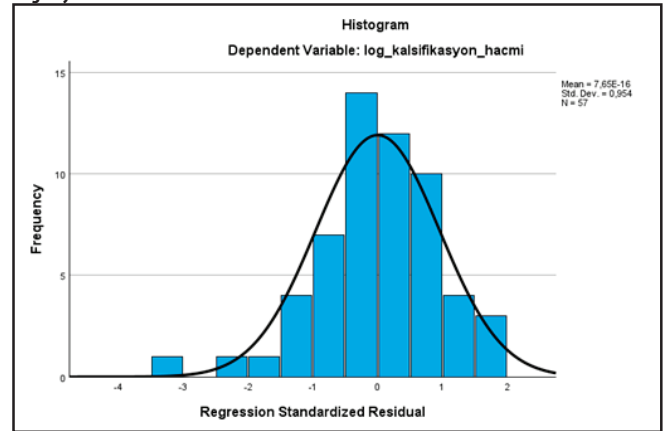
Korelasyon matrisi

P-P plot tablosu

Regresyon analizi

Abdominal radyoloji

SS-024

SİROZ HASTALARINDA PSOAS KALINLIK İNDEKSİ İLE SARKOPENİNİN KLİNİK VE LABORATUVAR BULGULARIYLA KORELASYONUNUN ARAŞTIRILMASI

Muhammed Emre Işıktas, Ümmügülüm Bayraktutan, Muhammed Halid Yener

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Karaciğer sirozunda sarkopeni, mortalite ve morbiditeyi etkileyen önemli bir komplikasyondur (1,2). Bu çalışmada; siroz hastalarında L3 (lomber 3. Vertebra) düzeyinde ölçülen PMTH (psaos kas kalınlık indeksi) ile sarkopeniyi değerlendirmek, sağlıklı kontrol grubuyla karşılaştırmak ve klinik parametrelerle (CTP [Child-Turcotte-Pugh], MELD-Na, asit varlığı) ilişkisini incelemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Retrospektif çalışmaya Ocak 2021-Aralık 2023 arası 64 sirotik hasta ve 64 sağlıklı kontrol dahil edildi (Etik kurul: 03.05.2024-17). HCC (hepatoselüler karsinom), malignite ve kronik böbrek yetmezliği olanlar dışlandı. İskelet kas kütlelerini en iyi temsil eden L3 vertebra düzeyi ölçüm alanı olarak seçildi; seviye doğrulaması sagittal reformat görüntülerle yapıldı (3). Abdominal BT'de L3 düzeyinde bilateral psaos maksimum transvers çapı ölçülüp ortalaması boya (m) oranlanarak PMTH (mm/m) hesaplandı (4). Ölçümler, karmaşık segmentasyon yazılımlarına ihtiyaç duymaksızın standart iş istasyonlarında gerçekleştirildi. İstatistikte Bağımsız Örneklem T-testi ve Kruskal-Wallis kullanıldı ($p < 0,05$).

Bulgular: Demografik Veriler: Çalışmaya 64 karaciğer sirozu tanımlı hasta ve 64 sağlıklı kontrol grubu olmak üzere toplam 128 olgu dahil edilmiştir. Gruplar arasında cinsiyet dağılımı ($p = 0,215$) ve yaş ortalamaları (Kontrol: $47,43 \pm 9,08$; Hasta: $48,96 \pm 11,53$; $p = 0,406$) açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır.

PMTH Değerlendirmesi: Hasta grubunun PMTH ortalaması ($10,07 \pm 3,43$), kontrol grubuna ($12,77 \pm 3,14$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede düşük bulunmuştur ($p < 0,001$). Her iki grupta da erkeklerin PMTH skorları kadınlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek saptanmıştır ($p < 0,001$).

Klinik Parametrelerle İlişki: Asit pozitif olan siroz hastalarının PMTH ortalaması ($8,26 \pm 2,93$), asit negatif olan hastalara ($10,83 \pm 3,37$) göre anlamlı derecede düşük bulunmuştur ($p = 0,005$). MELD-Na skoru ile PMTH değerleri arasında ise anlamlı bir korelasyon saptanmamıştır ($r = -0,038$, $p = 0,766$).

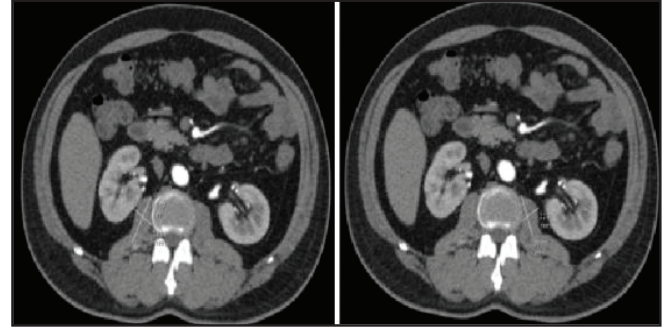
Hastalık Şiddeti (Child-Pugh): Child-Pugh evrelerine göre PMTH skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p = 0,015$). İkili karşılaştırmalarda; Child-Pugh A evresindeki hastaların PMTH değerleri ($11,08 \pm 3,23$), Child-Pugh B evresine ($8,80 \pm 3,50$) göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p = 0,011$). Child-Pugh C grubu ile diğer gruplar arasında anlamlı fark izlenmemiştir ($p > 0,05$).

Sonuç: Bu çalışma; PMTH indeksinin karaciğer sirozu hastalarında sarkopeniyi değerlendirmede objektif, tekrarlanabilir ve klinik olarak anlamlı bir biyobelirteç olabileceğini göstermiştir. Elde edilen veriler; siroz hastalarında kas kütlelerinin sağlıklı kontrol grubuna göre belirgin şekilde azaldığını ($p < 0,001$), bu azalmanın asit varlığı ve Child-Pugh evresindeki ilerleme ile paralellik göstererek hastalığın şiddetiyle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. MELD-Na skorundan bağımsız olarak saptanan bu bulgular, PMTH'nin rutin klinik skorların ötesinde, hastanın metabolik rezervini yansıtan tamamlayıcı bir parametre olduğunu desteklemektedir (5). Literatürdeki hacimsel ölçüm metodlarının aksine, özel otomasyon yazılımı gerektirmeyen bu pratik yaklaşım, yöntemin yoğun klinik iş yükü altında bile uygulanabilirliğini artırmaktadır. Karaciğer sirozu takip protokollerinde kullanılan abdominal MRG incelemelerine de entegre edilebilecek PMTH ölçümünün, sarkopeninin takibi açısından klinisyenlere önemli bir veri sunma potansiyeline sahiptir.

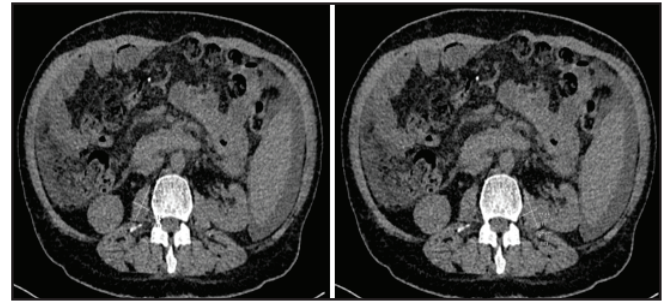
Anahtar Kelimeler: Bilgisayarlı tomografi, Karaciğer sirozu, Psaos kası, Sarkopeni

Kaynaklar

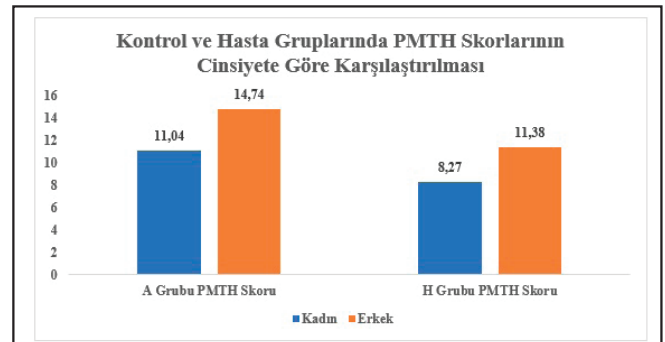
- 1) Cruz-Jentoft AJ, Baeyens JP, Bauer JM, et al. Sarcopenia: European consensus on definition and diagnosis. Age Ageing. 2010;39(4):412-23.
- 2) Mazeaud S, Zupo R, Couret A, et al. Prevalence of Sarcopenia in Liver Cirrhosis: A Systematic Review and Meta-Analysis. Clin Transl Gastroenterol. 2023;14(7):e00584.
- 3) Schweitzer L, Geisler C, Pourhassan M, et al. What is the best reference site for a single MRI slice to assess whole body skeletal muscle and adipose tissue volumes in healthy adults? Am J Clin Nutr. 2015;102(1):58-65.
- 4) Gu DH, Kim MY, Seo YS, et al. Clinical usefulness of psaos muscle thickness for the diagnosis of sarcopenia in patients with liver cirrhosis. Clin Mol Hepatol. 2018;24(3):319-30.
- 5) Hanai T, Shiraki M, Nishimura K, et al. Sarcopenia impairs prognosis of patients with liver cirrhosis. Nutrition. 2015;31(1):193-9.

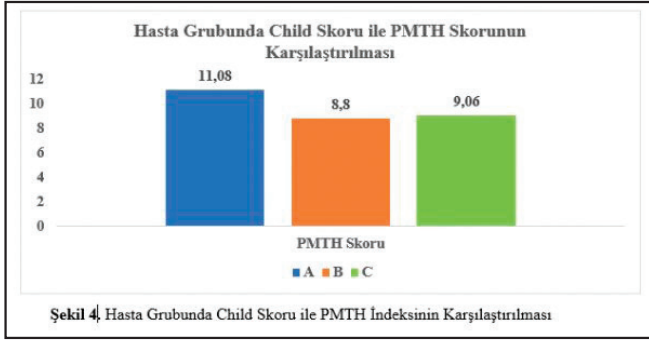
Şekil 1. Karın ağrısı nedeniyle acile başvuran 48 yaşındaki erkek hastadan sağ ve sol psaos kaslarından lomber 3. Vertebra seviyelerinden yapılan kalınlık ölçümü

Şekil 2. Karaciğer sirozu tanısı olan hastanın görüntülerinde sağ ve sol psaos kaslarından lomber 3. Vertebra seviyelerinden yapılan kalınlık ölçümü

Şekil 3. MTH skorları açısından kontrol grubu ve hasta grupları arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0,001$). Kontrol grubu ve hasta gruplarında PMTH skorları cinsiyetlere göre karşılaştırıldığında, her iki grupta da erkeklerin PMTH skorlarının kadınlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğu görülmüştür ($p < 0,001$).

Şekil 4. Grup A'nın PMTH skorları, Grup B'ye kıyasla anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur (p=0,011). Ancak, Grup C'nin PMTH skorları, Grup B ile kıyaslandığında anlamlı bir fark göstermemiştir (p>0,05).

Abdominal radyoloji

SS-025

NADİR RENAL HÜCRELİ KARSİNOMLARIN MANYETİK REZONANS BULGULARI: TEK MERKEZ DENEYİMİ

Aziz Anıl Tan¹, İlhan Hekimsoy¹, Banu Sarsık Kumbaracı², Ezgi Güler¹

¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı

Amaç: Böbrek maligniteleri erişkin çağ kanserlerinin yaklaşık %2-3'ünü oluşturmaktadır ve histolojik alt tip, renal tümörlerin prognozunda önemli bir belirleyicidir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 2022 sınıflamasında 30'dan fazla renal epitelyal tümör tipi tanımlanmış olmakla birlikte, en sık görülen beş tip solid böbrek tümörlerinin yaklaşık %95'ini temsil etmektedir. Mevcut görüntüleme temelli skorlama sistemleri, nadir görülen renal tümör alt tiplerini kapsamamaktadır ve bu alt tiplerin manyetik rezonans görüntüleme (MRG) bulguları literatürde sınırlı olarak tanımlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, merkezimizde izlenen nadir renal hücreli karsinom (RHK) alt tiplerine ait MRG özelliklerini sunmaktır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmaya, Ocak 2017-Aralık 2025 tarihleri arasında hastanemizde solid böbrek tümörü tanısı almış ve histopatolojik olarak DSÖ 2022 böbrek tümörleri sınıflandırmasına göre, en sık görülen beş tümör alt tipi (berrak hücreli RHK, papiller RHK, kromofob RHK, onkositom ve anjiyomyolipom) dışında kalan nadir renal tümör alt tiplerinden biriyle tanı almış hastalar dahil edildi. 2022 yılı öncesindeki patoloji preparatları, güncel sınıflandırma sistemi esas alınarak yeniden değerlendirildi ve alt tip doğrulanması yapıldı. Radyolojik değerlendirme, tanı anında elde edilmiş olan MRG'ler üzerinden retrospektif olarak gerçekleştirildi. Toplam 68 hastanın histopatolojik tanısı mevcut olup, 17'sinde tanı anına ait uygun MRG incelemeleri bulunduğundan çalışma kapsamına alındı. Lezyonların histopatolojik alt tipleri Tablo 1'de verilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 17 hastada toplam 18 renal lezyon değerlendirildi. Hastaların 11'i (%64,7) erkek, 6'sı (%35,3) kadın olup yaş aralığı 22-82 (ortalama yaş 57,9 ± 18,1) yıl idi. Lezyonların 9'u (%50) sol, 9'u (%50) sağ böbrekte yerleşmişti; bir hastada multifokal (aynı böbrekte iki ayrı lezyon) tutulum mevcuttu. Lezyonların boyutları 10-180 mm aralığında dağılım göstermekte olup ortalama boyutu 72 ± 51,6 mm olarak saptandı (Tablo 2).

T2 ağırlıklı görüntülerde 13 lezyon (%72,2) böbrek parankimine göre hipointens sinyalli olup 4 lezyon (%22,2) hiperintens, 1 lezyon (%5,6) ise izointens görünümündeydi. Kortikomedüller fazda böbreğe göre lezyonun kontrastlanma yüzdesi ortalama %62,9 ± 59 idi. Bir hastada lezyon kontrastlanması kontrastlı seriler mevcut olmadığı için değerlendirilemedi. Lezyonların 15'i (%83,3) heterojendi. İntralezyonel kanama 11 lezyonda (%61,1) mevcuttu.

Difüzyon kısıtlaması 11 lezyonda (%61,1) saptandı. Mikroskopik yağ varlığı 5 lezyonda (%27,8) izlendi. Metastaz 4 hastada (%23,5)

mevcut iken 1 hastada (%5,9) renal ven trombozu mevcuttu (Resim 1 ve 2). Lezyonların radyolojik özellikleri ile ilgili bilgiler Tablo 3'te özetlenmiştir.

Sonuç: Nadir renal hücreli karsinomlar, MRG'de kontrastlanma, T2 sinyal özellikleri ve difüzyon bulguları açısından heterojen bir spektrum sergilemektedir. Bu çalışmada lezyonların kontrastlanma paternleri, intralezyonel kanama ve difüzyon kısıtlanması bakımından değişken özellikler gösterebildiği izlenmiştir. Bazı nadir alt tiplerde metastaz ve vasküler invazyon gibi agresif bulguların eşlik edebilmesi, bu tümörlerin olgu bazında dikkatli değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, klasik alt tip paternlerine uymayan renal kitlelerde nadir renal tümörler ayıncı tanıda akılda tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Manyetik rezonans görüntüleme, Nadir tümörler, Renal hücreli karsinom, WHO 2022 sınıflaması

Kaynaklar

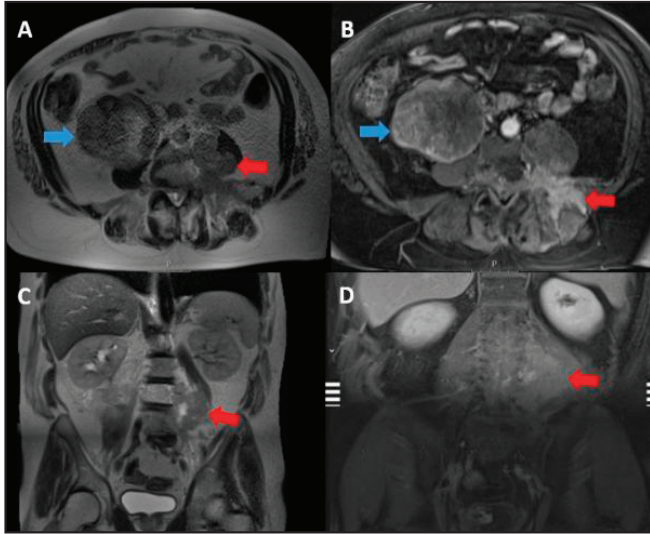
- Shetty AS, Fraum TJ, Ballard DH, et al. Renal Mass Imaging with MRI Clear Cell Likelihood Score: A Users Guide. Radiographics. 2023;43(7):e220209. doi:10.1148/rg.220209
- He C, Yuan E, Yao J, Chen Y, Song B. Imaging characteristics of rare renal cell carcinoma subtypes: diagnostic challenges and clinical implications. Chin J Acad Radiol. 2025;8:110-119. doi:10.1007/s42058-025-00192-1
- Moch H, Amin MB, Berney DM, et al. The 2022 World Health Organization Classification of Tumours of the Urinary System and Male Genital Organs-Part A: Renal, Penile, and Testicular Tumours. Eur Urol. 2022;82(5):458-468. doi:10.1016/j.eururo.2022.06.016

Tablo 1. Lezyonların histopatolojik alt tipleri

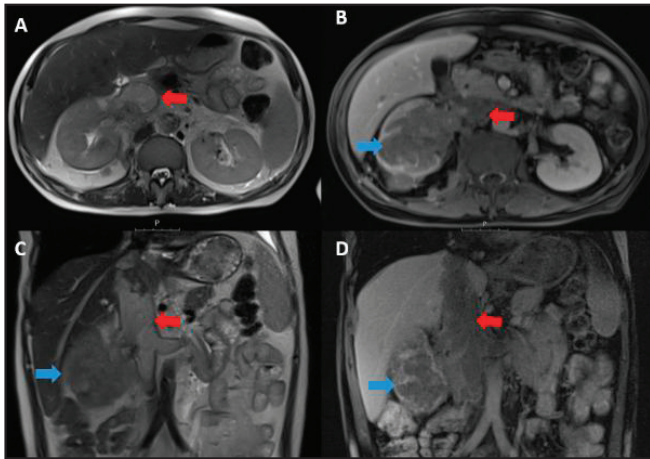
Histopatolojik Alt Tip	Sayı (n)
Eozinofilik solid ve kistik renal hücreli karsinom (ESC RHK)	3
Başka türlü sınıflandırmayayan renal hücreli karsinom (RHK NOS)	4
Berrak hücreli papiller karsinom	2
Ters polariteli papiller karsinom	1
Translokasyon renal hücreli karsinom	4
Düşük dereceli onkositik tümör (LOT)	1
Suksinat dehidrogenaz eksikliği ile ilişkili renal hücreli karsinom (SDHB RHK)	2
Fumarat hidrataz eksikliği ile ilişkili renal hücreli karsinom (FH RHK)	1

Tablo 2. Hastaların demografik ve lezyonların temel özellikleri

Özellikler	Değerler
Yaş (Yıl)	
Ortalama ± SS	57,9 ± 18,1
Aralık (Min - Maks)	22 - 82
Cinsiyet, n (%)	
Erkek	11 (%64,7)
Kadın	6 (%35,3)
Lezyon Tarafı, n (%)	
Sağ	9 (%50)
Sol	9 (%50)
Lezyon Boyutu (mm)	
Ortalama ± SS	72 ± 51,6
Aralık (Min - Maks)	10 - 180
Lezyon Dağılımı	
Soliter	16 Hasta
Multifokal (Aynı böbrekte 2 odak)	1 Hasta

Resim 1. Elli yaşında erkek hastaya ait aksiyel T2 ağırlıklı (A), aksiyel kontrastlı T1 ağırlıklı (B), koronal T2 ağırlıklı (C) ve koronal kontrastlı T1 ağırlıklı (D) manyetik rezonans görüntüleri. Aksiyel kesitlerde sağ böbrekte heterojen sinyal özellikleri gösteren solid kitle (mavi oklar) izlenmektedir. Ayrıca sol paraspinal alanda kontrastlanma gösteren, metastaz ile uyumlu lezyon (kırmızı oklar) dikkati çekmektedir. Hastanın postoperatif histopatolojik tanısı eozinofilik solid ve kistik renal hücreli karsinom olarak raporlanmıştır.

Resim 2. Elli dokuz yaşında erkek hastaya ait aksiyel T2 ağırlıklı (A), aksiyel kontrastlı T1 ağırlıklı (B), koronal T2 ağırlıklı (C) ve koronal kontrastlı T1 ağırlıklı (D) manyetik rezonans görüntüleri. Aksiyel kesitlerde sağ böbrekte heterojen sinyal özellikleri gösteren solid kitleye (mavi oklar) eşlik eden sağ renal venden inferior vena kavaya uzanarak vena kavada genişlemeye yol açmış heterojen kontrastlanan tümör trombozu (kırmızı oklar) izlenmektedir. Hastanın postoperatif histopatolojik tanısı başka türlü sınıflandırılmayan renal hücreli karsinom (RHK NOS) olarak raporlanmıştır.

Tablo 3. Lezyonların radyolojik özellikleri

Patolojik Alt Tip (n)	T2 Hipo-/İzo-/Hiperintens, n	KMFK00 (%)	Dif. Kıs., n (%)	Mik. Yağ, n (%)	Hemoraji, n (%)	Metastaz, n (%)
ESC RHK (n=3)	3 / 0 / 0	%95,23	1 (%33,3)	0 (%0)	3 (%100)	1 (%33,3)
RHK NOS (n=4)	4 / 0 / 0	%22,65	3 (%75)	2 (%50)	3 (%75)	3 (%75)
Berrak Hücreli Papiller (n=2)	1 / 1 / 0	%31	0 (%0)	0 (%0)	2 (%100)	0 (%0)
Ters Polariteli Papiller (n=1)	0 / 0 / 1	%14	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)
Translokasyon RHK (n=4)	3 / 0 / 1	%57,2	3 (%75)	1 (%25)	1 (%25)	0 (%0)
LOT (n=1)	1 / 0 / 0	%102,2	1 (%100)	1 (%100)	0 (%0)	0 (%0)
SDHB RHK (n=2)	1 / 0 / 1	%139,7	2 (%100)	1 (%50)	0 (%0)	0 (%0)
FH RHK (n=1)	0 / 0 / 1	%37,3	1 (%100)	0 (%0)	0 (%0)	0 (%0)

Dif. Kıs.: Difüzyon kısıtlılığı, ESC RHK: Eozinofilik solid ve kistik renal hücreli karsinom, FH RHK: Fumarat hidrataz eksikliği ile ilişkili renal hücreli karsinom, KMFK00: Kortikomedüller faz kontrastlanma oranı ortalaması, LOT: Düşük dereceli onkositik tümör, Mik. Yağ: Mikroskopik yağ, RHK NOS: Başka türlü sınıflandırılmayan renal hücreli karsinom, SDHB RHK: Suksinat dehidrogenaz eksikliği ile ilişkili renal hücreli karsinom

Abdominal radyoloji

SS-026

MRI FINDINGS AND DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF URETHRAL AND PERIURETHRAL LESIONS: A CASE SERIES

Gamze Büşra Sarı¹, Diğdem Kuru Öz¹, Ömer Gülpınar², Gül Ayşe Erden¹

¹Ankara University Faculty of Medicine Department Of Radiology, Ankara

²Ankara University Faculty of Medicine Department of Urology, Ankara

Purpose / Objective: To analyze the MRI characteristics of urethral and periurethral lesions in a series of patients and to highlight key imaging features that facilitate lesion localization, tissue characterization, and differential diagnosis in daily clinical practice. Accurate identification of these lesions is essential, as clinical symptoms such as dysuria, urinary frequency, pain, or palpable periurethral masses are often nonspecific and overlapping (1). MRI contributes significantly by providing anatomical detail that cannot be achieved with conventional imaging.

Methods / Educational Content: A spectrum of benign and malignant urethral and periurethral pathologies is illustrated through representative cases. MRI findings are reviewed with emphasis on anatomical localization, signal characteristics on T1- and T2-weighted sequences, diffusion features, contrast enhancement patterns, and relationships with adjacent pelvic structures. MRI has emerged as a key imaging modality in this region due to its superior soft-tissue contrast and multiplanar capability, allowing detailed assessment of both luminal and extraluminal disease (2,3). Imaging clues that help narrow the differential diagnosis and avoid common pitfalls are discussed. Particular attention is given to the role of MRI in distinguishing cystic from solid lesions, defining lesion origin, and evaluating local extension.

Key Findings / Teaching Points: MRI enables precise anatomical localization, which is often the most important diagnostic clue. Urethral caruncle, the most common benign lesion of the female urethra, typically arises from the posterior lip of the urethral meatus and appears as an enhancing submucosal lesion (4). Urethral diverticula, usually located along the posterolateral mid-urethra at the level of the pubic symphysis, show cystic morphology and may contain internal debris or fluid-fluid levels (2). Developmental cysts such as Gartner duct cysts are identified by their characteristic anterolateral vaginal wall location (5). Skene gland cysts are situated adjacent to the distal urethra, whereas Bartholin gland cysts are found posterolateral to the vaginal introitus; distinguishing these entities relies primarily on anatomical position rather than signal intensity alone (6). MRI is also essential for evaluating malignant or infiltrative lesions, clearly

demonstrating tumor extent and involvement of the urethra, vagina, bladder base, pelvic floor, and surrounding soft tissues, which directly impacts treatment planning and surgical decision-making.

Conclusion: MRI plays a pivotal role in the evaluation of urethral and periurethral pathologies by providing accurate lesion localization and tissue characterization. Knowledge of regional anatomy and recognition of characteristic imaging patterns significantly improve diagnostic confidence, guide differential diagnosis, and support appropriate clinical management. A structured MRI-based approach can reduce diagnostic uncertainty and help avoid unnecessary invasive procedures

Keywords: Abdomen, Periurethral lesions, Urethral diverticulum, Urethral MRI, Urethral pathology

Kaynaklar

- Chaudhari A, Feneis J, Kinkel K, et al. MR imaging and US of female urethral and periurethral disease. *Radiographics*. 2010;30(7):1857–1874.
- Kawashima A, Sandler CM, Wasserman NF, et al. Imaging of urethral disease: a pictorial review. *AJR Am J Roentgenol*. 2004;183(2):491–502.
- Ramanathan S, Kumar D, Khanna M, et al. Imaging of female urethral and periurethral disorders. *Radiographics*. 2015;35(7):1941–1962.
- Conces MR, Williamson SR, Montironi R, et al. Urethral caruncle: clinicopathologic features of a common lesion of the female urethra. *Am J Surg Pathol*. 2012;36(10):1462–1467.
- Woodward PJ, Schwab CM, Sesterhenn IA. From the archives of the AFIP: extratesticular scrotal masses—radiologic-pathologic correlation. *Radiographics*. 2003;23(1):215–240.
- Outwater EK, Siegelman ES, Chiowanich P, et al. Benign and malignant lesions of the vagina: MR imaging findings. *Radiographics*. 1998;18(6):1453–1468.

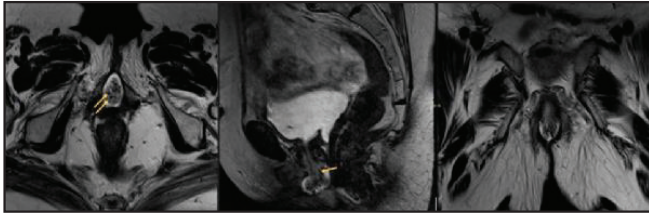

Figure 1. Urethral caruncle. Axial, sagittal and coronal T2 weighted images. At the level of the external urethral orifice, a 2.8 x 2 cm lesion characterized by submucosal expansion is observed. The lesion shows hyperintense signal characteristics on T2-weighted imaging, contains centrally located hypointense tubular structures (yellow arrow), and demonstrates contrast enhancement. No diffusion restriction is detected. A urethral caruncle is the primary consideration in the differential diagnosis

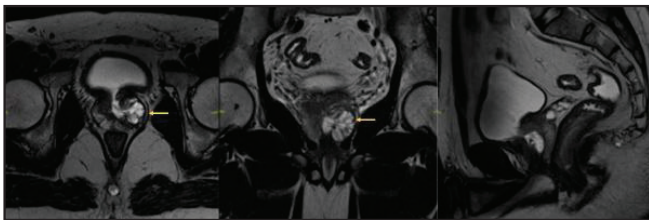

Figure 2. Low grade prostatic stromal sarcoma. Axial, coronal and sagittal T2 weighted images. Predominantly at the midgland level of the prostate gland, involving the prostatic urethra and the left lobe, a lobulated, well-defined lesion measuring approximately 3.2 x 3 x 2.5 cm (CC x TR x AP) at its largest dimension is observed, extending from the apex to the base and completely filling the left lobe. The lesion demonstrates heterogeneously hyperintense signal characteristics on T2-weighted imaging, with areas showing mild diffusion restriction. It exhibits intense contrast enhancement starting from the early arterial phase. The morphological and signal characteristics of the lesion are not typical for prostate adenocarcinoma. While sarcomatoid lesions are the primary consideration, the presence of markedly hyperintense areas on T2-weighted imaging (yellow arrow) resembling mucin and the protruding appearance from the urethral area into the left lobe also raise the possibility of a urethral mucinous adenocarcinoma. Correlation with histopathological findings is recommended. And histopathologic examination revealed 'prostatic stromal sarcoma'.

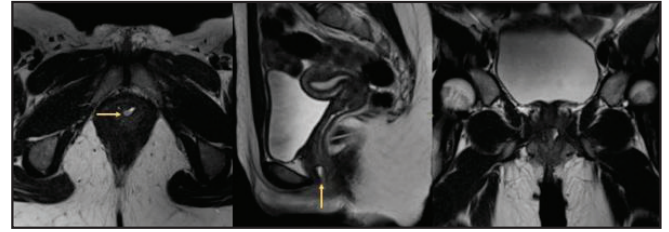

Figure 3. Urethral diverticula. Axial, sagittal, coronal T2 weighted images. In the mid-to-distal portion of the urethra, posteriorly, a cystic lesion measuring approximately 17 x 14 x 5 mm (CC x TR x AP) at its widest point is observed. The lesion contains dense internal content with a millimetric fluid-fluid level noted posteriorly (yellow arrow). The patient was unable to void during the examination. The described lesion is considered most likely to represent a urethral diverticulum.

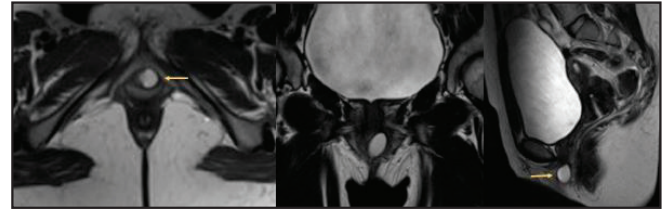

Figure 4. Skene gland cyst. Axial, coronal and sagittal T2 weighted images. In the distal one-third of the urethra, near the external meatus and located periurethrally on the left side, a unilocular cystic lesion (yellow arrow) measuring 19 x 14 x 13 mm (CC x TR x AP) is observed. No significant change in the size of the cystic lesion was noted during micturition. The findings are most consistent with a Skene's gland cyst.

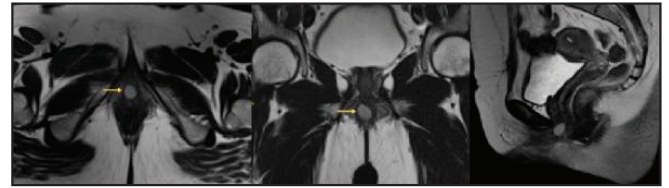

Figure 5. Bartholin gland cyst. Axial, coronal and sagittal T2 weighted images. At the distal urethra, at the level of the external meatus, a well-defined, unilocular cystic lesion (yellow arrow) with mildly dense content is observed in a periurethral location, measuring approximately 13 mm in diameter on the axial plane. The lesion appears hyperintense on T1-weighted images and relatively hyperintense on T2-weighted images.

Abdominal radyoloji

SS-027

NEW INDEXES VIA PACS: T2, DWI, ADC RATIOS TO DIFFERENTIATE BENIGN FROM MALIGNANT FOCAL LIVER LESIONS: AN ANALYTIC RESEARCH

Duygu İmre Yetkin¹, Mehmet Şirik¹, İbrahim Parlak², Mehtap Koparal¹

¹Adıyaman Training and Research Hospital

²Ankara Bilkent City Hospital

Objective: To differentiate malign from benign liver tumors is critical. Aim of the study is to compare the direct signal intensity measurements of focal benign and malignant liver lesions via picture archiving and communicating system (PACS), and to reveal the usability of the ratios in the daily practice.

Materials-Methods: 124 patients were included to the study with focal liver lesions (FLL), and the final diagnosis was made by imaging, biopsy, PET-CT and follow-up of the patients between January 1, 2017 and January 1, 2022. The scanning was performed with 1.5 Tesla magnetic resonance imaging (MRI) scanners. ROI was placed covering 80% of the lesion area. Measurements were made on the PACS system by radiologists with 8 and 3 years of experience

who were unaware of each other and final diagnosis. The final evaluation was made by a 15-year-experienced radiologist. T2 ratio (lesion/normal parenchyma), ADC ratio (lesion/normal parenchyma), and DWI ratio ($b=50/b=800$) were calculated.

Results: T2, ADC, and DWI ratios of malignant lesions were significantly lower for both researchers than benign ones ($p<0.001$). First researcher's ROC analysis results were as follow: Area under curve (AUC) values for T2, ADC and DWI ratios were: .938, .939, and .900 with optimal cut-off values of 2.355, 1.500, and 3.325 respectively. These values were .933, .898, and .873 respectively for the second researcher. Inter-class correlation coefficients were: for T2 ratio ($r=.942$), ADC ratio ($r=.908$) and DWI ratio ($r=.909$). Excellent agreement was found between observers in terms of these variables.

Conclusion: T2, DWI and the ADC ratios obtained via PACS system were useful to distinguish benign from malignant lesions in daily practice without requiring dedicated workstations.

Keywords: ADC, DWI, Hepatic mass, PACS, T2 ratio

Kaynaklar

- King MJ, Laothamatas I, Reddy A, Wax R, Lewis S. Cross-sectional imaging findings of atypical liver malignancies and diagnostic pitfalls: emphasis on computed tomography and magnetic resonance imaging. *Radiol Clin North Am*. 2022;60(5):775-794.
- Yuan J, Liu K, Liu M, Zhan S. Magnetic resonance imaging findings of an intrahepatic bile duct adenoma: a case report. *Cureus*. 2022;14(7):e27082.
- Lee HA, Kim SS, Choi JY, Seo YS, Park BJ, Sim KC, et al. Magnetic resonance imaging improves stratification of fibrosis and steatosis in patients with chronic liver disease. *Abdom Radiol (NY)*. 2022;47(11):3733-3745.
- Donners R, Zaugg C, Gehweiler JE, Boldanova T, Heim MH, Terracciano LM, et al. Computed tomography (CT) and magnetic resonance imaging (MRI) of diffuse liver disease: a multiparametric predictive modelling algorithm can aid categorization of liver parenchyma. *Quant Imaging Med Surg*. 2022;12(2):1186.
- Wu M, Wu J, Huang L, Chen Y, Qu E, Xu J, et al. Comparison of contrast-enhanced ultrasonography and magnetic resonance imaging in the evaluation of tumor size and local invasion of surgically treated cervical cancer. *Abdom Radiol (NY)*. 2022;47(8):2928-2936.
- Clifford CA, Pretorius ES, Weisse C, Sorenmo KU, Drobatz KJ, Siegelman ES, et al. Magnetic resonance imaging of focal splenic and hepatic lesions in the dog. *J Vet Intern Med*. 2014;18(3):330-338.
- Dietrich CF, Sharma M, Gibson RN, Schreiber-Dietrich D, Jenssen C. Fortuitously discovered liver lesions. *World J Gastroenterol*. 2013;19(20):3173-3188.
- Caraiani C, Chiorean L, Fenesan DI, Lebovici A, Feier D, Gersak M, et al. Diffusion-weighted magnetic resonance imaging for the classification of focal liver lesions as benign or malignant. *J Gastrointest Liver Dis*. 2015;24(3):309-317.
- Sugahara T, Korogi Y, Kochi M, Ikushima I, Shigematsu Y, Hirai T, et al. Usefulness of diffusion-weighted MRI with echo-planar technique in the evaluation of cellularity in gliomas. *J Magn Reson Imaging*. 1999;9(1):53-60.
- Guo AC, Cummings TJ, Dash RC, Provenzale JM. Lymphomas and high-grade astrocytomas: comparison of water diffusibility and histologic characteristics. *Radiology*. 2002;224(1):177-183.
- Higano S, Yun X, Kumabe T, Watanabe M, Mugikura S, Umetsu A, et al. Malignant astrocytic tumors: clinical importance of apparent diffusion coefficient in prediction of grade and prognosis. *Radiology*. 2006;241(3):839-846.
- El Kady RM, Choudhary AK, Tappouni R. Accuracy of apparent diffusion coefficient value measurement on PACS workstation: a comparative analysis. *AJR Am J Roentgenol*. 2011;196(2):W280-W284.
- Jain P, Kan WT, Edward S, Fernon H, Naider RK. Evaluation of ADC ratio on liver MRI diffusion to discriminate benign versus malignant solid liver lesions. *Eur J Radiol Open*. 2018;5:209-214. doi:10.1016/j.ejro.2018.10.002
- Testa ML, Chojniak R, Sene LS, et al. Is DWI/ADC a useful tool in the characterization of focal hepatic lesions suspected of malignancy? *PLoS One*. 2014;9(7):e0101944. doi:10.1371/journal.pone.0101944
- Hayder SNA, Dakhil HA, Alshammri MMH, Makki MA, Halaka MMA, Majeed BR. Assessment of LI-RADS efficacy in the classification of hepatocellular carcinoma and benign liver nodules using DCE-MRI features and ADC MRI. *Acta Med Iran*. 2025;63(2):120-126.
- Zong X, Li M, Li J, Chen Q, Shi A, Gao X, Guo R. Mean ADC values and arterial phase hyperintensity discriminate small (≤ 3 cm) well-differentiated hepatocellular carcinoma from dysplastic nodule. *Abdom Radiol (NY)*. 2024;49(1):103-115.
- Nalaini F, Shahbazi F, Mousavinezhad SM, Ansari A, Salehi M. Diagnostic accuracy of apparent diffusion coefficient (ADC) value in differentiating malignant from benign solid liver lesions: a systematic review and meta-analysis. *Br J Radiol*. 2021;94:20210059.
- Aliyev E, Arda K, Koyun M. Diagnostic value of apparent diffusion coefficient in differentiating benign and malignant focal liver lesions. *Adv Radiol Imaging*. 2025;2(1):8-13.
- Jiang X, Washington MK, Izzy MJ, Lu M, Yan X, Zu Z, Gore JC, Xu J. Distinguishing hepatocellular carcinoma from cirrhotic regenerative nodules

using MR cytometry. *Cancers*. 2025;17(1204).

- Meyer HJ, Potratz J, Jechorek D, Schramm KI, Borggreffe J, Surov A. Association between diffusion-weighted imaging and tumor matrix in liver cancer: a cross-sectional study. *Transl Cancer Res*. 2025;14(3):1764-1771.
- Konošenoka KM, Zdanovskis N, Kratovska A, Šilovs A, Zaiceva V. Comparison of apparent diffusion coefficient values on diffusion-weighted MRI for differentiating hepatocellular carcinoma and intrahepatic cholangiocarcinoma. *Diagnostics*. 2025;15(1861).
- Volniansky A, Lefebvre TL, Kulbay M, Fan B, Aslan E, Vu K-N, Montagnon E, Nguyen BN, Sebastiani G, Giard J-M, Sylvestre M-P, Gilbert G, Cloutier G, Tang A. Inter-visit and inter-reader reproducibility of multi-parametric diffusion-weighted MR imaging in longitudinally imaged patients with metabolic dysfunction-associated fatty liver disease and healthy volunteers. *Magn Reson Imaging*. 2024;113:110223.
- Alsaadi M, Alomairenie S, Abd Al-Sattar T, Alshaibani M, Alfuraih A. Accuracy assessment of PACS workstation monitor measurements compared to real-time ultrasound imaging of abdominal organs. *Egypt J Radiol Nucl Med*. 2025;56:114.
- Vasquez JA, Brown M, Woolsey M, Abdul-Ghani M, Katabathina V, Deng S, Blangero J, Clarke GD. Reproducibility and Repeatability of Intervoxel Incoherent Motion MRI Acquisition Methods in Liver. *J Magn Reson Imaging*. 2024;60(4):1691-1703.
- Feng Y, Ye Z, Shen Y, Xiong W, Chen X, Gan X, Wen S, Yang L. A comparison of hemodynamic measurement methods during orthotopic liver transplantation: evaluating agreement and trending ability of PiCCO versus pulmonary artery catheter techniques. *BMC Anesthesiol*. 2024;24:201.
- Kacala A, Dorochoiwicz M, Matus I, Pula M, Korbecki A, Sobański M, Jacków-Nowicka J, Patrzalek D, Janczak D, Guziński M. Hepatic hemangioma: review of imaging and therapeutic strategies. *Medicina (Kaunas)*. 2024;60(3):449.
- Bonatti M, Valletta R, Corato V, Gorgatti T, Posteraro A, Vingiani V, Lombardo F, Avesani G, Mega A, Zamboni GA. I thought it was a hemangioma! A pictorial essay about common and uncommon liver hemangiomas' mimickers. *Insights Imaging*. 2024;15:228.
- Kant S. MRI evaluation of liver lesions with histopathological correlation. *Int J Life Sci Biotechnol Pharma Res*. 2023;12(2):2887-93.
- Varigonda M, Yarlagadda J, Chetana Naga Sai T, Patmaik S, Bhugumalla S, Gunturi SRV. The role of diffusion-weighted MRI in correlation with contrast-enhanced MRI and histopathology in the evaluation of focal liver lesions. *Cureus*. 2024;16(10):e71261.

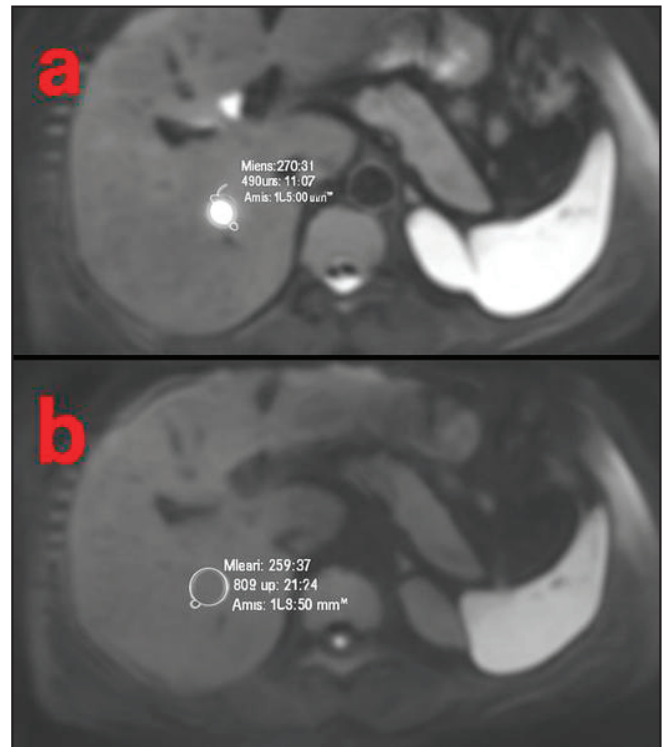

Figure 1. A 49-year-old woman with breast cancer, PACS-mediated signal intensity measurements of the lesion in the liver segment 7 and the adjacent normal parenchyma are shown in the fat-suppressed T2W images of the patient with biopsy-proven breast cancer metastasis.

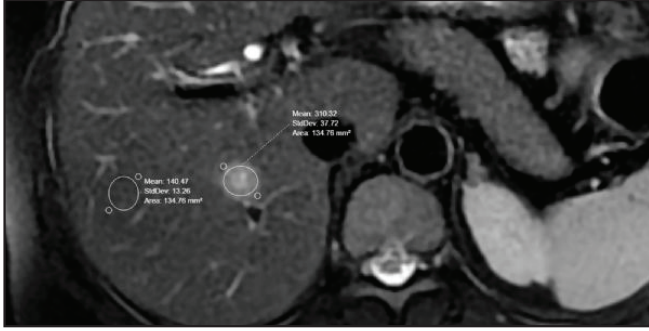

Figure 2. Direct signal intensity measurements from fat-suppressed T2-weighted images via PACS: Panel (a) Lesion measurement; Panel (b) Adjacent normal liver parenchyma measurement. ROI: Region of interest; PACS: Picture archiving and communication system

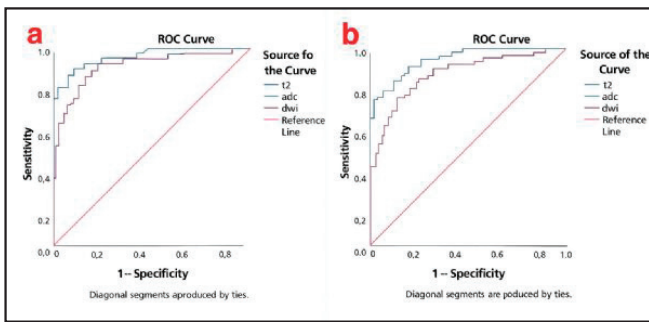

Figure 3. ROC curves of both observers: Panel (a) Observer 1; Panel (b) Observer 2. ROC: Receiver operating characteristic; T2: T2-weighted imaging ratio; ADC: Apparent diffusion coefficient ratio; DWI: Diffusion-weighted imaging ratio

Abdominal radyoloji

SS-028

RADYOLOJİK 'SANAL BİYOPSİ': MRG TABANLI KANTİTATİF İNDEKSLER İLE RENAL HÜCRELİ KARSİNOMUN YAYGIN SUPTİPLERİNİ ÖNGÖREBİLİR MİYİZ?

Burak Kalafat, Asude Badem, Seymur Samadli, Umut Asfuroğlu, Emetullah Cindil

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Yetişkinlerdeki solid böbrek tümörlerinin %85-90'ını oluşturan en sık malignite olan Renal Hücreli Karsinomlarda (RHK); farklı prognoz ve tedavi yanıtına sahip alt tiplerin (Berrak hücreli (BH-RHK), Papiller, Kromofob) preoperatif dönemde doğru tanımlanması klinik bir zorunluluktur. Özellikle agresif seyirli berrak hücreli karsinomun diğer alt tiplerden ayrımı, aktif izlem, cerrahi planlamadan hedefe yönelik moleküler tedavilere kadar yönetim şemasını doğrudan değiştirmektedir. Ancak doku tanısında altın standart olan perkütan biyopsi; invaziv doğası, örnekleme hataları ve potansiyel komplikasyon riskleri nedeniyle her olguda uygulanamamaktadır. Dolayısıyla alt tiplerin öngörülmesinde invaziv olmayan kantitatif radyolojik yöntemlere olan klinik ihtiyaç giderek artmaktadır. Biz de bu çalışmamızda; ADC değerleri ve dinamik fazlarda (pre-kontrast, kortikomedüller, nefrojenik) elde edilen lezyon/parankim sinyal oranlarının RHK yaygın alt tiplerinin ayırımıdaki tanısal performansını araştırmayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya, Ocak 2022-Aralık 2025 tarihleri arasında dinamik 3T MRG tetkiki bulunan ve histopatolojik tanısı kesinleşmiş 43 RHK olgusu (24 BH-RHK, 10 Papiller, 9 Kromofob) retrospektif olarak dahil edildi. Radyolojik verilerin analizi ve tüm kantitatif ölçümler; gözlemci yanlılığını elimine etmek amacıyla, pa-

tolojik sonuçlara kör olacak şekilde retrospektif olarak yürütülmüştür. Lezyonların ADC haritalarında en kısıtlı difüzyon gösteren alanı (ADC1) ve nekrotik/kistik alanlar dışlanarak solid komponentin en az 1/3'ünü içeren temsili alanı (ADC2) üzerinden ROI ölçümleri yapıldı. Dinamik serilerde (pre-kontrast, kortikomedüller, nefrojenik) ise; yine lezyonun solid komponentinin en az en az 1/3'ünü içeren ve normalizasyon amacıyla ipsilateral sağlıklı böbrek parankimine (korteks+medulla, 1 cm²) ROI yerleştirilerek sinyal intensite değerleri kaydedildi. Bu veriler kullanılarak; lezyonun dinamik serilerde sinyal artış yüzdesini yansıtan Kontrastlanma Oranı (CER) ve dinamik serilerde lezyon sinyalinin sağlıklı parankim sinyaline oranlandığı Kontrastlanma İndeksi (CEI) hesaplandı. Alt tip karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis; parametre dağılımına göre ADC/CER için Welch t-testi, CEI için Mann-Whitney U kullanıldı. Tanısal performans ROC analizi (Youden indeksi) ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 43 RHK olgusunun istatistiksel verileri Tablo 1'de sunulmuştur. Tüm difüzyon (ADC) ve dinamik (CER, CEI) parametrelerinde; hem üç alt grup hem de BH-RHK ile NBH-RHK karşılaştırmalarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($p < 0.05$). BH-RHK grubu en yüksek ADC ve kontrastlanma değerlerini sergilerken; Papiller RHK, tüm fazlarda saptanan en düşük sinyal indeksleri ile diğer gruplardan net olarak ayrıştı. Kromofob varyant ise papiller ve berrak hücreli alt tipleri arasında ara değerler gösterdi.

Sonuç: Elde edilen ADC, CEI ve CER verileri, RHK alt tiplerinin preoperatif ayırımında yüksek doğruluğa sahiptir. Özellikle nefrojenik ve kortikomedüller fazdaki bu kantitatif parametreler, BH-RHK ile NBH-RHK ayırımında invaziv işlemlere alternatif bir 'sanal biyopsi' potansiyeli sunmaktadır. Bununla birlikte; hasta sayısının az olması, tüm RHK varyantlarını kapsamaması ve benign-malign ayırımına odaklanılmaması çalışmamızın kısıtlılıklarıdır. MRG'nin tanısal etkinliğini artırmak ve daha kesin sonuçlara ulaşabilmek için; geniş hasta serilerini, ek MRG tekniklerini ve ölçümlerini içeren çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Böbrek, Difüzyon ağırlıklı görüntüleme, Manyetik rezonans görüntüleme, Renal hücreli karsinomlar

Kaynaklar

- 1- Pantuck AJ, Zisman A, Beldegrun AS. The changing natural history of RCC. J Urol 2001; 166:1611-1623
- 2- Cheville JC, Lohse CM et al. (2003) Comparisons of outcome and prognostic features among histologic subtypes of renal cell carcinoma. Am J Surg Pathol
- 3- Wang H, Cheng L, Zhang X, Wang D, Guo A, Gao Y, et al. Renal cell carcinoma: diffusion-weighted MR imaging for subtype differentiation at 3.0 T. Radiology. 2010;257(1):135-43. Epub 2010/08/18. <https://doi.org/10.1148/radiol.10092396>. PubMed PMID: 20713607.
- 4- Chowdhury S, Choueiri TK. Recent advances in the systemic treatment of metastatic papillary renal cancer. Expert Rev Anticanc. 2009;9(3):373-9. doi: 0.1586/14737140.9.3.373. PubMed PMID: WOS:000264493600016.
- 5- Schrader AJ, Olbert PJ, Hegele A, Varga Z, Hofmann R. Metastatic non-clear cell renal cell carcinoma: current therapeutic options. BJU Int. 2008;101(11):1343-5. Epub 2008/02/05. <https://doi.org/10.1111/j.1464-410x.2008.07462.x>. PubMed PMID: 18241246.
- 6- Silverman SG, Gan YU, Morteale KJ, Tuncali K, Cibas ES. Renal masses in the adult patient: the role of percutaneous biopsy. Radiology 2006; 240:6-22
- 7- Serter A, Onur MR, Coban G, Yildiz P, Armagan A, Kocakoc E. The role of diffusion-weighted MRI and contrast-enhanced MRI for differentiation between solid renal masses and renal cell carcinoma subtypes. Abdom Radiol (NY). 2021 Mar;46(3):1041-1052. doi: 10.1007/s00261-020-02742-w. Epub 2020 Sep 15. PMID: 32930832.

Tablo 1. İstatistiksel analizde elde edilen sonuçlar bir tablo şeklinde gösterilmektedir.

Parametre	Berrak hücreli (BH-RHK) (n=24)	Papiller (n=10)	Kromofob (n=9)	NBH-RHK (n=19)	p (3 grup)	p (BH-RHK ve NBH-RHK)	AUC	Cut-off	Sensitivite	Spesifite
ADC1	1331.504 ± 505.328	882.644 ± 444.156	814.739 ± 317.155	850.478 ± 380.205	<0.05	<0.05	0.7807	1080.44	0.7083	0.7895
ADC2	1641.428 ± 421.707	1178.980 ± 355.445	1023.574 ± 276.774	1105.367 ± 321.826	<0.05	<0.05	0.8465	1432.71	0.7500	0.8421
ADC1/ADC parankim	0.657 ± 0.258	0.450 ± 0.258	0.404 ± 0.154	0.428 ± 0.211	<0.05	<0.05	0.7654	0.6742	0.5417	0.8947
ADC2/ADC parankim	0.803 ± 0.222	0.587 ± 0.205	0.506 ± 0.134	0.549 ± 0.175	<0.05	<0.05	0.8180	0.7794	0.5833	0.9474
CER kortikomedüller	156.969 ± 136.416	38.069 ± 53.119	71.497 ± 79.354	53.903 ± 67.109	<0.05	<0.05	0.8158	86.7502	0.7500	0.8421
CER nefrojenik	208.796 ± 142.326	86.909 ± 79.000	87.338 ± 41.490	87.112 ± 62.335	<0.05	<0.05	0.8531	89.7407	0.9167	0.7368
CEI kortikomedüller	0.956 ± 0.855	0.174 ± 0.144	0.443 ± 0.402	0.301 ± 0.318	<0.05	<0.05	0.8640	0.3856	0.8750	0.7895
CEI nefrojenik	0.821 ± 0.558	0.301 ± 0.149	0.402 ± 0.157	0.349 ± 0.157	<0.05	<0.05	0.8728	0.4718	0.7917	0.7895

Genitoüriner sistem radyolojisi

SS-029

KLİNİK OLARAK ANLAMLI PROSTAT KANSERİNDE
MUTLAK ADC VE ADC ORANLARI İÇİN OPTİMAL EŞİK
DEĞERLERİN BELİRLENMESİ: PI-RADS V2.1 VE TUMÖR
AGRESİFLİĞİ İLE KORELASYONEnes Özel, İlyas Dündar, Fatma Durmaz, Sercan Özkaçmaz,
Mesut Özgökçe

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Bu çalışmanın amacı, prostat multiparametrik MRG (mp-MRG) ile elde edilen görünür difüzyon katsayısı (ADC) değerleri ve ADC oranlarının (ADCRatio), prostat periferik zonda benign-malign lezyon ayrımı ile klinik olarak anlamlı kanseri (KOAK) ayırt etmedeki tanınal değerini araştırmak; ayrıca bu kantitatif parametrelerin PI-RADS v2.1 skorları, prostat volumü ve histopatolojik agresiflik (ISUP derecesi) ile olan ilişkisini literatür verileri ışığında değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Ocak 2021 ile Ocak 2025 tarihleri arasında, prostat kanseri şüphesiyle biyopsi öncesi 1.5T mpMRG tetkiki yapılan 188 hasta retrospektif olarak incelendi. Hastalar histopatolojik sonuçlara göre Benign (n=126) ve Malign (n=62) olmak üzere iki ana gruba ayrıldı. Malign grup, ISUP kriterlerine göre "Klinik Olarak Anlamlı Olmayan Kanser" (nKOAK, Grup 3, ISUP 1, n=28) ve "Klinik Olarak Anlamlı Kanser" (KOAK, Grup 4, ISUP ≥2, n=34) alt gruplarına sınıflandırıldı.

Görüntü analizinde, periferik zondaki lezyonlardan (ADCLazyon) ve karşı simetrik normal dokudan (ADCNormal) ölçümler yapılarak ADCRatio (ADCLazyon/ADCNormal) hesaplandı. Gruplar arası farklar Mann-Whitney U testi ile, tanınal performans ise ROC analizi ile değerlendirildi. Ayrıca PI-RADS skorlarının PSA dansitesi (PSA-D) ve prostat volumü (PV) ile ilişkisi analiz edildi.

Bulgular: Çalışma popülasyonunun yaş ortalaması 63.36±7.1 yıl olarak saptandı. Malign grubun ortalama ADCLazyon değerleri (767 ± 134 x 10⁻⁶ mm²/s), benign dokulara (1606 ± 283 x 10⁻⁶ mm²/s) kıyasla istatistiksel olarak ileri düzeyde düşüktü (p<0.001).

Benign-malign ayrımında; 980 x 10⁻⁶ mm²/s cut-off değeri için sensitivite %98.4, spesifite %96.8 ve AUC 0.99 bulunurken; ADCRatio için 0.57 cut-off değeriyle AUC 0.98 olarak saptandı.

Klinik yönetim açısından kritik olan nKOAK ve KOAK ayrımında; KOAK grubunun ortalama ADC değerleri (734 x 10⁻⁶ mm²/s), nKOAK grubuna (807 x 10⁻⁶ mm²/s) göre anlamlı derecede düşük bulundu (p=0.032). Bu ayrım için optimal cut-off değeri 765 x

10⁻⁶ mm²/s olarak belirlendi (AUC: 0.662). Ancak ADCRatio, nKOAK ve KOAK grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermedi (p=0.32).

Korelasyon analizlerinde; artan PI-RADS skorunun yüksek PSA-D, düşük PV ve yüksek ISUP derecesi ile güçlü korelasyon gösterdiği izlendi (p<0.05).

Sonuç: Çalışmamız, multiparametrik prostat MRG kaynaklı kantitatif verilerin tanınal gücünü doğrulamaktadır. Elde edilen sonuçlar, düşük ADC değerlerinin maligniteyi ayırt etmede; özellikle 765 x 10⁻⁶ mm²/s altındaki değerlerin ise KOAK öngörmeye güçlü ve bağımsız bir biyobelirteç olduğunu ortaya koymaktadır.

Dikkat çekici bir bulgu olarak; ADCRatio'nun kanser tespitinde mükemmel sonuçlar vermesine rağmen tümör agresifliğini (nKOAK vs KOAK) belirlemede yetersiz kalması, malignite durumunda tümör çevresindeki normal görünümli dokuların da mikroskobik düzeyde etkilenebileceği "alan kanserleşmesi" (field cancerization) hipotezini desteklemektedir. Bu durum, oranlama yapılrken kullanılan payda'nın (ADCNormal) da agresif tümörlerde düşüş göstermesiyle açıklanabilir. Sonuç olarak, kantitatif ADC verileri ile kantitatif PI-RADS skorlamasının entegre edilmesi, gereksiz biyopsilerin önlenmesi ve yüksek riskli hastaların erken saptanması açısından en güvenilir yaklaşımdır.

Anahtar Kelimeler: ADC, difüzyon ağırlıklı görüntüleme, multiparametrik MRG, PI-RADS v2.1, prostat kanseri

Kaynaklar

1. Pepe P, D'urso D, Garufi A, Priolo G, Pennisi M, Russo G, et al. Multiparametric MRI Apparent Diffusion Coefficient (ADC) accuracy in diagnosing clinically significant prostate cancer. In Vivo (Brooklyn). 2017;31:415-8. <https://doi.org/10.21873/in vivo.11075>.
2. Buss A, Radzina M, Liepa M, Birkenfelds E, Saule L, Miculis K, et al. Role of Apparent Diffusion Coefficient Value and Apparent Diffusion Coefficient Ratio as Prognostic Factors for Prostate Cancer Aggressiveness. Diagnostics. 2024;14:2438. <https://doi.org/10.3390/diagnostics14212438>.
3. Boesen L, Chabanova E, Løgager V, Balslev I, Thomsen HS. Apparent diffusion coefficient ratio correlates significantly with prostate cancer gleason score at final pathology. J Magn Reson Imaging. 2015;42:446-53. <https://doi.org/10.1002/jmri.24801>.
4. Hötker AM, Mazaheri Y, Aras Ö, Zheng J, Moskowicz CS, Gondo T, et al. Assessment of prostate cancer aggressiveness by use of the combination of quantitative DWI and dynamic contrast-enhanced MRI. Am J Roentgenol. 2016;206:756-63. <https://doi.org/10.2214/AJR.15.14912>.
5. De Cobelli F, Ravelli S, Esposito A, Giganti F, Gallina A, Montorsi F, et al. Apparent diffusion coefficient value and ratio as noninvasive potential biomarkers to predict prostate cancer grading: Comparison with prostate biopsy and radical prostatectomy specimen. Am J Roentgenol. 2015;204:550-7. <https://doi.org/10.2214/AJR.14.13146>.
6. Itatani R, Namimoto T, Yoshimura A, Katahira K, Noda S, Toyonari N, et al. Clinical utility of the normalized apparent diffusion coefficient for preoperative evaluation of the aggressiveness of prostate cancer. Jpn J Radiol. 2014;32:685-91. <https://doi.org/10.1007/s11604-014-0367-0>.
7. Bajjirani AM, Mirak SA, Sung K, Sisk AE, Reiter RE, Raman SS. Apparent diffusion coefficient (ADC) ratio versus conventional ADC for detecting clinically significant prostate cancer with 3-T MRI. Am J Roentgenol. 2019;213:W134-42. <https://doi.org/10.2214/AJR.19.21365>.
8. Bengtsson J, Thimansson E, Baubeta E, Zackrisson S, Sundgren GC, Bjartell A, et al. Correlation between ADC, ADC ratio, and Gleason Grade group in prostate cancer patients undergoing radical prostatectomy: Retrospective multicenter study with different MRI scanners. Front Oncol. 2023;13. <https://doi.org/10.3389/fonc.2023.1079040>.
9. Chandran UR, Dhir R, Ma C, Michalopoulos G, Becich M, Gilbertson J. Differences in gene expression in prostate cancer, normal appearing prostate tissue adjacent to cancer and prostate tissue from cancer free organ donors. BMC Cancer. 2005;5:45-. <https://doi.org/10.1186/1471-2407-5-45>.
10. Trujillo KA, Jones AC, Griffith JK, Bisoffi M. Markers of Field Cancerization: Proposed Clinical Applications in Prostate Biopsies. Prostate Cancer. 2012;2012:1-12. <https://doi.org/10.1155/2012/302894>.
11. Malewski W, Milecki T, Szempliński S, Tayara O, Kuncman Ł, Kryst P, et al. Prostate Biopsy in the Case of PIRADS 5—Is Systematic Biopsy Mandatory? J Clin Med. 2023;12. <https://doi.org/10.3390/jcm12175612>.
12. Oerther B, Engel H, Bamberg F, Sigle A, Gratzke C, Benndorf M. Cancer detection rates of the PI-RADSv2.1 assessment categories: systematic review and meta-analysis on lesion level and patient level. Prostate Cancer Prostatic Dis. 2022;25:256-63. <https://doi.org/10.1038/s41391-021-00417-1>.

Genitoüriner sistem radyolojisi

SS-030

PERİFERİK ZON LEZYONLARINDA DİFÜZYON AĞIRLIKLIL MRG'DE ADC DEĞERİNİN KLİNİK ANLAMLI PROSTAT KANSERİNİ ÖNGÖRMEDEKİ DEĞERİ: GLEASON ≥ 7 'NİN GLEASON 3+3'TEN AYRIMI

Eşref Başaran, Pelin Elif Güner, Sertaç Tatar, Ali Cantürk, Fatma Sibel Bayramoğlu

Sultan², Abdülhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Kliniği, İstanbul

Amaç: Multiparametrik prostat manyetik rezonans görüntüleme (mpMRG) periferik zon lezyonlarında DWI'den elde edilen ADC ölçümlerinin, klinik anlamlı prostat kanserini temsil eden Gleason skoru ≥ 7 olgularını Gleason 3+3 olgularından ayırt etmedeki tanınal değerini araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: 2020–2025 yılları arasında hastanemizde prostat mpMRG yapılan ve 12 kor ve üzeri transrektal biyopsi ile histopatolojik tanısı kesinleşen hastalar retrospektif olarak tarandı. mpMRG'de PI-RADS v2.1 kılavuzuna göre periferik zonda PI-RADS 4–5 skoru olan lezyonlar çalışmaya dahil edildi. Olgular histopatolojiye göre Gleason 3+3 ve Gleason ≥ 7 olarak iki gruba ayrıldı. İki bağımsız gözlemci tarafından lezyonun yaklaşık üçte ikisini kapsayacak şekilde region of interest (ROI) yerleştirilerek ADC mean, ADC min ve ADC max ölçümleri yapıldı (Resim 1). Gözlemciler arası uyum intraclass correlation coefficient (ICC) ile değerlendirildi; two-way random effects, absolute agreement, single-measure (ICC (2,1)) modeli kullanıldı ve ICC değerleri bootstrap %95 güven aralığı ile raporlandı. Gruplar arası karşılaştırmalar Mann–Whitney U testi ile yapıldı. Tanısal performans ROC analizi ile değerlendirilerek AUC hesaplandı ve optimum eşik değerleri Youden indeksi (duyarlılık + özgüllük-1) maksimize edilerek belirlendi.

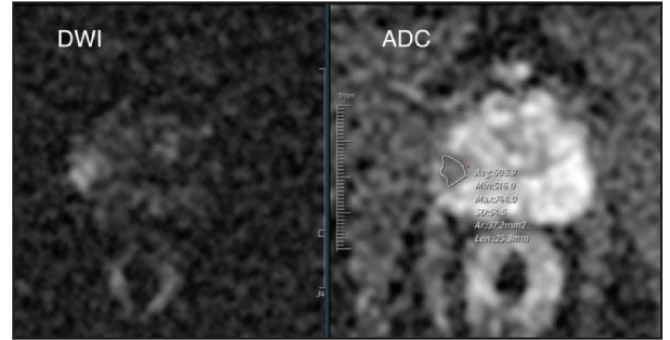
Bulgular: Toplam 60 lezyon değerlendirildi (Gleason 3+3: n=30; Gleason ≥ 7 : n=30). Gleason 3+3 grubunda yaş 64.97 ± 6.49 yıl, PSA 6.82 ± 3.46 ng/mL; Gleason ≥ 7 grubunda yaş 70.77 ± 6.22 yıl, PSA 12.68 ± 11.94 ng/mL bulundu. Gözlemciler arası uyum ADC mean ve ADC min için iyi (ICC sırasıyla 0.731 ve 0.743), ADC max için düşük saptandı (ICC 0.252). Gruplar arası analizler Gözlemci 2 ölçümleriyle yapıldı. Gleason ≥ 7 grubunda ADC mean değerleri anlamlı olarak daha düşük izlendi ($p=0.0035$). ADC min de Gleason ≥ 7 grubunda daha düşük bulundu ($p=0.0133$). ADC max da Gleason ≥ 7 grubunda daha düşük saptandı ($p=0.0081$). ROC analizinde Gleason ≥ 7 'i öngörmeye ADC mean için AUC 0.720 (%95 GA: 0.579–0.850), ADC min için AUC 0.687 ve ADC max için AUC 0.699 olarak hesaplandı (Resim 2). Youden indeksine göre optimum eşik değerleri ADC mean ≤ 687 (duyarlılık %73,3, özgüllük %70,0), ADC min ≤ 544 (duyarlılık %56,7, özgüllük %80,0) ve ADC max ≤ 886 (duyarlılık %80,0, özgüllük %53,3) olarak saptandı.

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışmada periferik zon lezyonlarında DWI'den elde edilen ADC ölçümleri, klinik anlamlı prostat kanserini temsil eden Gleason ≥ 7 olgularını Gleason 3+3'ten ayırmada yararlı bulunmuştur. Literatürle uyumlu olarak ADC'nin Gleason skoru ile ters ilişkili olduğu ve özellikle periferik zon prostat kanserinde Gleason derecesi arttıkça ADC'nin azaldığı bildirilmiştir [1,2]. Gleason 3+3 olguların önemli bir kısmının aktif izlemle yönetilmesi nedeniyle, mpMRG'de klinik anlamlı hastalığı düşük riskli hastalıklardan ayırt edebilmek klinik açıdan önem taşımaktadır [3]. ADC mean ve ADC min için gözlemciler arası uyumun iyi olması, bu ölçümlerin klinikte daha tekrarlanabilir olduğunu göstermektedir; buna ek olarak ADC mean'in ADC min'e kıyasla daha yüksek AUC ile ayırıcı performans sergilemesi (0.720 vs 0.687), pratik kullanımda ADC mean değerinin önceliklendirilebileceğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, eşik değerlerin ve klinik uygulanabilirliğin netleştirilmesi için daha geniş örneklemli, prospektif ve çok merkezli çalışmalarla doğrulama gereklidir.

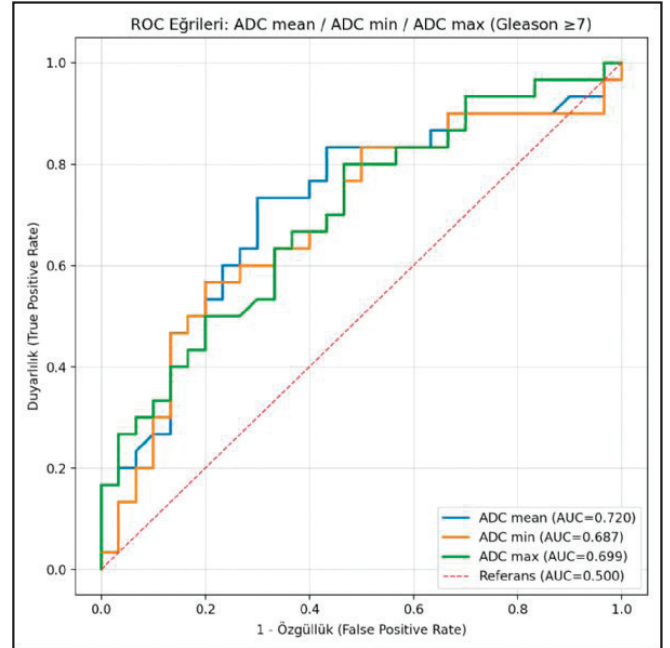
Anahtar Kelimeler: Difüzyon Manyetik Rezonans Görüntüleme, Gleason Skoru, Prostat

Kaynaklar

1. Manetta, R., Palumbo, P., Gianneramo, C., et al. (2019). Correlation between ADC values and Gleason score in evaluation of prostate cancer: multicentre experience and review of the literature. *Gland Surgery*, 8(Suppl 3), S216–S222. <https://doi.org/10.21037/gs.2019.05.02>
2. Woodfield, C. A., Tung, G. A., Grand, D. J., Pezzullo, J. A., Machan, J. T., & Renzulli, J. F. 2nd. (2010). Diffusion-weighted MRI of peripheral zone prostate cancer: comparison of tumor apparent diffusion coefficient with Gleason score and percentage of tumor on core biopsy. *American Journal of Roentgenology*, 194(4), W316–W322. <https://doi.org/10.2214/AJR.09.2651>
3. Eastham, J. A., Boorjian, S. A., & Kirkby, E. (2022). Clinically localized prostate cancer: AUA/ASTRO guideline. *The Journal of Urology*, 208(3), 505–507. <https://doi.org/10.1097/JU.0000000000002854>

Resim 1. Prostat midglad düzeyinde sağ periferik zon posterior yerleşimli, DWI'de hiperintens ve ADC haritasında hipointens izlenen PI-RADS 4 lezyonda örnek ROI (region of interest) yerleşimi ve ADC ölçümü.

Resim 2. Gleason ≥ 7 olgularını öngörmeye ADC parametrelerinin tanısal performansını gösteren ROC eğrileri. ADC mean, ADC min ve ADC max için ROC analizleri yapıldı ve eğriler altında kalan alan (AUC) değerleri grafikte belirtilmiştir.

Genitoüriner sistem radyolojisi

SS-031

ENDOMETRİUM KANSERİNDE NON-İNZAVİZ BİYOBELİRTEÇ ARAYIŞI: NORMALİZE ADC PARAMETRELERİNİN RADYOGENOMİK ANALİZİBerke Ersoy¹, Hakan Ayyıldız², Belis Tozlu Yücel³¹Istanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü, Radyoloji Birimi, İstanbul²Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul³Istanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Endometrium kanseri (EK) yönetiminde moleküler alt tiplerin belirlenmesi, hastalığın biyolojik davranışını ve prognozunu öngörmeye kritik bir rol oynamaktadır. Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG), pelvik evrelemede temel yöntem olup Difüzyon Ağırlıklı Görüntüleme (DAG) sekansları doku hücresellliği hakkında fonksiyonel veriler sağlar. Bu çalışmada, EK tanılı olgulara saptanan patolojik grade ve p53 mutasyon durumunun, kantitatif MRG-ADC parametreleri (ortalama ADC ve normalize ADC oranı) ile olan radyogenomik korelasyonunu ve görüntüleme verilerinin invaziv işlemler öncesinde moleküler profili öngörmedeki potansiyel klinik katkısını değerlendirmeyi amaçladık.

Materyal ve Metot: Bu retrospektif çalışmaya cerrahi öncesi pelvik MRG yapılan ve histopatolojik olarak EK tanısı doğrulanmış 52 hasta dahil edilmesi planlandı. Patolojik verilerine ulaşılamayan (n=8), görüntü kalitesi ölçüme uygun olmayan (n=6) ve obturator internus kasından güvenilir referans ADC ölçümü yapılamayan (n=4) hastalar dışlandı. Dahil etme kriterlerini karşılayan 34 kadın hasta analiz edildi. ADC ölçümleri, ADC haritaları üzerinde T2 ağırlıklı ve T1 kontrastlı görüntülerle korelasyon sağlanarak iki radyolog tarafından konsensüs ile yapıldı. Tümörün solid ve en belirgin difüzyon kısıtlanması gösteren alanlarından, nekrotik ve kistik bölgeler dışlanarak yaklaşık 50–100 mm² büyüklüğünde üç ayrı ROI yerleştirildi ve ortalamaları alınarak tümör ADC değeri hesaplandı. Teknik varyasyonları azaltmak amacıyla aynı kesitte obturator internus kasının orta bölümünden üç ROI ile ortalama kas ADC değeri ölçüldü ve her hasta için ADC oranı (Tümör ADC / Kas ADC) hesaplandı. Verilerin analizinde bağımsız gruplarda t-testi veya Mann-Whitney U testi, üçlü karşılaştırmalarda ANOVA ve Tukey post-hoc testleri kullanıldı. Tanısal performans ROC eğrisi analizi ile değerlendirildi.

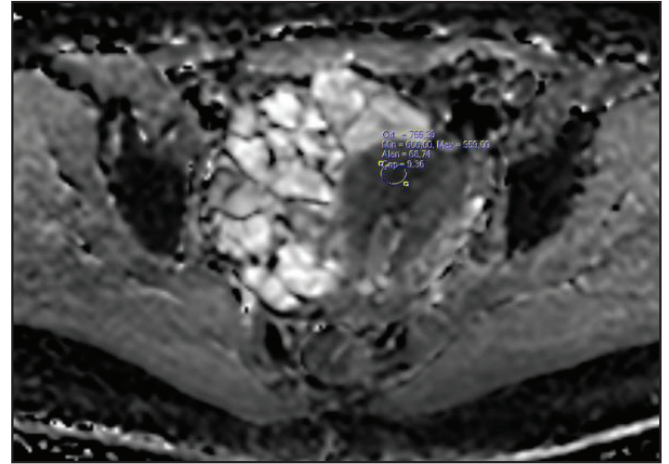
Bulgular: Myometrial invazyon derinliği, lenfovasküler invazyon (LVİ) ve lenf nodu metastazı varlığı ile ADC parametreleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmadı (p>0.05). Ancak p53 mutasyonu pozitif olan olgularda ortalama ADC oranı (0.56 ± 0.12), mutasyon izlenmeyenlere (0.72 ± 0.12) kıyasla anlamlı düzeyde daha düşük bulundu (p=0.015). FIGO Grade 3 tümörlerin hem ADC oranı (0.56 ± 0.17) hem de ortalama ADC değerleri, Grade 1 ve Grade 2 tümörlere kıyasla anlamlı derecede düşük saptandı (p=0.001). Korelasyon analizinde tümör boyutu ile invazyon derinliği arasında güçlü pozitif ilişki izlenirken (r=0.591), bu makroskopik parametrelerin ADC değerleri ile ilişkisi saptanmadı. ROC analizinde, Grade 3 tümörleri öngörmeye ADC oranı için eşik değer <0.64 (AUC: 0.787, duyarlılık %77.8, özgüllük %88.0); p53 mutasyonunu öngörmeye ise eşik değer <0.60 (AUC: 0.821, duyarlılık %66.7, özgüllük %85.8) olarak belirlendi.

Tartışma ve Sonuç: Bulgularımız, EK'de difüzyon kısıtlanmasının tümörün fiziksel boyutundan ziyade hücresellik, nükleer pleomorfizm ve daralan ekstraselüler mesafe gibi mikroskobik agresiflik özelliklerini yansıttığını kanıtlamaktadır. Özellikle normalize ADC oranı, mutlak ADC değerlerine göre cihaz bağımsız daha standardize bir veri sunarak yüksek riskli (Grade 3) ve p53 mutasyonu taşıyan agresif tümörlerin cerrahi öncesi non-invaziv olarak öngörülmesinde güçlü bir biyobelirteç potansiyeline sahiptir. Bu radyogenomik yaklaşım, tedavi planlamasında ve kişiselleştirilmiş onkoloji pratiğinde klinisyenlere değerli veriler sunabilir.

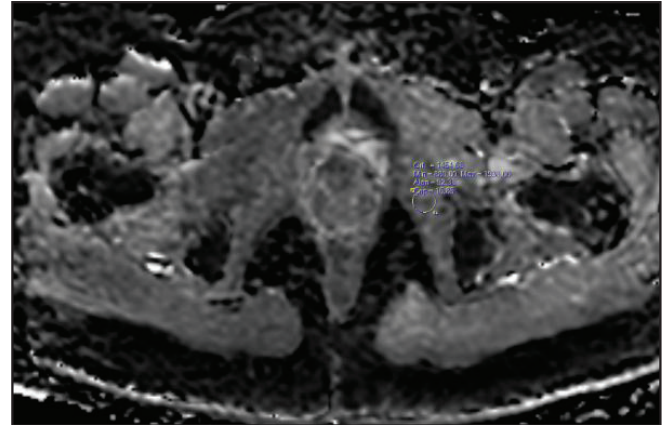
Anahtar Kelimeler: Manyetik rezonans görüntüleme, Radyogenomik, Difüzyon ağırlıklı görüntüleme, Belirgin difüzyon Katsayısı, Endometrium neoplazmaları

Kaynaklar

1. Celli, V.; Guerreri, M.; Pernazza, A.; Cuccu, I.; Palaia, I.; Tomao, F.; Di Donato, V.; Pricolo, P.; Ercolani, G.; Ciulla, S.; et al. MRI- and Histologic-Molecular-Based Radio-Genomics Nomogram for Preoperative Assessment of Risk Classes in Endometrial Cancer. *Cancers* 2022, 14, 5881. <https://doi.org/10.3390/cancers14235881>
2. Hoivik, E. A., Hodneland, E., Dybvik, J. A., Wagner-Larsen, K. S., Fasmer, K. E., Berg, H. F., & Krakstad, C. (2021). A radiogenomics application for prognostic profiling of endometrial cancer. *Communications Biology*, 4(1), 1363.
3. ZHANG, Kaiyue, et al. MRI-based radiomics and ADC values are related to recurrence of endometrial carcinoma: a preliminary analysis. *BMC cancer*, 2021, 21.1: 1266.
4. Li, Qianling, et al. Radiogenomics for predicting microsatellite instability status and PD-L1 expression with machine learning in endometrial cancers: A multicenter study. *Heliyon*, 2023, 9.12.
5. WEI, Qiu-ying, et al. Predicting Microsatellite Instability in Endometrial Cancer by Multimodal Magnetic Resonance Radiomics Combined with Clinical Factors. *Academic Radiology*, 2025.

Resim 1. Manyetik rezonans görüntülemeye endometrium kanseri dokusunun ADC haritasında ortalama değeri ölçümü

Resim 2. Manyetik rezonans görüntülemeye ADC haritasında obturator internus kasının ADC ortalama değeri ölçümü

Tablo. Tanımlayıcı değerler

Değişken	n (%) / Ortalama ± SS (min-maks)
Tümör boyutu (mm)	32,4 ± 18,2 (10-90)
Miyometriyal invazyon derinliği (%)	44,1 ± 26,8 (0-95)
Miyometriyal invazyon	
Yüzevel (<%50)	18 (53%)
Derin (≥%50)	16 (47%)
Lenfovasküler invazyon (+)	15 (44%)
Fokal	7 (21%)
Yaygın	6 (18%)
MELF tipi invazyon (+)	3 (9%)
İstms tutulumu (+)	11 (32%)
Endoservikal tutulum (+)	4 (12%)
FIGO Grade	
Grade 1	14 (41%)
Grade 2	10 (29%)
Grade 3	10 (29%)
Lenf nodu metastazı (+)	4 (12%)
ADC mean	730 ± 188 (185-1061)
Obturator internal ADC	1064 ± 260 (525-1530)
ADC oranı	0,70 ± 0,14 (0,35-0,90)

Endometrium kanseri tanılı 34 hastaya ait tümör boyutu, miyometriyal invazyon, histopatolojik özellikler ve ADC ölçümlerinin dağılımı. Sürekli değişkenler ortalama ± SS (min-maks) şeklinde verilmiştir.

Genitoüriner sistem radyolojisi

SS-032

PI-RADS 3 LEZYONLARINDA KLİNİK ANLAMLI KANSERİ ÖNGÖRMEDE MULTİPARAMETRİK MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME (MPMRG) VE İLERİ DİFFÜZYON ANALİZİ

İbrahim Halil Yerlikaya, Betül Kızıldağ, Adil Doğan

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Kahramanmaraş

Amaç: Multiparametrik manyetik rezonans görüntüleme (mpMRG) 'de PI-RADS 3 kategorisinde sınıflandırılan lezyonlarda, konvansiyonel ve ileri difüzyon parametrelerinin prostat kanseri ve klinik olarak anlamlı prostat kanserini öngörmekdeki bağımsız ve karşılaştırmalı tanısal performansını değerlendirmek.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmaya, multiparametrik prostat MRG sonrası histopatolojik doğrulaması bulunan PI-RADS 3 lezyonlu toplam 159 hasta dahil edilmiştir.

Klinik parametreler ile birlikte Difüzyon ağırlıklı görüntüleme (DWI) ve Difüzyon kurtosis görüntüleme (DKI) ölçümleri analiz edilmiştir. Kantitatif difüzyon ölçümleri, lezyon ve karşı taraf normal prostat parankimi esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

Parametreler normal grup ile tüm prostat kanseri grubu arasında ve klinik anlamlı ile klinik anlamsız kanser grupları arasında karşılaştırıldı. Tanısal performans ROC analizi ile değerlendirilmiş, AUC değerleri hesaplanmış ve DeLong testi ile karşılaştırılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi p<0.05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Bu çalışmada toplam 159 hasta; normal grup (n=114, %71,6), klinik anlamsız prostat kanseri(KAoPK) (n=28,%17,6) ve klinik anlamlı prostat kanseri(KAPK) (n=17,%10,6) olmak üzere üç grupta değerlendirildi.

Kanser grubunda PSA ve PSA dansitesi değerleri daha yüksek, prostat volumü ise daha düşük bulunmuştur.

Prostat kanseri grubunda ADCmean (Görünür difüzyon katsayısı), ADC min, ADC max ve ADC oranı ile difüzyon katsayısı (D) değerlerinin normal gruba kıyasla anlamlı olarak daha düşük olduğu, buna karşılık MK (ortalama kurtosis) ve kurtosis oranı değerlerinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Kanser grubu kendi aralarında karşılaştırıldığında, ADC mean ve ADC oranı değerlerinin KAPK grubunda anlamlı olarak daha düşük,

MK ve kurtosis oranı değerlerinin ise anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür.

ROC analizi sonuçlarına göre prostat kanserinin saptanmasında en yüksek tanısal performansı

K (kurtosis) oranı (AUC = 0.913) ve ADC oranı (AUC = 0.911) parametrelerinde elde edilmiştir. KAPK'nin öngörülmesinde ise en yüksek tanısal performans kurtosis oranında (AUC = 0.776) saptanmıştır.

Sonuç: PI-RADS 3 lezyonlar, prostat kanseri açısından orta derecede şüpheli kabul edilen ve biyopsi kararının en zor olduğu hasta grubunu oluşturmaktadır.

Kanser grubunda ADC değerlerinin anlamlı olarak düşük, ortalama kurtosis (MK) ve MK oranı değerlerinin ise anlamlı olarak yüksek olduğu saptanmıştır. Bu durum, prostat kanserinde artmış hücresel yoğunluk ve mikroyapısal heterojeniteye bağlı difüzyon kısıtlanması ile açıklanmaktadır ve literatür ile uyumludur.

ROC analizinde en yüksek tanısal performansın MK oranı (AUC=0,913) ve ADC oranı (AUC=0,911) parametrelerinde elde edilmesi, normalize edilmiş difüzyon parametrelerinin mutlak ölçümlere göre daha yüksek tanısal doğruluğa sahip olabileceğini göstermektedir. Güncel meta-analizlerde de ADC oranının prostat kanseri tanısında yüksek tanısal performans gösterdiği ve bireyler arası varyasyonu azaltarak daha güvenilir sonuçlar sağlayabildiği bildirilmiştir. Ayrıca KAPK grubunda MK ve MK oranı değerlerinin daha yüksek bulunması, kurtosis parametrelerinin tümör agresifliği ile ilişkili olabileceğini gösteren çalışmalar ile uyumludur. Sonuç olarak, DKI özellikle MK oranı ve ADC oranı, PI-RADS 3 lezyonlarda prostat kanseri ve KAPK öngörülmesinde yüksek tanısal değere sahip olup, biyopsi karar sürecinde yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: • Difüzyon kurtosis görüntüleme, • Görünür difüzyon katsayısı, • PI-RADS 3, • Prostat kanseri

Kaynaklar

- 1) Weinreb JC, Barentsz JO, Choyke PL, Cornud F, Haider MA, Macura KJ, Margolis D, Schnall MD, Shtern F, Tempany CM, Thoeny HC, Verma S. PI-RADS Prostate Imaging - Reporting and Data System: 2015, Version 2. Eur Urol. 2016 Jan;69(1):16-40. doi: 10.1016/j.eururo.2015.08.052. Epub 2015 Oct 1. PMID: 26427566; PMCID: PMC6467207.
- 2) Jensen LJ, Kim D, Elgeti T, Steffen IG, Schaafs LA, Haas M, Kurz LJ, Hamm B, Nagel SN. Detecting Clinically Significant Prostate Cancer in PI-RADS 3 Lesions Using T2w-Derived Radiomics Feature Maps in 3T Prostate MRI. Curr Oncol. 2024 Nov 1;31(11):6814-6828. doi: 10.3390/curroncol31110503. PMID: 39590134; PMCID: PMC11592716.
- 3) Ding K, Yao Y, Gao Y, Lu X, Chen H, Tang Q, Hua C, Zhou M, Zou X, Yin Q. Diagnostic evaluation of diffusion kurtosis imaging for prostate cancer: Detection in a biopsy population. Eur J Radiol. 2019 Sep;118:138-146. doi: 10.1016/j.ejrad.2019.07.009. Epub 2019 Jul 10. PMID: 31439233.
- 4) Żurowska A, Pęksa R, Grzywińska M, Panas D, Sowa M, Skrobisz K, Matuszewski M, Szurowska E. Comparison of Diffusion Kurtosis Imaging and Standard Mono-Exponential Apparent Diffusion Coefficient in Diagnosis of Significant Prostate Cancer-A Correlation with Gleason Score Assessed on Whole-Mount Histopathology Specimens. Diagnostics (Basel). 2023 Jan 4;13(2):173. doi: 10.3390/diagnostics13020173. PMID: 36672983; PMCID: PMC9858256.
- 5) Granata V, Fusco R, Belli A, Danti G, Biccì E, Cutolo C, Pettillo A, Izzo F. Diffusion weighted imaging and diffusion kurtosis imaging in abdominal oncological setting: why and when. Infect Agent Cancer. 2022 Jun 9;17(1):25. doi: 10.1186/s13027-022-00441-3. PMID: 35681237; PMCID: PMC9185934.
- 6) Agrotis G, Pooch E, Abdelatty M, Benson S, Vassiou A, Vlychou M, Beets-Tan RGH, Schoots IG. Diagnostic performance of ADC and ADCratio in MRI-based prostate cancer assessment: A systematic review and meta-analysis. Eur Radiol. 2025 Jan;35(1):404-416. doi: 10.1007/s00330-024-10890-6. Epub 2024 Jul 12. PMID: 38995382.
- 7) Zhou KP, Huang HB, Bu C, Luo ZX, Huang WS, Xie LZ, Liu QY, Bian J. Sub-differentiation of PI-RADS 3 lesions in TZ by advanced diffusion-weighted imaging to aid the biopsy decision process. Front Oncol. 2023 Feb 10;13:1092073. doi: 10.3389/fonc.2023.1092073. PMID: 36845749; PMCID: PMC9950630

Tablo. Klinik Anlamlı Prostat Kanseri Hastaları Öngörmede PSAD Difüzyon Parametrelerinin ROC Analizi Sonuçları

Parametre	AUC (95% GA)	Cut-off	Sensitivite (%)	Spesifite (%)	Youden indeksi	Delong test
ADCmean-L	0.701 (0.538–0.863)	<= 0.645	58.8	75.0	0.338	Ref
Kurtosis (MK)	0.743 (0.588–0.898)	>= 1.09	64.7	75.0	0.397	0.657
ADC oranı (L/N)	0.693 (0.520–0.867)	<= 0.625	76.5	57.1	0.336	0.901
MK oranı (L/N)	0.776 (0.622–0.930)	>= 1.37	52.9	92.9	0.458	0.425
PSAD	0.620 (0.454–0.785)	>= 0.118	94.1	42.9	0.370	0.413

Referans test ADC-L mean alındı

Tablo. Prostat Kanseri Öngörmede PSAD ve Difüzyon Parametrelerinin ROC Analizi Sonuçları

Parametre	AUC (95% GA)	Cut-off	Sensitivite (%)	Spesifite (%)	Youden indeksi	Delong test
ADC	0.830 (0.763–0.897)	<= 0.745	97.8	52.6	0.504	Ref
Kurtosis (MK)	0.828 (0.760–0.895)	>= 0.925	100.0	48.2	0.482	0.946
ADC oranı (L/N)	0.911 (0.858–0.964)	<= 0.655	71.1	97.4	0.685	0.008
MK oranı (L/N)	0.913 (0.870–0.957)	>= 1.245	82.2	83.3	0.656	0.015
PSAD	0.873 (0.805–0.941)	>= 0.116	77.8	86.8	0.646	0.357

ADC-L mean referans test olarak seçildi

Kardiyovasküler görüntüleme

SS-033

KARDİYAK MR GÖRÜNTÜLERİNDEN SEGMENTASYON VE BÜYÜK DİL MODELLERİ İLE KARDİYAK HASTALIK SINIFLANDIRMASI

İsmail Meşe

Üsküdar Devlet Hastanesi

Amaç: Kardiyak manyetik rezonans görüntülerinden segmentasyon yoluyla elde edilen ventrikül hacimleri ve miyokard kalınlık/kütle ölçümlerinin, büyük dil modelleri aracılığıyla yapılandırılması ve kardiyak hastalık sınıflamasında kullanılabilirliğini değerlendirmek.

Gereç-Yöntem: Bu çalışmada, Automated Cardiac Diagnosis Challenge veri setinde yer alan toplam 100 hastaya ait kısa aks cine kardiyak manyetik rezonans görüntüleri kullanıldı. Görüntülerde end-diyastol ve end-sistol fazlarında sol ventrikül kavitesi, sağ ventrikül kavitesi ve sol ventrikül miyokardı manuel olarak segmente edildi. Elde edilen segmentasyon maskelerinden sol ve sağ ventrikül için end-diyastolik hacim ve end-sistolik hacim hesaplandı; bu değerlerden strok volüm ve ejeksiyon fraksiyonu üretildi. Ek olarak, miyokard segmentasyonundan sol ventrikül miyokard kütlesi ile sol ventrikül/end-diyastolik hacminin sağ ventrikül/end-diyastolik hacmine oranı elde edildi. Bu nicel ölçümler, LLaMA ailesinden bir modelin denetimli ince ayar sürecinde girdi özellikleri olarak kullanıldı. Veri, hasta bazında %80 eğitim ve %20 test olacak şekilde ayrıldı ve model performansı test kümesinde değerlendirildi. Model, normal olgular ile miyokard enfarktüsü, dilate kardiyomiopati, hipertrofik kardiyomiopati ve anormal sağ ventrikül fonksiyonu bulunan olguları ayırt edecek şekilde, çok sınıflı tanı tahmini amacıyla eğitildi.

Bulgular: Model, test kümesinde beş sınıflı tanı ayrımında %80 doğruluk elde etti. Makro F1 ve ağırlıklı F1 skoru 0,796 olarak hesaplandı. Sınıf bazlı F1 skorları sırasıyla normal: 0,571; miyokard enfarktüsü: 0,750; dilate kardiyomiopati: 0,857; hipertrofik kardiyomiyo-

pati: 1,000; anormal sağ ventrikül fonksiyonu: 0,800 idi. Confusion matrisi analizi, hataların düşük sıklıkta olduğunu ve birden fazla sınıf çifti arasında dağıldığını gösterdi. En sık görülen yanlış sınıflandırmaların normal→miyokard enfarktüsü, normal→anormal sağ ventrikül fonksiyonu, miyokard enfarktüsü→normal ve dilate kardiyomiopati→anormal sağ ventrikül fonksiyonu yönlerinde olduğu (her biri n=1) saptandı.

Tartışma: Bu çalışma, kardiyak manyetik rezonans segmentasyonundan türetilen nicel ölçümlerin büyük dil modeli tabanlı bir yaklaşımda “yapılandırılmış” girdi olarak kullanıldığında, klinik olarak anlamlı bir çok sınıflı ayırım performansı sağlayabildiğini göstermektedir. Özellikle hipertrofik kardiyomiopati sınıfında F1 skorunun 1,000 olması, bu hastalığın belirgin morfolojik ve volümetrik özellikleri (artmış miyokard kalınlığı/kütlesi ve ilişkili fonksiyonel parametreler) nedeniyle daha kolay sınıflandırılabilirliğine işaret edebilir. Buna karşın normal sınıfında F1 skorunun görece düşük olması, normal fenotip ile hafif ya da erken dönem patolojik değişikliklerin yalnızca hacim ve ejeksiyon fraksiyonu gibi özet ölçümlerle ayrıştırılmasının güç olabileceğini düşündürmektedir.

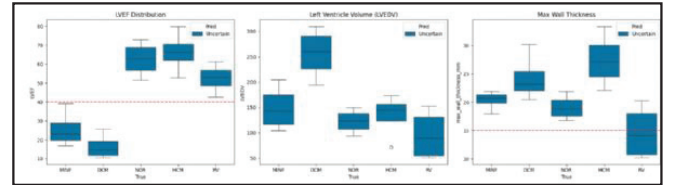
Bununla birlikte çalışmanın bazı kısıtlılıkları vardır: (i) örneklem büyüklüğünün sınırlı olması, (ii) yalnızca nicel türetilmiş ölçümler kullanılmış, klinik veriler modele dahil edilmemiştir. Daha büyük ve çok merkezli veri ile bulguların desteklenmesi önemlidir.

Sonuç: Kardiyak manyetik rezonans segmentasyonundan elde edilen ventrikül hacimleri ve miyokard ölçümleri, büyük dil modeli tabanlı bir sınıflandırıcıya yapılandırılmış girdi olarak verildiğinde beş sınıflı kardiyak tanı ayrımında %80 doğruluk ve 0,796 makro/ağırlıklı F1 performansı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: büyük dil modelleri, kalp görüntülemesi, manyetik rezonans görüntüleme, yapay zeka

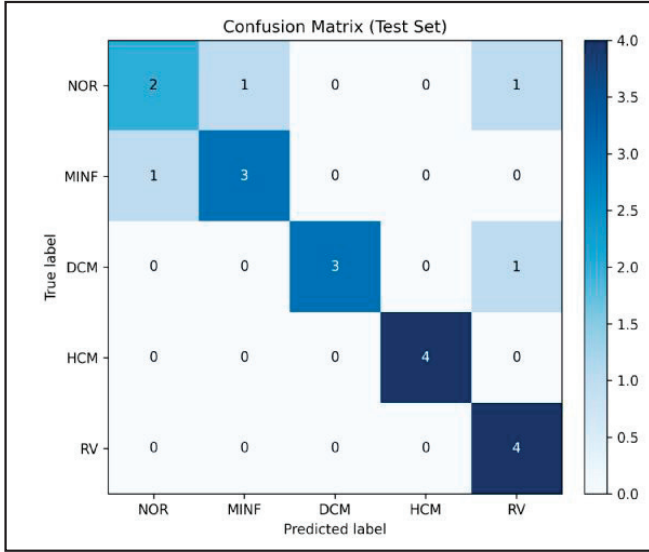
Kaynaklar

1. Abdeltawab H, Khalifa F, Taher F, Alghamdi NS, Ghazal M, Beache G, Mohamed T, Keynton R, El-Baz A. A deep learning-based approach for automatic segmentation and quantification of the left ventricle from cardiac cine MR images. Comput Med Imaging Graph. 2020 Apr;81:101717. doi: 10.1016/j.compmedimag.2020.101717.

Figür 1. Tanı sınıflarına göre sol ventrikül ejeksiyon fraksiyonu, sol ventrikül end-diyastolik hacmi ve maksimum duvar kalınlığı dağılımları.

Kutu grafikleri, gerçek tanı sınıflarına göre üç temel nicel ölçümün dağılımını göstermektedir: (i) sol ventrikül ejeksiyon fraksiyonu, (ii) sol ventrikül end-diyastolik hacmi ve (iii) maksimum duvar kalınlığı. Sınıf etiketleri: normal (NOR), miyokard enfarktüsü (MINF), dilate kardiyomiopati (DCM), hipertrofik kardiyomiopati (HCM) ve anormal sağ ventrikül fonksiyonu (RV).

Figür 2. Test kümesi için confusion matrisi. Şekil, beş sınıflı tanı tahmin modelinin test kümesindeki confusion matrisini göstermektedir.

Tablo 1. Test kümesinde genel performans ölçütleri

Metric	Değer
Accuracy	0,8
Macro-F1	0,8
Weighted-F1	0,8

Tablo 2. Tanı sınıflarına göre kesinlik, duyarlılık ve F1 skoru değerleri

Sınıf	Precision	Recall	F1
Normal olgu	0,67	0,5	0,57
İskemik KMP	0,75	0,75	0,75
Dilate KMP	1	0,75	0,86
Hipertrofik KMP	1	1	1
Sağ ventrikül anormal fonksiyonu	0,67	1	0,8

Kardiyovasküler görüntüleme

SS-035

KARDİYAK MRG'DE HIZLI PROTOKOLLERİN İHMAL EDİLEN RİSKLERİ: KONTRAST SONRASI SİNE GÖRÜNTÜLERDE SİSTEMATİK EF SAPMALAR VE ARİTMİ RİSKİ

Saime Turgut Güneş, Muhammed Faruk Kazanbaş, Tuba Banaz, Berk Tütüncüoğlu, Taha Yiğid Kılıç, Serçin Özkök

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, İstanbul

Amaç: Bu çalışmanın amacı, kontrast madde uygulamasının kardiyak manyetik rezonans (KMR) sine görüntülemeye sol ventrikül (LV) volümetrik ve fonksiyonel parametreleri üzerindeki etkisini değerlendirmektir. Özellikle kontrast öncesi ve sonrası ölçümlerin karşılaştırılması ve sistematik hata düzeyinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Yöntem-Gereçler: Çalışmaya, 1.5 Tesla KMR cihazında hem kontrast öncesi hem de kontrast sonrası sine sekansları alınan 42 hasta (n=42) dahil edilmiştir. Değerlendirilen parametreler; sol ventrikül diyastol sonu hacim indeksi (LV-EDVI), sistol sonu hacim indeksi (LV-ESVI), atım hacmi indeksi (LV-SVI), ejeksiyon fraksiyonu (LV-EF) ve kalp hızıdır (BPM). Veriler medyan (IQR) olarak ifade edilmiş; kontrast öncesi ve sonrası ölçümler arasındaki farklar Bland-Altman yöntemi ile analiz edilmiştir. Aritmi varlığı çekim sırasındaki monitörizasyon ile takip edilmiştir.

Bulgular:

Temel Fonksiyonel Parametreler: Kontrast öncesi medyan LV-EF %60.5 (56.5–63.8) iken, kontrast sonrası bu değer %52.5 (46.8–59.0) seviyesine gerilemiştir. LV-SVI değerinde de benzer şekilde kontrast sonrası anlamlı bir azalma (41.0 mL/m²-den 33.5 mL/m²-ye) saptanmıştır.

İstatistiksel Analiz: Kontrast sonrası sine ölçümlerinde LV-EF (Delta-10.4 ± 9.6%, p<0.01) ve LV-SVI (Delta-9.0 ± 12.3 mL/m², p=0.02) değerlerinde istatistiksel olarak anlamlı azalma saptanırken, LV-EDVI ve LV-ESVI değerlerindeki değişimler anlamlı bulunmamıştır.

Kalp Hızı ve Aritmi: Kalp hızı kontrast sonrası anlamlı düzeyde artış göstermiştir (Delta -12.8 ± 21.3, p=0.04). Hasta bazlı veriler incelendiğinde bazı pediatrik olgularda kontrast sonrası kalp hızının 190 bpm seviyesine çıktığı ve buna bağlı olarak görüntü kalitesinde bozulmalar olduğu gözlenmiştir.

Analiz sonuçları: kontrast sonrası EF değerlerinin sistematik olarak %10.4 oranında (LoA -35.2 ile +14.5) daha düşük ölçüldüğünü göstermiştir. Bu durum, post-kontrast ölçümlerde geniş bir bireysel değişkenlik ve sistematik hata payı olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç: Kontrast madde uygulaması sine KMR incelemelerinde LV-EF ve LV-SVI değerlerinin sistematik olarak düşük tahmin edilmesine yol açabilir. Özellikle kontrast sonrası gelişen kalp hızı artışı ve aritmi riski fonksiyonel değerlendirmeyi artefaktlı hale getirerek ölçüm güvenilirliğini azaltmaktadır. Klinik takipte tutarlılığı sağlamak adına hacimsel ve fonksiyonel analizlerin rutin olarak kontrast madde enjeksiyonu öncesindeki sine sekanslardan yapılması önerilmektedir.

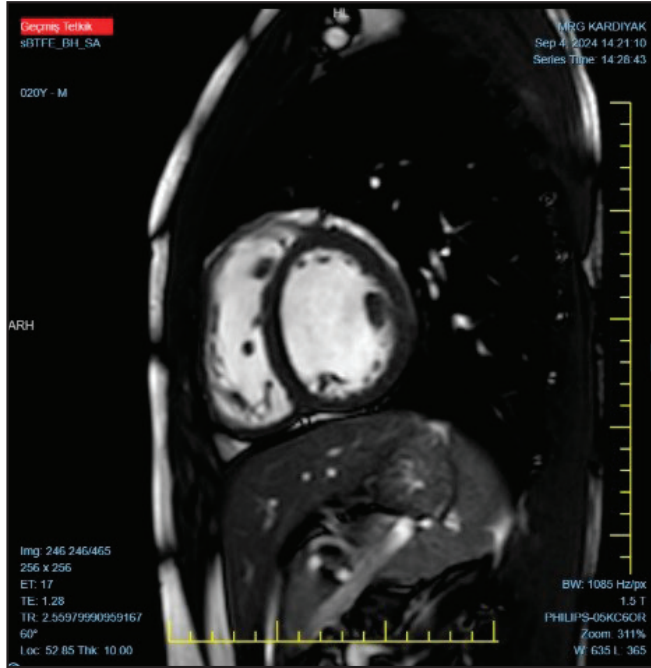
Tartışma: Kardiyak MRG protokollerini 30 dakikanın altına indirmeyi hedefleyen "Hızlandırılmış KMR" eğilimi cine sekanslarının kontrast sonrası alınmasını teşvik etse de çalışmamız bu yaklaşımın EF ve SVI değerlerinde yaklaşık %10 oranında sistematik bir düşük tahmine yol açtığını kanıtlamaktadır. Bu sapma özellikle EF takibi yapılan hastalarda klinik kararları yanlış yönlendirebilecek düzeydedir. Çalışmamızın literatürdeki benzerlerinden en büyük farkı kontrast sonrası izlenen anlamlı kalp hızı artışı ve bazı pediatrik olgularda taşikardinin görüntü kalitesini bozduğunu saptamasıdır. Bu durum kontrast sonrası cine çekimlerinin sadece teknik bir sınır belirleme farkı yaratmadığını aynı zamanda hemodinamik iritabilite üzerinden ciddi görüntü artefaktlarına ve ölçüm belirsizliğine yol açtığını göstermektedir. Sonuç olarak yüksek doğruluk gerektiren fonksiyonel analizler için kontrast öncesi sine sekanslar altın standart kalmaya devam etmelidir.

Anahtar Kelimeler: Aritmi, Ejeksiyon fraksiyonu, Hızlı protokoller, Kardiyak manyetik rezonans görüntüleme, Kontrast madde

Kaynaklar

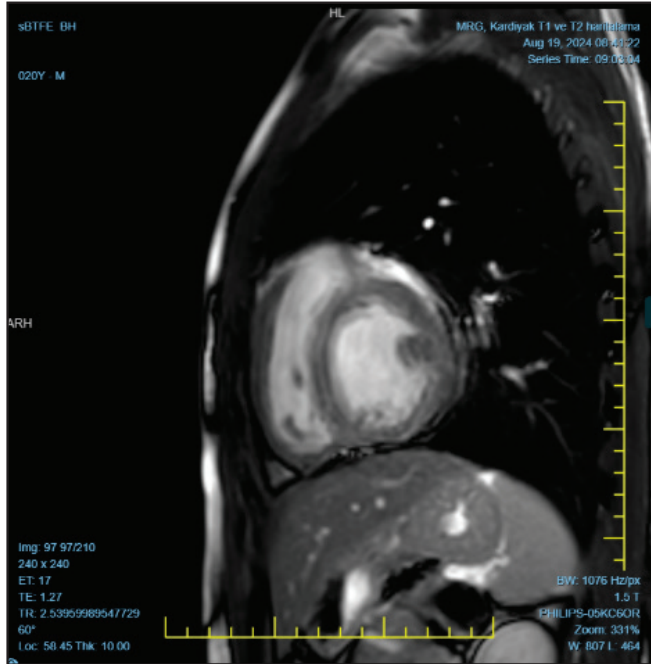
- 1- Fathi R, et al. Effect of contrast administration on cardiac MRI volumetric analysis. J Magn Reson Imaging. 2018;47(6):1596-1604.
- 2- Szűcs A, et al. The effect of contrast agents on left ventricular volumetric and functional parameters in cardiac MRI. Int J Cardiovasc Imaging. 2019;35(10):1903-1912.
- 3- Maredia N, et al. Measurement of left ventricular dimensions with contrast-enhanced accelerated cine magnetic resonance imaging. J Cardiovasc Magn Reson. 2008;10:27.
- 4- Orii M, et al. Reliability of post-contrast deep learning-based highly accelerated cine MRI for biventricular functional assessment. J Cardiol. 2025;85(3):322-330.
- 5- Hundley WG, et al. Utility of fast cine magnetic resonance imaging and a polar map display to assess global and regional left ventricular function in patients receiving intravenous contrast agents. J Am Coll Cardiol. 1998;32(5):1334-1341.
- 6- Ibrahim F, et al. Abbreviated cardiac MRI protocol with post-contrast cine steady-state free precession. J Cardiovasc Magn Reson. 2024;26(1):118-126.
- 7- Nadjiri J, et al. Evaluation of a shortened cardiac MRI protocol for left ventricular examinations: diagnostic performance of T1-mapping and myocardial function analysis. BMC Med Imaging. 2019;19:35.
- 8- Raman SV, et al. 30-minute cardiovascular magnetic resonance for common clinical indications: a white paper. J Cardiovasc Magn Reson. 2022;24(1):18.

Kontrast Öncesi Sine MRG (Referans Görüntü)

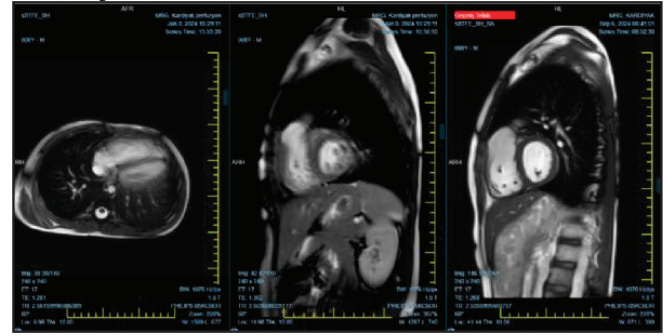
Resim. Sol ventrikül kısa eksen sine görüntüsü; bazal kalp hızında alınan ve fonksiyonel analiz için referans kabul edilen sekans

Kontrast Sonrası Sine MRG

Resim. Resim 1 ile aynı hastaya ait Gadolinium enjeksiyonu sonrası alınan görüntü; kan-miyokard sınırları netliğini kaybetmiş, kalp hızı artışına bağlı artefakt riski ve EF ölçümlerinde yanlışlama riski mevcut.

Pediatrik Olguda Kontrast Etkisi ve Görüntü Kalitesi

Resim. Soldan sağa sırasıyla; kontrast sonrası 4 odacık ve kısa eksen görüntülerde, artan kalp hızına bağlı belirgin hareket artefaktları ve endokardiyal sınır bulanıklığı izlenmektedir. En sağdaki kontrast öncesi (pre-kontrast) kısa eksen görüntüde ise miyokard-kan sınırı net olup optimal volumetrik değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Kardiyovasküler görüntüleme

SS-036

KARDİAK SARKOİDOZDA MİTRAL ANÜLER DÜZLEM
SİSTOLİK EKSÜRSİYONUNUN (MAPSE) TANISAL
DEĞERİ

Eitibar İsmailov, Taha Yiğid Kılıç, Tuba Banaz, Berk Tütüncüoğlu,
Saim Turgut Güneş, Faruk Kazanbaş, Serçin Özkök

Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, Radyoloji, İstanbul

Amaç: Sarkoidozda kalp tutulumu kötü prognoz ile ilişkilidir ancak erken evrelerde genellikle klinik belirti vermez (1,2). Miyokardiyal fibrozis geç gadolinium tutulumu (LGE) yoluyla tespitinde kardiyak manyetik rezonans (CMR) görüntüleme altın standarttır, ancak erken fonksiyonel bozukluklar, tespit edilebilir skardan önce ortaya çıkabilir(3,4). Mitral anüler düzlem sistolik eksürsiyonu (MAPSE), ventriküler longitudinal fonksiyonun hassas bir belirteçidir ve erken tanısı bilgi sağlayabilir(5).

Amaç: MAPSE değerleri ile miyokardiyal fibrozis (kontrast tutulum oranı ile ölçülen) arasındaki ilişkiyi incelemek ve MAPSE'yi gelecekteki CMR kaynaklı kalp fonksiyon parametreleriyle karşılaştırmak.

Gereç-Yöntem: Histolojik olarak doğrulanmış sistemik sarkoidoz olan 47 hasta üzerinde retrospektif analiz yapıldı. Bu hastalara kardiyak değerlendirme amacıyla CMR uygulandı. MAPSE, 4 odacıklı cine görüntüsünde mediyal ve lateral mitral anülüs düzeyinde ölçüldü ve ortalama değerler kaydedildi. Miyokardiyal fibrozis, LGE-pozitif miyokardiyumun toplam miyokardiyal hacme oranı ile ölçüldü. Sol ve sağ ventrikül fonksiyonel parametreleri (ejeksiyon fraksiyonu [EF], diyastol sonu hacim indeksi [EDVI], sistol sonu hacim indeksi [ESVI]) analiz edildi. Korelasyon analizleri Spearman sıralama testi ile yapıldı; MAPSE'nin öngörücü performansı ROC eğrisi analizi ile değerlendirildi.

Bulgular: Toplamda 47 sistemik sarkoidoz tanısı doğrulanmış hasta çalışmaya dahil edildi (21 erkek [%44,7], 26 kadın [%55,3]; ortalama yaş: $50,6 \pm 12,7$ yıl; ortalama vücut yüzey alanı: $1,96 \pm 0,20$ m²). Ortalama MAPSE $10,1 \pm 4,6$ mm idi. Ortalama miyokardiyal LGE yüzdesi $4,5 \pm 2,6$, ortalama sol ventrikül ejeksiyon fraksiyonu (LVEF) $55,6 \pm 16,2$ olarak bulundu. Ortalama hacim indeksleri LEDVI $64,8 \pm 27,2$ mL/m², LESVI $34,0 \pm 23,3$ mL/m² ve LSVI $37,1 \pm 15,3$ mL/m² idi. MAPSE değerleri, hasta grubunda kontrol grubuna göre anlamlı şekilde daha düşüktü ($9,70 \pm 4,11$ mm vs. $11,60 \pm 2,95$ mm, $p = 0,038$). Sarkoidoz hasta grubunda ortalama MAPSE, sağlıklı kontrollere göre anlamlı şekilde daha düşüktü ($7,25$ mm vs. $11,60$ mm; $t = -4,78$, $p = 0,00026$). MAPSE ile miyokardiyal LGE yüzdesi arasında anlamlı negatif korelasyon saptandı ($r = -0,43$, $p = 0,003$). MAPSE ile LVEF arasında ise anlamlı olmayan zayıf bir korelasyon vardı ($r = 0,14$, $p = 0,358$).

Aritmi durumuna göre gruplandırıldığında, aritmi tespit edilen hastalarda MAPSE değerleri anlamlı şekilde daha düşüktü ($p = 0.026$). MAPSE ile aritmi arasında orta düzeyde ters korelasyon saptandı (Pearson $r = -0.33$, $p = 0.023$). Benzer şekilde, miyokardiyal LGE yüzdesi ile aritmi varlığı arasında pozitif korelasyon gözlemlendi ($r = 0.37$, $p = 0.012$). ROC analizi sonucunda MAPSE'nin aritmi saptamadaki ayırtıcı gücü orta düzeydeydi (AUC = 0.70, $p = 0.0101$). En uygun eşik değeri ≤ 6 mm olup, duyarlılık %42 ve özgüllük %93 idi.

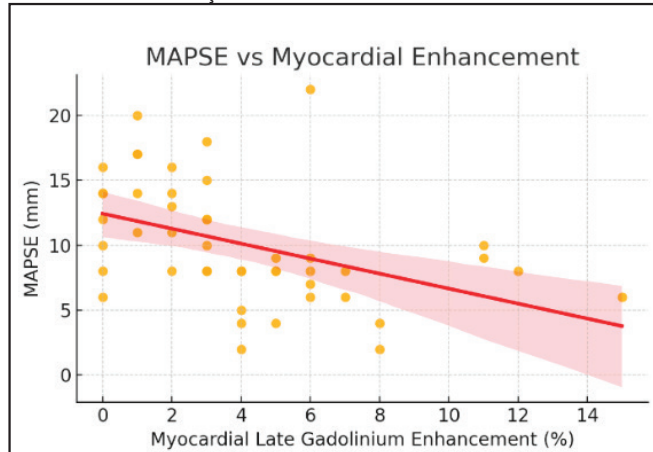
Sonuç: Bu bulgular, belirgin sistolik disfonksiyon olmadan bile sarkoidoz hastalarında global longitudinal fonksiyonun (MAPSE ile değerlendirilen) bozulduğunu göstermektedir. MAPSE, miyokardiyal fibrozis (LGE ile ölçülen) ile güçlü ters korelasyon gösterdiği ve aritmi varlığında anlamlı şekilde düşük olduğu için yapısal ve elektriksel kalp tutulumunun bir göstergesi olabilir. Basit, tekrarlanabilir bir CMR parametresi olan MAPSE, subklinik miyokardiyal tutulumun erken belirteci olarak hizmet edebilir. Rutin CMR protokollerine MAPSE ölçümünün dahil edilmesi, kardiyak sarkoidozun tespiti ve takibinde fayda sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Geç gadolinyum tutulumu (LGE), Kardiyak manyetik rezonans görüntüleme (CMR), Kardiyak sarkoidoz, Mitral anüler düzlem sistolik hareketi (MAPSE), Miyokardiyal fibrozis

Kaynaklar

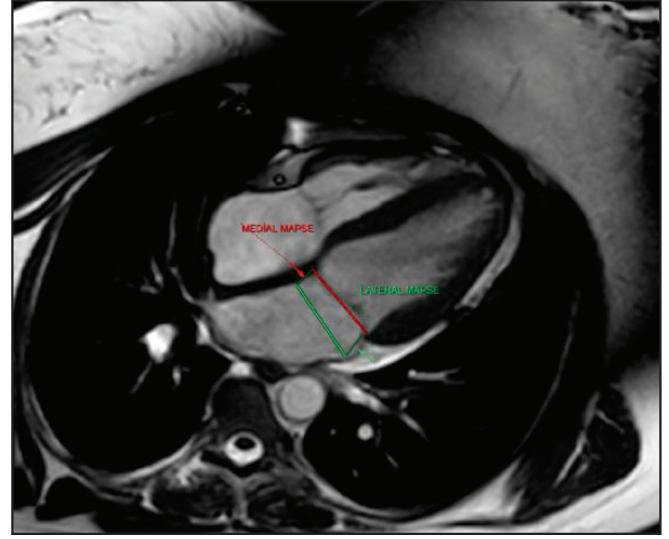
- Okada DR, Bravo PE, Vita T, Agarwal V, Osborne MT, Taqueti VR, Skali H, Chareonthaitawee P, Dorbala S, Stewart G, Di Carli M, Blankstein R. Isolated cardiac sarcoidosis: A focused review of an under-recognized entity. *J Nucl Cardiol*. 2018 Aug;25(4):1136-1146.
- Trivieri MG, Spagnolo P, Birnie D, Liu P, Drake W, Kovacic JC, Baughman R, Fayad ZA, Judson MA. Challenges in Cardiac and Pulmonary Sarcoidosis: JACC State-of-the-Art Review. *J Am Coll Cardiol*. 2020 Oct 20;76(16):1878-1901.
- Gilotra NA, Griffin JM, Pavlovic N, Houston BA, Chasler J, Goetz C, Chrispin J, Sharp M, Kasper EK, Chen ES, Blankstein R, Cooper LT, Joyce E, Sheikh FH. Sarcoidosis-Related Cardiomyopathy: Current Knowledge, Challenges, and Future Perspectives State-of-the-Art Review. *J Card Fail*. 2022 Jan;28(1):113-132.
- Lynch JP, Hwang J, Bradfield J, Fishbein M, Shivkumar K, Tung R. Cardiac involvement in sarcoidosis: evolving concepts in diagnosis and treatment. *Semin Respir Crit Care Med*. 2014 Jun;35(3):372-90.
- Rangarajan V, Chacko SJ, Romano S, et al. Left ventricular long axis function assessed during cine-cardiovascular magnetic resonance is an independent predictor of adverse cardiac events. *J Cardiovasc Magn Reson*. 2016;18:35. doi: 10.1186/s12968-016-0257-y.

LGE ile MAPSE arasındaki ilişki

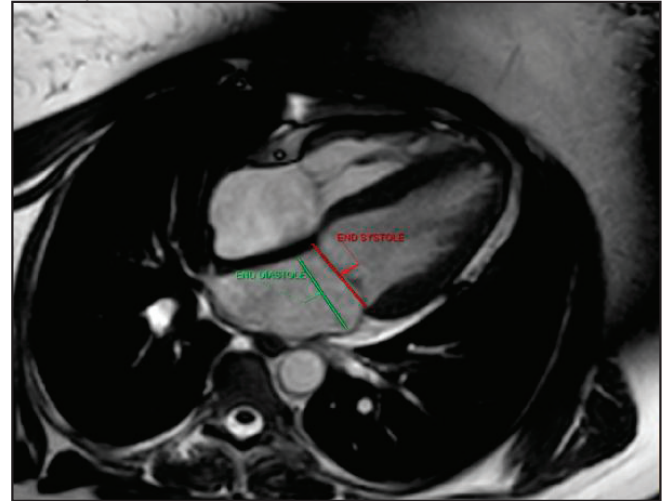
Resim. Bu grafikte MAPSE ile miyokardiyal geç gadolinyum tutulumu (LGE, %) arasındaki ilişki gösterilmektedir. LGE arttıkça MAPSE değerlerinde azalma eğilimi izlenmektedir. Regresyon analizi orta düzeyde negatif bir korelasyon ortaya koymaktadır ($r \approx -0.43$, $p = 0.003$). Bu bulgu, artmış miyokardiyal fibrozisin sol ventrikül longitudinal sistolik fonksiyonunda azalma ile ilişkili olduğunu göstermektedir. MAPSE, fibrozis yükünü yansıtabilecek pratik bir fonksiyonel parametre olarak değerlendirilebilir.

MAPSE ÖLÇÜMÜ

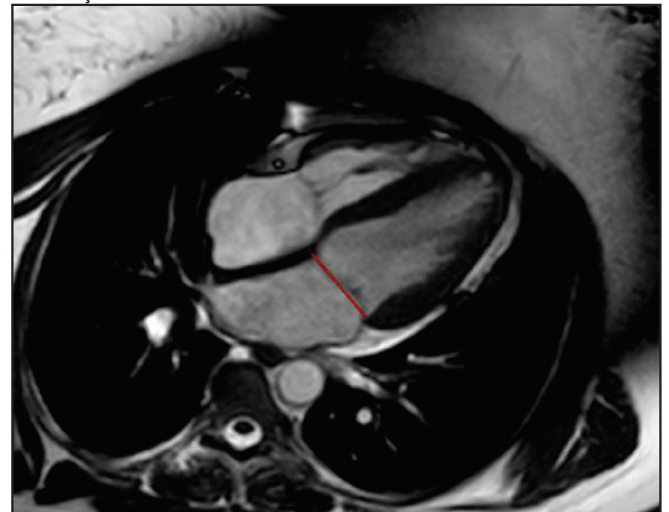
Resim. Medial ve lateral MAPSE'nin ayrı ayrı ölçüm yerleri belirtilmiştir. Bu ölçümler sol ventrikül longitudinal fonksiyonunun non-invaziv değerlendirilmesine olanak sağlar.

MAPSE ÖLÇÜMÜ

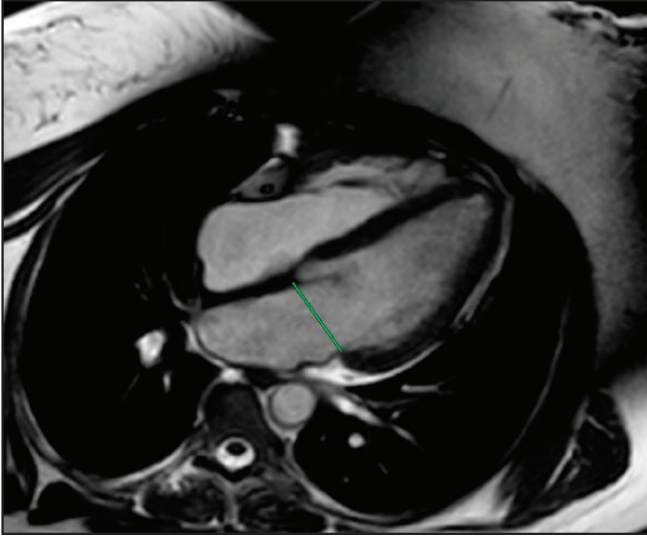
Resim. Medial (septal) ve lateral MAPSE ölçümleri end-diyastol ve end-sistol fazları arasındaki düzlem hareketi dikkate alınarak gösterilmiştir.

MAPSE ÖLÇÜMÜ

Resim. Cine-MRI görüntülerinden alınan dört odacık (4-chamber) görünümünde, sol ventrikül mitral anül düzleminin end-diyastol (Res 1) ve end-sistol (Res 2) fazlardaki konumu işaretlenmiştir. Bu düzlemin apeks yönünde sistol sırasında yaptığı yer değiştirme, MAPSE olarak tanımlanır.

MAPSE ÖLÇÜMÜ

Resim. Cine-MRI görüntülerinden alınan dört odacık (4-chamber) görünümünde, sol ventrikül mitral anül düzleminin end-diyastol (Resim 1) ve end-sistol (Resim 2) fazlardaki konumu işaretlenmiştir. Bu düzlemin apeks yönünde sistol sırasında yaptığı yer değiştirme, MAPSE olarak tanımlanır.

Kardiyovasküler görüntüleme

SS-037

ADENOZİN STRES PERFÜZYON KARDİYAK MRG:
TEK MERKEZ ÖN SONUÇLARIMIZ

Fethi Emre Ustabasıoğlu¹, Ahmet Onur Çelik¹, Yeliz Ateş¹,
Doğuş Mercan¹, İrem Bilge Bulbulu², Servet Altay²

¹Trakya Üniversitesi Radyoloji Anabilim Dalı

²Trakya Üniversitesi Kardiyoloji Anabilim Dalı

Amaç: Kardiyak manyetik rezonans görüntüleme (KMRG), yüksek zamansal çözünürlüğü ve iyonizan radyasyon içermemesi nedeniyle iskemik kalp hastalıklarının değerlendirilmesinde giderek artan bir role sahiptir (1). Farmakolojik stres perfüzyon KMRG, koroner arter darlıklarının hemodinamik önemini ve miyokardiyal iskemiyi saptamada yüksek tanılabilirliğe sahiptir (2). Bu çalışmada amacımız, merkezimizde yeni uygulanmaya başlanan adenozin stres perfüzyon KMRG protokolünün öncül sonuçlarını sunmak ve yöntemin klinik uygulanabilirliğini değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya Kasım 2025-Şubat 2026 tarihleri arasında kardiyoloji kliniği tarafından iskemi değerlendirmesi amacıyla yönlendirilen; orta dereceli koroner arter darlığı bulunan, klinik-labratuvar uyumsuzluğu olan veya revaskülarizasyon kararı netleştirilemeyen toplam 24 hasta (yaş aralığı: 30-73 yıl) dahil edildi. Tetkikler 1.5 Tesla MR cihazında gerçekleştirildi. Stres fazında hastalara 140-210 µg/kg/dk dozunda, ortalama 3 dakika süreyle intravenöz adenozin infüzyonu uygulandı. İnfüzyon süresince sürekli kalp hızı monitörizasyonu yapılarak farmakolojik stresin etkinliği, nabız değişikliği üzerinden değerlendirildi. Stres ve istirahat perfüzyon görüntüleri ile doku karakterizasyonu amacıyla geç gadolinyum tutulumu (LGE) serileri elde edildi. Görüntülerin analizi AHA 17-segment modeli kullanılarak kalitatif olarak yapıldı (3).

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 24 hastanın kadın/erkek oranı 4/20 olup, ortalama yaş 54,3 ± 11,1 yıl olarak hesaplandı. Hastaların 7'sinde (% 29,1) adenozin stres perfüzyon KMRG sırasında indüklenebilir miyokardiyal iskemi saptandı. On hastada (% 41,6) geç gadolinyum tutulumu (LGE) pozitifliği izlendi; bu olguların 6'sında iskemik patern (subendokardiyal veya transmural tutulum), 4'ünde ise non-iskemik fibrotik tutulum paterni mevcuttu. Farmakolojik stresin etkinliğini yansıtan ortalama kalp hızı artış oranı % 34 olarak belirlendi. Adenozin infüzyonu sırasında hafif bronkospazm ve

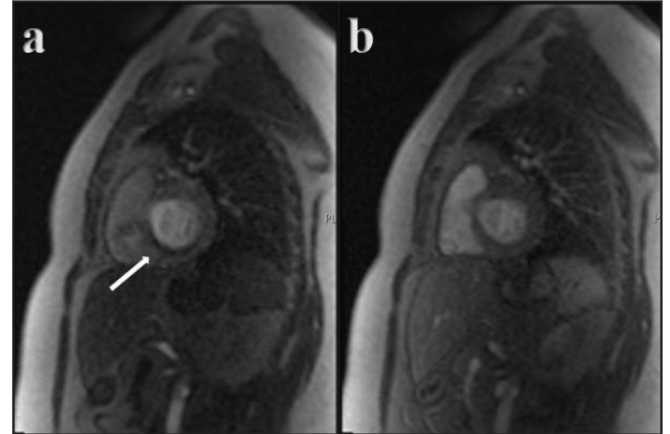
göğüste sıkışma hissi dışında majör advers etki izlenmedi; bildirilen semptomların tamamı infüzyonun sonlandırılmasını takiben spontan olarak geriledi.

Sonuç: Literatürde stres perfüzyon KMRG'nin, invaziv koroner anjiyografi öncesinde "bekçi" rolü üstlenerek gereksiz girişimleri azalttığı bildirilmektedir (4). Çalışmamızda elde edilen %34'lük ortalama kalp hızı artışı, adenozin ile hedeflenen yeterli hipereminin güvenle sağlandığını göstermektedir. Sonuç olarak, adenozin stres perfüzyon KMRG; ülkemizde sınırlı sayıda merkezde uygulanmasına rağmen, iskemik kalp hastalıklarının değerlendirilmesinde güvenilir, radyasyonsuz ve yüksek zamansal çözünürlük sunan etkin bir tanısal yöntemdir. Ön sonuçlarımız, tekniğin klinik rutinde uygulanabilirliğini desteklemektedir.

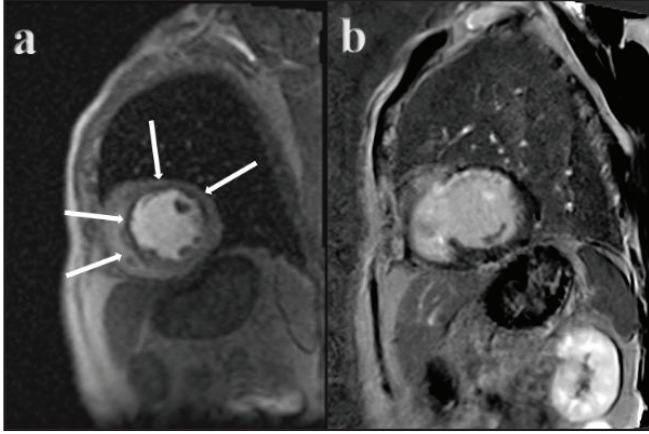
Anahtar Kelimeler: stres perfüzyon kardiyak MRG, adenozin, miyokardiyal iskemi

Kaynaklar

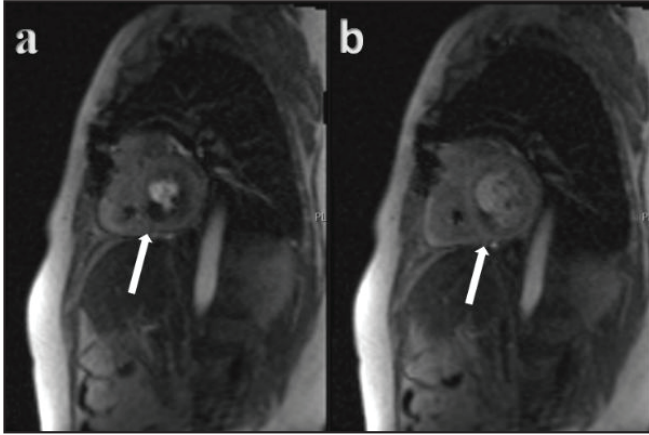
1. Gerber BL, Raman SV, Nayak K, et al. Myocardial firstpass perfusion cardiovascular magnetic resonance: history, theory, and current state of the art. J Cardiovas Magn Reson 2008;10:18.
2. Buckert D, Dewes P, Walcher T, Rottbauer W, Bernhardt P. Intermediate-term prognostic value of reversible perfusion deficit diagnosed by adenosine CMR: a prospective followup study in a consecutive patient population. JACC Cardiovasc Imaging 2103;6:56-63.
3. Vira, Tasnim, et al. "Application of the AHA 17 segment model: evaluation of relative segmental mass of the left ventricle by cardiac MRI." (2012): A15074-A15074.
4. Buckert, Dominik, et al. "Magnetic resonance Adenosine perfusion imaging as Gatekeeper of invasive coronary intervention (MAGnet): study protocol for a randomized controlled trial." Trials 18.1 (2017): 358.

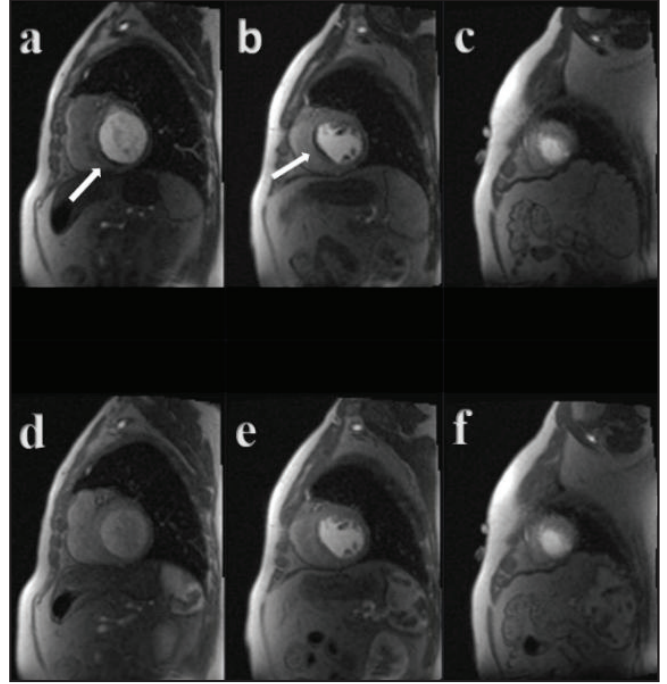
Resim 1. Kısa aks perfüzyon görüntülerinde sol ventrikülün bazal inferior-inferoseptal segmentlerinde stres anında izlenen (a), istirahat görüntülerde ise izlenmeyen (b) indüklenebilir iskemi ile uyumlu subendokardiyal perfüzyon defekti (ok)

Resim 2. Adenozin ile oluşturulan kardiyak stres sonrasında alınan kısa aks perfüzyon görüntülerde; midventriküler seviye anteroseptal, inferoseptal, anterior, anterolateral ve kısmen inferolateral segmentlerde perienfarkt iskemisi ile uyumlu perfüzyon defekti (oklar) mevcut (a), aynı hastada geç kontrastlı serilerde sol ventrikül midventriküler seviyede, anterolateral ve inferolateral segmentlerde izlenmeyen, anteroseptal, inferoseptal ve anterior segmentlerde izlenen tam kata yakın enfarkt ile uyumlu kontrast tutulumu (b)

Resim 3. Kısa aksta sol ventrikül bazal segmentten alınan adenozin infüzyonu sonrası perfüzyon görüntülerde aynı seviyenin sistol (a) ve diyalast (b) fazına ait perfüzyon defekt farklılığı görülmekte (oklar).

Resim 4. Stres (üst sıra) ve istirahat (alt sıra) anında bazal (a, d), midventriküler (b, e) ve apikal (c, f) seviyelerden elde olunan kısa aks perfüzyon görüntülerinde bazal seviyede inferoseptal, midventriküler seviyede ise inferoseptal ve anteroseptal segmentlerde istirahat görüntülerde izlenmeyen indüklenbilir perfüzyon defektleri (oklar) görülmekte.

Tablo 1. Klinik Özellikler ve Adenozin Stres KMR Parametreleri

Değişken	Değer
Yaş (yıl)	54,3 ± 11,1
Cinsiyet (Kadın/Erkek)	4/20
Boy (cm)	174 ± 8,7
Kilo (kg)	85,4 ± 13,9
Vücut Kitle İndeksi (kg/m ²)	28,4 ± 5,96
Vücut Yüzey Alanı (m ²)	2,02 ± 0,17
Tip 2 Diyabetes Mellitus, n (%)	5 (%20,8)
Hipertansiyon, n (%)	14 (%58,3)
Hiperlipidemi, n (%)	11 (%45,8)
Aktif sigara içicisi, n (%)	4 (%16,7)
Eski sigara içicisi, n (%)	7 (%29,2)
Koroner Arter Hastalığı aile öyküsü, n (%)	13 (%54,2)
Kronik Böbrek Hastalığı, n (%)	2 (%8,3)
KOAH / Astım, n (%)	1 (%4,2)
Bilinen Koroner Arter Hastalığı, n (%)	20 (%83,3)
Q- MI öyküsü, n (%)	5 (%20,8)
Non-Q MI öyküsü, n (%)	7 (%29,2)
Revaskülarizasyon, stent, n (%)	10 (%41,7)
Revaskülarizasyon, CABG, n (%)	3 (%12,5)
Kalp Yetmezliği öyküsü, n (%)	3 (%12,5)
Önceki SPECT görüntüleme, n (%)	8 (%33,3)
Adenozin dozu	Tek doz: 8 (%33,3) 1,5 doz: 16 (%66,7)
Adenozin infüzyon süresi (dk)	3,27 (ortalama)
Adenozin öncesi kalp hızı (atım/dk)	72 ± 9
Adenozin sonrası kalp hızı (atım/dk)	97 ± 14
Kalp hızı artışı (%)	34 (ortalama)
İlaça bağlı yan etkiler	Hafif bronkospazm: 9 (%37,5) Göğüs rahatsızlığı: 15 (%62,5)
Stres perfüzyon pozitifliği, n (%)	7 (%29,1)
LGE pozitifliği, n (%)	10 (%41,6)
L skemik paterni	6 (%60)
L Non-iskemik patern	4 (%40)

Kardiyovasküler görüntüleme

SS-038

TORAKS MRG'DE KİSTİK PARANKİMAL LEZYONLAR:
MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİN BENİGN-MALİGN
AYRIMINDAKİ ROLÜ

Mustafa Yeşilyurt

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Kistik parankimal akciğer lezyonları enfeksiyöz, inflamatuvar ve neoplastik etiyolojileri içeren geniş bir patoloji spektrumunu temsil eder. Benign ve malign nedenlerin ayırıcı tanısı tedavi planlaması açısından önemlidir. Duvar kalınlığı, duvar düzensizliği ve mural nodül varlığının malignite ile ilişkili olabileceği bildirilmiştir [1,2]. Ancak konvansiyonel görüntülemelerde morfolojik kriterler yeterli özgüllük sağlamayabilir [3]. Bu çalışmanın amacı toraks MRG'de saptanan kistik parankimal lezyonların morfolojik özelliklerini değerlendirmek ve benign-malign ayrımında anlamlı belirteçleri ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmada Ocak 2022 – Aralık 2025 tarihleri arasında toraks MRG ile değerlendirilen ve kistik komponent içeren 55 hasta incelendi. Belirtilen tarih aralığında kistik özellik gösteren tüm ardışık hastalar çalışmaya dahil edildi. Lezyonlar patolojik ve/veya klinik takip sonuçlarına göre benign (n=38) ve malign (n=17) olarak sınıflandırıldı. Benign tanılar patolojik doğrulama ve/veya tipik görüntüleme bulguları ile klinik-radyolojik takip temelinde konulmuştur. Tüm lezyonlar kontrast sonrası T1 ağırlıklı sekanslarda duvar kalınlığı (<4 mm / ≥ 4 mm), duvar kontur düzeni (düzgün/düzensiz), solid komponent varlığı ve kontrastlanma özellikleri açısından değerlendirildi. Morfolojik parametrelerin benign ve malign gruplar arasındaki dağılımı ki-kare testi ile analiz edildi. Yaş değişkeni bağımsız örneklem için t-testi ile analiz edildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 55 hastanın 32'si erkek (%58,2), 23'ü kadın (%41,8) idi. Benign grupta 21 erkek (%55,3) ve 17 kadın (%44,7), malign grupta ise 11 erkek (%64,7) ve 6 kadın (%35,3) bulunmaktaydı. Cinsiyet dağılımı açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmadı ($p=0,72$). Benign grubun ortalama yaşı $40,6 \pm 11,0$ yıl, malign grubun ortalama yaşı $67,3 \pm 10,0$ yıl olup malign grup anlamlı derecede daha ileri yaşta idi ($p<0,001$).

Benign grubun en sık alt tipini pulmoner hidatik kistler (n=18) oluştururken; enfektif kaviter lezyonlar ve bronkojenik kistler diğer benign nedenler arasındaydı. Malign grupta adenokarsinom (n=10) ve skuamöz hücreli karsinom (n=5) predominandı.

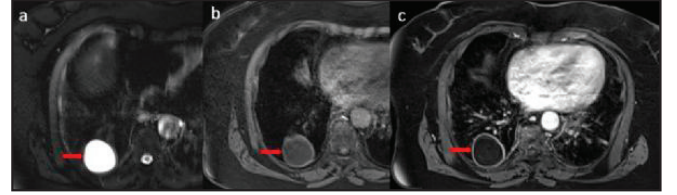
Malign lezyonlarda ≥ 4 mm duvar kalınlığı benign gruba göre anlamlı derecede daha sık saptandı (%82,4 vs %21,1; $p=0,0001$). Duvar düzensizliği malign grupta belirgin olarak daha yüksek orandaydı (%94,1 vs %18,4; $p<0,001$). Solid komponent varlığı ve belirgin kontrastlanma malign lezyonların tamamında izlenirken, benign grupta sırasıyla %10,5 ve %13,2 oranında saptandı (her ikisi için $p<0,001$). İnce ve düzgün duvarlı, solid komponent içermeyen lezyonların büyük çoğunluğu benign karakterdeydi. Tanısal performans analizinde solid komponent varlığı %100 duyarlılık ve %89,5 özgüllük gösterirken, duvar düzensizliği %94,1 duyarlılık ve %81,6 özgüllük ile malignite açısından güçlü morfolojik belirteçler olarak saptandı.

Sonuç: Çalışmamızda kalın ve düzensiz duvar yapısı ile solid komponent varlığının malignite açısından güçlü ayırıcı parametreler olduğu gösterilmiştir. Bu bulgular literatürde bildirilen morfolojik kriterlerle uyumludur [1,2]. Toraks MRG'nin yüksek yumuşak doku kontrastı sayesinde duvar yapısı ve kontrastlanma paternlerinin ayrıntılı değerlendirilmesine olanak sağlaması, bu lezyonların karakterizasyonunda tanısal güveni artırabilir. Bununla birlikte çalışmamız retrospektif ve tek merkezli olması önemli bir sınırlılıktır ve daha geniş hasta grupları ile yapılacak prospektif çalışmalar gereklidir.

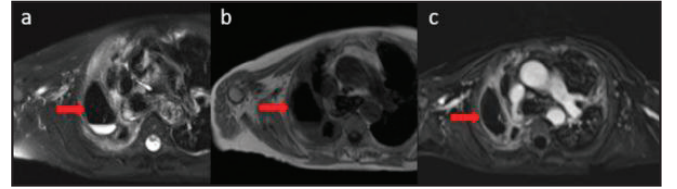
Anahtar Kelimeler: Kistik Parankimal Lezyon, Toraks MRG, Kaviter Lezyon, Duvar Morfolojisi, Malignite

Kaynaklar

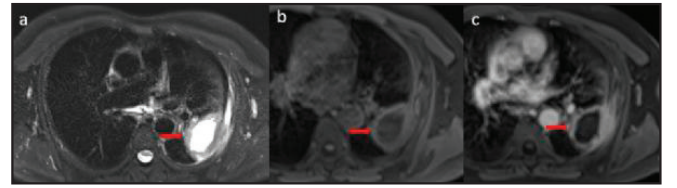
1. Gafoor K, Patel S, Girvin F, et al. Cavitary lung diseases: a clinical-radiologic algorithmic approach. Chest. 2018;153(6):1443–1465.
2. Naggar, A., Laasri, K., Berrada, K. et al. Differential diagnoses of cavitary lung lesions on computed tomography: a pictorial essay. Egypt J Radiol Nucl Med 54, 149 (2023).
3. Cosgun Z. Solitary lung cavities on CT imaging: Differentiating malignant and nonmalignant diseases. Medicine (Baltimore). 2024 Dec 27;103(52):e41022.

Resim 1. Pulmoner hidatik kist. (a) T2 ağırlıklı görüntüde sağ alt lobda hiperintens içerikli, ince duvarlı kistik lezyon izlenmektedir. (b) T1 ağırlıklı görüntüde lezyon hipointens karakterdedir. (c) Kontrast sonrası T1 görüntüde lezyon duvarında minimal kontrastlanma izlenmektedir.

Resim 2. Enfektif kaviter lezyon. (a) T2 ağırlıklı görüntüde kalın duvarlı kaviter lezyon izlenmektedir. (b) T1 ağırlıklı görüntüde lezyon içeriği hipointens karakterdedir. (c) Kontrast sonrası T1 görüntüde lezyon duvarında periferik kontrastlanma izlenmektedir.

Resim 3. Kistik adenokarsinom. (a) T2 ağırlıklı görüntüde düzensiz duvarlı kaviter lezyon izlenmektedir. (b) T1 ağırlıklı görüntüde duvar boyunca solid komponent dikkat çekmektedir. (c) Kontrast sonrası T1 görüntüde duvar ve solid komponentte belirgin kontrastlanma izlenmektedir.

Tablo 1. Benign ve malign kistik parankimal lezyonlarda demografik özellikler ve lob yerleşiminin karşılaştırılması

Parametre	Benign (n=38)	Malign (n=17)	p değeri
Yaş (ort ± SS)	40,6 ± 11,0	67,3 ± 10,0	<0,001
Cinsiyet, n (%)			0,72
Erkek	21 (55,3)	11 (64,7)	
Kadın	17 (44,7)	6 (35,3)	
Lokalizasyonu, n (%)			0,84
Üst lob	18 (47,4)	8 (47,1)	
Orta lob	4 (10,5)	1 (5,9)	
Alt lob	16 (42,1)	8 (47,1)	

Tablo 2. Kistik parankimal lezyonlarda morfolojik özelliklerin benign ve malign gruplar arasında dağılımı

Parametre	Benign n (%)	Malign n (%)	p değeri
≥ 4 mm duvar kalınlığı	8 (21,1)	14 (82,4)	<0,001
Duvar düzensizliği	7 (18,4)	16 (94,1)	<0,001
Solid komponent varlığı	4 (10,5)	17 (100)	<0,001
Belirgin kontrastlanma	5 (13,2)	17 (100)	<0,001

Tablo 3. Morfolojik Parametrelerin Tanısal Performansı

Parametre	Sensitivite (%)	Spesifite (%)	PPV (%)	NPV (%)
Solid komponent	100	89,5	81,0	100
>=4 mm duvar kalınlığı	82,4	78,9	63,6	90,9
Duvar düzensizliği	94,1	81,6	69,6	96,9
Kontrastlanma	100	86,8	77,3	100

Kardiyovasküler görüntüleme

SS-039

MİTRAL KAPAK PROLAPSUSLU HASTALARDA MİTRAL ANÜLER AYRILMA TİPLERİNİN GEÇ GADOLİNYUM TUTULUMU VE SOL ATRİYUM VOLÜM İNDEKSİ İLE İLİŞKİSİ: KARDİYAK MRG ÇALIŞMASI

Defne Şahin¹, Mehmet Kanyılmaz², Aysel Türkvatan², Mecit Kantarcı³¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul²S.B.Ü. İstanbul Mehmet Akif Ersoy Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi E.A.H, Radyoloji Kliniği, İstanbul³Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzincan

Amaç: Bu çalışmada mitral kapak prolapsusu (MVP) olan hastalarda kardiyak MRG ile değerlendirilen gerçek ve yalancı mitral anüler ayrılma (MAD) ayrımının, geç gadolinyum tutulumu (LGE) ve sol atriyum volüm indeksi (LAVI) ile ilişkisini ortaya koymak; özellikle LGE'nin aritmojenik MVP fenotipi, MAD varlığı ve MAD alt tipleri ile ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmaya kardiyak MRG ile MVP tanısı almış 185 hasta (38 [26-47] yaş; 70/185 erkek, %38) dahil edildi. MAD, sol atriyum duvarı-mitral posterior yaprakçık bileşkesi ile sol ventrikül bazal duvarı arasındaki >=1 mm ayrılma olarak tanımlandı. MAD'nin hem diyastol hem sistolde izlenmesi gerçek MAD, yalnızca sistolde izlenmesi yalancı MAD olarak sınıflandırıldı. LGE varlığı ve segmental dağılımı standart protokoller doğrultusunda değerlendirildi. LAVI, iki planlı alan uzunluk yöntemi ile hesaplanan sol atriyum hacminin vücut yüzey alanına bölünmesi ile elde olundu.

İstatistiksel analizlerde SPSS yazılımı kullanıldı. Sürekli değişkenlerin dağılımı normalite testleri ile değerlendirildi. Normal dağılım göstermeyen veriler medyan [IQR] olarak sunuldu. İki bağımsız grup arasındaki sürekli değişkenlerin karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi kullanıldı. Kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak ifade edildi ve gruplar arası karşılaştırmalar Fisher'in kesin testi ile yapıldı. P<0.05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen MVP hastalarının 94/185'inde (%51) MAD, 65/185'inde (%35) LGE saptandı (Resim 1-3). MAD'li hastaların 39/94'ünde (%42), MAD'siz hastaların 26/91'inde (%29) LGE izlendi (Tablo 1). MAD'li hastaların 30/94'ünde (%32) gerçek MAD, 64/94'ünde (%68) yalancı MAD mevcuttu. Gerçek MAD grubunun 21/30'unda (%70), yalancı MAD grubunun 18/64'ünde (%28) LGE izlendi (Tablo 2). LGE, gerçek MAD grubunda yalancı MAD grubuna göre anlamlı derecede daha yüksekti (p<0.001).

LAVI, gerçek MAD grubunda, yalancı MAD grubuna göre daha yüksek saptandı ancak bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildi (43.5 ml/m² [35.0-59.0]'ye karşı 41.0 ml/m² [34.8-50.5]; p=0.318). LAVI, LGE pozitif hastalarda LGE negatif hastalara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek saptandı (45.0 ml/m² [38.0-52.0]'ye karşı 30.5 ml/m² [26.0-35.0]; p < 0.001).

Sonuç: Bu çalışmada, aritmojenik MVP'nin belirteçleri arasında yer alan miyokardiyal fibrozisi işaret eden LGE varlığının MAD'li hastalarda daha sık olduğu saptanmıştır. Özellikle gerçek MAD'de, LGE'nin daha sık saptanması, mitral anülüs ile ventrikül ilişkisindeki süreklilik gösteren bozulmanın, fibrozis gelişiminde belirleyici bir rol oynayabileceğini düşündürmektedir. Güncel çok merkezli çalışmalar ve meta-analizler, MVP hastalarında LGE varlığının ventriküler aritmi ve ani kardiyak ölüm riskini anlamlı şekilde artırdığını göstermektedir (1-5). Bununla birlikte, MAD'nin MVP'de aritmi ile ilişkisi

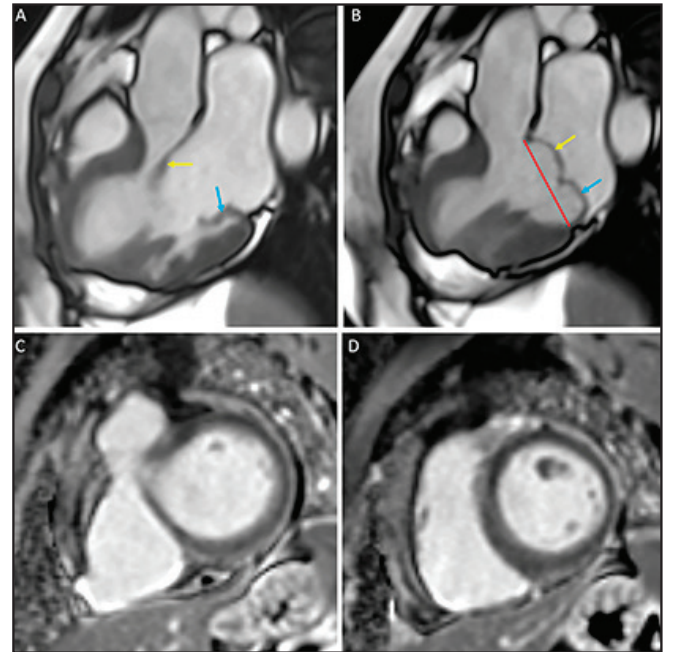
çoğu çalışmada var/yok şeklinde ele alınmış; gerçek ve yalancı MAD ayrımının klinik ve görüntüleme temelli sonuçları sınırlı olarak değerlendirilmiştir (2-5). Çalışmamız, bu ayrımı sistematik olarak ele alarak, LGE'nin özellikle gerçek MAD varlığında daha sık izlendiğini ortaya koyması açısından literatüre özgün bir katkı sunmaktadır.

Sonuç olarak; kardiyak MRG, MVP hastalarında anüler morfoloji, miyokardiyal fibrozis ve atriyal yeniden şekillenmenin birlikte değerlendirilmesine olanak sağlayarak, aritmojenik MVP fenotipinin tanımlanmasında bütüncül ve ileri bir risk sınıflaması sunmaktadır.

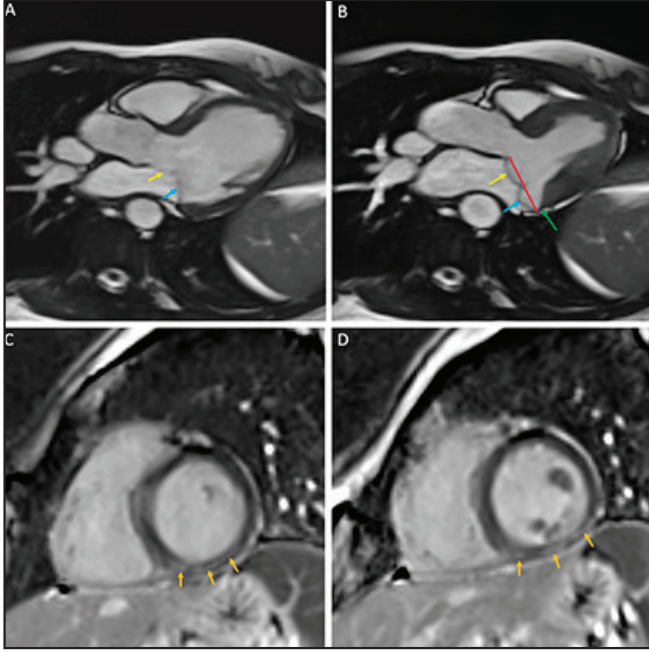
Anahtar Kelimeler: kardiyak MRG, MAD, mitral anüler ayrılma, mitral kapak prolapsusu, MVP

Kaynaklar

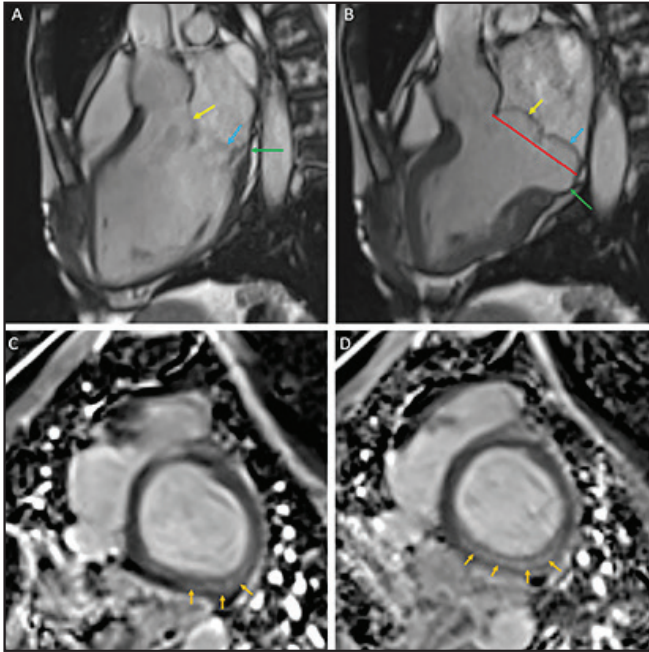
- Figliozzi S, Georgiopoulos G, Lopes PM, et al. Myocardial Fibrosis at Cardiac MRI Helps Predict Adverse Clinical Outcome in Patients with Mitral Valve Prolapse. *Radiology*. 2023;306(1):112-121. doi: 10.1148/radiol.220454.
- Tang X, Fan W. The Association Between Late Gadolinium Enhancement by Cardiac Magnetic Resonance and Ventricular Arrhythmia in Patients With Mitral Valve Prolapse: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Clin Cardiol*. 2024 Jul;47(7):e24316. doi: 10.1002/clc.24316.
- Palmisano A, Bruno E, Aquaro GD, et al. Prevalence of Mitral Annular Disjunction at Cardiac MRI: Results from a Multicenter Registry. *Radiol Cardiothorac Imaging*. 2024 Dec;6(6):e230428. doi: 10.1148/ryct.230428.
- Akyea RK, Figliozzi S, Lopes PM. Arrhythmic Mitral Valve Prolapse Phenotype: An Unsupervised Machine Learning Analysis Using a Multicenter Cardiac MRI Registry. *Radiol Cardiothorac Imaging*. 2024;6(3):e230247. doi: 10.1148/ryct.230247.
- Cecere A, Cipriani A, De Lazzari M, et al. Left ventricular fibrosis in arrhythmic mitral valve prolapse: quantification and comparison of semi-automated techniques assessed by cardiac magnetic resonance. *Int J Cardiovasc Imaging*. 2024 Feb;40(2):275-285. doi: 10.1007/s10554-023-03006-6.

Resim 1. Mitral kapak prolapsuslu 50 yaşındaki kadın hastanın kardiyak MRG görüntüleri. bSSFP sekansı ile elde olunan ve mitral kapağın A2-P2 scalloplarından geçen end-diyastolik (A) ve end-sistolik (B) uzun aks sine kardiyak MRG görüntülerinde mitral kapağın anterior (sarı ok) ve posterior (mavi ok) yaprakçıklarının mitral anüler düzlemin (kırmızı çizgi) üstüne çıkarak sol atriyuma doğru prolapse olduğu izleniyor. PSIR sekansı ile elde olunan geç kontrastlı görüntülerde (C ve D) geç kontrastlanma izlenmiyor.

Resim 2. Yalancı tipte mitral anüler ayrılma (MAD)'nin eşlik ettiği mitral kapak prolapsuslu 37 yaşındaki kadın hastanın kardiyak MRG görüntüleri. bSSFP sekansı ile elde olunan ve mitral kapağın A2-P2 scalloplarından geçen end-diyastolik (A) ve end-sistolik (B) uzun aks sine kardiyak MRG görüntülerinde mitral kapağın anterior (sarı ok) ve posterior (mavi ok) yaprakçıklarının mitral anüler düzlemin (kırmızı çizgi) üstüne çıkarak sol atriya doğru prolabe olduğu izleniyor. Ayrıca diyastol fazında izlenmeyen, sistol fazında izlenen yalancı tipte mitral anüler ayrılma (yeşil ok) olduğu görülüyor. PSIR sekansı ile elde olunan geç kontrastlı görüntülerde (C ve D) bazal ve mid inferior ve inferolateral segmentlerde non-iskemik paternde geç kontrastlanma (turuncu oklar) izleniyor.

Resim 3. Gerçek tipte mitral anüler ayrılma (MAD)'nin eşlik ettiği mitral kapak prolapsuslu 23 yaşındaki erkek hastanın kardiyak MRG görüntüleri. bSSFP sekansı ile elde olunan ve mitral kapağın A2-P2 scalloplarından geçen end-diyastolik (A) ve end-sistolik (B) uzun aks sine kardiyak MRG görüntülerinde mitral kapağın anterior (sarı ok) ve posterior (mavi ok) yaprakçıklarının mitral anüler düzlemin (kırmızı çizgi) üstüne çıkarak sol atriya doğru prolabe olduğu izleniyor. Ayrıca hem diyastol hem de sistol fazında izlenen yalancı tipte mitral anüler ayrılma (yeşil ok) olduğu görülüyor. PSIR sekansı ile elde olunan geç kontrastlı görüntülerde (C ve D) bazal inferior ve inferolateral segmentlerde non-iskemik paternde geç kontrastlanma (turuncu oklar) izleniyor.

Tablo 1. Çalışma grubuna dahil edilen olgularda geç gadolinyum tutulumu (LGE) oranları (MAD: mitral anüler ayrılma)

	LGE
Tüm olgular	65/185 (%35)
MAD (-)	26/91 (%29)
MAD (+)	39/94 (%42)
Gerçek MAD	21/30 (%70)
Yalancı MAD	18/64 (%28)

Tablo 2. Gerçek ve yalancı mitral anüler ayrılma (MAD) gruplarında geç gadolinyum tutulumu (LGE) ve sol atriyum volüm indeksi (LAVI)'nin karşılaştırılması

	Gerçek MAD	Yalancı MAD	P değeri
LGE	21/30 (%70)	18/64 (%28)	p<0.001
LAVI (ml/m ²)	43.5 (35.0–59.0)	41.0 (34.8–50.5)	p=0.318

Kardiyovasküler görüntüleme

SS-040

VENTRİKÜLER EKSTASİSTOLDE EKSTRA ATIM YÜKÜ İLE MİYOKARD EKSTASELLÜLER VOLÜM ARASINDAKİ İLİŞKİ

İffet Doğan, Aysel Türkvatan Cansever

Mehmet Akif Ersoy Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Ventriküler ekstrasistol(VES) en sık görülen ritim bozukluklarından. VES yükü, 24 saatlik Holter ile ölçülen ekstra atım sayısıdır. Hemodinamik etkileri anlamak, kardiyomiyopati riskini belirlemek, tedavinin belirlenmesi ve prognozu öngörmek açısından önemlidir. Miyokard ekstrasellüler volüm (ECV) fraksiyonu hücreler arası doku oranını gösterir (1,2). ECV fraksiyonu değişimi heterojenite ve re-entry oluşumuna yatkınlık ile VES oluşumuna katkıda bulunabilir. Bunun yanında artan VES yükü ECV artışı ile karakterize subklinik morfolojik ve fonksiyonel değişiklikler ile ilişkili olabilir (3).Amacımız VES yükü ile ECV arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Ocak 2023–Ocak 2026 arasında aritmi polikliniğinde VES tanısı alan normal EF'ye sahip ve Kardiyak Manyetik Rezonans Görüntüleme (KMRG) yapılan hastalar dahil edildi. KMRG 1.5 Tesla tarayıcıyla gerçekleştirildi. EF, kısa aks sine görüntülerinden Simpson yöntemi ile hesaplandı. T1 haritalama nativ ve postkontrast kısa aks ve dört oda kesitlerinden ölçüldü. ECV fraksiyonu standart formülle hesaplandı. Hesaplama güncel Hematokrit değeri kullanıldı. Analizler 71 hasta üzerinden yapıldı.

İstatistik: Sürekli değişkenler Shapiro–Wilk, VES yükü Mann–Whitney U, kategorik değişkenler ki-kare testi ile değerlendirildi. ECV fraksiyonu ile VES yükü Spearman korelasyon analiziyle incelendi. Yüksek VES yükünü öngörmeye ECV'nin tanılabilir performansı ROC analizi ile değerlendirildi (SPSS v26).

Bulgular: Hastalar ECV fraksiyonuna göre <%29 normal, ≥ %29 yüksek ECV gruplarına ayrıldı. Spearman analizi ECV ile VT atım sayısı arasında zayıf, anlamlı pozitif korelasyon gösterdi (r=0,242; p=0,042). ECV fraksiyonu, yüksek VES yükünü sınırlı ama anlamlı şekilde ayırt etti (AUC=0,637; %95 GA:0,508–0,766; p=0,047) (Tablo 1,2).

Tartışma: Çalışmamız yapısal kalp hastalığı olmayan EF'si normal VES olan hastalarda VES yükü ile ECV ilişkisiyi araştıran ilk çalışmalardan biridir. Baman ve ark. 174 hastada VES yükü ile kardiyomiyopati ilişkisini göstermiştir (4). Pawel ve ark. 102 dilate kardiyomiyopati hastasında ECV'nin aritmi yükü olanlarda daha yüksek olduğunu bulmuştur (5).

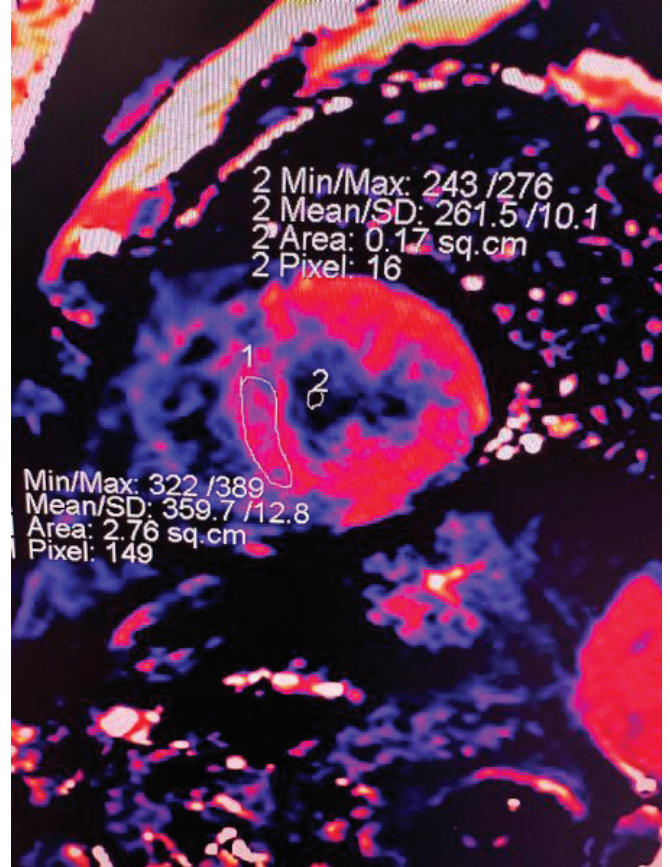
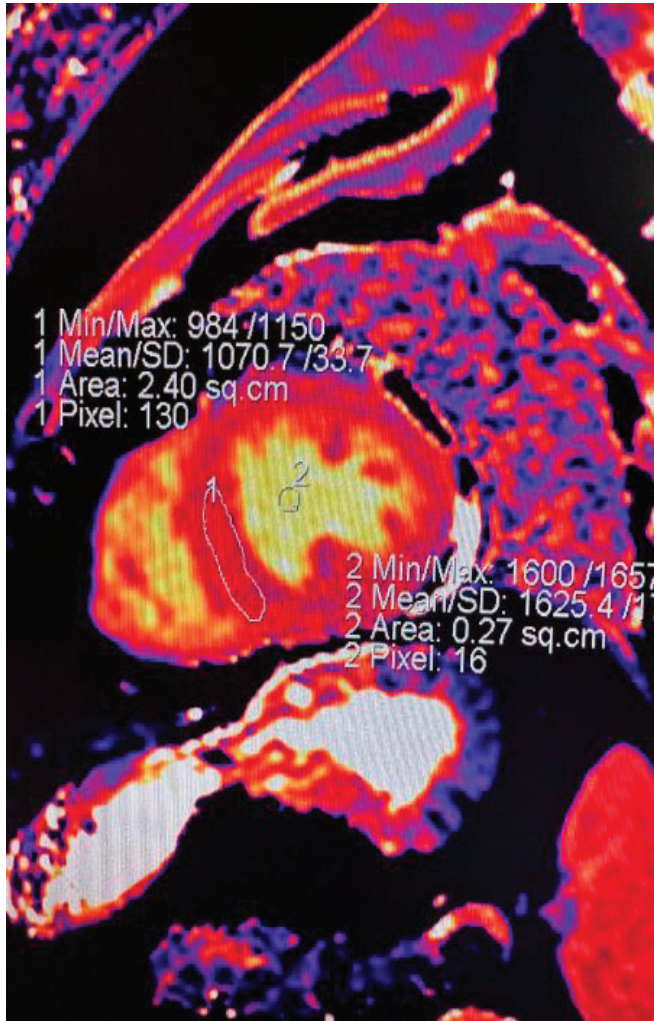
Yazaki ve ark Şubat 2026 da ilk kez idiyopatik VES de ECV fraksiyon artışını erken değişiklik myokardial değişiklik olarak tanımlamışlardır.(6)

Sonuç: VES yükü ile ECV arasında anlamlı korelasyon saptandı. Artmış VES yükü, miyokardda artmış ECV ile ilişkili olabilir; ECV klinik yönetimde ek belirteç olarak kullanılabilir

Anahtar Kelimeler: Ekstracellüler volüm, Ventriküler Ekstrasistol Ablasyon, Ventriküler Ekstrasistol yükü

Kaynaklar

1. Haaf P, Garg P, Messroghli D. R., Broadbent D.A., Greenwood J.P., Plein S. (2016) Cardiac T1 mapping and extracellular volume (ECV) in clinical practice: a comprehensive review Journal of Cardiovascular Magnetic Resonance. (2016) DOI 10.1186/s12968-016-0308-4
2. Messroghli D.R., Moon C.J., Ferreira V.M., Grosse-Wortmann L., He T. Clinical recommendations for cardiovascular magnetic resonance mapping of T1, T2, T2* and extracellular volume Journal of Cardiovascular Magnetic Resonance 2017 DOI 10.1186/s12968-017-0389-8
3. Premature Ventricular Contraction-Induced Cardiomyopathy A Treatable Condition Cha Y., Lee G. K., Klarich K. W., Grogan M. 2011 Circ Arrhythm Electrophysiol. 2012;5:229-236.
4. Baman T.S., Lange D.C., Ilg K.J., Oral H., Morady Fred., Frank Bogun 2010 Relationship between burden of premature ventricular complexes and left ventricular function Heart Rhythm 2010 Volume 7, Issue 7, P865-869
5. Rubi's P, Bany's P, Krupinski M., Mielnic M, Wiśniewska-Smiał S., Dziewięcka E., Urbanczyk-Zawadzka M., Temporal progression of replacement and interstitial fibrosis in optimally managed dilated cardiomyopathy patients: A prospective study July 15, 2024 1 Volume 40731988
6. Yazaki Yoshinao, Kosuge H., Kobayashi M., Okano T., Takada Y., Kusume T., Terasawa M., Inagaki N., Kazawa S., Satomi K. Subclinical myocardial changes in idiopathic premature ventricular contractions: insight from cardiac magnetic resonance imaging

Mid inferoseptumda VES odağı bilinen olguda Nativ ve postkontrast T1 değeri ECV: %32

Tablo 1. Çalışmaya dahil edilen hastaların demografik ve klinik özellikleri

Değişken	Tüm hastalar (n=71)	ECV <29 (n=13)	ECV ≥29 (n=58)	p
Yaş (yıl)	44,96 ± 14,83	37,38 ± 12,81	46,56 ± 14,82	0,041
EF (%)	58,49 ± 5,34	55,83 ± 4,61	58,47 ± 5,52	0,928
EDV (ml)	81,96 ± 17,53	83,52 ± 16,86	81,59 ± 17,80	0,709
ESV (ml)	34,55 ± 9,86	34,69 ± 9,85	34,52 ± 9,94	0,954
ECV (%)	31,31 ± 4,82	26,85 ± 1,41	32,31 ± 4,75	—
VT epizod sayısı (24 saat Holter)	21991 (300–59000)	17000 (3000–33000)	23000 (300–59000)	0,181
Cinsiyet (Erkek)	36 (50,7%)	8 (61,5%)	28 (48,3%)	0,387
Ablasyon uygulanmış	48 (67,6%)	5 (38,5%)	43 (74,1%)	0,013

Tablo 2. ECV ile VT yükü arasındaki korelasyon

Değişken	Spearman r	Spearman p
ECV (%) – VT atım sayısı	0,242	0,042

Nöroradyoloji

SS-042

1.5 TESLA MANYETİK ALAN GÜCÜNDE MULTİPL SKLEROZ HASTALARINDA SANTRAL VEN İŞARETİ: İZOTROPİK FLAIR-T2* FÜZYON GÖRÜNTÜLEME VE SWI'NİN TANISAL PERFORMANSI

Metin Türkmen, Nursel Yurttutan, Murat Savaş

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, K. maraş

Amaç: Multipl sklerozda (MS) santral ven işareti (central vein sign, CVS), demiyelinizan lezyonların perivenöz doğasını yansıtan ve ayırıcı tanıda giderek önem kazanan bir görüntüleme biyobelirteci olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, 1.5 Tesla manyetik rezonans görüntüleme (MRG) sisteminde susceptibility weighted imaging (SWI) sekansı ile izotropik FLAIR-T2* füzyon görüntüleme sekansının, güncel 2024 McDonald kriterlerine göre tanısı konmuş MS hastalarında CVS'yi saptamadaki tanisel performanslarını karşılaştırmaktır. Çalışmada, her iki sekansın CVS pozitif lezyonları gösterme oranları ve toplam lezyon sayısı içindeki CVS oranları değerlendirilerek, hangi yöntemin CVS saptamada daha güvenilir olduğu araştırılmıştır.

Gereç-Yöntem: Retrospektif olarak değerlendirilen 31 MS hastasının 1.5T MRG incelemeleri analiz edilmiştir. Çalışmada SWI ve izotropik FLAIR-T2* füzyon sekansları kullanılmıştır. CVS pozitif lezyonlar ≥ 3 mm boyut kriterine göre sayılmış, toplam lezyon sayısı FLAIR sekansları üzerinden belirlenmiştir. Her iki sekansın CVS tespit performansı, referans toplam lezyon sayısı ile karşılaştırılmış ve ölçüm hatası kök ortalama kare hata (RMSE) ile, yöntemler arası uyum Bland-Altman analizi ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel fark Wilcoxon signed-rank testi ile belirlenmiştir.

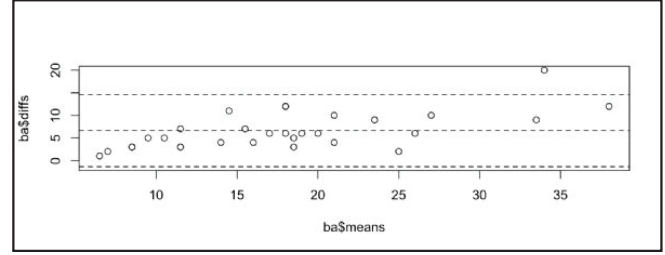
Bulgular: FLAIR-T2* sekansı, SWI'ye kıyasla anlamlı derecede daha fazla CVS pozitif lezyon saptamıştır (Wilcoxon $W=496$, $p<0.001$). FLAIR-T2* sekansının referans toplam lezyon sayısına yakınlığı $RMSE=9.39$ iken, SWI için $RMSE=15.65$ bulunmuştur. Bland-Altman analizinde ortalama fark pozitif olarak, FLAIR-T2* sekansının SWI'ye göre daha yüksek CVS sayısı verdiği gözlenmiştir. Yüksek lezyon yükü olan hastalarda SWI sekansının CVS sayısını sistematik olarak daha düşük tahmin etme eğiliminde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca FLAIR-T2* ile toplam lezyon sayısı arasındaki korelasyon $r=0.910$, SWI ile korelasyon $r=0.865$ olarak saptanmıştır.

Sonuç: 1.5T MRG'de izotropik FLAIR-T2* füzyon sekansı, MS hastalarında CVS saptamada SWI'ye kıyasla daha yüksek duyarlılık ve daha düşük ölçüm hatası sunmaktadır. Referans toplam lezyon sayısına daha yakın sonuçlar vermesi ve CVS pozitif lezyonları daha yüksek oranda göstermesi, bu tekniğin klinik uygulamada MS lezyonlarının değerlendirilmesinde daha güvenilir bir yöntem olabileceğini göstermektedir. Bulgular, santral ven işaretinin 1.5T protokollerinde kullanım potansiyelini ve güncel McDonald kriterlerine göre yapılan MS tanısının radyolojik olarak desteklenmesini güçlendirmektedir.

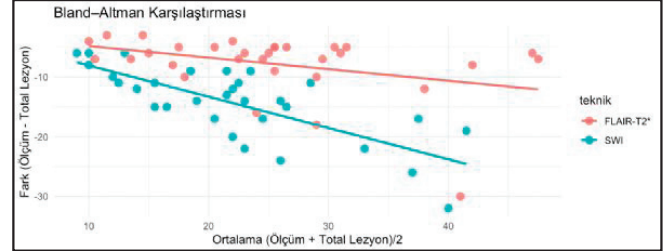
Anahtar Kelimeler: Multipl skleroz, santral ven işareti, manyetik rezonans görüntüleme, SWI, FLAIR-T2* füzyon görüntüleme

Kaynaklar

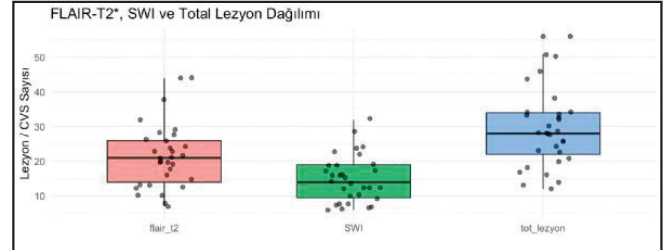
1. Senturk YE, Peker A, Ozen Atalay H, Altıntaş A, Oner AY. Diagnostic Accuracy of Isotropic FLAIR-T2* Fusion Imaging for Central Vein Sign Detection in Multiple Sclerosis: a Comparative Study at 1.5 T and 3 T. Clin Neuroradiol. 2025 Dec;35(4):725-733.
2. Sicotte NL, Voskuhl RR, Bouvier S, Klutch R, Cohen MS, Mazziotta JC. Comparison of multiple sclerosis lesions at 1.5 and 3.0 Tesla. Invest Radiol. 2003 Jul;38(7):423-7.
3. Hemond CC, Bakshi R. Magnetic Resonance Imaging in Multiple Sclerosis. Cold Spring Harb Perspect Med. 2018 May 1;8(5):a028969.
4. Li J, Huang W, Luo X, Wen Y, Cho J, Kovanlikaya I, Gauthier SA, Nguyen TD, Spincemille P, Wang Y. The central vein sign in multiple sclerosis lesions: Susceptibility relaxation optimization from a routine MRI multiecho gradient echo sequence. J Neuroimaging. 2022 Jan;32(1):48-56.
5. Maggi P, Absinta M, Grammatico M, Vuolo L, Emmi G, Carlucci G, Spagni G, Barilaro A, Repice AM, Emmi L, Prisco D, Martinelli V, Scotti R, Sadeghi N, Perrotta G, Sati P, Dachy B, Reich DS, Filippi M, Massacesi L. Central vein sign differentiates Multiple Sclerosis from central nervous system inflammatory vasculopathies. Ann Neurol. 2018 Feb;83(2):283-294.

Bland-Altman analizi

Resim. İki ölçüm yöntemi (burada FLAIR-T2* ve SWI) arasındaki uyumu değerlendirmek için kullanılır. • Ortalama fark pozitif → FLAIR-T2* genelde SWI'den daha yüksek • Büyük lezyon sayılarında fark artıyor • Üst sınır geniş → varyasyon fazla

Kök Ortalama Kare Hatası (RMSE)

Resim. FLAIR-T2* sekansının referans toplam lezyon sayısına yaklaşımı daha iyidir ($RMSE = 9.39$), SWI sekansı ise daha yüksek hata göstermiştir ($RMSE = 15.65$). Yani FLAIR-T2*, toplam lezyon sayısını daha doğru yansıtmaktadır.

Wilcoxon testi

Resim. FLAIR-T2* sekansı, SWI'ye kıyasla anlamlı derecede daha fazla santral ven işareti tespit etmiştir ($W = 496$, $p < 0.001$).

Nöroradyoloji

SS-043

CHİARİ MALFORMASYONLU OLGULARDA POSTERİOR DEKOMPRESYON CERRAHİSİNİN BOS AKIM MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME(MRG) BULGULARINA ETKİSİ

Yuşa Yayla, Fatma Nur Bilgin, Yeşim Karagöz Özen, Direnç Özlem Aksoy, Abdullah Soydan Mahmutoglu

İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Bölümü, İstanbul

Amaç: Chiari malformasyonu (CM), beyin omurilik sıvısı (BOS) dinamiğini bozarak nörolojik semptomlara yol açabilen doğumsal bir anomali. Bu çalışmada amacımız; CM tanısı ile posterior fossa dekompresyon cerrahisi uygulanan olguların preoperatif ve postoperatif dönemdeki faz kontrast (sine) BOS akım MRG bulgularını karşılaştırmalı olarak incelemek ve cerrahi girişimin akuaduktus se-rebri düzeyindeki hidrodinamik parametreler (özellikle atım hacmi/stroke volüm ve basınç gradyenti) üzerindeki etkisini objektif olarak değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif radyolojik çalışmaya, 2023-2025 yılları arasında CM tanısıyla posterior fossa dekompresyonu ve

duroplasti operasyonu geçirmiş olan 20-70 yaş arası toplam 41 olgu dahil edilmiştir. Hastaların cerrahi öncesi ve cerrahi sonrası ($>=6$. ay) dönemde standart protokollerle elde edilen, artefaksız ve teknik olarak karşılaştırılabilir faz kontrast MR görüntüleri çalışma kapsamına alınmıştır. Spina bifida, hidrosefali, intrakraniyal kitle, araknoid kist gibi BOS dinamiğini etkileyebilecek ek patolojisi olanlar ile sekonder siringomyeli saptanan hastalar çalışma dışı bırakılmıştır. İş istasyonunda dedike yazılımlar kullanılarak akuaduktus serebri seviyesinden geçen BOS akımının stroke volüm (ASV, μL) ve basınç gradiyenti (PG, mmHg) değerleri ölçülmüştür. İstatistiksel analizde değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ile değerlendirilmiş; preoperatif ve postoperatif verilerin karşılaştırmasında normal dağılım gösteren değişkenler için bağımlı gruplarda t testi, normal dağılmayanlar için Wilcoxon işaretli rank testi kullanılmıştır. Gözlemciler arası ölçüm güvenilirliği intraklas korelasyon katsayısı ile hesaplanmış olup, istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

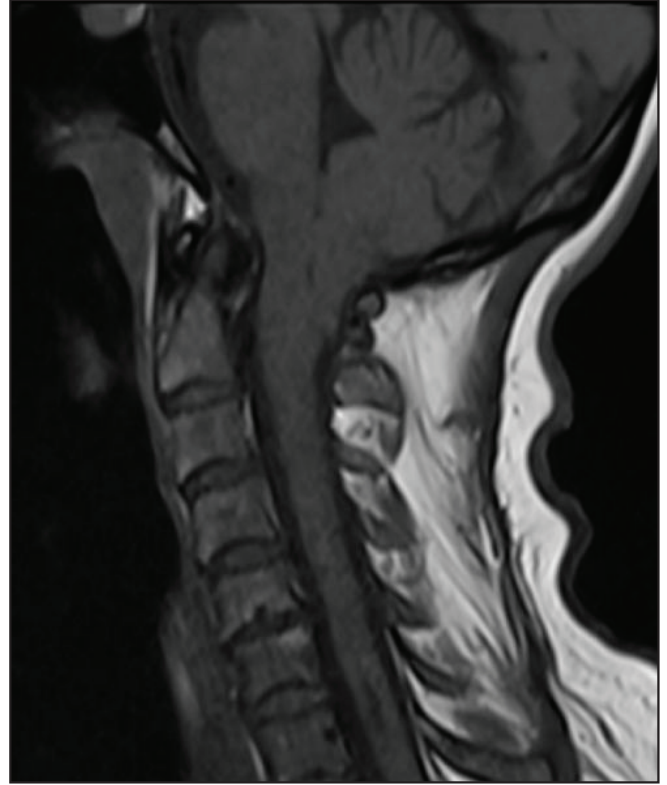
Bulgular: Tüm hasta grubunda ($n=41$) postoperatif ASV ve PG değerlerinde preoperatife göre artış izlendi (Tablo 1). Syrinks varlığına göre yapılan alt grup analizinde, syrinks (+) hastalarda ($n=17$) preoperatif ASV ve PG değerleri daha yüksek olup, postoperatif artış syrinks (-) gruba ($n=24$) göre daha belirgindi (Tablo 2). Syrinks (+) grupta postoperatif ASV ve PG artışı, syrinks (-) gruba kıyasla daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu, cerrahi sonrası hemodinamik değişimin syrinks eşlik eden olgularda daha belirgin olduğunu göstermektedir.

Sonuç: Çalışmamızdan elde edilen veriler, posterior fossa dekompresyon cerrahisinin BOS hidrodinamiği üzerindeki düzeltici etkilerini rakamsal olarak ortaya koymaktadır. Sine MRG ile saptanan postoperatif akım değişikliklerinin, cerrahi başarının değerlendirilmesinde ve hasta takibinde invaziv olmayan, güvenilir bir radyolojik biyobelirteç olarak kullanılabileceği öngörülmektedir. Bununla birlikte, çalışmamızın bazı metodolojik kısıtlılıkları mevcuttur. Araştırmanın retrospektif doğası ve tek merkezli olarak yürütülmesi, elde edilen bulguların genel popülasyona uyarlanabilirliğini sınırlandırabilmektedir. Ayrıca, örneklem hacminin görece kısıtlı olması ($n=41$) ve faz kontrast MRG analizlerindeki manuel ilgi alanı (ROI) çizimlerinin uygulayıcıya bağımlı varyasyonlar içerebilme potansiyeli diğer kısıtlayıcı faktörlerdir. Cerrahi dekompresyonun BOS dinamiği üzerindeki uzun dönem etkilerinin daha net anlaşılabilmesi için gelecekte daha geniş hasta serilerini içeren, çok merkezli ve prospektif tasarımı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

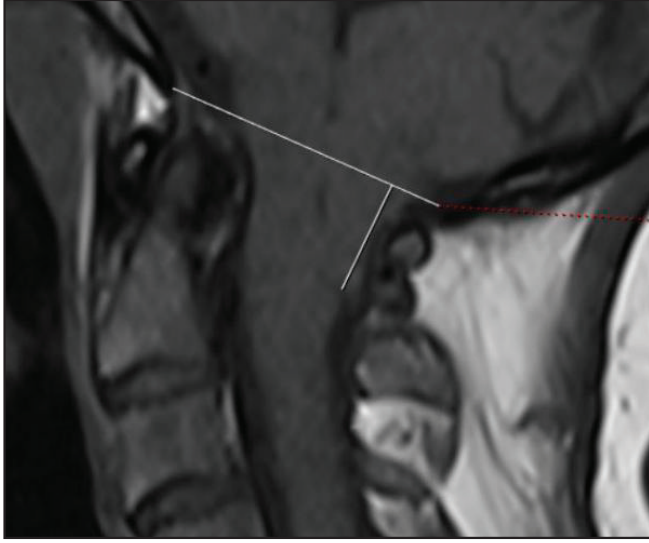
Anahtar Kelimeler: BOS akımı, Chiari malformasyonu, faz kontrast MRG, posterior fossa dekompresyonu, siringomyeli

Kaynaklar

- Milhorat, T. H., Chou, M. W., Trinidad, E. M., Kula, R. W., Mandell, M., Wolpert, C., & Speer, M. C. (1999). Chiari I malformation redefined: clinical and radiographic findings for 364 symptomatic patients. *Neurosurgery*, 44(5), 1005-1017.
- Oldfield, E. H., Muraszko, K., Shawker, T. H., & Patronas, N. J. (1994). Pathophysiology of syringomyelia associated with Chiari I malformation of the cerebellar tonsils: implications for diagnosis and treatment. *Journal of Neurosurgery*, 80(1), 3-15.
- Hofkes, S. K., Iskandar, B. J., Turski, P. A., Grist, T. M., Enzmann, D. R., & Korosec, F. R. (2007). Phase-contrast MR imaging of cerebrospinal fluid flow in patients with Chiari I malformation before and after decompression. *American Journal of Neuroradiology*, 28(2), 299-304.

Resim 2.

Resim 3.

Tablo 1

SYRINKS ALT GRUP ANALİZİ			
Syrinks (+) Hastalar (n = 17)			
Parametre	Ortalama ± SS	Medyan	
Preop ASV	55.9 ± 34.8	51.5	
Postop ASV	61.5 ± 47.2	51.5	
Preop PG	0.033 ± 0.024	0.028	
Postop PG	0.039 ± 0.025	0.038	
Syrinks (-) Hastalar (n = 24)			
Parametre	Ortalama ± SS	Medyan	
Preop ASV	38.3 ± 20.6	34.5	
Postop ASV	44.7 ± 28.6	39.0	
Preop PG	0.030 ± 0.024	0.023	
Postop PG	0.036 ± 0.027	0.029	
Alt Grup Yorumu:			
Syrinks (+) hastalarda preop ve postop ASV ile pressure gradient değerlerindeki artış. Syrinks (-) gruba göre daha yüksek olup, cerrahi sonrası hemodinamik değişimin syrinks estik eden olgularda daha belirgin olduğunu göstermektedir.			
Ana Sonuç:			
Posterior fossa dekompresyonu sonrası akuaduktal stroke volume ve pressure gradient değerlerinde artış izlenmiş olup, bu değişim özellikle syrinks estik eden Chiari olgularında daha belirgindir.			

Tablo 2

Akuaduktal Stroke Volume (ASV) ve Pressure Gradient – Preop vs Postop			
Tüm Hasta Grubu (n = 41)			
Parametre	Ortalama ± SS	Medyan	Min-Maks
Preop ASV	44.7 ± 28.1	37	6 – 145
Postop ASV	50.8 ± 37.3	43	12.9 – 215
Preop Pressure Gradient	0.031 ± 0.023	0.026	0.003 – 0.11
Postop Pressure Gradient	0.037 ± 0.026	0.030	0.006 – 0.12

Nöroradyoloji

SS-044

TEMPOROMANDİBULER EKLEM DİSFONKSİYONUNDA MRG BULGULARININ PREVALANSI VE GÖZLEMCİLER ARASI UYUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hatice Aydın, Gözde Özer

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Bu çalışmanın amacı, temporomandibuler eklem (TME) disfonksiyonu olan hastalarda MRG bulgularının (disk deplasmanı ve sinyali, osseöz değişiklikler, efüzyon) görülme sıklığını belirlemek ve iki farklı gözlemci arasındaki değerlendirme uyumunu analiz etmektir.

Gereç-Yöntem: TME disfonksiyonu tanısı ile Haziran-Aralık 2025 arasında MRG yapılmış 50 hasta dahil edildi. TME MRG inceleme 1.5T (Philips Achieva, Philips Healthcare, Netherlands) ve 3.0T (GE Signa Architect, GE Healthcare, Milwaukee, USA) MRG cihazlarıyla yapıldı. Protokol; ağız kapalı ve tam açık pozisyonlarda, eklem diskine dik açıyla planlanan sagittal-oblik PD, sagittal-oblik yağ baskılı T2A ve sagittal oblik yüksek çözünürlüklü MERGE sekanslarını içermektedir. İki bağımsız radyolog tarafından; eklem hareketi (normal/kısıtlı/hipermobil), osseöz dejeneratif değişiklikler (var/yok) ve efüzyon (yok/hafif/orta/belirgin) değerlendirildi. Disk konfigürasyonu, sinyali ve deplasman varlığı DLJ skorlamasındaki parametrelere uygun olarak değerlendirildi (0=normal, 1=anterior redüksiyonlu disk deplasmanı, 2=anterior redüksiyonsuz disk deplasmanı, 3=dejenere disk, 4=perfore disk, 5=kayıp disk). Gözlemciler arası uyumun değerlendirilmesinde kategorik veriler için Cohen'in kappa (κ) katsayısı, sıralı veriler için ise ağırlıklı (weighted) kappa katsayısı kullanıldı. κ değerleri 0.00-0.20 çok zayıf, 0.21-0.40 zayıf, 0.41-0.60 orta, 0.61-0.80 iyi ve 0.81-1.00 çok iyi uyum olarak yorumlandı. Prevalans birinci gözlemcinin değerlendirmeleri üzerinden hesaplandı.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 50 hastanın ikisinde görüntüleme her iki radyolog tarafından uygunsuz kabul edildi ve bu hastalar dışlandı. Toplam 48 hasta (35 kadın, 13 erkek; yaş ortalaması: 38.3 ± 15.6 yıl) ve 96 TME çalışmaya dahil edildi. Diskin sinyali ve konumu %49 olguda normal saptanırken, hastaların %20.8'sinde redüksiyonlu disk deplasmanı, %18.8'sinde redüksiyonsuz disk deplasmanı, %8.3'ünde disk dejenerasyonu, %2.1'inde perfore disk ve %1'inde kayıp disk olarak değerlendirildi. Osseöz dejeneratif değişiklikler eklemlerin %62.5'inde saptandı. Eklem efüzyonu hastaların %49'unda izlenmezken, %35.4'ünde hafif, %12.5'inde orta ve %3.1'inde belirgin düzeyde efüzyon saptandı. TME MRG bulgularının dağılımı ve prevalansı Tablo 1'de verildi.

İki bağımsız gözlemci arasındaki uyum analizi sonuçlarına göre (Tablo 2); en yüksek uyum katsayısı eklem hareketi değerlendirmesinde saptandı (κ: 0.85). Disk deplasmanı ve sinyali (κ: 0.76) ile efüzyon miktarı (κ: 0.67) parametrelerinde gözlemciler arasında "iyi" düzeyde istatistiksel uyum izlendi. Osseöz dejeneratif bulguların değerlendirilmesinde ise gözlemciler arası uyumun "orta" düzeyde (κ: 0.46) olduğu saptandı. Tüm parametrelerde

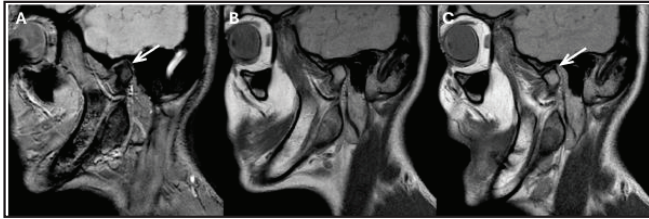
saptanan uyum düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0.001$).

Sonuç: TME disfonksiyonu tanısıyla incelenen hastalarda MRG'de disk patolojileri ve osseöz dejeneratif değişiklikler yüksek prevalans göstermekte olup çalışmamızda hastaların yaklaşık üçte ikisinde saptanmıştır. Çalışmamızda disk deplasmanı ve sinyal özellikleri, eklem hareketi ve efüzyonun değerlendirilmesinde gözlemler arası uyumun "iyi" düzeyde olduğu belirlenmiştir. Buna karşın, osseöz dejeneratif bulguların (subkondral skleroz veya küçük erozyonlar gibi) değerlendirilmesinde literatürle uyumlu olarak daha düşük bir uyum düzeyi saptanmıştır. Bu durum, MRG'nin kortikal kemik yapıları göstermedeki sınırlılıklarına ve buna bağlı değerlendirme farklılıklarına işaret ediyor olabilir.

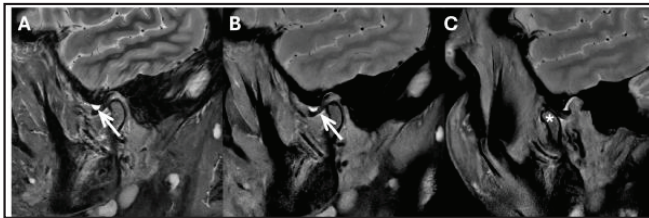
Anahtar Kelimeler: DLJ skorlaması, gözlemler arası uyum, manyetik rezonans görüntüleme, temporomandibüler eklem

Kaynaklar

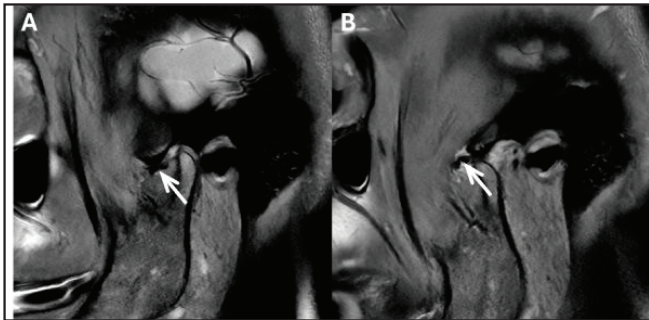
- Willenbrock D, Lutz R, Wuest W, Heiss R, Uder M, Behrends T, Wurm M, Kesting M, Wiesmueller M. Imaging temporomandibular disorders: Reliability of a novel MRI-based scoring system. *Journal of Cranio-Maxillo-Facial Surgery*. 2022;50:230-236.
- Wurm MC, Behrends TK, Wüst W, Wiesmüller M, Wilkierling A, Neukam FW, Schlittenbauer T. Correlation between pain and MRI findings in TMD patients. *Journal of Cranio-Maxillo-Facial Surgery*. 2018;46:1167-1171.

Resim-1. 38 yaşında kadın hasta. (A) Sagittal oblik MERGE görüntüde mandibula kondilinde düzleşme, eklem yüzünde kortikal düzensizlik (ok) ve eklem mesafesinde daralma izleniyor. (B) Ağız kapalı ve (C) ağız açık pozisyonunda PD görüntülerde mandibuler kondilin kısıtlanmış hareketi (ok) izleniyor. Eklem diski ayrıca seçilemiyor (kayıp disk bulgusu).

Resim-2. 52 yaşında kadın hasta. (A) Sagittal oblik STIR görüntüde eklem içerisinde efüzyon (ok) izleniyor. (B) Ağız kapalı ve (C) ağız açık pozisyonunda PD görüntülerde anterior redüksiyonlu disk deplasmanı (ok) ve mandibuler kondilin (asterisk) hiper mobil olduğu izleniyor.

Resim-3. 36 yaşında erkek hasta. (A) Ağız kapalı ve (B) ağız açık pozisyonunda PD görüntülerde mandibuler kondilin normal hareketi ve anterior redüksiyonsuz disk deplasmanı (oklar) izleniyor.

Tablo 1. TME MRG bulgularının dağılımı ve prevalansı (n=96)			
	MRG bulguları	n	%
Disk bulguları	Normal disk	47	49
	Redüksiyonlu disk deplasmanı	20	20.8
	Redüksiyonsuz disk deplasmanı	18	18.8
	Dejenere disk	8	8.3
	Perfore disk	2	2.1
	Missing disk	1	1
Osseöz dejenerasyon	Osseöz dejeneratif değişiklik yok	36	37.5
	Osseöz dejeneratif değişiklik var	60	62.5
Efüzyon	Efüzyon yok	47	49
	Hafif dereceli efüzyon	34	35.4
	Orta dereceli efüzyon	12	12.5
	Belirgin efüzyon	3	3.1

Tablo 2. TME MRG Parametrelerinin Değerlendirilmesinde Gözlemler Arası Uyum			
	Kappa (κ) Değeri	%95 Güven Aralığı (CI)	Uyum Düzeyi
Eklem hareketi	0.85	(0.76 - 0.94)	Çok İyi
Disk deplasmanı ve sinyali	0.76*	(0.65 - 0.86)	İyi
Efüzyon miktarı	0.67*	(0.54 - 0.80)	İyi
Osseöz dejeneratif değişiklikler	0.46	(0.28 - 0.63)	Orta

* Ağırlıklı (weighted) Kappa kullanılmıştır.

Nöroradyoloji

SS-047

PREOPERATİF GLİAL TÜMÖR KARAKTERİZASYONUNDA MULTİPARAMETRİK MR: MR SPEKTROSKOPİ, PERFÜZYON VE ADC PARAMETRELERİNİN PATOLOJİK GRADE VE IDH DURUMU İLE KORELASYONU

Meryem Elif Özbudak Cömert, Sertaç Bekir Cömert, Burak Mert Akhan, Emetullah Cindil, Nil Tokgöz

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Gliomlar, yetişkinlerde beyinde en sık görülen primer neoplazilerdir. Gliomlarda görüntüleme yöntemleri; ameliyat öncesi tanı, tümör derecesinin ve prognozunun belirlenmesi, tedavi yaklaşımının planlanması, tedaviye yanıtın değerlendirilmesinde kritik öneme sahiptir. En yaygın kullanılan görüntüleme yöntemi olan Konvansiyonel MR, lezyonun biyolojik davranışını, derecesini, tedaviye yanıtın ve prognoz tahmin edilmesi gibi önemli konularda yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle biz de bu çalışmada; glial tümörlerde ileri MR teknikleri olan, MR Spektroskopi, Perfüzyon MR ve Difüzyon Parametrelerinin (ADC), tümör derecesi ve izositrat dehidrogenaz (IDH) mutasyon durumu ile olan ilişkisini değerlendirmek ve bu tekniklerin tümör biyolojik agresifliğini yansıtmaya potansiyelini ortaya koymayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Aralık 2023-Ocak 2026 tarihleri arasında histopatolojik olarak tanısı doğrulanmış 36 glial tümör olgusu (15 grade 2, 7 grade 3, 14 grade 4) retrospektif olarak incelendi. Tüm hastalarda preoperatif olarak, MR spektroskopisinde; Cho/Cr ve Cho/NAA oranları, perfüzyon MR'da; lezyonun kistik/nekrotik alanları dışlanarak solid komponentinden veya patolojik sinyal intensitesi içeren alandan ve normalizasyon için ayna görüntüsü olarak kontralateral hemisferde normal parankimden ROI (0.5-0.7cm²) ölçümleriyle CBV oranları hesaplandı. Difüzyon ağırlıklı görüntülemelerde lezyonun en kısıtlı difüzyon gösteren alanıyla benzer şekilde kontralateral hemisferden normal parankimden ADC oranları hesaplandı. Tümörler histopatolojik olarak WHO grade ve IDH-Mutant/IDH-Wild Type durumuna göre gruplandırıldı. İstatistiksel analizlerde non-parametrik testler (Kruskal-Wallis, Mann-Whitney U) kullanıldı.

Bulgular: WHO Grade 2, 3 ve 4 tümörler arasında Cho/Cr oranı, Cho/NAA oranı, lezyon/normal parankim CBV ve ADC oranlarının tamamında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptandı (sırası-

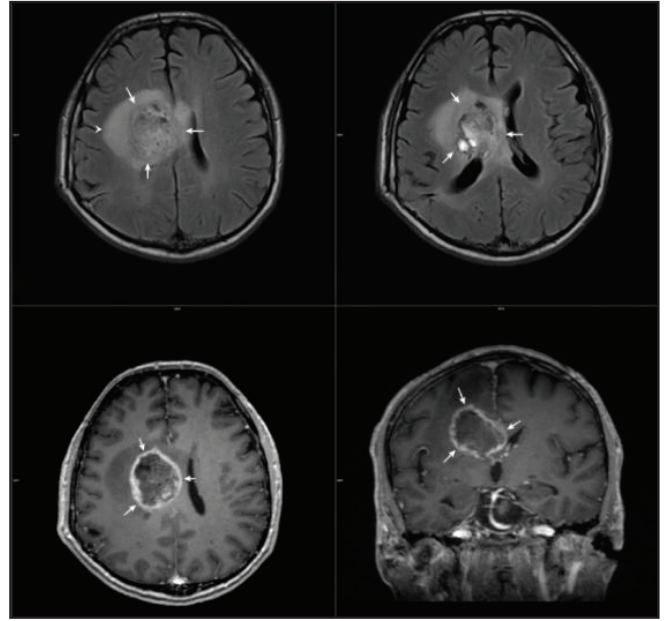
la $p<0.01$, $p<0.05$, $p<0.01$ ve $p<0.01$). IDH analizinde ise Cho/Cr oranı, Cho/NAA oranı, lezyon/normal parankim CBV ve ADC oranları IDH wild-type grupta anlamlı olarak farklı bulundu (sırasıyla $p<0.05$, $p<0.01$, $p<0.01$ ve $p<0.01$). IDH wild-type tümörlerde Cho/Cr ve Cho/NAA oranlarının daha yüksek olması artmış metabolik aktiviteyi, CBV oranının belirgin yüksekliği artmış tümör vaskülaritesini, ADC oranının düşük olması ise hipersellülariteyi düşündürmektedir. Tüm parametreler arasında ADC oranı, hem tümör derecesi hem de IDH durumunun ayırımında en belirgin ayırt edici parametre olarak öne çıkarken, CBV oranı bu bulguları tamamlayıcı ikinci güçlü parametre olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada, glial tümörlerde MR spektroskopisi, perfüzyon ve difüzyon parametrelerinin hem histopatolojik tümör derecesi, hem de IDH moleküler durumu ile anlamlı korelasyon gösterdiği saptanmıştır. Literatürle uyumlu olarak, tümör derecesi arttıkça Cho/Cr ve Cho/NAA oranlarında artış izlenmesi, artmış hücre membranı döngüsü ve metabolik aktivite ile, CBV oranının yüksekliği artmış anjiyogenez ve vaskülarite ile, ADC oranının düşüklüğü ise artmış hücre sellülaritesi ile ilişkilendirilebilir. Çalışmanın kısıtlılıkları arasında, sınırlı örneklem büyüklüğü ve ROI seçimine bağlı ölçüm değişkenliği yer almaktadır. Buna rağmen elde edilen bulgular ileri MR tekniklerinin kullanılmasının, glial tümörlerin histopatolojik derecelendirilmesi, biyolojik agresifliği ve moleküler özelliklerinin preoperatif değerlendirilmesinde değerli bir non-invaziv biyobelirteç olduğunu desteklemektedir.

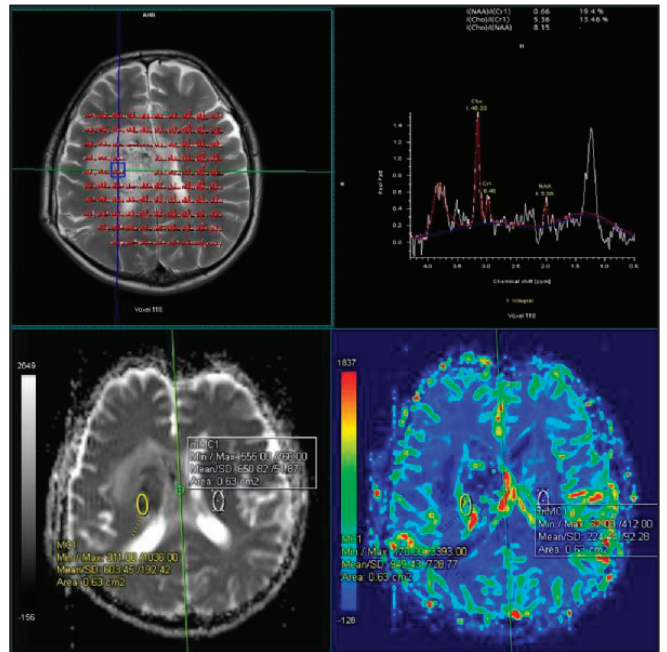
Anahtar Kelimeler: Difüzyon Ağırlıklı Görüntüleme, Glial Tümörler, Histopatolojik Derece ve IDH durumu, MR spektroskopisi, Perfüzyon MR

Kaynaklar

- 1- Seker S, Altay T, Uysal E, Cine HS, Yavuz AY, Avcı I. The correlation histopathological and conventional/advanced MRI techniques in glial tumors. *Cir Cir.* 2025 Jan 9;93(2):129-137. doi: 10.24875/CIRU.23000648. PMID: 39787621.
- 2-Server A, Kulle B, Gadmar ÖB, Josefsen R, Kumar T, Nakstad PH. Measurements of diagnostic examination performance using quantitative apparent diffusion coefficient and proton MR spectroscopic imaging in the preoperative evaluation of tumor grade in cerebral gliomas. *Eur J Radiol.* 2011 Nov;80(2):462-70. doi: 10.1016/j.ejrad.2010.07.017. Epub 2010 Aug 13. PMID: 20708868.
- 3-Hakyemez B, Erdogan C, Ercan I, Ergin N, Uysal S, Atahan S. High-grade and low-grade gliomas: differentiation by using perfusion MR imaging. *Clin Radiol.* 2005 Apr;60(4):493-502. doi: 10.1016/j.crad.2004.09.009. PMID: 15767107.
- 4-Bulik M, Jancalek R, Vanicek J, Skoch A, Mechl M. Potential of MR spectroscopy for assessment of glioma grading. *Clin Neurol Neurosurg.* 2013 Feb;115(2):146-53. doi: 10.1016/j.clineuro.2012.11.002. Epub 2012 Dec 10. PMID: 23237636.
- 5-Cindil E, Sendur HN, Cerit MN, Dag N, Erdogan N, Celebi FE, Oner Y, Tali T. Validation of combined use of DWI and percentage signal recovery-optimized protocol of DSC-MRI in differentiation of high-grade glioma, metastasis, and lymphoma. *Neuroradiology.* 2021 Mar;63(3):331-342. doi: 10.1007/s00234-020-02522-9. Epub 2020 Aug 21. PMID: 32821962.
- 6-Campos LG, de Oliveira FH, Antunes ACM, Duarte JÁ. Evaluation of glial tumors: correlation between magnetic resonance imaging and histopathological analysis. *Radiol Bras.* 2024 Sep 16;57:e20240025. doi: 10.1590/0100-3984.2024.0025. PMID: 39290827; PMCID: PMC11406976.
- 7-Law M, Yang S, Wang H, Babb JS, Johnson G, Cha S, Knopp EA, Zagzag D. Glioma grading: sensitivity, specificity, and predictive values of perfusion MR imaging and proton MR spectroscopic imaging compared with conventional MR imaging. *AJNR Am J Neuroradiol.* 2003 Nov-Dec;24(10):1989-98. PMID: 14625221; PMCID: PMC8148904.

Resim 1. Aksiyel FLAIR, post kontrast T1 aksiyel ve koronal görüntüleri. Ok işaretleri kitle lezyonunu, ok başı kitle çevresindeki ödem alanını göstermektedir.

Resim 2. Kitle lezyonundan yapılan MR spektroskopiyeye ait grafik ve metabolit oranları. Perfüzyon MR (CBV) ve ADC görüntülemeye kitle lezyonundan ve normal parankimden yapılan ROI ölçümleri.

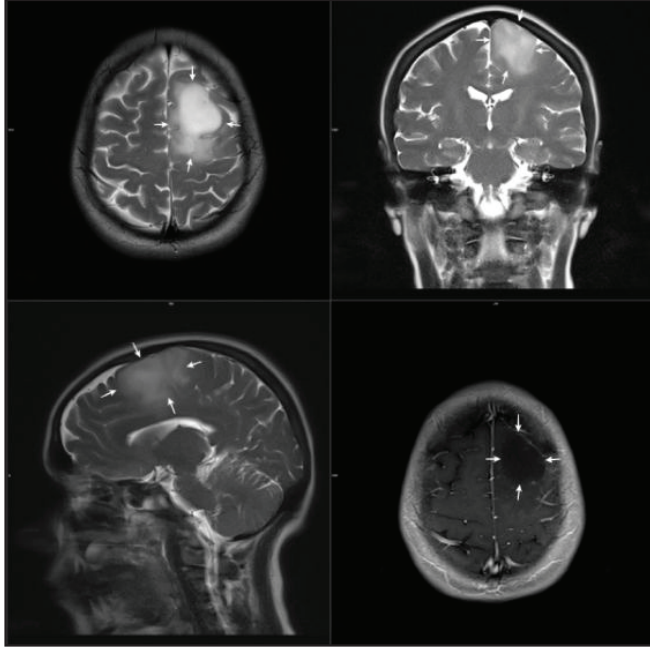
Nöroradyoloji

SS-048

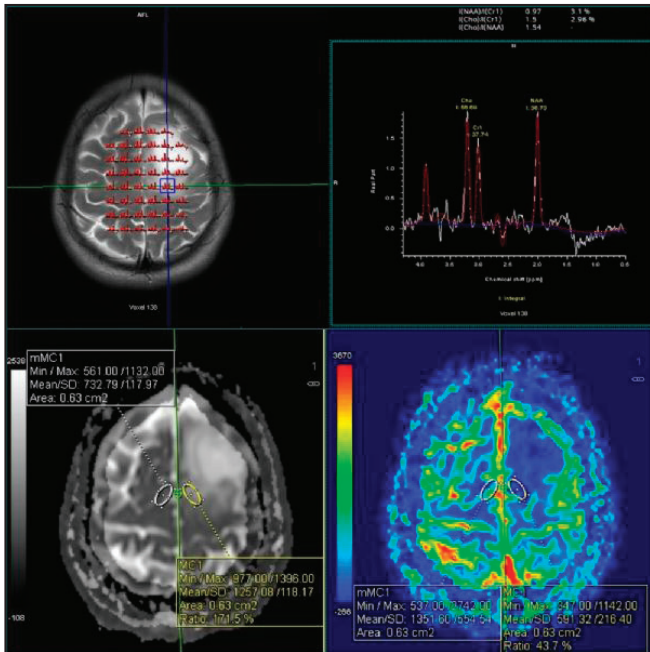
HİPERTROFİK OLİVAR DEJENERASYONDA MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME BULGULARI VE GUILLAIN-MOLLARET ÜÇGENİ İLE İLİŞKİSİ: OLGU SERİSİ

Gamze Büşra Sarı, Sena Ünal, Elif Peker

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı

Resim 3. Aksiyel, koronal ve sagittal T2, post kontrast T1 aksiyel görüntüleri. Ok işaretleri kitle lezyonunu göstermektedir. Post kontrast T1 aksiyel görüntüde lezyonda kontrast tutulumu olmadığı görülmektedir.

Resim 4. Kitle lezyonundan yapılan MR spektroskopisi ait grafik ve metabolit oranları. Perfüzyon MR (CBV) ve ADC görüntülemeye kitle lezyonundan ve normal parankimden yapılan ROI ölçümleri.

Giriş ve Amaç: Hipertrofik olivar dejenerasyon (HOD), medulla oblongatada yer alan inferior olivar nukleusun hipertrofi ile karakterize nadir bir transsinaptik dejenerasyon formudur (1,2). En sık Guillain-Mollaret üçgeni olarak bilinen dentat nukleus, red nukleus ve inferior olivar nukleus arasındaki dentato-rubro-olivar yolun hasarı sonucunda gelişir (3). Bu anatomik ağ motor koordinasyon ve serebellar fonksiyonların düzenlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Guillain ve Mollaret tarafından tanımlanan bu yolaktaki kesintiler inferior olivar nukleusta dejeneratif değişikliklere yol açarak karakteristik manyetik rezonans görüntüleme (MRG) bulgularının ortaya çıkmasına neden olur (1,3). Klinik olarak palatal tremor, okülopalatal miyoklonus, ataksi, nistagmus ve vertigo gibi çeşitli nörolojik semptomlar görülebilmektedir (7). Bu çalışmanın amacı hipertrofik olivar dejenerasyon tanısı alan hastalarda manyetik rezonans görüntüleme bulgularını değerlendirmek ve görüntüleme özelliklerini Guillain-Mollaret üçgeni ile ilişkili anatomik yollarla birlikte ortaya koymaktır.

Materyal ve Metod: Bu retrospektif çalışmaya Ekim 2014 – Kasım 2025 tarihleri arasında merkezimizde hipertrofik olivar dejenerasyon ile uyumlu olarak değerlendirilen 19 hastanın beyin MRG incelemeleri dahil edildi. Hastaların yaş ortalaması $47,5 \pm 19,1$ yıl (min-maks: 11-78) olup 11'i erkek (%57,9), 8'i kadın (%42,1) idi. Tüm hastalarda inferior olivar nukleusun morfolojisi ve sinyal özellikleri değerlendirildi. Özellikle T2 ve FLAIR sekanslarında inferior olivar nukleusta sinyal artışı ve nukleusta genişleme varlığı araştırıldı. Ayrıca Guillain-Mollaret üçgeninin bileşenleri olan dentat nukleus, red nukleus ve santral tegmental trakt ile ilişkili olası primer lezyonlar analiz edildi. Görüntüleme bulguları primer lezyonun lokalizasyonu ile ilişkilendirilerek değerlendirildi.

Bulgular: MRG incelemelerinde tüm hastalarda HOD için karakteristik bulgular olan inferior olivar nukleusta T2 hiperintensitesi izlenmiştir (2,5). Olguların 12'sinde sağ (%63,2), 3'ünde sol (%15,8) ve 4'ünde bilateral (%21,1) inferior olivar dejenerasyon saptanmıştır. Olguların bir kısmında inferior olivar nukleusta genişleme izlenmiştir. Primer lezyonun lokalizasyonuna bağlı olarak inferior olivar dejenerasyon ipsilateral, kontralateral veya bilateral olarak gözlenmiştir. Santral tegmental traktı etkileyen lezyonlarda ipsilateral inferior olivar dejenerasyon gelişirken, dentat nukleus veya süperior serebellar pedinkülü etkileyen lezyonlarda kontralateral tutulum izlenmiştir (3). Her iki yolak bileşeninin etkilendiği bazı olgularda bilateral inferior olivar dejenerasyon saptanmıştır (5). Olguların bir kısmında posterior fossa veya beyin sapına ait altta yatan patolojiler (iskemik lezyonlar, hemorajik değişiklikler veya diğer yapısal lezyonlar) belirlenirken, bazı hastalarda inferior olivar dejenerasyon ile ilişkili belirgin bir primer lezyon saptanmamıştır.

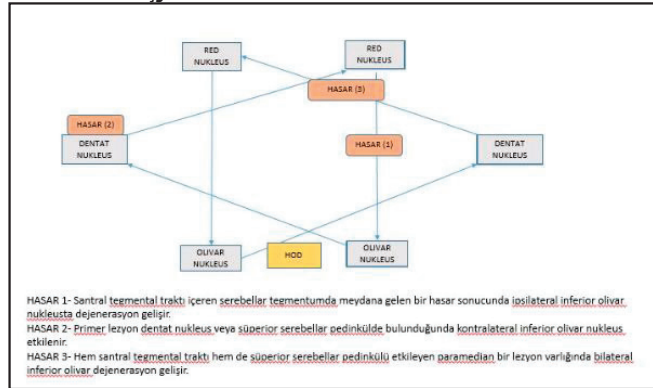
Tartışma: HOD, Guillain-Mollaret üçgenindeki dentato-rubro-olivar yolun kesintiye uğraması sonucu gelişen nadir bir transsinaptik dejenerasyon formudur (1-3). Manyetik rezonans görüntülemeye inferior olivar nukleusta T2 hiperintensitesi ile nukleusta genişleme en karakteristik bulgulardır (2,5). Bu bulguların tanınması, özellikle posterior fossa ve beyin sapı lezyonlarının değerlendirilmesinde doğru tanıya ulaşılmasına ve diğer beyin sapı patolojileri ile karışmasının önlenmesine katkı sağlar (4,10).

Anahtar Kelimeler: Guillain-Mollaret üçgeni, hipertrofik olivar dejenerasyon, inferior olivar nukleus, manyetik rezonans görüntüleme, transsinaptik dejenerasyon

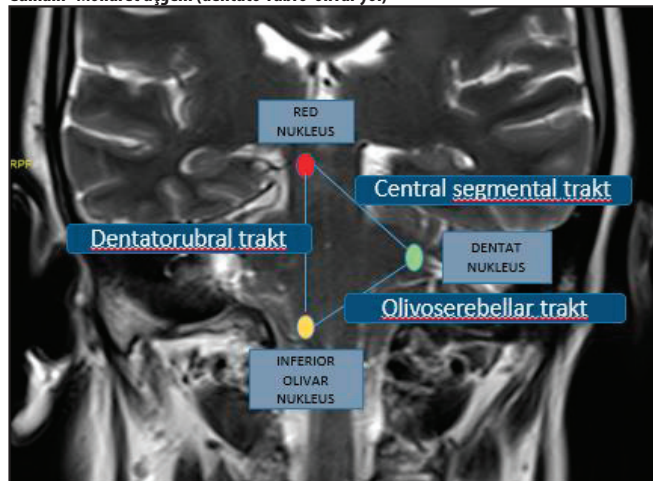
Kaynaklar

- Guillain G, Mollaret P. Deux cas de myoclonies synchrones et rythmées vélo-piaryngo-oculo-diaphragmatiques. Le problème anatomique et physiopathologique de ce syndrome. Rev Neurol (Paris). 1931;2:545-566.
- Wang H, Wang Y, Wang R, Li Y, Wang P, Li J, Du J. Hypertrophic olivary degeneration: A comprehensive review focusing on etiology. Brain Res. 2019 Sep 1;1718:53-63. doi: 10.1016/j.brainres.2019.04.024. Epub 2019 Apr 23. PMID: 31026459.
- Murdoch S, Shah P, Jampana R. The Guillain-Mollaret triangle in action. Pract Neurol. 2016 Jun;16(3):243-6. doi: 10.1136/practneurol-2015-001142. Epub 2016 Jan 6. PMID: 26740379.
- Ogut E, Armagan K, Tufekci D. The Guillain-Mollaret triangle: a key player in motor coordination and control with implications for neurological disorders. Neurosurg Rev. 2023 Jul 20;46(1):181. doi: 10.1007/s10143-023-02086-1. PMID: 37468768.
- Carr CM, Hunt CH, Kaufmann TJ, Kotsenas AL, Krecke KN, Wood CP. Frequency of bilateral hypertrophic olivary degeneration in a large retrospective cohort. J Neuroimaging. 2015 Mar-Apr;25(2):289-295. doi: 10.1111/jon.12118. Epub 2014 Apr 9. PMID: 24716899.
- Sabat S, Mannering N, Agarwal A. Hypertrophic olivary degeneration: Case series and review of literature. J Neurol Sci. 2016 Nov 15;370:180-186. doi:10.1016/j.jns.2016.09.055. Epub 2016 Sep 28. PMID: 27772756.
- Tilikete C, Desestret V. Hypertrophic Olivary Degeneration and Palatal or Oculopalatal Tremor. Front Neurol. 2017 Jun 29;8:302. doi: 10.3389/fneur.2017.00302. PMID: 28706504; PMCID: PMC5490180.
- Palacios Bote R, Fernández-Gil MA. Degeneration of the brainstem. Semin Ultrasound CT MR. 2013 Apr;34(2):142-52. doi: 10.1053/j.sult.2013.01.005. PMID: 23522779.
- Raeder MTL, Reis EP, Campos BM, Zamilute IAG, França Júnior MC, Reis F. Transaxonal degenerations of cerebellar connections: the value of anatomical knowledge. Arq Neuropsiquiatr. 2020 May;78(5):301-306. doi: 10.1590/0004-282x20200021. Epub 2020 Jun 1. PMID: 32490959.
- Elnekiedy A, Naguib N, Hamed W, Mekky J, Hassan HHM. MRI and neurological presentation of hypertrophic olivary degeneration. Egypt J Radiol Nucl Med. 2016;47(3):1019-1029.

Guillain-Mollaret üçgeni

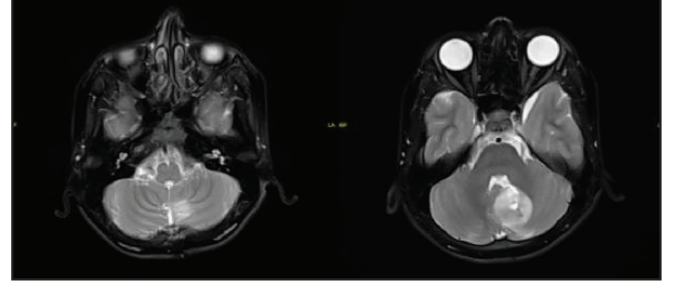
Guillain-Mollaret üçgeni (dentato-rubro-olivary yol)

Hastaların manyetik rezonans görüntüleme bulguları

Hasta	T2A'de hiperintensiyon	ION hiperintensiyon	T2A'de ION'da atrofik değişim	Dilüzyon kısıtlanması	Dentat atrofi	T2A'de Dentat nukleusta hiperintensiyon	SC'de hacim kaybı	T2A'de hiperintensiyon	Red nukleusta değişim	Serebellar hemisferde atrofi	Pedinkül asimetrisi	4. ventrikül asimetrisi
1 var	var	yok	yok	yok	yok	var	var	var	yok	yok	var	yok
2 var	var	yok	yok	var	var	yok	yok	yok	yok	var	yok	var
3 var	var	yok	yok	yok	var	yok	var	yok	yok	var	yok	var
4 var	var	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok	yok	var	var	var
5 var	var	yok	yok	var	var	var	var	yok	yok	var	var	var
6 var	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok
7 var	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok
8 var	var	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok	yok	var	var	var
9 var	var	yok	yok	var	var	var	yok	yok	yok	var	var	var
10 var	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok
11 var	var	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok	yok	var	yok	yok
12 var	var	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok
13 var	var	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok	yok	yok	var	yok
14 var	var	yok	yok	var	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok
15 var	var	yok	yok	var	var	var	yok	yok	yok	var	var	var
16 var	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok	yok	yok
17 var	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	var	yok	yok
18 var	var	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok	yok
19 var	var	yok	yok	var	var	yok	yok	yok	yok	var	var	yok

Sağ taraflı ION dejenerasyonu

Aksiyel T2A görüntüde sağ unilateral inferior olivar nukleus dejenerasyonu ve sol süperior serebellar pedinkülü etkileyen lezyon izlenmektedir.

Tablo 1. HOD'lu hastalarda demografik bilgiler, olası etiyoloji, inferior olivar tutulum ve primer lezyon lokalizasyonu

Hasta No	Yaş	Cinsiyet	Etiyoloji	ION Tutulumu	Primer Lezyon Lokalizasyonu	Klinik bulgu
1	48	erkek	trauma (ikinci beyin sapı kanaması sonucu)	bilateral	pons	davranış sorunları
2	18	kadın	serebellar displastik gangliositom	sağ	serebellar hemisfer	baş dönmesi
3	31	erkek	medullablastom	bilateral	4. ventrikül tabanı-pons	denge kaybı, dilde uyuşma
4	37	kadın	kavernom	sağ	pons	baş ağrısı, denge kaybı
5	46	erkek	pitüitü gliom	sol	süperior serebellar pedinkül	denge bozukluğu
6	11	erkek	dişilik diencefal gliyal tümör	sağ	serebellum	baş ağrısı
7	48	erkek	hipertansif mikrosanjiyopatiye bağlı kanama sonucu	sağ	pons	baş ağrısı
8	24	kadın	dişilik diencefal gliyal tümör	sağ	pons- mesensefalon	pitüitü sol göz
9	21	erkek	dişilik diencefal gliyal tümör	sağ	sol serebellar hemisfer	baş dönmesi
10	59	kadın	belirgin lezyon saptanmadı	sağ	belirgin lezyon saptanmadı	baş ağrısı
11	60	erkek	glioblastom	sağ	sol serebellar pedinkülden talamusa uzanan	konuşma güçlüğü, kuvvet kaybı
12	47	kadın	belirgin lezyon saptanmadı	sağ	belirgin lezyon saptanmadı	baş dönmesi, titreme
13	29	kadın	medullablastom	bilateral	vermis, sağ serebellar hemisfer	baş ağrısı, denge bozukluğu, yürümada güçlük
14	78	kadın	kanama	sol	sağ serebellar hemisfer	baş dönmesi
15	76	erkek	glioblastom	sol	sağ serebellar hemisfer, vermis	bulantı, baş dönmesi
16	47	erkek	anevrizma	bilateral	mesensefalon- interpedinküler sistem	-
17	42	erkek	metastaz	sağ	sol serebellar hemisfer	kasa türetili bel ağrısı
18	59	kadın	belirgin lezyon saptanmadı	sağ	belirgin lezyon saptanmadı	baş ağrısı
19	64	erkek	glioblastom	sağ	sol serebellar hemisfer	denge bozukluğu

Nöroradyoloji

SS-049

EVALUATION OF THE TYPE AND INCIDENCE OF CIRCLE OF WILLIS ANATOMICAL VARIANTS ACCORDING TO GENDER BY MAGNETIC RESONANCE ANGIOGRAPHY

Halime Kabalcı¹, Volkan Kızılgöz²¹Anatomy Department, Faculty of Medicine, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş²Radiology Department, Faculty of Medicine, Erzincan Binali Yıldırım University, Erzincan

Objective: Circulus arteriosus cerebri is called the "Circle of Willis" because it was first described in 1664 by Thomas Willis, an English physician. The Circle of Willis is an important vascular network that ensures continuity of cerebral blood flow. The ideally described shape of the Circle of Willis is seen in 35-45% of individuals. Various variants are encountered in the remaining cases. This study aims to determine the type and incidence of variants of the Circle of Willis in healthy individuals.

Materials-Methods: In this study, Magnetic Resonance Angiography (MRA) images of 608 adult patients were examined. In the images obtained with the three-dimensional (3D) time-of-flight (TOF) technique, the diameters of all arteries participating in the

Circle of Willis and the diameter of the basilar artery (BA) were measured. Measurements were taken in the axial plane. The vessel segments were named similarly to those in the literature (Figure 1). The variants of the circle were examined in two parts as anterior and posterior circulation variants. The Krabbe-Hartkamp classification was used to define the anterior and posterior circulation variants (Figure 2 and 3). The integrity of the circle is examined in three groups; complete, partially complete and incomplete circle. In addition, the correlations of the vessel diameters with gender and age groups were presented.

Results: In this study; 60.2% of patients were female, 39.8% were male (Table 1). The average age of the patients was 56.6. The most common variant was Type A in the anterior (55.9%) and posterior (35.7%) circulation (Figure 4). Types G and type H were other common variants in the anterior circulation. Type E and type D were the second and third most common in the posterior circulation. There were also variations that did not confirm the classification in our study (Table 2). Two different variants that do not conform to the classification were detected in the anterior circulation. Four different variants that do not conform to the classification were detected in the posterior circulation. In women, the left A1 (first segment of the a. cerebri anterior) value showed higher calibration than in men. While the right A1 and left A1 diameters of those aged ≤ 40 years were higher than those aged >40 years, the situation was the opposite in BA (Table 3). In the posterior circulation, a very low-level, positive correlation was found between age and BA and P1 (L). A significant, negative, very low-level correlation was found between age and the diameter of A1 (R) and A1 (L) in the anterior circulation. Vessel diameters were found to be significantly higher than the data in the literature. Significant differences were found in the distribution of Circle of Willis configurations among age groups. Furthermore, the proportion of women in group C was higher than in group P and group I.

Conclusion: Although the distribution of variations is consistent with other studies and meta-analyses in the literature, vessel diameters were measured more frequently than in studies in the literature. The results of this study should be compared with other studies and carefully examined in this respect.

Keywords: Circle of Willis, Magnetic resonance angiography, variant

Kaynaklar

- Chen HW, Yen PS, Lee CC. Magnetic resonance angiographic evaluation of circle of Willis in general population: A morphologic study in 507 cases. *Chin. J. Radiol.* 2004; 29:223-229.
- Keeranghat PP, Jagadeesan D, Prakash ML, Gupta R. Evaluation of normal variants of circle of Willis at MRI. *Int. J. Res. Med. Sci.* 2018;6(5):1617-1622. doi: 10.18203/2320-6012.ijrms20181497.
- Kızılgöz V, Kantarcı M, Kahraman Ş. Evaluation of Circle of Willis variants using magnetic resonance angiography. *Sci Rep.* 2022 Oct 20; 12:17611. doi:10.1038/s41598-022-21833-w
- Krabbe-Hartkamp MJ, Van Der Grond J, De Leeuw FE, De Groot JC, Algra A, Hillen B, et al. Circle of Willis: Morphologic variation on three-dimensional time-of-flight MR angiograms. *Radiology.* 1998; 207:103-112.
- Maaly MA, Ismail AA. Three dimensional magnetic resonance angiography of the circle of Willis: Anatomical variations in general Egyptian population. *Egypt J Radiol Nucl Med.* 2011; 42:40512.
- Moore KL, Dalley AF, Agur AMR. Clinically oriented anatomy. 7th Ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2014.
- Naveen SR, Bhat V, Karthik GA. Magnetic resonance angiographic evaluation of circle of Willis: A morphologic study in a tertiary hospital set up. *Ann Indian Acad Neurol* 2015; 18:391-7.
- Ophelders MEH, van Eldik MJA, Vos IN, Beentjes YS, Velthuis BK, Ruigrok YM. Anatomical differences of intracranial arteries according to sex: a systematic review and meta-analysis. *Journal of Neuroradiology.* February 2024; Volume 51, Issue 1, Pages 10-15
- Ravikanth R, Philip B. Magnetic resonance angiography determined variations in the circle of Willis: Analysis of a large series from a single center. *Tzu Chi Med.* 2019; 31(1):52-59. doi: 10.4103/tcmj.tcmj_167_17.
- Ustabasıoğlu FE, Solak S. Magnetic Resonance Angiographic Evaluation of Anatomic Variations of the Circle of Willis. *Haydarpasa Numune Med. J.* 2019; 59(3): 291-29
- Waschke J, Böckers TM, Paulsen F. Sobotta Anatomie Konu Kitabı Elsevier (Çeviri Ed. Sargon MF). Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri; 2016.

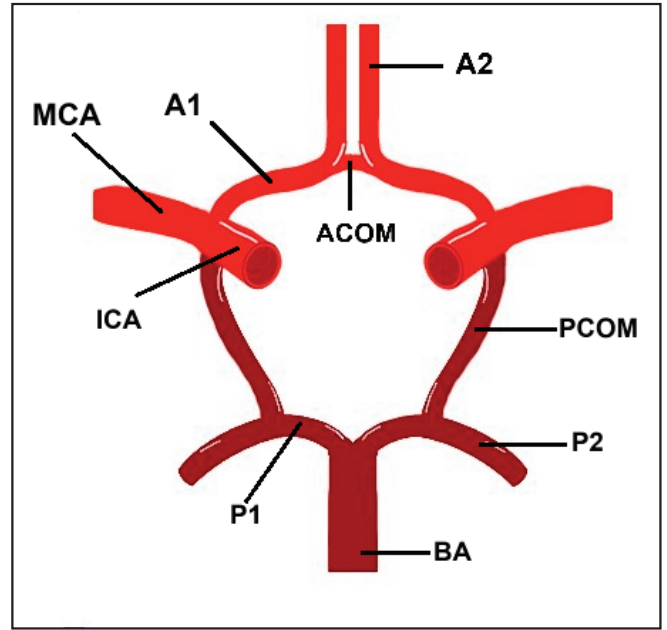

Figure 1. Naming and schematic representation of the vessels forming the Circle of Willis: A1: pre-communicating segment of the ACA, A2: post-communicating segment of the ACA, Acom: anterior communicating artery, ICA: internal carotid artery, MCA: middle cerebral artery, Pcom: posterior communicating artery, P1: pre-communicating segment of the PCA, P2: post-communicating segment of the PCA, BA: basilar artery.

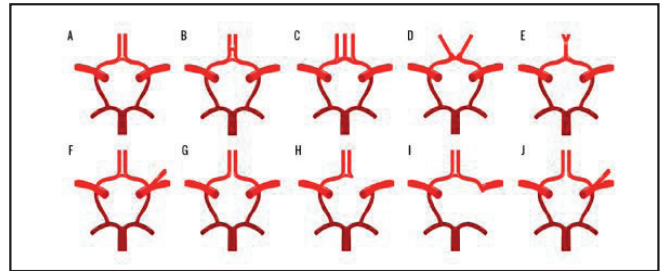

Figure 2. Anterior circulation variants Type A, normal anatomical morphology (no variant) Type B, more than one Acom Type C, A. callosomarginalis (the median artery of the corpus callosum) arises from Acom Type D, fusion of the ACAs over a short distance Type E, ACA forms a common trunk and split distally into two A2 segments. Type F, MCA originates from the ICA as two separate trunks Type G, hypoplasia or absence of an Acom Type H, one of the ACA have an absent or hypoplastic Type I, one of the ICA have an absent or hypoplastic Type J, hypoplasia or absence of an Acom and duplicated MCA

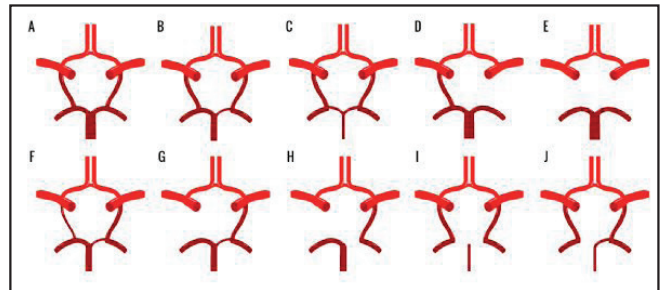

Figure 3. Posterior circulation variants Type A, normal anatomical morphology (no variation) Type B, unilateral fetal type PCA* (hypoplasia of unilateral P1) Type C, bilateral fetal type PCA (hypoplasia of bilateral P1) Type D, absence of unilateral Pcom Type E, absence of bilateral Pcom (isolated posterior circulation) Type F, unilateral fetal type PCA (hypoplasia of P1) and hypoplasia of the contralateral Pcom Type G, unilateral fetal type PCA (hypoplasia of P1) and absence of the contralateral Pcom Type H, unilateral fetal type PCA (absence of P1) and absence of the contralateral Pcom Type I, bilateral fetal type PCA (absence of P1 segments of both the PCAs) Type J, bilateral fetal type PCA (absence of P1 segment of the PCA and hypoplasia of the contralateral P1 segment (*Fetal type PCA describes a condition where Pcom is larger diameter than P1 segment).

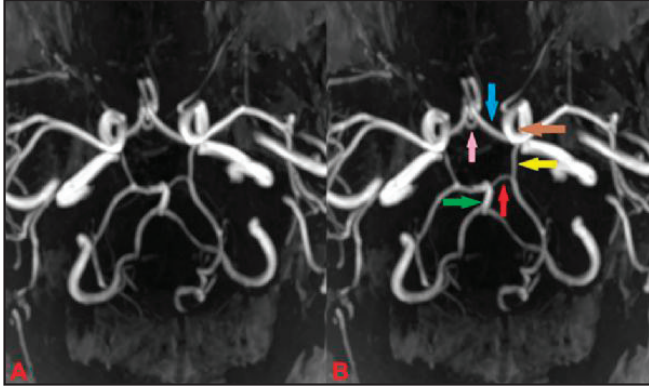

Figure 4. MRA image of a patient with no variations in anterior and posterior circulation (A). The green arrow points to BA, the red arrow points to P1 segment of the PCA, the yellow arrow points to Pcom, the brown arrow points to ICA, the blue arrow points to A1 segment of the ACA, the pink arrow points to Acom (B).

Table. Demographic characteristics of patients

Patient Characteristics	Number of patients (n)	Percentage (%)
Gender		
Male	242	39.80
Female	366	60.20
Age		
<=40		18.26
>40		81.24
Age groups		
18-29	44	07.24
30-39	58	09.54
40-49	90	14.80
50-59	129	21.22
60-69	156	25.26
>=70	131	21.55

Table. Incidence of anterior and posterior circulations variants

Anterior circulation variants	Number of patients (n)	Percentage (%)	Posterior circulation variants	Number of patients (n)	Percentage (%)
A	340	55.92	A	217	35.69
B	0	00.00	B	8	01.32
C	6	00.99	C	0	00.00
D	15	02.47	D	149	24.51
E	3	00.49	E	172	28.29
F	1	00.16	F	4	00.66
G	198	32.57	G	5	00.82
H	43	07.07	H	37	06.09
I	0	00.00	I	3	00.49
J	0	00.00	J	4	00.66
OTHER	2	00.33	OTHER	9	001.48

Table. Vessel diameters by gender and age

Vessel	Mean ± SD	Male	Female	p value	<=40 age	>40 age	p value
ICA (R)	5,40±0,77	5,45±0,80	5,36±0,75	0.187	5,41±0,62	5,40±0,80	0.869
ICA (L)	5,35±0,73	5,40±0,75	5,31±0,71	0.136	5,36±0,66	5,35±0,74	0.894
A1 (R)	3,04±0,56	3,03±0,55	3,05±0,56	0.706	3,29±0,54	2,99±0,55	<0,001*
A1 (L)	3,02±0,47	2,96±0,50	3,06±0,45	0.013*	3,19±0,46	2,98±0,47	<0,001*
Acom	2,14±0,46	2,10±0,45	2,17±0,46	0.194	2,22±0,43	2,12±0,46	0.082
BA	3,98±0,57	4,00±0,63	3,96±0,53	0.443	3,87±0,42	4,00±0,60	0.018*
P1 (R)	2,85±0,53	2,84±0,61	2,86±0,46	0.291	2,86±0,40	2,85±0,55	0.430
P1(L)	2,96±0,51	2,98±0,52	2,96±0,51	0.742	2,94±0,50	2,97±0,52	0.679
Pcom (R)	2,15±0,52	2,16±0,54	2,15±0,51	0.974	2,15±0,45	2,15±0,54	0.995
Pcom (L)	2,04±0,55	2,04±0,61	2,05±0,51	0.925	2,02±0,47	2,05±0,57	0.811

SD: standart deviation

Nöroradyoloji

SS-050

AKCİĞER KANSERİNDE TEDAVİYE BAĞLI KRANİYAL YAPISAL DEJENERATİF DEĞİŞİKLİKLERİN MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Veyisel Kaplanoğlu¹, Cansu Öztürk¹, Ece Aylin Tan Kaynar¹, Aytekin Mangal¹, Tuba İnal Cengiz², Oktay Ünsal³, Mumin Kurt⁴

¹Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara

²Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara

³Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Tıbbi Onkoloji Kliniği, Ankara

⁴Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyasyon Onkolojisi Kliniği, Ankara

Giriş-Amaç: Akciğer kanserinin sistemik tedavisinde kullanılan kemoterapi (KT), radyoterapi (RT) ve her ikisinin kombinasyonlarına bağlı toksisiteler santral sinir sistemi üzerinde özellikle nörobilişsel fonksiyonlarında (limbik sistem yapıları [mamiller cisim, hipokampus vb.], küçük damar hastalığı bulguları) olumsuz etkiler oluşturmaktadır [1]. Kranial manyetik rezonans görüntülemesinde (MRG) çalışmalarında, hipokampus, prefrontal korteks ve korpus kallosum gibi yapıların hacimlerinde anlamlı azalmalar gösterilmiştir. Ancak mamiller cisim gibi daha küçük ama işlevsel olarak kritik limbik yapılar üzerindeki etkiler halen büyük ölçüde bilinmemektedir [2]. Literatürde akciğer kanseri hastalarında kemoterapinin nörolojik etkileri üzerine yapılan çalışmalar çok sınırlıdır ve bildiğimiz kadarıyla mamiller cisim boyutlarında tedaviye bağlı değişiklik olup olmadığını gösteren spesifik bir çalışma yoktur.

Amaç, akciğer kanseri tanısını ve tedavisini almış hastalarda, tedavi öncesi ve sonrası kranial MRG'de saptanan yapısal değişiklikleri değerlendirmek ve olası dejeneratif değişiklikleri ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmada akciğer kanseri tanısı almış, tedavi öncesi ve sonrası kranial MRG'si bulunan 100 olgu değerlendirilmiştir. Kranial MRG'de (T1-ağırlıklı 3D MPRAGE sekansı), sağ ve sol mamiller cismin hacmi; transvers, kraniokaudal (koronal kesitte) ve anteroposterior (sagittal kesitte) boyutları ölçülerek, yaklaşık hacim elipsoid model temel alınarak (uzunlukx kalınlık x genişlik x0,523) hesaplanmıştır [2] (Şekil 1). Ayrıca medial temporal lob atrofi (MTA) skoru [3] ve Fazekas skoru [4] da değerlendirilmiştir. Hastane sisteminden yaş, cinsiyet, histopatolojik alt tip (küçük hücreli akciğer kanseri [KHAK]%34; küçük hücre dışı akciğer kanseri [KHDAK]%66), tedavi tipi (KRT%75;KT%25) ve nörolojik semptomlar (septom var %43; yok %57) kaydedildi. İstatistiksel analizler Jamovi yazılımı ile gerçekleştirildi.

Bulgular: Çalışmaya yaş ortalaması 64.5±8.45yıl (43.0-84.0 yıl) olan 85'i erkek(E), 15'i kadın(K) 100 olgu dahil edildi. Kranial MRG'de mamiller cisim hacimlerinde tedavi öncesi ve sonrası dönemde anlamlı küçülme saptandı. Tedavi öncesi sağ ve sol mamiller cisim hacimleri sırasıyla 65.8±15.3 mm³ ve 66.3±15.3 mm³ iken; tedavi sonrası 44.0±11.7 mm³ ve 44.8±12.1 mm³ değerlerine düşmüştür(p<0.001).Total mamiller cisim hacmi ise tedavi öncesi

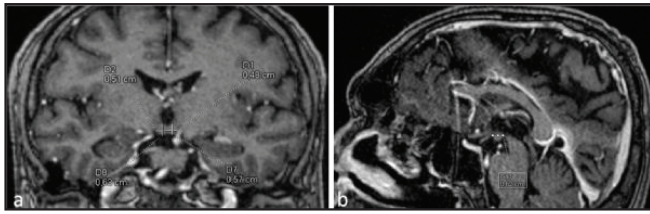
132±27.3 mm³ iken, tedavi sonrası 88.9±22.3 mm³ bulunmuştur (p<0.001) (Tablo 1). Hipokampal MTA skorunda anlamlı değişiklik saptanmadı (p=0.617). Fazekas skorlarında artış eğilimi gözlemlendi ve sınırda anlamlılık izlendi (p=0.051). Histopatolojik alt tipler, cinsiyet ve tedavi tipi grupları arasında mamiller cisim hacmi değişimi açısından anlamlı fark bulunmamıştır (p>0.05). Çoklu lineer regresyon analizinde, mamiller cisim hacmindeki değişimi etkileyen bağımsız faktörler arasında yalnızca yaş istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (β=0.719; p=0.009). Diğer parametrelerde anlamlı ilişki saptanmamıştır (Tablo 2). Model varyansın %13.3'ünü açıklamıştır (Tablo 3).

Tartışma ve Sonuç: Akciğer kanseri tedavisi gören hastalarda mamiller cisim hacminde tedavi sonrası anlamlı azalma olması KT ve RT'nin doğrudan nörotoksik etkileri yanında, tedavi sonrası gelişen sistemik inflamasyon, oksidatif stres ve mikrovasküler disfonksiyonla ilişkili olabilir [5]. Çalışmanın sonunda elde edilen veriler, tedavi planlamasında ve nörobilişsel komplikasyonların erken tanısında yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Akciğer Kanseri, Kemoterapi, Radyoterapi, Kraniyal, Manyetik Rezonans Görüntüleme

Kaynaklar

- [1] Meyers CA et al. Neurocognitive function and progression in patients with brain metastases treated with whole-brain radiation and metaxefin gadolinium: results of a randomized phase III trial. *J Clin Oncol.* 2004;22(1):157-65.
- [2] Sheedy D, Lara A, Garrick T, Harper C. Size of mamillary bodies in health and disease: useful measurements in neuroradiological diagnosis of Wernicke's encephalopathy. *Alcohol Clin Exp Res.* 1999;23(10):1624-8.
- [3] Velickaitė V et al. Medial temporal lobe atrophy ratings in a large 75-year-old population-based cohort: gender-corrected and education-corrected normative data. *Eur Radiol.* 2018;28(4):1739-1747.
- [4] Fazekas F, Chawluk JB, Alavi A, Hurtig HI, Zimmerman RA. MR signal abnormalities at 1.5 T in Alzheimer's dementia and normal aging. *AJR Am J Roentgenol.* 1987;149(2):351-6.
- [5] Ahles TA, Root JC, Ryan EL. Cancer- and cancer treatment-associated cognitive change: an update on the state of the science. *J Clin Oncol.* 2012 Oct 20;30(30):3675-86.

Şekil 1. Mamiller cisimlerin koronal (a) ve sagittal (b) kraniyal MR görüntüleri

Tablo 1. Tedavi öncesi ve sonrası mamiller cisim hacimleri

Ölçümler	Tedavi Öncesi (Mean±SD)	Tedavi Sonrası (Mean±SD)	p-value
Sağ Mamiller Cisim Hacmi (mm ³)	65.8 ± 15.3	44.0 ± 11.7	<0.001
Sol Mamiller Cisim Hacmi (mm ³)	66.3 ± 15.5	44.8 ± 12.1	<0.001
Total Mamiller Cisim Hacmi (mm ³)	132 ± 27.3	88.9 ± 22.3	<0.001

Tablo 2. Çoklu Doğrusal Regresyon Sonuçları

Değişken	β	Standart Hata	p-value
(Constant)	-2,7631	17,258	0,873
Yaş	0,7195	0,27	0,009
MTA (Evet/Hayır)	-2,5212	5,025	0,617
Fazekas (Evet/Hayır)	10,1128	5,126	0,051
Histopatoloji (NKHAK vs KHAH)	-1,004	4,629	0,829
Tedavi Tipi (Kemoterapi vs KRT)	-7,3916	5,14	0,154
Nörolojik Semptom (Evet/Hayır)	0,0336	4,412	0,994

MTA (Medial temporal lob atrofi), NKHAK (Küçük Hücreli Olmayan Akciğer Kanseri), KHAH (Küçük Hücreli Akciğer Kanseri), KRT: Kemoradyoterapi

Tablo 3. Model Uyum Ölçütleri

Model	R	R ²
1	0,365	0,133

Not: Modeller N=100 örneklem boyutu kullanılarak tahmin edilmiştir.

Baş-Boyun radyolojisi

SS-052

LARENKS KANSERİ RAPORLARINDA CHATGPT İLE TNM ÇIKARIMI: İNSAN-YAPAY ZEKÂ UYUMU

Gürsel Karacaoğlu¹, Umur Perçem Orhan Söylemez²

¹Istanbul Medeniyet Üniversitesi

²Istanbul Prof.Dr.Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı, larenks tümörlerine ait radyoloji raporlarının serbest metin içeriğinden TNM evreleme bileşenlerinin çıkarılmasında ChatGPT'nin performansını değerlendirmektir. Çalışmada yapay zekanın klinik veya patolojik nihai evreyi doğru tahmin etmesi değil, rapor metninde yer alan bilgileri doğru yorumlayarak raporla tutarlı T ve N kategorisi oluşturabilme başarıları incelenmiştir.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmada kurumumuzda larenks malignitesi şüphesi veya tanısı ile çekilmiş tedavi öncesi boyun BT ve/veya MR incelemelerine ait anonimleştirilmiş radyoloji raporları değerlendirildi. Post-operatif, rekürren hastalık tanımlayan, tedavi sonrası ve eksik raporlar dışlandı. Her rapor, baş-boyun radyolojisi deneyimi olan kıdemli bir radyolog tarafından incelenerek AJCC 8. baskıya göre rapordan çıkarılabilen T ve N kategorileri referans olarak belirlendi (1-2). Aynı rapor metinleri standartlaştırılmış bir istem kullanılarak ChatGPT versiyon 5.2'ye sunuldu ve modelden yalnızca raporda açıkça belirtilen bilgilere dayanarak aynı kategorileri belirlemesi istendi. ChatGPT ile referans değerlendirme arasındaki uyum ağırlıklı Cohen's kappa katsayısı ile analiz edildi. Modaliteye göre alt analizler gerçekleştirildi.

ChatGPT işlem süresi ile evre kategorileri arasındaki ilişki Spearman korelasyon analizi ile değerlendirildi.

Bulgular: Toplam 51 rapor çalışmaya dahil edildi (BT: 20, MR: 31). Referans değerlendirmeye göre T kategorisinde en sık T4a (%33,3), N kategorisinde ise N0 (%84,3) saptandı. ChatGPT ile kıdemli değerlendirici arasındaki uyum T kategorisi için κ=0,705 olup bu değer önemli (substantial agreement) düzeydeydi (p<0,001). Modalite bazında analizde T kategorisi uyumu MR için κ=0,722, BT için κ=0,668 bulundu. N kategorisi açısından genel uyum κ=0,624 olup yine önemli düzeydeydi (p<0,001); MR için κ=0,645, BT için κ=0,560 saptandı. Her iki kategoride de uyum MR incelemelerinde daha yüksek olmakla birlikte fark istatistiksel olarak anlamlı değildi. ChatGPT işlem süresi ile T ve N kategorileri arasında anlamlı korelasyon izlenmedi (p=-0,099 ve p=0,025; p>0,05).

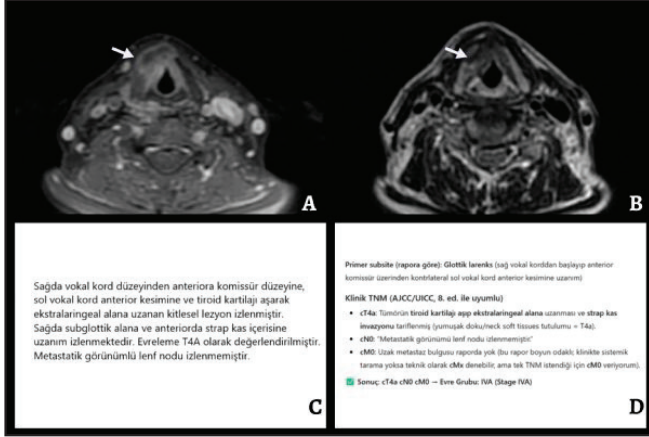
Sonuç: ChatGPT, larenks kanserine ait radyoloji raporlarından T ve N evreleme bileşenlerini çıkarmada kıdemli radyolog ile önemli düzeyde uyum göstermektedir. Performansın görüntüleme yöntemi-ne ve rapor içeriğinin açıklığına bağlı olarak değişebileceği görülmektedir. Bulgular, yapay zekâ destekli rapor yorumlama sistemlerinin güvenilirliğinin artırılması için açık ve yapılandırılmış radyoloji raporlamasının önemini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, larenks kanseri, TN evreleme

Kaynaklar

- 1- Amin MB, Greene FL, Edge SB, Compton CC, Gershenwald JE, Brookland RK, Meyer L, Gress DM, Byrd DR, Winchester DP. The Eighth Edition AJCC Cancer Staging Manual: Continuing to build a bridge from a population-based to a more «personalized» approach to cancer staging. *CA Cancer J Clin.* 2017 Mar;67(2):93-99. doi: 10.3322/caac.21388. Epub 2017 Jan 17. PMID: 28094848.

2- Lydiatt, W.M., Patel, S.G., O'Sullivan, B., Brandwein, M.S., Ridge, J.A., Migliacci, J.C., Loomis, A.M. and Shah, J.P. (2017), Head and neck cancers—major changes in the American Joint Committee on cancer eighth edition cancer staging manual. CA: A Cancer Journal for Clinicians, 67: 122-137. <https://doi.org/10.3322/caac.21389>

Resim 1

Tablo. Kıdemli radyolog ile ChatGpt5.2 Uyumu

Değişken	Tüm Raporlar (n=51)	BT (n=20)	MR (n=31)	p
T kategorisi uyumu (k)	0,705	0,668	0,722	p<0,001
N kategorisi uyumu (k)	0,624	0,560	0,645	p<0,001

Baş-Boyun radyolojisi

SS-053

ORAL KAVİTE VE OROFARENKSİN BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ İLE GÖRÜNTÜLENMESİNDEKİ ARTEFAKT SORUNUNA SEMAR VE AIDR TEKNİKLERİ İLE YAKLAŞIM

Muhammed Halid Yener¹, Bahar Yılmaz Çankaya¹, Şeyma Nur Altınok⁴, Elshad İsmayilov³, Ahmet Yağcı¹, Gökhan Polat²

¹Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzurum

²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji, Kütahya

³Medipol Acibadem Bölge Hastanesi, Radyoloji, İstanbul

⁴Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji

Amaç: Bilgisayarlı tomografide görüntü kalitesini bozan ve tanısal zorluklara neden olan en önemli sorunlardan biri, dental materyaller gibi yüksek yoğunluklu maddelerin neden olduğu metalik artefaktlardır (1,2). Bu çalışmada, hibrit yinelemeli rekonstrüksiyon tekniklerinden Adaptive Iterative Dose Reduction (AIDR) ve metal artefakt azaltma algoritmalarından Single Energy Metal Artifact Reduction (SEMAR) yöntemleri kullanılarak, doku eşdeğer fantom modeller üzerinde artefakt oluşturan materyallerin etkisinin değerlendirilmesi ve tanısal yeterlilik korunarak en düşük radyasyon dozuna ulaşılması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışmada, oral kavite ve orofarenks anatomisine eşdeğer bir fantom kullanıldı. Fantomun oral kavite düzeyindeki boşluklarına çift taraflı olarak metal artefaktına yol açabilecek periferik koil embolizasyon materyalinin yanı sıra yağ ve kontrast dansitesinde materyaller yerleştirildi. Ardından 80, 100, 120 ve 135 kVp için 3, 7, 14, 32, 64 ve 129 mAs değerlerinde çekimler gerçekleştirildi. Bu çekimlerde SEMAR ve AIDR 3D teknikleri hem açık hem de kapalı modlarda uygulandı. Nesnel değerlendirmede dış hava, kontrast, yağ ve iç hava alanları için sinyal/gürültü oranı (SNR) ve kontrast/gürültü oranı (CNR) hesaplandı (Şekil 1)

Öznel değerlendirmede ise “European Guidelines on Quality Criteria for Computed Tomography” kriterleri baz alınarak iki bağımsız gözlemci görüntü kalitesini inceledi. CTDI değerleri kullanılarak her protokol için DLP ve Efektif Doz hesaplamaları yapıldı (3).

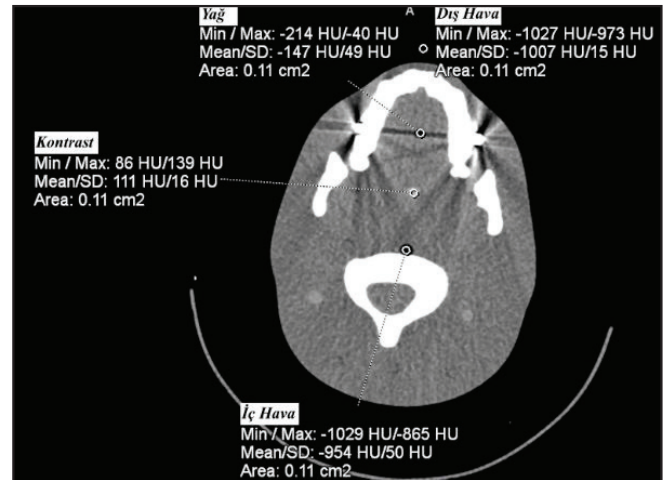
Bulgular: SEMAR ve AIDR algoritmaları açık teknikleri ile elde edilen görüntülerde genel SNR ölçümleri ve genel CNR ölçümleri, kapalı çekimlere kıyasla istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu ($p<0.001$) (Şekil 2 ve 3). Subjektif değerlendirme sonucu elde edilen puanlar da algoritmalar açıkken kapalı duruma kıyasla istatistiksel olarak anlamlı artış gösterdi. İki gözlemci arasındaki uyum lineer ağırlıklı Cohen’s kappa testi ile 0,639 olarak bulundu ve iyi düzeyde uyum saptandı. Kapalı tekniklerde 24 farklı parametrelili görüntülemelerden 11’i tanısal yeterlilik sağlarken, açık tekniklerde 21 parametre tanısal yeterlilik sağladı. Açık tekniklerde elde edilen en düşük doz (DLP 5,6 mGy, ED 0,01288 mSv) ile kapalı çekimlere kıyasla %89 oranında doz azaltımı sağlandı (Şekil 4 ve 5).

Sonuç: SEMAR ve AIDR algoritmalarının birlikte kullanılması, literatürdeki çalışmalarla (4-6) uyumlu olarak, oral kavite ve orofarenks bölgesindeki metalik artefaktları etkin biçimde azaltmıştır. Düşük doz protokollerinde dahi tanısal kalite korunmuş olup, ALADA ve ALARA prensiplerine uygun biçimde hasta radyasyon maruziyetini anlamlı ölçüde azaltan bir doz redüksiyonu elde edilmiştir. Bu algoritmaların klinik pratikte kombinasyon şeklinde güvenle uygulanabileceği ortaya konmuştur.

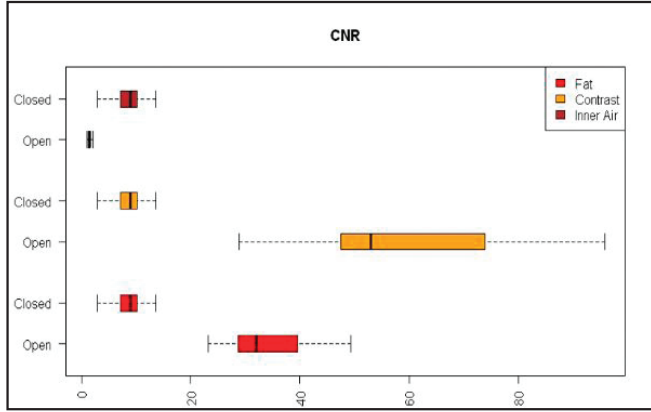
Anahtar Kelimeler: Radyasyon Dozu Redüksiyonu, AIDR, SEMAR, Oral Kavite, Bilgisayarlı Tomografi

Kaynaklar

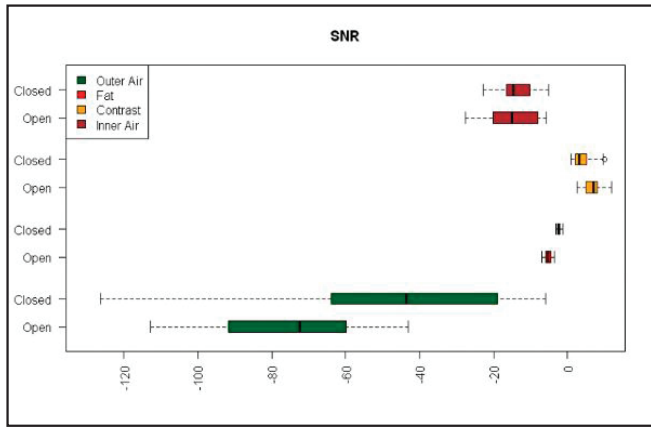
- Barrett JF, Keat N. Artifacts in CT: Recognition and avoidance. Radiographics. 2004;24(6):1679-91. doi:10.1148/rg.246045065
- Goerres GW, Hany TF, Kamel E, et al. Head and neck imaging with PET and PET/CT: Artifacts from dental metallic implants. Eur J Nucl Med Mol Imaging. 2002;29(3):367-70. doi:10.1007/s00259-001-0721-1
- Panzer W, Shrimpton P, Jessen K. European guidelines on quality criteria for computed tomography. Luxembourg: European Commission; 2000.
- Niehues SM, Vahldiek JL, Tröltzsch D, et al. Impact of single-energy metal artifact reduction on CT image quality in patients with dental hardware. Comput Biol Med. 2018;103:161-6. doi:10.1016/j.compbiomed.2018.10.023
- Yasaka K, Kamiya K, Irie R, et al. Metal artefact reduction for patients with metallic dental fillings in helical neck computed tomography: Comparison of adaptive iterative dose reduction 3D (AIDR 3D), forward-projected model-based iterative reconstruction solution (FIRST) and AIDR 3D with single-energy metal artefact reduction (SEMAR). Dentomaxillofac Radiol. 2016;45(8):20160114. doi:10.1259/dmfr.20160114
- Chou R, Li JH, Ying LK, et al. Quantitative assessment of three vendor’s metal artifact reduction techniques for CT imaging using a customized phantom. Comput Assist Surg. 2019;24(1):34-42. doi:10.1080/24699322.2019.1649075

Şekil 1. Örnek ROI ölçümümüz.

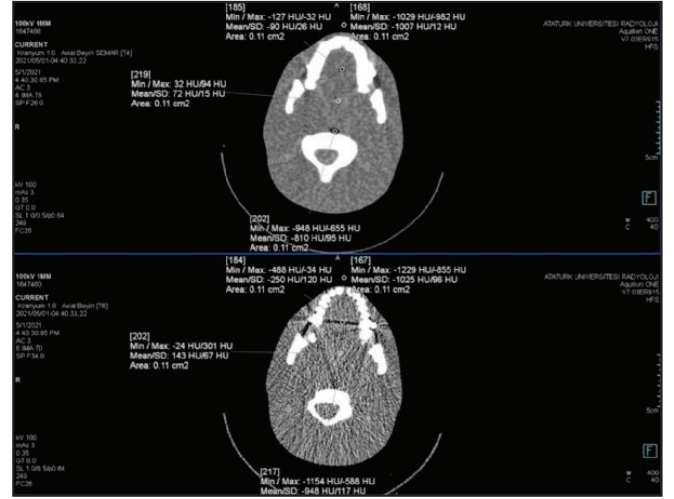
Şekil 2. Genel olarak CNR ölçümlerimizin SEMAR ve AIDR açık/kapalı değerleri

Şekil 3. Genel olarak SNR ölçümlerimizin SEMAR ve AIDR açık/kapalı değerleri

Volaj (kVp)	(mAs)	SEMAR ve AIDR 3D yöntemleri ile elde edilen subjektif değerler		CTDI VOL (mGy)	DLP (mGy*cm)	ED (mSv)
		AÇIK	KAPALI			
80	3	2,00	1,00	0,4	3,2	0,00736
	7	2,00	1,00	0,8	6,4	0,01472
	14	2,67	1,00	1,5	12	0,0276
	32	3,33	1,67	3,5	28	0,0644
	64	4,00	3,00	7	56	0,1288
	129	4,67	3,00	14,1	112,8	0,25944
100	3	3,00	1,00	0,7	5,6	0,01288
	7	3,67	1,67	1,4	11,2	0,02576
	14	3,67	2,33	2,9	23,2	0,05336
	32	4,33	3,00	6,5	52	0,1196
	64	4,33	4,00	13,1	104,8	0,24104
	129	5,00	4,00	26,4	211,2	0,48576
120	3	2,67	2,00	1,1	8,8	0,02024
	7	3,33	2,67	2,2	17,6	0,04048
	14	4,00	2,67	4,5	36	0,0828
	32	4,00	3,33	10,2	81,6	0,18768
	64	4,67	4,00	20,4	163,2	0,37536
	129	4,67	4,00	43,3	346,4	0,79672
135	3	3,67	2,00	1,5	12	0,0276
	7	4,33	2,67	2,9	23,2	0,05336
	14	5,00	2,67	5,9	47,2	0,10856
	32	5,00	3,33	13,5	108	0,2484
	64	5,00	4,00	29,9	239,2	0,55016
	129	5,00	4,00	57,3	458,4	1,05432

Şekil 4. Farklı kVp ve mAs değerlerinde SEMAR ve AIDR kapalı ve açık olacak şekilde elde edilen subjektif değerler ve doz parametrelerimiz

Şekil 5. Üstte, SEMAR–AIDR açıkken elde edilen ve diagnostik kalitede kabul edilen, en düşük efektif doza sahip (ED=0,01288 mSv; 100 kVp – 3 mAs) görüntü yer almaktadır. Altta ise aynı parametrelerde SEMAR–AIDR kapalıyken elde edilen ve diagnostik açıdan yetersiz değerlendirilen görüntü görülmektedir.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-054

MENİSKÜS CERRAHİSİ SONRASI DİZ MRG: HOFFA YAĞ YASTIĞI BULGULARI GERÇEKTEN POSTOPERATİF BİR BELİRTEÇ Mİ?

Ezgi Suat Bayraktar Yıldız¹, Berçim Sarı Bostancı², Bilgenur Aksoy², Fatma Ezgi Can³, Aslı Irmak Akdoğan², Cemal Kazımoğlu⁴, Özgür Tosun²¹Aydın Devlet Hastanesi, Radyoloji, Aydın²İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir³İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Biyoistatistik Anabilim Dalı, İzmir⁴İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Menisküs cerrahileri sık uygulanmakta olup postoperatif dönemde Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG), komplikasyonların ve cerrahiye bağlı değişikliklerin değerlendirilmesinde temel yöntemdir. Anatomik konumu nedeniyle Hoffa yağ yastığı (HYY) cerrahi işlemlerden doğrudan etkilenebilmektedir. Bu çalışmanın amacı, menisküs cerrahisi geçiren olguların diz MRG'lerinde HYY'ye ait morfolojik ve sinyal değişikliklerini değerlendirmek, operasyon öyküsü olmayan kontrol grubu ile karşılaştırmak ve postoperatif dönemde özgü görüntüleme bulguları tanımlamaktır.

Gereç ve Yöntem: Ocak 2017–Ekim 2025 tarihleri arasında İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde diz MRG çekilen 160 olgu, etik kurul onayı sonrası retrospektif olarak değerlendirildi. Hasta (n=92) ve kontrol (n=68) gruplarında; yaş, cinsiyet, işlem yapılan taraf, medial ve lateral eklem aralığında daralma, eklem effüzyonu, kondromalazi (KM), osteokondral lezyon (OKL), ön ve arka çapraz bağ (ÖÇB, AÇB), iç ve dış yan bağ (İYB, DYB) yırtıkları, retinakulum yırtığı, artroskopik giriş yerinde cilt ve retinakulum düzeyinde sinyal değişikliği ile HYY morfolojik ve sinyal özellikleri (varlık, karakter ve kalınlık [mm]) değerlendirildi ve gruplar arasında karşılaştırıldı.

Bulgular: Hasta ve kontrol grupları arasında medial ve lateral eklem aralığında daralma, effüzyon, KM, OKL varlığı, ÖÇB ve İYB yırtığı, giriş yerinde sinyal değişikliği, retinakulum yırtığı ile HYY sinyal değişikliği varlığı ve kalınlığı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ve tümü hasta grubunda daha sıkı (sırasıyla p<0,001, p<0,001, p<0,001, p=0,019, p=0,005, p=0,021, p<0,001, p<0,001, p=0,005, p<0,001).

Hasta grubunda KM en sık her iki kompartmanı (%56,0) tutarken, kontrol grubunda çoğunlukla patellofemoral yerleşimliydi (%61,5). OKL hasta grubunda en sık multipl (%42,1), kontrol grubunda ise

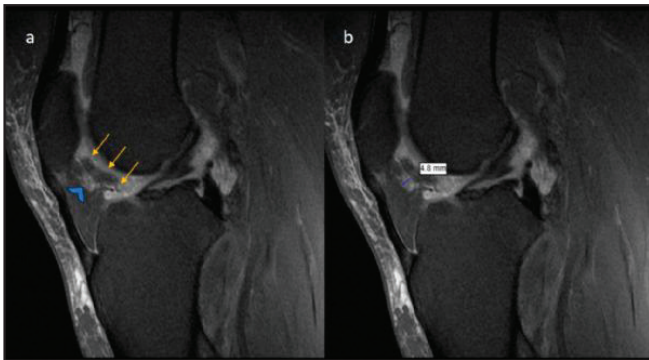
multipl (%43,8) ve patellar yerleşimli (%43,8) olarak izlendi; dağılım açısından gruplar arasında anlamlı fark saptandı ($p=0,049$). Hasta grubunda HYY sinyal karakteri en sık ödem benzeri (%70), fibrozis benzeri (%21,7) ve kombine (%8,3) şeklindeyken, kontrol grubunda tüm olgular ödem benzeri sinyal değişikliği şeklindeydi (%100; $n=25$) ($p=0,005$). HYY sinyal değişikliği kalınlığı hasta grubunda daha yüksekti (median 1,6 mm; $p<0,001$). ROC analizinde HYY sinyal değişikliği kalınlığının hasta ve kontrol gruplarını ayırt etmede orta düzeyde ayırt edici güce sahip olduğu saptandı (AUC=0,694; %95 GA: 0,617–0,765; $p<0,001$). İşlem yapılan taraf ile KM, OKL, bağ yırtıkları ve HYY morfolojik ve sinyal özellikleri arasında anlamlı ilişki izlenmedi.

Sonuç: Menisküs cerrahisi geçiren olgularda eklem aralığı daralması, effüzyon, KM, OKL, bağ yırtıkları, retinakulum ve artroskopik giriş yerinde sinyal değişiklikleri ile HYY'de morfolojik ve sinyal değişiklikleri kontrol grubuna kıyasla anlamlı olarak daha sık izlenmektedir. Bu bulguların bir kısmının menisküs hacmindeki azalmaya bağlı dejenerasyonla, bir kısmının ise cerrahiye sekonder geliştiği düşünülmektedir. HYY sinyal değişikliğinin karakteri ve kalınlığı, postoperatif diz MRG'lerinde menisküs cerrahisi öyküsünü destekleyen bir görüntüleme belirteci olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: meniscus, knee, postoperative

Kaynaklar

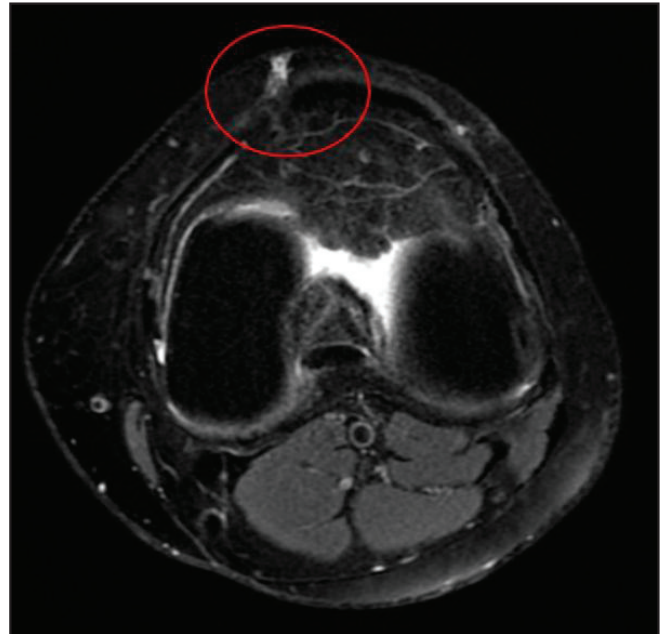
1. Russo A, Capasso R, Varelli C, Laporta A, Carbone M, D'Agosto G, et al. MR imaging evaluation of the postoperative meniscus. Musculoskeletal Surgery. Springer-Verlag Italia s.r.l.; 2017. p. 37–42. doi:10.1007/s12306-017-0454-3 PubMed PMID: 28210945.
2. Abdel Tawab Abdallah M, Said HG, Ramadan EKA, Abd El-Radi M, El-Assal MA. Results of meniscal injuries repair using different arthroscopic techniques. SICOT J. 2020;6. doi:10.1051/sicotj/2020030
3. Cordle AC, Williams DD, Andrews CL. The Postoperative Meniscus: Anatomical, Operative, and Imaging Considerations. Semin Musculoskelet Radiol. 2018;22(4):398–412. doi:10.1055/s-0038-1661345 PubMed PMID: 30134464.
4. Guimarães JB, Chemin RN, Araujo FF, Link TM, Silva FD, Bitar A, et al. Meniscal Root Tears: An Update Focused on Preoperative and Postoperative MRI Findings. American Journal of Roentgenology. American Roentgen Ray Society; 2022. p. 269–78. doi:10.2214/AJR.22.27338 PubMed PMID: 35293231.
5. Chapin R. Imaging of the Postoperative Meniscus. Radiologic Clinics of North America. W.B. Saunders; 2018. p. 953–64. doi:10.1016/j.rcl.2018.06.007 PubMed PMID: 30322492.
6. Neumann J, Kern K, Sun D, Foreman SC, Joseph GB, Gersing AS, et al. Cartilage degeneration post-meniscectomy performed for degenerative disease versus trauma: data from the Osteoarthritis Initiative. Skeletal Radiol. 2020 Feb 1;49(2):231–40. doi:10.1007/s00256-019-03267-0 PubMed PMID: 31289901.
7. Chapin R. Imaging of the Postoperative Meniscus. Radiologic Clinics of North America. W.B. Saunders; 2018. p. 953–64. doi:10.1016/j.rcl.2018.06.007 PubMed PMID: 30322492.
8. Baker JC, Friedman M V., Rubin DA. Imaging the postoperative knee meniscus: An evidence-based review. American Journal of Roentgenology. American Roentgen Ray Society; 2018. p. 519–27. doi:10.2214/AJR.18.19692 PubMed PMID: 29949412.

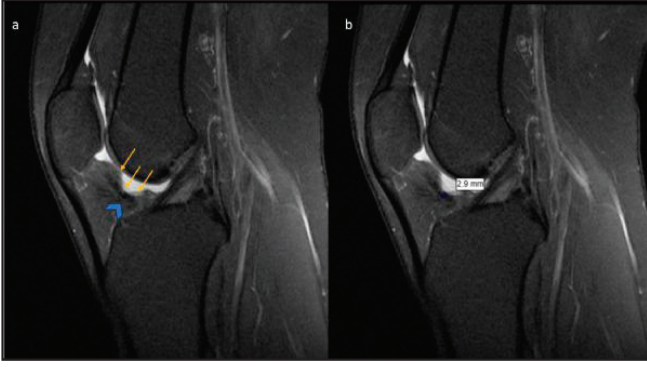
Şekil 1. a) Sagittal PD imajlarda; HYY posterior konturunda düzensizlik, keskinliğinde azalma dikkati çekmektedir (oklar). HYY içerisinde T2 hiperintens, T1 hipointens (şekilde gösterilmemiştir) ödem benzeri sinyali izlenmektedir (okbaşı). b) HYY içerisindeki ödem benzeri sinyal değişikliği, aksına dik olarak ACL seviyesinde milimetre cinsinden ölçülmüştür.

Şekil 2. Sagittal PD imajda HYY posterior konturunda düzensizlik ve kontur keskinliğinde azalma dikkati çekmektedir (oklar).

Şekil 3. Aksiyal PD kesitinde, diz medialinde artroskopi giriş yerinde cilt düzeyinden retinakulumu uzanan T2 hiperintens sinyal değişikliği izlenmektedir (yuvarlak içerisinde).

Şekil 4. Sagittal PD imajlarda; HYY posterior konturunda düzensizlik, keskinliğinde azalma dikkati çekmektedir (oklar). HYY içerisinde T1 (şekilde gösterilmemiştir) ve T2 hipointens fibrozis benzeri sinyal artımı izlenmektedir (okbaşı). b) HYY içerisindeki fibrozis benzeri sinyal değişikliği, aksına dik olarak ACL seviyesinde milimetre cinsinden ölçülmüştür.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-055

3T GE ZEROTE KEMİK MR İLE PARS DEFECTİ SAPTANMASI: PARS DÜZEYİ GÖZLEMCİLER ARASI UYUM VE ADÖLESANLAR İLE GENÇ ERİŞKİNLERDE BEL AĞRISINDA BT REFERANSLI UYGULANABİLİRLİK

Müşgan Orman¹, Deniz Çeliker², Bera Koca³, Deniz Aliş³, Ercan Karaarslan³

¹Acibadem Maslak Hastanesi, Radyoloji Bölümü, İstanbul

²Acibadem Ataşehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, İstanbul

³Acibadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Lomber spondilozisde pars defektinin morfolojik gösterimi tanı ve tedaviyi etkiler. Bilgisayarlı Tomografi (BT) kırık hattını güvenilir biçimde gösterse de, iyonizan radyasyona bağlı maruziyet özellikle genç hastalarda kullanımını sınırlandıran önemli bir faktördür. Konvansiyonel Manyetik Rezonans (MR) ödem ve stres reaksiyonuna duyarlıdır; ancak kortikal kırık hattının gösteriminde BT'ye göre sınırlı kalabilir. Kısa eko zamanlı kemik MR yaklaşımları BT'ye benzer morfolojik değerlendirmeyi hedefler ve BT-referanslı çalışmalarda yüksek özgüllük/tekrarlanabilirlik bildirilmiştir; ancak protokol heterojenitesi ve eksik BT doğrulaması genellebilirliği sınırlar. Bu çalışmada 3T GE Signa Premier üzerinde eklenen Zero Echo Time (ZeroTE) kemik MR sekansı ile pars düzeyinde değerlendirme yaparak, MR ile pars defektini saptamada iki gözlemci arasındaki uyumu ve BT'si bulunan hastalarda, yalnızca BT okuyucularının aynı fikirde olduğu bulguları "referans" kabul ederek ZeroTE MR'ın pars defektini saptamadaki doğruluğunu değerlendirdik.

Gereç-Yöntem: Tek merkezli çalışmada, prospektif olarak elde edilen lomber MR görüntüleri üzerinden retrospektif bir pilot okuyucu analizi yapıldı. Rutin MR protokolüne ZeroTE kemik sekansı eklendi. T12-S1 düzeylerinde sağ ve sol pars birimleri değerlendirildi. Olgular randomize edildi ve okuyuculara BT varlığı/tarihine kör biçimde sunuldu. İki okuyucu MR'ları bağımsız okuyarak pars defektini "var/yok" raporladı. Hollenberg'e göre Grade 2-4 "defekt var", Grade 1 (yalnız ödem) "defekt yok" kabul edildi. BT mevcut olgularda iki okuyucu BT'yi bağımsız değerlendirdi ve BT referansı yalnız iki okuyucunun uzlaştığı pars birimleriyle tanımlandı. MR-BT karşılaştırmasına BT'ye en yakın tarihli MR dâhil edildi. Analizler R ile yapıldı. MR'da gözlemciler arası uyum birincil olarak Gwet's AC1 ile değerlendirildi ve %95 güven aralıkları (GA) pars düzeyinde bootstrap ile hesaplandı; önceki çalışmalarla karşılaştırılabilirlik sağlamak amacıyla Cohen's kappa da raporlandı. BT-referanslı performans her MR okuyucusu için pars düzeyinde duyarlılık, özgüllük ve doğrulukla hesaplandı; BT-pozitif pars sayısı sınırlı olduğundan duyarlılık/özgüllük için kesin (Clopper-Pearson) %95 GA kullanıldı.

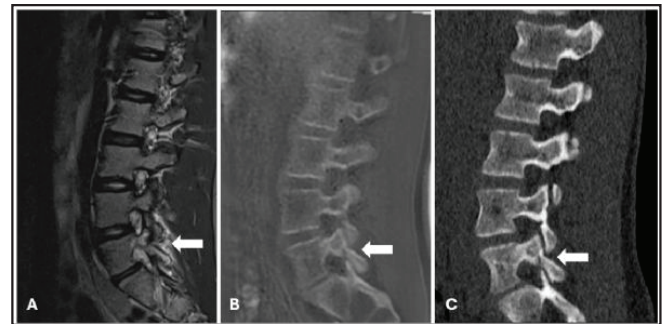
Bulgular: 29 hasta, 33 MR inceleme ve 462 pars birimi (inceleme başına 14) analiz edildi. Uyum çok yüksekti: Po=0,9827; Gwet AC1=0,9806 (bootstrap %95 GA: 0,966-0,993); kappa=0,8372 (%95 GA: 0,707-0,935). Uyuşmazlık yalnızca 8 pars biriminde Okuyucu 1 "evet", Okuyucu 2 "hayır" şeklindeydi; ters yönde uyumsuzluk yoktu. BT referanslı alt küme 109 pars birimiydi (104 BT-negatif, 5 BT-pozitif). Her iki MR okuyucusu için TP=5, TN=104, FP=0, FN=0; duyarlılık 1,000 (kesin %95 GA: 0,478-1,000), özgüllük 1,000 (kesin %95 GA: 0,965-1,000) ve doğruluk 1,000 bulundu.

Sonuç: ZeroTE MR ile pars defektini saptamada çok yüksek uyum, tekniğin kortikal morfolojiyi tutarlı biçimde ortaya koyabildiğini düşündürmektedir. BT alt grubunda yanlış pozitif/negatif saptanması umut verici olmakla birlikte, BT-pozitif pars sayısının azlığı duyarlılık için geniş güven aralığına yol açmıştır; sonuçlar tanısal doğrulama-dan çok fizibilite düzeyinde yorumlanmalıdır. ZeroTE'nin STIR ile aynı seansta ödem ve morfolojik defektini birlikte değerlendirmeye olanak tanıması, pars stres yaralanmalarının evreleme ve konservatif yönetim kararlarını destekleyebilecek bir yaklaşım potansiyeli taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayarlı tomografi (BT), lomber spondilozis, pars interartiküleris defekt, manyetik rezonans görüntüleme, ZeroTE (kısa eko zamanlı kemik MR)

Kaynaklar

- Altat F, Heran MK, Wilson LF. Back pain in children and adolescents. Bone Joint J. 2014;96-B(6):717-723. doi:10.1302/0301-620X.96B6.33075.
- Leone A, Cianfoni A, Cerase A, Magarelli N, Bonomo L. Lumbar spondylolysis: a review. Skeletal Radiol. 2011;40(6):683-700. doi:10.1007/s00256-010-0942-0.
- Pearce MS, Salotti JA, Little MP, et al. Radiation exposure from CT scans in childhood and subsequent risk of leukaemia and brain tumours: a retrospective cohort study. Lancet. 2012;380(9840):499-505. doi:10.1016/S0140-6736(12)60815-0.
- Okuyama K, Aoki Y, Matushita Y, Toyooka T, Sakai T, Sugiura S, Ohtori S, Nishikawa S. Evaluation of fracture lines in adolescent lumbar spondylolysis using MR bone imaging as an alternative to computed tomography. European Spine Journal. 2025;34:1971-1976. doi:10.1007/s00586-025-08698-z.
- Finkenstaedt T, Siriwananrangsun P, Achar S, Carl M, Finkenstaedt S, Abeydeera N, Chung CB, Bae WC. Ultrashort Time-to-Echo (UTE) 3-Tesla MRI for the detection of spondylolysis in human cadavers: comparison with CT. Investigative Radiology. 2019;54(1):32-38. doi:10.1097/RLI.0000000000000506.
- Altortier FCS, Yan JJ, Abel F, Casey E, Sneag DB, Tan ET, Lebl DR, Chazen JL. Lumbar spine bone MRI: a radiation-free approach utilizing CT-like imaging for diagnosing pars defects in the adolescent spine. AJNR American Journal of Neuroradiology. 2025;46(10):2195-2199. doi:10.3174/ajnr.A8852.
- Afsahi AM, Lombardi AF, Wei Z, Carl M, Athertya J, Masuda K, Wallace M, Lee RR, Ma Y-J. High-Contrast Lumbar Spinal Bone Imaging Using a 3D Slab-Selective UTE Sequence. Front Endocrinol (Lausanne). 2022;12:800398. doi:10.3389/fendo.2021.800398.
- Hollenberg GM, Beattie PF, Meyers SP, Weinberg EP, Adams MJ. Stress reactions of the lumbar pars interarticularis: the development of a new MRI classification system. Spine (Phila Pa 1976). 2002 Jan 15;27(2):181-6. doi: 10.1097/00007632-200201150-00012. PMID: 11805665.

Şekil 1. 17 yaşında erkek olguya ait lomber görüntüleri. A: Lomber MR sagittal STIR görüntüsünde L5 düzeyinde sağ pars interartiküleris lokalizasyonunda kemik iliği ödemi ile uyumlu sinyal artışı; B: sagittal ZeroTE ve C: sagittal BT görüntülerinde bu lokalizasyonda eşlik eden komplet pars defektini izlenmektedir.

Şekil 2. 14 yaşında erkek olguya ait lomber sagittal STIR MR, sagittal ZeroTE MR, sagittal lomber BT; sağ A,B,C ve sol D,E,F görüntüleri. STIR görüntülerinde kemik iliği ödemi ya da pars interartikularis düzeyinde belirgin defekt saptanmazken; ZeroTE MR ve BT görüntülerinde L5 düzeyinde sağda inkomplet, solda komplet pars defekti izlenmektedir.

Tablo. ZeroTE protokol

Parametre	Değer
Sekans tipi	Ultrashort eko zamanlı (UTE) 3D izotropik
TR	20.6 ms
TE	0
FOV	260 mm
Kesit kalınlığı	1 mm
Bant genişliği	62.50 kHz
FA	1°
NSA	8
Çekim süresi	4.26 dk

Kas-İskelet radyolojisi

SS-056

PATELLA MORFOLOJİSİ VE VARYASYONLARI İLE ÖN DİZ PATOLOJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Nilüfer Aylanç¹, Nur Türkmen¹, Hasan Hüseyin Balkır²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Çanakkale

²Antalya Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Patella morfolojisi bireyler arasında değişkenlik gösterebilmektedir. Bu çalışmada kraniokaudal ve aksiyal planda izlenen patella varyasyonlarının ön diz patolojileri ile olası ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Çalışmada toplam 104 diz manyetik rezonans (MR) görüntüsü incelendi. Diz bölgesinde kitle, cerrahi, travma veya inflamatuvar artrit öyküsü olan hastalar çalışma dışı bırakıldı. MR incelemelerinin başlıca endikasyonu ağrı idi. Sagittal T1 ve proton yoğunluk yağ baskılı (PDFS) ile aksiyal PDFS görüntüleri değerlendirildi. Patella varyasyonu, patella yüksekliği, patella tipi, troklear displazi, gonartroz bulguları ve ön diz yumuşak dokuları analiz edildi.

Bulgular: Altmış ikisi kadın, 42'si erkek olmak üzere toplam 104 diz MR değerlendirildi. En sık Tip 2 (%46.2), ikinci sıklıkta Tip 1 (%20.2) patella izlendi. Kraniokaudal morfoloji açısından en sık normal patella (%74) saptandı. Cyrano patella %23.1 oranında izlenirken Saupe varyasyonları %1-2 oranında görüldü. Patella yüksekliği çoğunlukla normal olup yalnızca bir hastada patella baja saptandı. Suprapatellar patolojiler %90.4 oranında olup en sık plika ve yağ yastıkçığında ödem (%58.7) görüldü. Hoffa yağ yastıkçığında en sık plika (%24.0) ve plika ile ödem birlikteliği (%24.0) izlendi. Patellar tendinopati %16.3, quadriseps tendinopati %8.7 oranında saptanırken prepatellar ödem/bursit %50 oranında görüldü. Lateral retinakulum spraini (%17.3) medial retinakulum sprainine (%9.6) göre daha sıklıkla. Trochlear displazi saptanmadı. Patellofemoral subluksasyon 4 hastada (%3.8) görülmüş olup bunların çoğu lateral subluksasyon (%2.9) şeklindeydi. Patella morfolojisi ile patellofemoral patolojiler arasındaki ilişki değerlendirildiğinde patellar gonartroz en sık Tip 2 patellada (%41.7), femoral gonartroz ise en sık Tip 1 (%23.8) ve

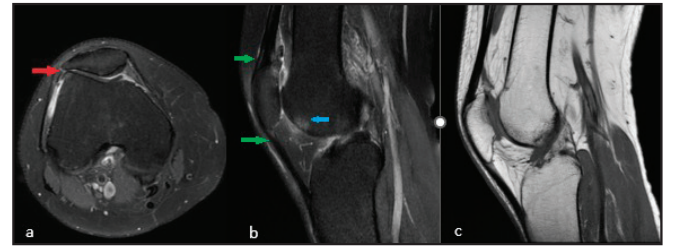
Tip 2 (%20.8) patellada saptandı. Lateral retinakulum spraini Tip 1 patellada (%28.6) daha yüksek oranda izlendi. Tip 1 patellada prepatellar ödem/bursit daha sık (%71.4) olup sınırda istatistiksel anlamlılık gösterdi ($p=0.054$). Lateral retinakulum spraini ile patella varyasyonu arasında anlamlı ilişki bulundu ($p=0.024$).

Sonuç: Patella morfolojisi patellofemoral eklem biyomekaniğinde önemli rol oynayarak anterior diz ağrısına yol açabilecek patolojilerle ilişkili olabilir. Cyrano patella uzamış inferior pol ve kısalmış artiküler yüz ile karakterize olup patella uzunluğunun artiküler yüz uzunluğuna oranı genellikle 1.5'in üzerindedir. Bu durum patellar tendon ve çevre yumuşak dokularda mekanik irritasyona neden olarak anterior diz ağrısı ve patellofemoral instabiliteye yol açabilir. İnferior pole ait diğer bir varyasyon olan patella bipartita Saupe tip 1 ise izole kemik ossikülü ile karakterizedir. Wiberg sınıflamasına göre patella üç tipe ayrılır: artiküler yüzlerin benzer olduğu Tip 1, medial fasetin daha kısa olduğu Tip 2 ve medial fasetin daha vertikal veya konveks olduğu Tip 3. Literatürde patella morfolojisinin eklem yük dağılımını etkileyerek kıkırdak dejenerasyonunu hızlandırabileceği ve diz ağrısı ile ilişkili olabileceği bildirilmiştir. Bizim bulgularımız da patellar gonartrozun en sık Tip 2 patellada, femoral gonartrozun ise Tip 1 ve Tip 2 patellada görüldüğünü göstermiştir. Ayrıca Tip 1 patellada prepatellar ödem/bursit ve lateral retinakulum spraini daha yüksek oranda izlenmiştir. Bu çalışma patella varyasyonları saptandığında eşlik edebilecek patolojilerin de değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Patella morfolojisi, Cyrano patella, patellofemoral eklem, ön diz ağrısı

Kaynaklar

1. Yang K, Prescher A, Hildebrand F, Weber CD. Anatomical and clinical significance of the Cyrano long-nosed patella in combination with patellofemoral instability: a case report and review of literature. J Med Case Rep. 2025 Apr 23;19(1):186. doi: 10.1186/s13256-025-05235
2. Gudas R, Šiupšinskas L, Gudaitė A et al. The Patello-Femoral Joint Degeneration and the Shape of the Patella in the Population Needing an Arthroscopic Procedure. Medicina (Kaunas). 2018;54(2):21. doi:10.3390/medicina54020021
3. Ömer Levent Karadamar¹, Mustafa Aydın², Enes Keleş The Relationship Between Morphological Structure of the Patella and Anterior Knee Pain: Sagittal and Axial Plane Assessments. Med Records 2026;1:1708473. DOI: 10.37990/medr.1708473
4. Kong Y, Yu H. A study on the correlation between patellofemoral joint morphology and early patella malacia in young adults: quantitative analysis based on magnetic resonance. Ann Transl Med. 2023 Jan 31;11(2):48. doi: 10.21037/atm-22-6200. Epub 2023 Jan 13.

Resim 1. Aksiyal PDFS imajda tip 2 patella (kırmızı ok) ve patellofemoral eklemdede daralma, kartilajda incelmeler ve patellar eklem yüzünde subkondral fokal ödem sahası izleniyor (a). Sagittal PDFS imajda ise yine eklem aralığında daralma ve eklem yüzlerinde ödem sinyalleri ile quadriseps ve patellar tendinopati bulgularına (yeşil oklar) işaret ediliyor. Ayrıca femoral eklem yüzündeki ödem komşuluğunda Hoffa yağ yastıkçığında da ödem alanı (mavi ok) mevcut (b). Sagittal T1 AS de patella inferior polündeki belirginleşme, Cyrano tip patella lehine (c).

Kas-İskelet radyolojisi

SS-057

RUTİN EL VE EL BİLEĞİ MR İNCELEMELERİNDE
SAPTANAN GANGLİON KİSTLERİNİN ANATOMİK
DAĞILIMI VE BOYUT ÖZELLİKLERİ

Tuba Yücel Uçarkuş, Aysel Özaşlamacı

Kayseri Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Kayseri

Amaç: Bu çalışmanın amacı, rutin el ve el bileği manyetik rezonans (MR) incelemelerinde saptanan ganglion kistlerinin demografik özelliklerini, anatomik yerleşimlerini ve boyut özelliklerini değerlendirmek ve günlük radyoloji pratiğine yönelik güncel veriler sunmaktır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif, tek merkezli çalışmada bir yıllık dönemde rutin klinik endikasyonlarla gerçekleştirilen el ve el bileği MR incelemeleri tarandı. Raporlarında ganglion kisti tanımlanan hastaların MR görüntüleri çalışmaya dahil edilerek tüm olgular anatomik yerleşim ve boyut açısından yeniden değerlendirildi. Mükerrer incelemeler dışlanarak her hasta yalnızca bir kez analiz edildi. Toplam 123 hasta çalışma popülasyonunu oluşturdu.

Ganglion kistleri yerleşimlerine göre radiokarpal, midkarpal, diğer, tendon kılıfı ilişkili ve kemik içi (intraosseöz) olmak üzere beş grupta sınıflandırıldı. Dorsal-volar yerleşim uygun olgularda kaydedildi; kemik içi ganglionlarda bu ayırım yapılmadı. Multipl ganglion bulunan hastalarda analiz için en büyük kist esas alındı. Maksimum çap milimetre (mm) cinsinden ölçüldü.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen hastaların yaş ortalaması 27.3 ± 15.9 yıl olup, medyan yaş 22 yıl idi (aralık: 4–80 yıl). Olguların 80'i (%65.0) kadın, 43'ü (%35.0) erkekti. Ganglion kistleri 68 hastada (%55.3) sağ, 55 hastada (%44.7) sol el bileğinde izlendi.

Hastaların 114'ünde (%92.7) tek, 9'unda (%7.3) multipl ganglion kisti saptandı. Yerleşim dağılımı incelendiğinde ganglionların %45.5'i midkarpal, %37.4'ü radiokarpal düzeyde yerleşimliydi. Daha az sıklıkla diğer yerleşimler (%8.1), tendon kılıfı ilişkili ganglionlar (%4.1) ve kemik içi ganglionlar (%4.9) izlendi.

Dorsal-volar yüzey dağılımı değerlendirilebilen olgularda ganglionların %63.2'si dorsal, %36.8'i volar yüzeyde yerleşimliydi. Ganglion kistlerinin maksimum çapı ortalama 13.5 mm, medyan 12.0 mm idi (min-maks: 4–36 mm). Midkarpal ganglionların medyan maksimum çapının (14.5 mm), radiokarpal ganglionlara (11.5 mm) kıyasla daha büyük olduğu izlendi (Tablo 1) (Resim 1-5).

Tartışma ve Sonuç: Bu çalışma, rutin MR pratiğinde saptanan ganglion kistlerinin belirgin bir anatomik dağılım paterni gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ganglionların en sık midkarpal ve radiokarpal düzeyde ve ağırlıklı olarak dorsal yüzeyde izlenmesi, bu lezyonların eklemler kapsülü ve sinovyal yapı kökenli gelişimini desteklemektedir. Dorsal predominans özellikle skafolunat kompleks çevresindeki kapsüller zayıflık ve mekanik yüklenme ile uyumludur.

Midkarpal ganglionların daha büyük boyut eğilimi göstermesi dikkat çekici bir bulgudur. Midkarpal eklemin geniş hareket açıklığı ve tekrarlayıcı biyomekanik streslere maruz kalması, sinovyal sıvı basıncının artışı ve kist genişlemesine katkıda bulunabilir. Bu durum, midkarpal yerleşimli ganglionların klinik olarak daha belirgin kitlerle hissi veya semptom oluşturma potansiyeline sahip olabileceğini düşündürmektedir.

Ganglionların büyük çoğunluğunun tek lezyon şeklinde saptanması ve nadir alt tiplerin sınırlı oranlarda görülmesi literatürle uyumludur. Retrospektif tasarım çalışmanın temel sınırlılığı olmakla birlikte, tüm olguların görüntülerinin yeniden değerlendirilmiş olması çalışmanın güçlü yönünü oluşturmaktadır.

Bu çalışma, rutin MR pratiğinde ganglion kistlerinin sistematik değerlendirilmesine katkı sağlayan tanımlayıcı bir veri seti sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: El bileği, Ganglion kisti, Manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

- 1- Dorsay TA, Major NM, Helms CA. MR imaging of wrist ganglia. AJR Am J Roentgenol. 2001.
- 2- Teh J, Whiteley G. MRI of soft tissue masses of the hand and wrist. Br J Radiol.

2007.

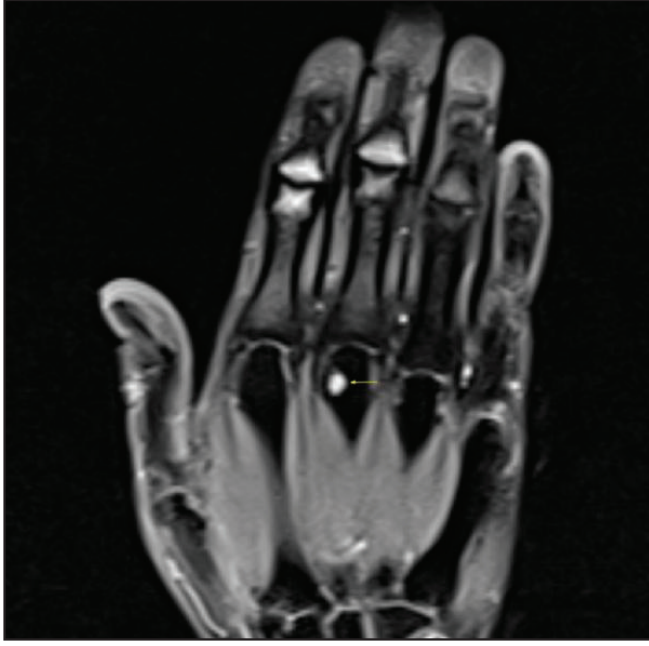
- 3- Head L, Gencarelli JR, Allen M, Boyd KU. Ganglion cysts of the wrist: pathophysiology, clinical picture, and management. J Hand Surg Am. 2015.
- 4- Bayav M. Investigation of the relationship between wrist ganglion cysts and ulnar variance using 3-Tesla MRI. Haseki Tıp Bülteni. 2022.
- 5- Uzel K, Uzun A, Birinci M, et al. Comparative outcomes of open surgical excision for dorsal and volar wrist ganglion cysts: minimum 2-year follow-up. Med Bull Sisli Etfal Hosp. 2025.
- 6- Eren TK, Arslan Y. Hand and wrist ganglion cysts and ligamentous injury. Gazi Med J. 2026.

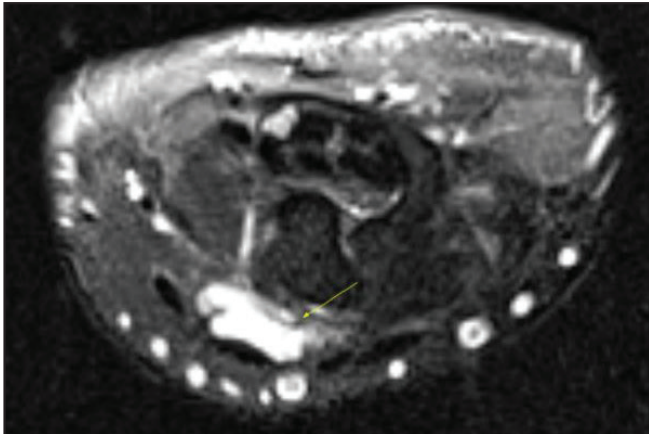
Resim 1. Sagittal PD görüntüde el bileği dorsalinde radiokarpal eklemler ile ilişkili ganglion kisti

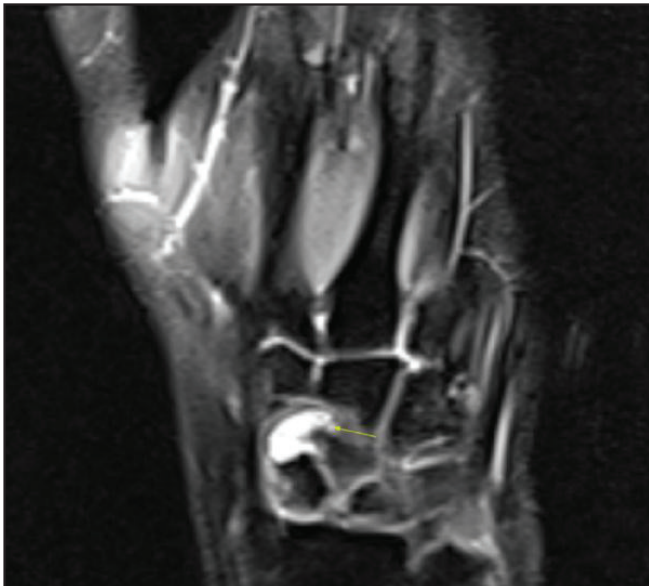
Resim 2. Koronal PD görüntüde 1 parmakta fleksör pollicis longus tendonu kaynaklı ganglion kisti

Resim 3. Koronal PD görüntüde 3. metakarp distalinde intraosseöz ganglion kisti

Resim 4. Aksiyel T2A görüntüde el bileği dorsalinde midkarpal ekleme mesafesi ile ilişkili ganglion kisti

Resim 5. Koronal PD görüntüde el bileği dorsalinde midkarpal ekleme mesafesi ile ilişkili ganglion kisti

Tablo 1. Bulgular

Yaş (ortalama ± SS)	27.3 ± 15.9 yıl
Medyan yaş (min–maks)	22 (4–80)
Cinsiyet	
Kadın	80 (%65.0)
Erkek	43 (%35.0)
Taraf	
Sağ	68 (%55.3)
Sol	55 (%44.7)
Ganglion sayısı	
Tek	114 (%92.7)
Multipl	9 (%7.3)
Anatomik yerleşim	
Midkarpal	56 (%45.5)
Radiokarpal	46 (%37.4)
Diğer	10 (%8.1)
Tendon kılıfı ile ilişkili	5 (%4.1)
Kemik içi (intraosseöz)	6 (%4.9)
Dorsal yerleşim*	%63.2
Volar yerleşim*	%36.8
Maksimum çap (ortalama)	13.5 mm
Medyan çap (min–maks)	12.0 mm (4–36)
Midkarpal medyan çap	14.5 mm
Radiokarpal medyan çap	11.5 mm

* Dorsal–volar analiz edilebilen olgular üzerinden hesaplanmıştır.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-059

BİPARTİT PATELLA VE PATELLOFEMORAL ÖLÇÜM
PARAMETRELERİ İLE ARASINDAKİ İLİŞKİ, MRG
ÇALIŞMASI

Mehtap Oktay

Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Ankara

Amaç: Bipartite patella (BP), patellanın sekonder ossifikasyon merkezinin füzyon göstermemesi sonucu ortaya çıkan, çoğu zaman asemptomatik seyreden konjenital bir varyasyondur. Patellofemoral ölçüm parametreleri, özellikle tibial tüberkül–troklear oluk (TT–TO) mesafesi ve patellar tilt açısı, patellofemoral instabilite ve anterior diz ağrısının değerlendirilmesinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte, bipartit patella ile patellafemoral ölçümler arasındaki ilişki net değildir. Biz çalışmamızda patellofemoral ölçüm parametreleri ile semptomatik bipartit patella arasındaki ilişkiyi araştırmayı planladık.

Gereç-Yöntem: Mart 2023–Şubat 2026 tarihleri arasında erişkinlere çekilen diz MRG incelemeleri retrospektif tarandı ve 68 bipartit patella varlığı bulunan MRG incelendi. Multipartit patella ve cerrahi öyküsü bulunan hastalar çalışma dışı bırakıldı ve 54 hastanın ölçümleri yapıldı. Aksesuar kemikte ve komşuluğunda patellada ödem varlığına göre semptomatik- asemptomatik olarak ayrıldı. Her iki gruba Bipartit patella tipleri (resim 1), Troklear displazi (Dejour sınıflaması), TT–TO mesafesi, troklear sulkus açısı, sulkus derinliği ölçümleri yapıldı ve iki grup arasında karşılaştırıldı (Resim2). İstatistiksel olarak anlamlı olan parametreler ROC eğrisi ile duyarlılık, özgüllük ve prediktif cut-off değerleri analiz edildi.

Bulgular: 54 hastanın incelenen MRG'sinde 32(%59,3) hasta semptomatik, 22(%40,7) hasta asemptomatik bulundu (Tablo 1). Troklear sulkus açısı (p:0,659), troklear derinlik(p:0,867), TT–TO mesafesi (0,437) ölçümleri arasında semptomatik ve asemptomatik hastalar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmazken, patellar tilt açısı (p:0,027) ölçümleri arasında anlamlı ilişki saptandı (Tablo 2).

Tartışma: Bipartit patella çoğu olgu da klinik olarak asemptomatik olsada, özellikle adolesan ve genç erişkinlerde anterior diz

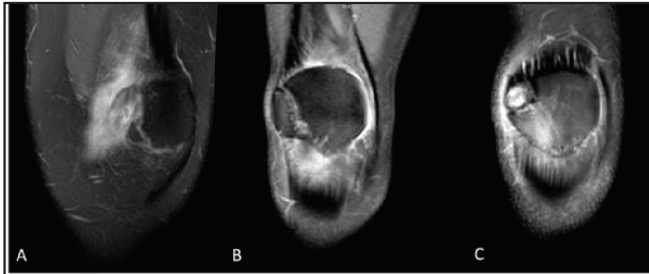
ağrısı ile başvuran vakalar bildirilmektedir. Semptomların patofizyolojisi tam olarak açıklanamamış olmakla birlikte, fibrokartilajinöz senkondroz hattında tekrarlayan stres ve lokal inflamasyonun rol oynadığı düşünülmektedir. Kavanagh ve arkadaşlarının MRG çalışmasında aksesuar fragmandaki kemik iliği varlığı bipartite patellalı ve ön diz ağrısı mevcut hastaların %49'undaki tek bulgu olarak raporlanmıştır. Literatürde semptomatik bipartit patella ile ilişkili bazı genç yaş, bipartit fragman çevresinde kalın kıkırdak, mediale veya laterale eğimli patella gibi faktörler bildirilmiştir. Yakın zamanda yayınlanan Atay'ın çalışmasında, semptomatik hastalarda istatistiksel olarak anlamlı troklear sulkus açısı yüksek ve troklear derinlik düşük bulunurken, TT-TO mesafesi ve patellar tilt açısının semptomatiklik ile anlamlı ilişkisi gösterilememiştir. Biz çalışmamızda semptomatik hastalarda patellar tilt açısını asemptomatik hastalara göre istatistiksel olarak yüksek bulduk. Troklear derinlik, sulkus açısı ve TT-TO mesafesi arasında anlamlı ilişki bulunmadı.

Sonuç: Semptomatik bipartit patella değerlendirmede MRG bulguları son derece önemli olmakla birlikte bipartite patellada ağrının yalnızca mekanik nedenler ile açıklanamayacağı düşünülmektedir.

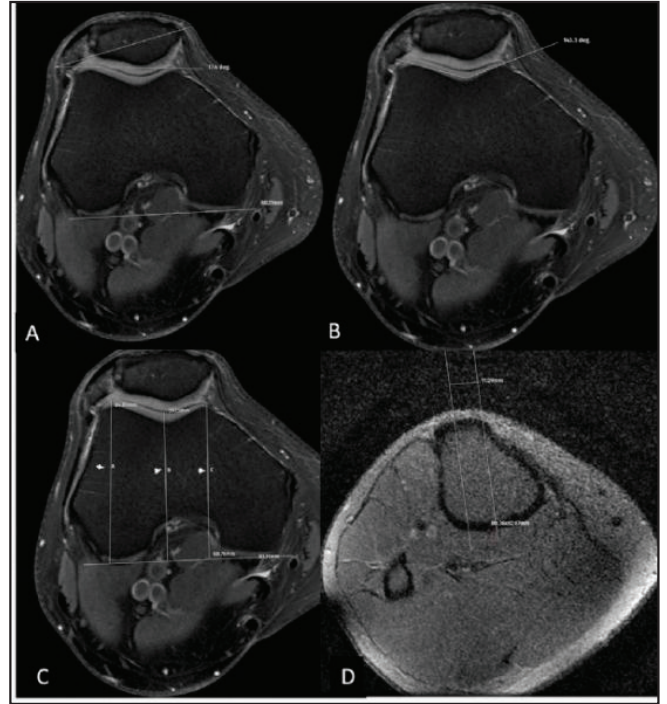
Anahtar Kelimeler: bipartit patella, patellofemoral ölçüm, semptomatik, asemptomatik

Kaynaklar

1. Atay M. The Effect of Patellofemoral Maltracking and Patella Type on Symptomatic Bipartite Patella. Cureus. 2023 Jan 23;15(1):e34076.
2. Ohashi Y, Koshino T, Ohashi Y. Clinical features and classification of bipartite or tripartite patella. Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc. 2010;18(11):1465–1469.
3. Dejour H, Walch G, Nove-Josserand L, Guier C. Factors of patellar instability: an anatomic radiographic study. Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc. 1994;2(1):19–26.
4. Balcarek P, Oberthür S, Hopfensitz S, et al. Which patellae are likely to redislocate? Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc. 2014;22(10):2308–2314.
5. Kavanagh EC, Zoga A, Omar I, Ford S, Schweitzer M, Eustace S. MRI findings in bipartite patella. Skeletal Radiol. 2007;36:209–214.
6. Akdag T, Guldogan ES, Coskun H, Turan A, Hekimoglu B. Magnetic resonance imaging for diagnosis of bipartite patella: usefulness and relationship with symptoms. Pol J Radiol. 2019 Nov 28;84:e491–e497.

Resim 1. Koronal yağ baskılı PD ağırlıklı görüntülerde tip I(A), tip II(B) ve tip III(C) bipartit patella

Resim 2. Aksiyel yağ baskılı PD görüntülerde patellofemoral ölçüm parametreleri; patellar tilt ölçümü (A), troklear sulkus açısı (B), troklear derinlik (C), TT-TO mesafesi (D)

Tablo 1. Bipartit patellalı olan hastaların demografik ve MRG bulguları

	Hasta grubu (n=54)
Yaş (Ortalama± aralık-yıl)	43±13.8 (22-79)
Cinsiyet(K/E)	12/42 (%22.2/%77.8)
Diz (Sağ/Sol)	29/25 (%53.7-%46.3)
Bipartit patella tip, Sınıflaması n (%)	
Tip 1	1(%1.8)
Tip 2	9(%16.7)
Tip 3	44(%81.5)
Semptomatik bipartit patella	32(%59.3)
Bipartit patellaya eşlik eden patolojiler	22(%40.7)
Patellofemoral kondromalazi	
Troklear displazi (Dejour sınıflaması)	
Tip A	22(%40.7)
Tip B	23(%42.6)
Tip C	8(%14.8)
Tip D	1(%1.9)
Patellofemoral ölçümler	
Troklear depth	3.52±1.5
Troklear sulkus açısı	143.7±6.9
TT-TO	13.31±3.8
Tilt	18.24±4.5

Tablo 2. Semptomatik ve asemptomatik bipartit patella grupları arasında patellofemoral ölçümlerin karşılaştırılması

Bipartit patella hastaları	Semptomatik hastalar (n=32)	Asemptomatik hastalar (n=22)	p*
Troklear derinlik(mm)	3.46±1.4	3.59±1.6	0.867
Troklear sulkus açısı(derece)	144.±7.2	143.2±6.6	0.659
TT-TO(mm)	13.66±3.7	12.82±3.9	0.437
Patellar tilt açısı(derece)	18.75±3.5	16.41±3.5	0.027

*p<=0,05

Kas-İskelet radyolojisi

SS-061

HOFFA YAĞ YASTIĞI ÖDEMİ VE MENİSKAL DEJENERASYON İLİŞKİSİNİN MRG İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Ömer Kaya

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Adana

Amaç: Hoffa yağ yastığı ödemi ve meniskal patolojiler toplumda nispeten sık görülen bir durumdur. Bu çalışmanın amacı hoffa yağ yastığı ödemi ile meniskal patoloji arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesinde çeşitli klinik nedenlerle 2024-2025 yıllarında diz MR çekimleri yapılmış hastalar retrospektif olarak değerlendirildi. Hoffa yağ yastığı ödemi yok-hafif-belirgin olarak üç grupta değerlendirildi.

Menisküs yaralanmaları hafif dejenerasyon, belirgin dejenerasyon ve yırtık olarak üç grupta değerlendirildi. Rastgele şekilde yağ yastığı ödemi olmayan 40 kontrol hastası, 40 hafif ödemi olan ve 40 belirgin ödemi olan hastalar seçilerek meniskal patolojiler açısından değerlendirildi. Sonuçlar istatistiksel olarak analiz edildi.

Bulgular: Yağ yastığı ödemi olmayan 40 hastanın 10'unda hafif, 7'sinde belirgin meniskal dejenerasyon ve 3'ünde yırtık saptandı. Hafif düzeyde yağ yastığı ödemi olan 40 hastanın 12'sinde hafif, 12'sinde belirgin meniskal dejenerasyon ve 5'inde yırtık saptandı. Belirgin düzeyde yağ yastığı ödemi olan 40 hastanın 18'sinde hafif, 12'sinde belirgin meniskal dejenerasyon ve 9'unda yırtık saptandı.

Sonuç: Hoffa yağ yastığı ödemi ile meniskal yırtık gelişimi arasında anlamlı ilişki saptandı.

Anahtar Kelimeler: Hoffa yağ yastığı, meniskopati, MRG

Kaynaklar

1. Draghi F, Ferrozzi G, Urciuoli L, Bortolotto C, Bianchi S. Hoffa's fat pad abnormalities, knee pain and magnetic resonance imaging in daily practice. Insights into imaging. 2016;7(3):373-83.
2. Campagna R, Pessis E, Biau DJ et al (2012) Is superolateral Hoffa fat pad edema a consequence of impingement between lateral femoral condyle and patellar ligament? Radiology. 263(2):469-74.
3. Verrier J, Kenzaoui S, Telis B, et al. Diagnosis and treatment of the infrapatellar fat pad disorders: A systematic mapping review. PM&R. 2025. doi: 10.1002/pmrj.70042.

Kas-İskelet radyolojisi

SS-062

POSTERİOR AYAK BİLEĞİ SIKIŞMA SENDROMUNDA OS TRIGONUM BOYUTU VE EŞLİK EDEN MRG BULGULARININ ÖNEMİ

Muhammet Fırat Öztepe

Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji ABD

Amaç: Os trigonum varlığında morfolojik tip, ossikül boyutları ve eşlik eden manyetik rezonans görüntüleme (MRG) bulgularının posterior ayak bileği sıkışma sendromu (PAIS) semptomu ile ilişkisini araştırmak.

Gereç ve Yöntem: Retrospektif çalışmaya ayak bileği MRG'sinde os trigonum saptanan 53 hasta dahil edildi (PAIS+: 21, PAIS-: 32). Yaş, cinsiyet, os trigonum morfolojik tipi (Tip I/II) (Resim 1), koronal ve sagittal uzunluk ölçüldü. Os trigonum ve komşu talusta kemik iliği ödemi (Resim 2), Kager yağ yastığı ödemi (Resim 2), flexor hallucis longus (FHL) tenosinoviti ve yırtığı (Resim 3), posterior talofibular ligament (PTFL) yırtığı (Resim 4) ve posterior tibiotalar eklem efüzyonu varlığı değerlendirildi. Gruplar ki-kare analizi ile karşılaştırıldı ve PAIS'in bağımsız belirleyicileri lojistik regresyon analizi ile incelendi.

Bulgular: PAIS grubundaki hastalar daha gençti ($33,1 \pm 16,0$ vs $48,2 \pm 15,2$ yıl; $p=0,001$). Os trigonum sagittal çapı PAIS grubun-

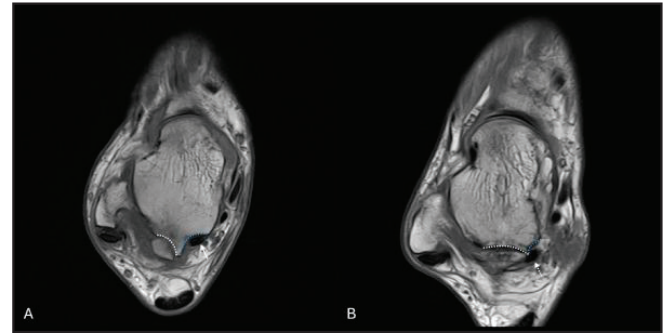
da daha büyüktü ($10,8 \pm 3,2$ vs $9,1 \pm 2,1$ mm; $p=0,019$), koronal uzunluk açısından fark saptanmadı ($p=0,185$). Morfolojik tip (Tip I/II) ve cinsiyet ile PAIS arasında ilişki izlenmedi. Trigonum ödemi, talus ödemi, Kager yağ yastığı ödemi, FHL tenosinoviti ve posterior eklem efüzyonu PAIS ile güçlü ilişkiliydi (tümü $p<0,001$). Çok değişkenli analizde yaş ($OR=0,91$; $p=0,001$) ve sagittal çap ($OR=1,65$; $p=0,006$) PAIS'in bağımsız belirleyicileri olarak bulundu. Modelin uyumu Hosmer-Lemeshow testi ile değerlendirildi ve iyi uyum gösterdi (ki-kare=5.09, df=8, $p=0,748$). Model yüksek ayırt ediciliğe sahipti ($AUC=0,859$). Os trigonum sagittal çapı için yapılan ROC analizinde eğri altındaki alan 0,674 olarak saptandı (%95 GA: 0,524-0,824; $p=0,033$). $>=9,05$ mm eşik değerinde duyarlılık %76,2, özgüllük %56,2 idi (Resim 5).

Tartışma ve Sonuç: Os trigonum, çoğu olguda asemptomatik olmakla birlikte, özellikle plantar fleksiyon sırasında posterior ayak bileği sıkışmasına neden olabilmektedir (1). Literatürde os trigonumun morfolojik tipinin semptomlarla ilişkisi tartışmalı olup, bazı çalışmalarda Tip II ossikülün daha belirgin mekanik etkiler oluşturabileceği öne sürülse de klinik semptomlarla tutarlı bir ilişki gösterilememiştir (2,3). Çalışmamızda da morfolojik tip ile PAIS arasında anlamlı ilişki saptanmamış, buna karşılık ossikülün sagittal çapı bağımsız bir belirleyici olarak öne çıkmıştır. Os trigonum ve komşu yapılarda izlenen ödem, FHL tenosinoviti ve eklem efüzyonu gibi reaktif MRG bulgularının semptomatik grupta belirgin olması, PAIS değerlendirmesinde ossikül varlığından ziyade boyut ve eşlik eden inflamatuvar bulguların birlikte ele alınması gerektiğini göstermektedir.

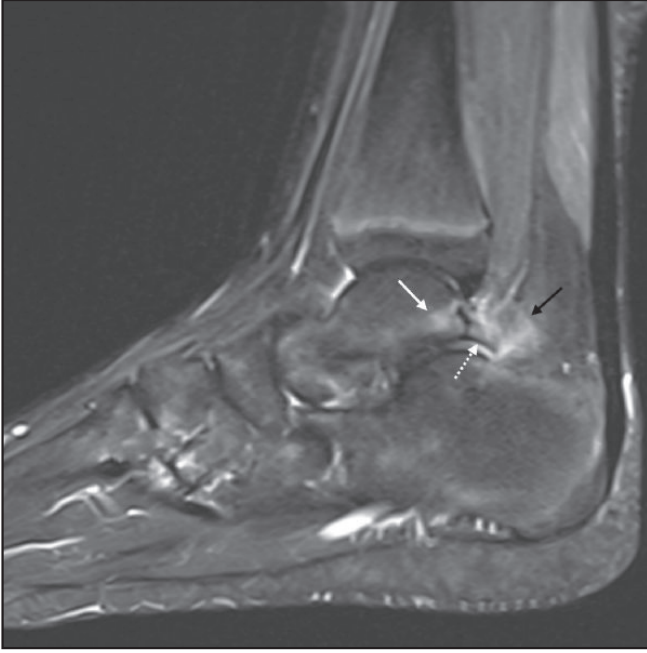
Anahtar Kelimeler: Os trigonum, Posterior ayak bileği sıkışma sendromu, Manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

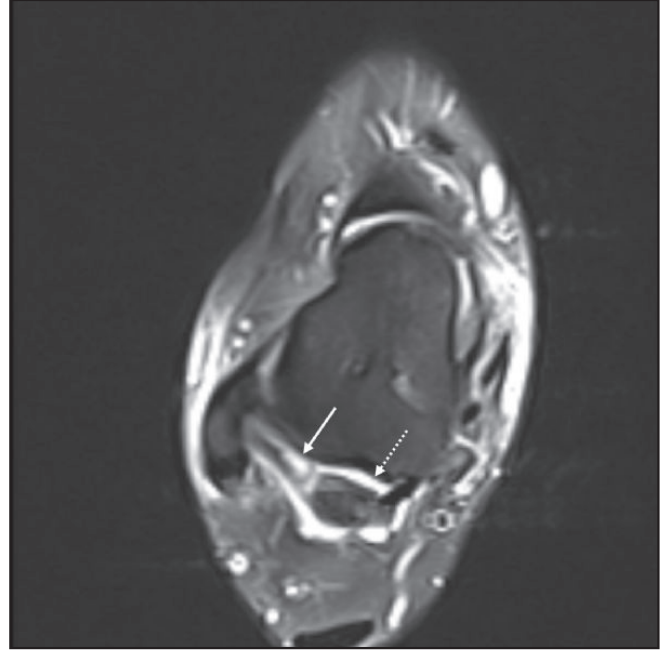
1. Niek van Dijk C. Anterior and posterior ankle impingement. Foot Ankle Clin. 2006 Sep;11(3):663-83. doi: 10.1016/j.fcl.2006.06.003. PMID: 16971256.
2. Lee, K.-H., Lee, R.-W., & Kim, Y.-J. (2024). The Relationship between Types of Os Trigonum and Findings of Conventional Ankle Magnetic Resonance Imaging: A Study Based on Three-Dimensional Magnetic Resonance Imaging. Diagnostics, 14(3), 283. https://doi.org/10.3390/diagnostics14030283
3. Tokgöz MA, Ataoğlu MB, Ergişi Y, Bozkurt HH, Kanatlı U. Is there any effect of presence and size of os trigonum on flexor hallucis longus tendon lesions? Foot Ankle Surg. 2020 Jun;26(4):469-472. doi: 10.1016/j.fas.2019.05.018. Epub 2019 Jun 5. PMID: 31213352.

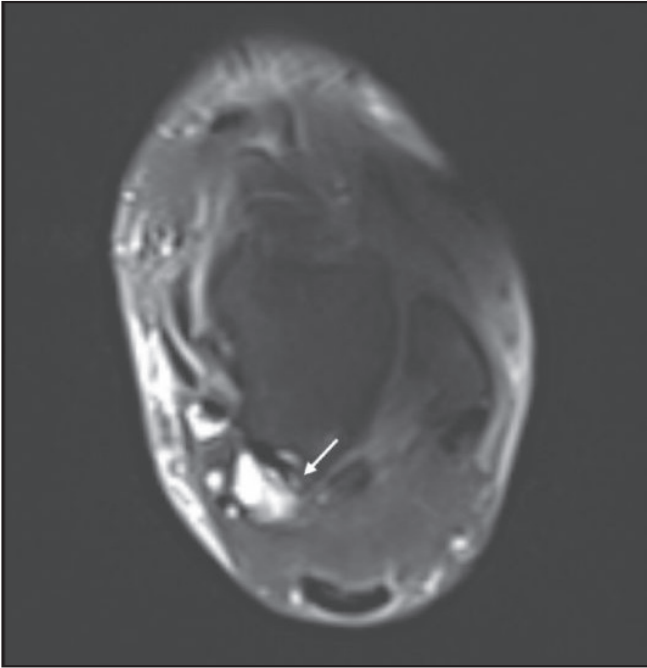
Resim 1. A) Tip 1 os trigonumda kemikçik (beyaz noktalı çizgi) ve tendon sulkusları (mavi noktalı ok) birbirinden ayrıdır. B) Tip 2 os trigonumda ise kemikçikğin medial kenarı (beyaz noktalı çizgi) tendon sulkusuna (mavi noktalı ok) doğru invaze olmaktadır.

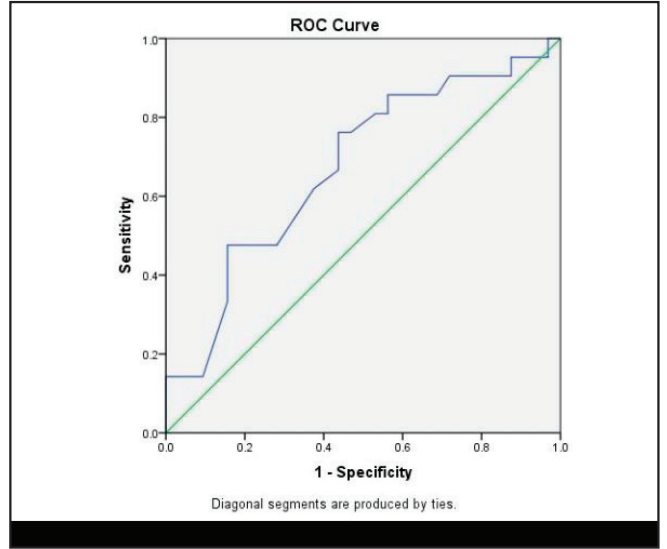
Resim 2. Posterior sıkışma sendromu: Os trigonumda (noktalı ok) ve komşu talusta (beyaz ok) kemik iliği ödemi izleniyor. Ayrıca kager yağ yastığına da ödem izleniyor (siyah ok).

Resim 4. Posterior talofibular ligamentte parsiyel yırtık (ok) ve fleksör hallusis longus kas tendonu çevresinde sıvı (noktalı ok) ile karakterize tenosinovit bulguları izleniyor.

Resim 3. Posterior sıkışma sendromu olan hastada fleksör hallusis longus tendonunda parsiyel yırtık izleniyor.

Resim 5. Posterior ayak bileği sıkışma sendromunu tahmin etmede sagittal çapın ROC eğrisi

Kas-İskelet radyolojisi

SS-063

LOMBER MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMEDE MODİC DEĞİŞİKLİKLERİNİN DEJENERATİF BULGULAR VE KLİNİK PARAMETRELERLE İLİŞKİSİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Fatma Nur Bilgin, Yuşa Yayla, Yeşim Karagöz Özen, Direnç Özlem Aksoy, Abdullah Soydan Mahmutoglu

İstanbul Eğitim ve Aralırma Hastanesi, Radyoloji Bölümü, İstanbul

Amaç: Modic değişiklikleri(MD), lomber intervertebral disk dejenerasyonu ve non-spesifik bel ağrısı patogeneğinde kritik bir radyolojik belirteçtir(1). Bu çalışmanın amacı, lomber manyetik rezonans(MR) görüntülemelerinde saptanan Modic değişikliklerinin

varlığı ile yaş, Pfirrmann disk dejenerasyon evresi, disk hernisi, kronik ağrı ve cerrahi ihtiyaç gibi parametreler arasındaki ilişkiyi kapsamlı bir şekilde değerlendirmektedir.

Gereç-Yöntem: Retrospektif ve tek merkezli çalışmamız için yerel etik kurul onayı alınmıştır. 01.02.2025-01.02.2026 tarihleri arasında, polikliniğimize inatçı bel ağrısı şikayeti ile başvuran ve lomber MR endikasyonu konulan, ileri semptomatik 250 hastanın verileri analiz edilmiştir. Görüntülemeler, değerlendirici yanlılığını (bias) minimize etmek amacıyla iki farklı radyolog tarafından bağımsız ve körleştirilmiş olarak incelenmiştir. Modic(+) ve Modic(-) grupların karşılaştırılmasında veri dağılımına göre Bağımsız Örneklem t-testi, Mann-Whitney U testi ve Pearson Ki-kare testi kullanılmıştır. Değişkenler arası ilişkiler Spearman Korelasyon analizi(ρ) ile değerlendirilmiş, spesifik risk analizleri için Odds Ratio(OR) hesaplanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

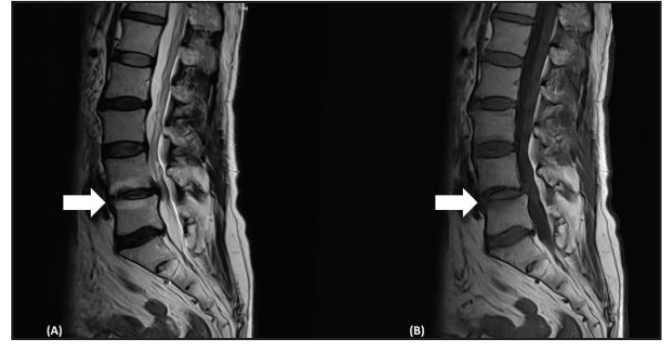
Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 250 hastanın 89'unda (%35.6) Modic değişikliği saptanmıştır. Modic saptanan hastaların yaş ortalaması (58.2 ± 12.1 yıl), saptanmayanlara (43.9 ± 15.0 yıl) kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p < 0.001$). Cinsiyet dağılımı açısından iki grup arasında anlamlı bir fark izlenmemiştir ($p = 0.365$). Radyolojik bulgular incelendiğinde; Modic(+) grupta Pfirrmann skoru ortalaması (2.79 ± 0.83), Modic(-) gruba (1.95 ± 0.78) göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p < 0.001$). Disk herniasyonu oranı Modic saptanan hastalarda %89.9 iken, saptanmayanlarda %72.7 olarak tespit edilmiştir ($p = 0.003$). Değişkenler arası ilişkiler incelendiğinde çalışmamızın en çarpıcı bulguları ortaya çıkmıştır: Yaş ile Pfirrmann skoru ($\rho = 0.550$, $p < 0.001$), Pfirrmann skoru ile Modic varlığı ($\rho = 0.445$, $p < 0.001$) ve Modic varlığı ile ağrı süresi ($\rho = 0.524$, $p < 0.001$) arasında güçlü pozitif korelasyonlar saptanmıştır. Risk analizleri, Modic varlığının özellikle ileri dejenerasyon (Pfirrmann 4-5) riskini 7.49 kat (%95 GA: 2.88-19.47) ve disk hernisi riskini 3.34 kat (%95 GA: 1.55-7.23) artırdığını göstermiştir.

Sonuç: Elde edilen bulgular, lomber omurgadaki Modic değişikliklerinin doğrudan artmış disk dejenerasyon evresi ve yapısal bozulmalarla (disk hernisi) güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu kanıtlamaktadır. Yaşla birlikte dejeneratif sürecin belirginleşmesi ve Modic varlığı ile olan pozitif korelasyon ($\rho = 0.431$), literatürdeki "Modic lezyonlarının dejeneratif kaskadın dinamik bir parçası olduğu" görüşünü kuvvetle desteklemektedir. Çalışmamızın başlıca kısıtlılıkları; tek merkezli ve retrospektif bir tasarıma sahip olmasıdır. Ayrıca, incelenen hasta grubunun rastgele bir toplum taraması yerine doğrudan polikliniğe başvuran ileri semptomatik bireylerden oluşması (seçilim yanlılığı) ve kronik ağrı gibi klinik verilerin standardize ölççekler (örn. VAS) yerine hastaların subjektif anamnez beyanlarına dayanması diğer önemli sınırlayıcı faktörlerdir. Ancak bu kısıtlılıklara rağmen, iki farklı kıdemdeki radyolog ile sağlanan körleştirilmiş okuma protokolü, radyolojik verilerimizin objektifliğini ve güvenilirliğini maksimize etmiştir. Sonuç olarak, MR raporlamalarında Modic değişikliklerinin detaylı belirtilmesi hastanın klinik gidişatını öngörmeye kritik bir veridir.

Anahtar Kelimeler: Kronik bel ağrısı, lomber disk dejenerasyonu, manyetik rezonans görüntüleme, Modic değişiklikleri, Pfirrmann sınıflaması

Kaynaklar

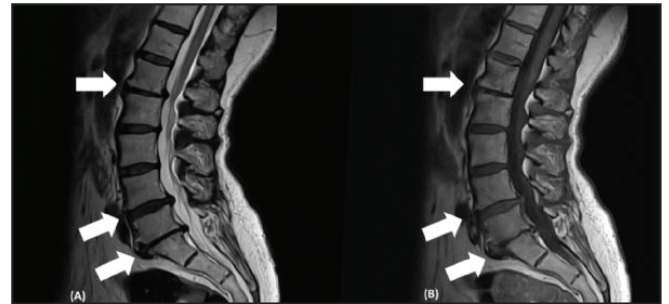
1. Modic, M. T., Steinberg, J. S., Ross, J. S., Masaryk, T. J., & Carter, J. R. (1988). Imaging of degenerative disk disease. *Radiology*, 168(1), 177-186.
2. Pfirrmann, C. W., Metzdorf, A., Zanetti, M., Hodler, J., & Boos, N. (2001). Magnetic resonance classification of lumbar intervertebral disc degeneration. *Spine*, 26(17), 1873-1878.
3. Kuisma, M., Karppinen, J., Niinimäki, J., Ojala, R., Haapea, M., Heliövaara, M., & Tervonen, O. (2007). Modic changes in lumbar intervertebral discs: Prevalence and association with disc degeneration and low back pain symptoms. *Spine*, 32(10), 1116-1123.
4. Zhu, C., Wang, B., & Li, H. (2025). Modic changes: From potential molecular mechanisms to future research directions. *Molecular Medicine Reports*, 31(3), 1-12. <https://doi.org/10.3892/mmr.2025.13455>

Resim 1. L5-S1 seviyesinde Modic Tip 1 değişikliği. (B) T1 ağırlıklı sagittal MRG görüntüsünde L5 vertebral son plakta hipointens sinyal değişikliği (ok) izlenmektedir. (A) T2 ağırlıklı sagittal MRG görüntüsünde aynı seviyede hiperintens sinyal değişikliği (ok) dikkat çekmektedir. Tip 1 değişikliği, vertebral son plakta ödem ve aktif inflamasyonu temsil eder.

Resim 2. L4-5 seviyesinde Modic Tip 2 değişiklik. T1 (A) ve T2 (B) ağırlıklı görüntülerde hiperintens sinyal (ok).

Resim 3. Sırasıyla T2(A) ve T1(B) ağırlıklı sagittal lomber MR kesitlerinde değişik düzeylerde disk dejenerasyonları izlenmektedir.

Tablo 1. Korelasyon Analizi (Spearman rho)

Değişken Çifti	ρ	p-değeri
Yaş-Pfirrmann Skoru	0.550	<0.001
Ağrı Süresi-Modic Varlığı	0.524	<0.001
Pfirrmann Skoru-Modic Varlığı	0.445	<0.001
Yaş-Modic Varlığı	0.431	<0.001
Cerrahi İhtiyacı-Modic Varlığı	0.387	<0.001

Tablo 2. Hasta gruplarının demografik ve klinik özellikleri

Değişken	Modic (+) (n=89)	Modic (-) (n=161)	p-değeri
Yaş (yıl, Ort±SS)	58.2 ± 12.1	43.9 ± 15.0	<0.001*
Cinsiyet (Kadın/Erkek), n	47/42	74/87	0.365
Pfırmann skoru (Ort±SS)	2.79 ± 0.83	1.95 ± 0.78	<0.001*
Disk herniasyonu, n (%)	80 (89.9)	117 (72.7)	0.003*
Kronik ağrı (>12 hafta), n (%)	85 (95.5)	67 (41.6)	<0.001*
Cerrahi tedavi, n (%)	24 (27.0)	3 (1.9)	<0.001*

Tablo 3. Klinik ve radyolojik parametreler için Odds Ratio analizi

Parametre	OR	%95 GA	p-değeri
Kronik ağrı (>12 hafta)	29.81	10.43-85.25	<0.001
Cerrahi tedavi ihtiyacı	19.45	5.66-66.83	<0.001
İleri dejenerasyon (Pfırmann 4-5)	7.49	2.88-19.47	<0.001
Disk herniasyonu varlığı	3.34	1.55-7.23	0.003

Kas-İskelet radyolojisi

SS-065

DİZ MR İNCELEMESİ BULGULARININ ARTROSKOPİ İLE KORELASYONU

Asude Badem, Umud Asfuroğlu, Merve Yazol, Nil Tokgöz

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji, Ankara

Amaç: Çalışmanın amacı, diz manyetik rezonans (MR) incelemesinde saptanan kondromalazi, anterior çapraz bağ (ACL) lezyonları ile medial-lateral menisküs patolojilerinin artroskopik bulgularla uyumunu nicel olarak ortaya koymak; MR'in bu temel intraartiküler patolojilerdeki tanısal performansını değerlendirmek, elde edilen sonuçları güncel literatür verileri ile karşılaştırmaktır. Böylece diz patolojilerinin klinik yönetiminde MR'in güçlü ve sınırlı yönlerinin tanımlanması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Retrospektif olarak, diz MR incelemesini takiben artroskopi uygulanmış toplam 104 hasta değerlendirildi. MR raporları kondromalazi, ACL, medial ve lateral menisküs patolojileri açısından yeniden gözden geçirildi. Artroskopi altın standart kabul edilerek her bir patoloji için duyarlılık, özgüllük, pozitif prediktif değer (PPV), negatif prediktif değer (NPV) ve genel doğruluk oranları hesaplandı.

Bulgular: Kondromalazi için MR görüntülemenin duyarlılığı %97,1, özgüllüğü %92,8, PPV %87,2, NPV %98,5 ve doğruluğu %94,2 olarak bulundu. ACL lezyonlarında duyarlılık %100, özgüllük %95,8, PPV %91,4, NPV %100 ve doğruluk %97,1 olarak hesaplandı. Medial menisküs lezyonlarında duyarlılık %93,8, özgüllük %77,5, PPV %87,0, NPV %88,6 ve doğruluk %87,5 olarak bulundu. Lateral menisküs lezyonlarında duyarlılık %87,9, özgüllük %91,5, PPV %82,9, NPV %94,2 ve doğruluk %90,4 olarak hesaplandı.

Sonuç: Çalışmamızda MR görüntülemenin kondromalazi ve ACL lezyonlarının saptanmasında yüksek tanısal performans gösterdiği, sonuçların literatür ile uyumlu olduğu izlendi. Kondral lezyonların değerlendirilmesinde çalışmamızdaki duyarlılık değerlerinin literatürde bildirilen ortalama değerlerin üzerinde bulunmuştur. Literatürde, MR'in kondral lezyonların değerlendirilmesinde yüksek özgüllük

gösterdiği ancak duyarlılığın kullanılan görüntüleme yöntemi ve teknik parametrelere bağlı değişkenlik gösterebildiği bildirilmektedir. Özellikle ileri görüntüleme teknikleri ve yüksek manyetik alan gücünün kondral lezyonların saptanmasında duyarlılığı artırdığı vurgulanmıştır(1). ACL lezyonlarında elde edilen yüksek duyarlılık ve özgüllük değerleri ise MR'in bağ bütünlüğünü doğrudan değerlendirebilmesi ve eşlik eden sekonder bulguların tanıya katkı sağlaması ile açıklanabilir; bu bulgular literatürde bildirilen yüksek tanısal doğruluk ile paralellik göstermektedir(2).

Menisküs lezyonlarında duyarlılık değerlerinin literatür ile genel olarak uyumlu olduğu ancak özgüllüğün özellikle medial menisküste daha düşük olabildiği görülmüştür. Bu durum, MR'da saptanan intrameniskal sinyal değişikliklerinin veya dejeneratif intrameniskal patolojilerin artroskopide her zaman yüzeye uzanan yırtık şeklinde izlenememesi ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Artroskopinin menisküs yüzeyini değerlendirmesi nedeniyle intrameniskal veya stabil lezyonların cerrahi sırasında doğrulanamaması, MR'da pozitif olan bazı olguların artroskopide negatif kabul edilmesine yol açabilmektedir. Literatürde de menisküs lezyonlarında MR'in duyarlılığının yüksek olmakla birlikte özgüllüğün değişken olabileceği ve dejeneratif değişikliklerin tanısal uyumu etkileyebileceği bildirilmektedir(2,3,4). Genel olarak değerlendirildiğinde, çalışmamızın bulguları MR görüntülemenin diz içi patolojilerde yüksek tanısal performans gösterdiğini ortaya koymakta olup, MR ile artroskopi arasındaki farklılıkların özellikle menisküs lezyonlarında yöntemlerin değerlendirme prensiplerindeki farklılıklardan kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: artroskopi, diz manyetik rezonans görüntüleme, MR-artroskopi korelasyonu

Kaynaklar

- Chen X, et al. Quantitative magnetic resonance imaging had greater sensitivity in diagnosing chondral lesions of the knee: a systematic review and meta-analysis. Arthroscopy. 2024.
- Li K, Du J, Huang LX, et al. The diagnostic accuracy of magnetic resonance imaging for anterior cruciate ligament injury in comparison to arthroscopy: a meta-analysis. Sci Rep. 2017.
- Phelan N, Rowland P, Galvin R, O'Byrne JM. A systematic review and meta-analysis of the diagnostic accuracy of MRI for suspected ACL and meniscal tears of the knee. Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc. 2016 May;24(5):1525-39. doi: 10.1007/s00167-015-3861-8. Epub 2015 Nov 27. PMID: 26614425.
- El-Hagrasy AMA, Theckayil AJ, Khan MA, Khan HN, Butt AJ. Magnetic Resonance Imaging Is an Effective First-Line Noninvasive Tool for Meniscal Tear Detection: A Retrospective Comparative Analysis With Knee Arthroscopy. Arthrosc Sports Med Rehabil. 2024 Dec 12;7(2):101065. doi: 10.1016/j.asmr.2024.101065. PMID: 40297094; PMCID: PMC12034043.
- Wang W, et al. Accuracy of MRI diagnosis of meniscal tears of the knee: a systematic review and meta-analysis. J Knee Surg. 2021.

Tablo. Diz MR Bulgularının Artroskopi Korelasyonu ile İlgili İstatistiksel Veriler

Patoloji	TP	FP	FN	TN	Duyarlılık (%)	Özgüllük (%)	PPV (%)	NPV (%)	Doğruluk (%)
Kondromalazi	34	5	1	64	97.1	92.8	87.2	98.5	94.2
ACL	32	3	0	69	100	95.8	91.4	100	97.1
Medial Menisküs	60	9	4	31	93.8	77.5	87	88.6	87.5
Lateral Menisküs	29	6	4	65	87.9	91.5	82.9	94.2	90.4

TP: True Positive, FP: False Positive, FN: False Negative, TN: True Negative PPV: Positive Predictive Value, NPV: Negative Predictive Value

Tablo. Diz MR Bulgularının Artroskopi Korelasyonu ile İlgili Verilerin Literatür Karşılaştırması

Patoloji	Çalışmamız Duyarlılık (%)	Literatür Duyarlılık (%)	Çalışmamız Özgüllük (%)	Literatür Özgüllük (%)	Çalışmamız Doğruluk (%)	Literatür Kaynağı
Kondromalazi	97.1	63-82	92.8	88-94	94.2	Chen et al., 2024
ACL	100	~87	95.8	~90	97.1	Li et al., 2017
Medial Menisküs	93.8	89-92	77.5	88-90	87.5	Phelan et al., 2016; Wang et al., 2021, El-Hagrasy et al., 2025
Lateral Menisküs	87.9	78-80	91.5	94-95	90.4	Phelan et al., 2016; Wang et al., 2021

Meme radyolojisi

SS-066

ULTRAFast MRI ENHANCEMENT TIMING AS A SURROGATE OF METABOLIC ACTIVITY IN BREAST CANCER: A SINGLE-CENTER PET/CT CORRELATION STUDY

Diba Saygılı Öz¹, Kamil Çıra¹, Özge Tanışman², Salih Çırak³,
Sacide Efsun Ürger¹¹Antalya Şehir Hastanesi²Bandırma Eğitim Ve Araştırma Hastanesi³Ordu Devlet Hastanesi

Objectives: To determine whether the timing of first lesion enhancement on ultrafast dynamic contrast-enhanced magnetic resonance imaging (ultrafast DCE-MRI) is associated with tumour metabolic activity on 18F-fluorodeoxyglucose positron emission tomography/computed tomography (18F-FDG PET/CT), and to assess concordance of lesion size measurements across PET and MRI.

Materials-Methods: This single-centre retrospective study included 61 women with 61 histologically confirmed malignant breast lesions who underwent ultrafast DCE-MRI and 18F-FDG PET/CT within 4 weeks (ethics approval: 63/2025). The ultrafast frame of first unequivocal enhancement (frames 1–6; ~10 s per frame) was recorded. Lesion diameters were measured on the first-enhancing ultrafast frame and on the early arterial-phase MRI. Maximum standardized uptake value (SUVmax) and PET-based lesion diameter were extracted from official PET/CT reports. Associations were assessed using Spearman correlation; lesions were also compared between frame 1 versus frame ≥ 2 .

Results: Most lesions (47/61, 77.0%) first enhanced in frame 1. Later enhancement (higher frame number) correlated with lower SUVmax (Spearman $\rho = -0.590$, $p < 0.001$) and smaller MRI diameters ($\rho = -0.343$ and -0.340 for ultrafast and arterial-phase diameters; both $p = 0.007$). Frame 1 lesions had higher SUVmax (median 6.30 vs 1.94; $p < 0.001$) and larger MRI diameters than lesions enhancing in frame ≥ 2 . PET and MRI size measurements were strongly concordant ($\rho = 0.800-0.976$). First-frame enhancement discriminated high metabolic activity (SUVmax ≥ 5.0) with an area under the receiver operating characteristic curve (AUC) of 0.70 (95% confidence interval [CI], 0.61–0.79); sensitivity was 96.8% and specificity 43.3%. In multivariable linear regression of $\log(\text{SUVmax} + 1)$, later enhancement remained independently associated with lower metabolic activity ($\beta = -0.36$ per frame, $p < 0.001$) after adjustment for lesion size and age.

Conclusion: Earlier ultrafast DCE-MRI enhancement is associated with higher FDG uptake and larger tumour size, while lesion diameter measurements remain highly concordant across PET and MRI. First-frame enhancement may serve as a practical imaging marker suggestive of high metabolic activity in malignant breast lesions.

Keywords: Breast Neoplasms, Fluorodeoxyglucose F18, Magnetic Resonance Imaging, Positron-Emission Tomography

References

- Onishi N, Sadinski M, Hughes MC, et al. Ultrafast dynamic contrast-enhanced breast MRI may generate prognostic imaging markers of breast cancer. 2020:1–13.
- Mooij CM De, Ploumen RAW, Nelemans PJ, Mottaghy FM, Smidt ML, Nijnatten TJA Van. The influence of receptor expression and clinical subtypes on baseline [18F] FDG uptake in breast cancer: systematic review and meta analysis. EJNMMI Res 2023
- Kataoka M, Sagawa H, Ohashi A, Sakaguchi R, Hashimoto H. Ultrafast Dynamic Contrast-Enhanced MRI of the Breast: From Theory to Practice. 2023
- Koo HR, Park JS, Kang KW, et al. F-FDG uptake in breast cancer correlates with immunohistochemically defined subtypes. 2014; 2:610–618.
- Kim JJ, Kim JY, Hwangbo L, et al. Ultrafast Dynamic Contrast-Enhanced MRI Using Compressed Sensing: Associations of Early Kinetic Parameters With Prognostic Factors of Breast Cancer. 2021:56–63.
- Yamaguchi K, Ichinohe K, Iyadomi M, Fujiki K. Abbreviated and Ultrafast Dynamic Contrast-enhanced (DCE) MR Imaging. 2025
- Shin SU, Cho N, Kim S, Lee SH, Chang JM. Time-to-enhancement at ultrafast breast DCE-MRI: potential imaging biomarker of tumour aggressiveness. 2020

- Kataoka M, Honda M, Ohashi A, et al. Ultrafast Dynamic Contrast-enhanced MRI of the Breast: How Is It Used? Magn Reson Med Sci 2022; 21:83–94.
- Amitai Y, Freitas VAR, Golan O, Kessner R, Shalmon T, Neeman R. The diagnostic performance of ultrafast MRI to differentiate benign from malignant breast lesions: a systematic review and meta analysis. Eur Radiol 2024:6285–6295.

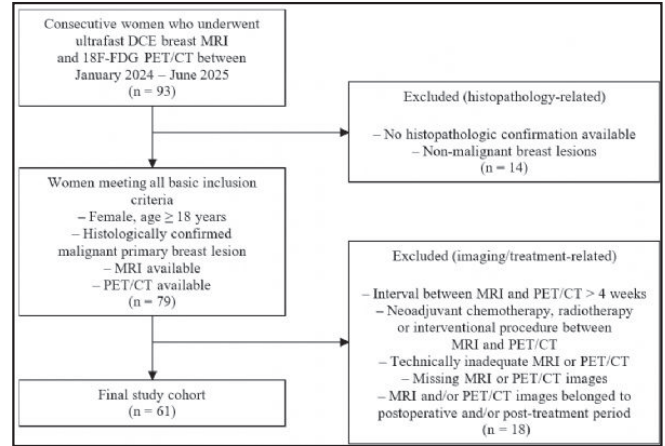

Figure 1. Study flow diagram. Flowchart of patient screening and selection. Consecutive women who underwent ultrafast DCE breast MRI and 18F-FDG PET/CT between January 2024 and June 2025 were screened (n = 93). After exclusions for histopathology-related reasons (n = 14) and imaging/treatment-related reasons (n = 18), the final study cohort comprised 61 women with 61 malignant breast lesions.

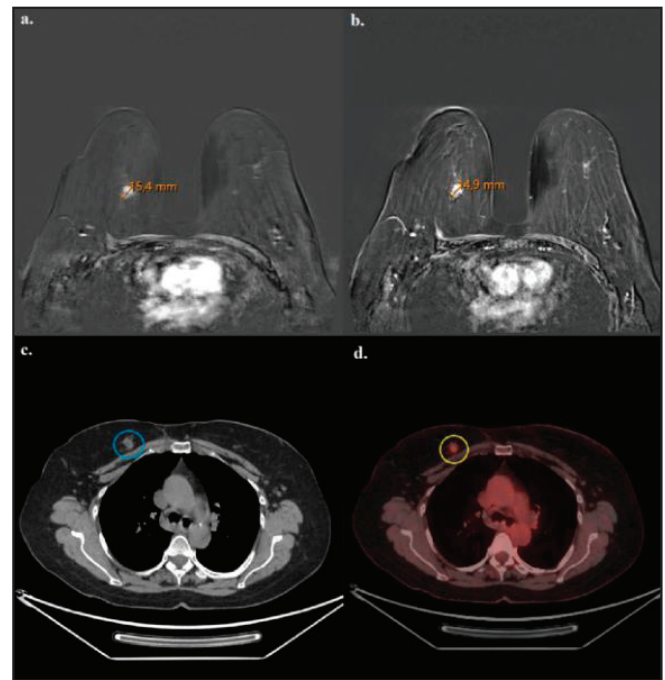

Figure 2. Representative case illustrating ultrafast first-frame enhancement and corresponding FDG uptake. (a) Ultrafast DCE-MRI subtraction image at the first-enhancing frame demonstrates the index breast lesion, with the largest axial diameter measured on the first enhancing frame (Du). (b) Early arterial-phase subtraction image shows the corresponding lesion and arterial-phase diameter (Da). (c) Axial CT image and (d) 18F-FDG PET/CT fusion image demonstrate the same lesion (circles), with increased FDG uptake on PET/CT (SUVmax = 5.9).

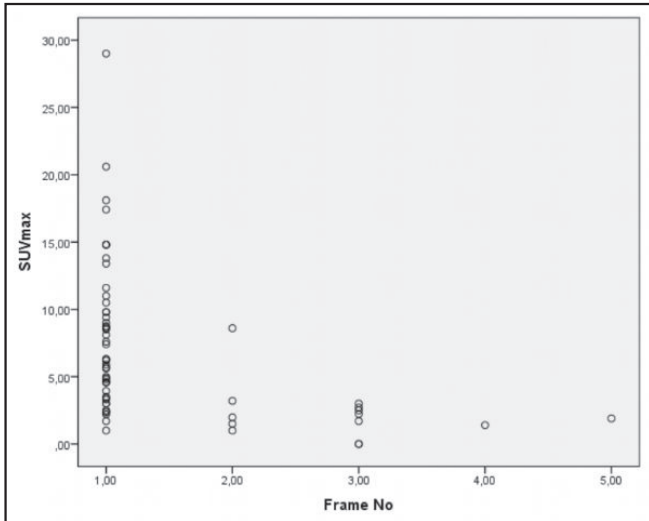

Figure 3. Scatter plot showing the relationship between ultrafast enhancement timing and metabolic activity. The x-axis represents the frame number at which the lesion first enhanced on ultrafast breast MRI (Frame No), and the y-axis represents SUVmax on 18F-FDG PET/CT. Each dot corresponds to one malignant breast lesion. Lesions enhancing in the first frame show markedly higher SUVmax values, whereas lesions enhancing in later frames have predominantly low SUVmax, illustrating the inverse correlation between frame number and SUVmax ($\rho = -0.590$, $p < 0.001$).

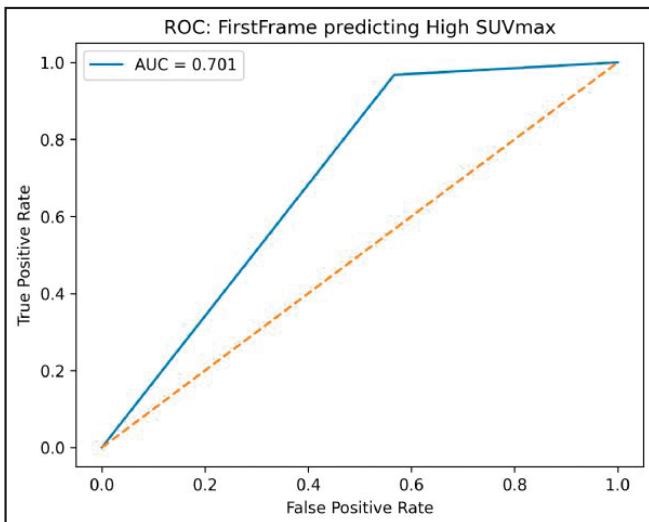

Figure 4. ROC curve for first-frame enhancement predicting high metabolic activity. Receiver operating characteristic (ROC) curve showing the ability of first-frame enhancement on ultrafast DCE-MRI (frame 1 vs. ≥ 2) to discriminate lesions with high metabolic activity, defined as SUVmax ≥ 5.0 . The area under the curve was 0.70 (95% CI, 0.61–0.79); the dashed diagonal line indicates no-discrimination performance.

Table 1. Patient, imaging and lesion characteristics

n = 61	Mean $\pm$ SD	Median	Min:Max.
Age (years)	52.11 $\pm$ 12.26	50	30.00:77.00
SUVmax	6.79 $\pm$ 5.62	5	0.00:29.00
PET Diameter (mm)	20.39 $\pm$ 11.46	18	2.60:64.00
Ultrafast Phase Diameter (mm)	23.27 $\pm$ 14.28	20.2	7.00:77.50
Arterial Phase Diameter (mm)	24.43 $\pm$ 15.22	21	7.50:90.30
Frame No (n = 61)	n (%)		
1	47 (77.0)		
2	5 (8.2)		
3	7 (11.5)		
4	1 (1.6)		
5	1 (1.6)		
6	0 (0)		
Histological Subtype (n=61)	n (%)		
IDC	46 (75.4%)		
ILC	10 (16.4%)		
Mixed	2 (3.3%)		
Mucinous	1 (1.6%)		
Papillary	1 (1.6%)		
DCIS	1 (1.6%)		
Molecular Subtype (n=61)	n (%)		
Luminal A	21 (34.4%)		
Luminal B	32 (52.5%)		
HER-enriched	3 (4.9%)		
Triple Negative	4 (6.6%)		
N/A (DCIS)	1 (1.6%)		

Data are presented as mean $\pm$ standard deviation (SD), median, and minimum–maximum (min–max) for continuous variables, and as number (percentage) for categorical variables. SUVmax indicates maximum standardized uptake value on PET. PET diameter, ultrafast phase diameter, and arterial phase diameter represent the maximum lesion diameter (mm) measured on PET, ultrafast contrast-enhanced MR phase, and arterial contrast-enhanced MR phase, respectively. Molecular subtype was assessed only for invasive carcinomas; the DCIS case was not applicable and was reported as N/A. Abbreviations: SD, standard deviation; SUVmax, maximum standardized uptake value; PET, positron emission tomography; MR, magnetic resonance; IDC, invasive ductal carcinoma; ILC, invasive lobular carcinoma; DCIS, ductal carcinoma in situ; Mixed, mixed histology; N/A, not applicable; HER, human epidermal growth factor receptor 2.

Table 2. Spearman correlation matrix between ultrafast enhancement timing, metabolic activity, lesion size, and age.

	FrameNo	SUVmax	Dpet	Du	Da	Age
FrameNo	—	-0.590 (<0.001)	-0.158 (0.223)	-0.343 (0.007)	-0.340 (0.007)	0.264 (0.040)
SUVmax	—	—	0.446 (<0.001)	0.602 (<0.001)	0.554 (<0.001)	-0.270 (0.035)
Dpet	—	—	—	0.811 (<0.001)	0.800 (<0.001)	0.016 (0.903)
Du	—	—	—	—	0.976 (<0.001)	-0.023 (0.858)
Da	—	—	—	—	—	-0.066 (0.614)
Age	—	—	—	—	—	—

Data are presented as ρ (p), where ρ denotes Spearman's rank correlation coefficient and p denotes the two-tailed p value. Dpet: PET diameter; Du: ultrafast MRI diameter; Da: arterial-phase MRI diameter.

Table 3. Comparison of lesions enhancing in frame 1 versus frame ≥ 2

n = 61	Frame 1 (n = 47)	Frame ≥ 2 (n = 14)	p
	Med.(Q1:Q3)	Med.(Q1:Q3)	
Age (years)	48 (42.5:61)	54.5 (50:64.75)	0.051
SUVmax	6.3 (4.25:10.15)	1.94 (1.425:2.65)	<0.001
Dpet (mm)	18 (14.5:26)	13.5 (8.75:24.25)	0.149
Du (mm)	21.8 (15.75:30.1)	12.9 (8.925:20.025)	0.006
Da (mm)	22.2 (17.6:31.85)	13 (9.225:21.75)	0.007

P values were obtained using the Mann–Whitney U test. Data are presented as median (Q1–Q3). Dpet = PET-based diameter; Du = ultrafast diameter (measured at the first-enhancement frame); Da = arterial-phase diameter.

Table 4. Multivariable regression analyses of metabolic activity and first-frame enhancement
Panel A. Multivariable linear regression (dependent variable: log[SUVmax + 1])

Predictor	β (per unit)	95% CI	p value
Ultrafast enhancement timing (FrameNo)	-0.362	-0.534 to -0.191	<0.001
Ultrafast MRI diameter (Du, mm)	0.0177	0.00738 to 0.0281	0.001
Age (years)	-0.00853	-0.0205 to 0.00347	0.160

log[SUVmax + 1] used as outcome in linear model; higher FrameNo = later enhancement.

Table 4. Multivariable regression analyses of metabolic activity and first-frame enhancement
Panel B. Multivariable logistic regression (dependent variable: first-frame enhancement)

Predictor	Model 1: Standard logistic (includes SUVmax) OR (95% CI)	p value	Model 2: Standard logistic (without SUVmax) OR (95% CI)	p value	Model 3: Firth penalized logistic OR (95% CI)	p value
SUVmax	1.986 (1.178–3.348)	0.010	—	—	1.761 (1.159–2.677)	0.008
Du (mm)	1.0019 (0.9228–1.0877)	0.964	1.098 (1.008–1.197)	0.033	0.9929 (0.9296–1.0604)	831
Age (years)	0.9709 (0.9059–1.0405)	0.403	0.949 (0.898–1.003)	0.064	0.9785 (0.9183–1.0426)	0.502

log[SUVmax + 1] used as outcome in linear model; higher FrameNo = later enhancement.

Meme radyolojisi

SS-067

DİNAMİK MEME MRG'DE KİTLESEL OLMAYAN LEZYONLARDA KAİSER SKORU VE ADC'NİN MALİGNİTEYİ ÖNGÖRME VE HİSTOPATOLOJİK RİSK KATEGORİLERİNİ AYIRT ETMEDEKİ TANISAL PERFORMANSI

Gülbanu Güner, Görkem Karamustafao, Fatma Kulalı

Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Bu çalışmanın amacı, dinamik kontrastlı meme MRG'de saptanan kitlesel olmayan kontrastlanma (NME) lezyonlarında Kaiser skoru ve ADC değerinin histopatoloji temelli risk kategorilerini ayırt etmedeki tanısal performansını değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Ocak 2020–Aralık 2025 arasında DCE-MRG'de NME saptanan ve histopatolojik doğrulaması bulunan 92 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Hastalar, nihai histopatolojik sonuçlarına göre düşük, orta, yüksek risk ve malign olmak üzere dört histopatolojik risk kategorisine sınıflandırıldı (her grup için n=23). Risk sınıflaması histopatolojiye göre; atipisiz benign lezyonlar düşük risk, upgrade risk taşıyan yüksek riskli/borderline lezyonlar orta risk, atipi/preinvaziv lezyonlar yüksek risk ve invaziv maligniteler malign grup olarak tanımlandı. Görüntüler, 4 ve 9 yıl deneyime sahip iki radyolog tarafından histopatolojik sonuçlardan bağımsız olarak değerlendirildi; görüş ayrılığı bulunan olgularda 21 yıllık deneyime sahip üçüncü bir radyologun katılımıyla konsensus sağlandı. Değerlendiriciler arası uyum (ICC), bağımsız Kaiser skorları üzerinden hesaplandı; tanısal performans ve regresyon analizlerinde konsensus ile belirlenen nihai Kaiser skorları kullanıldı. Kaiser skoru (1–11), orijinal kaiser karar algoritmasına göre hesaplandı; ayrıca NME'ye özgü dağılım ve internal kontrastlanma paternleri (segmental dağılım ve kümelenmiş halkasal patern dahil) kaydedildi. ADC ölçümleri, ADC haritalarında lezyon içine yerleştirilen ROI kullanılarak yapıldı. Tanısal performans ROC analizi ile değerlendirildi; malignite ile ilişkili faktörler tek ve çok değişkenli lojistik regresyon analizleri ile incelendi. Çalışma için yerel etik kurul onayı alınmıştır (11.09.2025 tarihli, karar no: 277).

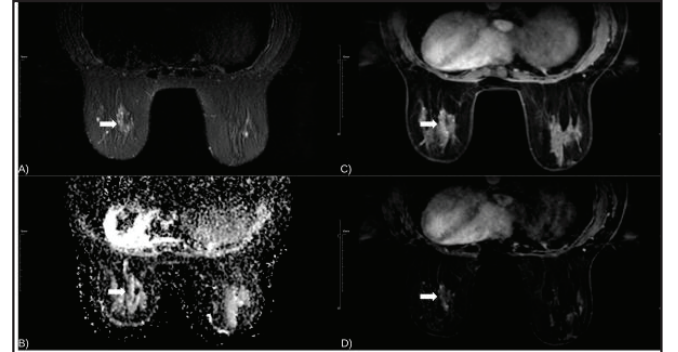
Bulgular: Kaiser skoru malign grupta malign olmayan gruplara göre anlamlı derecede yüksekti ($7,65 \pm 1,67$ vs $4,22 \pm 2,39$; $p < 0,001$) ve değerlendiriciler arası uyum mükemmel düzeydeydi ($ICC = 0,966$). ROC analizinde malignite öngörüsünde Kaiser skoru için $AUC = 0,875$ (eşik ≥ 6 ; duyarlılık %100, özgüllük %56,5) ve ADC için $AUC = 0,952$ (eşik $\leq 1075 \times 10^{-3} \text{ mm}^2/\text{s}$; duyarlılık %100, özgüllük %81,2) saptandı; Kaiser skoru ve ADC'nin birlikte kullanıldığı kombine modelde $AUC = 0,966$ 'ya yükseldi. Tek değişkenli lojistik regresyonda Kaiser skoru ($OR = 2,15$; %95 GA: 1,45–3,18; $p < 0,001$), ADC ($OR = 0,46$; %95 GA: 0,31–0,68; $p < 0,001$), segmental dağılım ($OR = 4,82$; %95 GA: 1,75–13,21; $p = 0,002$) ve kümelenmiş halkasal internal kontrastlanma paterni ($OR = 6,94$; %95 GA: 2,10–22,89; $p = 0,001$) malignite ile ilişkili bulundu. Çok değişkenli modelde Kaiser skoru ($OR = 2,02$; %95 GA: 1,24–3,30; $p = 0,005$), ADC ($OR = 0,43$; %95 GA: 0,27–0,68; $p < 0,001$) ve kümelenmiş halkasal patern ($OR = 4,77$; %95 GA: 1,29–17,61; $p = 0,019$) bağımsız prediktör olarak kaldı. Risk kategorilerini ayırt etmede düşük risk ile $\geq$ orta risk ayrımında Kaiser skoru $AUC = 0,787$ iken, Kaiser skoru ve ADC'nin birlikte kullanımı ile $AUC = 0,855$ 'e yükseldi.

Sonuç: Kaiser skoru, dinamik kontrastlı meme MRG'de saptanan NME lezyonlarında malignite öngörüsünde güçlü bir parametredir. ADC ve kümelenmiş halkasal internal kontrastlanma paterni ile birlikte kullanımı tanısal performansı artırmakta; ayrıca düşük risk ile $\geq$ orta risk lezyonların ayrımında tanısal etkinliği güçlendirmektedir. Bu multiparametrik yaklaşım, NME lezyonlarının değerlendirilmesinde klinik karar sürecine katkı sağlayabilecek tamamlayıcı bir görüntüleme yaklaşımı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Meme manyetik rezonans görüntüleme, Kitlesel olmayan kontrastlanma, Kaiser skoru

Kaynaklar

- Kuhl CK. The current status of breast MR imaging. Part I. Choice of technique, image interpretation, diagnostic accuracy, and transfer to clinical practice. *Radiology*. 2007;244(2):356-378.
- Baltzer PAT, Dietzel M. The Kaiser score: a clinical decision rule for diagnosis in multiparametric breast MRI. *Eur Radiol*. 2017;27(6):2357-2368.
- American College of Radiology. ACR BI-RADS® Atlas — 5th Edition, Version 2025: Breast Imaging Reporting and Data System. Reston, VA: American College of Radiology; 2025.
- Dietzel M, Baltzer PAT. How to use the Kaiser score as a clinical decision rule for diagnosis in multiparametric breast MRI: a pictorial essay. *Insights Imaging*. 2018;9(3):325-335.
- Milos RI, Pipan F, Kalovidouri A, et al. The Kaiser score reliably excludes malignancy in benign contrast-enhancing lesions classified as BI-RADS 4 on breast MRI high-risk screening exams. *Eur Radiol*. 2020;30:6052-6061.
- Çelik Yabul F, Otçu Temur H, Atasoy B, Balsak S, Alkan A, Yıldız Ş. The role of the Kaiser score system in uncertain malignant potential (B3) breast lesions: a pilot study. *Diagn Interv Radiol*. 2025;31(5):474-479.
- Liu G, Li Y, Chen SL, Chen Q. Non-mass enhancement breast lesions: MRI findings and associations with malignancy. *Ann Transl Med*. 2022;10(6):357. doi:10.21037/atm-22-503

Şekil 1. Benign kitlesel olmayan kontrastlanma

Aksiyel T2-ağırlıklı görüntüde (A) sağ meme alt iç kadranda, belirgin kitle formasyonu oluşturmayan hafif hiperintens parankimal sinyal değişikliği izlenmektedir. ADC haritasında (B), aynı lokalizasyonda malignite lehine belirgin ADC düşüklüğü veya difüzyon kısıtlılığı saptanmamaktadır. Arteriyel faz T1-ağırlıklı postkontrast görüntüde (C), aynı lokalizasyonda kitlesel olmayan kontrastlanma izlenmekte; subtraksiyon görüntüsünde (D) kontrastlanan alan daha net seçilmektedir. Patoloji: Sklerozan adenozis, fibrozis ve fokal hafif duktal epitel hiperplazisi ile uyumlu benign meme dokusu. Lezyon beyaz ok ile gösterilmiştir.

Meme radyolojisi

SS-068

MEME MRG'DE KAİSER SKORUNUN İDİOPATİK
GRANÜLOMATÖZ MASTİT İLE MALİGNİTE
AYRIMINDAKİ TANISAL PERFORMANSI

Muhammed Halid Yener, Fadime Güven

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Kaiser Skoru (KS), meme MRG'de lezyon karakterizasyonu için geliştirilmiş, BI-RADS sözlüğündeki tanı kriterlerini standart bir karar ağacı içinde bütünleştirilerek 1–11 aralığında sayısal bir malignite olasılığı üreten yarı-kantitatif bir değerlendirme sistemidir [1]. Yakın tarihli bir meta-analizde KS'nin, meme MRG'de malign lezyon saptamada BI-RADS ile karşılaştırılabilir düzeyde yüksek duyarlılığa sahip olduğu, buna karşın özgüllük açısından BI-RADS'a üstünlük sağlayarak gereksiz biyopsileri azaltma potansiyeli taşıdığı gösterilmiştir [2]. Bu özellik, klinik ve görüntüleme bulguları ile maligniteyi taklit edebilen idiyopatik granülomatöz mastit (İGM) olgularında, tanısal değerlendirmeye katkı sağlayabilecek daha objektif ve tekrarlanabilir bir yaklaşım sunabilir. Bununla birlikte, İGM olgularında KS'nin tanısal performansını doğrudan değerlendiren çalışmalar sınırlıdır. Çalışmamızın amacı; histopatoloji ile doğrulanmış İGM ve malign lezyonlarda KS performansını karşılaştırarak, İGM-malignite ayrımındaki tanısal değerini ortaya koymaktır.

Gereç ve Yöntem: Bu retrospektif, tek merkezli tanısal doğruluk çalışmasına 2022–2026 arasında meme MRG'de BI-RADS 4 olarak raporlanan, histopatoloji ile doğrulanmış İGM veya malign lezyonu olan ardışık 70 kadın dâhil edildi (Şekil 1). Değerlendirmeler iki bağımsız gözlemci tarafından yapıldı; gözlemciler arası uyum Cohen'in kappa katsayısı ile hesaplandı. Nihai analizler, konsensus sonrası elde edilen ortak kararlar üzerinden gerçekleştirildi. Her lezyon için marjın, internal kontrastlanma paterni, kinetik eğri tipi ve eşlik eden ödem varlığı kaydedilerek KS hesaplandı. Ayrıca, literatürle uyumlu şekilde ADC değerleri ve eşlik eden mamografide mikrokalsifikasyon varlığı da dikkate alınarak modifiye KS oluşturuldu [3]. İstatistiksel analizlerde gruplar arası karşılaştırmalar için Mann-Whitney U ve ki-kare testleri, tanısal performans için ROC analizi kullanıldı.

Bulgular: Toplam 70 kadın (İGM: n=36, malign: n=34) çalışmaya dâhil edildi. İGM grubunda yaş ortalaması $39,3 \pm 7,05$ yıl, malign grupta $48,4 \pm 12,3$ yıl olarak saptandı (Tablo 1).

Modifiye KS İGM'de medyan 6 (1–11), malign grupta medyan 8 (5–11) idi (Şekil 2). ROC analizinde, AUC %73,6 (GA %95: %60,9–%86,3) olup 6,5 eşik değerinde özgüllük %66,7 ve duyarlılık %91,2 bulundu (Şekil 3). Kategorik parametreler açısından, kinetik eğri dağılımı İGM grubunda ağırlıklı olarak persistan (20/36; %55,6) iken malign grupta daha sık wash-out (15/34; %44,1) ve plateau (14/34; %41,2) paternleri izlendi (Tablo 3, Şekil 4).

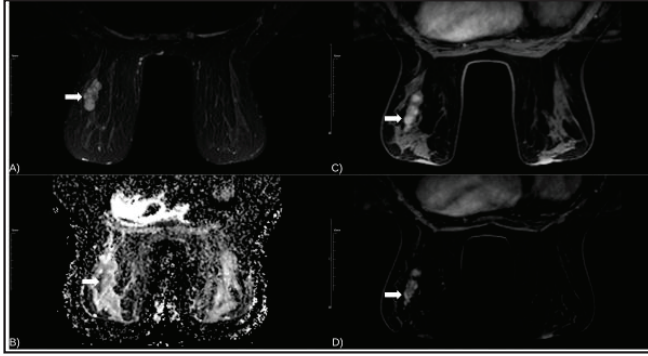
Tartışma ve Sonuç: Bu BI-RADS 4 kohortunda KS ve modifiye KS, İGM ile malignite ayrımında orta düzey ayırıcı performans göstermiştir. İGM ve malign meme lezyonlarının MRG ile ayrımı, klinikte radyologların karşılaştığı en büyük zorluklardan biridir [4–8]. KS, lezyonları algoritmik olarak mükemmel bir şekilde standartlaştırırsa da, İGM olgularında spikülasyon bulgusunun oldukça sık izlenmesi; morfolojik heterojeniteye ek olarak kinetik eğride wash-out ve plateau gibi heterojen paternlerin eşlik etmesi, skorlamada olguların geniş bir aralığa (1–11) dağılmasına ve bazı olgularda yüksek KS değerleri elde edilmesine yol açmıştır [9]. Söz konusu örtüşmeye rağmen, ≥ 7 eşik değeri malignite olasılığını artıran pratik bir kesim noktası olabilir (Şekil 3). Bununla birlikte, İGM olgularında medyan KS'nin 6 (BI-RADS 4 düzeyi) olması, bu grupta histopatolojik doğrulamanın hâlen gerekliliğini koruduğunu göstermektedir (Şekil 2).

Anahtar Kelimeler: Kaiser skoru, İdiyopatik granülomatöz mastit (İGM), Meme MRG

Kaynaklar

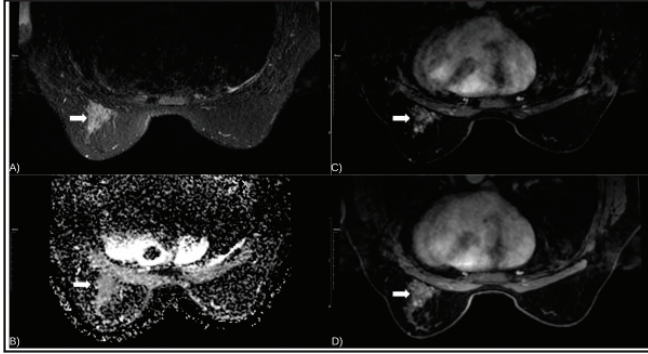
1. Baltzer PAT, Dietzel M, Kaiser WA. A simple and robust classification tree for differentiation between benign and malignant lesions in MR-mammography. Eur Radiol. 2013;23(8):2051-2060. doi:10.1007/s00330-013-2804-3

Şekil 2. Benign proliferatif kitlesel olmayan kontrastlanma

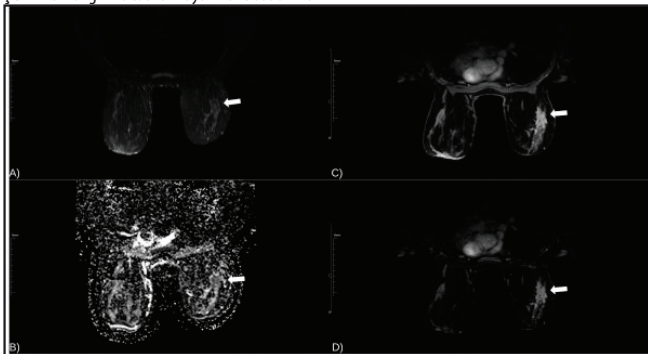
Aksiye T2-ağırlıklı görüntüde (A) sağ meme dış kadranda, odaklanmış hafif hiperintens sinyal değişikliği izlenmektedir. ADC haritasında (B), aynı lokalizasyonda belirgin ADC düşüklüğü veya difüzyon kısıtlılığı saptanmamaktadır. Arteriyel faz T1-ağırlıklı postkontrast görüntüde (C), aynı lokalizasyonda kitlesel olmayan kontrastlanma mevcuttur; subtraksiyon görüntüsünde (D) kontrastlanan odaklar daha net seçilmektedir. Patoloji: İntraduktal papiller proliferasyon ve eşlik eden proliferatif fibrokistik değişiklik. Lezyon beyaz ok ile gösterilmiştir.

Şekil 3. Yüksek riskli kitlesel olmayan kontrastlanma

Aksiye T2-ağırlıklı görüntüde (A) sağ memede belirgin kitle formasyonu oluşturmaz odaklanmış hiperintens parankimal sinyal değişikliği izlenmektedir. ADC haritasında (B), aynı lokalizasyonda hafif–orta derecede ADC azalması izlenmektedir. Arteriyel faz T1-ağırlıklı postkontrast görüntüde (C), aynı lokalizasyonda kitlesel olmayan kontrastlanma mevcuttur; subtraksiyon görüntüsünde (D) kontrastlanan alan daha belirgin hale gelmektedir. Patoloji: İntraduktal papillom üzerinde atipik duktal hiperplazi (ADH). Lezyon beyaz ok ile gösterilmiştir.

Şekil 4. Malign kitlesel olmayan kontrastlanma

Aksiye T2-ağırlıklı görüntüde (A) sol memede belirgin kitle formasyonu oluşturmaz odaklanmış parankimal sinyal değişikliği izlenmektedir. ADC haritasında (B), aynı lokalizasyonda difüzyon kısıtlılığı lehine belirgin ADC düşüklüğü izlenmektedir. Arteriyel faz T1-ağırlıklı postkontrast görüntüde (C), aynı lokalizasyonda belirgin kitlesel olmayan kontrastlanma mevcuttur; subtraksiyon görüntüsünde (D) kontrastlanan alanın yayılımı daha net seçilmektedir. Patoloji: Lobüler yönde diferansiyasyon gösteren invaziv meme karsinomu. Lezyon beyaz ok ile gösterilmiştir.

- Mohammadzadeh S, Mohebbi A, Moradi Z, Abdi A, Mohammadi A, Hakim PK, et al. Diagnostic performance of Kaiser score in the evaluation of breast cancer using MRI: a systematic review and meta-analysis. Eur J Radiol. 2025;186:112055. doi:10.1016/j.ejrad.2025.112055
- Dietzel M, Baltzer PAT. How to use the Kaiser score as a clinical decision rule for diagnosis in multiparametric breast MRI: a pictorial essay. Insights Imaging. 2018;9(3):325-335. doi:10.1007/s13244-018-0611-8
- Soylu Boy FN, Esen Icten G, Kayadibi Y, Tasdelen I, Alver D. Idiopathic granulomatous mastitis or breast cancer? A comparative MRI study in patients presenting with non-mass enhancement. Diagnostics (Basel). 2023;13(8):1475. doi:10.3390/diagnostics13081475
- Qu N, Luo Y, Yu T. Differentiation between clinically noninflammatory granulomatous lobular mastitis and noncalcified ductal carcinoma in situ using dynamic contrast-enhanced magnetic resonance imaging. Breast Care (Basel). 2020;15:619-627. doi:10.1159/000506068
- Wang L, Wang D, Fei X, Ruan M, Chai W, Xu L, et al. A rim-enhanced mass with central cystic changes on MR imaging: how to distinguish breast cancer from inflammatory breast diseases? PLoS One. 2014;9:e90355. doi:10.1371/journal.pone.0090355
- Zhao Q, Xie T, Fu C, Chen L, Bai Q, Grimm R, et al. Differentiation between idiopathic granulomatous mastitis and invasive breast carcinoma, both presenting with non-mass enhancement without rim-enhanced masses: the value of whole-lesion histogram and texture analysis using apparent diffusion coefficient. Eur J Radiol. 2020;123:108782. doi:10.1016/j.ejrad.2019.108782
- Renz DM, Baltzer PAT, Böttcher J, Taheer F, Gajda M, Camara O, et al. Magnetic resonance imaging of inflammatory breast carcinoma and acute mastitis: a comparative study. Eur Radiol. 2008;18(11):2370-2380. doi:10.1007/s00330-008-1029-3
- Karabulut UE, Celik Yabul F, Polat YB, Donmez S, Toprak H, Alkan A, et al. Contribution of Kaiser score in non-mass enhanced breast lesions. Eur J Radiol. 2025;185:112002. doi:10.1016/j.ejrad.2025.112002

Tablo 1. Çalışma grubunun temel demografik özellikleri (hasta sayısı, yaş ortalaması±SS, cinsiyet).

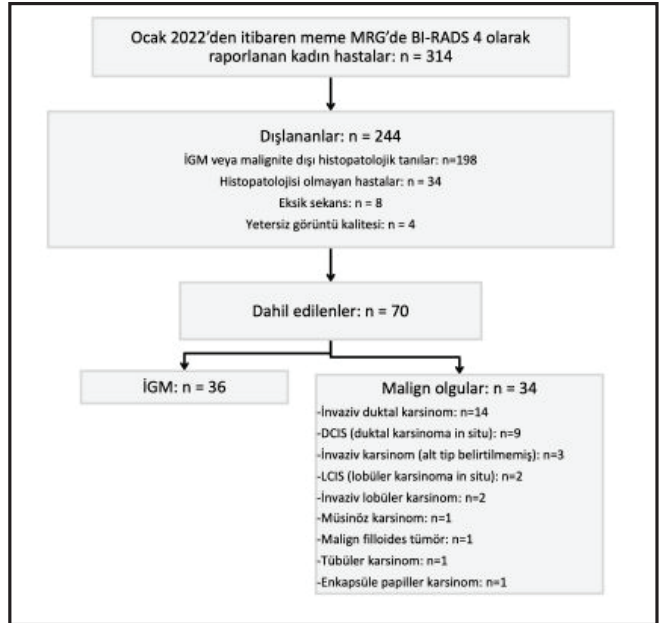
Grup	Kadın hastalar (n)	Ortalama yaş	SD
İGM	36	39.3	7.05
Malign olgular	34	48.4	12.03
Toplam	70	43.7	10.9

Tablo 2. Çalışmada kullanılan meme MRG protokolü ve sekans parametreleri

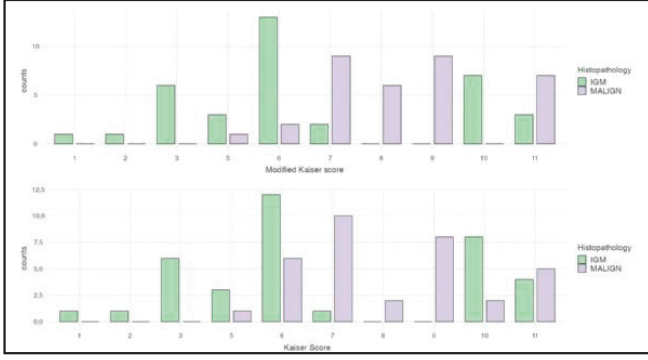
Sekans	Plan	TR/TE (ms)	Flip angle (°)	Voksel boyutu (mm)	Matris boyutu	Kesit kalınlığı (mm)	Diğer parametreler
T2 TSE	Axial	8630 / 96	160	11 × 1.1 × 4.5	320 × 320	4.5	ETL: 25
T1 TSE	Axial	750 / 11	80	1.1 × 1.1 × 4.5	320 × 320	4.5	ETL: 2
T2 TSE SPAIR	Sagittal	3300 / 700	120	0.7 × 0.7 × 4.0	256 × 256	4	ETL: 17
DCE-MRI (3D GRE)	Axial	4.17 / 1.46	10	1.1 × 1.1 × 1.0	384 × 384	1	Pre-contrast + 5 post-contrast faz; Gadobutrol 0.1 mmol/kg (Gadovist®, Bayer Pharma AG)
TIRM	Koronal	3440 / 68	90	1.1 × 1.1 × 4.5	256 × 256	4.5	TI: 150
DWI / ADC	Axial	6200 / 63	90	1.9 × 1.9 × 4.5	128 × 128	4.5	b = 0, 600, 1200 s/mm²

Tablo 3. İGM ve malign gruplarda lezyon özelliklerinin dağılımı. Veriler n(%) olarak sunulmuştur.

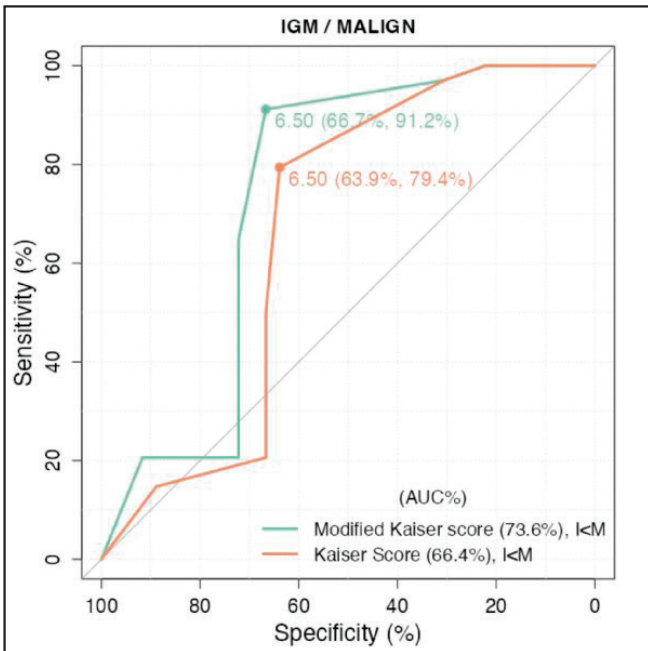
Parametre	Kategori	İGM n (%)	Malign n (%)
Lokasyon	Yaygın	28 (77,8)	17 (50,0)
	Retroareolar	5 (13,9)	3 (8,8)
	Santral	3 (8,3)	9 (26,5)
	Posterior	0 (0,0)	5 (14,7)
İnternal kontrastlanma paterni	Rim / sentripedal	26 (72,2)	9 (26,5)
	Heterojen	8 (22,2)	21 (61,8)
	Homojen	2 (5,6)	4 (11,8)
Kinetik eğri	Persistan	20 (55,6)	5 (14,7)
	Plateau	12 (33,3)	14 (41,2)
	Wash-out	4 (11,1)	15 (44,1)
Ödem paterni	Yok	7 (19,4)	25 (73,5)
	Perifokal	19 (52,8)	8 (23,5)
	Diffüz ipsilateral	9 (25,0)	1 (2,9)
Çift tutulumu	Bilateral	1 (2,8)	0 (0,0)
	Yok	17 (47,2)	31 (91,2)
	Var	19 (52,8)	3 (8,8)
Kontrastlanma dağılımı	Kitlesel	5 (13,9)	13 (38,2)
	Segmental	12 (33,3)	17 (50,0)
	Bölgesel	7 (19,4)	1 (2,9)
	Çoklu bölge	8 (22,2)	0 (0,0)
	Diffüz	2 (5,6)	1 (2,9)
Mikrokalsifikasyon (MG)	Lineer	2 (5,6)	2 (5,9)
	Yok	36 (100,0)	25 (73,5)
	Var	0 (0,0)	9 (26,5)

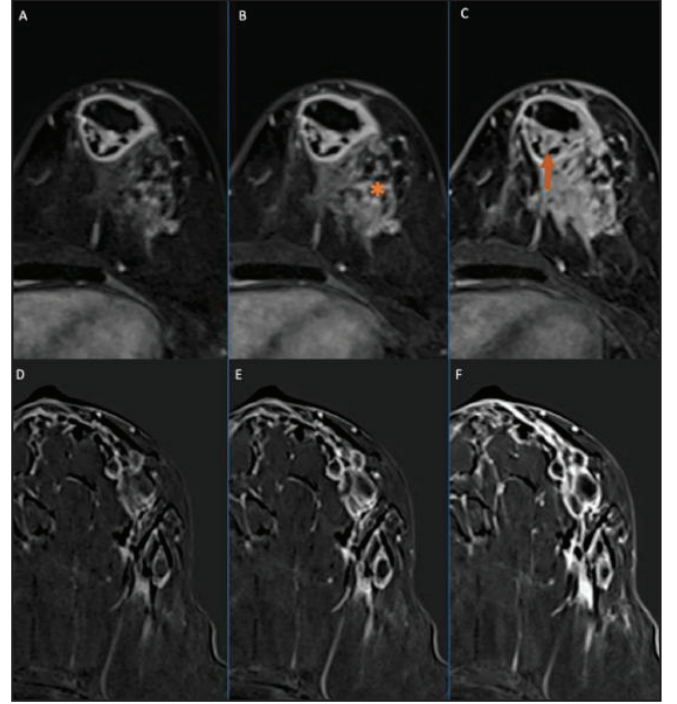
Resim 1. Çalışma popülasyonunun akış diyagramı.

Resim 2. İGM ve malign olgularda modifiye Kaiser skoru (üst panel) ve Kaiser skoru (alt panel) dağılımı. Çubuk grafikler, her bir skor değerine karşılık gelen olgu sayısını histopatoloji gruplarına göre (İGM ve malign) göstermektedir. Malign olgularda skorların genel olarak daha yüksek değerlere kümelendiği, ancak iki grup arasında kısmi örtüşme bulunduğu izlenmektedir.

Resim 3. İGM ve malign olguların ayırımında Kaiser skoru ve modifiye Kaiser skorunun ROC eğrileri. Modifiye Kaiser skoru için AUC %73,6, Kaiser skoru için AUC %66,4 saptandı. 6,5 eşik değeri için modifiye Kaiser skorunda özgüllük %66,7 ve duyarlılık %91,2; Kaiser skorunda özgüllük %63,9 ve duyarlılık %79,4 elde edildi.

Resim 4. (A-C) İGM tanılı hastada 1., 2. ve geç faz subtraksiyon görüntüleri. Kitlesel kontrastlanan komponentte wash-out (ok) izlenirken, kitlesel olmayan komponentte (asteriks) plato-persistan kinetik patern gözlemlendi. Kaiser skorlamasında dinamik kontrastlanma paterninin görsel değerlendirilmesi, lezyonun farklı komponentlerindeki farklı kontrastlanma davranışlarının ayırt edilmesini kolaylaştırmaktadır. (D-F) İGM tanılı başka bir hastada 1., 2. ve geç faz subtraksiyon görüntülerinde kitlesel olmayan lezyonun segmental dağılım paterninde persistan kontrastlanma izlenmektedir.

Meme radyolojisi

SS-069

MEME MRG'DE KAISER SKORLAMASI MALİGNİTE ÖNGÖRÜSÜNDE BI-RADS' A EK KATKI SAĞLAR MI: RETROSPEKTİF HİSTOPATOLOJİK KORELASYON ÇALIŞMASI

Zeycan Kübra Cevval

Kastamonu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Kastamonu

Giriş-Amaç: Günlük pratikte BI-RADS 4 kategorisi, malignite olasılığının geniş aralığı (>2–<95%) nedeniyle biyopsi kararını zorlaştırır. Benzer şekilde bazı lezyonların görüntülenmesinde BIRADS 3-4 ayrımı yapmak da güç olabilmektedir. Kontrastlı meme manyetik rezonans görüntüleme(MRG) lezyonlarının benign-malign ayırımında yorum değişkenliğini azaltmak ve özellikle kararsız/şüpheli lezyonlarda daha nesnel bir yaklaşım sağlamak için, Baltzer ve Dietzel birkaç MRG kriterini birleştiren Kaiser skor(KS) algoritmasını tanımlamıştır(resim 1). Bu skorlama sistemi BIRADS a yardımcı ek bir skorlama olarak öne sürülmüştür(1-5).

Bu çalışmanın amacı, biyopsi uygulanan BI-RADS 4-5 meme lezyonlarında MRG de retrospektif hesaplanan KS nin histopatolojiye göre tanısal performansını ve rutin BI-RADS sınıflamasıyla uyumunu değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Ocak 2025-Kasım 2025 arasında US/mamografi ve/veya MRG'de BI-RADS 4-5 olarak raporlanıp biyopsi yapılan 37 hasta retrospektif olarak incelendi. Meme MRG'ler 8 yıl deneyimli radyolog tarafından patoloji sonuçlarına ve önceki MRG raporlarına kör şekilde yeniden değerlendirildi ve kriterlere göre KS (1-11) verildi.

Skorlama; lezyon kenarı (spiküle/düzensiz vs düzgün), iç kontrastlanma paterni, dinamik kontrastlanma eğrisi (wash-out/plateau/persistent) ve peritümöral ödem özelliklerine göre yapıldı.

Referans standart histopatolojik tanıydı. $KS \geq 5$ malignite lehine kabul edilerek duyarlılık, özgüllük, PPV/NPV ve doğruluk hesaplandı; ROC analiziyle AUC elde edildi.

Bulgular: Ortalama yaş 50.5 ± 10.8 yıl idi; lezyonların 19'u sağ, 18'i sol memedeydi. Başlangıç BI-RADS dağılımı 22/37 (%59.5) BI-RADS 4 ve 15/37 (%40.5) BI-RADS 5 idi.

Patolojide 22/37 (%59.5) olgu malign (20 invaziv, 2 in situ), 15/37 (%40.5) olgu benign saptandı. KS malign olgularda daha yüksekti (medyan 8.5 [IQR 7–10] vs 2.0 [IQR 1–3], $p < 0.001$).

ROC-AUC 0.979 (%95 GA 0.932–1.000) bulundu. $KS \geq 5$ eşliğinde duyarlılık %100, özgüllük %86.7, doğruluk %94.6 idi (PPV %91.7, NPV %100).

Malignite oranları KS 0–4'te %0 (0/13), KS 5–7'de %81.8 (9/11) ve KS 8–11'de %100 (13/13) olarak izlendi (resim 2).

BI-RADS 4 alt grupları içinde KS, 4C'de 4A'ya kıyasla daha yüksekti (medyan [IQR]: 4C 7.0 [7.0–8.0] vs 4A 2.0 [1.0–3.0], $p = 0.0126$).

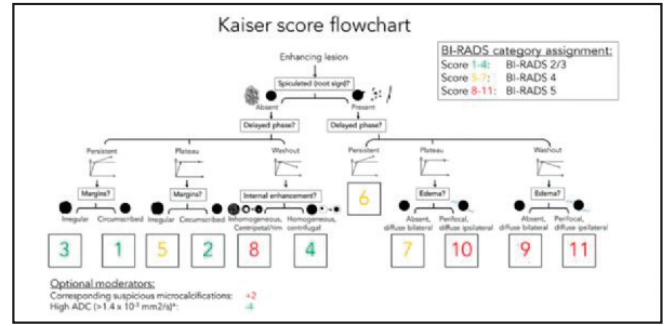
Tartışma: Bu çalışmada KS histopatoloji sonuçlarıyla karşılaştırıldığında çok yüksek ayırım gücü göstermiştir (AUC=0.979) ve $KS \geq 5$ eşliğinde malign olguların tamamı yakalanırken özgüllük yüksek düzeyde korunmuştur. Çalışmamızda özellikle KS 0–4 aralığındaki olguların tamamının benign olması ve buna rağmen biyopsi uygulanmış bulunması, Kaiser skorunun şüpheli lezyonlarda BI-RADS değerlendirmesine objektif karar desteği sağlayarak seçilmiş olgularda gereksiz biyopsileri azaltabileceğini düşündürmektedir (resim 3). Bununla birlikte, yalnızca biyopsi/cerrahi yapılan olguların dahil edilmesi malignite prevalansını artırarak performans ölçütlerini etkileyebilir (seçim/spektrum yanlılığı). Tek merkezli ve tek okuyuculu değerlendirme ile interobserver uyumun analiz edilmemesi olması başlıca kısıtlılıklardır; bulguların daha geniş örneklemli, prospektif ve çok okuyuculu çalışmalarda doğrulanması gereklidir.

Sonuç: KS, bu çalışmada maligniteyi öngörmede yüksek tanılal performans sergilemiştir. Düşük KS değerlerinin benign patoloji ile tutarlılığı, sınırda olgularda BI-RADS kararına yardımcı olabileceğini ve uygun hastalarda gereksiz biyopsilerin azaltılmasına katkı sağlabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: BIRADS, Kaiser skoru, meme kanseri, meme manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

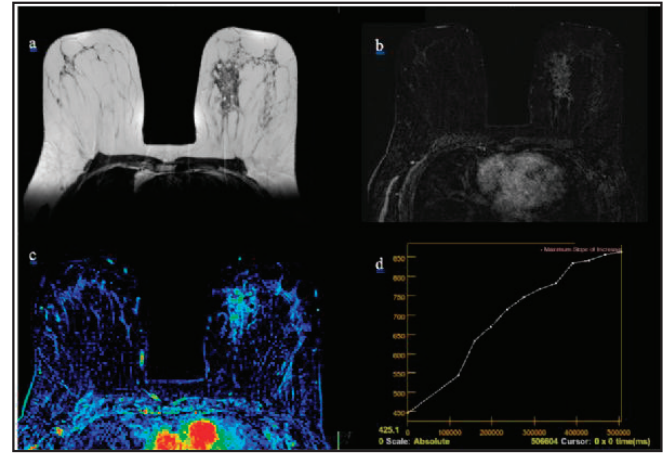
1. Dietzel, M., Baltzer, P.A.T. How to use the Kaiser score as a clinical decision rule for diagnosis in multiparametric breast MRI: a pictorial essay. *Insights Imaging* 9, 325–335 (2018). <https://doi.org/10.1007/s13244-018-0611-8>.
2. Wengert, G.J., Pipan, F., Almohanna, J. et al. Impact of the Kaiser score on clinical decision-making in BI-RADS 4 mammographic calcifications examined with breast MRI. *Eur Radiol* 30, 1451–1459 (2020). <https://doi.org/10.1007/s00330-019-06444-w>
3. Wang Q, Fu F, Chen Y, Yang D, Zhang J, Yu H. Application of the Kaiser score by MRI in patients with breast lesions by ultrasound and mammography. *Diagn Interv Radiol*. 2022 Jul;28(4):322–328. doi: 10.5152/dir.2022.201075.
4. Ghunaim HA, Alatawi RE, Borhan WM, Daqqaq TS, Alhasan AS, Aboualkeir MM, Elkady RM. Accuracy of imaging of BI-RADS 4 subcategorizations in breast lesion diagnosis: Radiologic-pathologic correlation. *Saudi Med J*. 2024 Nov;45(11):1228–1237. doi: 10.15537/smj.2024.45.11.20240001. PMID: 39510580; PMCID: PMC11549613.
5. Yabul FÇ, Temur HO, Atasoy B, Balsak S, Alkan A, Yıldız Ş. The role of the Kaiser score system in uncertain malignant potential (B3) breast lesions: a pilot study. *Diagn Interv Radiol*. 2025 Sep 8;31(5):474–479. doi: 10.4274/dir.2025.242401. Epub 2025 Mar 26.

Resim 1. Baltzer ve Dietzel tarafından geliştirilen meme MRG de Kaiser skorlama algoritması (1)

Resim 2. Kaiser skoru ve bu skora göre aldıkları BIRADS kategorileri verilen lezyonların malign/benign dağılımı

Resim 3. Mamografi ve US sonucuna göre BIRADS 4 olarak raporlanıp biyopsi yapılan vaka. MRG de tip 1 paternli kitlesel olmayan kontrastlanma izlenmekteydi. KAİSER skoru 3, BIRADS 2-3 olarak hesaplandı, benign olarak düşünüldü. Biyopsi sonucu benign olup korele bulundu.

Meme radyolojisi

SS-070

MEME MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMESİNDE
ÖDEM BULGUSUNUN MEME KANSERİ MOLEKÜLER
ALT TİPLERİNİ ÖNGÖRMEDEKİ ROLÜ

Hafize Otcu Temur, Mehmet Nuri Belge

Bezmialem Vakıf Üniversitesi

Amaç: Meme MRG'indeki peritümöral ödemin, çeşitli çalışmalarda tümör agresifliği ve kötü prognoz ile ilişkili olduğu rapor edilmiştir (1-7). Çalışmamızın amacı meme Manyetik Rezonans Görüntülemesinde (MRG) saptanan ödem bulgusunun meme kanseri moleküler alt tiplerini öngörmedeki rolünü değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Ocak 2017 – Ocak 2024 tarihleri arasında merkezimizde pre-operatif meme MRG yapılan ve histopatolojik olarak malignite tanısı doğrulanmış toplam 180 olgu retrospektif değerlendirildi. Olguların yaşı, menopoz durumu, meme MRG incelemede ödem varlığı, aksilla pozitifliği, meme kanserinin moleküler alt tipleri (Luminal A, Luminal B, HER2-pozitif, Triple Negatif) tarafımızdan kaydedildi. MRG'de ödem bulgusu T2 ağırlıklı yağ baskılı sekanslarda değerlendirildi. Tümör çevresinde izlenen peritümöral, prepektoral ve subkutan ödem bulguları ödem varlığı olarak kabul edildi (figür 1,2).

Ödem varlığı ile moleküler alt tip arasındaki temel ilişkiyi değerlendirmek için ki-kare testi yapıldı. Ayrıca yaş, menopoz durumu ve aksilla lenf nodu pozitifliği kontrol edilerek multivaryant lojistik regresyon analizi yapıldı.

Bulgular: Hastaların ortalama yaşı 52.3 ± 11.4 yıl'dı (tablo 1). Meme MRG incelemelerinde ödem bulgusu 101 olguda (%56) saptanırken 79 olguda (%44) ödem izlenmedi. Aksiller lenf nodu metastazı 77 hastada (%42) pozitif.

Moleküler alt tip dağılımı incelendiğinde en sık görülen alt tipin Luminal B olduğu görüldü. Çalışma grubunda 125 olgu (%69.4) Luminal B, 21 olgu (%11.7) Luminal A, 16 olgu (%8.9) HER2 pozitif ve 18 olgu (%10) triple negatif alt tip olarak sınıflandırıldı.

Ödem bulgusu ile moleküler alt tipler arasındaki ilişki değerlendirildiğinde ödemin HER2 pozitif ve triple negatif tümörlerde daha yüksek oranlarda görüldüğü saptandı. Luminal A tümörlerde ödem oranı daha düşük iken Luminal B tümörlerde orta düzeyde gözlemlendi. Bununla birlikte yapılan ki-kare analizinde ödem ile moleküler alt tipler arasındaki ilişki istatistiksel olarak sınırda anlamlı bulundu ($\chi^2 = 11.89$, $p = 0.064$) (tablo 2).

Aksilla lenf nodu durumu ile moleküler alt tipler arasındaki ilişki incelendiğinde ise istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı ($\chi^2 = 16.04$, $p = 0.001$). Aksilla lenf nodu metastazı özellikle HER2 pozitif tümörlerde daha yüksek oranlarda izlenirken Luminal A tümörlerde daha düşük oranda gözlemlendi (tablo 3).

Tanısal performans analizinde ödem bulgusunun agresif moleküler alt tipleri (HER2 pozitif ve triple negatif) öngörmedeki performansı ROC analizi ile değerlendirildi. Ödem bulgusunun orta düzeyde ayırt edici performans gösterdiği (AUC = 0.61) saptandı. Aksilla lenf nodu pozitifliği için hesaplanan AUC değeri 0.68 olarak bulundu. Ödem ve aksilla pozitifliğinin birlikte değerlendirilmesi tanısal performansı artırarak AUC değerinin 0.72'ye yükseldiği görüldü (resim 3).

Yaş ve menopoz durumu kontrol edildiğinde peritümöral ödem ve aksilla pozitifliği agresif moleküler alt tiplerin öngörülmesinde bağımsız prediktörler olarak bulundu. Özellikle aksilla lenf nodu pozitifliğinin agresif moleküler alt tiplerle güçlü ilişki gösterdiği saptandı.

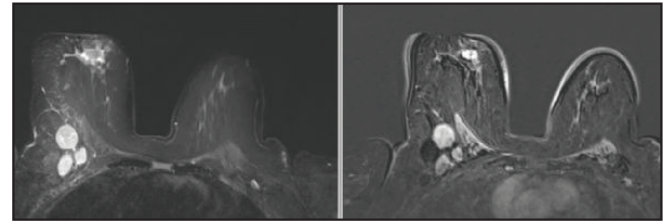
Sonuç: Meme MRG'de saptanan ödem özellikle agresif moleküler alt tiplerle ilişkili olabilir. Ödem bulgusu aksiller lenf nodu pozitifliği ile birlikte değerlendirildiğinde meme kanserinin moleküler alt tiplerinin noninvaziv olarak öngörülmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: moleküler alt tipler, meme kanseri HER2, triple negatif

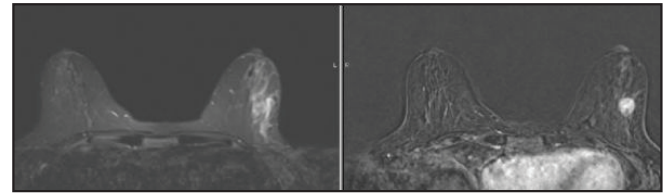
Kaynaklar

1. Cheon H, Kim HJ, Kim TH, et al. Prognostic value of peritumoral edema identified at preoperative breast MRI in invasive breast cancer. Radiology. 2018;287(1):68-77.

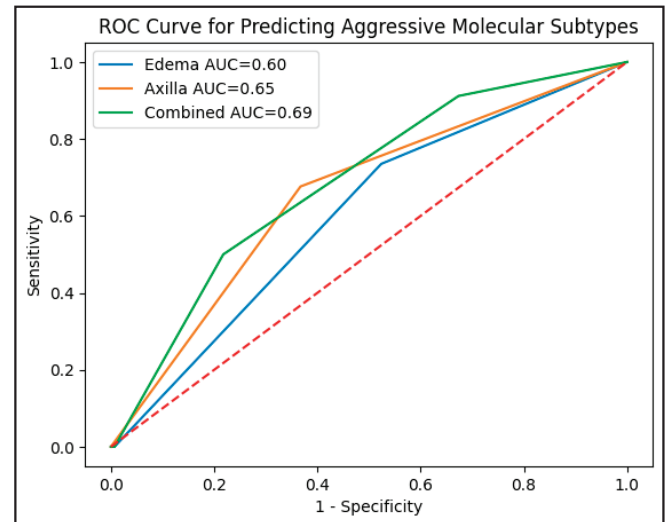
2. Youk JH, Son EJ, Chung J, et al. Triple-negative invasive breast cancer on MRI: imaging features and clinicopathologic correlation. AJR Am J Roentgenol. 2012;199(5):W623-W629.
3. Uematsu T, Kasami M, Watanabe J, et al. MRI findings of HER2-positive breast cancer: correlation with clinicopathologic features. Eur Radiol. 2013;23(3):695-702.
4. Park NYJ, Kim SH, Kang BJ, et al. Peritumoral edema on breast MRI: association with clinicopathologic features and tumor aggressiveness. Sci Rep. 2021;11(1):12373.
5. Panzironi G, Moffa G, Anelli V, et al. Peritumoral edema as a biomarker of tumor aggressiveness in breast cancer: MRI findings and clinical correlations. Eur Radiol. 2020;30(5):2761-2769.
6. Liang T, Zhang Q, Liu Y, et al. MRI characteristics of peritumoral edema and their association with prognostic factors in breast cancer. Breast Cancer Res Treat. 2020;180(2):371-381.
7. Sun R, Limkin EJ, Vakalopoulou M, et al. Radiomics of tumor and peritumoral regions for predicting molecular subtype and prognosis in breast cancer. Eur Radiol. 2022;32(3):1466-1476.

Resim 1. 63 yaşında triple negatif moleküler alt tipte invaziv meme ca tanılı hastanın sağ meme retroareolar yerleşimli heterojen kontrastlanan kitlesel lezyon, T2 ağırlıklı sekansda peritümöral ödem ve sağ aksiller LAP'ları mevcuttur.

Resim 2. 50 yaşında HER2+ moleküler alt tipte invaziv meme ca tanılı hastanın sol meme üst düş kadranda heterojen kontrastlanan T2 ağırlıklı sekansda peritümöral ödemi bulunan kitlesel lezyonu mevcuttur.

Resim 3. MRG ile saptanan peritümöral ödem, aksiller lenf nodu pozitifliği ve bunların birleşik modelinin agresif moleküler alt tipleri (HER2 pozitif ve triple negatif) tahmin etmedeki tanısal performansını gösteren ROC eğrileri. Birleşik model (ödem ve aksilla pozitifliği birlikte) daha iyi ayırt edici performans göstermiştir (AUC = 0,69).

Tablo 1. Demografik özellikler ve meme MRG incelemede morfolojik özellikler

Değerler	Değer
Ortalama yaş	52.3 ± 11.4
Premenopoz	78
Postmenopoz	102
Ödem (+)	101
Ödem (-)	79
Aksilla (+)	77

Tablo 2. Moleküler alt tip ve ödem ilişkisi

Moleküler Alt Tip	Ödem (+)	Ödem (-)
Luminal A	15	6
Luminal A	55	70
HER2 (+)	3	13
Triple negatif	6	12

Tablo 3. Moleküler alt tip ve aksilla pozitifliği ilişkisi

Moleküler Alt Tip	Aksilla (+)	Aksilla (-)
Luminal A	12	9
Luminal A	81	45
HER2 (+)	2	14
Triple negatif	9	9

Meme radyolojisi

SS-071

DUKTAL KARSİNOMA IN SİTU'DA KAİSER SKORUNUN
TANISAL PERFORMANSI VE GÖZLEMCİLER ARASI
UYUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ayşe Hande Önal, Aydan Avdan Aslan

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Duktal karsinoma in situ (DKİS), klinik, histopatolojik ve radyolojik özellikleri bakımından heterojenite gösteren preinvaziv bir meme neoplazmidir(3,4). Mamografi duyarlılığı, mikrokalsifikasyon ile prezente olan olgularda yüksek olmakla birlikte, nonkalsifiye DKİS olgularında ve yoğun meme dokusuna sahip olgularda sınırlıdır. Meme MRG'sinin DKİS saptanmasında duyarlılık yaklaşık %89-92 iken, mamografi ve ultrason için bu oranlar sırasıyla %55-56 ve %47'dir(3). Kaiser skoru (KS), BI-RADS tanımlayıcılarını algoritmik bir akış şemasında birleştirerek malignite olasılığını objektif şekilde hesaplayan kanıta dayalı bir klinik karar aracıdır (1). DKİS, sıklıkla kitle dışı kontrastlanma (KDK) ile prezente olduğundan (olguların %60-81'inde)(3), KS'un bu alt gruptaki performansının ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle çalışmamızda DKİS olgularında KS'un tanisal performansı ve okuyucular arası uyumu araştırmayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif, tek merkezli çalışma, Ocak 2017 ile Aralık 2025 tarihleri arasında kurumumuzda kontrastlı MRG uygulanmış ve histopatolojik olarak DKİS tanısı almış hastaları kapsamaktadır. Çalışmaya 55 olgu dahil edilmiş, 45 tanesi sırasıyla 4 yıl (AHÖ) ve 12 yıl (AAA) deneyime sahip meme radyologları tarafından KS akış şemasına göre bağımsız olarak değerlendirilmiştir. Hasta verileri kurum veri tabanından retrospektif olarak elde edilmiştir. KS için iki gözlemci arasındaki uyum, intraclass correlation coefficient (ICC) kullanılarak değerlendirilmiştir. ICC değerleri <0,50 zayıf, 0,50-0,75 orta, 0,75-0,90 iyi ve >=0,90 mükemmel uyum olarak yorumlanmıştır. KS açısından, nihai skor <=4 olan olgular yanlış negatif, >=5 olan olgular ise doğru pozitif olarak kabul edilmiştir. İki grup klinik, radyolojik ve patolojik parametreler açısından ki-kare testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. İstatistiksel analizler SPSS sürüm

24.0 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada değerlendirilen klinik, histopatolojik ve radyolojik değişkenler Tablo 1 ve 2'de özetlenmiştir. Klinik ve histopatolojik değişkenler ile Kaiser skor kategorileri arasındaki ilişki değerlendirildiğinde düşük ve yüksek KS grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$) (Tablo 3). Radyolojik bulgular ile KS kategorileri arasındaki ilişki değerlendirildiğinde düşük ve yüksek Kaiser skor grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$). Buna karşılık yalnızca kitle şekli ile Kaiser skor kategorileri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p = 0,001$) (Tablo 4). KS'un Tanisal performans değerlendirilmesinde doğru pozitiflik oranı %89,1, yanlış negatiflik oranı %10,9 olarak hesaplanmıştır. Gözlemciler arası uyumluluk ICC ile değerlendirildi. Ortalama ölçüm için ICC değeri 0,822 olarak hesaplandı. Her iki ölçüm için de uyumluluk istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,001$).

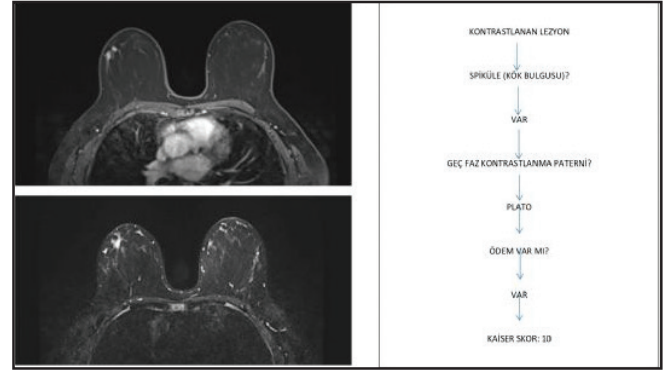
Sonuç: Çalışmamızda yanlış-negatif ve doğru-pozitif gruplar arasında klinik, histopatolojik ve radyolojik değişkenler açısından istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p > 0,05$). Çalışmamızda gözlemciler arası uyum analiz edilmiş ve iyi düzeyde uyum olduğu gösterilmiştir. KS, DKİS tanısında yüksek doğru pozitiflik oranına sahip, gözlemciler arası uyumu yüksek bir skorlama sistemi olduğu gösterilmiştir. Yanlış negatif olgular ile ilişkili muhtemel faktörlerin gösterilmesinde geniş örneklemli çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kaiser Skor, DKİS, Meme MRG

Kaynaklar

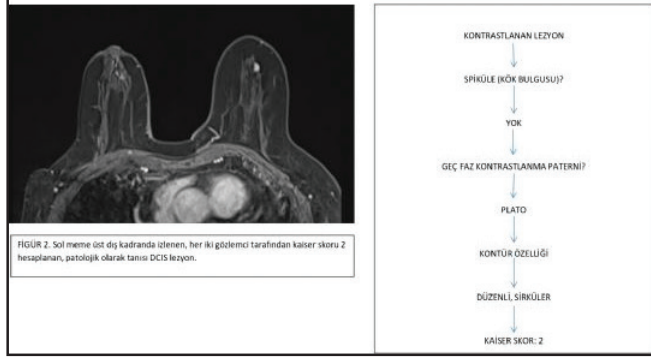
- DIETZEL, Matthias; BALTZER, Pascal AT. How to use the Kaiser score as a clinical decision rule for diagnosis in multiparametric breast MRI: a pictorial essay. Insights into Imaging, 2018, 9.3: 325-335.
- ASLAN, Aydan Avdan; GÜLTEKİN, Serap. Diagnostic performance of Kaiser score in patients with newly diagnosed breast cancer: Factors associated with false-negative results. European Journal of Radiology, 2023, 164: 110864.
- GREENWOOD, Heather L., et al. Role of breast MRI in the evaluation and detection of DCIS: opportunities and challenges. Journal of Magnetic Resonance Imaging, 2020, 52.3: 697-709.
- DOYLE, Anthony James, et al. DCIS of the breast: the value of preoperative MRI. Journal of Medical Imaging and Radiation Oncology, 2016, 60.2: 194-198.
- MILOS, Ruxandra Iulia, et al. The Kaiser score reliably excludes malignancy in benign contrast-enhancing lesions classified as BI-RADS 4 on breast MRI high-risk screening exams. European radiology, 2020, 30.11: 6052-6061.
- WANG, Hui, et al. Quantitative evaluation of Kaiser score in diagnosing breast dynamic contrast-enhanced magnetic resonance imaging for patients with high-grade background parenchymal enhancement. Quantitative Imaging in Medicine and Surgery, 2023, 13.10: 6384.

Kaiser Skor 10

Resim 1. Sağ meme üst dış kadranda izlenen, her iki gözlemci tarafından kaiser skoru 10 hesaplanan, patolojik olarak tanısı DCIS lezyon.

Kaiser Skor 2

Resim 2. Sol meme üst dış kadranda izlenen, her iki gözlemci tarafından kaiser skoru 2 hesaplanan, patolojik olarak tanısı DCIS lezyon.

Tablo 1. Klinik ve Radyolojik Özellikler

Meme kanseri hikayesi	yok	51 (%92.7)
	var	4 (%7.3)
Aile hikayesi	yok	43 (%78.2)
	var	12 (%21.8)
Semptom varlığı	yok	42 (%76.4)
	var	13 (%23.6)
Menapoz durumu	premenapoz	25 (%45.5)
	postmenapoz	30 (%54.5)
Lezyon	kitle	14 (%25.5)
	kdk	41 (%74.5)
MRC'de meme dansitesi	a/b	9 (%16.4)
	c/d	46 (%83.6)
Arka plan parankimal kontrastlanma	minimal/hafif	28 (%50.9)
	orta/belirgin	27 (%49.1)
Kitle Şekli	oval	1 (%1.8)
	yuvarlak	4 (%7.3)
	irregüler	9 (%16.4)
Kitle Sınırları	düzgün	1 (%1.8)
	düzensiz	9 (%16.4)
	spiküle	4 (%7.3)
Kitle kontrastlanma paterni	homojen	6 (%10.9)
	heterojen	7 (%12.7)
	septal	1 (%1.8)
KDK Boyanma Paterni	homojen	3 (%5.5)
	heterojen	17 (%30.9)
	kaldırım	17 (%30.9)
	halkalar	4 (%7.3)
KDK Kontrast Dağılımı	fokal	9 (%16.4)
	lineer	3 (%5.5)
	segmental	13 (%23.6)
	bölgesel	16 (%29.1)
Mamografide kalsifikasyon varlığı	yok	21 (%38.2)
	var	33 (%60.0)
	belirtilmemiş	1 (%1.8)
Mamografide belirlenen BIRADS	3	3 (%5.5)
	4a	7 (%12.7)
	4b	12 (%21.8)
	4c	10 (%18.2)
	5	6 (%10.9)
	belirtilmemiş	17 (%30.9)

Olguların kurumumuz veri tabanından elde edilen klinik ve radyolojik bulguları, n=55(%)

Tablo 2. Histopatolojik Özellikler

Derece	düşük	8 (%14.5)
	yüksek	47 (%85.5)
Komedonekroz	yok	18 (%32.7)
	var	34 (%61.8)
	belirtilmemiş	3 (%5.5)
Östrojen reseptörü	pozitif	35 (%63.6)
	negatif	15 (%27.3)
	belirtilmemiş	5 (%9.1)
Progesteron reseptörü	pozitif	25 (%45.5)
	negatif	14 (%25.5)
	belirtilmemiş	16 (%29.1)
Her2 reseptörü	pozitif	1 (%16.7)
	negatif	2 (%33.3)
	belirtilmemiş	3 (%50)
Moleküler alt tip (ağırlıklı)	hormon	20 (%40.8)
	Her2	18 (%36.7)
	Triple Negatif	1 (%2)
	belirtilmemiş	10 (%20.4)
Ki67 indeksi	düşük	14 (%28.6)
	yüksek	13 (%26.5)
	belirtilmemiş	22 (%44.9)
Patolojide diğer lezyonlarla birliktelik	Yok	45 (%81.8)
	Atipili Duktal Hiperplazi	1 (%1.8)
	LCIS	5 (%9)
	Diğer	1 (%1.8)

Olguların kurumumuz veri tabanından elde edilen Histopatolojik özellikleri, n=55 (%)

Tablo 3. Kaiser Skorun Klinik ve Histopatolojik Bulgularla İlişkisi

Özellik	Bulgu	Yüksek Kaiser Skor (Doğru pozitif)	Düşük Kaiser Skor (Yanlış Negatif)	P değeri
Meme Kanser Hikayesi	Yok	6 (%100)	45 (%91.8)	0,467
	Var	0 (%0)	4 (%8,2)	
Aile Hikayesi	Yok	5 (%83,3)	38 (%77,6)	0,746
	Var	1 (%16,7)	11 (%22,4)	
Semptom varlığı	Yok	5 (%83,3)	37 (%75,5)	0,651
	Palpasyon	1 (%16,7)	6 (%12,2)	
	Akıntı	0	6 (%12,2)	
Menopoz Durumu	Premenopoz	1 (%16,7)	24 (%49,0)	0,134
	Postmenopoz	5 (%83,3)	25 (%51,0)	
Tümör derecesi	Düşük derece	1 (%16,7)	7 (%14,3)	0,876
	Yüksek derece	5 (%83,3)	42 (%85,7)	
Komedonekroz	Yok	2 (%33,3)	16 (%34,8)	0,944
	Var	4 (%66,7)	30 (%65,2)	
Patolojide diğer lezyonlarla birliktelik	Yok	6 (%100,0)	39 (%84,8)	0,788
	Atipili	0 (%0,0)	1 (%2,2)	
	LCIS	0 (%0,0)	5 (%10,9)	
	Diğer	0 (%0,0)	1 (%2,2)	
Östrojen reseptörü	Pozitif	4 (%66,7)	31 (%63,3)	0,7
	Negatif	1 (%16,7)	14 (%28,6)	
	Belirsiz	1 (%16,7)	4 (%8,2)	
Progesteron reseptörü	Pozitif	4 (%66,7)	21 (%42,9)	0,298
	Negatif	0 (%0)	14 (%28,6)	
	Belirsiz	2 (%33,3)	14 (%28,6)	
HER2 reseptörü	Pozitif	1 (%16,7)	19 (%38,8)	0,469
	Negatif	2 (%33,3)	16 (%32,7)	
	Belirsiz	3 (%50)	14 (%28,6)	
Moleküler alt tip (ağırlıklı)	Hormon	4 (%66,7)	20 (%40,8)	0,314
	Her2	0 (%0,0)	18 (%36,7)	
	Triple Negatif	0 (%0,0)	1 (%2,0)	
	Belirsiz	2 (%33,3)	10 (%20,4)	
Ki-67 proliferasyon indeksi	Düşük	3 (%50)	14 (%28,6)	0,299
	Yüksek	0 (%0)	13 (%26,5)	
	Belirsiz	3 (%50)	22 (%44,9)	

Yüksek ve düşük kaiser skorun klinik ve histopatolojik özelliklerle ilişkisi Ki-kare testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 4. Radyolojik Bulguların Kaiser Skoru ile ilişkisi

Radyolojik Özellik	Bulgu	Düşük Kaiser Skor (Yanlış Negatif)	Yüksek Kaiser Skor (Doğru Pozitif)	P değeri
Mamografide kalsifikasyon varlığı	Yok	2(%33,3)	19(%39,6)	0,767
	Var	4(%66,7)	29(%60,4)	
Mamografide belirlenen BIRADS	3	0(%0)	3(%8,6)	0,667
	4a	1(%33,3)	6(%17,1)	
	4b	0(%0)	12(%34,3)	
	4c	1(%33,3)	9(%25,7)	
	5	1(%33,3)	5(%14,3)	
MRG'de meme dansitesi	a	0(%0)	1(%2)	0,374
	b	2(%33,3)	6(%12,2)	
	c	4(%66,7)	31(%63,3)	
	d	0(%0)	11(%22,4)	
Lezyon	Kitle	1(%16,7)	13(%26,5)	0,601
	KDK	5(%83,3)	36(%73,5)	
Arka plan parankimal kontrastlanması	Minimal/Hafif	4 (66,7%)	24 (49,0%)	0,413
	Orta/Belirgin	2 (33,3%)	25 (51,0%)	
Kitle şekli	Oval	1 (100,0%)	0 (0,0%)	0,001
	Yuvarlak	0 (0,0%)	4 (30,8%)	
	İrregüler	0 (0,0%)	9 (69,2%)	
Kitle sınırları	Düzensiz	0 (0,0%)	1 (7,7%)	0,741
	Düzensiz	1 (100,0%)	8 (61,5%)	
	Spiküle	0 (0,0%)	4 (30,8%)	
Kitle kontrastlanma paterni	Homojen	0 (0,0%)	6 (46,2%)	0,584
	Heterojen	1 (100,0%)	6 (46,2%)	
	Septal kontrastlanma	0 (0,0%)	1 (7,7%)	
KDK boyanma paterni	Homojen	1 (20,0%)	2 (5,6%)	0,612
	Heterojen	2 (40,0%)	15 (41,7%)	
	Kaldırım taşı (rim)	2 (40,0%)	15 (41,7%)	
	Halkasal (ring)	0 (0,0%)	4 (11,1%)	
KDK Kontrast dağılımı	Fokal	2 (40,0%)	7 (19,4%)	0,591
	Lineer	0 (0,0%)	3 (8,3%)	
	Segmental	2 (40,0%)	11 (30,6%)	
	Bölgesel	1 (20,0%)	15 (41,7%)	

Radyolojik bulgular ile düşük ve yüksek kaiser skorun ilişkisi ki-kare testi ile analiz edilmiştir.

Meme radyolojisi

SS-072

LUMİNAL B VE HER2-ENRİCHED MEME TÜMÖRLERİNİN HER2 VE HORMON RESEPTÖR DURUMUNA GÖRE MRG BULGULARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Bengisu Kandemir, Muhammed Enes Oğuztürk, Işıl Başara Akın, Ali Balcı, Merih Günay Durak, Süleyman Özkan Aksoy, Canan Altay, Abdullah Hakan Özgül, Pınar Balcı

Dokuz Eylül Üniversitesi

Amaç: Meme kanserinde moleküler alt tipler; prognoz, tedavi yanıtı ve klinik seyir açısından belirleyici rol oynamaktadır. HER2 ekspresyonu ve hormon reseptör (HR) durumu tümör biyolojisini etkileyen temel parametrelerdir (1). Bununla birlikte, bu biyolojik farklılıkların manyetik rezonans görüntüleme (MRG) bulgularına ne ölçüde yansıdığı halen tartışmalıdır (2).

Bu çalışmanın amacı; HER2+ hormon+, HER2+ hormon- ve HER2- hormon+ meme tümörlerinin MRG özelliklerini karşılaştırmak ve bu görüntüleme bulgularının moleküler alt tipler arasında anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığını değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmaya toplam 146 hasta dahil edilmiştir.

Hastalar üç moleküler gruba ayrılmıştır:

- HER2+ hormon+ (n=46)
- HER2+ hormon- (n=50)
- HER2- hormon+ (n=50)

Değerlendirilen MRG parametreleri:

- T2 yağ baskılı sinyal özelliği (hiper / hiper değil)
- Şekil (düzensiz, lobüle, yuvarlak, oval)
- Kontur (düzgün, belirsiz-spiküler alt grupları)
- Kontrastlanma paterni (homojen, rim, heterojen, koyu internal septasyon)

Ayrıca proliferatif aktivite göstergesi olarak Ki-67 indeksi analiz edilmiştir.

İstatistiksel analizler SPSS v26 kullanılarak yapılmıştır.

- Normal dağılım Kolmogorov-Smirnov testi ile değerlendirilmiştir.
- Ki-67 için Kruskal-Wallis ve Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır.
- Kategorik değişkenlerde Ki-kare ve Fisher Exact test uygulanmıştır.

p < 0.05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Ki-67 İndeksi

Gruplar arasında genel fark anlamlı bulunmuştur (Kruskal-Wallis, p=0.006).

İkili karşılaştırmalarda:

- HER2+ hormon- ile HER2- hormon+ grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır (Mann-Whitney U, p=0.001).
- Diğer ikili karşılaştırmalarda anlamlı fark izlenmemiştir.

Bu bulgu HER2 pozitif-hormon negatif tümörlerin daha yüksek proliferatif aktivite gösterdiğini düşündürmektedir.

T2 Yağ Baskılı Sinyal Özelliği

Üç grup karşılaştırmasında anlamlı fark saptanmıştır (p=0.008).

İkili analizlerde:

- HER2+ hormon+ ile HER2- hormon+ arasında anlamlı fark (p=0.024)
- HER2+ hormon+ ile HER2+ hormon- arasında anlamlı fark (p=0.013)

Bu sonuç, T2 yağ baskılı sinyal davranışının moleküler alt tip farklılıklarını yansıtabileceğini göstermektedir.

Kontur

HER2+ hormon- ile HER2- hormon+ grupları arasında kontur parametresi açısından anlamlı fark saptanmıştır (p=0.013).

Bu durum, hormon reseptör negatifliğinin morfolojik agresiflik ile ilişkili olabileceğini düşündürmektedir.

Şekil ve Kontrastlanma Paterni

Şekil ve kontrastlanma paterni açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark izlenmemiştir (p>0.05).

Sonuç: Çalışmamızda meme kanserinin moleküler alt tiplerinin bazı MRG özellikleri ile ilişkili olduğu gösterilmiştir.

Özellikle:

- HER2+ hormon- tümörlerde Ki-67 indeksinin daha yüksek olması,
- T2 yağ baskılı sinyal özelliklerinin moleküler alt tipler arasında farklılık göstermesi,
- Kontur parametresinin hormon reseptör durumu ile ilişkili bulunması,

MRG'nin yalnızca morfolojik değil, aynı zamanda tümör biyolojisini yansıtan bir araç olabileceğini düşündürmektedir.

Buna karşın şekil ve kontrastlanma paterni açısından anlamlı farklılık saptanmamıştır.

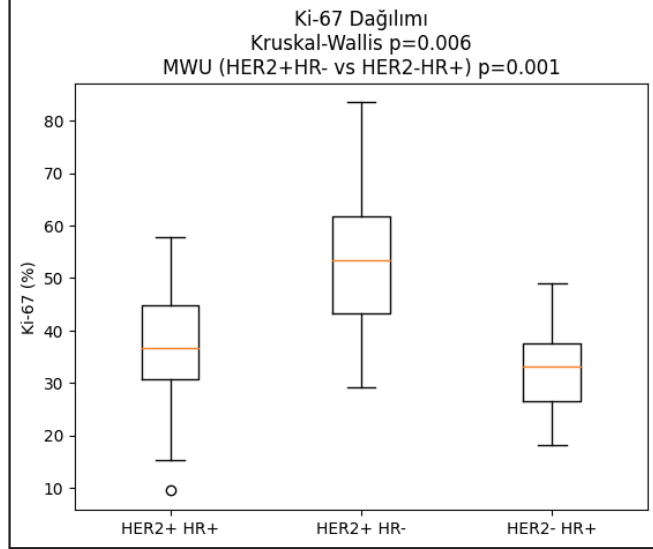
Sonuç olarak, MRG bulgularının moleküler alt tip ayrımında yardımcı bir biyogörüntüleme belirtici olarak değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır. Özellikle T2 yağ baskılı sinyal özellikleri ve kontur parametresi, tümör biyolojisi hakkında öngörü sağlayabilecek potansiyel parametrelerdir.

Anahtar Kelimeler: HER-2, Hormon, Meme, MRG

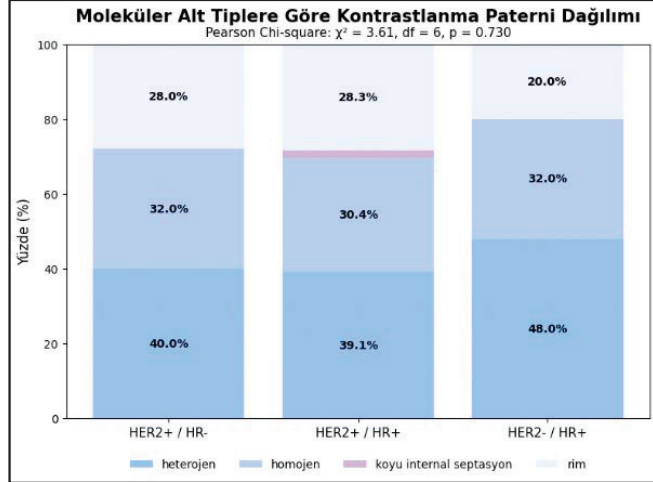
Kaynaklar

- 1- Impact of hormone receptor status on the efficacy of HER2-targeted treatment Bin Zhao1, Hong Zhao2 and Jiaxin Zhao1,3 doi.org/10.1530/ERC-18-0029
- 2- Magnetic Resonance Imaging Phenotypes of Breast Cancer Molecular Subtypes: A Systematic Review Nazimah Ab Mumin 1, Marlina Tanty Ramli Hamid 2, Jeannie Hsiu Ding Wong 3, Kartini Rahmat 4, Kwan Hoong Ng 3 DOI: 10.1016/j.acra.2021.07.017

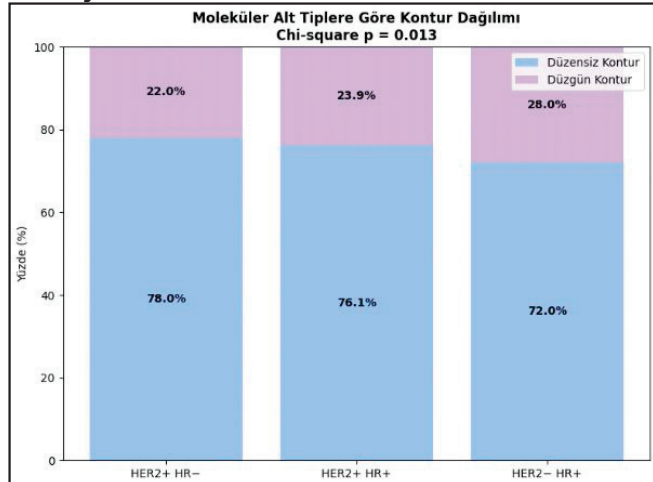
Ki-67 Dağılımı

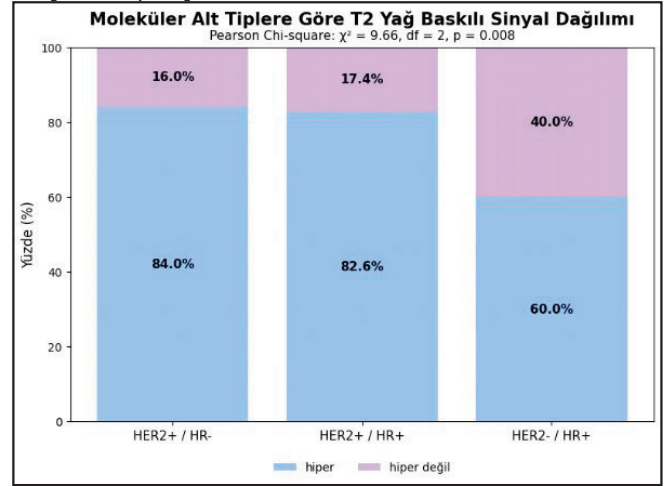
Kontrastlanma Paterni

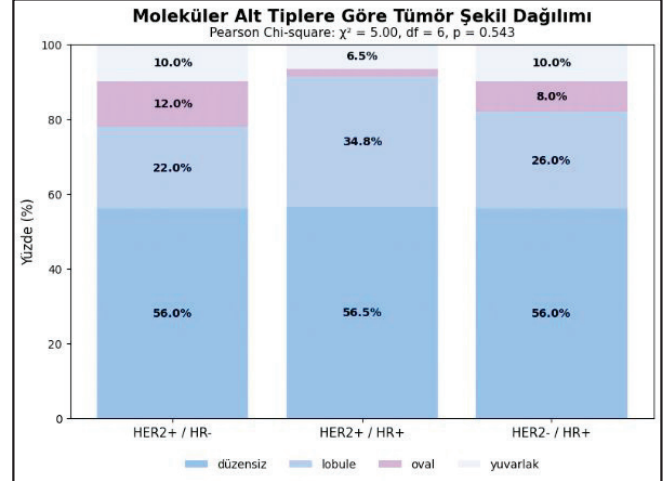
Kontur Dağılımı

T2 Yağ Baskılı Sinyal Dağılımı

Tümör Şekil Dağılımı

Meme radyolojisi

SS-073

THEMATIC STRUCTURE AND TEMPORAL TRENDS IN
BREAST IMAGING LITERATURE (2000–2025): A DUAL-
DATABASE BIBLIOMETRIC MAPPING STUDYDiba Saygılı Öz¹, Özge Tanişman²¹Antalya Şehir Hastanesi²Bandırma Eğitim Ve Araştırma Hastanesi

Objective: To map the conceptual landscape and journal-level structure of breast imaging research (2000–2025) and test the robustness of findings across two major databases.

Materials-Methods: Records were retrieved on 4 February 2026 from the Web of Science Core Collection (WoSCC) and Scopus. English-language articles and reviews published between 2000 and 2025 were included. The primary analysis used a WoSCC imaging-oncology corpus (n=23,925) and generated term co-occurrence networks from titles/abstracts in VOSviewer with thesaurus-based term harmonization and temporal overlay by average publication year. The intellectual base was assessed via cited-reference co-citation mapping (>=100 citations; n=451). Core journals were identified using Bradford's law, and source-level relatedness was examined with bibliographic coupling. Robustness was evaluated using an

independent Scopus Medicine dataset (n=44,076) via author keyword co-occurrence mapping.

Results: WoSCC term mapping revealed four dominant thematic clusters: (i) lesion characterization and diagnostic performance, (ii) screening/risk and population-level practice (including breast density), (iii) imaging physics, dose/quality assurance and technical optimization, and (iv) smaller translational oncology-related signals. Temporal overlay demonstrated a recent shift toward quantitative and computational terminology, with increasing prominence of artificial intelligence (AI) and radiomics, while established screening and diagnostic themes remained central. Co-citation mapping identified six clusters anchoring key evidence streams (e.g., high-risk screening and breast magnetic resonance imaging, population screening performance and technology transitions, density-related epidemiology, and modality-specific diagnostic literature). Bradford analysis showed a concentrated journal core (13 journals contributing 33.4% of publications), and bibliographic coupling demonstrated stable cross-disciplinary communities spanning clinical radiology/breast imaging, oncology/epidemiology, and medical physics/computational imaging. Scopus keyword mapping reproduced the major topic structure, supporting cross-database robustness.

Conclusion: Breast imaging research from 2000 to 2025 displays a stable multi-pillar structure centered on screening, diagnosis, and technology/quality, with a clear recent expansion of data-driven approaches. These reproducible maps help contextualize evidence, track emerging trends, and prioritize clinically relevant research directions in radiology.

Keywords: bibliometrics, cocitation, coupling, mammography, MRI

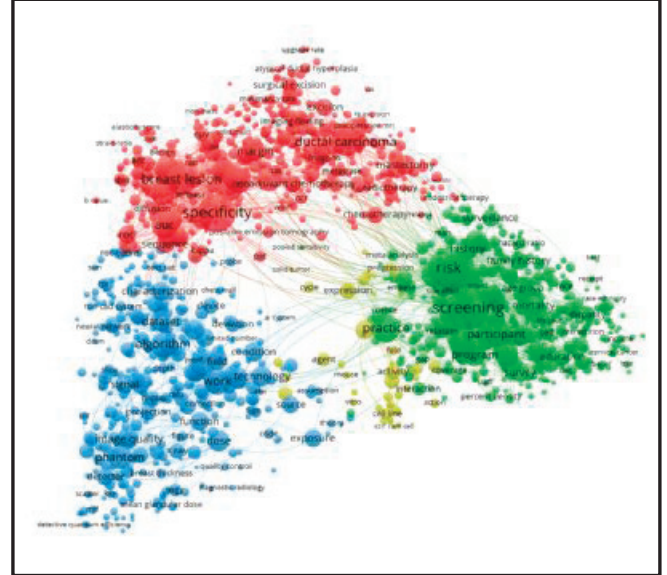
References

1. Pisano ED, Gatsonis C, Hendrick E, et al (2005) Diagnostic Performance of Digital versus Film Mammography for Breast-Cancer Screening. *N Engl J Med* 353:1773–1783. <https://doi.org/10.1056/NEJMoa052911>
2. Ciatto S, Houssami N, Bernardi D, et al (2013) Integration of 3D digital mammography with tomosynthesis for population breast-cancer screening (STORM): a prospective comparison study. *Lancet Oncol* 14:583–589. [https://doi.org/10.1016/S1470-2045\(13\)70134-7](https://doi.org/10.1016/S1470-2045(13)70134-7)
3. Friedewald SM, Rafferty EA, Rose SL, et al (2014) Breast Cancer Screening Using Tomosynthesis in Combination With Digital Mammography. *JAMA* 311:2499. <https://doi.org/10.1001/jama.2014.6095>
4. Kriege M, Brekelmans CTM, Boetes C, et al (2004) Efficacy of MRI and Mammography for Breast-Cancer Screening in Women with a Familial or Genetic Predisposition. *N Engl J Med* 351:427–437. <https://doi.org/10.1056/NEJMoa031759>
5. Saslow D, Boetes C, Burke W, et al (2007) American Cancer Society Guidelines for Breast Screening with MRI as an Adjunct to Mammography. *CA Cancer J Clin* 57:75–89. <https://doi.org/10.3322/canjclin.57.2.75>
6. Mann RM, Cho N, Moy L (2019) Breast MRI: State of the Art. *Radiology* 292:520–536. <https://doi.org/10.1148/radiol.2019182947>
7. Jochelson MS, Lobbes MBI (2021) Contrast-enhanced Mammography: State of the Art. *Radiology* 299:36–48. <https://doi.org/10.1148/radiol.2021201948>
8. Boyd NF, Guo H, Martin LJ, et al (2007) Mammographic Density and the Risk and Detection of Breast Cancer. *N Engl J Med* 356:227–236. <https://doi.org/10.1056/NEJMoa062790>
9. Tan XJ, Cheor WL, Lim LL, et al (2022) Artificial Intelligence (AI) in Breast Imaging: A Scientometric Umbrella Review. *Diagnostics* 12:3111. <https://doi.org/10.3390/diagnostics12123111>
10. Wu X, Xia Y, Lou X, et al (2025) Decoding breast cancer imaging trends: the role of AI and radiomics through bibliometric insights. *Breast Cancer Res* 27:29. <https://doi.org/10.1186/s13058-025-01983-1>
11. Abdulwahid Mohammad Noor K, Mohd Norsuddin N, Che Isa IN, Abdul Karim MK (2024) Breast imaging in focus: A bibliometric overview of visual quality, modality innovations, and diagnostic performance. *Radiography* 30:1041–1052. <https://doi.org/10.1016/j.radi.2024.04.019>
12. Ko TK, Tan DJY (2023) Bibliometric analysis of the top 100 cited articles in breast radiology. *BJR|Open* 5:20230027. <https://doi.org/10.1259/bjro.20230027>
13. Westergaard D, Stærfeldt H-H, Tønsberg C, et al (2018) A comprehensive and quantitative comparison of text-mining in 15 million full-text articles versus their corresponding abstracts. *PLOS Comput Biol* 14:e1005962. <https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1005962>
14. Zhang J, Yu Q, Zheng F, et al (2016) Comparing keywords plus of WOS and author keywords: A case study of patient adherence research. *J Assoc Inf Sci Technol* 67:967–972. <https://doi.org/10.1002/asi.23437>
15. Singh A, Singh A, Bhattacharya S (2024) Research trends on AI in breast cancer diagnosis, and treatment over two decades. *Discov Oncol* 15:772. <https://doi.org/10.1007/s12672-024-01671-0>
16. Yang Z, Liu C (2024) Research on the application of radiomics in breast cancer:

A bibliometrics and visualization analysis. *Medicine (Baltimore)* 103:e39463. <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000039463>

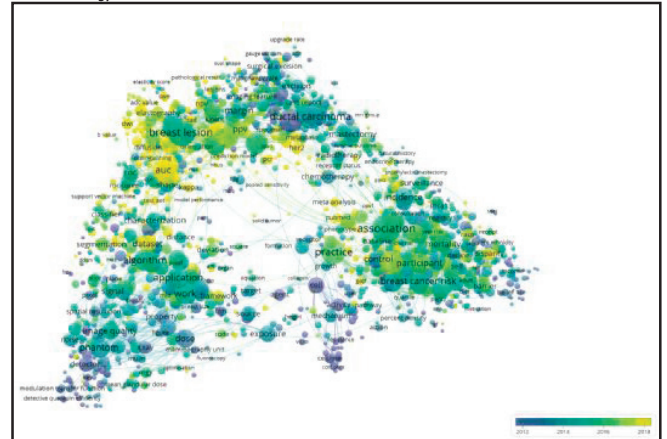
17. Carrasco K, Tomalá L, Ramírez Meza E, et al (2024) Computational Techniques in PET/CT Image Processing for Breast Cancer: A Systematic Mapping Review. *ACM Comput Surv* 56:1–38. <https://doi.org/10.1145/3648359>
18. Hou C, Huang T, Hu K, et al (2025) Artificial intelligence-assisted multimodal imaging for the clinical applications of breast cancer: a bibliometric analysis. *Discov Oncol* 16:537. <https://doi.org/10.1007/s12672-025-02329-1>

Figure 1. Term co-occurrence network map of breast imaging research (WoSCC Core+Oncology, 2000–2025).

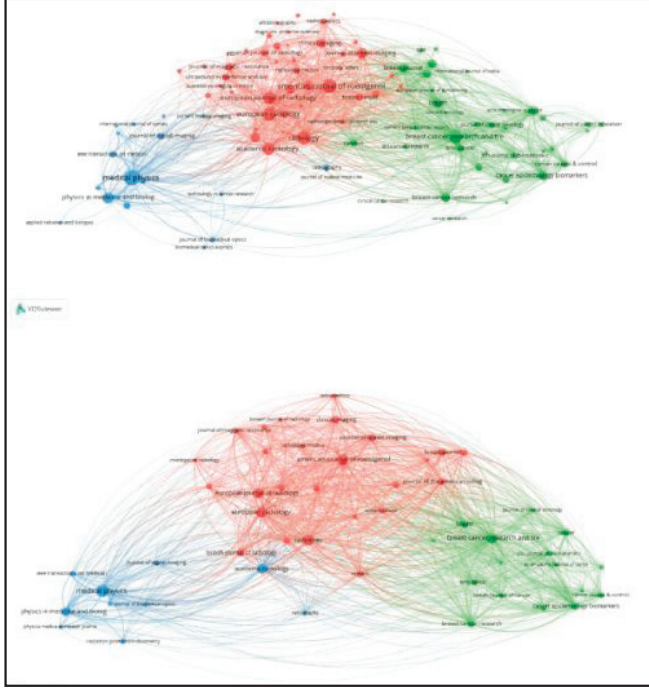
Nodes represent terms extracted from titles and abstracts; node size is proportional to term frequency; link thickness indicates co-occurrence strength; and colors denote clusters. Minimum term occurrence threshold: 50.

Figure 2. Temporal overlay visualization of the title/abstract term co-occurrence network (WoSCC Core+Oncology, 2000–2025).

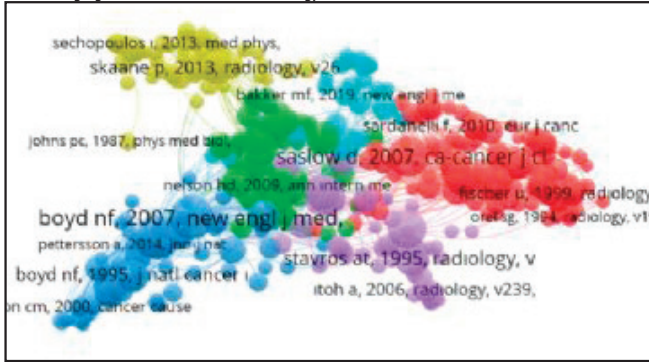
Colors indicate the average publication year for each term, highlighting temporal shifts in research emphasis. Minimum term occurrence threshold: 40.

Figure 3. Source-level bibliographic coupling networks of journals in breast imaging research (WoSCC Core+Oncology, 2000–2025).

(A) Full dataset including journals with ≥ 50 documents (96 journals; 4 clusters). (B) Core set restricted to Bradford Zones 1+2 journals (52 journals; 3 clusters). Networks were constructed using fractional counting; node size reflects publication output and links indicate similarity based on shared references.

Supplementary Figure 1. Co-citation network of cited references forming the intellectual base of breast imaging research (WoSCC Core+Oncology, 2000–2025).

Nodes represent cited references and node size is proportional to citation frequency within the dataset. Links indicate co-citation strength between references, and colors denote clusters. Only references cited ≥ 100 times were included (451 references; 6 clusters).

Table 1. Bradford Zone 1 (core) journals in breast imaging research (WoSCC Core+Oncology, 2000–2025).

Rank	Journal	Publications	% of total	Cumulative n	Cumulative %
1	MEDICAL PHYSICS	1058	4.42	1058	4.42
2	AMERICAN JOURNAL OF ROENTGENOLOGY	852	3.56	1910	7.98
3	RADIOLOGY	771	3.22	2681	11.21
4	BREAST CANCER RESEARCH AND TREATMENT	765	3.20	3446	14.40
5	EUROPEAN RADIOLOGY	742	3.10	4188	17.50
6	ACADEMIC RADIOLOGY	645	2.70	4833	20.20
7	EUROPEAN JOURNAL OF RADIOLOGY	637	2.66	5470	22.86
8	PHYSICS IN MEDICINE AND BIOLOGY	540	2.26	6010	25.12
9	JOURNAL OF BREAST IMAGING	421	1.76	6431	26.88
10	BREAST	421	1.76	6852	28.64
11	CANCER EPIDEMIOLOGY BIOMARKERS & PREVENTION	399	1.67	7251	30.31
12	BRITISH JOURNAL OF RADIOLOGY	383	1.60	7634	31.91
13	BREAST JOURNAL	367	1.53	8001	33.44

Journals are ranked by publication count; the table reports publication counts and cumulative contribution to the full dataset ($n = 23925$). Bradford Zone 1 comprises 13 journals accounting for 8001 publications (33.4% of all records).

Meme radyolojisi

SS-074

MEME LEZYONLARININ DEĞERLENDİRİLMESİNDE DİFÜZYON AĞIRLIKLI GÖRÜNTÜLEMENİN TANISAL PERFORMANSI: PROGNOSTİK FAKTÖRLER VE HİSTOLOJİK FENOTİPLERLE İLİŞKİSİ

Osman Konukoğlu, Murat Kaya, Barış Can Arslan

Gaziantep Şehir Hastanesi, Radyoloji bölümü, Gaziantep

Amaç: Diffüzyon ağırlıklı görüntülemenin (DAG) meme lezyonlarının ayırıcı tanısındaki rolünü araştırmak, histolojik alt tipler ve prognostik faktörlerle ilişkisinin bulunup bulunmadığını ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışma için hastanemiz etik komitesi tarafından onay alındı (Karar no:121/2025). Ocak 2024 ile Ocak 2025 tarihleri arasında ultrason eşliğinde tru-cut biyopsi yapılan 456 hasta retrospektif olarak incelendi. Biyopsi öncesi meme MR incelemesi yapılan ve diagnostik kalitede DAG sekansları bulunan hastalar çalışmaya dahil edildi (Şekil 1). Malign lezyonların histopatolojik tanıları cerrahi ile confirme edildi ve görünür diffüzyon kat sayısı (ADC) değerlerinin etkinliğini değerlendirmede altın standart olarak kullanıldı.

Aksiyel planda $B=0$, $B=500$ ve $B=800$ mm^2/s değerlerinde DAG'ler elde edilerek ADC haritaları oluşturuldu. Kitlenin ADCmean değerleri ölçüldü. Kontralateral memenin normal parankim ADC değeri ölçülerek kitle ADC değerine oranı (ADCratio) değerleri ölçüldü. Ölçümler histopatolojik tanılarıdan habersiz tek bir radyolog tarafından manuel olarak yapıldı (Şekil 2).

İstatistiksel analizlerde bağımsız örneklem t-testi, Mann-Whitney U testi, Ki-kare testi ve ROC analizleri kullanıldı.

Bulgular: Bu çalışmaya 96 kitle dahil edildi. Bunların %44,79'u benign ve %55,21'i malign idi. Hastaların yaş ortalaması $46,79 \pm 12,55$ idi. Benign grup ile malign grup arasında yaş açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardı ($p < 0,001$).

Benign grup ile malign grup ADCmean değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulundu ($1,22 \pm 0,24 \times 10^{-3} \text{ mm}^2/\text{s}$ vs. $0,76 \pm 0,18 \times 10^{-3} \text{ mm}^2/\text{s}$; $p < 0,001$). Benzer şekilde ADCratio değerleri de malign grupta anlamlı derecede daha düşük saptandı ($p < 0,001$). ADCmean için cut-off değeri 0,951 olarak belirlendi ($p < 0,001$).

Malign grupta histolojik fenotipler arasında ADCmean ve ADCratio açısından anlamlı ilişki bulunamadı ($p > 0,05$). Bununla birlikte Her2

negatif olanlar ile pozitif olanların ADCratio değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardı ($p=0,043$).

Sonuç: Bu çalışmada meme lezyonlarının malign ve benign ayırımında DWI'nin doğruluğu ortaya konmuştur. Çalışmada oldukça yüksek sensitivite (%91) ve spesifite (%91) değerlerine ulaşılmıştır. DAG ile ölçülen ADC değerleri tümör hücreliliği ile ilgili fikir vermek ve malign lezyonlarda ekstraselüler hacmin azalmasına bağlı olarak düşük ölçülmektedir (1).

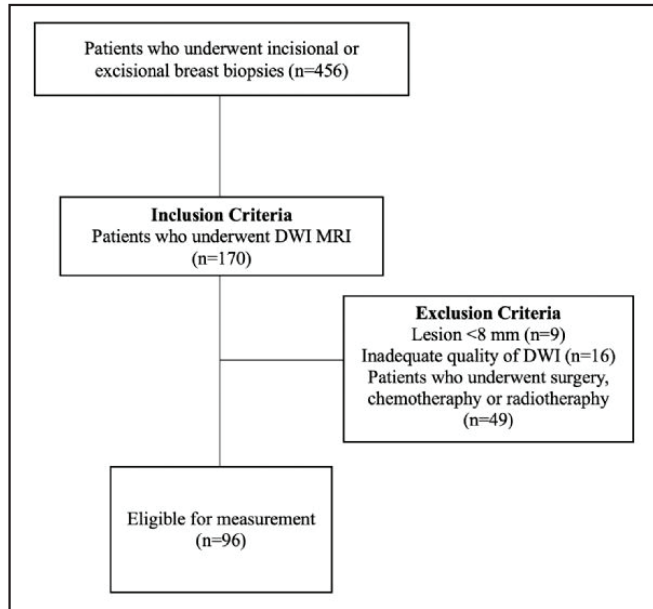
Hem ADCmean hem de ADCratio parametreleri değerlendirildiğinde malign lezyonlarda benign lezyonlara kıyasla bu değerlerin daha düşük olduğu görülmüştür. Literatürde bildirilen ADC cut-off değerleri ile uyumlu sonuçlar elde edilmiştir (2, 3). Histolojik fenotipler ile ADC arasında korelasyon saptanamamakla birlikte, ADCratio ile Her2 ekspresyonu arasındaki ilişki dikkat çekicidir.

ADC değerlerinin kullanımı meme lezyonlarının benign-malign ayırımının yapılmasında güvenilir bir yöntemdir. ADC değerleri histolojik fenotiplerin ayırımına katkı sağlamamaktadır. Bununla birlikte ADCratio değerleri ile Her2 ekspresyonu arasındaki ilişki bu parametrenin kötü prognozlu meme kanseri hastalarını belirlemede kullanılabilceğini göstermiştir.

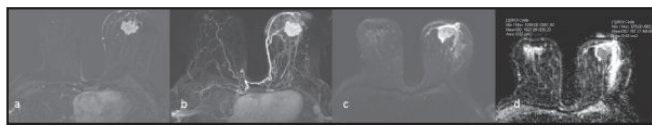
Anahtar Kelimeler: Diffüzyon ağırlıklı görüntüleme, ADC, Meme kanseri, HER2 ekspresyonu, Ki-67

Kaynaklar

1. Baltzer P, Mann RM, Lima M, et al. Diffusion-weighted imaging of the breast—a consensus and mission statement from the EUSOBI International Breast Diffusion-Weighted Imaging working group. *European radiology*. 2020;30:1436-1450.
2. Kul S, Cansu A, Alhan E, Dinc H, Gunes G, Reis A. Contribution of diffusion-weighted imaging to dynamic contrast-enhanced MRI in the characterization of breast tumors. *AJR Am J Roentgenol*. 2011;196(1):210-217.
3. Maric J, Boban J, Ivkovic-Kapic T, Djilas D, Vucaj-Cirilovic V, Bogdanovic-Stojanovic D. Differentiation of breast lesions and distinguishing their histological subtypes using diffusion-weighted imaging and ADC values. *Frontiers in oncology*. 2020;10:332.

Resim 1. Çalışma popülasyonu akış diagramı

Resim 2. Luminal B, no special type (NST) invaziv meme kansinomu (ER+, PR+, HER2-, Ki-67 >= %14, Grade 2) tanısı olan 54 yaşında kadın hasta.

Tablo 1. Tümör karakteristikleri		
	Histoloji	n (%)
Malignant (n=53)	IBC-NST	41 (%77.36)
	ILC	6 (%11.32)
	Mix (IDC+ILC)	2 (%3.77)
	DCIS	1 (%1.89)
	Mucinous carcinoma	1 (%1.89)
	Micropapillary carcinoma	1 (%1.89)
Benign (n=43)	Tubular carcinoma	1 (%1.89)
	Fibroadenoma	22 (%53.66)
	Intraductal papilloma	3 (%7.32)
	Apocrine metaplasia	3 (%7.32)
	Sclerosing adenosis	3 (%7.32)
	Phyllodes tumor	2 (%4.88)
	Inflammation	2 (%4.88)
	Stromal hyalinization	2 (%4.88)
	Ductal ectasia	1 (%2.44)
	Mastitis	1 (%2.44)
	Fibrocystic changes	1 (%2.44)
	Tubular adenosis	1 (%2.44)
	Usual ductal hyperplasia	1 (%2.44)

Tablo 2. ADC parametrelerinin diagnostik performansı							
	AUC	Standart hata	%95 CI	Cut-Off	Sensitivity	Specificity	P değeri
ADCmean(x10-3mm2/s)	0.951	0.023	0.907-0.996	0.955	0.9070	0.9057	<0.001
ADCratio(x10-3mm2/s)	0.885	0.033	0.821-0.949	0.642	0.7907	0.7925	<0.001

Tablo 3. Benign ve malign lezyonların ADC değerlerinin karşılaştırılması			
	Benign Lezyonlar (Mean±SD)	Malign Lezyonlar	P değeri
Yaş (yıl)	41.74±13.05	50.89±10.59	<0.001
ADCmean(x10-3mm2/s)	1.22±0.24	0.76±0.18	<0.001
ADCratio(x10-3mm2/s)	0.77±0.14	0.53±0.13	<0.001

Meme radyolojisi

SS-075

MRG İLE İNVAZİV DUKTAL KARSİNOMA EŞLİK EDEN DUKTAL KARSİNOMA İNSİTU VARLIĞI SAPTANABİLİR Mİ?

Ayşegül Taşdöğen¹, Esin Cıbroğlu²

¹Dr.Ayşegül Taşdöğen, Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

²Dr.Esin Cıbroğlu, Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Duktal kansinoma insitu(DKİS), invaziv duktal kansinoma(IDK) zorunlu olmayan öncüsü olup, İDK'lı hastaların önemli bir kısmında eşlik eden DKİS komponenti bulunur. Bu çalışmanın amacı dinamik meme MR görüntüleme özelliklerinin pür İDK'lu olguların, DKİS'in eşlik ettiği İDK'lu olgulardan ayırt edilmesine faydası olup olamayacağını değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: 01/01/2020-15/02/2026 tarihleri arasında kliniğimizde meme kanseri tanısı almış hastalar retrospektif olarak değerlendirildi. İlk tanı sonrası meme MRG çekilmiş, patoloji sonuçlarına ulaşılabilen, 28-81 yaş aralığındaki, 115 kadın hasta çalışmaya dahil edildi. Pür invaziv duktal kanser patoloji tanısı olmayan, ADC(genel görünür difüzyon katsayısı) incelemeleri anlamlı tanısallık değer taşımayan toplam 20 tane hasta çalışma dışı bırakıldı.

Hastaların tanı anındaki MR görüntülemesinden lezyon sayısı ve dağılımı (tek lezyon-multifokal-multisentrik), lezyon boyutu, en büyük boyutlu lezyonun ADC değerleri (900> çok düşük; 900-1300 düşük; 1300-1700< orta; 1700< yüksek), kontrast tutulum paterni, lezyonun T2 sinyal özelliği (hipointens-izointens-hiperintens), kontrast tutulum paterni (kitlesel-kitlesel olmayan) ve formu(homojen-heterojen-rim), patoloji raporlarından KI-67(%20>düşük; %20<yüksek) değerleri incelendi.

Bulgular: Çalışmamızda 50 hastada pür İDK ve 65 hastada İDK'ya eşlik eden DKİS mevcuttu. ADC değerlerine göre her iki grupta yaptığımız istatistiksel analizlere göre anlamlı ilişki saptamadık. (P değeri=0.685)(Tablo 1)

DKİS varlığı ile T2 Sinyali ilişkisini değerlendirdiğimizde elde edilen P-değeri (0.072), istatistiksel anlamlılık sınırımız olan 0.05'in hafifçe üzerindedir. Bu da teknik olarak DKİS varlığı ile T2 sinyali arasında %95 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını gösterir.(Tablo 2)

DKİS varlığı ile kontrast tutulum paterni arasındaki ilişkiyi değerlendirdiğimizde elde edilen P-değeri (0.056), 0.05'lik kesin istatistiksel anlamlılık sınırının çok hafif üzerinde olup istatistiksel olarak anlamlı değildir(Tablo 3). Ancak DKİS olmayan grupta heterojen kontrastlanma paterni (%78.0) çok daha belirgindir.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda, invaziv duktal karsinomlara DKİS eşlik etmesinin tümörün genel görünür difüzyon katsayısı (ADC) üzerinde anlamlı bir değişikliğe yol açmadığı saptanmıştır (p=0.685). Her iki grupta da benzer ADC ortalamalarının ölçülmesi; tümör yatağındaki difüzyon kısıtlamasının esas olarak invaziv hücresel komponent tarafından belirlendiği ve eşlik eden in-situ bileşenin bu değeri anlamlı ölçüde değiştirecek bir hücresel veya stromal etki yaratmadığını göstermektedir.

MR görüntülemeye homojen veya rim tarzı kontrast tutulum izlenen kitlerde eşlik eden bir DKİS komponenti bulunma ihtimalinin akıld tutulması, geniş cerrahi sınır planlaması açısından preoperatif dönemde klinisyene fayda sağlayabilir.

Pür İDK biyolojik olarak daha agresif, hücresel çoğalma hızı yüksek ve uzak metastaz riski taşıyan bir hastalıklıdır; DKİS eşlik eden İDK daha yavaş seyirli, genel sağkalımı daha iyi ancak memede yaygın uzanım gösterdiği için cerrahi sınır pozitifliği ve lokal nüks riski daha yüksek olan bir antitedir.

Anahtar Kelimeler: İnvaziv duktal karsinom, Duktal Karsinoma İnsitu, MRG

Kaynaklar

1. Park GE, Kim SH, Kim EJ, Kang BJ, Park MS. Histogram analysis of volume-based apparent diffusion coefficient in breast cancer. Acta Radiol. 2017 Nov;58(11):1294-1302. doi: 10.1177/0284185117694507. Epub 2017 Feb 27. PMID: 28273747.
2. Kang JH, Youk JH, Kim JA, Gweon HM, Eun NL, Ko KH, Son EJ. Identification of Preoperative Magnetic Resonance Imaging Features Associated with Positive Resection Margins in Breast Cancer: A Retrospective Study. Korean J Radiol. 2018 Sep-Oct;19(5):897-904. doi: 10.3348/kjr.2018.19.5.897. Epub 2018 Aug 6. PMID: 30174479; PMCID: PMC6082768.
3. Kote, A.J., Park, H.S., Johnson, S.B. et al. Overall survival is improved when DCIS accompanies invasive breast cancer. Sci Rep 9, 9934 (2019). https://doi.org/10.1038/s41598-019-46309-2
4. Chauhan H, Jiwa N, Nagarajan VR, Thiruchelvam P, Hogben K, Al-Mufti R, Hadjiminis D, Shousha S, Cutress R, Ashrafian H, Takats Z, Leff DR. Clinicopathological Predictors of Positive Resection Margins in Breast-Conserving Surgery. Ann Surg Oncol. 2024 Jun;31(6):3939-3947. doi: 10.1245/s10434-024-15153-8. Epub 2024 Mar 23. PMID: 38520579; PMCID: PMC11076377.

Tablo 1. Pür İDK ve İDK +DKİS gruplarında ADC değerlerinin dağılımı

DKİS	ÇOK DÜŞÜK 900>	DÜŞÜK 900-1300	ORTA 1300-1700	YÜKSEK 1700<	TOPLAM
VAR	30	33	2	0	65
YOK	24	24	1	1	50
TOPLAM	54	57	3	1	115

Tablo 2. Pür İDK ve İDK +DKİS gruplarında T2 sinyal özelliklerinin dağılımı

DKİS	HİPERİNTENS	HİPOİNTENS	İZOİNTENS	TOPLAM
VAR	29(%44.6)	9(%13.8)	27(%41.5)	65
YOK	32(%64.0)	7(%14.0)	11(%22.0)	50
TOPLAM	61	16	38	115

Tablo 3. Pür İDK ve İDK +DKİS gruplarında kontrast tutulum paterninin dağılımı

DKİS	HETEROJEN	HOMOJEN	RİM	TOPLAM
VAR	37(%56.9)	15(%23.1)	13(%20.0)	65
YOK	39(%78.0)	5(%10.0)	6(%12.0)	50
TOPLAM	76	20	19	115

Meme radyolojisi

SS-076

İNTRADUKTAL MEME PATOLOJİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE MAMOGRAFİ, ULTRASONOGRAFİ VE KONTRASTLI DİNAMİK MEME MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMENİN DUYARLILIK VE ÖZGÜLLÜKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Elif Cigdem Karataylı¹, Ece Zengin²

¹Kocaeli Kandira Kazım Dinç Devlet Hastanesi

²Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Amaç: Görüntüleme teknolojilerindeki ilerlemelerle birlikte intraduktal meme lezyonlarının saptanma sıklığı artmış; mamografi (MG), ultrasonografi (US) ve manyetik rezonans görüntüleme (MRG) bu lezyonların değerlendirilmesinde daha etkin rol almaya başlamıştır. MRG özellikle duktal karsinoma in situ (DCIS) tanısında yüksek duyarlılığı ile öne çıkmaktadır. DCIS mamografide sıklıkla mikrokalsifikasyonlar şeklinde izlenmekte olup MG duyarlılığı %50-60 düzeyindedir. US'nin katkısı sınırlıdır. Buna karşın MRG'de, özellikle yüksek dereceli DCIS olgularında duyarlılık %90'ın üzerine çıkabilmektedir. Atipik duktal hiperplazi (ADH) çoğunlukla özgül radyolojik bulgu vermezken, MRG kontrast tutulumu sayesinde daha yüksek duyarlılık sağlayabilmektedir. İntraduktal papillomlarda ise US yararlı olmakla birlikte MRG yüksek duyarlılığa rağmen sınırlı özgüllük gösterebilmektedir[1-6]. Ancak günlük klinik pratikte özellikle dinamik kontrastlı serilerde solunum ve hareket artefaktlarının MRG performansını olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, meme MRG'nin DCIS, ADH ve intraduktal papillomların saptanmasındaki tanılal performansının MG ve US ile karşılaştırılması ve artefaktların duyarlılık üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Materyal ve Metot: Ocak 2024-Ocak 2026 tarihleri arasında intraduktal lezyon tanısı bulunan 104 hasta retrospektif olarak değerlendirildi. Olguların 52'si malign/yüksek riskli (28 DCIS, 14 ADH, 10 atipik papillom), 52'si benign/negatif idi. Tüm hastalarda MG, US ve kontrastlı dinamik meme MRG mevcuttu. Görüntüler iki radyolog tarafından değerlendirildi. Histopatoloji referans standart kabul edilerek duyarlılık, özgüllük ve doğruluk hesaplandı. Modaliteler arası karşılaştırmalarda McNemar testi, ROC analizinde DeLong testi kullanıldı. Artefakt düzeyi, tanılal sınırlarda olmak kaydıyla, yüksek ve düşük olarak ikiye ayrılarak alt grup analizi yapıldı. Yanlış negatiflik için lojistik regresyon analizi uygulandı.

Bulgular: Ortalama yaş 49.2±10.8 yıl, medyan lezyon boyutu 15 mm idi. Non-mass enhancement %46 oranında izlendi.

Tüm intraduktal lezyonlar birlikte değerlendirildiğinde duyarlılık MG için %59.6, US için %69.2, MRG için %92.3 olarak saptandı. MRG duyarlılığı MG'ye (p=0.002) ve US'ye (p=0.018) göre anlamlı derecede yüksekti. Ancak özgüllük MRG'de (%65.4), MG'ye göre daha düşüktü (p=0.037).

AUC değerleri MRG için 0.87, US için 0.75 ve MG için 0.72 idi. MRG'nin AUC'si her iki modaliteden anlamlı derecede yüksekti.

Alt grup analizinde DCIS olgularında MRG duyarlılığı %96.4 ile en yüksekti (MG: %67.9, US: %75.0). ADH grubunda MRG (%85.7) MG'ye göre anlamlı üstünlük gösterdi. Atipili papillomlarda MRG duyarlılığı %80 olup örneklem küçüklüğü nedeniyle fark anlamlı değildi.

Artefakt analizinde düşük artefakt grubunda MRG duyarlılığı %96.3 iken, yüksek artefakt grubunda %79.2 bulundu ($p=0.028$). Yüksek artefakt (OR: 3.48) ve lezyon boyutu <10 mm (OR: 2.94) yanlış negatiflik için bağımsız risk faktörleri olarak saptandı. Gözlemciler arası uyum yüksek bulundu (κ : 0.81).

Sonuç: Günlük klinik pratikte solunum ve hareket artefaktları MRG'nin tanısal performansını azaltabilmekle birlikte, meme MRG intraduktal ve yüksek riskli lezyonların saptanmasında MG ve US'ye kıyasla daha yüksek duyarlılık göstermeye devam etmektedir. Artefakt kontrolü ve görüntü kalitesinin optimizasyonu, özellikle küçük lezyonların saptanmasında kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: DCIS, meme MRG, intraduktal, Mamografi, Ultrason

Kaynaklar

1. Lehman CD, Gatsonis C, Kuhl CK, et al. MRGI evaluation of ductal carcinoma in situ. J Natl Cancer Inst Monogr. 2010;2010:150–157.
2. Kuhl CK, Schrading S, Bieling HB, et al. MRGI for diagnosis of pure ductal carcinoma in situ: a prospective observational study. Lancet. 2007;370:485–492.
3. Riedl CC, Luft N, Bernhart C, et al. Triple-modality screening trial for familial breast cancer. J Clin Oncol. 2015;33:1128–1135.
4. Bertani V, Urbani M, La Grassa M, et al. Atypical ductal hyperplasia: breast DCE-MRGI can be used to reduce unnecessary open surgical excision. Eur Radiol. 2020;30(7):4069–4081. doi:10.1007/s00330-020-06701-3
5. Zhu Y, Zhang S, Liu P, et al. Solitary intraductal papillomas of the breast: MRGI features and differentiation from small invasive ductal carcinomas. AJR. 2012;199:936–942.
6. Bloom C. Breast papillomas: a comprehensive review. J Diagn Med Sonogr. 2015;31:282–289.

Pediatric radyoloji

SS-077

MATERNAL DİYABET VE ÜÇÜNCÜ TRİMESTER FETAL BEYİN MORFOMETRİSİ: FETAL MRG TEMELLİ DEĞERLENDİRME

Elif Yaşar, Nur Betül Ünal Özdemir

Sancaktepe Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Maternal diyabet fetal nörogelişimi etkileyebilen önemli bir metabolik durumdur. Mevcut çalışmaların çoğu ikinci trimester ve ultrason temelli olup gebelik haftasına göre düzeltilmiş analizler sınırlıdır (1,2). Bu çalışmada üçüncü trimester fetal manyetik rezonans görüntüleme (MRG) kullanılarak maternal diyabetin korpus kallozum (CC) morfolojisi ve korpus kallosum–fastigium (CCF) mesafesi üzerindeki etkisi gestasyonel haftaya göre düzeltilmiş modellerle değerlendirilmiştir.

Gereç-Yöntem: Ocak 2023–Haziran 2025 tarihleri arasında üçüncü trimesterde fetal MRG yapılan olgular retrospektif olarak incelendi. Diabetes mellitus (DM) veya gestasyonel diyabet tanısı bulunan gebelere ait fetal MRG incelemeleri DM grubunu, diyabet tanısı olmayan ve MRG'de normal ya da normal varyant bulgular saptanan gebeler kontrol grubunu oluşturdu. Majör anomaliler dışlandı. Skalpa ait ve parankimal biparietal çaplar (BPD), transserebellar çap (TCD), vermis uzunluğu, CC uzunluğu, CC genu kalınlığı ve CCF mesafesi ölçüldü. Ölçümler iki radyolog tarafından bağımsız yapıldı ve ortalamalar analiz edildi. Gruplar arası karşılaştırmalar düzeltilmemiş analizlerle ve gestasyonel haftanın kovaryat olarak dahil edildiği lineer regresyon modelleriyle gerçekleştirildi. Çoklu karşılaştırmalar için yanlış keşif oranı (false discovery rate, FDR) düzeltilmesi uygulandı.

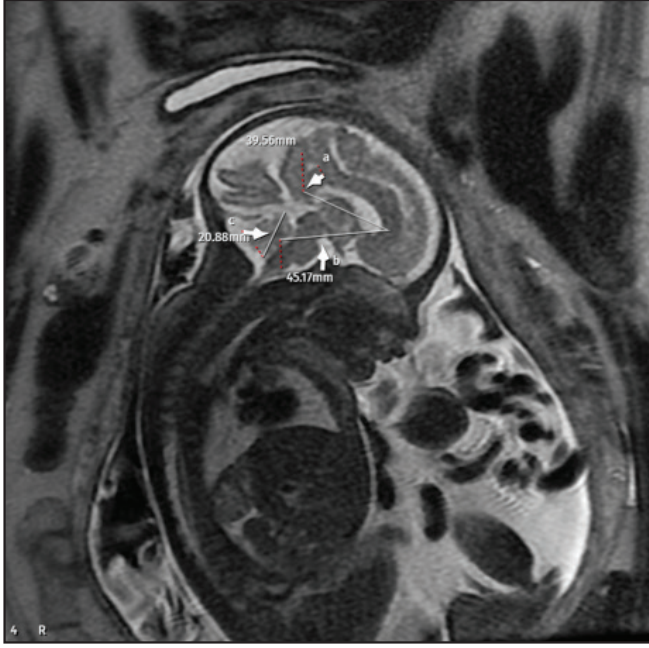
Bulgular: Toplam 55 fetus çalışmaya dahil edildi (24 DM, 31 kontrol). Gruplar arasında MRG sırasında gebelik haftası açısından anlamlı fark yoktu ($p = 0.075$). Düzeltilmemiş analizlerde DM grubunda CC uzunluğu, CCF mesafesi ve CC genu kalınlığı kontrol grubuna göre anlamlı derecede daha düşüktü (tüm $p < 0.01$). BPD, TCD ve vermis uzunluğu açısından fark saptanmadı. Gestasyonel haftaya göre düzeltilmiş modellerde maternal diyabet varlığı CC uzunluğunda 3.77 mm azalma ($\beta = -3.77$ mm; %95 GA: -4.79 ila -2.74; $p < 0.001$), CCF mesafesinde 4.05 mm azalma ($\beta = -4.05$ mm; %95 GA: -5.31 ila -2.79; $p < 0.001$) ve CC genu kalınlığında 0.70 mm inceltme ($\beta = -0.70$ mm; %95 GA: -0.96 ila -0.45; $p < 0.001$) ile ilişkili bulundu. Bu ilişkiler FDR düzeltilmesi sonrasında da anlamlılığını korudu. Gestasyonel haftaya göre düzeltilmiş analizlerde BPD, TCD ve vermis uzunluğu açısından anlamlı fark izlenmedi. Keşifsel alt grup analizlerinde pregestasyonel diyabette azalmanın daha belirgin olduğu gözlemlendi.

Sonuç: Maternal diyabet üçüncü trimesterde fetal CC uzunluğu, CCF mesafesi ve CC genu kalınlığında seçici azalma ile ilişkilidir ve bu etki global kafa büyümesinden bağımsız görünmektedir. Global büyüme parametrelerinin korunmuş olması, maternal diyabetin yaygın büyüme geriliğinden ziyade orta hat yapılarında spesifik morfolometrik değişikliklerle ilişkili olabileceğini düşündürmektedir (2). Önceki çalışmaların çoğu ikinci trimester ve ultrason temelli olup gestasyonel haftaya göre düzeltilmiş analizler sınırlıdır (3-5). Çalışmamızda kullanılan gestasyonel haftaya göre düzeltilmiş modeller ve yanlış keşif oranı (false discovery rate, FDR) düzeltilmesi sonrasında da anlamlılığını koruyan bulgular, maternal hipergliseminin bağımsız nörogelişimsel etkisini desteklemektedir. Bulgular, gestasyonel haftadan bağımsız seçici bir nörogelişimsel etki olasılığını desteklemektedir. CCF mesafesindeki eşzamanlı azalma, diensefalik gelişim ve talamik organizasyonla ilişkili daha geniş bir orta hat gelişim paternine işaret edebilir (6). Bu bulguların uzun dönem nörogelişimsel sonuçlarla ilişkilendirilmesi ileri prospektif çalışmalar gerektirmektedir.

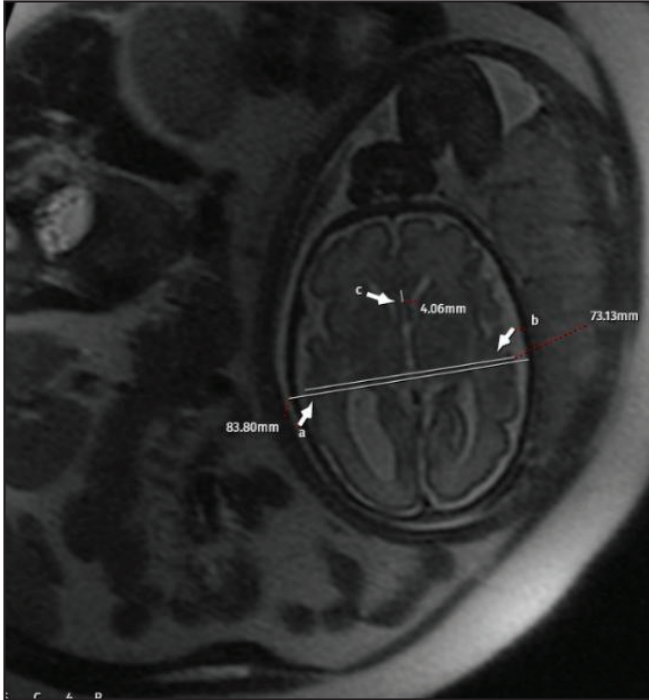
Anahtar Kelimeler: diabetes mellitus, fetal manyetik rezonans görüntüleme, gestasyonel diyabet, korpus kallozum

Kaynaklar

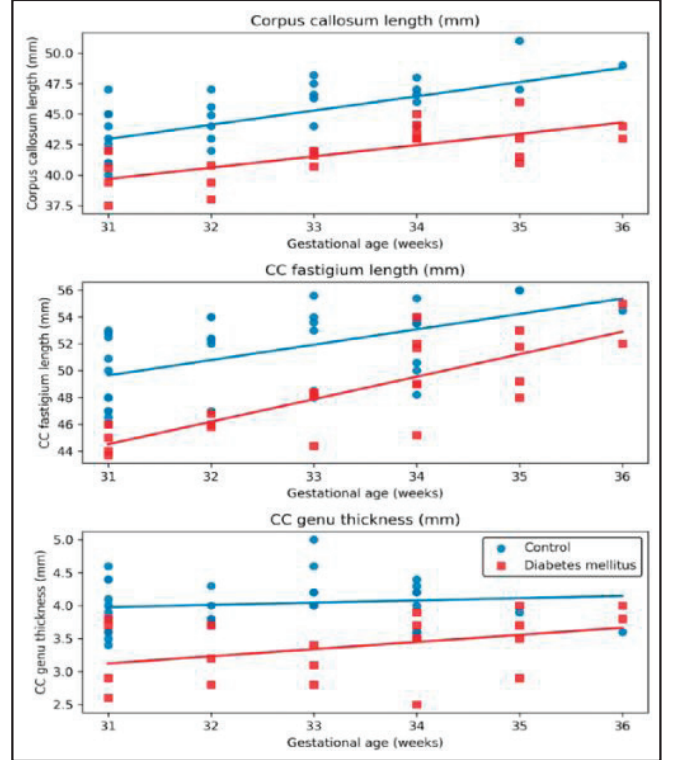
1. Mitancher D, Zyzdorzcyk C, Siddeek B, Boubred F, Benahmed M, Simeoni U. The offspring of the diabetic mother—short- and long-term implications. Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol. 2015 Feb;29(2):256–69. doi: 10.1016/j.bpobgyn.2014.08.004.
2. Oikonomou E, Chatzakis C, Stavros S, Potiris A, Nikolettos K, Sotiriou S, Domali E, Nikolettos N, Sotiriadis A, Gereade A. A Review of the Impact of Gestational Diabetes on Fetal Brain Development: An Update on Neurosonographic Markers During the Last Decade. Life (Basel). 2025 Jan 31;15(2):210. doi: 10.3390/life15020210.
3. Guleroglu FY, Ocal A, Bakirci IT, Cetin A. Does diabetes mellitus affect the development of fetal brain structures and spaces including corpus callosum, subarachnoid space, insula, and parieto-occipital fissure? J Clin Ultrasound. 2023 Nov-Dec;51(9):1483–1491. doi: 10.1002/jcu.23597.
4. Özdal BB, Tanaçan A, Özkanak O, Kara Ö, Şahin D. The Impact of Maternal Diabetes Mellitus on Fetal Corpus Callosum Morphology: A Case-Control Study. J Clin Ultrasound. 2025 May;53(4):799–803. doi: 10.1002/jcu.23942. Epub 2025 Feb 21. PMID: 39980412.
5. Denison FC, Macnaught G, Semple SIK, Terris G, Walker J, Anlagan D, Serag A, Reynolds RM, Boardman JP. Brain Development in Fetuses of Mothers with Diabetes: A Case-Control MR Imaging Study. AJNR Am J Neuroradiol. 2017 May;38(5):1037–1044. doi: 10.3174/ajnr.A5118. Epub 2017 Mar 16.
6. Yuan J, Cao X, Deng Y. An Exploratory Study Into a New Head Ultrasound Marker for Predicting Neurodevelopmental Outcomes in Preterm Infants. Ultrasound Q. 2021 Nov 30;38(1):43–48. doi: 10.1097/RUQ.0000000000000582. PMID: 34845178.

Resim 1. 32. gebelik haftasına ait sagittal T2A'da (a) korpus kollozum uzunluğu, (b) korpus kollozum-fastigium mesafesi, (c) vermis uzunluğu

Resim 2. 32. gebelik haftasına ait fetal MRG aksiyel T2A'da (a) skalpe ait biparietal diameter (BPD), (b) parankimal BPD, (c) korpus kollozum genu kalınlığı

Resim 3. Gestasyonel yaşa özgü lineer regresyon grafikleri, diyabetik annelerin fetüslerinde kontrol grubuna kıyasla korpus kollozum ölçümlerinde azalma olduğunu göstermektedir.

Tablo 1. Maternal diyabet grubu ve kontrol grubunda maternal yaş, gestasyonel hafta ve fetal MRG ölçümleri

Değişkenler	Kontrol grubu (n=31)	Maternal Diyabet grubu (n=24)
Gestasyonel yaş (hafta)	32.45 ± 1.62	33.32 ± 1.78
Maternal yaş (yıl)	29.21 ± 5.50	32.14 ± 4.43
Korpus kollozum uzunluğu (mm)	45.86 ± 3.71	41.89 ± 4.08
Korpus kollozum-fastigium mesafesi (mm)	40.91 ± 4.09	36.52 ± 4.69
Korpus kollozum genu kalınlığı (mm)	4.85 ± 0.64	4.12 ± 0.61
BPD skalp (mm)	85.06 ± 5.21	82.71 ± 6.32
BPD parankim (mm)	80.18 ± 4.93	78.69 ± 5.42
Transserebellar uzunluk (mm)	38.89 ± 3.40	36.74 ± 3.69
Vermis uzunluğu (mm)	24.09 ± 2.53	22.93 ± 2.57

Tablo 2. Fetal MRG ölçümlerinin gestasyonel yaşa göre düzeltilmiş birincil analizi * β değerleri, diyabetik annelerin fetüsleri ile kontrol grubu arasındaki düzeltilmiş ortalama farkları temsil etmektedir.

Ölçüm parametreleri	β (DM grubu vs Kontrol grubu)*	95% CI	p değeri	q değeri (FDR)
CC uzunluğu	-3,77	-4,79, -2,74	<0,001	<0,001
CC-fastigium mesafesi	-4,05	-5,31, -2,79	<0,001	<0,001
CC genu kalınlığı	-0,70	-0,96, -0,45	<0,001	<0,001
BPD skalp	-2,14	-4,48, 0,20	0,074	0,086
BPD parankim	-1,49	-3,38, 0,41	0,124	0,124
Transserebellar uzunluk	-1,64	-3,39, 0,10	0,065	0,086
Vermis uzunluğu	-1,06	-2,13, 0,00	0,051	0,086

Pediatrik radyoloji

SS-078

PEDIATRİK MİGREN HASTALARINDA OTOMATİK
VOLÜMETRİK ANALİZ İLE BÖLGESEL BEYİN YAŞI VE
KRONOLOJİK YAŞ KARŞILAŞTIRMASIHilal Er Ulubaba¹, Hüseyin Ayyaz², Ayça Seyfettin³¹İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Malatya²İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Çocuk Radyoloji Bilim Dalı, Malatya³Ankara Güven Hastanesi, Radyoloji Birimi, Ankara

Amaç: Migren, çocukluk çağında sık görülen ve tekrarlayan baş ağrıının yanı sıra bilişsel ve yapısal beyin değişiklikleriyle ilişkili bir nörolojik hastalıktır. Bu çalışmanın amacı, migren tanılı çocuklarda T1 MPRAGE sekansından elde edilen volümetrik verilerle bölgesel beyin yaşı değerlendirilerek kronolojik yaş ile beyin yaşı arasındaki olası farkları ortaya koymaktır.

Gereç-Yöntem: Retrospektif olarak tasarlanan bu çalışmaya migren tanılı 20 çocuk dahil edildi. T1 MPRAGE görüntüleri volBrain otomatik volümetrik analiz sistemiyle değerlendirilerek bölgesel beyin yaşı hesaplandı; kronolojik yaş ile beyin yaşı arasındaki ilişki Paired Samples Correlation, farklar ise Paired Samples T-Testi ile analiz edildi.

Bulgular: Yapılan korelasyon analizinde, incelenen birçok beyin bölgesinde tahmini yaşları ile kronolojik yaş arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır ($p < 0,05$). Anlamlı beyin yaşı farkı saptanan bölgelerin sayısı sağ hemisferde sol hemisfere göre daha fazla olup, ileri beyin yaşı profilinin sağ hemisferde daha belirgin olduğu gözlenmiştir. En yüksek korelasyon değerleri sağ hemisferde frontal operculum ($r = 0,854$), central operculum ($r = 0,847$) ve anterior insula ($r = 0,836$) bölgelerinde izlenmiştir.

Paired Samples T-Test sonuçlarına göre, migrenli bireylerde birçok beyin bölgesinde tahmini beyin yaşının kronolojik yaştan daha ileri olduğu görülmüştür. Sağ hemisferde en belirgin farklar occipital fusiform gyrus (ortalama fark: -2,39 yıl; $p = 0,021$), fusiform gyrus (ortalama fark: -2,18 yıl; $p = 0,011$), temporal pole (ortalama fark: -2,04 yıl; $p = 0,042$), thalamus (ortalama fark: -1,72 yıl; $p = 0,009$) ve anterior insula (ortalama fark: -1,30 yıl; $p = 0,015$) bölgelerinde saptanmıştır.

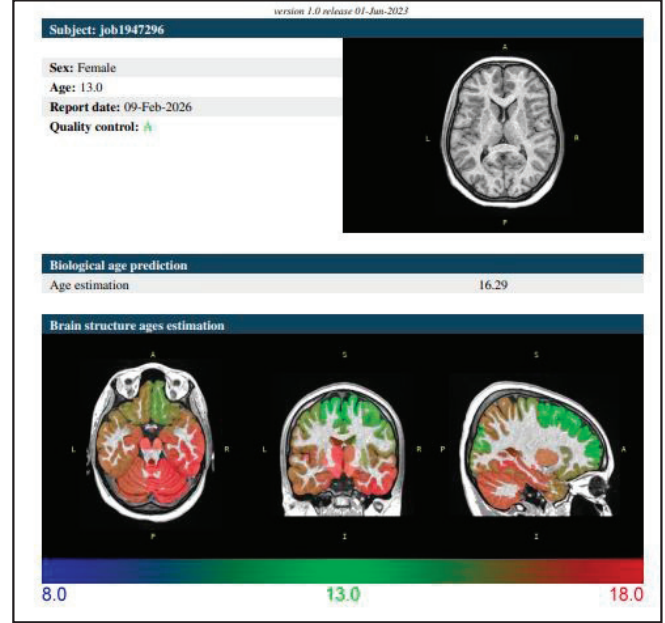
Sol hemisferde ise thalamus (ortalama fark: -1,62 yıl; $p = 0,008$), pallidum (ortalama fark: -1,44 yıl; $p = 0,039$) ve caudate nucleus (ortalama fark: -1,31 yıl; $p = 0,037$) bölgelerinde anlamlı farklar bulunmuştur. Ayrıca üçüncü ventrikül ve bilateral lateral ventriküllerde kronolojik yaşa göre anlamlı düzeyde ileri beyin yaşı ile uyumlu değişiklikler izlenmiştir ($p < 0,05$).

Sonuç: Bu çalışma, migrenli çocuklarda bazı beyin bölgelerinde tahmini yaşın kronolojik yaştan daha ileri olduğunu ve bu farkın sağ hemisferde daha belirgin bulunduğunu göstermektedir. Özellikle thalamus, anterior insula, temporal pol ve fusiform gyrus gibi ağrı ve duysal entegrasyonla ilişkili bölgelerde saptanan bu “ileri beyin yaşı” profili, migrenin yalnızca fonksiyonel değil, yapısal değişikliklerle de ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Erişkin migren hastalarında ağrı matrisinde hacimsel farklılıklar bildirilmiş [1,2], çocuklarda ise çalışmalar daha çok kortikal kalınlık ve hacim üzerine odaklanmıştır [3]. Çalışmamız volBrain tabanlı bölgesel beyin yaşı analizini pediatrik grupta kullanarak literatüre özgün katkı sunmaktadır. Ayrıca beyaz cevher hiperintensitelerinin daha sık görüldüğünü bildiren veriler [4], mikroyapısal değişiklik olasılığını desteklemektedir. Sağ hemisferde daha fazla anlamlı fark saptanması, migrenin sıklıkla unilateral seyriyle ilişkili olabilir. Bulgularımız, çocukluk çağı migreninin beyin maturasyonu ve nörogelişimi etkileyebileceğini düşündürmekte; ancak daha geniş, kontrollü prospektif çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Pediatrik migren, volBrain, T1 MPRAGE, Volümetrik manyetik rezonans görüntüleme, Beyin yaşı

Kaynaklar

1. Bilgiç B, Kocaman G, Arslan AB, et al. Volumetric differences suggest involvement of cerebellum and brainstem in chronic migraine. Cephalalgia. 2016;36(4):301-308.
2. Mammadkhanli O, Yagmurlu K, Kehaya S, et al. Volumetric analysis of pain centers in migraine patients. Pamukale Med J. 2024;17(4):628-642.
3. Rocca MA, Messina R, Colombo B, et al. Structural brain MRI abnormalities in pediatric patients with migraine. Journal of Neurology. 2014;261:350-357.
4. Eidlitz-Markus T, Haimi-Cohen Y, Zeharia A, et al. White matter hyperintensities in pediatric migraine patients: a controlled study. 2025. PMID:40005303.

Şekil 1. Pediatrik bir migren olgusuna ait T1 MPRAGE sekansı üzerinden volBrain otomatik analiz sistemi ile elde edilen yapısal segmentasyon (Structure segmentation) görüntüleri. Soldan sağa sırasıyla aksiyel ve koronal kesitler izlenmektedir. Farklı renklendirmeler, sistem tarafından bölgesel beyin yaşı ve volümetrik ölçümler için hesaplanan spesifik kortikal ve subkortikal parselasyon alanlarını temsil etmektedir.

Tablo 1. Kronolojik Yaş ile Tahmini Beyin Yaşı Arasındaki En Yüksek Korelasyonlar

Beyin Bölgesi	Hemisfer	Korelasyon Katsayısı (r)	p Değeri
Frontal operkulum	Sağ	0,854	< 0,05
Santral operkulum	Sağ	0,847	< 0,05
Anterior insula	Sağ	0,836	< 0,05

Bu tablo, korelasyon analizi (Paired Samples Correlation) sonucunda sağ hemisferde en yüksek ilişki saptanan bölgeleri göstermektedir.

Tablo 2. Kronolojik Yaş ile Tahmini Beyin Yaşı Arasında Anlamlı Fark Saptanan Bölgeler

Beyin Bölgesi	Hemisfer	Ortalama Fark (Yıl)*	p Değeri
Oksipital fusiform gyrus	Sağ	-2,39	0,021
Fusiform gyrus	Sağ	-2,18	0,011
Temporal pol	Sağ	-2,04	0,042
Talamus	Sağ	-1,72	0,009
Anterior insula	Sağ	-1,30	0,015
Talamus	Sol	-1,62	0,008
Pallidum	Sol	-1,44	0,039
Kaudat nükleus	Sol	-1,31	0,037

Bu tablo, T-Testi (Paired Samples T-Test) sonucunda tahmini beyin yaşının kronolojik yaştan anlamlı düzeyde ileri olduğu bölgeleri ve aralarındaki ortalama yaş farkını göstermektedir.

Pediatrik radyoloji

SS-079

ARAKNOİD GRANÜLASYON İÇİNE BEYİN
HERNİASYONU: ÇOCUKLARDA GÖZDEN KAÇABİLEN
BİR POSTERİOR FOSSA BULGUSU

Şükriye Yılmaz

Ankara Etilik Şehir Hastanesi Çocuk Radyoloji Kliniği

Amaç: Araknoid granülasyonlar (AG), Pacchionian granülasyonlar olarak da bilinen ve araknoid membranın dural venöz sinüsler içine doğru uzanan fokal protrüzyonlardır. Araknoid granülasyon içine beyin herniasyonu (BHAG) ise beyin parankiminin önceden var olan bir AG içine protrüzyonu ile karakterizedir. BHAG'nu çoğu zaman insidental bir bulgu olmakla birlikte, baş ağrısı, tinnitus, baş dönmesi ve epileptik nöbetler gibi klinik semptomlarla ilişkili olabileceği bildirilmiştir. Erişkin popülasyonlarda BHAG komşuluğunda gliosis veya ensefalomalazi ile uyumlu parankimal sinyal değişiklikleri tanımlanmış olsa da pediatrik popülasyonda BHAG'nin prevalansı, dağılımı ve görüntüleme özelliklerine ilişkin veriler sınırlıdır.

Fast imaging employing steady-state acquisition (FIESTA), yüksek çözünürlüklü üç boyutlu bir sekans olup BOS ile komşu nöral ve vasküler yapılar arasında yüksek kontrast sağlayarak küçük AG ve BHAG lezyonlarının daha iyi saptanmasına ve morfolojik özelliklerinin daha net ortaya konmasına olanak tanımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, pediatrik hastalarda posterior fossada yerleşimli araknoid granülasyonlar ve araknoid granülasyon içine beyin herniasyonunun prevalansını, anatomik dağılımını ve görüntüleme özelliklerini belirlemek ve yüksek çözünürlüklü 3D-FIESTA MRG sekansının bu lezyonların değerlendirilmesine katkısını araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Bu retrospektif tek merkezli çalışmaya, klinik endikasyondan bağımsız olarak Ocak 2023 ile Ocak 2025 tarihleri arasında temporal MRG incelemesi yapılan 0-18 yaş arası pediatrik hastalar dahil edildi. Toplam 455 MRG incelemesi analiz edildi. Başvuru semptomları (baş ağrısı, tinnitus, baş dönmesi, işitme kaybı veya nöbet) ile idiyopatik intrakraniyal hipertansiyon gibi ilgili klinik öykü bilgileri kaydedildi. Görüntülerde AG varlığı, lokalizasyonu, BHAG varlığı, mastoid efüzyon ve parankimal sinyal değişiklikleri analiz edildi.

Bulgular: Toplam 455 pediatrik hastaya ait temporal MRG incelemesi analize dahil edildi (268 erkek, 187 kadın; medyan yaş 10,6 yıl). Araknoid granülasyon 58 hastada (%12,7) saptandı ve tüm olgularda tekil lezyon mevcuttu. BHAG 26 hastada (%5,7) tespit edildi ve tüm olgularda soliterdi. BHAG erkeklerde daha sık görülmekle birlikte bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildi ($p=0,065$). Lokalizasyon açısından BHAG olgularının %54'ü sağ transvers sinüste, %35'i sol transvers sinüste ve %12'si sinüs konfluensinde yerleşmişti. Tüm BHAG lezyonları rutin MRG incelemesinde saptanabilirdi. Bununla birlikte, olguların %19,2'sinde lezyon sınırları konvansiyonel sekanslarda belirsizken 3D-FIESTA görüntülerde daha net olarak gösterildi. BHAG pozitif hastalarda en sık görüntüleme endikasyonu işitme kaybıydı (%34,6). Herniye olan parankim temporal lob, oksipital lob ve serebellumdan köken almakta olup komşu parankimde gliyoz veya atrofi izlenmedi.

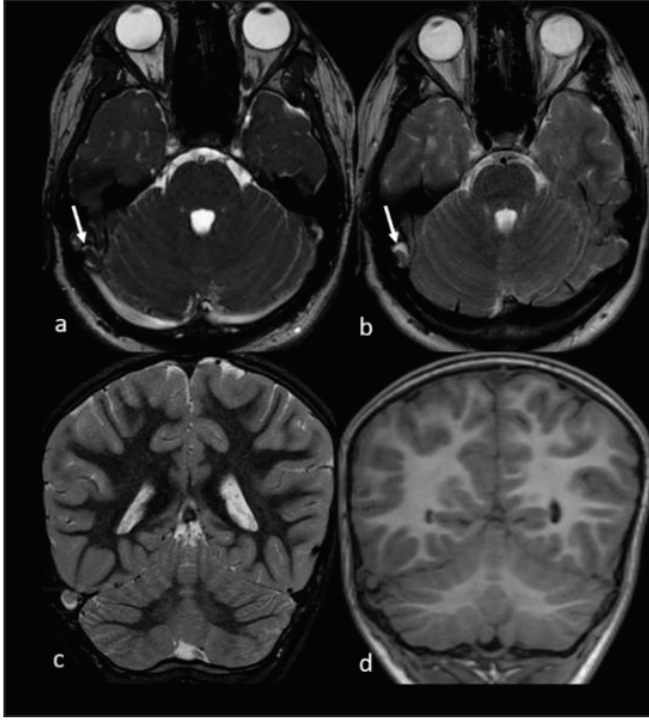
Sonuç: Araknoid granülasyon içine beyin herniasyonu pediatrik popülasyonda posterior fossada düşünüldüğünden daha sık görülebilen ve çoğunlukla insidental bir görüntüleme bulgusudur. Konvansiyonel MRG sekansları çoğu olguda tanı için yeterli olmakla birlikte yüksek çözünürlüklü 3D-FIESTA görüntüleme bazı hastalarda lezyon sınırlarının daha net değerlendirilmesine katkı sağlayabilir. BHAG'nin klinik önemi ve doğal seyrini daha iyi ortaya koyabilmek için daha geniş hasta serileri ve uzun dönemli çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Araknoid granülasyon içine beyin herniasyonu, pediatrik MRG, posterior fossa, 3D-FIESTA

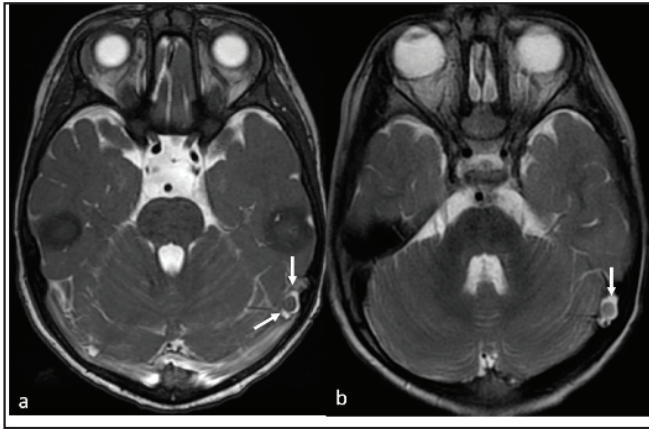
Kaynaklar

- Haines DE, Mihailoff GA (2022) Fundamental Neuroscience for Basic and Clinical Applications. 6th ed. Philadelphia: Elsevier; p. 123-125.

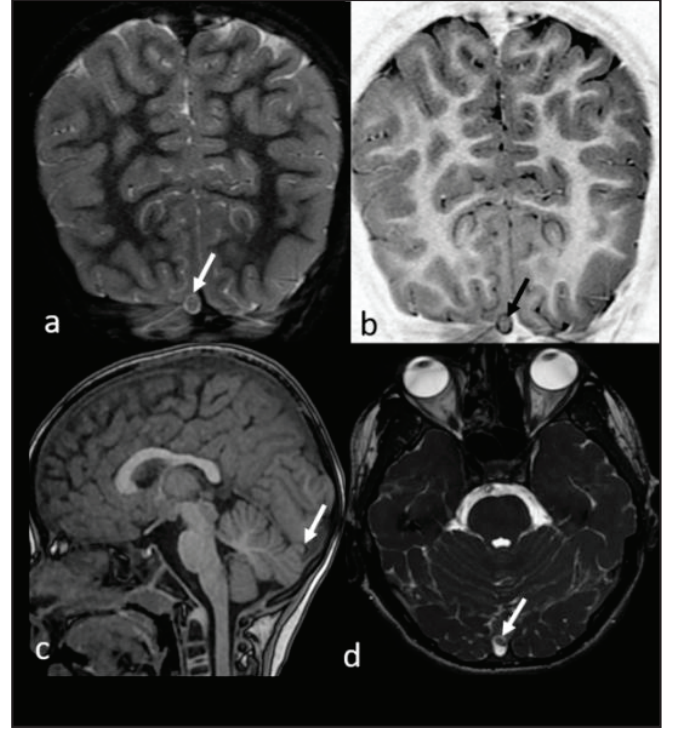
- Liebo GB, Lane J, Stence NV, et al (2016) Brain herniation into arachnoid granulations: clinical and MRI findings. J Neuroimaging. 26:636-45.
- Abbott NJ (2004) Evidence for bulk flow of brain interstitial fluid: significance for physiology and pathology. Neurochem Int. 45:545-52.
- Trimble CR, Harnsberger HR, Castillo M, Brant-Zawadzki M (2010) The MR imaging appearance of arachnoid granulations. AJNR Am J Neuroradiol. 31:1278-82. doi:10.3174/ajnr. A2083.
- Quattrocchi CC, Giona A, Tartaglione T, et al (2020) High-resolution steady-state MR imaging of posterior fossa arachnoid granulations: technical improvements and clinical insights. Eur Radiol. 30:5598-606.
- Smith ER, Caton MT, Villanueva-Meyer JE, et al (2022). Brain herniation (encephalocele) into arachnoid granulations: prevalence and association with pulsatile tinnitus and idiopathic intracranial hypertension. Neuroradiology. 64:1747-54.
- Radoš M, Živko M, Periša A, Orešković D, Klarica M (2021) No arachnoid granulations—no problems: number, size, and distribution of arachnoid granulations from birth to 80 years of age. Front Aging Neurosci. 13:722437.
- Quattrocchi CC, Giona A, Tartaglione T, et al (2020) High-resolution steady-state MR imaging of posterior fossa arachnoid granulations: technical improvements and clinical insights. Eur Radiol. 30:5598-606.
- Mehta RI, Mangla R (2023) Giant arachnoid granulations: a systematic literature review. Int J Mol Sci. 24:11410.
- Basmajian JV (1952) The depressions for the arachnoid granulations as a criterion of age Anat Rec. 112:843-46.
- Ozer G, Ekinci HI, Kavak RP (2024) Brain herniation into arachnoid granulations: an underrecognized posterior fossa finding in children. Diagnostics 14:812.
- Battal, B., Hamcan, S., Akgun, V. et al (2016) Brain herniations into the dural venous sinus or calvarium: MRI findings, possible causes and clinical significance. Eur Radiol 26:1723-1731
- Sade R, Oglu H, Polat G, Pirimoglu B, Kantarcı M (2019) Brain herniation into the transverse sinuses' arachnoid granulations in the pediatric population investigated with 3 T MRI. Acta Neurol Belg. 119:225-231.
- Ciochon UM, Sehested PC, Skejso HPB, Miehle J, Nørgaard I, Shekharjka N (2021) The controversial entity of brain herniations into arachnoid granulations: A report of three cases with literature review. Radiol Case Rep. 16:2768-2773.
- Karatag O, Cosar M, Kizildag B, Sen HM (2013) Dural sinus filling defect: intrasigmoid encephalocele. BMJ Case Rep. 5: bcr2013201616.
- Malekzadehlashkariani S, Wanke I, Rüfenacht DA, San Millán D (2016) Brain herniations into arachnoid granulations: about 68 cases in 38 patients and review of the literature. Neuroradiology. 58:443-57.
- Kaplanoglu V, Kaplanoglu H, Turan A, Dilli A (2023) Evaluation of Arachnoid Granulations in Cranial Dural Sinuses with Contrast-Enhanced 3-Dimensional T1-Weighted Magnetic Resonance Imaging. Eurasian J Med. 55:95-99
- Gasparini S, Ferlazzo E, Pustorino G et al (2018) Epileptogenic role of occulta temporal encephalomeningocele: Case-control study. Neurology. 90: e1200-e1203.
- Li J, Bai J, Sun W (2023) Epilepsy in a Patient With Brain Herniation Into the Arachnoid Granulation. JAMA Neurol. 80:1115-1116.
- Camfield P, Camfield C (2015) Incidence, prevalence and aetiology of seizures and epilepsy in children. Epileptic Disord. 17:117.
- Chavhan GB, Babyn PS, Vidarsson L, Shroff MM (2008) Steady-state MR imaging sequences: physics, classification, and clinical applications. Radiographics. 28:1147-60.
- Xie T, Yang J, Zhang X, Zhao R, Zhang M (2016) The value of 3D-FIESTA MRI in detecting non-iatrogenic cerebrospinal fluid fistula sites. Clin Radiol. 71:1246. e1-1246.e7.
- Hatipoğlu HG, Durakoğlu T, Ciliz D, Yüksel E (2007) Comparison of FSE T2-weighted and 3D-FIESTA sequences in the evaluation of posterior fossa cranial nerves with MR cisternography. Diagn Interv Radiol. 13:56-60.

Resim 1. 13 yaşındaki bir erkek hastada sağ transvers sinüs içine beyin herniasyonu. Aksiyal FIESTA (a), aksiyal T2 (b), koronal T2 (c) ve 3D GRE T1 ağırlıklı koronal (d) MRG görüntülerinde, sağ oksipital lob parankiminin çevresindeki beyin omurilik sıvısı (BOS) ile birlikte sağ transvers sinüs içine herniasyonu izlenmektedir (beyaz oklar).

Resim 2. Aksiyal FIESTA (a) ve koronal T2 ağırlıklı (b) görüntülerde, sol serebellar parankimin küçük bir bölümünün sol transvers sinüse doğru uzanan bir araknoid granülasyon içine herniasyonu izlenmektedir (beyaz oklar).

Resim 3. 10 yaşındaki bir kız hastada sinüs konfluensine uzanan serebellar hemisfer herniasyonu. Yağ baskılı T2 ağırlıklı koronal (a), double inversion recovery (DIR) koronal (b), 3D GRE T1 ağırlıklı sagittal (c) ve aksiyal FIESTA (d) MRG görüntülerinde, sağ serebellar parankimin çevresindeki beyin omurilik sıvısı (BOS) ile birlikte sinüs konfluensine uzanan herniasyonu izlenmektedir (beyaz oklar).

Tablo 1. Çalışma popülasyonunda AG ve BHAG'nin cinsiyete göre dağılımı ve prevalansı AG: Araknoid Granülasyon, BHAG: Araknoid granülasyon içine beyin herniasyonu *Ki-kare testi; * p < 0,05 değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular	Cinsiyet	Pozitif (n)	Negatif (n)	Total	Prevelans(%)	p-değeri
AG	Erkek	41	227	268	15,3	0,034*
	Kadın	17	170	187	9,1	
	Total	58	397	455	12,7	
BHAG	Erkek	20	248	268	7,5	0,006*
	Kadın	6	181	187	3,2	
	Total	26	429	455	5,7	

Tablo 2. BHAG saptanan hastalarda lokalizasyon ve cinsiyete göre dağılım

		Sol transvers sinüs	Sağ transvers sinüs	Konfluens	Toplam
Cinsiyet	erkek	11(%78)	6(%67)	3 (%100)	20(%77)
	kadın	3(%22)	3(33)	0	6(%23)
Toplam		14	9	3	26

Pediyatrik radyoloji

SS-080

PEDİYATRİK HASTA GRUBUNDA MR VENOGRAFİ BULGULARI

Ömer Çetin¹, Sabriye Gülçin Bozbeyoğlu², Gürsel Karacaoğlu¹, Bilal Doğan³

¹Istanbul Medeniyet Üniversitesi

²Istanbul Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi

³Istanbul Marmara Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmada, pediyatrik yaş grubunda torkular herofili anatomisine ait varyasyonların sınıflandırılması ve bu varyasyonların transvers sinüs hipoplazisi, oksipital sinüs varlığı ile serebral venöz tromboz arasındaki olası ilişkilerin araştırılması amaçlandı. Torkular herofili, süperior sagittal sinüs, sinüs rectus ve transvers sinüslerin

birleşim noktasını oluşturan önemli bir venöz konfluens olup anatomik varyasyonları sık görülmektedir. Bu varyasyonların bilinmesi, özellikle pediatrik hastalarda venöz sinüs hipoplazisi veya tromboz gibi patolojik durumların değerlendirilmesinde yanlış yorumların önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya, retrospektif olarak MR venografi yapılan 185 pediatrik hasta dahil edildi. Torkular herofili anatomisi beş farklı tipe göre sınıflandırıldı(1-2-3). Sağ ve sol transvers sinüs (TS) hipoplazisi, oksipital sinüs varlığı ve venöz tromboz değerlendirildi. Ayrıca sağ TS, sol TS ve sinüs rektus çapları ölçüldü. Demografik veriler ve anatomik varyasyonlar arasındaki ilişkiler kategorik değişkenler için ki-kare veya Fisher exact testi, sürekli değişkenler ise Kruskal-Wallis testi ile analiz edildi.

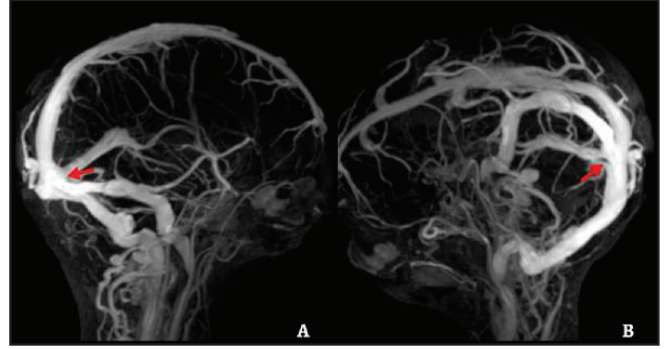
Bulgular: Torkular herofili tipleri incelendiğinde en sık Tip 2 (%46,5, n=86) saptandı. Tip 2 alt grupları arasında Tip 2L %27 (n=50) ile en sık görülürken, bunu Tip 2B %13,5 (n=25) ve Tip 2R %5,9 (n=11) izledi. Tip 1 konfigürasyonu olguların %40'ında (n=74), Tip 3 ise %13,5'inde (n=25) saptandı. Toplamda transvers sinüs hipoplazisi %27,6 oranında saptandı. Venöz trombüs varlığı %7,6 oranında saptandı. Oksipital sinüs varlığı da yine %7,6 oranındaydı. Torkular herofili tipi ile transvers sinüs hipoplazisi veya sinüs çapları arasında anlamlı ilişki saptanmadı ($p>0,05$). Buna karşılık oksipital sinüsü bulunan hastalarda transvers sinüs hipoplazisi anlamlı derecede daha sık görüldü (%71,4'e karşı %24; $p<0,01$). Çok değişkenli lojistik regresyon analizinde oksipital sinüs varlığının transvers sinüs hipoplazisi için bağımsız bir belirleyici olduğu gösterildi (OR=9,53; $p<0,01$). Venöz trombüs varlığı ile Torkular herofili tipleri, sağ veya sol transvers sinüs hipoplazisi ve oksipital sinüs varlığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadı.

Sonuç: Pediatrik hasta grubunda torkular herofili tip dağılımı literatürle uyumlu bulunmuştur (1-2). Torkular herofili tipi ile transvers sinüs hipoplazisi, sinüs çapları ve venöz tromboz arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Buna karşılık oksipital sinüs varlığı ile transvers sinüs hipoplazisi arasında anlamlı ilişki gösterilmiş ve oksipital sinüs varlığının hipoplazi için bağımsız bir belirleyici olduğu ortaya konmuştur (4). Bu bulgular doğrultusunda, oksipital sinüs varlığının özellikle transvers sinüs hipoplazisi ile venöz tromboz ayrımının güç olduğu olgularda hipoplaziyi destekleyen yardımcı bir anatomik bulgu olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

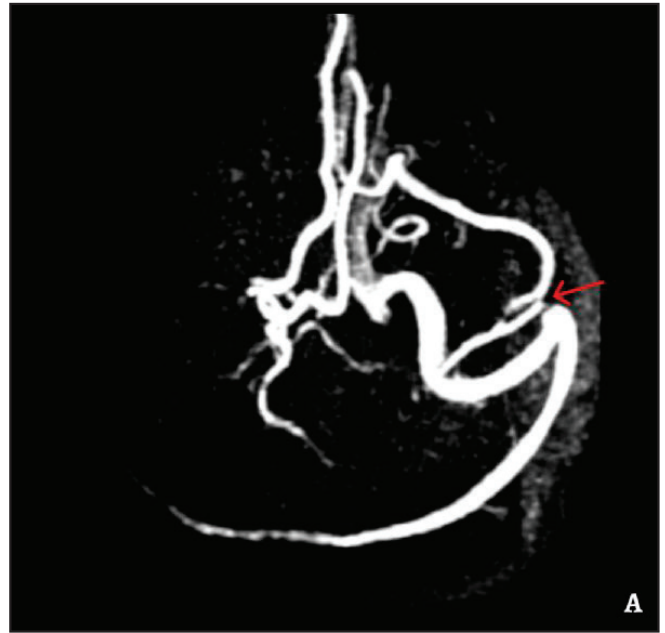
Anahtar Kelimeler: torkular herofili, oksipital sinüs, transvers sinüs hipoplazisi, sinüs ven trombozu

Kaynaklar

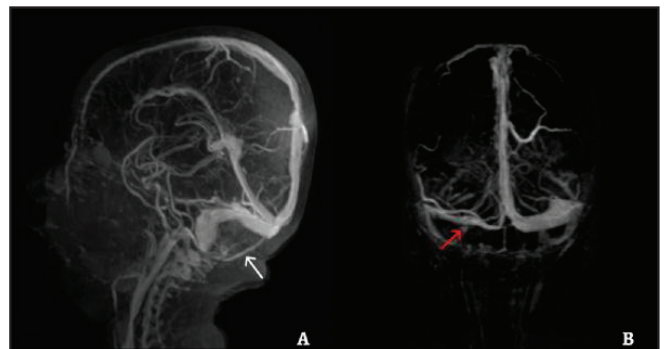
- 1- Bayaroğulları H, Burakgazi G, Duman T. Evaluation of dural venous sinuses and confluence of sinuses via MRI venography: anatomy, anatomic variations, and the classification of variations. Childs Nerv Syst. 2018 Jun;34(6):1183-1188. doi: 10.1007/s00381-018-3763-4. Epub 2018 Mar 7. PMID: 29516175.
- 2- Gökçe E, Pınarbaşı T, Acı B, Fırat MM, Erkorkmaz Ü. Torcular Herophili classification and evaluation of dural venous sinus variations using digital subtraction angiography and magnetic resonance venographies. Surg Radiol Anat. 2014 Aug;36(6):527-36. doi: 10.1007/s00276-013-1223-0. Epub 2013 Oct 24. PMID: 24154635.
- 3- Valero-Moreno F, Pullen MW, Navarro-Martínez G, Ruiz-García H, Domingo RA, Martínez JL, Suarez-Meade P, Damon A, Quiñones-Hinojosa A, Sandhu SJ, Tawakol RG, Fox WC. Absence of the torcular, review of venous sinus anatomy, and the simplified dural sinus classification. Acta Neurochir (Wien). 2023 Jul;165(7):1781-1790. doi: 10.1007/s00701-023-05559-w. Epub 2023 Apr 4. PMID: 37014451.
- 4- Ozkacmaz, Sercan; Dadalı, Yeliz1; Alpaslan, Muhammed1; Uçar, İlyas2. The Morphological Variants of Dural Venous Sinuses. Journal of the Anatomical Society of India 69(4):p 207-212, Oct-Dec 2020. | DOI: 10.4103/JASI.JASI_112_19

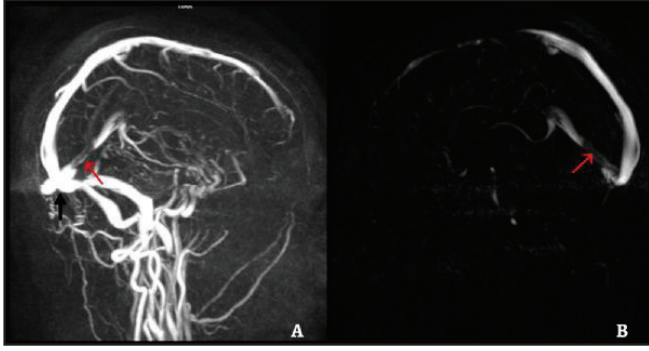
Resim 1. A-B) Tip 1 torkular herofili: tam ortak konfluens (kırmızı oklar)

Resim 2. A) Tip 3 torkular herofili: Transvers sinüsler ve sinus rectus arasında konfluens izlenmemektedir (kırmızı ok).

Resim 3. A) Oksipital sinüs (beyaz ok) B) Aynı olguda izlenen sağ transvers sinüs hipoplazisi (kırmızı ok)

Resim 4. A-B) Torkular herofilili tip 1 (siyah ok) mevcut olguda sinus rectusta trombüs ile uyumlu dolum defekti izlenmektedir (kırmızı ok).

Tablo 1. Çalışma grubunun demografik özellikleri ve MR venografi bulguları (n = 185)

Değişken	Değer
Yaş (Yıl)	9,59 ± 5,60
Medyan (IQR)	11 (6–14)
Cinsiyet	n (%)
Kadın	92 (49,7%)
Erkek	93 (50,3%)
Torkular Herofilili Tipleri	n (%)
Tip 1	74 (40,0%)
Tip 2L	50 (27,0%)
Tip 2R	11 (5,9%)
Tip 2B	25 (13,5%)
Tip 3	25 (13,5%)
Transvers Sinüs Bulguları	n (%)
Transvers Sinüs Hipoplazisi	51 (27,6%)
Sağ Transvers Sinüs Hipoplazisi	20 (10,8%)
Sol Transvers Sinüs Hipoplazisi	36 (19,5%)
Venöz Tromboz	14 (7,6%)
Oksipital Sinüs Varlığı	14 (7,6%)
Sinüs Çap Ölçümleri (Mm)	Ortalama ± SS
Sağ Transvers Sinüs Çapı	5,29 ± 1,95
Sol Transvers Sinüs Çapı	4,70 ± 1,95
Sinüs Rektus Çapı	2,89 ± 0,87

Tablo 2. Torkular herofilili tipleri ile dural venöz sinüs bulguları arasındaki ilişki

Değişken	Tip 1 (n=74)	Tip 2L (n=50)	Tip 2R (n=11)	Tip 2B (n=25)	Tip 3 (n=25)	p
TS Hipoplazisi, n (%)	20 (27,0%)	12 (24,0%)	3 (27,3%)	5 (20,0%)	11 (44,0%)	0,35
Sağ TS Hipoplazisi, n (%)	10 (13,5%)	4 (8,0%)	0 (0%)	2 (8,0%)	4 (16,0%)	0,52
Sol TS Hipoplazisi, n (%)	11 (14,9%)	9 (18,0%)	3 (27,3%)	4 (16,0%)	9 (36,0%)	0,20
Oksipital Sinüs Varlığı, n (%)	6 (8,1%)	3 (6,0%)	0 (0%)	2 (8,0%)	3 (12,0%)	0,47
Sağ TS Çapı (mm)	5,10 ± 2,05	5,32 ± 1,97	5,10 ± 1,52	5,67 ± 2,16	5,50 ± 1,56	0,73
Sol TS Çapı (mm)	4,94 ± 2,05	4,56 ± 1,64	4,41 ± 2,19	4,63 ± 2,10	4,47 ± 2,01	0,72
Sinüs Rektus Çapı (mm)	3,00 ± 0,97	2,89 ± 0,86	2,85 ± 0,87	2,80 ± 0,73	2,65 ± 0,72	0,59

Tablo 3. Oksipital sinüs varlığı ile transvers sinüs hipoplazisi arasındaki ilişki

Oksipital Sinüs	Transvers Sinüs Hipoplazisi Var	Transvers Sinüs Hipoplazisi Yok	Toplam	p
Var	10 (71,4%)	4 (28,6%)	14	
Yok	41 (24%)	130 (76%)	171	<0,01
Toplam	51	134	185	

Tablo 4. Venöz trombüs varlığı ile dural sinüs varyasyonları arasındaki ilişki

Değişken	Trombüs Yok (n=171)	Trombüs Var (n=14)	p
Herhangi Bir TS Hipoplazisi, n (%)	47 (27,5%)	4 (28,6%)	1,00
Oksipital Sinüs Varlığı, n (%)	14 (8,2%)	0 (0%)	0,61
Torkular Herofilili, n (%)			
Tip 1	65 (38,0%)	9 (64,3%)	
Tip 2L	47 (27,5%)	3 (21,4%)	
Tip 2R	11 (6,4%)	0 (0%)	0,25
Tip 2B	23 (13,5%)	2 (14,3%)	
Tip 3	25 (14,6%)	0 (0%)	

Venöz trombüs varlığı ile Torkular herofilili tipleri, sağ veya sol transvers sinüs hipoplazisi ve oksipital sinüs varlığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadı.

Pediyatrik radyoloji

SS-081

PEDİYATRİK CHIARI TIP I MALFORMASYONUNDA SYRINGOMYELİ GELİŞİMİ: TONSİLLER EKTOPİ İLE KRANİOSERVİKAL MORFOMETRİK BELİRLEYİCİLER

Elif Yaşar, Nur Betül Ünal Özdemir

Sancaktepe Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Amaç: Chiari tip I malformasyonu (CM-1) pediatrik popülasyonda sık görülen bir kranioservikal bileşke anomalisi olup klinik seyri heterojendir. Klinik spektrum asemptomatik olgulardan baş ağrısı, nörolojik defisit ve syringomyeli gelişimine kadar uzanabilir. Syrinks varlığı önemli bir morbidite nedeni olup cerrahi gereksinimi öngörebilecek hastaların belirlenmesi klinik açıdan önem taşır (1,2). Bu çalışmada pediatrik CM-1 hastalarında kranioservikal morфометrik parametreler analiz edilerek syrinks gelişimiyle ilişkili faktörlerin belirlenmesi amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmada beyin ve spinal manyetik rezonans görüntüleme (MRG) incelemesi bulunan pediatrik CM-1 hastaları değerlendirildi. Beyin MRG'de ektopik tonsilin uzunluğu ve morfolojisi, kafa tabanı açısı (BA), obeksin foramen magnum düzlemine mesafesi, foramen magnumda ventral ve dorsal BOS mesafesi; servikal MRG'de klivoaksiyal açı (CXA) ölçüldü. Hastalar syringomyeli varlığına göre iki gruba ayrılarak karşılaştırıldı. Syringomyeli gelişimi ile ilişkili bağımsız değişkenler univariyantal analiz ve Firth penalize lojistik regresyon ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya toplam 63 pediatrik CM-1 hastası dahil edildi; bunların 45'inde (%71,4) syrinks saptanmazken 18 hastada (%28,6) syrinks saptandı. Medyan yaş 12 yıl (IQR: 8–15) olup yaş açısından gruplar arasında anlamlı fark yoktu (p=0,137). Syrinks (+) hastalarda tonsiller ektopi daha yüksek (16,0 vs 9,8 mm; p<0,001), obeks mesafesi ise daha düşüktü (9,7 vs 14,0 mm; p<0,001).

Kranioservikal açı parametreleri incelendiğinde BA syrinks (+) grupta daha yüksek, CXA ise anlamlı derecede daha düşük bulundu (p<0,001). Foramen magnumda dorsal ve ventral BOS daralması syrinks (+) hastalarda daha sık izlendi (p=0,0004 ve p=0,0039). Peg-like tonsil morfolojisi ile syrinks varlığı arasında da anlamlı ilişki saptandı (Cochran-Armitage trend testi p=0,00136).

Küçük örneklem hacmi ve olası ayrışma riskini azaltmak amacıyla multivariable analizlerde Firth penalize lojistik regresyon kullanıldı ve modeller parsimonious tutuldu. CXA ile obeks mesafesinin birlikte değerlendirildiği modelde her iki değişken de syrinks varlığının bağımsız belirleyicileri olarak anlamlı kaldı (CXA için OR=0,73; %95 GA 0,59–0,90; p=0,003; obeks mesafesi için OR=0,78; %95 GA 0,61–0,99; p=0,043). Modelin bootstrap optimizm-düzeltilmiş AUC değeri 0,97 olup yüksek ayırt edici performans gösterdi.

CXA ile birlikte dorsal veya ventral BOS daralmasının eklendiği modellerde BOS daralması bağımsız katkı göstermedi; CXA ise tüm modellerde anlamlılığını korudu.

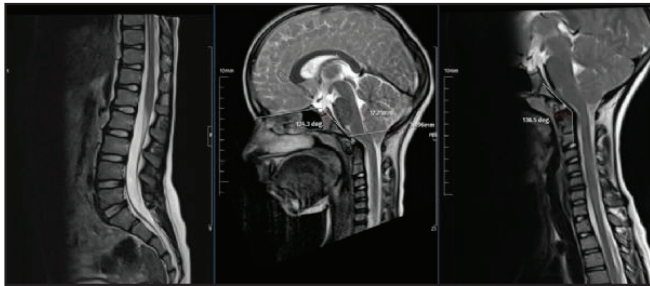
Sonuç: Pediatrik CM-1'de syringomyeli gelişiminin kranioservikal bileşke morfolojisi ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Literatürde

syringomyeli bulunan olgularda kranioservikal kemik yapı farklılıklarının erişkinlere göre daha sık olduğu bildirilmiştir (3). Obeksin daha inferior yerleşiminin syringomyeli varlığı ve cerrahi gereksinimi ile ilişkili olduğu bildirilmiştir (4,5). CXA azalmasının beyin sapı angülasyonu ve nörolojik semptomlarla ilişkili olduğu, cerrahi sonrası CXA artışının klinik iyileşme ile birlikte görüldüğü; cerrahi uygulanan pediatrik serilerde ortalama CXA'nın daha düşük olduğu bildirilmiştir (6,7). Bu bulgular pediatrik CM-1'de syringomyeli gelişiminde tonsiller ektopi ile birlikte kranioservikal morfolojinin de rol oynadığını ve bu morfometrik ölçümlerin klinik izlem açısından değerli olabileceğini göstermektedir.

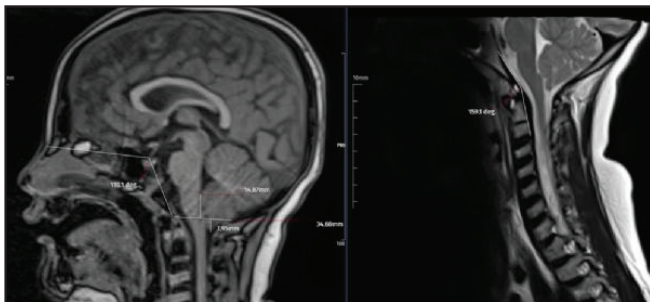
Anahtar Kelimeler: Chiari Tip I Malformasyonu, Syringomyeli, Kranioservikal Morfometri, Klivoaksiyal Açık, Obex mesafesi

Kaynaklar

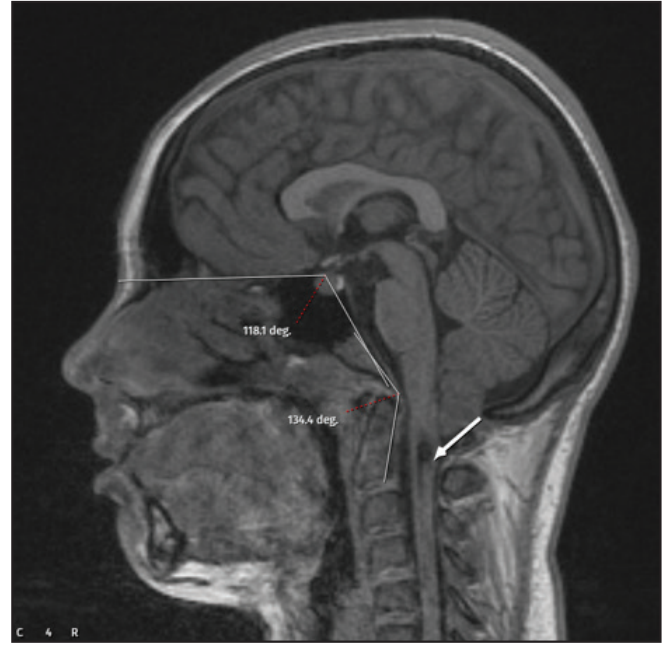
- Loftus JR, Wassef C, Ellika S. Chiari I Deformity: Beyond 5 mm below the Foramen Magnum. Radiographics. 2024 Sep;44(9):e230227. doi: 10.1148/rg.230227.
- Tam SKP, Chia J, Brodbelt A, Foroughi M. Assessment of patients with a Chiari malformation type I. Brain Spine. 2021 Dec 3;2:100850. doi: 10.1016/j.bas.2021.100850.
- Gad KA, Yousem DM. Syringohydromyelia in Patients with Chiari I Malformation: A Retrospective Analysis. AJNR Am J Neuroradiol. 2017 Sep;38(9):1833-1838. doi: 10.3174/ajnr.A5290. Epub 2017 Jul 6.
- Haller G, Sadler B, Kuensting T, Lakshman N, Greenberg JK, Strahle JM, Park TS, Dobbs MB, Gurnett CA, Limbrick DD. Obex position is associated with syringomyelia and use of posterior fossa decompression among patients with Chiari I malformation. J Neurosurg Pediatr. 2020 Apr 10;26(1):45-52. doi: 10.3171/2020.2.PEDS19486.
- Esquivel MFD, Gupta N, O'Brien CA, Bijelic V, Barrowman N, Wilson N, Tu A. Natural history of Chiari I malformation with syrinx and dilatation of the central canal in the pediatric population: the CHEO experience. Childs Nerv Syst. 2024 May;40(5):1443-1448. doi: 10.1007/s00381-023-06273-9. Epub 2024 Jan 12. PMID: 38214745.
- Henderson FC Sr, Henderson FC Jr, Wilson WA 4th, Mark AS, Koby M. Utility of the clivo-axial angle in assessing brainstem deformity: pilot study and literature review. Neurosurg Rev. 2018 Jan;41(1):149-163. doi: 10.1007/s10143-017-0830-3. Epub 2017 Mar 3. PMID: 28258417; PMCID: PMC5748419.
- Marianayagam NJ, Chae JK, Hussain I, Cruz A, Baaj AA, Härtl R, Greenfield JP. Increase in clivo-axial angle is associated with clinical improvement in children undergoing occipitocervical fusion for complex Chiari malformation: patient series. J Neurosurg Case Lessons. 2021 Dec 6;2(23):CASE21433. doi: 10.3171/CASE21433.

Resim 1. Torakolomber vertebral düzeyinde medulla spinaliste syringomyeli eşlik eden Chiari tip I malformasyonu olguya ait MRG tetkikinde bazal açı (BA), obeks mesafesi ve klivoaksiyal açı (CXA) ölçümü

Resim 2. Syringomyelinin eşlik etmediği Chiari tip I malformasyonu olguya ait MRG tetkikinde bazal açı (BA), obeks mesafesi ve klivoaksiyal açı (CXA) ölçümü

Resim 3. Servikalde syringomyelinin eşlik ettiği Chiari tip I malformasyonu olan; bazal açı (BA) yüksek olmayan ancak klivoaksiyal açı (CXA) düşük bulunan olguya ait ölçümler

Tablo 1. Tanımlayıcı Özellikler (tüm kohort, n=63)

Değişken	Değer
Yaş (yıl), medyan (IQR)	12,0 (8,0–15,0)
Tonsiller ektopi (mm), medyan (IQR)	10,8 (8,5–16,0)
Obeks mesafesi (mm), ort±SS	12,72 ± 3,30
Skull base angle (°), medyan (IQR)	123,0 (120,0–126,0)
CXA (°), ort±SS	144,81 ± 11,83
Erkek, n (%)	27 (42,9)
Kız, n (%)	36 (57,1)
Dorsal BOS daralmış (1), n (%)	26 (41,3)
Ventral BOS daralmış (1), n (%)	10 (15,9)
Round/intermediate/Peg-like tonsil: 0 / 1 / 2, n (%)	12 (19,0) / 21 (33,3) / 30 (47,6)

Tablo 2. Sürekli Değişkenler: Syrinks (-) vs Syrinks (+) * Mann–Whitney U, ** Welch t-test.

Değişken	Syrinks (-) (n=45)	Syrinks (+) (n=18)	p
Yaş (yıl), medyan (IQR)	11,0 (8,0–15,0)	14,0 (10,5–15,0)	0,1378*
Tonsiller ektopi (mm), medyan (IQR)	9,8 (8,2–14,0)	16,0 (13,0–22,0)	0,00035*
Obeks mesafesi (mm), medyan (IQR)	14,0 (12,2–15,0)	9,7 (7,0–11,9)	<0,0001*
Skull base angle (°), ort±SS	122,11 ± 4,10	129,00 ± 7,38	0,00119**
CXA (°), ort±SS	150,53 ± 7,49	130,50 ± 7,87	<0,0001**

Tablo 3. Kategorik Değişkenler: Syrinks (-) vs Syrinks (+) * Fisher exact. ** Cochran–Armitage trend testi.

Değişken	Kategori	Syrinks (-) n (%)	Syrinks (+) n (%)	p
Cinsiyet	Erkek	21 (46,7)	6 (33,3)	0,405*
	Kız	24 (53,3)	12 (66,7)	
Dorsal BOS	Normal (0)	33 (73,3)	4 (22,2)	0,00044*
	Daralmış/obliterasyon (1)	12 (26,7)	14 (77,8)	
Ventral BOS	Normal (0)	42 (93,3)	11 (61,1)	0,00389*
	Daralmış/obliterasyon (1)	3 (6,7)	7 (38,9)	
Round/Intermediate/Peg-like tonsil	0 / 1 / 2	11 / 19 / 15	1 / 2 / 15	0,00136**

Tablo 4. Syrinks Varlığı İçin Çok Değişkenli Lojistik Regresyon Analizi

Prediktör	Model A (CXA + Obex) OR (95% CI)	p	Model B (CXA + Dorsal CSF) OR (95% CI)	p	Model C (CXA + Ventral CSF) OR (95% CI)	p
Klivoaksiyal açı (her 1° artış için)	0.731 (0.594–0.901)	0.0031	0.720 (0.577–0.899)	0.00376	0.711 (0.585–0.865)	0.00063
Obex mesafesi (her 1 mm artış için)	0.78 (0.61–0.99)	0.043	—	—	—	—
Dorsal B05 daralması (1=daralmış/obliterasyon, 0=normal)	—	—	1.10 (0.11–10.71)	0.935	—	—
Ventral B05 daralması (1=daralmış/obliterasyon, 0=normal)	—	—	—	—	0.63 (0.03–14.14)	0.773

Pediatrik radyoloji

SS-084

PEDIATRİK POPÜLASYONDA OPTİK SINİR SEGMENTLERİNİN MRG İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: YAŞA GÖRE NORMAL REFERANS DEĞERLER

Koray Bingöl¹, Esra Bilici²¹Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Erzincan²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzincan

Amaç: Körlük vakalarının %15'i konjenital (doğuştan gelen) optik sinir kusurlarından kaynaklanmaktadır. Optik sinir hipoplazisi, körlük vakalarının yaklaşık %12'sini oluşturmaktadır. Görme bozuklukları; beyin, endokrin ve diğer sistemik anomaliler ve sendromlarla ilişkili olabilir. Bu nedenle, optik sinir ölçümleri çeşitli nöroendokrin patolojilerin değerlendirilmesinde yararlı bir tanı aracı işlevi görebilir.

Bu çalışmanın amacı MRG (Manyetik Rezonans Görüntüleme) kullanılarak pediatrik popülasyonda optik sinirin farklı segmentlerdeki normal ölçümünü yaş gruplarına göre tanımlamaktır.

Gereç-Yöntem: 426 çocuğun (213 erkek, 213 kız) optik sinirleri iki radyolog tarafından retrospektif olarak ölçülmüştür. MRG incelemeleri 1.5 T MR sistemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçümler şu bölgelerden elde edilmiştir:

- Optik sinirin orbital parçası (OP)
- Prekiyazmatik parça (PP)
- Optik traktuslar (OT)
- Hastalar beş yaş grubuna ayrılmıştır:
- Bebekler: 1 yaşa kadar
- Oyun çocukları: 1–3 yaş
- Okul öncesi: 3–5 yaş
- Okul çağı: 6–12 yaş
- Adölesanlar: 12–18 yaş

Bulgular: Popülasyonun yaş ortalaması 8,3 ± 1,5 yıl olarak saptanmıştır. Tüm popülasyondaki ortalama çaplar şöyledir:

- OP: 3,58 ± 0,53 mm
- PP: 4,74 ± 0,48 mm
- OT: 3,61 ± 0,48 mm

OP, PP ve OT değerleri arasında pozitif korelasyon izlenmiştir. Ortalama çaplar tüm yaş grupları arasında anlamlı farklılık göstermiştir. Gözlemciler arası güvenilirlik (interobserver reliability) her üç çap için de iyi düzeydedir:

- OP kappa: 0,62
- PP kappa: 0,58
- OT kappa: 0,67

Sonuç: Optik sinirin normal çapları, yukarıda belirtilen kesitlerde iyi bir gözlemciler arası güvenilirlik ile MRG üzerinden ölçülebilir. Bu referans değerler, pediatrik hastalarda optik sinirdeki hafif kalınlık değişimliklerini ve anomalileri saptamak için kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: pediatri, optik sinir, morfometri

Pediatrik radyoloji

SS-085

YENİDOĞANLARDA SEREBELLAR KANAMA: MR İLE PATERN ANALİZİ

Cihat Artan¹, Seda Kaynak Şahap², Suat Fitöz², Ezgi Köstekçi³¹Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı /Ankara²Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Radyolojisi Bilim Dalı/Ankara³Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Neonatoloji Bilim Dalı /Ankara

Amaç: Prematür bebeklerde germinal matriks kanaması tipik kadotolamam oluk yerleşiminde iyi bilinen ve günlük pratikte oldukça sık karşılaşılan bir durumdur.

Özellikle serebellar hacimde hızlı bir artış gözlenen 23-27. gebelik haftasında, gelişmekte olan serebellum kanamaya daha yatkındır (1). Serebellar kanamalar motor ve denge koordinasyonundaki bozukluklar yanı sıra bilişsel, öğrenme ve davranışsal işlevlerde bozulma gibi sorunlara neden olur ve serebellar kanama boyut ve konumuna göre farklı spektrumda nörolojik gelişimsel patolojilerle sonuçlanabilmektedir (2).

Biz de çalışmamızda intrakraniyal kanama saptanan yenidoğanlarda serebellar kanama sıklığını belirlemeyi ve MR incelemede saptanan serebellar kanama şekli ve yerleşim yerine göre patern analizi yapmayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Temmuz 2014-Ocak 2026 tarihleri arasında yenidoğan döneminde gerçekleştirilen ve intrakraniyal kanama saptanan beyin MR incelemeleri, bir radyoloji asistanı ve bir pediatrik radyolog tarafından retrospektif olarak değerlendirildi. Beyin MR incelemelerinde konvansiyonel sekanslar üzerinden serebellar kanama varlığı, eşlik eden supratentoryal ve ekstraaksiyel kanamalar, HİE eşlikliliği açısından değerlendirildi. Serebellar kanamalar MR görüntülemesinde serebellar kanama yeri ve boyutuna göre beş tipe ayrıldı (3);

Tip 1, Hacim kaybı olmayan punktat serebellar kanamalar (şekil 1a)

Tip 2, Hacim kaybının eşlik ettiği fokal serebellar kanama (şekil 1b)

Tip 3, Büyük oval/hilal şeklinde serebellar kanama (şekil 1c)

Tip 4, Serebellar vermiste kanama (şekil 1d)

Tip 5, Serebellar lobar kanama (şekil 1e)

Ayrıca serebellar kanamalar yerleşim yerlerine ve seviyesine göre de sınıflandırıldı.

Veriler tanımlayıcı istatistik yöntemleri kullanılarak değerlendirildi ve sonuçlar sayı (n) ve yüzde (%) olarak ifade edildi.

Bulgular: Beyin MR incelemesinde kanama tespit edilen 108 yenidoğanda, 12 (%11,1) vakada serebellar kanama tespit edildi (11 erkek, 1 kadın). Gestasyonel yaş dağılımına bakıldığında ise yenidoğanların 1'i <30 gebelik haftasında, 3'ü 30–34 hafta arasında, 4'ü 34–37 hafta arasında ve 4'ü >=37 gebelik haftasında doğmuştu.

12 serebellar kanama vakasının MR ile belirlenen patern analizi tablo 1'de, paternine göre dağılımı ve yerleri tablo 2'de özetlenmiştir.

Serebellar kanaması olan 12 yenidoğanın 2'sinde (%16,6) izole serebellar kanama saptanırken, 10'unda (%83,3) eş zamanlı supratentoryal/ekstraaksiyel/intraventricüler kanama mevcuttu. Ayrıca 12 yenidoğanın 6'sında (%50) hipoksik iskemik ensefalopati (HİE)/ periventricüler lökomalazi (PVL) eşlik ettiği görüldü.

Sonuç: Serebellar kanamanın erken dönemde saptanması, özellikle prematüre yenidoğanlarda gelişebilecek olumsuz nörolojik gelişimsel sonuçlar nedeniyle klinik açıdan önem taşımaktadır. Çalışmamızda intrakraniyal kanama saptanan yenidoğanlar arasında serebellar kanama oranı %11,1 olarak bulunmuştur.

Çalışmamızda serebellar kanamaların büyük çoğunluğunun (%83,3) supratentoryal, ekstraaksiyel veya intraventricüler kanamalarla birlikte olduğu saptanmıştır.

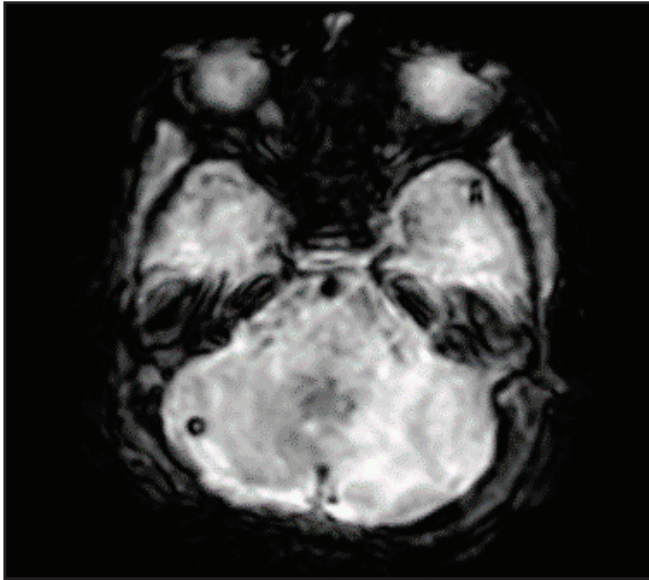
Yerleşim özellikleri incelendiğinde, özellikle Tip 1 ve Tip 2 serebellar kanamaların serebellumun periferik ve inferior bölgelerinde daha sık görüldüğü saptanmıştır.

Önceki çalışmalar serebellar kanamaları sıklıkla unilateral veya bilateral hemisfer tutulumu gibi geniş kategoriler altında sınıflandırmıştır (4, 5). Çalışmamızda olduğu gibi serebellar kanamaların patern temelli sınıflandırılması, prognozu ön görmede daha önemli katkılar sağlayacaktır.

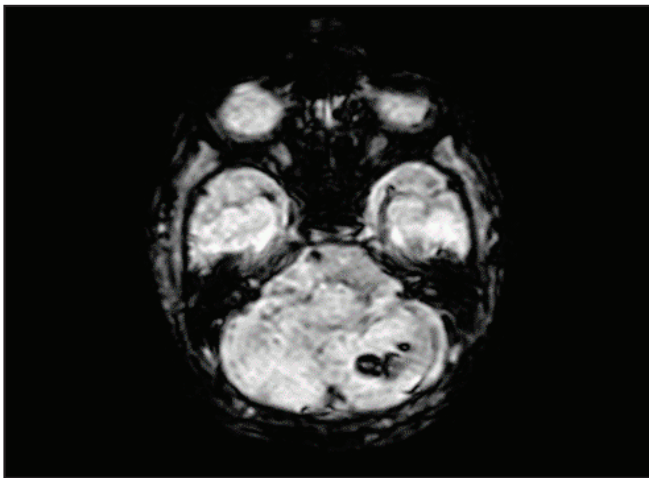
Anahtar Kelimeler: Serebellar Kanama, MR, Yenidoğan

Kaynaklar

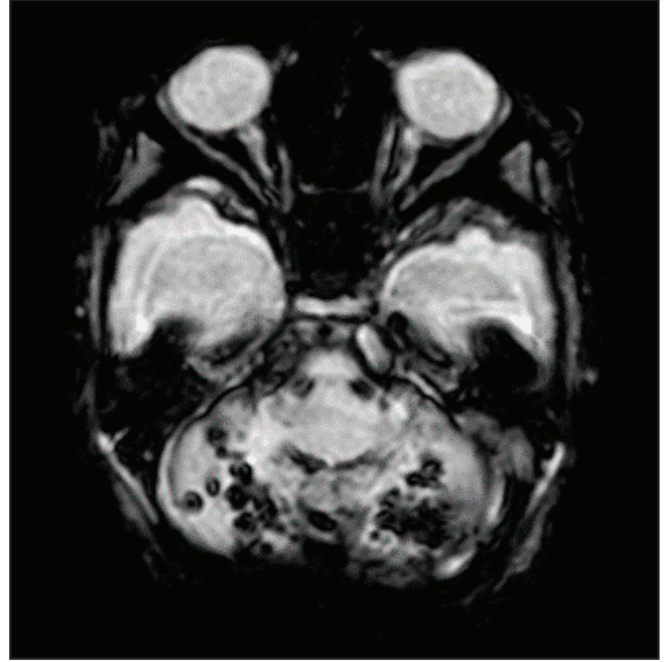
1. Fumagalli M, Bassi L, Sirgiovanni I et al (2015) From germinal matrix to cerebellar haemorrhage. J Matern Fetal Neonatal Med 28(Suppl 1):2280–2285. 10.3109/14767058.2013.796168
2. Limperopoulos C, Benson CB, Bassan H et al (2005) Cerebellar hemorrhage in the preterm infant: ultrasonographic findings and risk factors. Pediatrics 116:717–724. 10.1542/peds.2005-0556
33. Choi, G., Choi, Y. H., Lee, S. B., Cho, Y. J., Lee, S., Cheon, J. E., & Je, B. K. (2025). Cerebellar hemorrhage in neonates: pattern analysis by ultrasonography and magnetic resonance imaging. Pediatric Radiology, 55(2), 324-333.
4. Brossard-Racine M, Limperopoulos C (2021) Cerebellar injury in premature neonates: imaging findings and relationship with outcome. Semin Perinatol 45:151470. 10.1016/j.semperi.2021.151470
5. Garfinkle J, Guo T, Synnes A et al (2020) Location and size of preterm cerebellar hemorrhage and childhood development. Ann Neurol 88:1095–1108. 10.1002/ana.25899

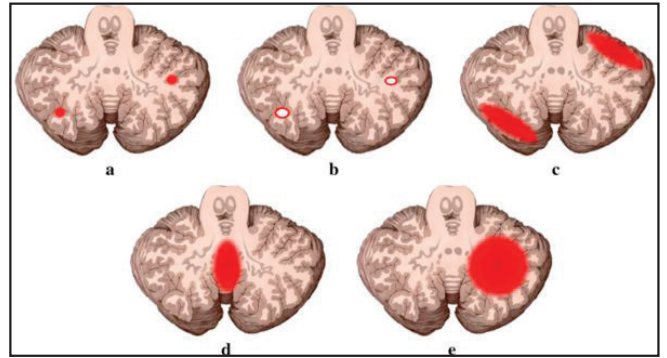
Resim 1. Tip 1 kanama. Term yenidoğanda SWI sekansında sağ serebellar hemisferde periferik yerleşimli hemorajik odak izlenmektedir.

Resim 2. Tip 2 kanama. Term yenidoğanda SWI sekansında sol serebellar hemisferde periferik yerleşimli hemorajik odaklar izlenmektedir.

Resim 3. Tip 3 serebellar kanama. Term yenidoğanda SWI sekansında bilateral serebellar hemisferlerde yaygın hemorajik odaklar izlenmektedir.

Şekil 1. Serebellar kanama tipleri.

Tablo 1. Serebellar kanamaların MR paternlerine göre dağılımları.

Kanama Paterni	N(%)
Tip 1	7(%58,3)
Tip 2	2 (%16,6)
Tip 3	3(%25)
Tip 4	0
Tip 5	0

Abdominal radyoloji

SS-086

TRANSİZYONEL ZON PROSTAT SPESİFİK ANTİJEN DENSİTESİNİN PIRADS 3+1 VE 4 LEZYONLARDA KLİNİK ANLAMLI PROSTAT KANSERİNİ ÖNGÖRMEDEKİ ROLÜ

İlhan Hekimsoy¹, Dilara Kavas Köklüce¹, Aziz Anıl Tan¹, Ahmet Kasım Karabulut², Banu Sarsık Kumbaracı³, Ezgi Güler¹¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir²Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Adıyaman³Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Multiparametrik manyetik rezonans görüntüleme (mp-MRG), prostat kanserinin tespitinde altın standart görüntüleme yöntemidir. Prostat Görüntüleme Raporlama ve Veri Sistemi (PIRADS), radyolojik değerlendirmede standardizasyonu sağlamış olsa da, PIRADS 3 kategorisindeki lezyonların yönetiminde zorluklar yaşanmaktadır (1,2). Bu nedenle PIRADS v2.1'de bu grup lezyonlardan ek şüpheli MRG özellikleri mevcut olanların kategorisi PIRADS 4'e yükseltilmekte olup, literatürde bu lezyonlar farklı klinik seyirlerini vurgulamak için PIRADS 3+1 olarak adlandırılmaktadır (3). Transizyonel zon prostat spesifik antijen dansitesinin (tzPSAD) farklı PIRADS kategorilerindeki etkinliği araştırılmış olsa da (1,4), özellikle PIRADS 3+1 ve PIRADS 4 lezyonları içeren spesifik kohortlardaki klinik anlamlı prostat kanserini (KAPK) öngörmedeki performansı yeterince aydınlatılmamış bir alandır. Bu çalışmada mp-prostat-MRG tetkikinde PIRADS 3+1 veya 4 skoru alan olgularda, tzPSAD'nin, KAPK'ni (Gleason Skoru ≥ 7) öngörmedeki rolünün değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Çalışmamızda Ocak 2023-Eylül 2025 tarihleri arasında mp-prostat-MRG tetkiki ile değerlendirilen ve histopatolojik tanı alan hastalar retrospektif olarak incelendi. Lezyonların PIRADS skoru histopatoloji bilgisine sahip olmayan tek radyolog tarafından değerlendirildi. PIRADS skoru 3+1 veya 4 olan 78 olgudaki 101 lezyon çalışmaya dahil edildi. Bu olguların prostat hacimleri, transizyonel zon hacmini de ayrı olarak belirtecek şekilde mp-prostat-MRG tetkiki için kullanılan yapay zekâ tabanlı sistem ile [Hevi AI Health Tech.] ölçülerek PSAD'leri hesaplandı. Bu iki PIRADS grubundaki KAPK sıklığı ve tzPSAD'nin KAPK'ni öngörmedeki rolü araştırıldı. Normallik analizi Shapiro-Wilk testi, kategorik veriler ki-kare testi ve nümerik veriler t- veya Mann-Whitney U testleri ile analiz edildi.

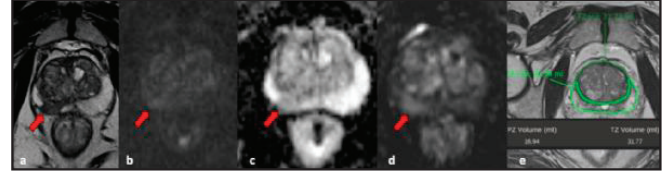
Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 101 lezyonun 46 (%45.5)'sı PIRADS 3+1 ve 55 (%54.5)'i PIRADS 4 kategoride değerlendirildi (Resim 1 ve 2). Lezyonların 46 (%45.5)'sı KAPK tanısı aldı. Bu lezyonlarda PSA, PSAD ve tzPSAD değerleri, patoloji sonucuna göre klinik anlamsız olarak kabul edilen lezyonlarınkine kıyasla daha yüksek bulundu (sırasıyla, $p = 0.039$, 0.018 ve 0.011). KAPK sıklığı PIRADS 4 lezyonlarda daha yüksekti [10 (%21.7) ve 36 (%65.5); $p < 0.001$]. PIRADS 3+1 ile 4 lezyonlar arasında PSA, PSAD ve tzPSAD değerleri açısından anlamlı fark saptanmazken (Tablo1), PIRADS 3+1 lezyonlarda total prostat, periferik zon ve transizyonel zon hacimleri anlamlı şekilde yüksek bulundu (sırasıyla, $p = 0.035$, 0.039 ve 0.046). PIRADS 3+1 ve 4 lezyonlar ayrı ayrı incelendiğinde, her iki grupta da KAPK tanısı alanların, tzPSAD değerleri klinik anlamsız olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı olmasa da daha yüksek olarak saptandı (sırasıyla, $p = 0.134$ ve 0.071).

Sonuç: PIRADS 3+1 ve 4 lezyonlarda KAPK sıklığı belirgin farklılık göstermektedir. Bu lezyonlarda tzPSAD, KAPK olan olgularda daha yüksek bulunmuştur. Ancak PIRADS grupları ayrı ayrı değerlendirildiğinde tzPSAD'deki bu fark anlamlı düzeye ulaşmamıştır. Bu durum çalışmamızdaki görece küçük örneklem hacmi ile ilişkilili olabilir. PIRADS 3+1 gibi arada kalan lezyonların bireyselleştirilmiş klinik yönetimine katkı sağlayabilecek tzPSAD'nin rolünün daha net olarak ortaya konulması için örneklem sayısının artırıldığı prospektif çalışmalara ihtiyaç vardır.

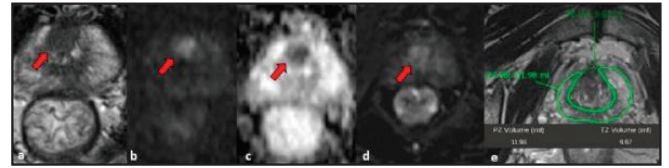
Anahtar Kelimeler: multiparametrik MRG, PIRADS, prostat kanseri, prostat spesifik antijen dansitesi, transizyonel zon

Kaynaklar

- 1) Hamm CA, Baumgärtner GL, Padhani AR, et al. Reduction of false positives using zone-specific prostate-specific antigen density for prostate MRI-based biopsy decision strategies. Eur Radiol. 2024;34(10):6229-6240.
- 2) Glemser PA, Netzer N, Ziener CH, et al. Improving risk stratification of PI-RADS 3+1 lesions of the peripheral zone: expert lexicon of terms, multi-reader performance and contribution of artificial intelligence. Cancer Imaging. 2025;25(1):102.
- 3) Kuru Öz D, Yılmaz Zorlu SN, Eskalen Z, Haliloğlu N, Erden A. Reevaluating prostate imaging-reporting and data system 3 lesions upgraded to 4: the emergence of a new subgroup? Br J Radiol. 2025;98(1174):1683-1689.
- 4) Jin Y, Chen F, Xu G, Wei C, Dong C. Transition zone-based prostate-specific antigen density for differentiating clinically significant prostate cancer in PI-RADS score 3 lesions. Sci Rep. 2025;15(1):3258

Resim 1. Histopatolojik olarak prostatik intraepitelyal neoplazi tanısı alan olgu. Aksiyel yağ baskısı T2A imajda (a) midglad seviyesinde periferik zon sağ yarım posteromedial-lateral kesim düzeyinde 16.5 mm uzunluğunda hipointens lezyon izlenmektedir. Difüzyon ağırlıklı görüntüler (b, b=1400 s/mm²) ile ADC haritasında (c) hafif dereceli difüzyon kısıtlanması gösteren lezyonda, PIRADS 3+1 kategori ile uyumlu olarak aksiyel dinamik kontrastlı çıkarmalı imajda (d) erken arteriyel fazdan itibaren kontrast madde etkileşimi izlendi. Prostat bezinin total hacmi periferik ve transizyonel zon ayrı ayrı verecek şekilde yapay zekâ tabanlı sistem ile ölçüldü (e). Prostat spesifik antijen değeri 4,38 ng/ml olan olguda, bu değer transizyonel zon hacmi olan 31.8 ml'ye bölünerek transizyonel zon PSA dansitesi 0.14 ng/ml² olarak hesaplandı.

Resim 2. Histopatolojik olarak Gleason skoru 3+3 prostat adenokanseri tanısı alan olgu. Aksiyel yağ baskısı T2A imajda (a) midglad seviyesinde orta hatta transizyonel zon anteriorundan anterior fibromusküler stroma düzeyine uzanan 13 mm uzunluğunda belirsiz sınırlı hipointens PIRADS 4 kategoride lezyon izlenmektedir. Difüzyon ağırlıklı görüntüler (b, b=1400 s/mm²) ile ADC haritasında (c) belirgin difüzyon kısıtlanması gösteren lezyonda aksiyel dinamik kontrastlı çıkarmalı imajda (d) erken arteriyel fazdan itibaren kontrast madde etkileşimi izlendi. Prostat bezinin hacmi periferik ve transizyonel zon ayrı ayrı verecek şekilde yapay zekâ tabanlı sistem ile ölçüldü (e). Prostat spesifik antijen değeri 4,51 ng/ml olan olguda, bu değer transizyonel zon hacmi olan 9.97 ml'ye bölünerek, transizyonel zon PSA dansitesi 0.45 ng/ml² olarak hesaplandı.

Tablo 1. PIRADS 3+1 ve 4 lezyonlarda boyut, hacim, PSA ve PSAD değerleri

	PIRADS 3+1	PIRADS 4	p
Lezyon boyutu (mm)	10 (5–25)	10 (5–14.5)	0.674
Total prostat hacmi (ml)	41.7 (13.0–225.8)	34.0 (12.8–116.7)	0.035
Periferik zon hacmi (ml)	16.5 (7.8–31.2)	15.1 (7.1–21.9)	0.039
Transizyonel zon hacmi (ml)	22.7 (5.2–199.1)	16.3 (3.9–95.8)	0.046
PSA (ng/ml)	5.96 (0.93–51.90)	5.92 (1.37–22.10)	0.851
PSAD (ng/ml²)	0.16 (0.04–0.73)	0.15 (0.05–0.76)	0.398
Transizyonel zon PSAD (ng/ml²)	0.25 (0.50–1.59)	0.30 (0.77–1.99)	0.319

Veriler ortanca (min–maks) olarak gösterildi PIRADS, Prostat Görüntüleme Raporlama ve Veri Sistemi; PSA, prostat spesifik antijen; PSAD, prostat spesifik antijen dansitesi

Abdominal radyoloji

SS-087

MR ELASTOGRAFI VE ADC İLE KARACİĞER
METASTAZLARININ KANTİTATİF DEĞERLENDİRİLMESİ

Ayşegül Görmez, Zeynep Fırat

Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

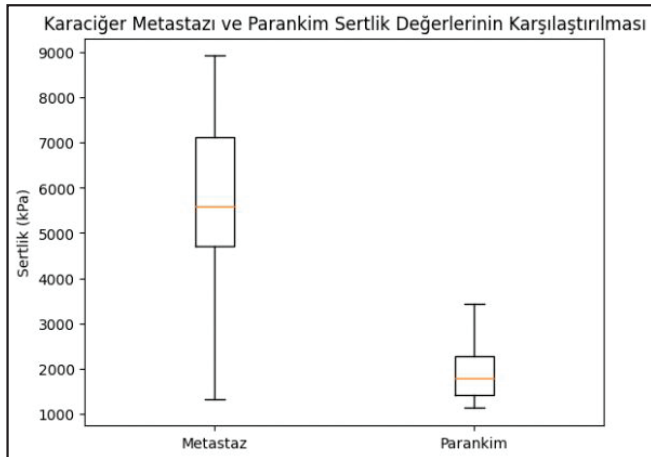
Amaç: Manyetik rezonans elastografi (MRE) ve difüzyon ağırlıklı görüntüleme (DWI), dokuların biyomekanik ve mikroyapısal özelliklerini kantitatif olarak değerlendirmeye olanak sağlayan gelişmiş görüntüleme yöntemleridir. Ancak karaciğer metastazlarının bu iki parametre ile birlikte değerlendirilmesine ilişkin veriler sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, karaciğer metastazlarının MRE ile ölçülen sertlik değerlerini ve ADC değerlerini değerlendirmek ve bu parametreleri çevre karaciğer parankimi ile karşılaştırmaktır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif çalışmaya MR elastografi ve difüzyon ağırlıklı görüntüleme içeren karaciğer MRG incelemesi yapılmış ve karaciğer metastazı saptanan 17 hasta dahil edildi. Elastografi haritaları üzerinde metastatik lezyonların solid komponentlerine ve komşu normal karaciğer parankimine ROI yerleştirilerek sertlik ölçümleri elde edildi. Nekrotik alanlar, büyük damar yapıları ve artefakt içeren bölgeler ölçüm dışı bırakıldı. ADC haritalarında benzer ROI yerleşimi kullanılarak metastatik lezyon ve normal karaciğer parankimine ait ADC değerleri ölçüldü. Ayrıca metastaz/parankim sertlik oranı hesaplandı. Metastaz ve parankim sertlik ile ADC değerleri Wilcoxon işaretli sıralar testi ile karşılaştırıldı. Sertlik ve ADC değerleri arasındaki ilişki Spearman korelasyon analizi ile değerlendirildi.

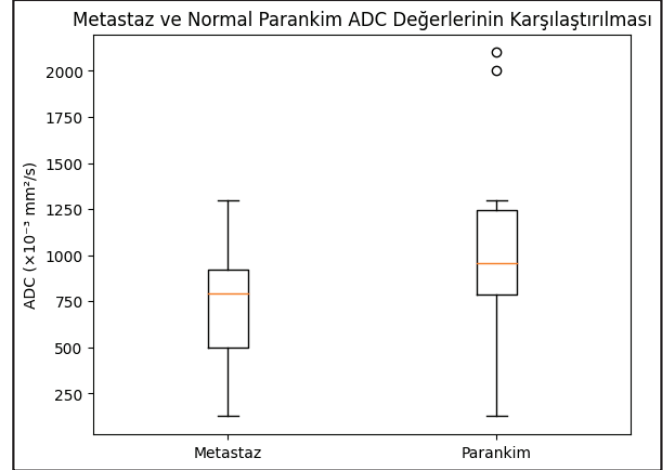
Bulgular: Toplam 17 metastatik karaciğer lezyonu değerlendirildi. Karaciğer metastazlarının ortalama sertlik değeri 5874 ± 2001 kPa, çevre karaciğer parankiminin ortalama sertlik değeri ise 1856 ± 582 kPa olarak bulundu ve fark istatistiksel olarak anlamlıydı ($p < 0.001$). Ortalama metastaz/parankim sertlik oranı 3.26 ± 1.16 olarak hesaplandı. Metastatik lezyonların ortalama ADC değeri $0.91 \times 10^{-3} \text{ mm}^2/\text{s}$, normal karaciğer parankiminin ADC değeri ise $1.28 \times 10^{-3} \text{ mm}^2/\text{s}$ olarak bulundu ve metastazlarda anlamlı derecede düşük saptandı ($p = 0.012$). Sertlik ve ADC değerleri arasında orta düzeyde negatif korelasyon izlendi ($r = -0.48$, $p = 0.045$).

Sonuç: Karaciğer metastazları MR elastografide çevre karaciğer parankimine göre daha yüksek sertlik değerleri ve difüzyon ağırlıklı görüntülemelerde daha düşük ADC değerleri göstermektedir. MRE ve DWI'nin birlikte değerlendirilmesi, metastatik karaciğer lezyonlarının karakterizasyonunda ek kantitatif bilgi sağlayabilecek multiparametrik bir yaklaşım sunabilir.

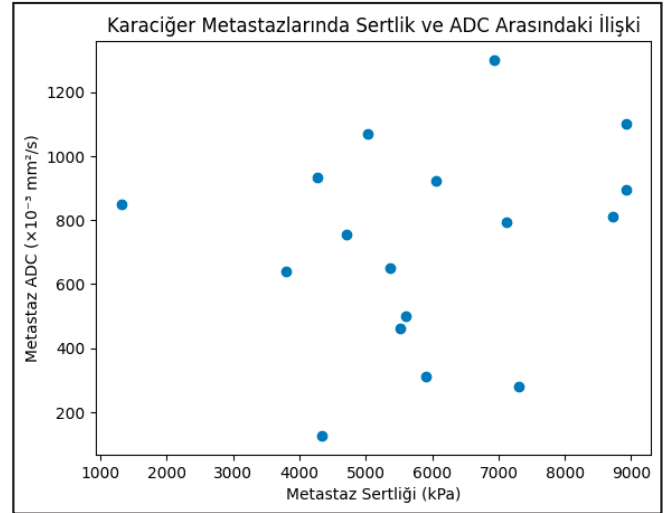
Anahtar Kelimeler: Difüzyon ağırlıklı görüntüleme, karaciğer metastazı, MR elastografi

Şekil 1. Karaciğer metastazları ve normal karaciğer parankiminin MR elastografi ile ölçülen sertlik değerlerinin karşılaştırılması.

Şekil 2. Karaciğer metastazları ve normal karaciğer parankiminin ADC değerlerinin karşılaştırılması.

Şekil 3. Karaciğer metastazlarında sertlik ve ADC değerleri arasındaki ilişki.

Tablo 1. Karaciğer metastazları ve normal karaciğer parankimine ait MR elastografi ve ADC değerlerinin karşılaştırılması

Parametre	Metastaz	Parankim
Sertlik (kPa)	5874 ± 2001	1856 ± 582
ADC ($\times 10^{-3} \text{ mm}^2/\text{s}$)	0.91 ± 0.15	1.28 ± 0.12

Abdominal radyoloji

SS-088

KRONİK HEPATİT B'DE HEPATİK FİBROZİSİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE DWI TABANLI SİNYAL İNTENSİTE ORANININ APRI VE FIB-4 İLE KARŞILAŞTIRILMASISevde Nur Emir, **Görkem Karamustafaoğlu**, Fatma Kulalı

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, İstanbul

Amaç: Bu çalışmanın amacı, kronik hepatit B hastalarında hepatik fibrozisin noninvaziv değerlendirilmesinde difüzyon ağırlıklı manyetik rezonans görüntülemeye (DWI) dayalı sinyal intensite oranının tanılabilir performansını değerlendirmek ve bu performansı yaygın olarak kullanılan serum temelli fibrozis indeksleri olan AST-Platelet Ratio Index (APRI) ve Fibrosis-4 (FIB-4) skorları ile karşılaştırmaktır.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif, tek merkezli çalışmaya karaciğer biyopsisi ve DWI-MRG incelemesi bulunan 165 KHB hastası (ortalama yaş $45,6 \pm 11,2$ yıl; 98 erkek [%59,4], 67 kadın [%40,6]) dahil edildi. Histopatolojik fibrozis evrelemesi Ishak skorlama sistemine göre yapıldı ve $\geq F2$ fibrozis klinik olarak anlamlı fibrozis olarak kabul edildi. DWI-MRG incelemeleri 1,5T MR cihazında echo-planar DWI sekansı kullanılarak gerçekleştirildi (b-değerleri: 0, 50 ve 800 s/mm²). Karaciğerin segment 7, 8 ve 4 bölgelerinden ölçülen sinyal intensite değerleri sağ psoas kasına normalize edilerek sinyal intensite oranları hesaplandı. Ön analizlerde en yüksek tanılabilir performans ve tekrarlanabilirliği gösteren Segment 8-Psoas² oranı ileri analizlerde esas alındı. Anlamlı fibrozisin saptanmasında tanılabilir performans ROC eğrisi analizi ile değerlendirildi. DWI tabanlı sinyal intensite oranının performansı APRI ve FIB-4 skorları ile karşılaştırıldı. Gözlemciler arası uyum intraclass korelasyon katsayısı (ICC) ile analiz edildi.

Bulgular: Anlamlı fibrozis ($\geq F2$) 72 hastada (%43,6) saptandı. Segment 8-Psoas² sinyal intensite oranı ile histopatolojik fibrozis evresi arasında orta düzeyde pozitif korelasyon izlendi ($r=0,46$; $p<0,001$). ROC analizinde DWI tabanlı sinyal intensite oranının anlamlı fibrozisi saptamadaki AUC değeri 0,78 (95% GA: 0,71–0,85) olarak bulundu. Optimal kesim değeri 1,42 olup bu eşik değer için %77,8 duyarlılık, %72,4 özgüllük, %69,1 pozitif prediktif değer ve %80,4 negatif prediktif değer elde edildi. APRI ve FIB-4 skorlarının AUC değerleri sırasıyla 0,69 (95% GA: 0,61–0,76) ve 0,71 (95% GA: 0,64–0,78) idi. DWI tabanlı sinyal intensite oranının AUC değeri, APRI ve FIB-4 skorlarına kıyasla daha yüksek bulundu (DeLong testi; $p<0,05$). Gözlemciler arası uyum analizi yüksek düzeydeydi (ICC=0,86; 95% GA: 0,81–0,90).

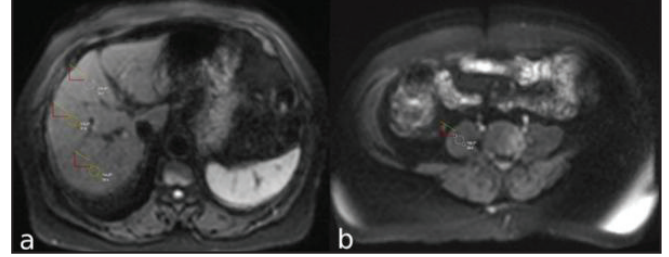
Sonuç: Difüzyon ağırlıklı MRG'den elde edilen sinyal intensite oranı, kronik hepatit B hastalarında hepatik fibrozisin noninvaziv değerlendirilmesinde yüksek tanılabilir performans, iyi ayırt edicilik ve güçlü tekrarlanabilirlik göstermektedir. Bu yöntemin performansı, yaygın olarak kullanılan serum temelli fibrozis indeksleri olan APRI ve FIB-4 skorlarından üstün bulunmuştur. DWI tabanlı sinyal intensite oranı, karaciğer biyopsisinin invaziv doğası göz önünde bulundurulduğunda, klinik pratikte fibrozis değerlendirmesinde güvenilir bir tamamlayıcı görüntüleme biyobelirteci olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Difüzyon ağırlıklı görüntüleme, karaciğer fibrozisi, kronik hepatit B, manyetik rezonans görüntüleme

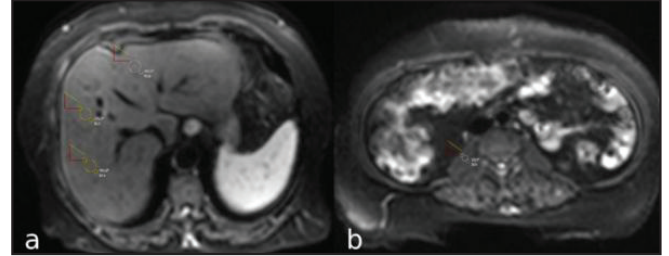
Kaynaklar

1. J. Hu, et al., Development and validation of a novel noninvasive model to predict liver fibrosis staging in untreated patients with chronic hepatitis B, J. Clin. Transl. Hepatol. 13 (2025) 899–903. <https://doi.org/10.14218/JCTH.2025.00175>.
2. Q.M. Anstee, et al., Impact of non-invasive biomarkers on hepatology practice: past, present and future, J. Hepatol. 76 (2022) 1362–1378. <https://doi.org/10.1016/j.jhep.2022.03.026>.
3. S. Sharma, et al., Non-invasive diagnosis of advanced fibrosis and cirrhosis, World J. Gastroenterol. 20 (2014) 16820–16830. <https://doi.org/10.3748/wjg.v20.i45.16820>.

4. Y. Lu, et al., Staging liver fibrosis: comparison of native T1 mapping, T2 mapping, and T1ρ—an experimental study in rats with bile duct ligation and carbon tetrachloride at 11.7 T MRI, J. Magn. Reson. Imaging 55 (2022) 507–517. <https://doi.org/10.1002/jmri.27822>.
5. D.H. Hoffman, et al., T1 mapping, T2 mapping and MR elastography of the liver for detection and staging of liver fibrosis, Abdom. Radiol. 45 (2020) 692–700. <https://doi.org/10.1007/s00261-019-02382-9>.
6. W.H. Im, et al., Noninvasive staging of liver fibrosis: review of current quantitative CT- and MRI-based techniques, Abdom. Radiol. 47 (2022) 3051–3067. <https://doi.org/10.1007/s00261-021-03181-x>.

Resim 1. Ishak fibrozis evresi 3 (orta dereceli fibrozis) olan bir hastada, hepatik segment 7, 8 ve 4 ile sağ psoas kasında sinyal intensite ölçümleri için ROI yerleşimini gösteren difüzyon ağırlıklı MR görüntüsü

Resim 2. Ishak fibrozis evresi 6 (siroz) olan bir hastada, hepatik segment 7, 8 ve 4 ile sağ psoas kasında sinyal intensite ölçümleri için ROI yerleşimini gösteren difüzyon ağırlıklı MR görüntüsü.

Tablo 1. Anlamlı fibrozis ($\geq F2$) için tanılabilir performans

Parametre	AUC	Cut-off	Sensitivite	Spesifite
Segment 8–Psoas ²	0.74	0.019	72.4	67.0
Segment 7–Psoas	0.71	1.74	72.4	63.2
Mean–Psoas	0.65	2.15	58.6	72.3
Segment 8–Psoas	0.61	2.21	48.3	75.5
FIB-4	0.60	1.17	61.9	63.1
APRI	0.58	0.34	63.5	60.2

Abdominal radyoloji

SS-089

TİP 2 DİYABETLİ OLGULARDA PANKREATİK STEATOZUN DUAL ECHO MRG İLE KANTİTATİF DEĞERLENDİRİLMESİ VE GLİSEMİK KONTROL İLE İLİŞKİSİAbdullah Enes Ataş¹, Ömer Özberk²¹Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Konya²Konya Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Konya

Giriş: Tip 2 Diyabet Mellitus (T2DM) patofizyolojisinde, ektopik yağların organlarda birikmesi, özellikle de pankreatik steatoz klinik açıdan kritik bir rol oynamaktadır [1, 2]. Pankreas parankiminde biriken bu yağlar; lokal lipotoksikite ve inflamasyona yol açarak insülin üreten beta hücrelerinin ölümünü tetikler ve diyabetin ilerleyişi ile aralarında birbirini besleyen tehlikeli bir kısır döngü oluşturur [3, 4] ve they are major factors influencing the increase in the incidence of type 2 diabetes. Chronic free FA (FFA).

Pankreatik steatozun değerlendirilmesinde altın standart olan biyopsinin invaziv riskleri, kantitatif ve güvenilir bir non-invaziv alternatif olan dual echo Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) tekniğini ön plana çıkarmaktadır [5]. Bu doğrultuda çalışmamızın amacı; in-faz ve out-of-faz MRG sekansları kullanarak T2DM hastaları ile sağlıklı bireylerin pankreatik yağ oranlarını kantitatif olarak karşılaştırmak ve bu yağlanma derecesinin glisemik kontrol (HbA1c), vücut kitle indeksi (VKİ) ve hastalık süresi gibi klinik parametrelerle olan ilişkisini ortaya koymaktır.

Gereç ve Yöntemler

Çalışma Tasarımı ve Hasta Seçimi: Bu retrospektif ve kesitsel çalışma, 1.1.2025-1.1.2026 tarihleri arasında NEÜ Tıp Fakültesi Radyoloji kliniğinde üst batın Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) incelemesi yapılan Tip 2 Diyabet Mellitus (T2DM) tanısı almış 56 hasta ile bilinen diyabet veya glukoz intoleransı öyküsü olmayan 72 kontrol bireyi olmak üzere toplam 128 olgu dahil edilmiştir.

Dişlanma kriterleri şu şekilde belirlenmiştir: (1) Tip 1 diyabet öyküsü, (2) akut veya kronik pankreatit öyküsü, (3) pankreatik kitle (adenokarsinom, nöroendokrin tümör, kistik lezyonlar vb.) varlığı, (4) pankreas cerrahisi geçirmiş olmak, (5) bilinen kronik alkol tüketimi, (6) karaciğer veya pankreasta hemokromatozis/demir birikimi şüphesi (T2* etkisini artırarak kimyasal şift ölçümlerini bozabileceği için) ve (7) şiddetli hareket artefaktları nedeniyle MRG görüntülerinin suboptimal kalitede olması.

Klinik ve Biyokimyasal Değerlendirme: Hastaların yaş, cinsiyet, boy, kilo ve diyabet tanı süreleri klinik dosyalardan elde edilmiştir. Biyokimyasal parametreler olarak; Açlık Kan Şekeri (AKŞ), Glikozile Hemoglobin (HbA1c) ve Trigliserid seviyeleri analiz için kullanılmıştır.

MRG Protokolü ve Görüntü Elde Edilmesi: Tüm hastaların görüntülemeleri 1.5 Tesla MRG cihazı (MAGNETOM Aera, Siemens Healthineers, Erlangen, Almanya) ve standart body coil kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Pankreatik steatoz değerlendirmesi için, aksiyel planda T1-ağırlıklı çift-eko (dual-echo) gradient-echo (GRE) sekansı kullanılmıştır. Kimyasal şift etkisini yakalamak amacıyla, out-of-faz (opposed-phase) görüntüleri elde etmek için Eko Süresi (TE) yaklaşık 2.3 ms, in-faz (in-phase) görüntüleri elde etmek için ise TE yaklaşık 4.7 ms olarak ayarlanmıştır. Sekansın diğer temel parametreleri şu şekildedir: Repetisyon zamanı (TR): 120-150 ms, Kesit kalınlığı: 5 mm, Kesit aralığı (gap): %20, Flip açısı: 70°, Matris boyutu: 256×192 ve Görüş alanı (FOV): 350-400 mm. Çekimler hastaların solunum artefaktlarını minimize etmek amacıyla nefes tutma (breath-hold) komutu ile gerçekleştirilmiştir.

Görüntü Analizi ve Kantitatif Ölçümler: Kantitatif görüntü analizleri, hastaların klinik ve laboratuvar verilerine kör (blinded) olan, abdominal radyolojide sırasıyla 17 ve 10 yıl deneyime sahip iki radyolog tarafından PACS iş istasyonunda yapılmıştır.

Pankreas parankiminin Sinyal İntensitesi (SI) ölçümü için, pankreasın baş, gövde ve kuyruk kesimlerine in-faz ve out-of-faz görüntüler üzerinde standart boyutta (yaklaşık 20-30 mm²) üç adet dairesel ROI çizilmiştir. ROI yerleştirilirken pankreatik kanal, vasküler yapılar, kistik alanlar ve organın dış sınırlarından (kısmi hacim artefaktını önlemek amacıyla) titizlikle kaçınılmıştır. Ölçümlerin aritmetik ortalaması alınarak her hasta için ortalama pankreatik in-faz (SI_{in}) ve out-of-faz (SI_{out}) değerleri bulunmuştur. Ayrıca referans doku olarak aynı kesit düzleminde dalak parankiminden de benzer boyutta ROI ölçümleri yapılmıştır.

Pankreatik steatoz oranını kantitatif olarak ifade eden Sinyal İntensite İndeksi (SII) literatürde kabul gören [6]the imaging findings of 49 patients with PS and 41 control subjects were examined. The pancreas-to-spleen ratio (PSR şu formül kullanılarak yüzde (%) cinsinden hesaplanmıştır: SII (%) = (SI_{in} - SI_{out}) / SI_{in} x 100

İstatistiksel Analiz: Elde edilen verilerin istatistiksel analizleri IBM SPSS Statistics (Versiyon 26.0, Armonk, NY, USA) yazılımı kullanılarak yapılmıştır. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu görsel metodlar (histogram ve Q-Q grafikleri) ve Shapiro-Wilk testi ile değerlendirilmiştir. Normal dağılım gösteren sürekli değişkenler

“Ortalama ± Standart Sapma”, kategorik değişkenler ise “Frekans ve Yüzde (%)” olarak sunulmuştur.

Gruplar arası (T2DM ve Kontrol) sürekli değişkenlerin karşılaştırılmasında Bağımsız Örneklemeler t-testi (Independent Samples t-test), kategorik değişkenlerin (cinsiyet vb.) karşılaştırılmasında ise Ki-Kare testi kullanılmıştır. Pankreatik SII değeri ile klinik/biyokimyasal parametreler (HbA1c, VKİ, hastalık süresi) arasındaki ilişkiler Pearson Korelasyon Katsayısı (r) kullanılarak incelenmiştir. İki radyologun kantitatif ölçümleri (ROI çizimleri) arasındaki uyumu test etmek amacıyla Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı (Intraclass Correlation Coefficient - ICC) hesaplanmıştır. Tüm istatistiksel analizlerde iki yönlü p < 0.05 değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular

Çalışma Popülasyonu ve Demografik Özellikler: Çalışmaya, dahil edilme ve dişlanma kriterlerini karşılayan toplam 128 olgu (72 sağlıklı kontrol, 56 T2DM hastası) dahil edilmiştir.

Gruplara ait detaylı demografik ve klinik veriler Tablo 1’de özetlenmiştir.

Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) Bulguları:

Pankreatik yağlanma derecesinin kantifikasyonu amacıyla yapılan sinyal intensite indeksi (SII) ölçümleri, gözlemciler arası tutarlılık açısından değerlendirilmiştir. İki bağımsız radyolog tarafından gerçekleştirilen ölçümler sonucunda Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı (Intraclass Correlation Coefficient - ICC) 0,92 olarak saptanmıştır. Bunun üzerine sonraki tüm analizlerde iki gözlemcinin ölçümlerinin aritmetik ortalaması esas alınmıştır.

Pankreas parankiminden elde edilen in-faz sinyal intensiteleri (SI) açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark izlenmemiştir (Kontrol: 617.4 ± 30.5 vs. T2DM: 620.8 ± 24; p=0.487). Ancak, out-of-faz görüntülerde T2DM grubunun pankreatik sinyal intensitesi kontrol grubuna göre dramatik ve anlamlı bir düşüş göstermiştir (Kontrol: 560.0 ± 52.8 vs. T2DM: 456.5 ± 70.4; p<0.001).

T2DM hastalarındaki ortalama SII değeri (%13.83 ± 7.57), kontrol grubundaki SII değerinden (%4.74 ± 4.52) istatistiksel olarak yüksek bulunmuştur (p<0.001). Ayrıca pankreas sinyal intensitesinin, referans doku olarak kabul edilen dalak sinyaline oranı (PSR) ise T2DM hasta grubunda (%16.59 ± 9.76), kontrol grubuna göre (%5.16 ± 5.61) istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulunmuştur (p<0.001). MRG ölçümlerine ait veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Korelasyon Analizleri: Pankreatik yağlanma derecesini gösteren SII ile klinik ve biyokimyasal parametreler arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla Pearson korelasyon analizi yapılmıştır.

Tüm çalışma popülasyonu değerlendirildiğinde, pankreatik SII ile HbA1c düzeyleri arasında güçlü ve pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon saptanmıştır (r = 0.742, p<0.001). Benzer şekilde, pankreatik SII ile VKİ (r = 0.654, p<0.001) ve Trigliserid seviyeleri (r = 0.588, p<0.001) arasında da orta-güçlü düzeyde pozitif korelasyon izlenmiştir. Yaş ile SII arasında zayıf ancak istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon (r = 0.315, p=0.012) mevcuttur.

Sadece T2DM grubunda (n=56) yapılan alt grup analizinde; pankreatik SII ile hastalığın süresi (diyabet yılı) arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır (r = 0.520, p<0.001). Bu bulgu, diyabet süresi uzadıkça pankreas parankimindeki steatoz miktarının da artma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Tartışma: Çalışmamız, T2DM hastalarında pankreatik ektopik yağ birikiminin sağlıklı bireylere kıyasla belirgin derecede yüksek olduğunu ve bu yağlanmanın kötü glisemik kontrol, artmış VKİ ve hastalık süresi ile güçlü bir ilişki içinde olduğunu göstermiştir. Elde ettiğimiz bulgular ışığında çalışmamızın literatüre sunduğu temel katkılar şu şekilde tartışılabilir:

Çalışmamızın en çarpıcı bulgusu, T2DM hastalarında dual echo MRG ile hesaplanan Sinyal İntensite İndeksi (SII) ve Pankreas/Dalak Sinyal Oranının (PSR), kontrol grubuna kıyasla istatistiksel olarak dramatik düzeyde yüksek saptanmasıdır. Bu sonuç, diyabet patofizyolojisinde pankreas parankiminin sadece fonksiyonel değil, yapısal olarak da değişikliğe uğradığına işaret etmektedir [1, 2, 5, 7].

Çalışmamızda pankreatik SII ile HbA1c düzeyleri arasında saptanan korelasyon, ektopik yağ birikimi ile glisemik bozulma arasındaki kısır döngüye vurgulamaktadır. HbA1c seviyesi yükseldikçe pank-

reas yağlanması artması, lipotoksitenin insülin sekresyonunu baskılayan temel mekanizmalardan biri olduğunu klinik düzeyde desteklemektedir [3, 4] type 2 diabetes mellitus and cardiovascular disease; all components that are part of the metabolic syndrome. Traditionally, insulin resistance has been defined in a glucocentric perspective. However, elevated systemic levels of fatty acids are now considered significant contributors towards the pathophysiological aspects associated with the syndrome. An overaccumulation of unoxidized long-chain fatty acids can saturate the storage capacity of adipose tissue, resulting in a lipid 'spill over' to non-adipose tissues, such as the liver, muscle, heart, and pancreatic-islets. Under these circumstances, such ectopic lipid deposition can have deleterious effects. The excess lipids are driven into alternative non-oxidative pathways, which result in the formation of reactive lipid moieties that promote metabolically relevant cellular dysfunction (lipotoxicity).

Aynı zamanda diyabet süresi ile pankreatik SII arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunması ise, diyabetin ilerleyen yıllarında pankreas parankimindeki adiposit infiltrasyonunun progresif olarak devam ettiğini göstermektedir [1, 2].

Bu çalışmanın sonuçları yorumlanırken göz önünde bulundurulması gereken bazı kısıtlılıklar mevcuttur. İlk olarak, çalışmanın retrospektif doğası ve tek merkezli tasarımı genellenebilirliğini sınırlayabilir. İkinci olarak, pankreatik steatoz derecesini kanıtlayacak altın standart olan histopatolojik (biyopsi) korelasyon, pankreas biyopsisinin taşıdığı klinik riskler ve etik zorluklar nedeniyle yapılamamıştır.

Radyolojik metodoloji açısından; çalışmamızda ektopik yağ ölçümü için geleneksel in-faz ve out-of-faz kimyasal shift görüntüleme kullanılmış olup, daha güncel ve saf yağ fraksiyonu verebilen Proton Dansite Yağ Fraksiyonu (PDFF) sekansı veya MR spektroskopik incelemeler çalışma protokolüne dahil edilmemiştir. Aynı zamanda pankreas bezi için 3 boyutlu volümetrik bir analiz yapılmamış, değerlendirme 2 boyutlu alan (ROI) ölçümleri ile sınırlı kalmıştır. Metabolik etkileşimler bağlamında, ektopik yağlanmanın sistemik bir göstergesi olan karaciğer yağlanması (hepatik steatoz) varlığı ve hepatik yağ fraksiyonu değerleri analizlerimize dahil edilmemiştir.

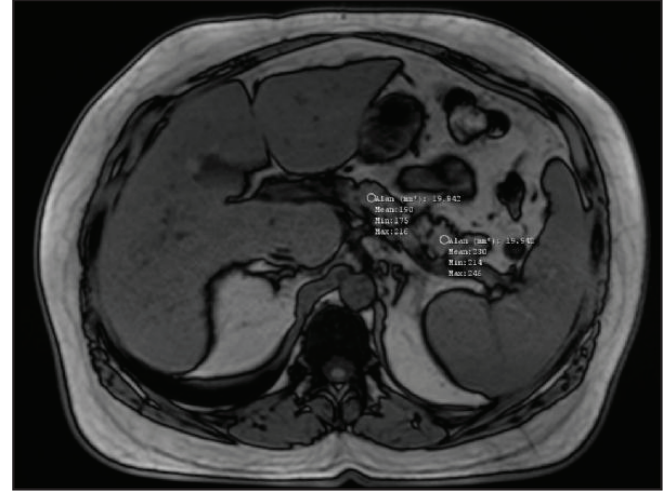
Gelecek çalışmaların; pankreas ve karaciğer yağ fraksiyonlarını eş zamanlı olarak değerlendiren, 3D çoklu-eko Dixon (PDFF) veya MR spektroskopisi gibi ileri kantitatif MRG tekniklerini kullanan ve tüm organ volümetrisini hesaplayan prospektif tasarımlar olması önerilmektedir.

Sonuç: Çalışmamız, T2DM hastalarında belirginleşen pankreatik steatozun; kötü glikemik kontrol, uzamış hastalık süresi, yüksek VKİ ve dislipidemi ile güçlü şekilde ilişkili olduğunu göstermektedir. Dual eko MRG, steatozun non-invaziv kantitatif değerlendirmesinde güvenilir bir yöntem olup; T2DM progresyonunu izlemek ve erken tedavi kararlarını yönlendirmek için değerli bir klinik görüntüleme biyobelirteci potansiyeli taşımaktadır.

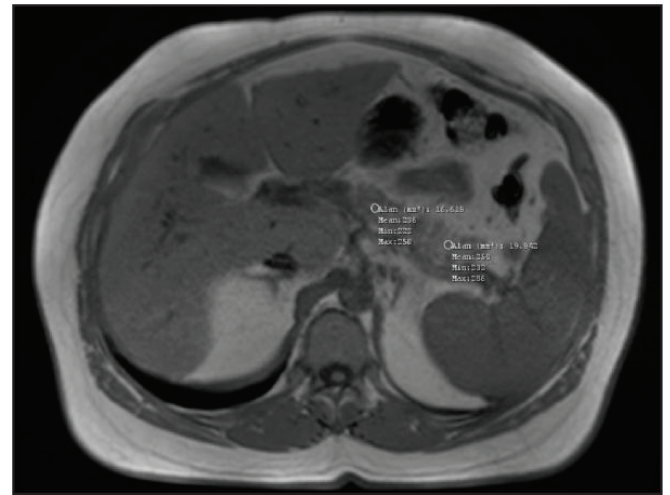
Kaynaklar

1. Zhang C-L, Wang J-J, Li J-N, Yang Y. Nonalcoholic fatty pancreas disease: An emerging clinical challenge. *World J Clin cases*. 2021;9:6624-38. <https://doi.org/10.12998/wjcc.v9.i23.6624>.
2. Filippatos TD, Alexakis K, Mavrikaki V, Mikhailidis DP. Nonalcoholic Fatty Pancreas Disease: Role in Metabolic Syndrome, "Prediabetes," Diabetes and Atherosclerosis. *Dig Dis Sci*. 2022;67:26-41. <https://doi.org/10.1007/s10620-021-06824-7>.
3. Oh YS, Bae GD, Baek DJ, Park E-Y, Jun H-S. Fatty Acid-Induced Lipotoxicity in Pancreatic Beta-Cells During Development of Type 2 Diabetes. *Front Endocrinol (Lausanne)*. 2018;9:384. <https://doi.org/10.3389/fendo.2018.00384>.
4. Kusminski CM, Shetty S, Orci L, Unger RH, Scherer PE. Diabetes and apoptosis: lipotoxicity. *Apoptosis*. 2009;14:1484-95. <https://doi.org/10.1007/s10495-009-0352-8>.
5. Chai J, Liu P, Jin E, Su T, Zhang J, Shi K, et al. MRI chemical shift imaging of the fat content of the pancreas and liver of patients with type 2 diabetes mellitus. *Exp Ther Med*. 2016;11:476-80. <https://doi.org/10.3892/etm.2015.2925>.
6. Koç U, Ocakoğlu G, Algin O. The efficacy of the 3-dimensional vibe-caipirinh-dixon technique in the evaluation of pancreatic steatosis. *Turkish J Med Sci*. 2020;50:184-94. <https://doi.org/10.3906/sag-1909-83>.
7. Noda Y, Goshima S, Tanaka K, Osada S, Tomita H, Hara A, et al. Findings in pancreatic MRI associated with pancreatic fibrosis and HbA1c values. *J Magn Reson Imaging*. 2016;43:680-7. <https://doi.org/10.1002/jmri.25019>.
8. Li J, Xie Y, Yuan F, Song B, Tang C. Noninvasive quantification of pancreatic fat in healthy male population using chemical shift magnetic resonance imaging: effect of aging on pancreatic fat content. *Pancreas*. 2011;40:295-9. <https://doi.org/10.1097/MPA.0b013e318201669f>.

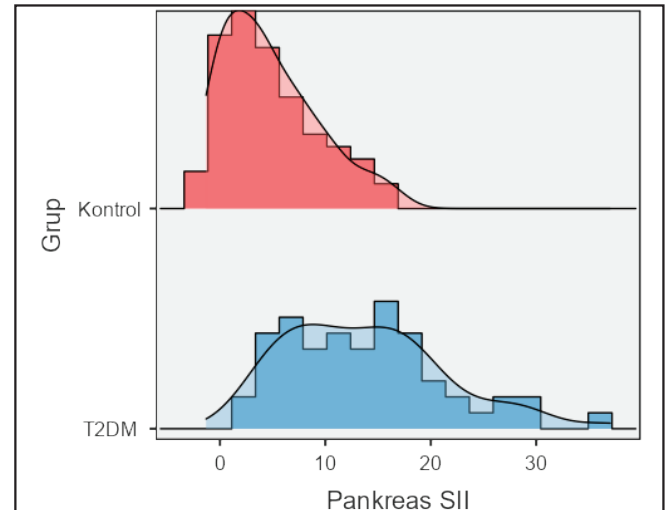
9. Liao C, Liang X, Zhang X, Li Y. The effects of GLP-1 receptor agonists on visceral fat and liver ectopic fat in an adult population with or without diabetes and nonalcoholic fatty liver disease: A systematic review and meta-analysis. *PLoS One*. 2023;18:e0289616. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0289616>.

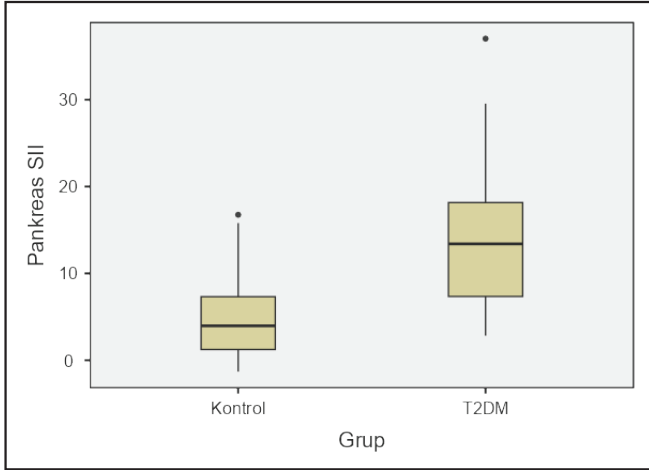
Resim 1. Aksiyal planda T1A faz dışı (out-of-faz) MRG sekansında, pankreas parankiminden elde edilen ölçümler gösterilmektedir.

Resim 2. Aksiyal planda T1A faz içi (in-faz) MRG sekansında, pankreas parankiminden elde edilen ölçümler gösterilmektedir.

Resim 3. Kontrol grubu ve T2DM grubu arasında Pankreas SII ölçümü arasındaki farkı gösteren histogram yoğunluk eğrileri.

Resim 4. Kontrol grubu ile T2DM grubu arasındaki Pankreas SII ölçümleri arasındaki farklılığı gösteren box-plot grafiği

Tablo 1. Çalışma Gruplarının Demografik ve Klinik Özelliklerinin Karşılaştırılması

Parametre	Kontrol Grubu (n=72)	T2DM Grubu (n=56)	p-değeri*
Yaş (yıl)	50.7 ± 7.3	57.2 ± 6.1	<0.001
Cinsiyet (E/K)	37 / 35	28 / 28	0.845
VKI (kg/m ²)	24.8 ± 1.9	29.5 ± 2.2	<0.001
Diyabet Süresi (yıl)	-	9.4 ± 5.1	-
Açlık Kan Şekeri (mg/dL)	90.3 ± 6.5	156.3 ± 27.8	<0.001
HbA1c (%)	5.41 ± 0.26	7.99 ± 0.93	<0.001
Trigliserid (mg/dL)	132.8 ± 27.1	220.1 ± 46.1	<0.001

Veriler ortalama ± standart sapma olarak verilmiştir. VKI: Vücut Kitle İndeksi, T2DM: Tip 2 Diyabet Mellitus. (Bağımsız Örnekler t-testi ve Ki-kare testi kullanılmıştır. p<0.05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir).

Tablo 2. In-faz ve Out-of-faz MRG Sinyal Ölçümleri ve Pankreatik Sinyal İntensite İndeksinin Karşılaştırılması

MRG Parametresi	Kontrol Grubu (n=72)	T2DM Grubu (n=56)	p-değeri*
Pankreas In-faz SI	234.6 ± 11.6	235.9 ± 9.1	0.487
Pankreas Out-of-faz SI	224 ± 21.1	203.53 ± 9.1	<0.001
Dalak In-faz SI	186.1 ± 11.5	185.9 ± 8.2	0.896
Dalak Out-of-faz SI	184.8 ± 11.9	184.2 ± 8.2	0.773
Sinyal İntensite İndeksi (SII) (%)	4.74 ± 4.52	13.83 ± 7.57	<0.001
Pankreas / Dalak Sinyal Oranı (PSR)	5.16 ± 5.61	16.59 ± 9.76	<0.001

SI: Sinyal İntensitesi. Veriler ortalama ± standart sapma olarak sunulmuştur.

Abdominal radyoloji

SS-090

DİFÜZYON AĞIRLI GÖRÜNTÜLEME TEMELLİ ADC ÖLÇÜMLERİNİN KARACİĞER FİBROZİSİ İLE İLİŞKİSİ

Murat Özoğul, Eren Özgür

İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği

Amaç: Karaciğer fibrozisinin erken ve doğru evrelenmesi tedavi yönetimi ve prognoz açısından kritik öneme sahiptir. Difüzyon Ağırlıklı Görüntüleme (DAG), doku mikroyapısındaki değişiklikleri göstermede kullanılan non invaziv bir yöntemdir. Ancak ADC (Görünür Difüzyon Katsayısı) değerleri cihaz ve hasta bazlı değişiklik gösterebilmektedir. Bu çalışmanın amacı; dalağı referans alarak hesaplanan normalize ADC(1) oranının (Karaciğer ADC/Dalak ADC), hafif ve anlamlı fibrozis gruplarını ayırt etmedeki tanılal değerini araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya 2021-2025 tarihleri arasında kronik hepatit B tanısı olan karaciğer biyopsisi yapılmış ve Manyetik

Rezonans Görüntüleme (MRG)'si bulunan hastalar retrospektif olarak taranarak dahil edildi. Fibrozis durumuna göre hastalar F0,F1,F2 hafif fibrozis, F3,F4,F5,F6 anlamlı fibrozis olmak üzere iki gruba ayrıldı(1). Hastaların karaciğer normalize ADC oranı değerleri ile fibrozis evresi karşılaştırıldı(Resim 1)

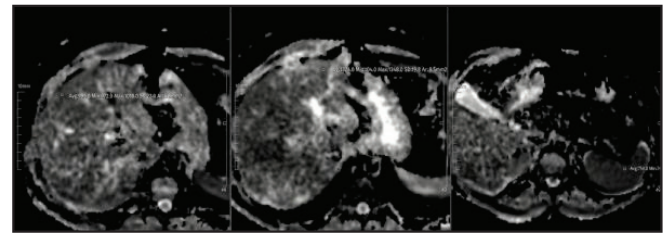
Bulgular: Çalışmaya 22 kadın 38 erkek hasta dahil edildi. Hastaların yaş ortalaması 50.1(24-82)'dir. Çalışmamızda dalak referans alınarak hesaplanan normalize ADC oranları anlamlı fibrozis grubunda, hafif fibrozis grubuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur(Sağ lob p=0.029, Sol lob p=0.007) Tablo 1. Fibrozis derecesi arttıkça ADC değerlerinde düşme gözlenmektedir(Resim 2). Elde edilen verilerden ROC analizi yapıldığında sağ lob'dan (AUC=0.677) yapılan ölçümler için(Resim 3) Youden indeksi ile belirlenen eşik değer 1.40 olarak seçildiğinde %74 duyarlılık ve %73 seçicilik ile hastaları başarı ile ayırmaktadır(Tablo 2). Bu oran daha önce yapılan çalışmalar ile uyumlu bir sonuç ortaya koymaktadır(2,3,4) Ayrıca sol lob'dan (AUC=0.680) yapılan ölçümler değerlendirildiğinde (Resim 3) eşik değer 1.49 seçildiğinde %63.2 spesivite, %65.9 spesivite sonucuna ulaşılmıştır(Tablo 2).

Sonuç: Karaciğer/Dalak ADC oranı cihaz kaynaklı varyasyonları minimize ederek fibrozis evrelenmesinde güvenilir veriler sunmaktadır. Klinik pratikte tedavi kararını belirleyen en önemli etken hafif fibrozis ve anlamlı fibrozis ayrımı olmaktadır. Bu sebeple çalışmamızda elde edilen sonuçlar normalize ADC oranının özellikle anlamlı fibrozisin saptanmasında güçlü ve non invaziv bir biyobelirteç olarak kullanılabileceğini desteklemektedir.

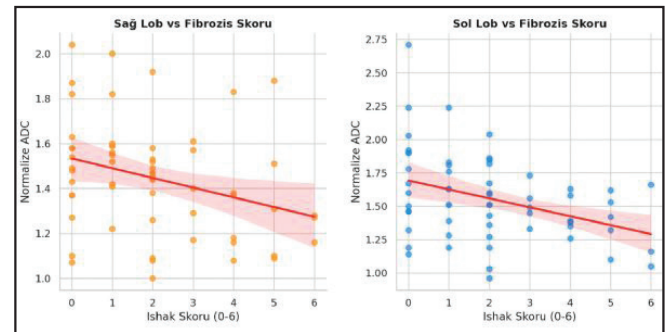
Anahtar Kelimeler: Hepatit b, Fibrozis, ADC, MRG

Kaynaklar

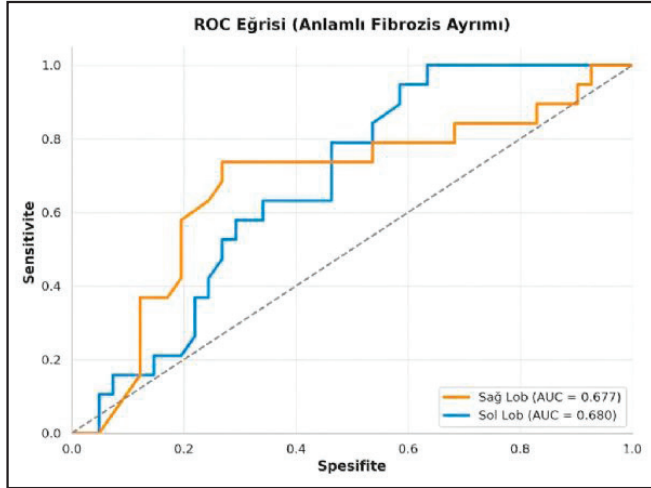
1. Cornberg M, Sandmann L, Jaroszewicz J, Kennedy P, Lampertico P, Lemoine M, et al. EASL Clinical Practice Guidelines on the management of hepatitis B virus infection. J Hepatol. 2025;83(2):502-83. doi: 10.1016/j.jhep.2025.03.018.
2. Do RK, Chandarana H, Felker E, Hajdu CH, Babb JS, Kim D, Taouli B. Diagnosis of liver fibrosis and cirrhosis with diffusion-weighted imaging: value of normalized apparent diffusion coefficient using the spleen as reference organ. AJR Am J Roentgenol. 2010 Sep;195(3):671-6. doi: 10.2214/AJR.09.3448. Erratum in: AJR Am J Roentgenol. 2010
3. Bakan AA, İnci E, Bakan S, Gokturk S, Cimilli T. Utility of diffusion-weighted imaging in the evaluation of liver fibrosis. Eur Radiol. 2012 Mar;22(3):682-7. doi: 10.1007/s00330-011-2295-z.
4. Klasen J, Lanzman RS, Wittsack HJ, Kircheis G, Schek J, Quentin M, Antoch G, Häussinger D, Blondin D. Diffusion-weighted imaging (DWI) of the spleen in patients with liver cirrhosis and portal hypertension. Magn Reson Imaging. 2013 Sep;31(7):1092-6. doi: 10.1016/j.mri.2013.01.003.

Resim 1. ADC haritası üzerinden ROI seçilimleri

Resim 2. Fibrozis değeri ADC oranı regresyon grafiği

Resim 3. ROC analizleri

Tablo 1. Karaciğer Sağ lob ve Sol lob ADC değerlerinin fibrozis skoru ile karşılaştırılması

Normalize ADC	Hafif Fibrozis	Anlamli Fibrozis	p değeri
Sağ Lob/Dalak Oranı	1.49 ± 0.24	1.35 ± 0.24	0.029
Sol Lob/Dalak ADC Oranı	1.62 ± 0.35	1.42 ± 0.19	0.007

Tablo 2. Normalize ADC Oranlarının Anlamli Fibrozis Ayrımındaki ROC Analizi ve Optimal Eşik Değerleri

Normalize ADC	AUC (%95 CI)	Eşik Değer (Cut-off)	Sensitivite (%)	Spesifisite (%)
Sağ Lob/Dalak ADC Oranı	0.677 (0.515 - 0.832)	≤ 1.40	73.7	73.2
Sol Lob/Dalak Oranı	0.680 (0.532 - 0.815)	≤ 1.49	63.2	65.9

Abdominal radyoloji

SS-091

TÜM VÜCUT DİFÜZYON MR İNCELEMELERİNDE
SAPTANAN BULGULARIN SİSTEM BAZLI DAĞILIMI VE
KLİNİK ÖNEM DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Cemre Özenbaş

İzmir Tınaztepe Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Bu çalışmanın amacı, tarama amacıyla yapılan tüm vücut difüzyon MR incelemelerinde saptanan bulguların sistem bazlı dağılımı ve klinik önem düzeylerini ortaya koymanın yanı sıra, malignite ve potansiyel olarak ciddi lezyonların saptanmasındaki tanısal katkısını değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Ocak 2025 ile Şubat 2026 tarihleri arasında tarama amaçlı elde olunan toplam 37 hastanın tüm vücut difüzyon MR tetkikleri retrospektif olarak değerlendirildi. Tüm tetkiklerde aksiyel mDixon T1, aksiyel difüzyon görüntüleme, koronal T1 ve T2 STIR, koronal Zero-TE sekansları kullanıldı. Koronal T1 ve T2 STIR görüntüleri Resim 1'de gösterilmiştir.

Bulgular öncelikle sistem bazlı olarak sınıflandırıldı (Hepatobilier, kas-iskelet, KBB/paranasal sinüs, lenfatik, genitoüriner, toraks/kardiyak, endokrin, meme, jinekolojik, gastrointestinal ve cilt/cilt altı). Ardından tüm bulgular klinik önem düzeyine göre normal, benign, ileri değerlendirme gerektiren ve potansiyel olarak ciddi olmak üzere dört gruba ayrıldı. İstatistiksel analizde kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak sunuldu. Tüm analizler tanımlayıcı istatistikler ile gerçekleştirildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen hastaların 18'i (%48,6) kadın, 19'u (%51,4) erkekti. Hastaların yaşları 22-80 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 49,2 ± 12,9 yıl olarak hesaplandı.

Sistem bazlı değerlendirmede en sık patoloji saptanan gruplar hepatobilier sistem (25, %67,6) ve kas-iskelet sistemi (23, %62,2) idi. En sık saptanan patolojiler sırasıyla hepatomegali/hepatosteatoz (18, %48,6), karaciğer kistleri veya hemanjiom lehine lezyonlar (16, %43,2), vertebralarda dejeneratif değişiklikler (15, %40,5), paranasal sinüs mukozal kalınlaşmaları veya retansiyon kistleri (14, %37,8) ve reaktif lenf nodları (12, %32,4) olarak belirlendi. Tüm hastalara ait bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Klinik önem düzeyine göre değerlendirmede bulguların 1'i (%2,7) normal, 22'si (%59,5) benign, 12'si (%32,4) ileri değerlendirme gerektiren ve 2'si (%5,4) potansiyel olarak ciddi nitelikteydi. Potansiyel olarak ciddi lezyon olarak sınıflandırılan hastalardan birinde sol akciğer apeksinde kitlesel lezyon saptanmış olup, yapılan biyopsi sonucunda malignite tanısı doğrulanmıştır (Resim 2).

Sonuç: Bu çalışmada, tarama amacıyla yapılan tüm vücut difüzyon MR incelemelerinde saptanan bulguların çoğunun benign nitelikte olduğu, en sık hepatobilier ve kas-iskelet sistemine ait patolojilerin izlendiği gösterilmiştir. Literatürde benzer çalışmalarda malignite saptanma oranları %0.4 ile %5.9 arasında değişmektedir [1-4]. Bizim çalışmamızda bir hastada (%2.7) malignite tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalarda duyarlılığına karşın rastlantsal bulgu yükünü artırabildiği ve klinik korelasyon gerektirdiği vurgulanmaktadır [5].

Çalışmamızda akciğer parankimini değerlendirmek amacıyla BT'ye bir alternatif oluşturma potansiyeli bulunan Zero-TE sekansı rutin olarak kullanılmıştır [6]. Akciğer malignitesi tespit ettiğimiz örnek olarak gösterilen hastada lezyonun morfolojik özelliklerini ve parankim ile ilişkisini değerlendirmede rutin sekanslara ek katkı sağlamıştır. İki hastada da toraks BT ile doğrulanmış nodul tespitini sağlamıştır.

Sonuç olarak, tüm vücut difüzyon MR seçilmiş hastalarda ciddi patolojilerin saptanmasını sağlayabilecek değerli bir yöntemdir. Malignite tanısında rutin tarama programlarına destek amaçlı olarak önemli bir rol oynayabileceği akıld tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Difüzyon görüntüleme, tarama, tüm vücut difüzyon MR

Kaynaklar

1. Lee SY, Park HJ, Kim MS, Rho MH, Han CH. An initial experience with the use of whole body MRI for cancer screening and regular health checks. PLoS One. 2018;13(11):e0206681. doi:10.1371/journal.pone.0206681
2. Cieszanowski A, Maj E, Kulisiewicz P, et al. Non-Contrast-Enhanced Whole-Body Magnetic Resonance Imaging in the General Population: The Incidence of Abnormal Findings in Patients 50 Years Old and Younger Compared to Older Subjects. PLoS One. 2014;9(9):e107840. doi:10.1371/journal.pone.0107840
3. Ulus S, Suleyman E, Aksoy Ozcan U, Karaarslan E. Whole-Body MRI Screening in Asymptomatic Subjects; Preliminary Experience and Long-Term Follow-Up Findings. Pol J Radiol. 2016;81:407-414. doi:10.12659/PJR.897570
4. Hegenscheid K, Seipel R, Schmidt CO, et al. Potentially relevant incidental findings on research whole-body MRI in the general adult population: frequencies and management. Eur Radiol. 2013;23(3):816-826. doi:10.1007/s00330-012-2636-6
5. Richter A, Sierocinski E, Singer S, et al. The effects of incidental findings from whole-body MRI on the frequency of biopsies and detected malignancies or benign conditions in a general population cohort study. Eur J Epidemiol. 2020;35(10):925-935. doi:10.1007/s10654-020-00679-4
6. Bae K, Jeon KN, Hwang MJ, et al. Comparison of lung imaging using three-dimensional ultrashort echo time and zero echo time sequences: preliminary study. Eur Radiol. 2019;29(5):2253-2262. doi:10.1007/s00330-018-5889-x

Abdominal radyoloji

SS-092

MANYETİK REZONANS ENTEROGRAFİDE KLİNİK OLARAK ANLAMLI GÖRÜNTÜLEME BULGULARININ SIKLIĞI VE DAĞILIMI: BİR YILLIK TEK MERKEZ DENEYİMİ

Tuba Yücel Uçarkuş, Ali Koç, Gizem Kaymaz Lüy

Kayseri Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Kayseri

Amaç: Manyetik Rezonans Enterografi (MRE), ince barsak ile eşlik eden mezenterik ve ekstraintestinal patolojilerin değerlendirilmesinde kullanılan ileri görüntüleme yöntemidir. Literatürde, MRE'nin belirli hastalık gruplarına yönelik tanınal değerini ele alan çok sayıda çalışma bulunmakla birlikte, farklı endikasyonlarla gerçekleştirilen MRE incelemelerinde saptanan bulguların sıklık ve dağılımını ortaya koyan tanımlayıcı çalışmalar sınırlıdır (1-3). Bu çalışmanın amacı, merkezimizde rutin endikasyonlarla yapılan MRE incelemelerinde saptanan klinik açıdan anlamlı görüntüleme bulgularının sıklığını ve dağılımını değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif ve tanımlayıcı çalışmada, merkezimizde son bir yıl içerisinde (01.01.2025-01.01.2026) rutin klinik endikasyonlarla yapılan 143 MRE incelemesi değerlendirildi. Hastaların demografik özellikleri kaydedildi. Tetkikler 3T Siemens Magnetom Skyra cihazıyla yapıldı. T2 ağırlıklı HASTE koronal, Trufi sekans aksiyel-koronal ve cine görüntüler ile aksiyel-koronal T1 ağırlıklı yağ baskılı kontrastlı görüntüler kullanıldı. Görüntüler; barsak segment tutulumu, barsak duvarına ait bulgular, darlık, prestenotik dilatasyon, fistül, abse, mezenterik ve ekstraintestinal bulgular açısından analiz edildi. Tüm görüntüler tek deneyimli radyolog tarafından standart bir değerlendirme protokolü kullanılarak incelendi. Çalışmada yalnızca görüntüleme verileri kullanılmış olup klinik, laboratuvar veya tedaviye yönelik veriler analiz kapsamı dışında tutulmuştur.

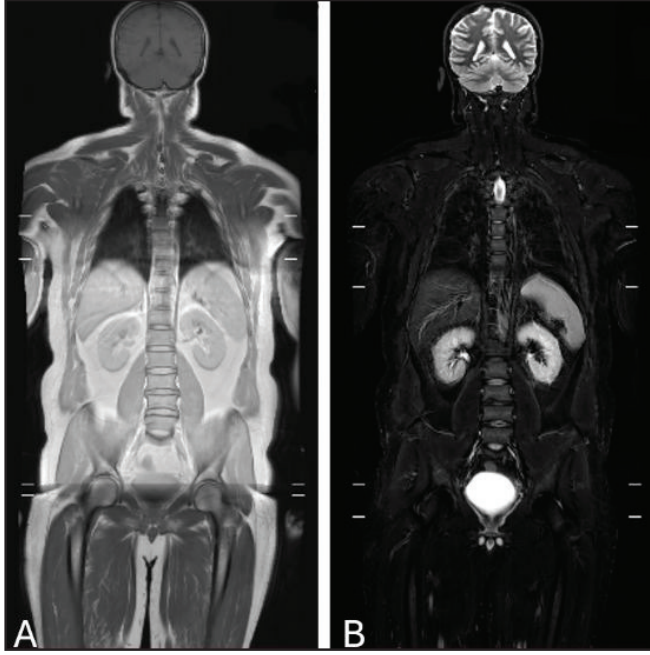
Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 143 hastanın 85'i (%59,4) erkek, 58'i (%40,6) kadındı. Ortalama yaş $42,0 \pm 16,4$ yıl, medyan yaş 42 idi. MRE incelemelerinin 60'unda (%42,0) barsak segment tutulumu saptandı. Segment tutulumu izlenen olguların 47'sinde (%78,3) yalnızca ince barsak, 8'inde (%13,3) yalnızca kolon ve 5'inde (%8,3) multipl tutulum mevcuttu. Tutulan segment uzunluğu ortalama 14,7 cm idi (medyan: 11,5 cm; min-maks: 2-60 cm). Duvar kalınlaşması %39,2, duvar kontrastlanması %41,3 oranında saptandı. Darlık %12,6, prestenotik dilatasyon %4,9, haustra kaybı %2,8, fistül %7,0 ve abse %3,5 oranlarında izlendi. Mezenterik lipohipertrofi %12,6, mezenterik lenfadenopati %11,9 oranında saptandı. Ekstraintestinal bulgular arasında sakroiliit (%4,9) ve safra taşı (%2,1) izlendi; diğer bulgular tekil ve rastlantısal nitelikteydi.

Tartışma ve Sonuç: Rutin klinik pratikte gerçekleştirilen MRE incelemelerinde barsak segment tutulumu ve barsak duvarına ait bulguların anlamlı oranlarda saptandığı görülmüştür. Barsak duvarı bulgularının, komplikasyonlara kıyasla daha sık izlenmesi; MRE'nin erken dönem veya aktif barsak duvarı değişikliklerini saptamada etkili olduğunu göstermektedir. Mezenterik ve ekstraintestinal bulguların aynı inceleme sırasında değerlendirilebilmesi, MRE'nin barsak dışı yapılara yönelik ek tanınal katkısını ortaya koymaktadır. MRE, rutin pratikte klinik açıdan anlamlı görüntüleme bulgularının kapsamlı ve bütüncül biçimde değerlendirilmesine olanak sağlayan etkili bir görüntüleme yöntemidir.

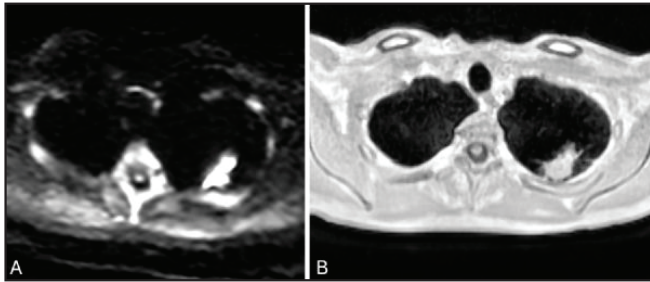
Anahtar Kelimeler: ince barsak görüntüleme, manyetik rezonans enterografi, mezenterik bulgular, retrospektif analiz

Kaynaklar

- 1- Panes J, Bouhnik Y, Reinisch W, et al. Imaging techniques for assessment of inflammatory bowel disease: joint ECCO and ESGAR evidence-based consensus guidelines. Journal of Crohn's and Colitis. 2013;7(7):556-585.
- 2- Bruining DH, Zimmermann EM, Loftus EV Jr, et al. Consensus recommendations for evaluation, interpretation, and utilization of computed tomography and magnetic resonance enterography in patients with small bowel Crohn's disease. Radiology. 2018;286(3):776-799.
- 3- Masselli G, Gualdi G. MR imaging of the small bowel. Radiology. 2012;264(2):333-348.

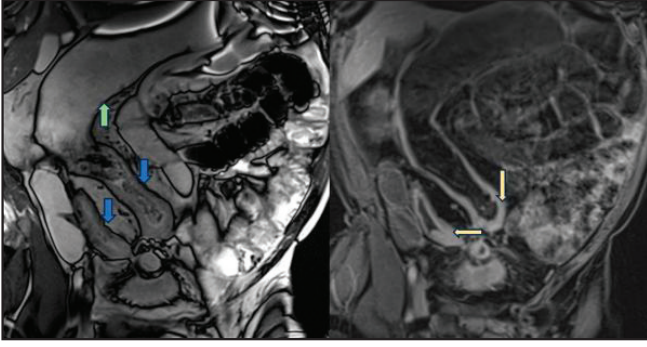
Resim 1. Tüm vücuda yönelik elde olunmuş Koronal T1 (A) ve Koronal T2 STIR (B) sekansları gösterilmiştir.

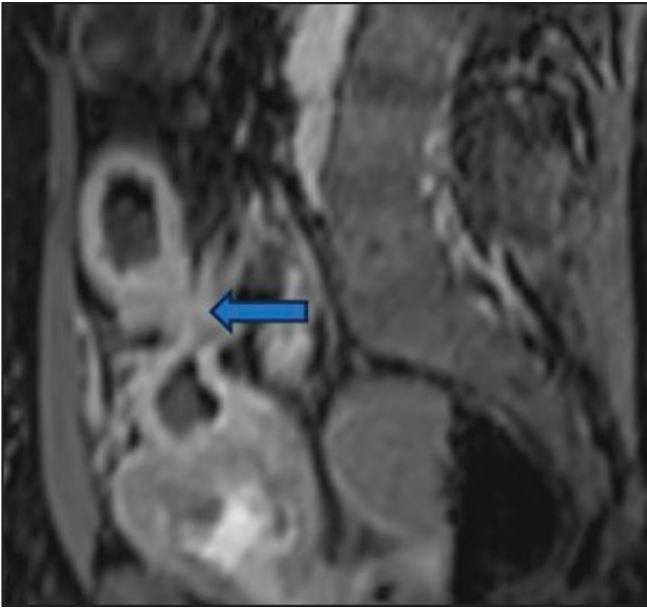
Resim 2. Sol akciğer üst lobun apikoposterior segmentinde kitlesel lezyon saptanan hastada, difüzyon görüntülemesinde difüzyon kısıtlılığı (A) ve aksiyel ters gri skala Zero-TE görüntüsü (B) sunulmaktadır.

Tablo 1. Tüm Vücut Difüzyon MR'larda Saptanan Bulgular (n=37)

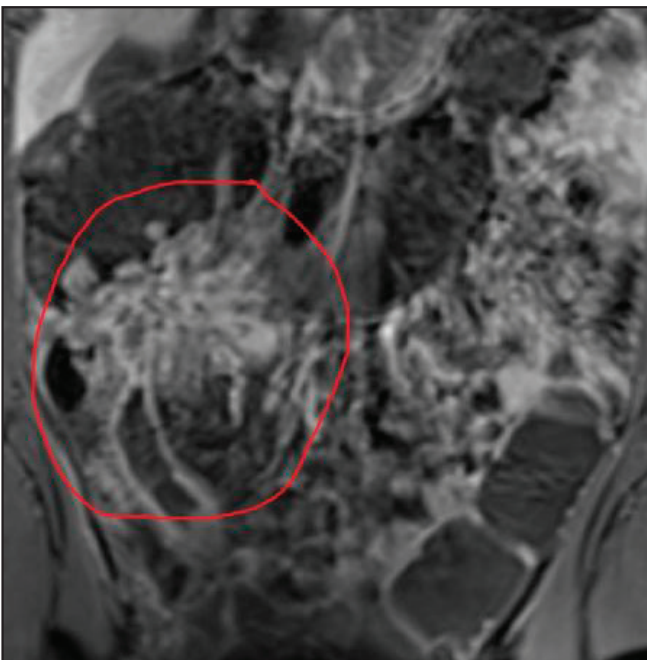
Sistem	Patoloji / Lezyon Grubu	Sayı (%)
Hepatobiller	Hepatomegali ve/veya hepatosteatoz	18 (%48,6)
	Karaciğer kistleri / hemangiomlar	16 (%43,2)
	Safra kesesi patolojileri (kolelitiazis, adenomyomatosis)	5 (%13,5)
Kas-iskelet	Dejeneratif değişiklikler	15 (%40,5)
	Skolyoz	12 (%32,4)
	Benign kemik ve yumuşak doku lezyonları	14 (%37,8)
KBB / Paranasal Sinüs	Sinüzit, mukozal kalınlaşma, retansiyon kistleri	18 (%48,6)
Lenfatik sistem	Reaktif lenf nodları	12 (%32,4)
	Şüpheli lenf nodları	2 (%5,4)
Genitoüriner	Renal kistler	10 (%27,0)
	Diğer genitoüriner bulgular (böbrek taşı/kaliektazi, prostat hacim artışı, hidrosel, sürrenal adenom)	5 (%13,5)
Toraks	Akciğerde nodül	2 (%5,4)
	Akciğerde kitlesel lezyon	1 (%2,7)
	Sekel fibrotik değişiklikler / plevroparankimal kalınlaşma	4 (%10,8)
	Kardiomegali	2 (%5,4)
Endokrin	Tiroid nodülleri	2 (%5,4)
Meme	Meme kistleri / lezyonlar	4 (%10,8)
Jinekolojik	Myoma uteri ve/veya adenomyozis	7 (%18,9)
Gastrointestinal	Özefagus dilatasyonu, abdominal herni	3 (%8,1)
Cilt / Cilt altı	Cilt altı kist ve nodüler lezyonlar	4 (%10,8)

Resim 1. Koronal Trufi sekans ve Koronal T1 ağırlıklı yağ baskılı kontrastlı görüntüler:İleumda duvar kalınlaşması (mavi oklar), duvar kontrastlanması (sarı oklar) ve prestenotik dilatasyon (yeşil ok)

Resim 2. Sagittal reformat T1 ağırlıklı yağ baskılı kontrastlı görüntü:Enterovezikal fistül

Resim 3. Koronal T1 ağırlıklı yağ baskılı kontrastlı görüntü:Terminal ileumda darlık, mezenterik lipohipertrofi ve interloop fistüller

Resim 4. Koronal T1 ağırlıklı yağ baskılı kontrastlı görüntü: Sağ psoas kası içerisinde abse

Tablo. Manyetik Rezonans Enterografi Bulgularının Dağılımı

Değişken	n (143 hasta)	%
Demografik Özellikler		
Erkek/Kadın	85/58	59,4 / 40,6
Yaş (yıl), ort ± SS (medyan)	42,0 ± 16,4 (42)	-
Barsak Segment Tutulumu		
Tutulum var	60	42,0
Tutulum yok	83	58,0
Tutulum Lokalizasyonu*		
İnce barsak (ileum/jejunum)	47 (46/1)	78,3
Kolon	8	13,3
Multipl (ince barsak + kolon)	5	8,3
Tutulan Segment Uzunluğu (cm)*		
Ortalama (medyan)	14,7 (11,5) cm	-
Min – Maks	2-60 cm	-
Barsak Duvarı Bulguları		
Duvar kalınlaşması	56	39,2
Duvar kontrastlanması	59	41,3
Darlık	18	12,6
Prestenotik dilatasyon	7	4,9
Haustra kaybı	4	2,8
Komplikasyonlar		
Fistül	10	7,0
Abse	5	3,5
Mezenterik Bulgular		
Mezenterik lipohipertrofi	18	12,6
Mezenterik lenfadenopati	17	11,9
Ekstraintestinal Bulgular		
Sakroiliit	7	4,9
Safra taşı	3	2,1
Diğer (over kisti, myom, renal kist, splenomegali, situs inversus)	Tekil olgular	-

* Yüzdelere barsak segment tutulumu saptanan 60 hasta üzerinden hesaplanmıştır.

Abdominal radyoloji

SS-093

HEPATİK ALVEOLAR EKİNOKOKTA DİFÜZYON MR BULGULARININ EVRE VE LEZYON MORFOLOJİSİ İLE İLİŞKİSİ

Fahri Aydın

Atatürk Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Hepatik alveolar ekinokok (AE), infiltratif büyüme paterni nedeniyle malign karaciğer lezyonlarını taklit edebilen kronik paraziter bir hastalıktır (1). AE'ye ait karaciğer lezyonlarında, lezyon ile sağlam karaciğer parankimi arasındaki geçiş zonu yoğun granülatöz inflamasyon ve fibrotik stromal reaksiyon ile karakterizedir (2). Konak-parazit arayüzünde gelişen bu mikroyapısal değişikliklerin hastalığın biyolojik davranışı ve klinik seyri üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Difüzyon manyetik rezonans (MR) görüntüleme, doku mikroyapısını yansıtan nicel parametreler sunmaktadır (3). Literatürde Kodama sınıflaması ve WHO-PNM evreleme sistemi lezyonların morfolojik özelliklerini ve yayılım düzeyini tanımlamak amacıyla kullanılmaktadır (4). Bu çalışmada, histopatolojik olarak doğrulanmış hepatik AE olgularında perilezyoner ADC değerleri ile lezyon morfolojisi (Kodama sınıflaması), hastalık evresi (WHO-PNM sınıflaması) ve BT'de saptanan kalsifikasyon paternleri arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Bu retrospektif, tek merkezli çalışmada 2021-2025 yılları arasında histopatolojik olarak hepatik AE tanısı almış 23 hasta değerlendirildi. Yeterli MR verisi bulunan olgular çalışmaya dahil edildi. Tüm incelemeler 1.5 Tesla sistem ile gerçekleştirildi. Protokolde T2 ağırlıklı sekanslar, difüzyon ağırlıklı görüntüler ($b=800 \text{ s/mm}^2$), ADC haritaları ve kontrast öncesi-sonrası T1 ağırlıklı sekanslar yer aldı.

Perilezyoner ADC ölçümleri, lezyon çevresindeki hipointens alanlardan en az 1 cm^2 çapında ROI kullanılarak yapıldı. WHO-PNM evrelemesi MR ve BT bulguları birlikte değerlendirilerek belirlendi. Kodama sınıflaması MR incelemelere göre yapıldı. Kalsifikasyon paternleri BT görüntüleri üzerinden değerlendirildi (Resim 1).

Sürekli değişkenler medyan ve çeyrekler arası aralık olarak ifade edildi. Perilezyoner ADC değerleri ile WHO evresi, Kodama tipi ve kalsifikasyon paternleri arasındaki ilişki Kruskal-Wallis testi ile değerlendirildi. WHO evresi ile ADC arasındaki ilişki Spearman korelasyon analizi ile incelendi. $p<0.05$ anlamlı kabul edildi.

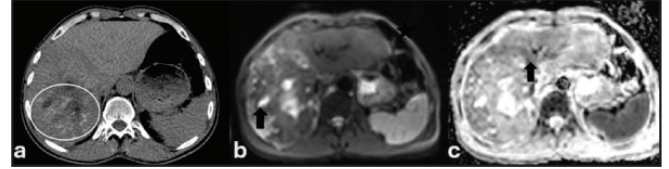
Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 23 hastanın medyan yaşı 62 (IQR: 54.5-66) olup 14'ü (%60.9) kadın, 9'u (%39.1) erkekti (Tablo 1). Perilezyoner ADC değerleri ile Kodama sınıflamasına göre lezyon tipi arasında anlamlı fark saptanmadı ($p=0.176$). WHO evresine göre gruplar arasında ADC değerleri açısından anlamlı farklılık izlenmedi ($p=0.662$). WHO evresi ile ADC değerleri arasında zayıf negatif korelasyon eğilimi mevcut olmakla birlikte bu ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildi ($r=-0.259$, $p=0.232$) (Tablo 2). BT'de saptanan kalsifikasyon paternleri ile ADC değerleri arasında da anlamlı ilişki gösterilemedi ($p=0.410$). BT'de en sık saptanan kalsifikasyon paterni scattered tip olup (%39.1), hastaların %17.4'ünde kalsifikasyon izlenmemiştir.

Sonuç: Hepatik alveolar ekinokok olgularında perilezyoner ADC değerlerinin, lezyon morfolojisi, WHO evresi ve kalsifikasyon özellikleri ile anlamlı ilişki göstermediği saptandı. Bu durum, evrelemenin makroskopik yayılımı göstermesine karşın konak-parazit arayüzündeki fibrotik-inflamatuvar yanıtın farklı evrelerde benzer özellikler taşıyabilmesi ile açıklanabilir. Ayrıca, perilezyoner dokudaki mikroyapısal değişikliklerin hastalığın mevcut evreleme sistemlerinden bağımsız seyredildiğini düşündürmektedir. Daha geniş serilerle yapılacak çalışmalar, difüzyon parametrelerinin hastalık aktivitesi ve prognoz ile ilişkisini daha net ortaya koyabilir.

Anahtar Kelimeler: ADC, alveolar ekinokok, difüzyon MR, karaciğer

Kaynaklar

1. Sade R, Kantarci M, Ogul H, Gundogdu B, Aydın B. Differentiation between hepatic alveolar echinococcosis and primary hepatic malignancy with diffusion-weighted magnetic resonance imaging. *Diagn Interv Imaging*. 2018 Mar;99(3):169-177.
2. Barth TFE, Casulli A. İnsan Karaciğeri ve Kemiklerinde Alveolar ve Kistik Ekinokokoz Lezyonlarının Morfolojik Özellikleri. *Patojenler*. 2021; 10(10):1326.
3. Parry AH, Wani AH, Feroz I. The spectrum of multimodality imaging findings in hepatic alveolar echinococcosis and the potential role of diffusion-weighted imaging in its characterisation. *Pol J Radiol*. 2020 Nov 10;85:e613-e623.
4. Aydın S, Irgül B, Memis KB, Kızılgöz V, Kantarci M. Characteristics of the imaging diagnosis of alveolar echinococcosis. *World J Gastrointest Surg*. 2024 Sep 27;16(9):2748-2754.

Resim 1. Karaciğer sağ lob yerleşimli Kodama tip 3 alveolar ekinokok lezyonu bulunan 57 yaşında hastaya ait görüntülerde kontrastsız BT incelemede (a) lezyon içerisinde dağınık yerleşimli kalsifikasyonlar izlenmektedir. Difüzyon ağırlıklı görüntülerde (b) lezyon içerisindeki kistik açıklıklar ve ADC haritalamada (c) perilezyoner hipointens alan izlenmektedir (oklar).

Tablo 1. Demografik Özellikler

Özellik	Değer
Hasta Sayısı	23
Yaş (Medyan)	62
Yaş (IQR 25-75)	54.5 - 66
Erkek, n (%)	9 (39.1%)
Kadın, n (%)	14 (60.9%)

Tablo 2. Perilezyoner ADC ile Sınıflamalar Arasındaki İlişki

Değişken	p değeri (Kruskal-Wallis)
Kodama Tipi	0.176
WHO Evresi	0.662
Kalsifikasyon Tipi	0.410

Tablo 3. BT Kalsifikasyon Paterni Dağılımı (n=23)

Kalsifikasyon Dağılımı	Hasta Sayısı (%)
Yok	4 (17.4)
Rim	1 (4.3)
Dağınık	9 (39.1)
Periferik Kesintili	4 (17.4)
Bölgesel	21

Nöroradyoloji

SS-094

BİLİŞSEL FONKSİYONLARIN BEYİN MORFOLOJİSİNE ETKİSİ: KORPUS KALLOZUM VE VENTRİKÜL ASİMETRİSİ ÜZERİNE KANTİTATİF BİR ANALİZ

Duygu Erkal Tonkaz, Mehmet Tonkaz

Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Giresun

Amaç: Kognitif bozuklukların erken tanısında kranial MR bulgularının bilişsel testlerle ilişkisi önemli bir değerlendirme aracıdır. Korpus kallozum (KK), iki hemisfer arasında bağlantı sağlayan temel beyaz cevher yapısıdır, çeşitli demans türlerinde atrofiye uğrayabilir (1). Lateral ventrikül çaplarındaki asimetri de hemisferik atrofi ve kortikal hacim kaybını yansıtabilir (2). Bu çalışmada Mini Mental Test (MMT)

skoru ile KK genu, splenium ve korpus segment kalınlıkları ile lateral ventrikül asimetri indeksi (LVAI) arasındaki ilişki ve yaş faktörünün bu ilişkiler üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Gereç – Yöntem: 2023–2024 yılları arasında kurumumuzda çekilen kranial MR görüntüleri ile MMT uygulanmış 126 hasta çalışmaya dahil edildi. >90 yaş, enfarkt, tümör, operasyon veya psikiyatrik/demans harici nörolojik öyküsü olan hastalar çalışmaya alınmadı. KK segment kalınlıkları sagittal T2A kesitlerde (Resim 1); sağ ve sol lateral ventrikül temporal horn (LVTH) çapları ise aksiyel T2A kesitlerde (Resim 2) ölçüldü. LVAI şu formülle hesaplandı: $LVAI = \frac{[Sağ-sol LVTH \text{ çapı}]}{[Sağ \text{ ve sol LVTH çap ortalaması}]}$ İstatistiksel analizlerde Spearman korelasyonu, çoklu doğrusal regresyon testi kullanıldı. $p < 0.05$ anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Yapılan analizlerde, MMT skoru ile KK kalınlığı ve LVAI arasında anlamlı korelasyon saptandı. MMT ile splenium ve korpus arasında pozitif korelasyon izlendi. LVAI ile MMT arasında güçlü negatif korelasyon saptandı (Tablo 1, Resim 3).

Çoklu doğrusal regresyon analizinde hem MMT hem de yaş değişkenleri, LVAI üzerinde bağımsız ve anlamlı etkili bulundu. KK segmentlerinin her biri için yapılan regresyon modellerinde yaş, tüm segmentlerde anlamlı negatif etkiliydi. Ancak yalnızca korpus segmenti için MMT skoru yaş kontrolünde dahi anlamlı pozitif ilişki göstermeye devam etti (Tablo 2).

Tartışma – Sonuç: Bu çalışmada, MMT skorunun KK segment kalınlıkları ve LVAI ile olan ilişkisi, yaş etkisi göz önünde bulundurularak araştırılmıştır.

LVAI ile MMT skoru arasında gözlenen negatif korelasyon, lateral ventrikül asimetrisinin kognitif işlevlerle yakın ilişkili olduğunu düşündürmektedir. Çoklu regresyon analizinde MMT skorunun LVAI üzerinde yaş bağımsız anlamlı etkisinin sürmesi, bu ilişkinin yalnızca yaşlanmaya değil, bilişsel dejenerasyona da bağlı olabileceğini göstermektedir. LVAI'nın bu çalışmada kullanılan tanımı kantitatif, standartlaştırılabilir ve klinikte kolay uygulanabilir olması açısından önemlidir. Literatürde ventriküler asimetri genellikle niceliksel ve standardize bir formülle değerlendirilmediğinden (3-5), bu çalışmada sunulan LVAI ölçüm yöntemi alana katkı sağlayabilecek niteliktedir.

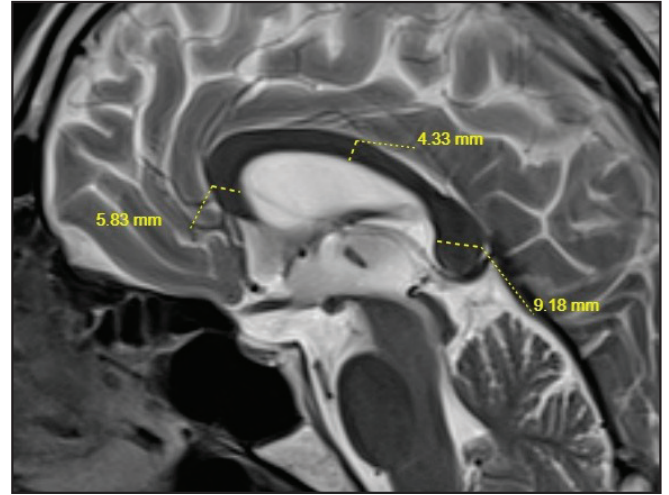
Yaşın tüm KK segmentlerinde anlamlı şekilde azalmaya yol açması, yaşa bağlı beyaz cevher atrofisinin interhemisferik bağlantılarda da izlendiğini bildiren çalışmalarla uyumludur (6,7). Yaş etkisi kontrol edildiğinde dahi KK korpus segmentinin MMT ile pozitif bir ilişki sürdürmesi, bu bölgenin kognitif fonksiyonların yürütülmesinde kritik bir rol oynayabileceğini düşündürmektedir.

Çalışmamızın sınırlılıkları arasında retrospektif-tek merkezli olması ve kısıtlı hasta popülasyonu yer almaktadır. Ayrıca MMT, genel tarama amacıyla kullanılan bir test olup spesifik bilişsel alanlara dair daha ayrıntılı bilgi sunmamaktadır. Gelecek çalışmalarda nöropsikolojik testlerin MR analizleriyle birleştirilmesi, beyin yapıları ile bilişsel fonksiyonlar arasındaki ilişkiye dair daha derinlemesine bilgi sağlayabilir.

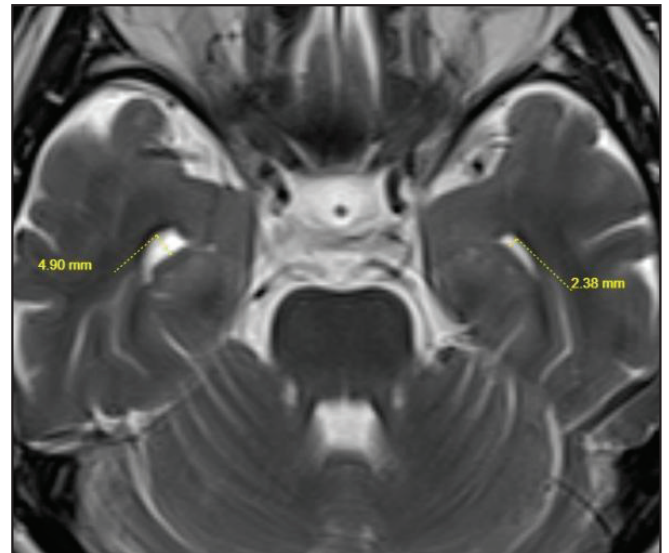
Anahtar Kelimeler: Korpus Kallozum, Lateral Ventrikül Asimetrisi, Kognitif Bozukluk

Kaynaklar

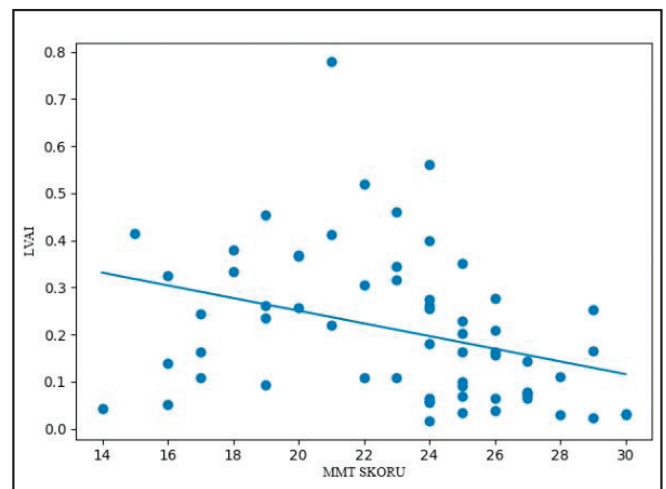
1. Frederiksen KS. Corpus callosum in aging and dementia. Dan Med J. 2013;60:B4721.
2. Khan AF, Bartha R, Annweiler C. Asymmetrical Cerebral Lateral Ventricles in Mild Cognitive Impairment and Alzheimer Disease. Archives of Clinical and Biomedical Research. 2024;8:106-11.
3. Cherbuin N, Réglade-Meslin C, Kumar R, et al. Mild Cognitive Disorders are Associated with Different Patterns of Brain asymmetry than Normal Aging: The PATH through Life Study. Front Psychiatry. 2021;11:121-32.
4. Fu Z, Zhao M, Wang X, et al. Altered Neuroanatomical Asymmetries of Subcortical Structures in Subjective Cognitive Decline, Amnesic Mild Cognitive Impairment, and Alzheimer's Disease. J Alzheimers Dis. 2021;79:1121-32.
5. De Mélo Silva Júnior ML, Diniz PRB, De Souza Vilanova MV, et al. Brain ventricles, CSF and cognition: a narrative review. Psychogeriatrics. 2022;22:544-52.
6. Salat DH, Tuch DS, Greve DN, et al. Age-related alterations in white matter microstructure measured by diffusion tensor imaging. Neurobiol Aging. 2005;26:1215-27.
7. Hasan KM, Kamali A, Kramer LA, et al. Diffusion tensor quantification of the human midsagittal corpus callosum subdivisions across the lifespan. Brain Res. 2008;1227:52-67.

Resim 1. MMT skoru 21 olan 60 yaşındaki erkek hastadan yapılan Korpus Kallozum ölçümleri

Resim 2. Korpus Kallozum ölçümleri Resim 1'de gösterilmiş hastanın lateral ventrikül temporal horn ölçümleri. Hastanın LVAI:0.69 olarak hesaplandı

Resim 3. MMT skoru ile LVAI arasındaki ilişkiyi gösteren saçılım grafiği

Tablo 1. MMT skoru ile LVAI ve Korpus Kallozum segmentleri arasındaki Spearman korelasyon analizi sonuçları

Parametre	Spearman p	p değeri
MMT-LVAI	-0,443	<0,001
MMT-KK Genu	0,161	0,071
MMT-KK Korpus	0,303	0,001
MMT-KK Splenium	0,271	0,002

Tablo 2. LVAI ve Korpus Kallozum segmentleri ile yaş ve MMT skoru arasındaki çok değişkenli doğrusal regresyon analizi sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β Katsayısı	Std. Hata	p değeri	95% GA Alt	95% GA Üst
LVAI	Yaş	0,004	0,002	0,005	0,008	0,001
LVAI	MMT	-0,014	0,003	<0,001	-0,02	-0,008
KK Genu	Yaş	-0,077	0,018	<0,001	-0,113	-0,042
KK Genu	MMT	0,061	0,034	0,07	-0,005	0,128
KK Korpus	Yaş	-0,036	0,008	<0,001	-0,051	-0,021
KK Korpus	MMT	0,046	0,014	0,002	0,017	0,074
KK Splenium	Yaş	-0,08	0,016	<0,001	-0,112	-0,048
KK Splenium	MMT	0,043	0,03	0,159	-0,017	0,103

Nöroradyoloji

SS-095

ARE THE OUTLINE SIGN ON POSTCONTRAST T1-WEIGHTED IMAGING AND RIM-ENHANCING PATTERN ON POSTCONTRAST FLAIR RELIABLE MARKERS FOR DIFFERENTIATING MENINGIOMAS FROM MALIGNANT DURAL LESIONS?

Elif Öykü Yeşiloğlu, Yunus Emre Şentürk, Sabahattin Yüzkan

Koç Üniversitesi Hastanesi Radyoloji Anabilim Dalı

Objective: Meningiomas are the most common extra-axial intracranial tumors and typically demonstrate characteristic imaging features; however, differentiation from malignant dural lesions remains a frequent diagnostic challenge in daily neuroradiology practice (1,2). Recently, visually assessed imaging findings such as the outline sign on postcontrast T1W imaging and rim-enhancing pattern on postcontrast FLAIR have been proposed as relatively specific markers for meningioma, with reported high diagnostic performance (3,4). Nevertheless, their reliability in distinguishing meningiomas from malignant dural lesions, particularly dural metastases, has not been sufficiently validated. The present study aimed to evaluate the diagnostic performance of the outline sign and rim-enhancing pattern in differentiating meningiomas from malignant dural lesions.

Materials-Methods: This retrospective, single-center study was approved by the institutional ethics committee, and the requirement for informed consent was waived (decision no: 2026.060. IRB2.028). Consecutive adult patients diagnosed with meningiomas or dural metastasis between January 2020 and January 2026 who had undergone contrast-enhanced brain MRI were retrospectively reviewed. Patients with prior cranial surgery, radiotherapy, or inadequate image quality were excluded. Histopathologic confirmation was available in surgically treated cases; in nonsurgical cases, final diagnosis was established through multidisciplinary tumor board consensus and longitudinal imaging follow-up. All MRI examinations were performed on a 3.0-T scanner using a standardized brain MRI protocol that included postcontrast T1-weighted imaging and post-contrast FLAIR imaging in all patients. Two neuroradiologists, each with seven years of experience, independently reviewed anonymized MRI datasets and were blinded to clinical and histopathologic information. The presence or absence of the outline sign on postcontrast T1WI and rim-enhancing pattern on postcontrast FLAIR was visually

assessed and recorded as binary variables. Diagnostic performance was evaluated using contingency tables and ROC analysis.

Results: Eighty-one lesions were included (31 dural metastases from 23 patients, 50 meningiomas from 42 patients). Median age did not differ significantly between groups (53 vs. 64 years; $p = 0.072$), and sex distribution was comparable ($p = 1.00$) (Fig 1). The outline sign was observed in 21 of 50 meningiomas (42.0%) and in 15 of 31 dural metastases (48.4%), with no statistically significant difference between the groups ($p = 0.65$). A rim-enhancing pattern was present in 28 of 50 meningiomas (56.0%) and in 22 of 31 dural metastases (71.0%), again showing no significant difference ($p = 0.24$). In univariable diagnostic analysis, the outline sign demonstrated low sensitivity (42.0%) and moderate specificity (51.6%) for identifying meningiomas, with poor discriminatory performance ($AUC = 0.47$; Fig 2). The rim enhancement on postcontrast FLAIR showed slightly higher sensitivity (56.0%) but low specificity (29.0%), also resulting in poor discrimination between meningiomas and dural metastases ($AUC = 0.43$; Fig 3; Table 1). Fig. 4 shows representative cases.

Conclusion: The outline sign and rim-enhancing pattern are not specific to meningioma and are frequently observed in dural metastases. These visual signs alone are insufficient for reliable differentiation and should be interpreted cautiously in clinical practice.

Keywords: Dural metastasis, Magnetic resonance imaging, Meningioma

Kaynaklar

1. Ostrom QT, Cioffi G, Waite K, Kruchko C, Barnholtz-Sloan JS. CBTRUS statistical report: primary brain and other central nervous system tumors diagnosed in the united States in 2014–2018. *Neuro Oncol.* 2021;23(12 Suppl 2):iii1–105.
2. Wu A, Garcia MA, Magill ST, Chen W, Vasudevan HN, Perry A, et al. Presenting symptoms and prognostic factors for symptomatic outcomes following resection of meningioma. *World Neurosurg.* 2018;111:e149–59. 2005;75(1):57–61
3. Vasireddi AK, Reinshagen KL, Shin D, Romo LV, Juliano AF. The “Outline Sign”: Thin Hyperenhancing Perimeter as an MR Imaging Feature of Meningioma. A Useful Tool in the Temporal Bone Region for Differentiating Meningiomas from Schwannomas and Paragangliomas. *AJNR Am J Neuroradiol.* 2025;46(2):349–354.
4. Panyaping T, Punpichet M, Tunlayadechanont P, Tritanon O. Usefulness of a Rim-Enhancing Pattern on the Contrast-Enhanced 3D-FLAIR Sequence and MRI Characteristics for Distinguishing Meningioma and Malignant Dural-Based Tumor. *AJNR Am J Neuroradiol.* 2023;44(3):247–253.

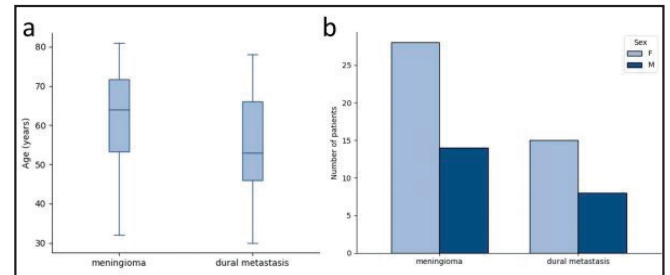

Figure 1. (a) Box plots demonstrating age distribution in patients with meningioma and dural metastasis. The central line represents the median, and the boxes indicate the interquartile range. (b) Bar chart illustrating sex distribution in patients with meningioma and dural metastasis.

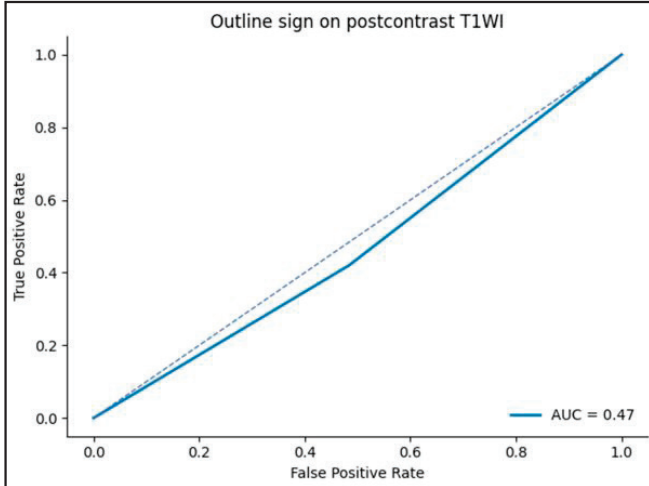

Figure 2. Receiver operating characteristic (ROC) curve illustrating the diagnostic performance of the outline sign on postcontrast T1-weighted imaging for differentiating meningiomas from dural metastases.

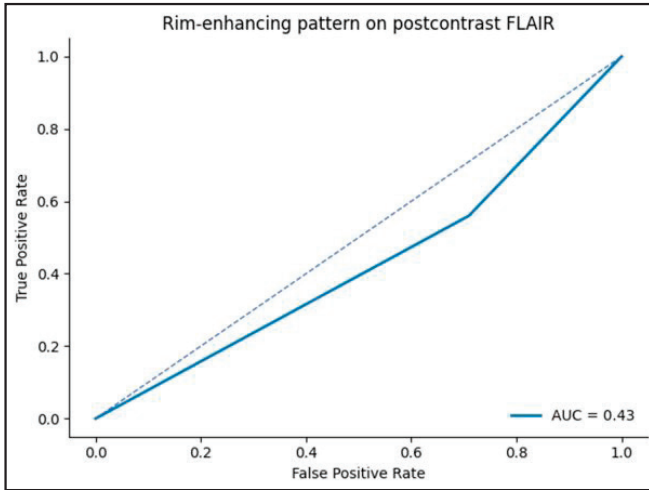

Figure 3. Receiver operating characteristic (ROC) curve showing the diagnostic performance of the rim-enhancing pattern on postcontrast FLAIR imaging for differentiating meningiomas from dural metastases.

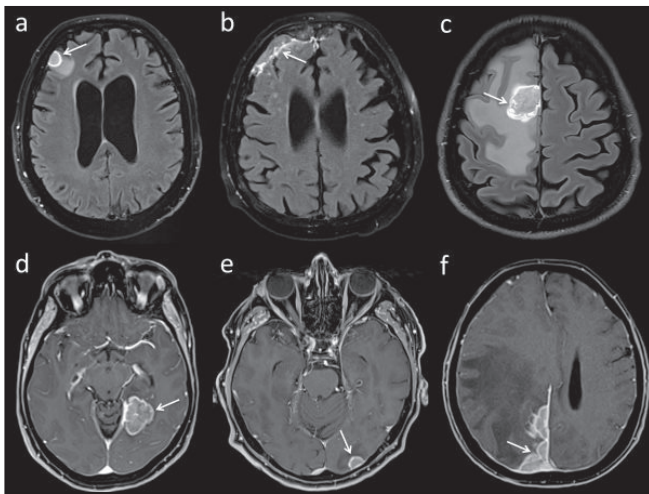

Figure 4. Representative examples of rim-enhancing pattern on FLAIR and outline sign on postcontrast T1-weighted imaging in dural metastases. Upper row (a–c) demonstrates the rim-enhancing pattern on postcontrast FLAIR images. (a) A 51-year-old male with bladder carcinoma, (b) a 73-year-old female with breast carcinoma, and (c) a 53-year-old male with lung carcinoma. Lower row (d–f) demonstrates the outline sign on postcontrast T1-weighted images. (d) A 63-year-old male with lung carcinoma, (e) a 75-year-old female with lung carcinoma, and (f) a 62-year-old female with lung carcinoma. All lesions are indicated by arrows.

Table 1. Diagnostic performance of outline sign and rim-enhancing pattern for differentiating meningiomas from dural metastases.

Imaging Feature	AUC	Accuracy (95% CI)	Sensitivity (95% CI)	Specificity (95% CI)	PPV (95% CI)	NPV (95% CI)
Outline sign on postcontrast T1WI	0.47	45.7% (35.3–56.5)	42.0% (29.4–55.8)	51.6% (34.8–68.0)	58.3% (42.2–72.9)	35.6% (23.2–50.2)
Rim-enhancing pattern on postcontrast FLAIR	0.43	45.7% (35.3–56.5)	56.0% (42.3–68.8)	29.0% (16.1–46.6)	56.0% (42.3–68.8)	29.0% (16.1–46.6)

Nöroradyoloji

SS-097

DİFÜZYON MR GÖRÜNTÜLERİNDE SEREBRAL ENFARKT TESPİTİNDE MULTİMODAL BÜYÜK DİL MODELLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI TANISAL PERFORMANSI

Kaan Işın, Taha Oğuz Keklikoğlu, Defne Gürbüz, Hakan Önder

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Prof Dr Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi

Amaç: İskemik inme yönetiminde, erken tanı kritik öneme sahiptir. Derin öğrenme alanındaki gelişmelerle birlikte multimodal Büyük Dil Modelleri (BDM) tıp pratiğinde doğrudan radyolojik görüntü işleme potansiyeli kazanmıştır. Son yıllarda multimodal Büyük Dil Modellerinin (BDM) radyolojik görüntüleri yorumlama potansiyelleri üzerine literatürde artan bir ilgi vardır [1,2]. Ancak bu modellerin, klinik bilgi olmaksızın sadece görüntülere dayanarak inme radyolojisinde sergilediği tanısal performansa dair veriler kısıtlıdır. Bu çalışmanın amacı, inme şüphesiyle çekilen klinik bilgi içermeyen difüzyon manyetik rezonans görüntüleme sekansları üzerinden; güncel üç BDM'nin (ChatGPT 5.2, Gemini 3 ve Claude 4.6) enfarkt saptama, evreleme (akut/kronik) ve sekans tanıma performanslarını karşılaştırmaktır.

Gereç-Yöntem: Çalışmaya acil serviste inme ön tanısı alan toplam 218 hastanın (75 akut enfarkt, 50 kronik enfarkt, 93 enfarkt yok) beyin MRG verileri retrospektif olarak dahil edilmiştir. Her hasta için seçilen üç adet görüntü (DWI, ADC, FLAIR), hastaya dair hiçbir klinik bilgi verilmeden üç farklı modele bağımsız olarak sunulmuş ve toplam 654 bağımsız değerlendirme elde edilmiştir. Modellerin yanıtları referans standart olan uzman nöroradyolog kararıyla tanısal doğruluk, duyarlılık, özgüllük ve Eğri Altı Alan metrikleri hesaplanmıştır. Ayrıca, tanısal performansın lezyon boyutuna (<10 mm ve >=10 mm) ve beyaz cevher hiperintensite yüküne (Fazekas skoru 0-3) göre değişimi alt grup analizleriyle incelenmiştir.

Bulgular: MRG sekanslarının tanımlanmasında ChatGPT %99,2 ile en yüksek doğruluğa ulaşırken, Claude %92,5 ve Gemini %81,2 oranında başarı göstermiştir. Enfarkt varlığının tespitinde en yüksek doğruluk (%82,1) ve AUC (0,836) yine ChatGPT tarafından elde edilmiş; onu Gemini (%79,4 doğruluk) ve Claude (%72 doğruluk) izlemiştir. ChatGPT yüksek özgüllük (%94,6) sunarken duyarlılığı %72'de kalmıştır (Resim 1,2). Modeller arası eşleştirilmiş analizde ChatGPT ile Claude arasındaki genel performans farkı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p=0,008). Enfarkt evresinin sınıflandırılmasında ise tüm modeller belirgin şekilde zorlanmış; kronik enfarktı doğru saptama oranları ChatGPT'de %28, Claude'da %29,4 ve Gemini'de %48 gibi düşük seviyelerde kalmıştır. Alt grup analizlerinde, çapı 10 mm'nin altındaki lezyonlarda genel doğruluğu en yüksek olan ChatGPT'nin başarı oranı %46'ya kadar gerilemiştir (>=10 mm lezyonlarda bu başarı %80,4'tür). Ayrıca Claude modelinin Fazekas 2 beyaz cevher yükü grubunda belirgin tanısal performans kaybı (%55) yaşamıştır (Resim 3).

Sonuç: ChatGPT, klinik veri olmaksızın sadece MRG görselleri üzerinden akut serebral enfarkt tespitinde yüksek doğruluk oranına ulaşarak diğer BDM'leri geride bırakmıştır. Ancak, 10 mm altındaki küçük lezyonlarda ve kronik iskemik değişikliklerin evrelemede gözlenen dramatik performans düşüşleri, bu modellerin ciddi görsel sınırları olduğunu kanıtlamaktadır. Bizim çalışmamızda elde ettiğimiz ChatGPT'nin akut iskemik inme tespiti ve MR sekanslarını tanıma-

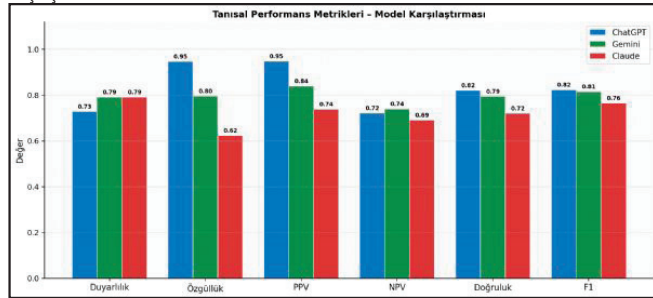
daki yüksek doğruluk oranları, literatürdeki güncel çalışmalarla paralellik göstermektedir[3,4]. Ancak modellerin klinik bağlam olmadan (image-only) küçük lezyonlarda yaşadığı zorluklar, klinik bilginin BDM'ler için önemini vurgulayan diğer araştırmaları doğrular niteliktedir[5]. Modeller, henüz bağımsız bir radyolojik tanı aracı olmaktan ziyade uzman hekim gözetiminde kullanılabilecek potansiyel destek mekanizmaları olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Büyük Dil Modelleri, Serebral Enfarkt, Tanısal Performans, Nöroradyoloji

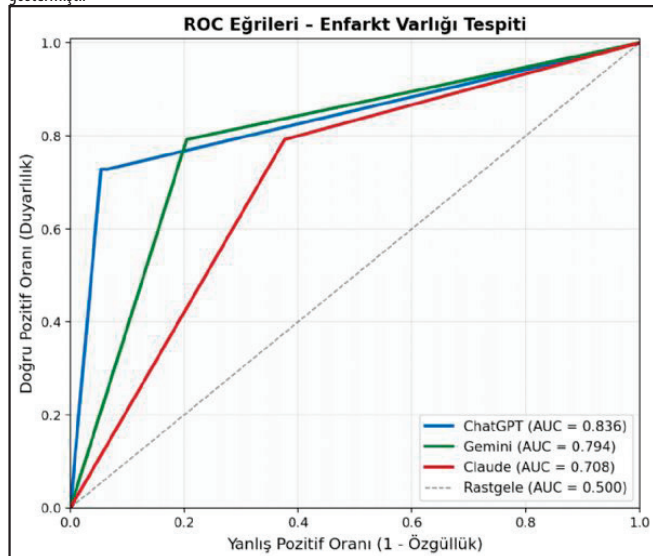
Kaynaklar

- [1] Kuzan BN, Meşe İ, Yaşar S, Kuzan TY. A retrospective evaluation of the potential of ChatGPT in the accurate diagnosis of acute stroke. *Diagn Interv Radiol*. 2025 Apr 28;31(3):187-195. doi: 10.4274/dir.2024.242892. Epub 2024 Sep 2. PMID: 39221691; PMCID: PMC12057523.
- [2] Han T, Jeong WK, Shin J. Diagnostic performance of multimodal large language models in radiological quiz cases: the effects of prompt engineering and input conditions. *Ultrasonography*. 2025 May;44(3):220-231. doi: 10.14366/usg.25012. Epub 2025 Mar 11. PMID: 40235070; PMCID: PMC12081132.
- [3] Koyun M, Taskent I. Evaluation of Advanced Artificial Intelligence Algorithms' Diagnostic Efficacy in Acute Ischemic Stroke: A Comparative Analysis of ChatGPT-4o and Claude 3.5 Sonnet Models. *J Clin Med*. 2025 Jan 17;14(2):571. doi: 10.3390/jcm14020571. PMID: 39860577; PMCID: PMC11765597.
- [4] Sozer, A., Sahin, M. C., Sozer, B., Erol, G., Tufek, O. Y., Nerneki, K., Demirtas, Z., & Celticki, E. (2025). Do LLMs Have 'the Eye' for MRI? Evaluating GPT-4o, Grok, and Gemini on Brain MRI Performance: First Evaluation of Grok in Medical Imaging and a Comparative Analysis. *Diagnostics*, 15(11), 1320. <https://doi.org/10.3390/diagnostics15111320>
- [5] Ozenbas C, Iscan B. ChatGPT-4o's performance in detecting diffusion restriction on brain MRI of neonates with hypoxic-ischemic encephalopathy: Does clinical information influence diagnostic interpretation?. *Turk J Pediatr Dis*. 2025;Early View:1-6. <https://doi.org/10.12956/TJPD.2025.1169>

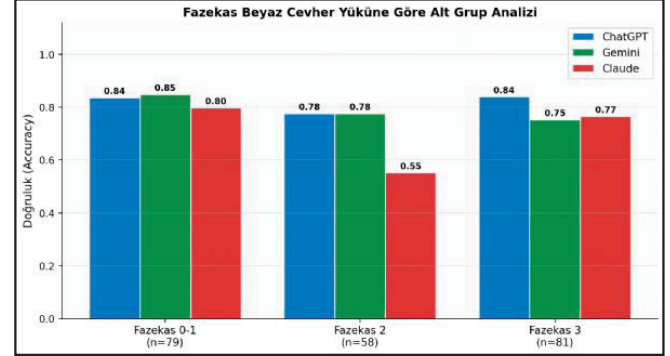
Tablo 1. Üç büyük dil modelinin enfarkt varlığını saptamadaki tanısal performans metriklerinin karşılaştırılması

Tablo 2. Üç büyük dil modelinin enfarkt varlığını ayırt etme performansını gösteren ROC eğrileri. ChatGPT modeli en yüksek ayırt edici performansı sergileyerek en yüksek AUC değerine (0,836) ulaşmıştır. Gemini (AUC: 0,794) ve Claude (AUC: 0,708) modelleri daha düşük ayırt edici performans göstermiştir

Tablo 3. ChatGPT modeli Fazekas 0-1 ve Fazekas 3 gruplarında benzer doğruluk oranları (%83,5 ve %84,0) sergilerken Fazekas 2 grubunda performansında sınırlı bir düşüş gözlenmiştir. Claude modelinde ise Fazekas 2 grubunda belirgin performans kaybı (%55,2) izlenmiştir.

Nöroradyoloji

SS-100

TEDAVİ SONRASI YÜKSEK DERECELİ GLİOM İZLEMİNDE GENİŞLETİLMİŞ BT-RADS'IN ÜSTÜNLÜĞÜ

Elif Dilara Topcuoğlu, Merve Selim

Ümraniye Eğitim Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği

Amaç: Tedavi sonrası yüksek dereceli gliom (YDG) izleminde tümöral progresyon ile tedaviye bağlı değişikliklerin ayırımı önemli bir tanısal zorluk oluşturmaktadır. Brain Tumor Reporting and Data System (BT-RADS), raporlamayı standardize etmekle birlikte büyük ölçüde konvansiyonel kontrastlı MR bulgularına dayanmaktadır (1). MR perfüzyon (MRP) ve MR spektroskopi (MRS) görüntülemelerin, nüks gliom ve stabil hastalık tanısal doğruluğu artırdığı bilinmektedir (2). Bu çalışmanın amacı, MRP ve MRS yöntemleri entegre edilmiş genişletilmiş BT-RADS sisteminin, YDG izleminde orijinal BT-RADS sistemine kıyasla klinik takip ile uyum açısından üstünlüğü olup olmadığını değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Haziran 2021- Aralık 2025 tarihleri arasında, hastanemizde opere olmuş ve IDH negatif yüksek dereceli glial tümör patoloji tanısı almış 42 hasta retrospektif olarak incelendi. Uygun protokole MR incelemesi olmayan, izlemde hayatını kaybeden ya da klinik takip bulgularına erişilemeyen hastalar çalışmadan dışlandı. Her olgu için orijinal BT-RADS ve genişletilmiş BT-RADS skorları kaydedildi. Her iki skorlama sisteminin klinik sonuç ile uyumu, takip değişkenleri kullanılarak değerlendirildi. Eşleştirilmiş karşılaştırmalar McNemar testi ile yapıldı.

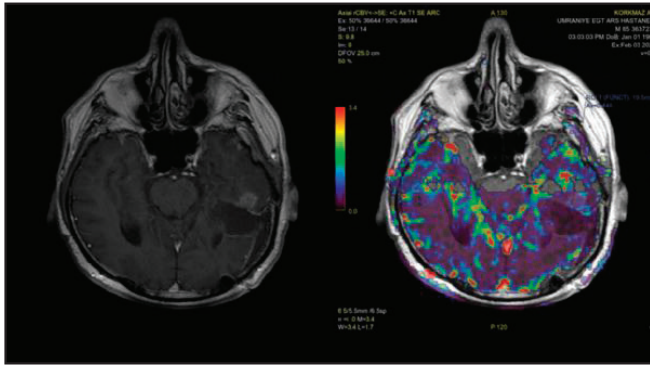
Bulgular: Tedavi sonrası tümör protokolünde beyin MR incelemesi bulunan, postoperatif radyoterapi almış ve takip klinik bilgilerine ulaşılan 23 olgu (16 erkek, 7 kadın; yaş aralığı 16-86; ortalama 59,4 yıl) çalışmaya dahil edildi. On bir olguda reoperasyon patolojisi mevcuttu, 12 olgu en az 6 aylık klinik izlem ile değerlendirildi. Bir olgu BT-RADS 2, dört olgu BT-RADS 4 olarak her iki sistemde aynı skoru aldı. On sekiz olgu BT-RADS 3 olarak sınıflandırıldı; bunların sekizinde skor değişmedi. On olguda MRS ve MRP bulguları BT-RADS skorunu değiştirdi. Klinik takip ile uyum, standart BT-RADS için %56,5 (n=13), genişletilmiş BT-RADS için %95,7 (n=22) olarak saptandı. McNemar testi, genişletilmiş sistem lehine klinik takip ile uyumda istatistiksel olarak anlamlı bir artış gösterdi (p = 0,0117).

Sonuç: MRP ve MRS'nin BT-RADS sistemine entegrasyonu, konvansiyonel BT-RADS'a kıyasla klinik takip ile uyumu belirgin şekilde artırmıştır. Genişletilmiş sistem; gerçek progresyon olasılığı yüksek lezyonlarda daha erken biyopsi veya tedavi değişikliği kararı alınmasını sağlarken, tedavi etkisini düşündüren olgularda gereksiz cerrahiye azaltma potansiyeline sahiptir. MRS ve MRP verilerini entegre eden genişletilmiş BT-RADS, tedavi sonrası gliom izleminde tanısal güveni artırabilir ve cerrahi ile medikal tedavi kararlarını anlamlı biçimde etkileyebilir.

Anahtar Kelimeler: BT-RADS, MR perfüzyon, MR spektroskopi, yüksek dereceli gliom

Kaynaklar

- Weinberg BD, Gore A, Shu HG, Olson JJ, Duszak R, Voloschin AD, Hoch MJ. Management-Based Structured Reporting of Posttreatment Glioma Response With the Brain Tumor Reporting and Data System. J Am Coll Radiol. 2018 May;15(5):767-771. doi: 10.1016/j.jacr.2018.01.022.
- Seeger A, Braun C, Skardelly M, Paulsen F, Schittenhelm J, Ernemann U, Bisdas S. Comparison of three different MR perfusion techniques and MR spectroscopy for multiparametric assessment in distinguishing recurrent high-grade gliomas from stable disease. Acad Radiol. 2013 Dec;20(12):1557-65. doi: 10.1016/j.acra.2013.09.003. PMID: 24200483.
- Yang Y, Yang Y, Wu X, Pan Y, Zhou D, Zhang H, Chen Y, Zhao J, Mo Z, Huang B. Adding DSC PWI and DWI to BT-RADS can help identify postoperative recurrence in patients with high-grade gliomas. J Neurooncol. 2020 Jan;146(2):363-371. doi: 10.1007/s11060-019-03387-6. Epub 2020 Jan 4. PMID: 31902040.
- Yamin G, Tranvinh E, Lanzman BA, Tong E, Hashmi SS, Patel CB, Iv M. Arterial Spin-Labeling and DSC Perfusion Metrics Improve Agreement in Neuroradiologists' Clinical Interpretations of Posttreatment High-Grade Glioma Surveillance MR Imaging-Ar Institutional Experience. AJNR Am J Neuroradiol. 2024 Apr 8;45(4):453-460. doi: 10.3174/ajnr.A8190. PMID: 38453410; PMCID: PMC11288557.

Şekil 1. IDH-1 wild grade 4 gliom olgusu; operasyon tarihinden 4 ay sonra elde olunmuş kontrastlı MR incelemesi değerlendirildiğinde BT-RADS skoru 3c (a) iken MRP bulguları ile birlikte değerlendirildiğinde BT-RADS skoru 3a (b) olmuştur. MR incelemiden üç hafta sonra gerçekleşen operasyon patolojisi; beyin parankiminde reaktif gliosis, eski kanama bulguları, fibrozis, histiyosit birikimleri, dev hücre reaksiyonu (tedavi etkisi ile uyumlu).

Nöroradyoloji

SS-101

LUMBOSAKRAL GEÇİŞ VERTEBRASININ BAASTRUP HASTALIĞI GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİSİ: RETROSPEKTİF BİR GÖRÜNTÜLEME ÇALIŞMASI

Müşerref Bade Kurnaz, Ergin Sağtaş

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı, Denizli

Amaç: Lumbosakral geçiş vertebra (LSGV), son lomber vertebra transvers süreçlerinin sakrum ile tek veya çift taraflı olarak çeşitli derecelerde eklemleşmesi ile karakterizedir (1). LSGV'ye bağlı kronik bel ağrısı veya fonksiyonel bozukluklarla başvuran hastalar, Bertolotti sendromu tanısı alır (2). LSGV'si bulunan hastalarda, disk hernisi, faset artrozu ekstraforaminal stenoz, karşı eklemde artroz gibi dejenerasyon bulgularında artış gözlenmektedir (3, 4). Bastrup hastalığı, komşu spinöz çıkıntıların birbirine sürtünmesi sonucu oluşan interspinöz bursit ve kemik ile yumuşak dokularda görülen diğer dejeneratif değişikliklerle karakterizedir (5). Bu çalışmanın amacı, LSGV varlığı ve Bastrup hastalığının prevalansını belirlemek ve iki patoloji arasındaki ilişkiyi görüntüleme temelli verilerle değerlendirmektir.

Gereç-Yöntem: Pamukkale Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nun 24.06.25 tarihinde 12 sayılı karar ile etik onay alındıktan sonra; 2020 Ocak-2025 Nisan tarihleri arasında Pamukkale Üniversitesi Hastanesinde lomber MRG ve lomber BT görüntülemeleri elde olunan ve PACS (Picture Archiving and Communication System) sisteminde kayıtlı 798 hasta retrospektif

olarak değerlendirildi. Toplamda 406 hasta ardışık olarak çalışmaya dahil edildi (Şekil 1). MRG'de Bastrup hastalığı tanısı, L1-S1 arası vertebral düzeyinde posterior vertebra elemanlarında skleroz artışı, düzensizlik, spinöz çıkıntılar arasında temas (kissing spine) ve STIR sekanslarda interspinöz bursit bulgularına dayanarak konuldu. LSGV varlığı ise koronal reformat BT görüntülerinde tanımlandı. Castellvi sınıflamasına göre tip 1 olarak değerlendirilen hastalar çalışma dışı bırakılmış olup diğer alt tiplerin ayrımı dikkate alınmadı. Görüntülerin değerlendirilmesi nöroradyoloji alanında 25 yıllık deneyime sahip uzman tarafından yapıldı.

Bulgular: Toplam 406 hastanın 42'sinde (%10,3) LSGV; 91'inde (%22,4) Bastrup hastalığı tespit edilmiştir. Hastalar yaş gruplarına göre kategorize edilerek değerlendirilmiş olup LSGV varlığının yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği ancak yaşlanmayla birlikte Bastrup hastalığı riskinin anlamlı şekilde arttığı gözlemlendi. LSGV varlığı ile Bastrup hastalığı arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amacıyla yapılan analizde, LSGV bulunmayan 364 hastanın 70'inde (%19,2) Bastrup hastalığı mevcutken, LSGV'si bulunan 42 hastanın 21'inde (%50) Bastrup hastalığı saptanmıştır. Yapılan lojistik regresyon analizinde, LSGV bulunan bireylerde Bastrup hastalığı gelişme olasılığı, bulunmayanlara göre yaklaşık 2,4 kat daha fazla saptanmıştır (OR:2,41, %95 GA; 1,776-3,681, $p<0.001$).

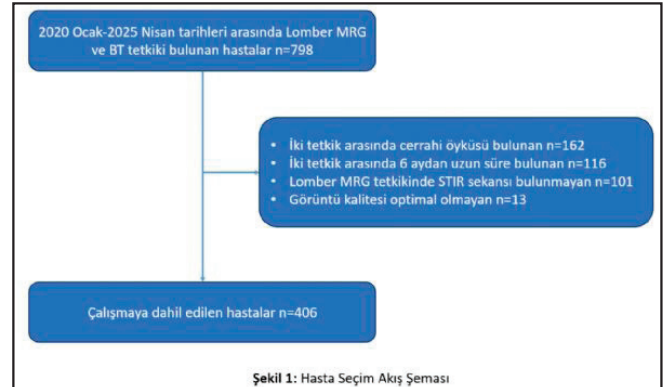
Sonuç: Çalışma sonucunda, LSGV varlığı durumunda Bastrup hastalığı gelişiminin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde artış gösterdiği saptanmıştır. LSGV varlığı durumunda Bastrup hastalığındaki artışın olası patofizyolojik açıklamalarından biri, lumbosakral psödoeklem düzeyindeki yapısal yüklenme dengesinin bozulması ve LSGV varlığının, lomber omurgada biyomekanik stres dağılımını değiştirmesi olabilir. Bu sakral bölgeye normalin dışındaki kuvvet iletimi özellikle L4-L5 seviyesinde anormal hareketliliğe yol açarak posterior elemanlara artmış yük binmesine neden olabileceğini düşündürmektedir. Bu artmış mekanik stres, zamanla spinöz çıkıntılar arasında tekrarlayan temas (kissing spine) ve interspinöz bursit gelişimine zemin hazırlayarak Bastrup hastalığı patogenezi kolaylaştırabilir.

Anahtar Kelimeler: Bastrup, Lumbosakral geçiş vertebra, Bertolotti Sendromu

Kaynaklar

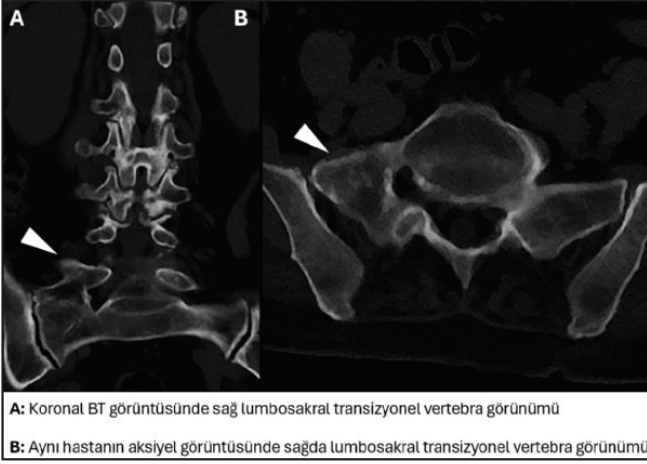
- Alonso F, Cobar A, Cahueque M, Prieto JA. Bertolotti's syndrome: an underdiagnosed cause for lower back pain. J Surg Case Rep. 2018;2018(10):rjy276. Published 2018 Oct 17. doi:10.1093/jscr/rjy276
- Konin GP, Walz DM. Lumbosacral transitional vertebrae: classification, imaging findings, and clinical relevance. AJNR Am J Neuroradiol. 2010;31(10):1778-1786. doi:10.3174/ajnr.A20366.
- Vergauwen S, Parizel PM, van Breusegem L, et al. Distribution and incidence of degenerative spine changes in patients with a lumbosacral transitional vertebra. Eur Spine J. 1997;6(3):168-172. doi:10.1007/BF01301431
- Paraskevas G, Tzaveas A, Koutras G, Natsis K. Lumbosacral transitional vertebra causing Bertolotti's syndrome: a case report and review of the literature. Cases J. 2009;2:8320. doi:10.4076/1757-1626-2-8320
- Alonso F, Bryant E, Iwanaga J, Chapman JR, Oskouiian RJ, Tubbs RS. Bastrup's disease: a comprehensive review of the extant literature. World Neurosurg. 2017;101:331-334. doi:10.1016/j.wneu.2017.02.004
- Herkowitz HN, Dvorak J, Bell GR, Nordin M, Grob D, eds. The Lumbar Spine. 3rd ed. Lippincott Williams & Wilkins; 2004:85-87.

flowchart

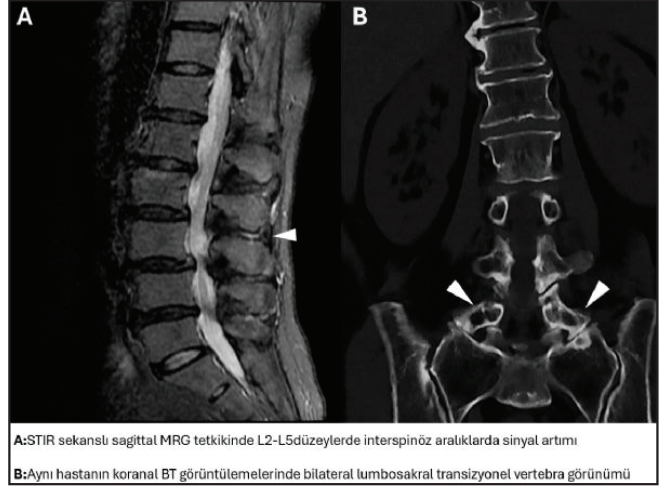

Şekil 1: Hasta Seçim Akış Şeması

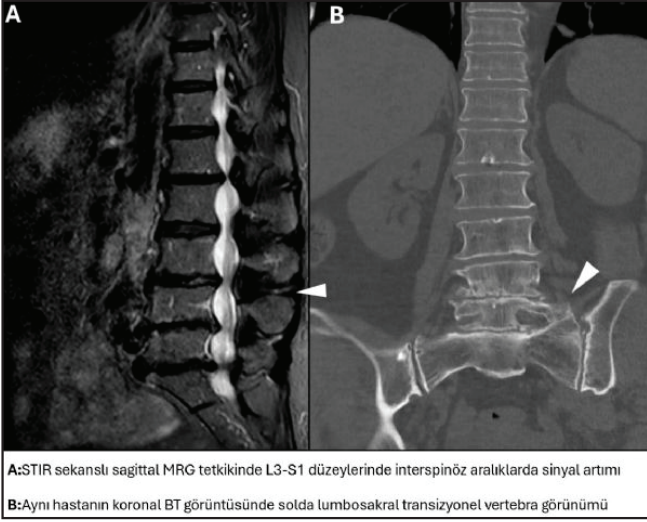
Resim 1

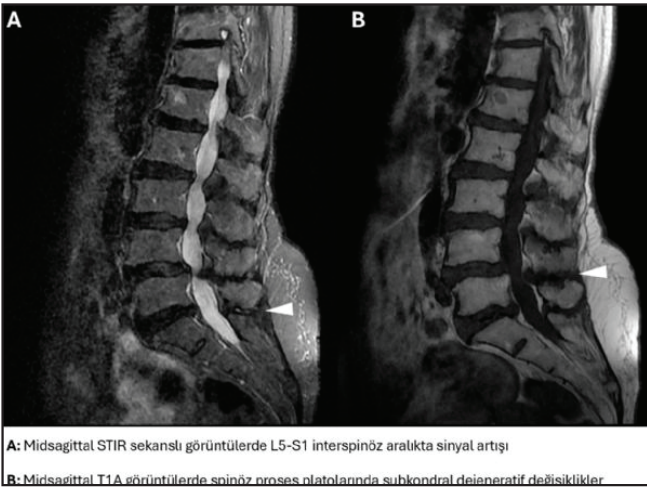
Resim 4

Resim 2

Resim 3

POSTER BİLDİRİLER

Abdominal radyoloji

PS-001

PELVİK MRG'DE NADİR BİR TANI: OHVİRA SENDROMU

Bahar Güngör Demir, Aslı Aras, Zeynep Ayvat Öcal, Ayşegül Öz Özcan, Eren İsmailoğlu, Melike Sezen

Bakırçay Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: OHVİRA sendromu (Herlyn-Werner-Wunderlich sendromu), uterus didelfis, obstrükte hemivajina ve ipsilateral renal agenezi triadı ile karakterize, kadın ürogenital sisteminin nadir görülen konjenital bir anomalisidir. Genellikle menarş sonrası dönemde obstrüksiyona bağlı gelişen hematokolpos ve buna ikincil pelvik ağrı ile klinik veren bu tabloda, semptomların non-spesifik olması tanıda gecikmelere yol açabilmektedir. Erken tanı, endometriozis ve infertilite gibi komplikasyonların önlenmesi açısından kritiktir. Bu sunumun amacı, akut pelvik ağrı ile başvuran bir olguda Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG)'nin tanısal değerini ve anatomik ayrıntıları göstermedeki rolünü vurgulamaktır.

Olgu Sunumu: Alt karın ağrısı, kusma ve şişkinlik şikayetleriyle acil servise başvuran 16 yaşındaki kadın hastanın yapılan ilk değerlendirmesinde, abdominal ultrasonografide (US) didelfik uterus, sağ tarafta hematometrokolpos ve sağ renal agenezi saptanmıştır. Tanının doğrulanması ve kompleks malformasyonun ayrıntılı değerlendirilmesi amacıyla pelvik MRG tetkiki yapılmıştır.

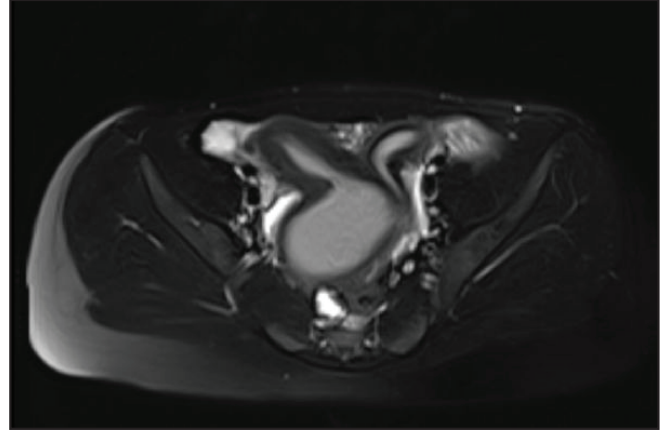
MRG incelemesinde; didelfik uterus ve sağ tarafı obstrükte kör sonlanan çift vajina izlenmiştir. Sağ hemisistemde genişlemiş uterin ve servikal kavite içerisinde T1A serilerde hiperintens, T2A serilerde ise düşük sinyalli kan ürünleri (hematokolpos) ile uyumlu görünüm saptanmıştır. Sağ servikal kanal düzeyinde 5,5 cm çapında dilatasyon izlenirken, sol uterus ve vajina normal konfigürasyonda değerlendirilmiştir. Ayrıca, sağ böbreğin izlenmediği (renal agenezi) ve sol böbrekte kompensatuar hipertrofi geliştiği doğrulanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: OHVİRA sendromu, nadir görülmesi ve düzenli adet döngüsü devam eden hastalarda obstrüksiyon bulgularının geç fark edilmesi nedeniyle tanısal zorluklar içerebilir. MRG; radyasyon içermemesi, yüksek doku çözünürlüğü ve çok düzlemli görüntüleme yeteneği ile Müllerian kanal anomalilerinin sınıflandırılmasında, komplikasyonların tespitinde ve cerrahi planlamada altın standarttır. Akut veya kronik pelvik ağrı ile başvuran adolesan kız çocuklarında, ipsilateral renal anomali eşlik ediyorsa OHVİRA sendromu mutlaka akıldan tutulmalıdır.

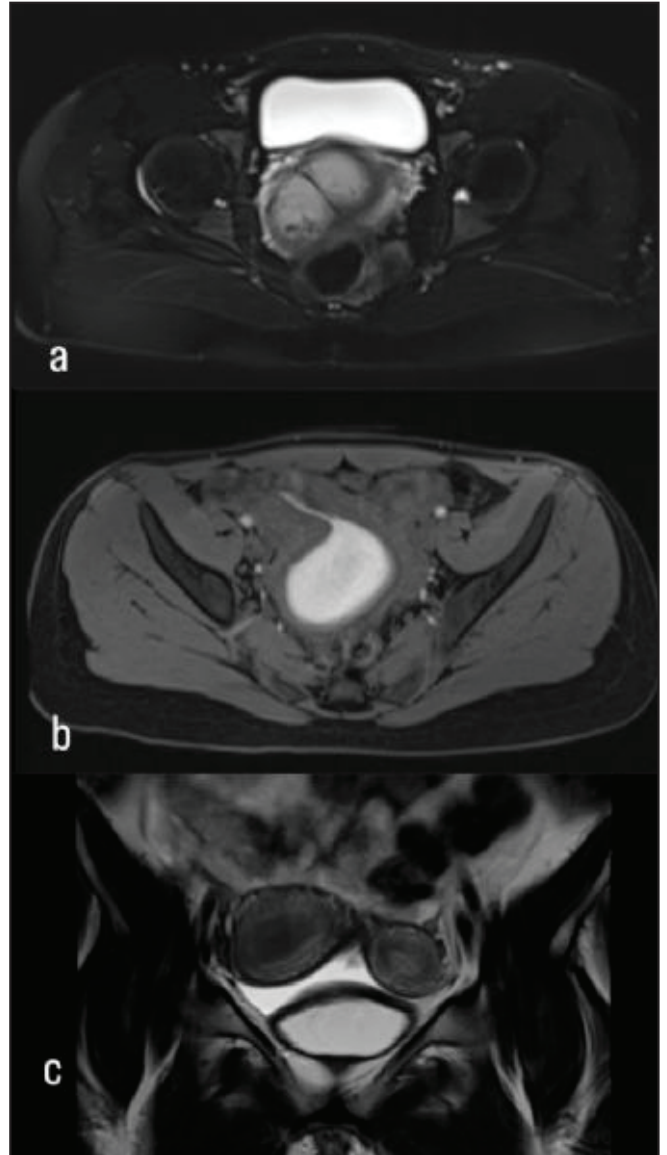
Anahtar Kelimeler: Hematokolpos, OHVİRA Sendromu, Renal Agenezi, Uterin Didelfis

Kaynaklar

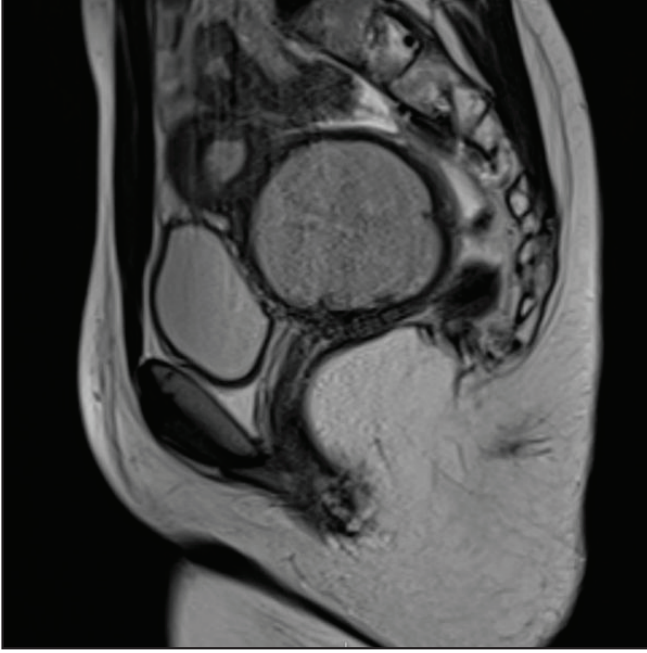
- 1- Orazi C, Lucchetti MC, Schingo PMS et al (2007) Herlyn-Werner-Wunderlich syndrome: uterus didelphys, blind hemivagina and ipsilateral renal agenesis. Sonographic and MR findings in 11 cases. *Pediatr Radiol* 37:657-665
- 2- A Mandava, RR Prabhakar, S. Smitha OHVIRA syndrome (obstructed hemivagina and ipsilateral renal anomaly) with uterus didelphys, an unusual presentation *J Pediatr Adolesc Gynecol*, 25 (2) (2012), pp. e23-e25
- 3- D Cox, BH. ChingHerlyn-Werner-Wunderlich syndrome: a rare presentation with pyocolpos *J Radiol Case Rep*, 6 (3) (2012), pp. 9-15
- 4- Wang J, Zhu L, Lang J, et al. Clinical characteristics and treatment of Herlyn-Werner-Wunderlich syndrome. *Arch Gynecol Obstet*. 2014;290(5):947-50.
- 5- Gholoum S, Puligandla PS, Hui T, Su W, Quiros E, Laberge JM: Management and outcome of patients with combined vaginal septum, bifid uterus and ipsilateral renal agenesis (Herlyn-Werner-Wunderlich syndrome. *J Pediatr Surg*. 2006, 41 (5): 987-92. 1
- 6- Kudela G, Wiernik A, Drosdzol-Cop A, Machnikowska-Sokolowska M, Gawlik A, HylaKlekot L, et al. Multiple variants of obstructed hemivagina and ipsilateral renal anomaly (OHVIRA) syndrome –One clinical center case series and the systematic review of 734 cases. *J Pediatr Urol*. 2021;17:653.e1-653.e9.
- 7- SM Khaladkar, V Kamal, A Kamal, SK. Kondapavuluri The Herlyn-Werner-Wunderlich syndrome - a case report with radiological review *Pol J Radiol*, 81 (2016), pp. 395-400
- 8- Dorais J, Milroy C, Hammoud A, et al. (2011) Conservative treatment of a Herlyn-Werner-Wunderlich mullerian anomaly variant, noncommunicating hemiuterus with gartner duct pseudocyst. *J Minim Invasive Gynecol* 18:262-266. doi:10.1016/j.jmig.2010.12.006

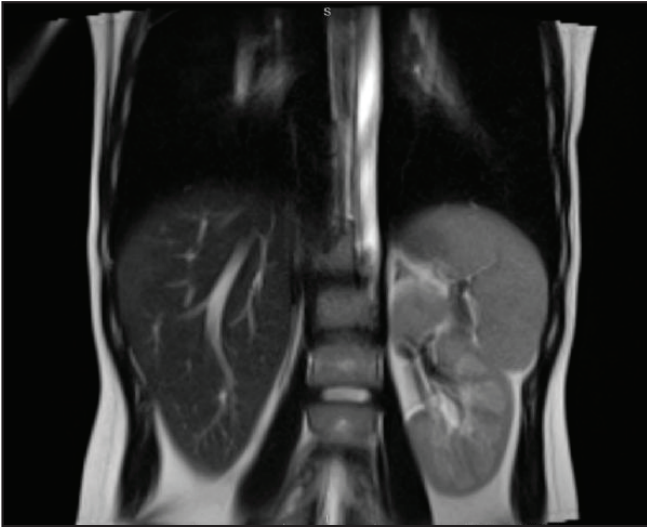
Resim 1. Uterus fundus düzeyinden birbirine bağlantılı çift uterin kavite çift servikal kavite ile devam etmekte.

Resim 2. Uterin kaviteyi dolduran Aksiyal T2A yağ baskılı incelemede düşük sinyalli (Resim a), aksiyal T1A görüntüde yüksek sinyalli (Resim b), koronal T2A görüntüde düşük sinyalli kan ürünü seçilmekte (Resim c). Ayrıca uterin didelfisi gösteren çift kavite bulgusu (Resim a,c) görülmekte olup sağ hemiuterus kör sonlanmaktadır (Resim b).

Resim 3. Kör sonlanan sağ servikal kavitede T2A düşük sinyalli kistik dilatasyon (hematokolpos) ve süperiorunda içerisinde kan ürünü bulunan normal genişlikte sol uterin kavite görülmekte.

Resim 4. T2A Koronal görüntülemelerde eşlik eden sağ renal agenezi ve eşlik eden sol böbrekte kompensatuar hipertrofi

Abdominal radyoloji

PS-002

GRANÜLOSA HÜCRELİ OVER TÜMÖRÜ KARACİĞER METASTAZI

Bahar Güngör Demir, Özge Orhan, Serkan Öner, Mehmet Hakan Pıçak, Zeynep Ayvat Öcal, Ayşegül Öz Özcan

İzmir Bakırçay Üniversitesi Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Anabilim Dalı

Amaç: Ovaryen granüloza hücreli tümörleri (GCT'ler), over seks kord-stromal tümörlerinin %70'ini ve yumurtalık malignitelerini %2-5'ini oluşturur. Düşük malignite potansiyeline rağmen geç nüklele oldukça yatkın, nadir görülen bir tümördür. Karaciğer metastazı ise son derece nadirdir ve görülme sıklığı %5-6'dır. Genellikle pelvis içinde metastazla birlikte nüks etme eğilimi yüksektir. GCT genellikle

yavaş ilerleyen bir seyir izler. Rekürrens oranı %25-30'dur ve çoğu, lokal pelvik ve abdominal yayılım şeklinde ortaya çıkar. Karaciğer metastazları primer karaciğer kanserleri ve kistik karaciğer hastalıklarıyla oldukça karışabilmektedir. Bu bildiride granüloza hücreli tümör nedeniyle ooferektomi sonrası 5. yılda kistik karaciğer metastazı ile nüks eden nadir bir olgunun radyolojik bulgularını sunmayı amaçlıyoruz.

Olgu: 7 yıl önce granüloza hücreli over tümörü nedeniyle ope- ra olan 65 yaşındaki kadın hastanın takibinde postoperatif 5. yılda ultrasonografi görüntülemelerde karaciğerde 2 adet hipoeoik nodüler lezyon saptanmıştır. Üst abdomen kontrastlı MRG'de T2A'da yüksek sinyalli, T1A'da düşük sinyalli ancak yer yer hemorajik, heterojen iç yapıda, difüzyon ağırlıklı görüntülemelerde difüzyon kısıtlanması ve difüzyon artışı gösteren heterojen alanları bulunan, IVKM sonrası periferik ve internal septal kontrastlanma gösteren multiloküle lezyonlar izlenmiştir (Resim1, 2, 3, 4). Öncelikle kist hidatik şüphesiyle takip edilmiş ancak kist hidatik hemaglutinasyon testi negatif gelmiştir. Kliniğimizde yapılan trucut biyopsinin patoloji sonucunda İnhibin ve Vimentin ile (+) pozitif boyanma izlenmiş, PanCK, CD45, CD56 ve Kalretinin ile boyanma saptanmamıştır. Seks kord stromal tümör nedeniyle dış merkezde operasyon öyküsü olduğu bilgisi bulunan hastada yapılan immünohistokimyasal çalışmada inhibin ile pozitif boyanma izlenmesi ve mevcut hücresel bulgular ile ön planda 'Granüloza Hücreli Tümör' metastazı olduğu düşünülmüştür. Hastamızın kontrol görüntülemelerinde karaciğerde subkapsüler bir- biriyle devamlılık gösteren yeni lezyonlar ile birlikte mevcut karaciğer lezyonları ve subdiyafragmatik implantlarda progresyon izlenmiştir. Kemoterapi sonrası lokal tedavisi planlanmıştır.

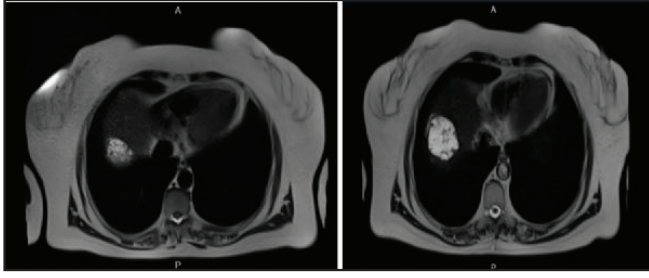
Seks kord stromal tümörleri arasında, yumurtalık granüloza hücreli tümörleri nispeten nadir görülen düşük dereceli malign neoplazmadır ve en yaygın türü temsil eder. İnhibin B ve AMH, tekrarlayan GCT'nin saptanmasında en doğru tümör belirteçleridir. Karaciğer metastatik lezyonları görüntülemelerde primer tümörün kistik ve hemorajik morfolojik özelliklerini koruma eğilimindedir. Metastatik lezyonlar primer HCC, kistadenom, komplike karaciğer kistleri veya diğer karaciğer metastazlarına çok benzeyebilir. Olgumuzda, dış raporlamada ilk olarak kist hidatik ön tanısı konulması bu tümörlerin kistik morfolojisinin ayırıcı tanındaki zorluğunu göstermektedir. Görüntüleme bulgularındaki yoğun kistik komponenti, kontrastlanma paterni, hemorajik komponentinin bulunması gibi özellikleriyle ayırıcı tanıları yapılsa da bu durumun kesin tanısı için histopatoloji gereklidir.

Sonuç: GHT olgumuzda da olduğu gibi 20 yıla kadar uzayabilen geç dönem nüks etmeleri ile karakterizedir. Nüksün yalnızca nadir metastaz yerleri olan izole kistik karaciğer metastazı, üst batında implantlar ile prezente olabileceği akıld tutulmalı ve atipik yerleşimli, kistik karaciğer kitlelerinde hastanın jinekolojik onkoloji öyküsü mutlaka sorgulanmalı GCT nüksü ön planda tutulmalıdır.

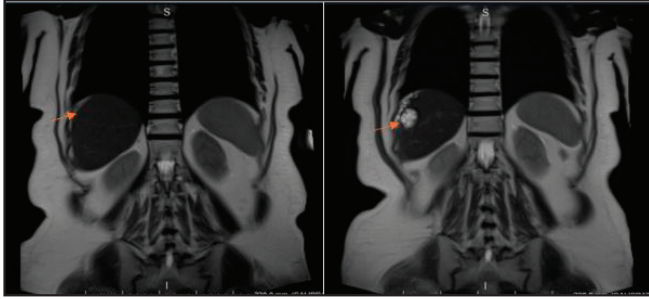
Anahtar Kelimeler: Granüloza hücreli tümör, karaciğer metastazı, seks kord stromal tümör

Kaynaklar

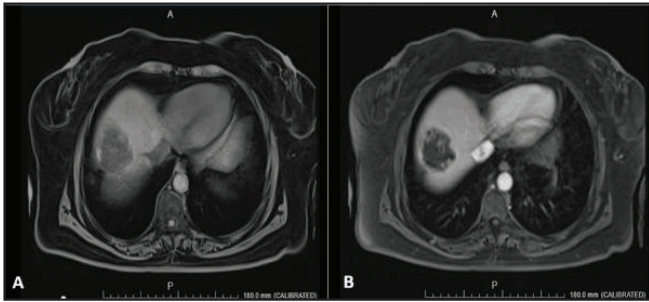
- Colombo N, Parma G, Zanagnolo V, Insinga A. Management of ovarian stromal cell tumors. J Clin Oncol. 2007. <https://doi.org/10.1200/jco.2007.11.1005>.
- Navaset. Al. Hepatic metastasis from recurrent Ovarian Granulosa Cell Tumor, Vol. 43. No. 2,(2025): Tropical Journal of Obstetrics &Gynaecology/ Published by Journal Gurus
- Torre LA, Trabert B, DeSantis CE, Miller KD, Samimi G, Runowicz CD, et al. Ovarian cancer statistics, 2018. CA Cancer J Clin. 2018;68:4.
- Yu S, Zhou X, Hou B, Tang B, Hu J, He S. Metastasis of the liver with a granulosa cell tumor of the ovary: A case report. Oncol Lett 9: 816-818, 2015.
- Alefer A, Mahajan PS, Petkar MA, Abdulmajeed HA, Khalaf H, Elmoghazy W, Elaffandi A. Late Cystic Metastasis of an Ovarian Granulosa Cell Tumor to the Liver. Cureus. 2021 Sep 17;13(9):e18051.
- Farkkila A, Koskela S, Bryk S, Alfthan H, Butzow R, Leminen A, et al. The clinical utility of serum anti-Mullerian hormone in the follow-up of ovarian adulttype granulosa cell tumors-A comparative study with inhibin B. Int J Cancer. 2015;137:7
- Longjun Zhao, Tingting Jiao, Lili zheng, Jinjiang Yan, Xiaoping Ma, Aihua Li, Xian Zhang, Yan Zhang. Liver metastasis of ovarian granulosa cell tumors: a case report and literature review, Zhao et al. BMC Women's Health (2026) 26:83 <https://doi.org/10.1186/s12905-026-04260-1>

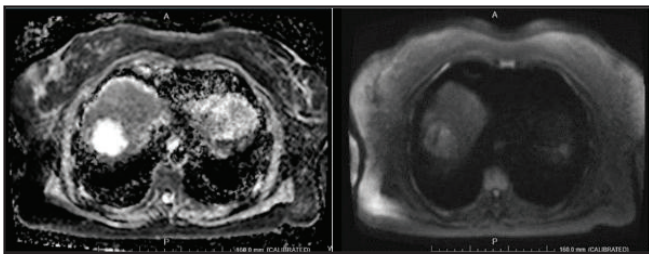
Resim 1. Aksiyel T2A görüntülemelerde takipte progresse kistik, heterojen septalı lezyon

Resim 2. Koronal T2A serilerde takipte progresse heterojen kistik subkapsüler lezyon

Resim 3. Aksiyel T1A prekontrast düşük sinyalli, periferik hemorajik komponent barındıran (A), T1A postkontrast seride heterojen septal ve periferik kontrastlanan (B) kistik metastatik lezyon

Resim 4. Subkapsüler metastatik lezyonda heterojen difüzyon artışı ve kısıtlanması gösteren alanlar

Tablo 1. Granüloza hücreli over tümörlerinin karaciğer metastazlarında ayırıcı tanı

Tanı	GCT Metastazı Benzerliği / Ayırıcı Özelliği
Kist Hidatik	Multiloküle kistik yapı benzerdir; ancak GCT'de seroloji negatiftir.
HCC (Kistik)	Hipervasküler alanlar içerebilir; ancak GCT'de AFP düzeyi normaldir.
Kistadenom	Septal kontrastlanma benzerdir; ancak GCT öyküsü ve İnhibin pozitifliği ayırt edicidir.
Hemorajik Kist	T1A'da yüksek sinyal benzerdir; ancak GCT'de solid komponent ve kontrastlanma eşlik eder.

Abdominal radyoloji

PS-003

ATYPICAL SEROUS CYSTADENOMA WITH FOCAL NEUROENDOCRINE TUMOR OF PANCREAS: IMAGING-PATHOLOGY CORRELATION OF A RARE ENTITY

Zeynep Kandemirli, Vedat Burak Kandemirli, İbrahim Halil Akkış, Şükrü Mehmet Ertürk

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Objective: We present a case of serous cystadenoma with a small area of WHO grade 1 neuroendocrine tumor in a male patient presenting as a macrocystic lesion occupying almost the entire pancreas.

Case: A 60-year-old male patient presented with abdominal pain, that had been present for three months and was a discomforting pain occurring after meals. Apart from past medical history of benign prostatic hyperplasia, hypertension, and glaucoma, medical history was unremarkable. The hemogram, biochemistry, and tumor markers were within normal limits. Subsequently, the patient underwent sonographic evaluation which revealed a mass lesion approximately 10 cm in diameter located in the upper midline of the abdomen in the pancreatic region. Further investigation with computed tomography (CT) demonstrated an oligomacrocystic lesion, originating from the pancreas, occupying almost the entire pancreas, compressing adjacent venous structures, and causing collateral vascular formations around it. The lesion also contained central calcified area. To better evaluate the nature of the described cystic lesion, magnetic resonance imaging (MRI) was performed. In some of the cystic spaces within the lesion, spontaneous hyperintensity was observed on T1-weighted images. Although the lesion's appearance, including a

central scar and accompanying calcifications, reminiscent of a serous cystadenoma, the absence of typical microcysts, the patient's sex, and the hyperintense appearance on T1-weighted series were less supportive a typical serous cystadenoma. However, serous cystadenoma remained our primary imaging diagnosis. Due to the patient's symptoms and the lesion size, the lesion was considered a premalignant entity, and surgical resection was pursued. Postoperative pathology revealed a serous cystadenoma with a small area of WHO grade 1 neuroendocrine tumor.

Conclusion: In conclusion, the main imaging feature of serous cystadenoma is a polycystic lesion with multiple small cysts, though can have atypical clinical and imaging presentation. In such atypical presentations, increased scrutiny for underlying mixed pathology is needed as demonstrated in this case of serous cystadenoma with neuroendocrine tumor presenting as macrocystic lesions in the body/tail of the pancreas with heterogenous internal architecture on MRI.

Keywords: Oligocystic, Cystic tumors, cystadenoma, Pancreatic cystic lesions

Kaynaklar

1. Abdelkader A, Hunt B, Hartley CP, Panarelli NC, Giorgadze T. Cystic Lesions of the Pancreas: Differential Diagnosis and Cytologic-Histologic Correlation. Arch Pathol Lab Med. 2020;144(1):47-61. doi:10.5858/arpa.2019-0308-RA
2. Sakorafas GH, Smyrniotis V, Reid-Lombardo KM, Sarr MG. Primary pancreatic cystic neoplasms revisited: part II. Mucinous cystic neoplasms. Surg Oncol. 2011;20(2):e93-e101. doi:10.1016/j.suronc.2010.12.003
3. Yang J, Guo X, Zhang H, et al. Differential diagnosis of pancreatic serous cystadenoma and mucinous cystadenoma: utility of textural features in combination with morphological characteristics. BMC Cancer. 2019;19(1):1223. doi:10.1186/s12885-019-6421-7
4. Ning K, Salamone A, Manos L, Lafaro KJ, Afghani E. Serous Cystadenoma: A Review on Diagnosis and Management. Journal of Clinical Medicine. 2023; 12(23):7306. doi:10.3390/jcm12237306
5. Galanis C, Zamani A, Cameron JL, Campbell KA, Lillemoe KD, Caparrelli D, et al. Resected serous cystic neoplasms of the pancreas: a review of 158 patients with recommendations for treatment. J Gastrointest Surg. 2007;11(7):820-826. doi:10.1007/s11605-007-0157-4
6. Jais B, Rebours V, Malleo G, Salvia R, Fontana M, Maggino L, et al. Serous cystic neoplasm of the pancreas: a multinational study of 2622 patients under the auspices of the International Association of Pancreatology and European Pancreatic Club (European Study Group on Cystic Tumors of the Pancreas)Gut 2016;65:305312.
7. Viscosi F, Fleres F, Mazzeo C, Vulcano I, Cucinotta E. Cystic lymphangioma of the pancreas: a hard diagnostic challenge between pancreatic cystic lesions-review of recent literature. Gland Surg. 2018;7(5):487-492. doi:10.21037/gs.2018.04.02
8. Bosman F T., Carneiro F, Hruban R. H., and Theise N. D., WHO Classification of Tumours of the Digestive System, 2010, World Health Organization.
9. Miller FH, Lopes Vendrami C, Recht HS, Wood CG, Mittal P, Keswani RN, et al. Pancreatic Cystic Lesions and Malignancy: Assessment, Guidelines, and the Field Defect. Radiographics. 2022;42(1):87-105. doi:10.1148/rg.210056
10. Vege SS, Ziring B, Jain R, Moayyedi P, Adams MA, Dorn, SD., et al. Clinical Guidelines Committee; American Gastroenterology Association. American gastroenterological association institute guideline on the diagnosis and management of asymptomatic neoplastic pancreatic cysts. Gastroenterology. 2015;148(4):819-822. doi:10.1053/j.gastro.2015.01.015
11. Warshaw AL, Compton CC, Lewandrowski K, Cardenosa G, Mueller PR. Cystic tumors of the pancreas. New clinical, radiologic, and pathologic observations in 67 patients. Ann Surg. 1990;212(4):432-445. doi:10.1097/0000658-199010000-00006
12. Compagno J, Oertel JE. Microcystic adenomas of the pancreas (glycogen-rich cystadenomas): a clinicopathologic study of 34 cases. Am J Clin Pathol. 1978;69(3):289-298. doi:10.1093/ajcp/69.1.289

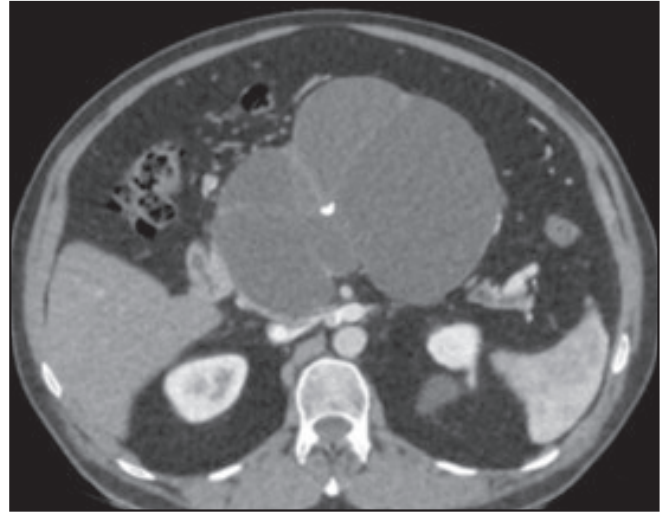

Figure 1. A centrally located oligomacrocystic lesion containing a dense focus suggestive of central scar with calcification as seen on a portal venus phase CT scan

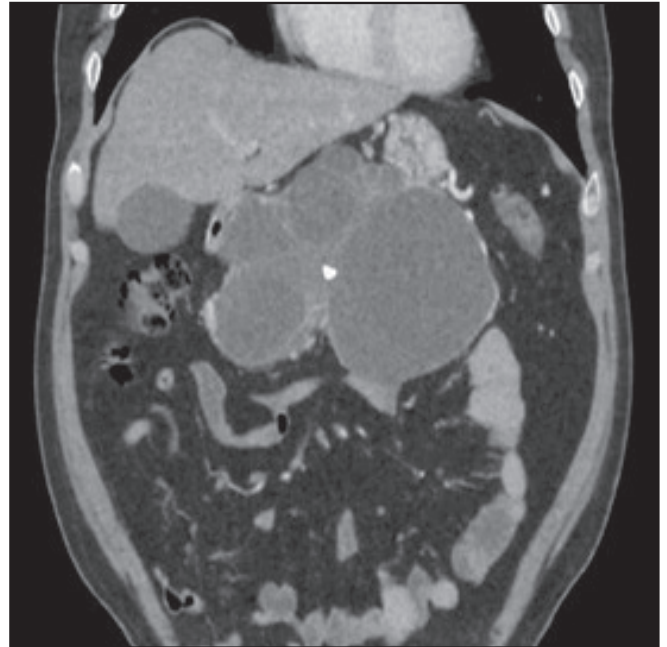

Figure 2. The cystic lesion exerts mass effect on the portal confluence, leading to the development of collateral venous structures in its vicinity. This suggests a chronic process and serves as evidence that the lesion has been growing over time.

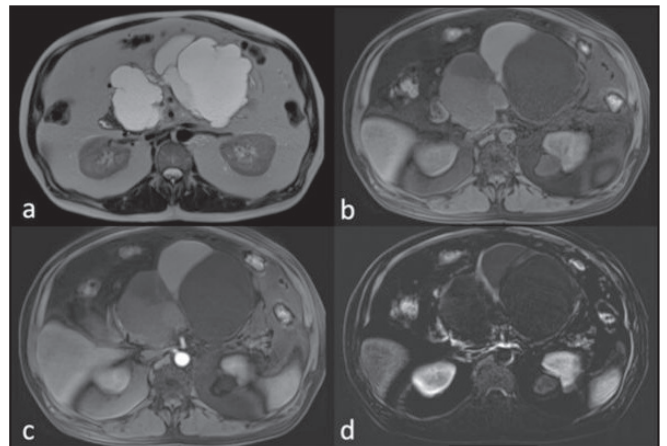

Figure 3. On T2-weighted (T2W) sequence (a), the lesion appears hyperintense, while on T1-weighted (T1W) sequence (b), some of the cystic component show spontaneous hyperintensity. Additionally, no significant intracystic enhancement is observed on subtraction images (d).

Abdominal radyoloji

PS-005

AKUT BATINDA GÖRÜNTÜLEMENİN ROLÜ: İLERİ GEBELİK HAFTASINDAKİ HASTAYA YAKLAŞIMDA MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMENİN ÖNEMİ

Sena Çelik, Berna Dirim Mete, Kemal Panç, Atilla Hikmet Çilengir, Mehmet Bilgin Eser

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Bu bildirinin amacı, akut batın ile başvuran ve fizik muayene ile klinik bulguların tanı koymada yetersiz kaldığı durumlarda, özellikle gebelikte manyetik rezonans görüntülemenin (MRG) tanı ve tedavi yönetimine katkısını değerlendirmektir.

Olgu: 27 yaşında 22 haftalık gebe hasta şiddetli sağ alt kadranda ağrısı ile acil servise başvurdu. Laboratuvar incelemelerinde lökosit:13.84x10³/µL, Hgb:10.6 g/dL, kreatinin:0.55 mg/dL, idrar dansitesi 1015, idrarda lökosit veya eritrosit negatif, amilaz:113 U/L olup karaciğer fonksiyon testleri normal sınırlarda saptandı. Klinik olarak akut apandisit ön tanısıyla tüm abdomen ultrasonografi (USG) incelenmesi istendi. Ancak ileri gebelik haftası ve mesanenin boş olması nedeniyle değerlendirme kısıtlı kaldı ve patolojik bulgu saptanamadı. Devam eden klinik şikayetler ve gebelik durumu göz önüne bulundurularak iyonizan radyasyon içermemesi nedeniyle MRG incelenmesi planlandı. Pelvik MRG’de sağ over boyutları 68x54mm ölçüldü. Ovarian stromada heterojen intensite, periferik dizilmiş foliküller saptandı. Overin santralize yerleşimli olması, fallopian tüpte girdap benzeri dönüş izlenmesi ve paraovarian alanda ve sağ alt kadranda az miktarda serbest sıvı mevcut olması torsiyon lehine düşünüldü. Hasta acil cerrahiye yönlendirildi ve tanı doğrulandı.

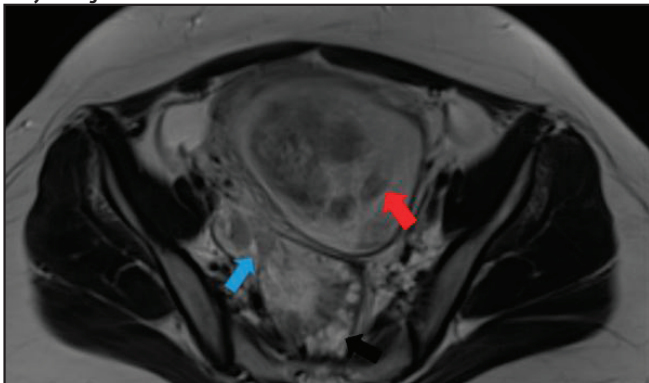
Sonuç: Akut batın değerlendirmesinde USG ilk basamak görüntüleme yöntemi olmakla birlikte, özellikle ileri gebelik haftasında anatomik ve teknik kısıtlılıklar tanısal duyarlılığı azaltabilmektedir. Bilgisayarlı tomografi (BT) hızlı görüntüleme sağlamasına rağmen iyonizan radyasyon içermesi nedeniyle gebelerde tercih edilmemektedir. Bu olgu, MRG’nin gebelikte akut batın etyolojisinin aydınlatılmasında güvenli ve yüksek tanısal doğruluğa sahip, klinik yönetimi doğrudan etkileyen kilit bir görüntüleme yöntemi olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: pelvik mrg, over torsiyonu, gebelikte akut batın

Kaynaklar

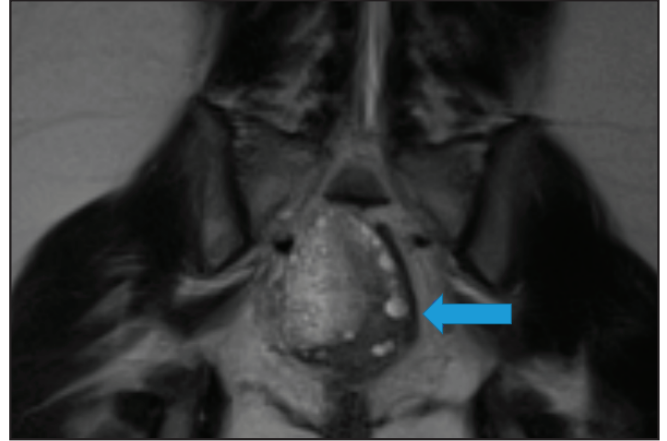
1. 2021 Mar-Apr;41(2):625-640. doi: 10.1148/rq.2021200122. Pearls and Pitfalls in Imaging of Pelvic Adnexal Torsion: Seven Tips to Tell Its Twisted Lori M Strachowski # 1, Hailey H Choi # 1, Dorothy J Shum 1, Mindy M Horrow 1 Affiliations Expand PMID: 33646910 DOI: 10.1148/rq.2021200122
2. 2021 Mar-Apr;41(2):609-624. doi: 10.1148/rq.2021200118. Epub 2021 Feb 12. Adnexal Torsion: Review of Radiologic Appearances M Taufiq Dawood 1, Mitesh Naik 1, Nishat Bharwani 1, Siham A Sudderuddin 1, Andrea G Rockall 1, Victoria R Stewart 1 Affiliations Expand PMID: 33577417 DOI: 10.1148/rq.2021200118

Aksiyal T2 ağırlıklı MRG kesiti.

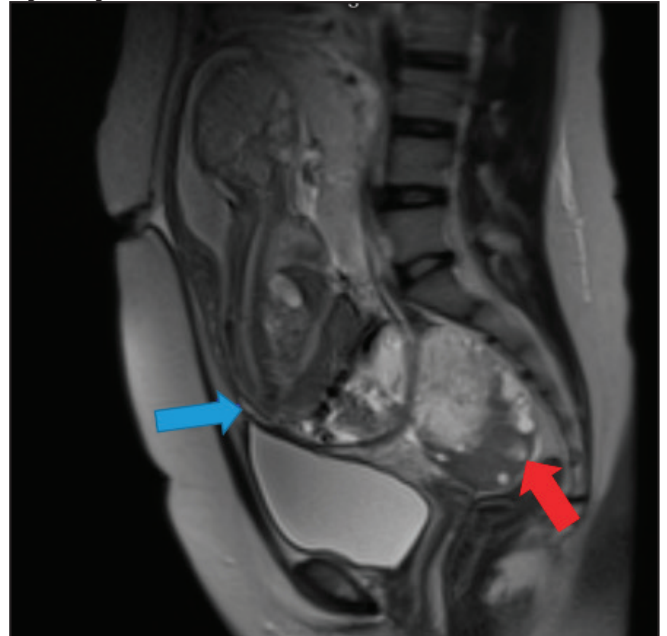
Siyah ok: periferik yerleşimli foliküller, **Mavi ok:** girdap bulgusu, **Kırmızı ok:** endometriyal kavitede amniyon kesesi içindeki fetus izlenmektedir.

Koronal T2 ağırlıklı MRG kesiti

Mavi ok: periferik yerleşimli foliküller izlenmektedir.

Sagittal T2 ağırlıklı MRG kesiti

Kırmızı ok: periferik yerleşimli foliküller, **Mavi ok:** endometriyal kavitede amniyon kesesi içindeki fetus izlenmektedir.

Abdominal radyoloji

PS-006

FASCIOLA HEPATICA ENFEKSİYONUNDA MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME BULGULARI: OLGU SUNUMU

Ömer Özberk, Zeynep Keskin

Konya Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Konya

Amaç: Hepatobiliyer fascioliasis, Fasciola hepatica adlı trematodun neden olduğu paraziter bir enfeksiyondur. Enfeksiyonun ana kaynağı su teresi ve benzeri yeşil yapraklı sebzelerdir; bu besinler üzerinde parazitin enfektif metaserkarya formu bulunur. İnsanlar tesadüfi konakçıdır. Duodenumda metaserkaryalardan larvalar serbest kalarak barsak duvarını penetre eder, karaciğere ilerler ve Glisson kapsülünü aşarak karaciğer parankimi ve safra yollarına yerleşir (1,2). Bu bildiride hepatobiliyer fascioliasis olgusunun manyetik rezonans görüntüleme (MRG) bulgularını sunmayı amaçladık.

Olgu: On sekiz yaşında kadın hasta; bulantı, kusma ve karaciğer enzim yüksekliği nedeniyle başvurdu. Yapılan ultrasonografide (USG), karaciğer sağ lobda yaklaşık 10 cm çapında hipoeoik kitle lezyonu saptandı ve malignite ön tanısı konuldu.

Manyetik rezonans görüntüleme (MRG), karaciğer sağ lobda lobüle konturlu, düzensiz sınırlı, içerisinde kistik alanlar içeren ve arteriyel fazda kontrastlanan kitle lezyonu izlendi. Malignite şüphesi nedeniyle tru-cut biyopsi yapıldı. Patolojik inceleme sonucu, Fasciola hepatica veya başka bir paraziter etyolojiye bağlı erken dönem abse ile uyumlu bulundu.

Bunun üzerine yapılan serolojik incelemelerde diğer patolojiler dışlandı ve ayrıntı tanıda fascioliasis düşünülerek kontrol MRG çekildi. Bulgular sonrasında ERCP uygulandı. Klinik, laboratuvar, MRG ve ERCP bulgularının birlikte değerlendirilmesi sonucunda hepatobiliyer fascioliasis tanısı konuldu.

Tartışma: Fasciola hepatica enfeksiyonu karaciğerde hepatik ve biliyer fazlar olmak üzere iki evrede seyrederek ve görüntüleme bulguları hastalığın evresine göre değişkenlik gösterebilir.

Erken evrede ultrasonografi bulguları genellikle nonspesifik olup fokal hipoeoik veya hiperekoik lezyonlar şeklinde izlenir. Bilgisayarlı tomografide (BT), periferik kontrast tutulumu gösteren kümelenmiş hipodens lezyonlar tanımlanır (3,4).

Manyetik rezonans görüntüleme, parankimal tutulumun değerlendirilmesinde özellikle değerlidir. Erken evrede Glisson kapsülünde T2 ağırlıklı sekanslarda sinyal artışı ve kontrast tutulumu, T2 hiperintens düzensiz sınırlı alanlar, nodüler lezyonlar ve periferik kontrastlanan odaklar izlenebilir. Geç evrede ise genişlemiş ve düzensiz safra yolları ön plana çıkar (3-5).

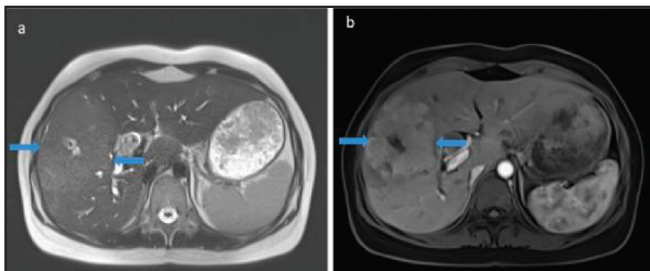
Bizim olgumuzda ilk MRG'de lobüle konturlu ve kontrastlanan kitle lezyonu izlenmekteydi (Resim 1). Kontrol MRG'de ise kistik karakterde, periferik kontrastlanan koleksiyon alanları, parankimal hiperintens nodüler odaklar ve portal alanda lenfadenomegali saptandı (Resim 2).

Sonuç: Fasciola hepatica enfeksiyonu akut kolanjit, kolesistit, subkapsüler kanama, hematoma ve karaciğer absesi gibi ciddi komplikasyonlara yol açabilir. Ayrıntı tanıda amebik karaciğer absesi, hidatik kist, piyojenik abse ve maligniteler yer almalıdır. Endemik bölgelerde klinik, laboratuvar ve görüntüleme bulguları birlikte değerlendirilerek hepatobiliyer fascioliasis mutlaka ayrıntı tanıda düşünülmelidir.

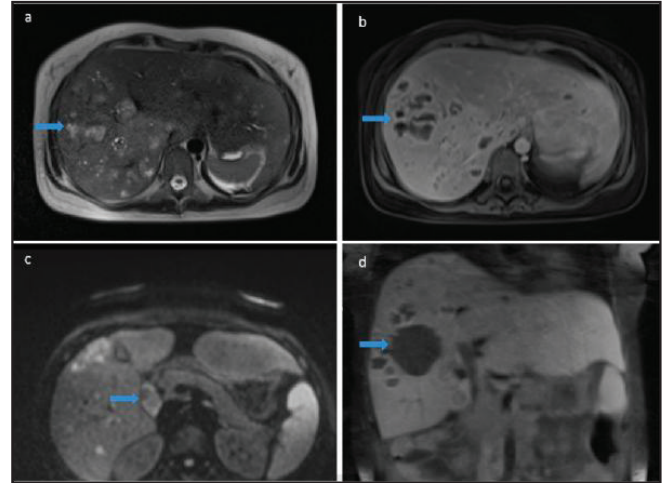
Anahtar Kelimeler: Fasciola, MRG, Karaciğer

Kaynaklar

1. Dusak A, Onur MR, Cicek M, Firat U, Ren T, Dogra VS. Radiological imaging features of Fasciola hepatica infection: a pictorial review. J Clin Imaging Sci. 2012;2:2.
2. Kabaalioglu A, Ceken K, Alimoglu E, Saba R, Cubuk M, Arslan G, et al. Hepatobiliary fascioliasis: sonographic and CT findings in 87 patients during the initial phase and long-term follow-up. AJR Am J Roentgenol. 2007;189(4):824-828.
3. Cantisani V, Cantisani C, Mortelè K, Pagliara E, D'Onofrio M, Fernandez M, et al. Diagnostic imaging in the study of human hepatobiliary fascioliasis. Radiol Med. 2010;115(1):83-92.
4. Çevikol C, Karaali K, Şenol U, Kabaalioglu A, Apaydın A, Saba R, et al. Human fascioliasis: MR imaging findings of hepatic lesions. Eur Radiol. 2003;13(1):141-148.
5. Koc Z, Uluhan S, Tokmak N. Hepatobiliary fascioliasis: imaging characteristics with a new finding. Diagn Interv Radiol. 2009;15(4):247-252.

Resim 1. Karaciğer sağ lobda (a) T2 ağırlıklı aksiyel MRG'de subkapsüler yerleşimli hiperintens lezyon. (b) Kontrastlı arteriyel faz T1 ağırlıklı görüntüde periferik kontrast tutulumu gösteren düzensiz sınırlı lezyon

Resim 2. Fasciola hepatica enfeksiyona bağlı multiple parankimal lezyonlar (a) T2 ağırlıklı aksiyel MRG'de sağ hepatik lobda heterojen sinyal intensitesine sahip nodüler lezyonlar (ok). (b) Kontrastlı T1 ağırlıklı görüntüde periferik kontrast tutulumu gösteren kümelenmiş lezyonlar izlenmektedir (ok). (c) Difüzyon ağırlıklı görüntüde lenf adenomegali (ok). (d) Koronal planda karaciğer sağ lobda düzensiz sınırlı, kistik-nekrotik komponent içeren dominant lezyon izlenmektedir (ok).

Abdominal radyoloji

PS-007

SAFRA KESESİ AGENEZİSİ: BİLİYER SİSTEMİN NADİR BİR ANOMALİSİ

Celal Tuncel, Cemre Özenbaş

Izmir Tınaztepe Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Safra kesesi agenezisi, embriyogenezin 4.-7. haftalarında sistik tomurcuğun gelişiminde veya kanalizasyonundaki aksamalar sonucu ortaya çıkmaktadır. Toplumdaki sıklığı yüz binde 10-65 arasında olup kadınlarda üç kat daha fazla görülmektedir [1]. Kontrakte safra kesesi ve cerrahi geçmişin alınmadığı durumlarda kolesistektomi ile karışabilmektedir. Vakaların çoğunluğu ileri yaşlara kadar asemptomatik olmakla birlikte, yaklaşık dörtte birinde biliyer kolik benzeri semptomlara neden olmaktadır [2]. Bu hastalarda yapılan ultrasonografik incelemelerde safra kesesi lojunda izlenen bağırsak segmentleri taşlı kolesistit görünümü ile karışabilmekte ve bu durum semptomatik hastalarda gereksiz cerrahiye neden olmaktadır [3]. Bu olgu sunumunda karında şişlik ve ağrı şikayetleri ile başvurup safra kesesi agenezisi tanısı alan genç erkek hastanın görüntüleme bulgularının sunulması amaçlanmaktadır.

Olgu: 29 yaşında erkek hasta 1 haftadır devam eden karında şişlik, yanma, ağrı şikayetleri ile başvurdu. Tıbbi geçmişinde bilinen bir hastalığı veya geçirmiş olduğu bir operasyon yoktu. Laboratuvar değerlerinde ılımlı ALT yüksekliği bulunan hastada yapılan ultrasonografik incelemede karaciğer uzun aks boyutu 180 mm olarak ölçülmüş olup parankim ekojenitesi evre 1 hepatosteatoz ile uyumlu artmıştı. Safra kesesi lojunda çevre dokudan ayırt edilemedi (Resim 1). Olası kontraksiyon ya da kronik taşlı kolesistit açısından MRCP önerildi. Safra kesesi ve yollarının yapısını değerlendirmek amacıyla yapılan MRCP incelemesinde safra kesesi izlenmedi (Resim 2 ve 3). Operasyon öyküsü bulunmayan hastaya safra kesesi agenezisi tanısıyla kondu.

Sonuç: Safra kesesi agenezisi tanısı klinik özgülüğün düşük olması nedeniyle %35 oranda intraoperatif tanı alan bir durumdur [2]. Ultrasonografik inceleme kolelitiazis için yüksek duyarlılığa sahip olsa da, safra kesesi agenezisi durumunda safra kesesi lojuna giren subhepatik periton kıvrımları, kontrakte bir safra kesesi olarak yorumlanabilir, yine aynı lojdaki bağırsak ansları taşlı bir kolesistiti taklit edebilir [3].

Abdominal radyoloji

PS-009

ALVEOLAR EKİNOKOKKOZ: KARACİĞERDE MALİGNİTEYİ TAKLİT EDEN NADİR BİR OLGU

Ömer Özberk, İsa Deniz

Konya şehir hastanesi, Radyoloji bölümü, Konya

Amaç: Alveolar ekinokokkoz, Echinococcus multilocularis enfeksiyonu sonucu gelişen, infiltratif büyüme paterni gösteren ve malign neoplazmları taklit edebilen ciddi bir paraziter hastalıktır. Özellikle Orta Avrupa, Asya ve Türkiye gibi endemik bölgelerde görülmekte olup, karaciğerin infiltratif kitle lezyonlarında önemli bir ayırıcı tanı oluşturmaktadır (1,5). Radyolojik olarak malign tümörleri taklit edebilmesi tanısal gecikmelere yol açabilmektedir (1). Bu bildiride, görüntüleme bulguları ile alveolar ekinokokkoz tanısı konulan bir olgunun sunulması ve radyolojik özelliklerin literatür ışığında değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Olgu: 44 yaşında kadın hasta sağ üst kadranda ağrısı şikâyeti ile başvurdu. Ultrasonografide karaciğer sağ lobda yaklaşık 8x5 cm boyutunda, hiperekoik solid görünümlü lezyon izlendi; ön tanıda hemanjom ve düşük olasılıkla malignite düşünüldü.

Kontrastlı abdomen bilgisayarlı tomografisinde karaciğer sağ lob segment 7'de düzensiz sınırlı, nekrotik alanlar ve kalsifikasyon içeren, belirgin kontrast tutulumu göstermeyen kitle lezyonu saptandı ve malignite açısından ileri inceleme önerildi.

Dinamik karaciğer manyetik rezonans görüntülemesinde (MRG) segment 7'de yaklaşık 8x6 cm boyutunda, T1 ağırlıklı görüntülerde izo-hipointens, T2 ağırlıklı görüntülerde heterojen hiperintens, düzensiz konturlu ve multiveziküler yapı içeren kitle lezyonu izlendi. Lezyon periferik kontrastlanma gösterirken santral alanlarda belirgin kontrast tutulumu izlenmedi.

Serolojik incelemelerde ekinokok antikor pozitif saptanması üzerine klinik, serolojik ve radyolojik bulgular birlikte değerlendirilerek alveolar ekinokokkoz tanısı konuldu.

Tartışma: Alveolar ekinokokkoz, invaziv büyüme paterni nedeniyle sıklıkla malign karaciğer tümörlerini taklit eden ciddi bir enfeksiyöz hastalıktır (1,2). Klinik seyri genellikle yavaş ve sinsi olup, erken dönemde özgül semptomların olmaması tanının gecikmesine yol açabilmektedir (2). Ultrasonografi heterojen ve infiltratif lezyonları gösterirken, bilgisayarlı tomografi özellikle kalsifikasyonların ve nekrotik alanların değerlendirilmesinde üstündür (1,3). Kantarcı ve ark., BT'de periferik kalsifikasyonların alveolar ekinokokkoz için karakteristik olduğunu bildirmiştir (1).

Manyetik rezonans görüntüleme, lezyonun multiveziküler yapısının ortaya konması, kistik ve fibrotik bileşenlerin ayrımı ve komşu dokulara invazyonun değerlendirilmesi açısından en değerli modalite olarak kabul edilmektedir (1,4). T2 ağırlıklı görüntülerde heterojen hiperintens sinyal özellikleri ve kontrastlı serilerde periferik fibroinflatuar kontrastlanma izlenmesi alveolar ekinokokkoz lehine değerlendirilmektedir (1).

Ayırıcı tanıda kistadenom, kistadenokarsinom, intrahepatik kolanjokarsinom, hepatoselüler karsinom ve metastazlar yer almakta olup, özellikle endemik bölgelerde serolojik testler ve epidemiyolojik öykünün tanısal sürece dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır (5). Sunulan olgu, alveolar ekinokokkzun maligniteyi taklit edebilen doğasını ve görüntüleme yöntemlerinin tanıdaki kritik rolünü göstermektedir (1,3).

Sonuç: Türkiye gibi endemik bölgelerde infiltratif ve atipik karaciğer kitleleri değerlendirilirken alveolar ekinokokkoz mutlaka ayırıcı tanıda düşünülmelidir. Erken tanı, uygun tedavi planlaması ve prognoz açısından kritik öneme sahiptir. Bu olgu, literatürde tanımlanan tipik radyolojik özelliklerle uyumlu olup görüntüleme yöntemlerinin tanısal değerini desteklemektedir (1,5).

Anahtar Kelimeler: Alveolar ekinokokkoz, karaciğer, manyetik rezonans görüntüleme

MRCP, non-invaziv olması ve safra yollarının ayrıntılı değerlendirilmesine olanak sağlaması nedeniyle safra kesesi agenezisi tanısı için en ideal yöntemdir [4]. Eğer tanı intraoperatif olarak konulursa, olası ektopik safra kesesinin olabileceği bölgelerin görüntülenmesi ve dışlanması için MRCP önerilmektedir [2].

Sonuç olarak, biliyer kolik tarzı semptomları olan ve ultrasonografide net bir şekilde safra kesesi ayırt edilemeyen vakalarda safra kesesi agenezisi akla gelmelidir. Olası bir cerrahi müdahale öncesi MRCP yöntemiyle gereksiz komplikasyonlardan kaçınılabilir.

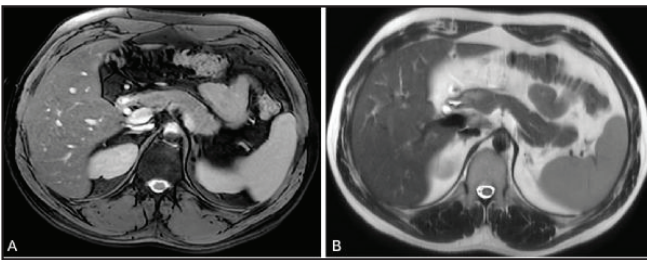
Anahtar Kelimeler: Biliyer sistem, konjenital anomaliler, safra kesesi agenezisi

Kaynaklar

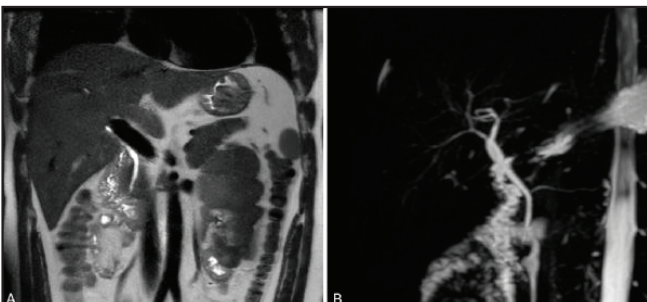
- 1.Kasi PM, Ramirez R, Rogal SS, et al. Gallbladder agenesis. Case Rep Gastroenterol. 2011;5(3):654-62. doi: 10.1159/000334988.
2. Malde S. Gallbladder agenesis diagnosed intra-operatively: a case report. J Med Case Rep. 2010 Aug 23;4:285. doi: 10.1186/1752-1947-4-285.
3. Cinalli M, Di Russo S, Panaccio P, et al. A Case Report on Gallbladder Agenesis: Not a Novelty but Still a Laparoscopic Surprise. Cureus. 2021;13(12):e20401. Published 2021 Dec 14. doi:10.7759/cureus.20401
4. Joseph JS, Ramesh V, Allaham KK, Ilangoan G, Khan MA. Gallbladder agenesis mimicking chronic cholecystitis in a young woman. Cureus 2021;13:e18222. doi: 10.7759/cureus.18222

Resim 1. Abdominal ultrasonografi incelemesinde safra kesesi lojunda kontrakte safra kesesi veya kronik taşı kolesistiti ile karışabilecek bağırsak anslarına ait hava ekojeniteleri gösterilmiştir.

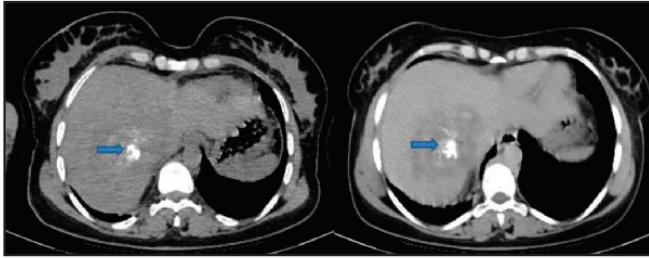
Resim 2. Aksiyel planda elde olunan MRG incelemesinde, FIESTA (A) ve T2A (B) sekanslarda safra kesesi izlenmemiştir.

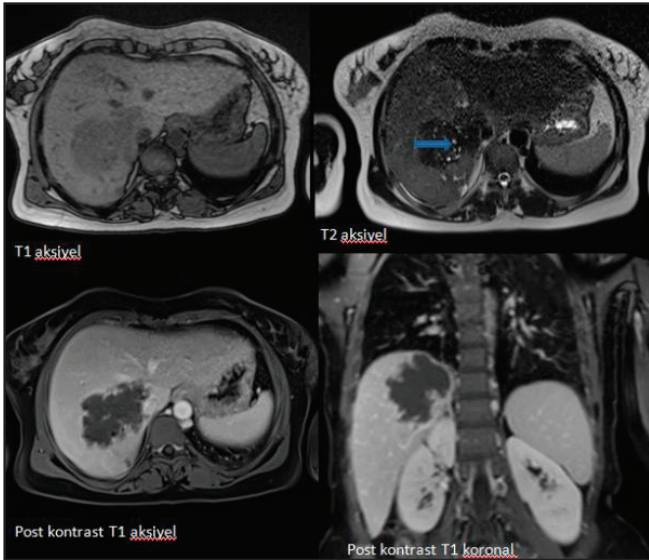
Resim 3. Koronal T2A ve 3D MIP MRCP görüntülerinde intrahepatik ve ekstrahepatik safra yolları normal görünümde olup safra kesesi izlenmemiştir.

Kaynaklar

1. Kantarcı M, Bayraktutan U, Karabulut N, et al. Alveolar echinococcosis: Radiologic findings. *Diagn Interv Radiol.* 2012;18(3):273-279.
2. Brunetti E, Kern P, Vuitton DA; Writing Panel for the WHO-IWGE. Expert consensus for the diagnosis and treatment of cystic and alveolar echinococcosis. *Acta Trop.* 2010;114(1):1-16.
3. Bresson-Hadni S, Delabrousse E, Blagosklonov O, et al. Imaging aspects and non-surgical interventional treatment in human alveolar echinococcosis. *Parasitol Int.* 2000;49(2):123-138.
4. Reuter S, Buck A, Manfras B, et al. Structured treatment interruption in patients with alveolar echinococcosis. *Hepatology.* 2001;34(3):534-542.
5. Kern P, Menezes da Silva A, Akhan O, et al. The echinococcoses: Diagnosis, clinical management and burden of disease. *Adv Parasitol.* 2017;96:259-369.

Resim A. Prekontrast ve post kontrast BT'de kalsifikasyon (ok)

Resim B. MRG'de karaciğer sağ lobda düzensiz sınırlı kitle lezyonu. Multiveziküller (ok)

Abdominal radyoloji

PS-010

ÜLSERATİF KOLİT TANILI HASTADA SİROZA İLERLEYEN PRİMER SKLEROZAN KOLANJİT OLGUSU

Sevda Coşkun, Sinan Çakır, Özkan Özen

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Primer sklerozan kolanjit (PSK), intra ve ekstrahepatik safra kanallarını etkileyen, ilerleyici seyirli ve karaciğer yetmezliğine yol açabilen nadir kronik inflamatuvar bir hastalıktır. Karaciğer yetmezliğine ek olarak kolanjiyokarsinom riskini de artırmaktadır. PSK'nin erkeklerde daha sık görüldüğü (2:1) ve genellikle 15-35 yaş aralığında bimodal yaş dağılımına sahip olduğu bildirilmiştir. Hastalık nadir görülmekte olup insidansı 100.000'de yaklaşık 0,6 olarak rapor edilmiştir[1,2].

PSK'nin etiopatogenezinde genetik yatkınlık ve çevresel tetikleyicilerin birlikte rol oynadığı düşünülmektedir[3]. Gastrointestinal sis-

tem ve özellikle inflamatuvar bağırsak hastalıkları (İBH) ile olan ilişkisi dikkat çekicidir[4]. Süregelen inflamasyon ve süperenfeksiyonlara sekonder gelişen tkayıcı fibrozis sonucunda biliyer siroz meydana gelebilmektedir[5].

PSK'nin en sık ilişkili olduğu hastalık grubu inflamatuvar bağırsak hastalıkları olup olguların yaklaşık %80'inde eşlik ettiği bildirilmektedir[2].

PSK'li hastaların yaklaşık %40'ı tanı anında asemptomatik [7,8], olabirle de, çoğu hasta kolestatik semptomları ile başvurmaktadır. Karaciğer fonksiyon testleri tanı sürecinde yardımcı olmakla birlikte PSK'ye özgü spesifik bir laboratuvar belirteci bulunmadığından görüntüleme yöntemleri tanıda temel rol oynamaktadır.

Tanıda manyetik rezonans görüntüleme (MRG) ve manyetik rezonans kolanjiyopankreatografi (MRCP) ön planda olup, gerekli durumlarda endoskopik retrograd kolanjiyopankreatografi (ERCP) kullanılabilir.

Bu olgu sunumumuzda, ülseratif kolit tanılı bir hastada izlem sürecinde gelişen PSK ve sirozun görüntüleme bulgularını paylaşmayı amaçlamaktayız.

Olgu: Dış merkez tanılı ülseratif kolit nedeniyle rektumdan operasyon öyküsü ve karaciğer biyopsi sonucunda primer biliyer siroz şüphesi bulunan 68 yaş kadın hastanın 2021 yılında çekilen kontrastlı abdomen BT ve MRCP bulgularında; karaciğer konturlarında hafif lobülasyon, perihepatik ve perisplenik alanda hafif sıvı mevcut olup intra ve ekstra hepatik safra yolları normal olarak değerlendirildi (Resim 1,4).

Hasta takiplerine devam etmemiş olup 2025 yılında halsizlik, ishal ve sarılık şikayetleri nedeniyle genel cerrahi polikliniğine başvurdu. Laboratuvar incelemesinde karaciğer fonksiyon testlerinde artış izlenen hastaya yapılan kontrastlı abdomen BT (Resim 2) ve MRCP (Resim 3,4) görüntülerinde karaciğer siroz bulgularında progresyon ve segmental intrahepatik safra kanallarında yer yer darlık ve boncuk şeklinde milimetrik kistik dilatasyon, intrahepatik safra yollarında duvar kalınlaşmasını ve hafif duvar kontrastlanmasını, splenomegali izlenmektedir. Hastaya ülseratif kolit ve primer biliyer siroz zemininde primer sklerozan kolanjit tanısı koyuldu. Hastanın tedavi ve takibi devam etmektedir.

Sonuç: Primer sklerozan kolanjit (PSK), ülseratif kolit (ÜK) ile sık ilişkili, ilerleyici seyirli bir hepatobiliyer hastalıktır ve zaman içerisinde biliyer siroz ve karaciğer yetmezliğine ilerleyebilmektedir. PSK genellikle yavaş progresyon gösterse de bazı olgularda kısa sürede ciddi komplikasyonlara yol açabilir. Olgumuzda ÜK tanısından yaklaşık 5 yıl sonra PSK gelişimi ve siroz progresyonu izlenmiş olup, ÜK hastalarında hepatobiliyer tutulumun erken dönemde değerlendirilmesinin önemini ortaya koymaktadır. Asemptomatik seyir gösterebileceğinden kolestatik enzim yüksekliği saptanan hastalarda MRCP ile erken tanı ve yakın izlem prognoz açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: PSK, Ülseratif Kolit, Siroz

Kaynaklar

1. Boonstra KB, Weersma RK, van Erpecum KJ, Rauws EA, Spanier BW, Poen AC ve diğerleri; EpiPSCPCB Çalışma Grubu. Primer sklerozan kolanjitin popülasyon bazlı epidemiyolojisi, malignite riski ve sonuçları. *Hepatoloji* 2013;58:2045-2055. [DOI] [PubMed] [Google Scholar]
2. Mehta TI, Weissman S, Fung BM, Sotiriadis J, Lindor KD, Tabibian JH. Primer sklerozan kolanjitin küresel insidansı, prevalansı ve özellikleri: Sistematik bir inceleme ve meta-analiz. *Liver Int.* 2021;41(10):2418-26. [DOI] [PubMed] [Google Scholar]
3. Jiang X, Karlens TH. Primer sklerozan kolanjitin genetiği ve patofizyolojik etkileri. *Nat Rev Gastroenterol Hepatol.* 2017;14(5):279-95. [DOI] [PubMed] [Google Scholar]
4. Sabino J, Vieira-Silva S, Machiels K ve diğerleri. Primer sklerozan kolanjit, inflamatuvar bağırsak hastalığından bağımsız bağırsak disbiyozu ile karakterizedir. *Gut* 2016; 65: 1681-89. [DOI] [PMC ücretsiz makale] [PubMed] [Google Scholar]
5. Rudolph G, Gotthardt D, Kloters-Plachky P, Kulaksiz H, Rost D, Stiehl A. Primer sklerozan kolanjite baskın safra kanalı darlıklarının ve safra yolu enfeksiyonlarının sonuç üzerindeki etkisi. *J Hepatol* 2009; 51: 149-55. [DOI] [PubMed] [Google Scholar]
6. Mells GF, Kaser A & Karlens TH Genom çapında ilişkilendirme çalışmalarıyla otoimmün karaciğer hastalıklarına dair yeni bilgiler. *J. Autoimmun.* 46, 41-54 (2013). [DOI] [PubMed] [Google Scholar]

Abdominal radyoloji

PS-011

**DENİZ ŞAKAYIĞI (SEA ANEMONE) GÖRÜNÜMÜ:
SERÖZ KOMPONENT İÇEREN BORDERLINE
TÜMÖRLERDE RADYOLOJİK BİR İŞARET**

Laman Huseynzade, Selman Özkan, Ezgi Güler, Aziz Anıl Tan

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Overin epitelial tümörleri benign, borderline ve malign alt tiplere ayrılır. Bu alt tiplerde sınıflanan epitelial over tümörlerinin spesifik alt grupları; seröz, müsinöz, serömüsinöz, endometrioid, şeffaf hücreli, Brenner ve farklılaşmamış (andiferansiye) tümörlerdir. Özellikle manyetik rezonans görüntüleme (MRG) tanımlanan deniz şakayığı (sea anemone) işareti, literatürde seröz epitelial komponent içeren borderline tümörlerde (seröz ve serömüsinöz borderline alt tiplerinde) tariflenmiş olup preoperatif tanıda yol gösterici bir bulgudur. Bu olgu sunumunda serömüsinöz borderline over tümörü tanısı alan bir hasta üzerinden, görüntüleme bulguları, ayırıcı tanı ve yönetim stratejileri literatür eşliğinde tartışılacaktır.

Olgu: Otuz dört yaşında, ek hastalığı bulunmayan kadın hasta karın ağrısı şikâyetiyle merkezimize başvurdu. Fizik muayene doğaldı. Bilgisayarlı tomografi (BT) değerlendirmesinde bilateral adneksal lezyon tespit edildi (Resim 1). BT’de lezyonların iç natürü hakkında sınırlı yorum yapılabildiğinden pelvik MRG yapıldı. Pre- ve postkontrast sekanslarda, adneksal kökenli olduğu düşünülün; sağda 6×4×4 cm, solda 2,3×1,4×1,6 cm boyutlarında overi çevreleyen, santrale doğru dallanan papiller uzanımlar içeren kistik lezyonlar izlendi (resim 2). Papiller komponentler T2 ağırlıklı sekanslarda hipointens olup myometriuma göre daha az kontrastlanma göstermekteydi (Resim 3). Makroskopik olarak deniz şakayığı görünümü oluşturan bu ekzofitik papiller yapılar nedeniyle ayırıcı tanıda öncelikle seröz yüzeysel papiller ve serömüsinöz borderline tümör düşünüldü. Radyolojik olarak lezyon O-RADS 4 kategorisinde yer almakta idi.

Serum CA-125 düzeyi 81 U/mL idi (normal değer <35 U/mL). Diğer tümör belirteçleri normaldi. Hasta elektif evreleme laparotomisine alındı. Operasyonda bilateral adneksal, polipoid kitleler saptandı ve bilateral salpingo-ooforektomi ile periton ve omental biyopsiler uygulandı. Makroskopik incelemede over yüzeyini saran yaprak benzeri papiller proliferasyon izlendi. Histopatolojik değerlendirmede her iki overde serömüsinöz tipte borderline tümör saptandı; sağ tarafta mikroiinvazyon şüphesi mevcuttu. Omentumda malignite izlenmedi. Postoperatif süreç sorunsuz geçti, hasta 6. günde taburcu edildi. İki aylık takipte nüks saptanmadı ve adjuvan tedavi planlanmadı.

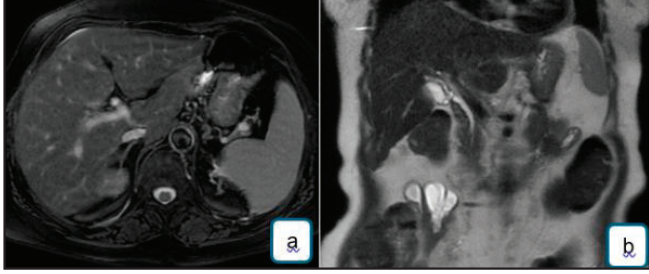
Sonuç: Seröz ve serömüsinöz borderline over tümörleri, yüksek dereceli over tümörlerine göre daha erken yaşlarda görülen ve prognozu çok daha iyi olan lezyonlardır. Ayırıcı tanıda yüksek dereceli seröz karsinomlar yer almakta olup CA-125 yüksekliği borderline-malign ayırımında güvenilir değildir. Deniz şakayığı görünümü literatürde seröz komponent içeren borderline tümörlere özgü tanımlanan bir bulgudur. Bu spesifik işaretin tanınması, lezyonun yüksek dereceli seröz karsinomlardan ayırt edilmesinde önemli rol oynar. Seröz komponent içeren borderline tümörlerde fertilitte koruyucu cerrahi uygun hastalarda düşünülebilir. Bu hastalarda radyolojik bulguların doğru yorumlanması ve preoperatif borderline tümör olasılığının düşünülmesi, cerrahi planlamayı optimize etmeye ve seçilmiş vakalarda gereksiz agresif tedaviden kaçınmaya olanak sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Over seröz borderline tümör, sea anemone işareti, MRG

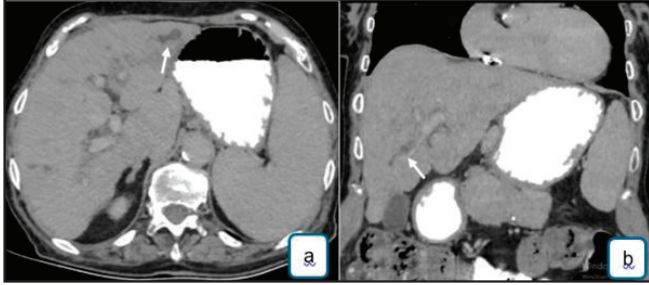
Kaynaklar

1. Yuruk YY, Sahin H. I saw the “sea anemone” sign: Puffy face of borderline ovarian tumors. Clinical Imaging. 2024;111:110151. doi:10.1016/j.clinimag.2024.110151.
2. Arslan Sarıkaya S, Akata D. Over tümörlerinde görüntüleme. Türk Radyoloji Seminerleri.2024;12(2):291-314. doi:10.4274/trs.2024.24156.
3. Flicek KT, VanBuren W, Dudlak K, et al. Borderline epithelial ovarian tumors: what the radiologist should know. Abdom Radiol (NY). 2021;46(6):2350-2366.

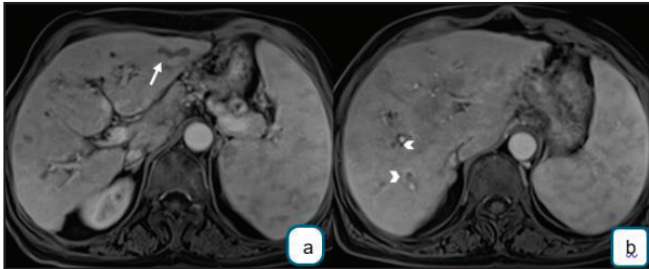
7. Gochanour E, Jayasekera C, Kowdley K. Primer Sklerozan Kolanjit: Epidemiyoloji, Genetik, Tanı ve Güncel Tedavi. Clin Liver Dis (Hoboken). 2020;15(3):125–8. [DOI] [PMC ücretsiz makale] [PubMed] [Google Scholar]
8. Trivedi PJ, Bowlus CL, Yimam KK, Razavi H, Estes C. Primer Sklerozan Kolanjitin Epidemiyolojisi, Doğal Seyri ve Sonuçları: Popülasyon Bazlı Çalışmaların Sistemik Bir İncelemesi. Clin Gastroenterol Hepatol. 10.1016/j.cgh.2021.08.039 [DOI] [PubMed] [Google Scholar]

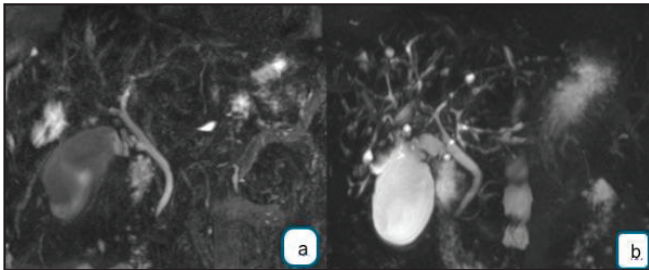
Resim 1. 2021 tarihli aksiyel (a), koronal (b) T2A MRG görüntüleri; karaciğer konturlarında hafif lobülasyon, perihepatik ve perisplenik alanda hafif sıvama tarzı sıvı sinyalleri izlenmektedir.

Resim 2. 2025 tarihli portal faz BT; aksiyel (a) ve koronal (b) görüntüleri, intrahepatik safra yolları traselerinde milimetrik çaplı fokal kistik dilatasyonlar izlendi (ok). Karaciğer konturlarında lobülasyon ve splenomegali eşlik etmektedir.

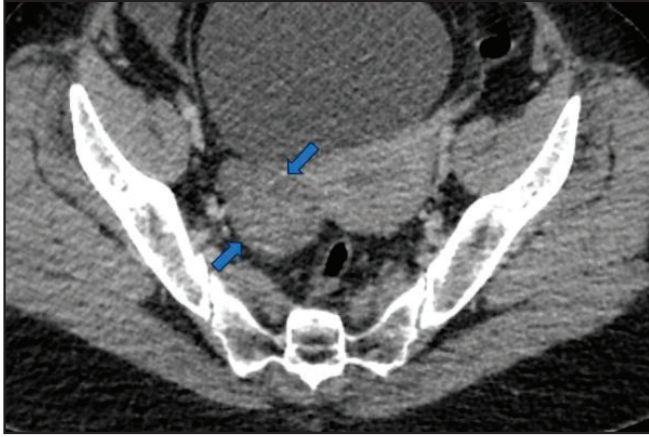

Resim 3. 2025 tarihli aksiyel (a), (b) +C T1A MRG görüntüleri; (a) intrahepatik safra yolları traselerinde milimetrik çaplı fokal kistik dilatasyonlar (ok) ve (b) intrahepatik safra yollarında duvar kalınlaşmasını ve hafif duvar kontrastlanmasını (ok başları), splenomegali izlenmektedir.

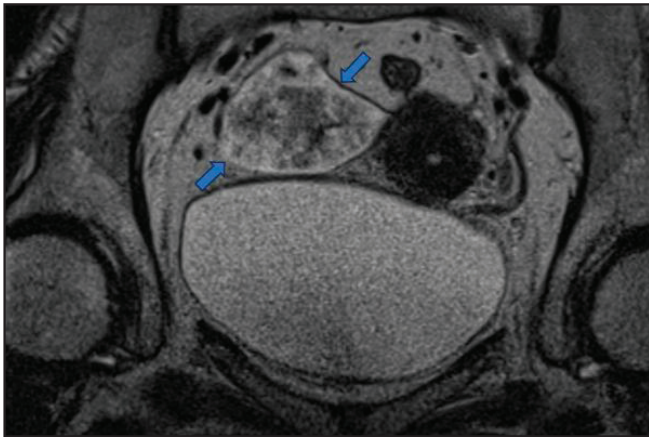

Resim 4. 2021(a) ve 2025(b) tarihli MRCP reformat görüntüleri karşılaştırıldığında; yıllar içinde progresse olan segmental intrahepatik safra kanallarında yer yer darlık ve boncuk şeklinde milimetrik kistik dilatasyon dikkati çekmektedir.

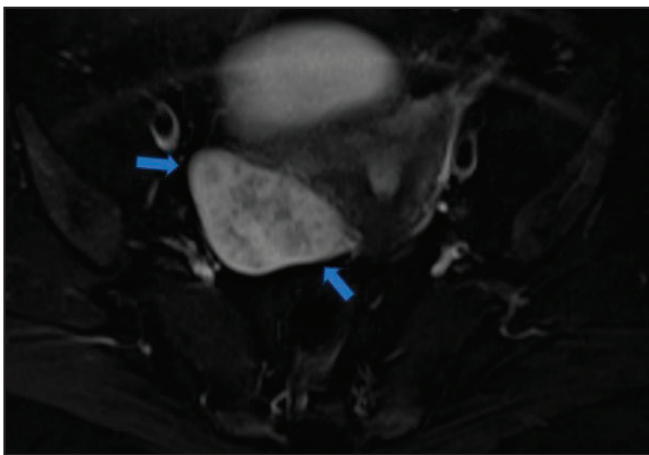
4. Sadowski EA , Thomassin-Naggara I , Rockall A , Maturen KE , Forstner R , Jha P ve diğerleri. O-RADS MRI risk sınıflandırma sistemi: ACR O-RADS komitesinden adneksiyal lezyonların değerlendirilmesi için kılavuz. Radyoloji . 2022; 303 : 35 - 47 .
5. Park SB , Kim MJ , Lee KH , Ko Y. Yumurtalık seröz yüzey papiller sınır tümörü: Klinikopatolojik korelasyon ile karakteristik görüntüleme özellikleri. Br J Radiol. 2018; 91 : 20170689 .

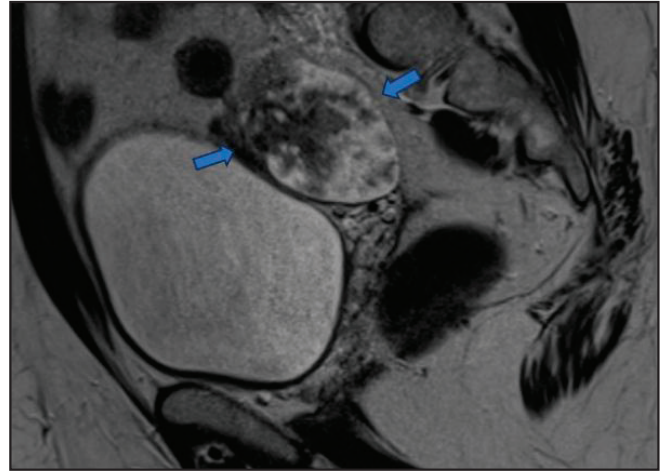
Resim 1. Aksiyel BT kesitlerinde overler

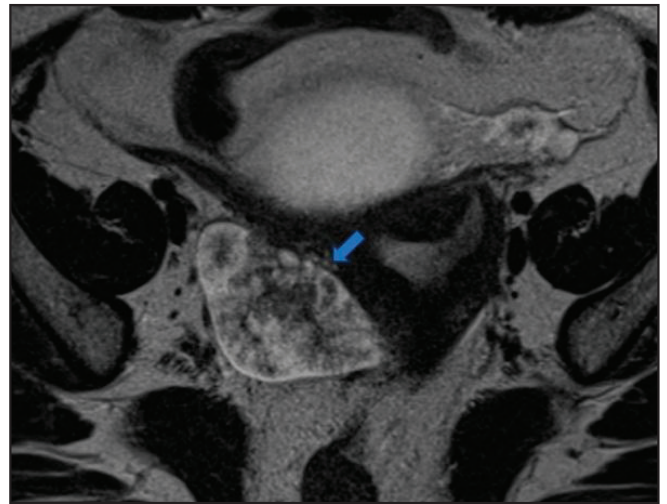
Resim 2. Prekontrast koronal T2AG'de deniz şakağınna benzeyen lezyon

Resim 3. Kontrastlı T1AG'de lezyonda kontrastlanma

Resim 4. Sagittal T2AG'de lezyon

Resim 5. Aksiyel T2AG'de lezyon

Abdominal radyoloji

PS-012

A SURPRISING PATHOLOGY FOR THE SURGEON, DISCOVERED 14 YEARS LATER, MANIFESTED BY BACK PAIN

Lala Guluzade¹, Hasan İsayev¹, Mahammad Gambarov²

¹Baku, Zafaran Hospital, Radiology

²Baku, Oksigen Clinic, Gynecology

Learning Objective: Gossypiboma is a foreign matreal, such as sponge, cotton things that is forgotten in body cavity during different surgeries. It is undesirable complication. Gossypiboma can lead to various complications, even death. Therefore, it is necessary to be especially careful during diagnosis. The body can react to this foreign substance in two ways: exudative and aseptic fibrous. In exudative way the progress of the process is earlier and more acute, but in aseptic fibrous it can continue for years.

Methods: Images obtained in 1.5 Tesla Siemens Magnetom Aera MRI scanner. At first we found it in Lomber MRI. Then pelvic MRI protocol(with contrast) has been done.

Findings: A large tumor was observed in the abdominal cavity during a lumbar MRI performed on our patient who presented with back pain. The cause of the pain or hernia in the lumbar region was

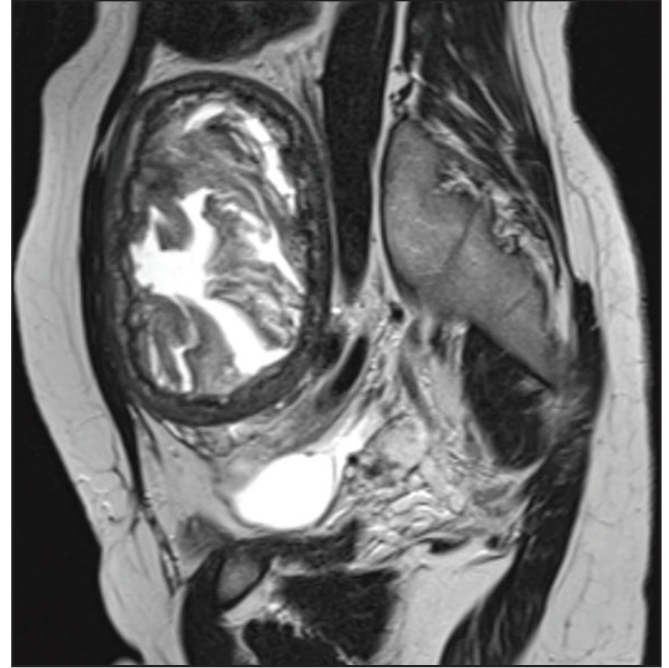
not found. The patient was advised and underwent a contrast-enhanced pelvic MRI.

In Pelvic MRI a mass of heterogeneous structure, measuring 105x94x66 mm (cc, rl, ap), with an irregular inner border and peripheral enhancement, is noted in the pelvis on the right side, medially resting on the uterine fundus, anteriorly resting on the anterior abdominal wall(degenerativ fibroid?). However radiological features were not suggestive of malignancy. The surgical history was only a cesarean section 14 years ago. The patient underwent surgery to remove the tumor. The pathohistological answer was very unexpected: gossypiboma. Aseptic gossypibomas can have encapsulation, and eventually granuloma formation like our case.

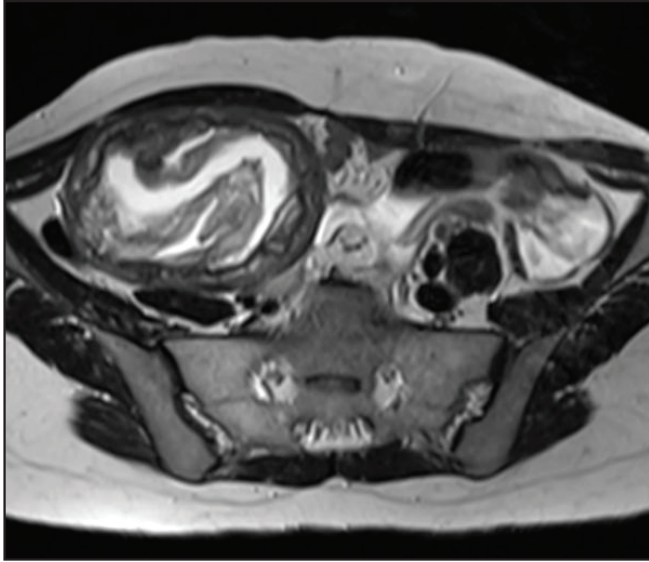
Conclusion: In patients with a history of surgery, gossypiboma should be in the differential diagnosis for lesions found in body cavity years later. Although seemingly simple, this pathology plays a serious role in the patient's life, but it can lead to very serious complications.

Keywords: gossypiboma, mri, pain

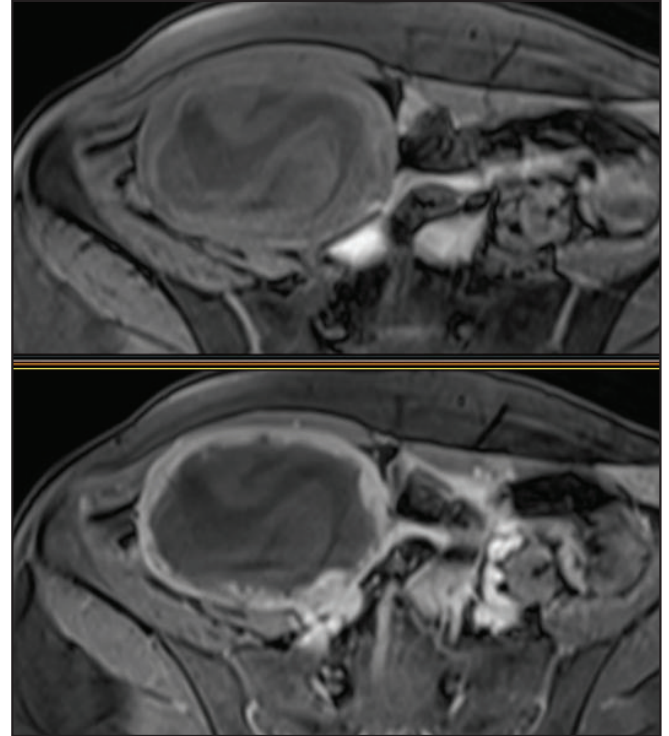
In Pelvis MRI sagittal T2 sequence we see tumor

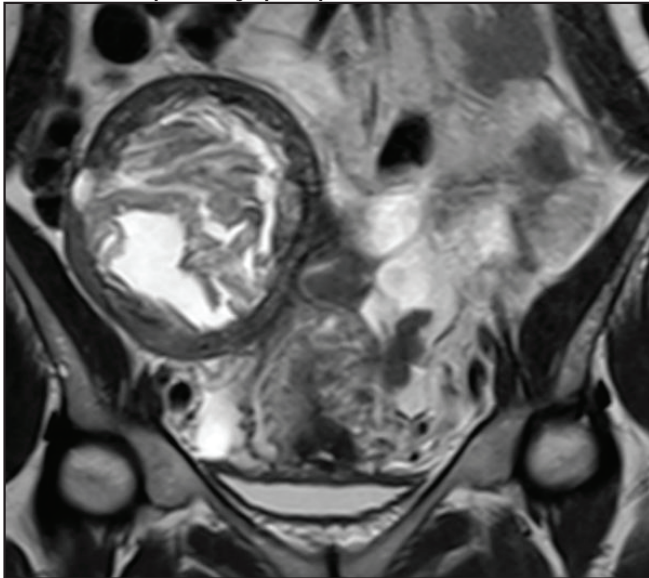
In MRI Axial T2 sequence in right part of pelvis we see tumor

In pre- and postcontrast MRI T1 sequence we see peripheric enhancement

In MRI coronal T2 sequence in right part of pelvis we see tumor

Postoperative matreal in our patient

Abdominal radyoloji

PS-014

PANKREASIN NADİR KİSTİK NÖROENDOKRİN
TÜMÖRÜ: OLGU SUNUMU

Sinan Çakır¹, Sevda Coşkun¹, İsmail Beypınar², Özkan Özen¹

¹Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Antalya

²Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi, Dahiliye Anabilim Dalı, Antalya

Amaç: Pankreatik nöroendokrin neoplaziler (PanNEN), pankreasın nadir görülen neoplazmları olup tüm pankreatik tümörlerin yaklaşık %1-2'sini oluşturmaktadır.

Hormon salgılamasına bağlı fonksiyonel veya nonfonksiyonel olarak klinik semptom oluşturabilir. Fonksiyonel pankreas nöroendokrin tümörlerinin (PanNEN) hormon hipersekresyonuna bağlı olarak karakteristik sendromik bulgularla karşımıza çıkabilir. Ancak PanNEN'lerin büyük çoğunluğu nonfonksiyoneldir (%30-40).

PanNEN ler çoğunlukla solid karakterlidir; nadiren kistik olabilirler[1]. Kistik pankreatik nöroendokrin tümörler(kistik PanNEN), gerek nadir görülmeleri gerekse radyolojik olarak diğer kistik pankreatik lezyonlarla benzerlik göstermeleri nedeniyle tanı açısından önemli güçlükler oluşturmaktadır[2].

Kistik pankreatik lezyonların ayırıcı tanısında seröz kistik neoplazm, müsinöz kistik neoplazm, intraduktal papiller müsinöz neoplazm (IPMN) ve psödokist ön planda düşünülmekte; kistik PanNEN'ler sıklıkla göz ardı edilmektedir.

Bu olgu sunumunun amacı,nadir nonfonksiyonel kistik PanNEN e ait klinik, radyolojik, histopatolojik özelliklerini ortaya koymak ve kistik PanNEN in pankreas neoplazilerinde ayırıcı tanıdaki yerinin önemini tartışmaktır.

Olgu: 43 yaşında kadın hasta, yaklaşık bir aydır devam eden epigastrik bölgede künt ağrı, zaman zaman bulantı ve iştahsızlık şikâyetleri ile dahiliye polikliniğine başvurdu. Hastanın bilinen kronik hastalığı, geçirilmiş cerrahisi veya ailesel kanser öyküsü bulunmamaktaydı. Fizik muayenesinde patolojik bulgu saptanmadı.

Abdominal ultrasonografide pankreas unsinat proçesi-baş kesiminde 40x32mm boyutta, anekoik, belirgin kanlanması olmayan kistik lezyon ve peripankreatik alanda büyüğü 22x9 mm boyutta olan birkaç adet LAP ve lenf nodu izlenmiştir. Hastanın ileri inceleme teknikleri ile değerlendirilmesi amacıyla multifazik abdominal bilgisayarlı tomografi (BT) (Resim1) çekimi gerçekleştirildi. Multifazik BT incelemesinde pankreas unsinat parçasında 40x32mm boyutlarında kalın duvarlı,düzgün sınırlı, IVKM sonrası duvarında kontrast tutulumu izlenen, kist dansitesinde hipodens lezyon ve peripankreatik

alanda büyüğü 22x10 mm boyutunda lenf nodları ve lenfadenopatiler izlendi. MRG görüntülerinde T1A hipointens, T2A hiperintens (Resim2), difüzyon görüntülerinde lezyonda difüzyon parlaklaşması ve kısıtlılığı göstermeyen ancak peripankreatik lenf nodlarında difüzyon kısıtlılığı bulunan (Resim3), aksiyel T2A görüntülerinde ana pankreatik kanal ile belirgin ilişkisi saptanmayan, IVKM sonrası kontrastlanmayan (Resim4) kistik lezyon izlendi.

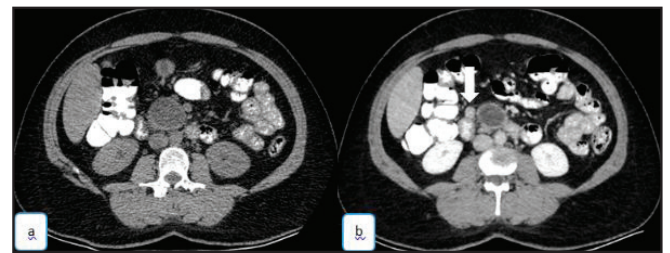
Hastaya endoskopik ultrasonografi(EUS) ve ince iğne biyopsisi yapıldı. Kromogranin-A, Sinoptofizin pozitif olup Ki-67 proliferasyon indeksi düşük şeklinde raporlandı. Hasta opere edildi. Cerrahi materyalin incelemesinde kistik nöroendokrin pankreas neoplazmi olarak raporlandı.

Sonuç: Pankreasın kistik lezyonlarının ayırıcı tanısında kistik nöroendokrin tümörler nadir ancak önemli bir yer tutmaktadır. Kistik malign pankreatik neoplazmlarda nadirde olsa difüzyon parlaklaşması görülmeyebilir ayrıca difüzyon kısıtlılığı gösteren lenf nodlarının, venöz trombozun eşlik etmesi malignite açısından anlamlı olabilir. Bu bulgulara dikkat edilmelidir. Doğru tanı; multidisipliner yaklaşım, ileri görüntüleme yöntemleri ve histopatoloji ile mümkündür. Erken tanı ve uygun cerrahi tedavi, hastaların uzun dönem sağ kalımını olumlu yönde etkilemektedir.

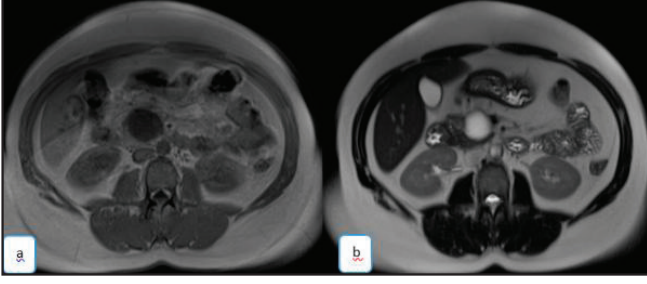
Anahtar Kelimeler: Nöroendokrin, Kistik, Pankreas

Kaynaklar

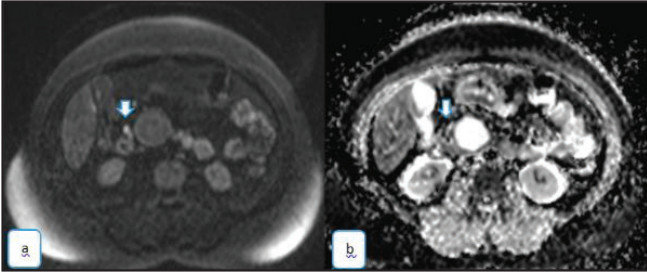
- 1- Galgano SJ, Morani AC, Gopireddy DR, Sharbidre K, Bates DDB, Goenka AH, Arif-Tiwari H, Itani M, Iravani A, Javadi S, Faria S, Lall C, Bergsland E, Verma S, Francis IR, Halperin DM, Chatterjee D, Bhosale P, Yano M. Pancreatic neuroendocrine neoplasms: a 2022 update for radiologists. *Abdom Radiol (NY)*. 2022 Dec;47(12):3962-3970. Doi: 10.1007/s00261-022-03466-9. Epub 2022 Mar 4. PMID: 35244755; PMCID: PMC12285572.
- 2- Singhi AD, Chu LC, Tatsas AD, Shi C, Ellison TA, Fishman EK, Kawamoto S, Schulick RD, Wolfgang CL, Hruban RH, Edil BH. Cystic pancreatic neuroendocrine tumors: a clinicopathologic study. *Am J Surg Pathol*. 2012 Nov;36(11):1666-73. doi: 10.1097/PAS.0b013e31826a0048. PMID: 23073325.
- 3- Hofland J, Zandee WT, de Herder WW. Role of biomarker tests for diagnosis of neuroendocrine tumours. *Nat Rev Endocrinol*. 2018 Nov;14(11):656-669. doi: 10.1038/s41574-018-0082-5. PMID: 30158549.
- 4- Basturk O, Yang Z, Tang LH, et al. The high-grade pancreatic neuroendocrine carcinoma category is morphologically and biologically heterogeneous. *Am J Surg Pathol*. 2015;39(5):683-690.
- 5- Bordeianou L, Vagefi PA, Sahani D, et al. Cystic pancreatic endocrine neoplasms: a distinct tumor type? *J Am Coll Surg*. 2008;206(6):1154-1158.
- 6- Jang KM, Kim SH, Min JH, Lee SJ, Kang TW, Lim S, Choi D. Value of diffusion-weighted MRI for differentiating malignant from benign intraductal papillary mucinous neoplasms of the pancreas. *AJR Am J Roentgenol*. 2014 Nov;203(5):992-1000. doi: 10.2214/AJR.13.11980. PMID: 25341136.
- 7- De Robertis R, Paiella S, Cardobi N, Landoni L, Tinazzi Martini P, Ortolani S, De Marchi G, Gobbo S, Giardino A, Butturini G, Tortora G, Bassi C, D'Onofrio M. Tumor thrombosis: a peculiar finding associated with pancreatic neuroendocrine neoplasms. A pictorial essay. *Abdom Radiol (NY)*. 2018 Mar;43(3):613-619. doi: 10.1007/s00261-017-1243-z. PMID: 28677005.
- 8- Frossard JL, Amouyal P, Amouyal G, et al. Performance of endoscopic ultrasonography in the diagnosis of pancreatic neuroendocrine tumors. *Am J Gastroenterol*. 2003;98(9):1949-1954.
- 9- Falconi M, Eriksson B, Kaltsas G, et al. ENETS consensus guidelines update for the management of patients with functional pancreatic neuroendocrine tumors. *Neuroendocrinology*. 2016;103(2):153-171.

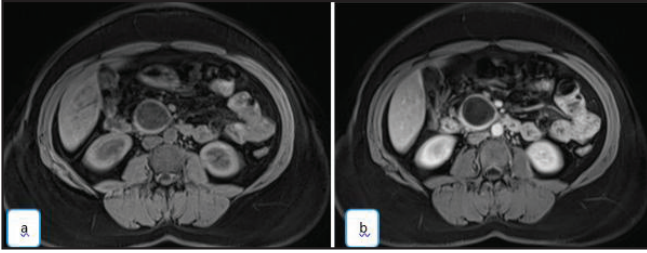
Resim 1. Multifazik BT görüntüleri;kontrastsız faz (a),portal faz(b) görüntülerinde pankreas baş kesimi-unsinat proçeste IVKM sonrası kontrastlanmayan ince cidarlı düzgün sınırlı kistik lezyon ve peripankreatik alanda yuvarlak şekilli lenf nodları(ok başı) görülmektedir.

Resim 2. Aksiyel MRG görüntüleri; T1A görüntüleri (a), T2A görüntüleri (b), T1A görüntülerinde hipointens, T2A görüntülerinde hiperintens ince cidarlı düzgün sınırlı kistik lezyon

Resim 3. Difüzyon görüntüleri; Difüzyon görüntüleri (a), ADC görüntüleri (b), pankreas baş kesimi-unsinat proceste difüzyon parlaklaşması ve kısıtlılığı göstermeyen lezyon ve peripankreatik alanda difüzyon kısıtlılığı gösteren lenf nodları (ok başı) görülmektedir.

Resim 4. Multifazik yağ baskılamalı aksiyel T1A MRG görüntüleri; kontrastsız faz (a), portal faz (b) görüntülerinde pankreas baş kesimi-unsinat proceste IVKM sonrası kontrastlanmayan ince cidarlı düzgün sınırlı kistik lezyon ve peripankreatik alanda lenf nodları görülmektedir.

Abdominal radyoloji

PS-015

FOURNIER SEBEBİYLE TAKİP EDİLEN BİR HASTADA PERİANAL BÖLGEYİ ANÜLER TARZDA SARAN APSEYE AİT MRG BULGULARI

Fatih Ateş, Ömer Özberk

Konya Şehir Hastanesi

Giriş: Perianal bölge, özellikle anal sfinkter kompleksi ve çevre yumuşak dokuları içeren karmaşık anatomik yapısı nedeniyle klinik değerlendirmede zorluklar barındırır. Perianal patolojiler, enfeksiyon, inflamasyon, fistül ve nadiren malign süreçler gibi geniş bir yelpazede görülebilir; bu durumların ayırt edilmesinde manyetik rezonans görüntüleme (MRG) giderek artan bir şekilde temel rol üstlenmektedir. MRG, yüksek yumuşak doku kontrastı ve multiplanar görüntüleme yeteneği sayesinde lezyonun anatomik konumunu, komşu yapılarla ilişkisini ve olası komplikasyonları detaylı olarak ortaya koyar. Bu özellikleriyle MRG, perianal bölgedeki anüler (halkasal) sarmal tutulum gösteren hastalarda doğru sınıflandırma, tedavi planlaması ve cerrahi rehberlik için altın standart görüntüleme yöntemidir [1]. Perianal fistüller ve ilişkili kompleks patolojilerin değerlendirilmesinde, MRG hem fistül traktlarının izlenmesinde hem de apseler, sinüs

yolları ve sfinkter ilişkilerinin tanımlanmasında yüksek doğruluk sağlar; bu da preoperatif planlama ve nüks oranının azaltılmasına katkı sunar [2]. Bu olguda perianal bölgeyi çepe çevre saran, skrotum posterior kesimine uzanan apse örneğinin MRG bulgularını sunmak istedik.

Olgu Sunumu: Fournier gangreni sebebiyle takip edilmekte olan 59 yaşında erkek hasta, perianal bölgede ve perinede ağrı, şişlik şikayeti ile takip edilmekteydi. Hastaya perianal MRG çekimi yapıldı. Perianal bölgede, burayı anüler tarzda saran, perineye, skrotum posterioruna uzanan belirgin apse lokasyonu izlendi.

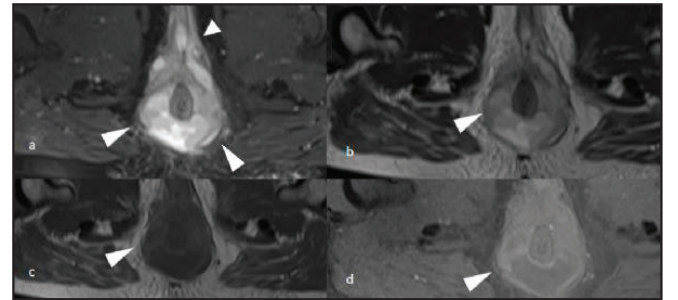
Tartışma ve Sonuç: Perianal apseler, genellikle anorektal ağrı, şişlik ve hassasiyet gibi klinik semptomlarla başvuran hastalarda görülebilir ve farklı anatomik bölgelere doğru yayılım gösterebilir. MRG, apse boşluklarının T1-ağırlıklı görüntülerde nispeten hipointens, T2-ağırlıklı görüntülerde hiperintens karakteriyle görüntülenmesini sağlar ve apsenin duvarının kontrastlanması ile kesinleştirilebilir; bu, apsenin çevre dokularla ilişkisini detaylı olarak ortaya koyar. Bu özellik MRG'yi perianal apselerin değerlendirilmesinde non-invaziv, yüksek doğruluklu bir yöntem haline getirir. Özellikle perianal apselerin çok odacıklı veya derin uzantılarının değerlendirilmesinde MRG, diğer modalitelere göre avantajlıdır. Bu sayede cerrahi planlama ve drenaj stratejilerinin belirlenmesinde kritik bir rol oynar. MRG'de absesin sınıflandırılması ve komşu sfinkter kaslarıyla ilişkisi hakkında net bilgi sağlanması, nüks riskini azaltmaya yardımcı olur ve tedavi başarısını artırır [3]. MRG, sınıflama ve cerrahi yaklaşım bakımından altın standart olmaya devam etmektedir. Bazı çalışmalarda difüzyon-ağırlıklı görüntülemenin (DWI) de apseleri ve inflamatuvar değişiklikleri tanımlamada kontrastlı MRG ile benzer performans gösterdiği bildirilmiştir; bu da, kontrast ajan kullanımı ile ilgili sınırlı durumlarda alternatif değerlendirme sağlar [1].

Fournier gangreni gibi nekrotizan süreçlerde perianal apsenin yayılımını belirlemek ve tedavi planını netleştirmek için MRG'nin erken dönemde kullanılmasının prognostik önemi de literatürde vurgulanmıştır. Erken görüntüleme, hastalığın yayılımını ortaya koyarak agresif cerrahi debridman ve antibiyotik tedavisi gibi gerekli girişimlerin zamanında başlatılmasını sağlar ve mortalite morbiditeyi azaltabilir [4]. Bu olguda sunulan perianal apse örneğinde MRG, apsenin anüler tarzda yayılımını, perianal ve perineal komşuluk ilişkilerini açıkça ortaya koymuştur.

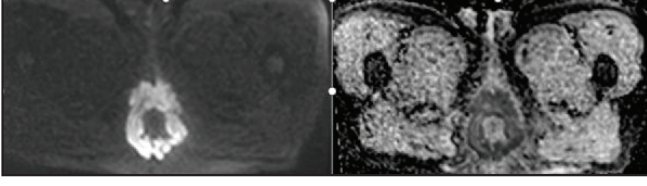
Anahtar Kelimeler: Perianal apse, MRG, Fournier gangreni

Kaynaklar

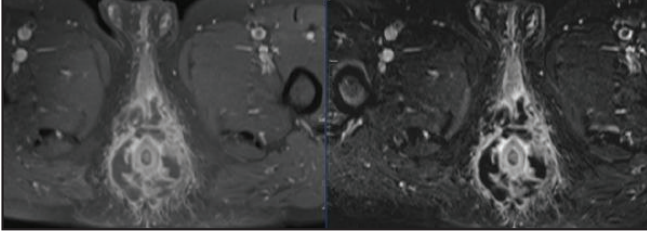
- Aggarwal, P., et al., Diffusion-Weighted MRI in Perianal Abscess: Role and Comparison With Contrast-Enhanced MRI. Cureus, 2024. 16(4): p. e59035.
- Wu, S., et al., A valuable MRI image of perianal abscess with necrotizing fasciitis. Asian J Surg, 2023. 46(9): p. 3846-3847.
- Li, X., et al., [Magnetic resonance imaging study of perianal abscess]. Zhonghua Wei Chang Wai Ke Za Zhi, 2011. 14(11): p. 868-70.
- Solis, E., et al., Dangers of delayed diagnosis of perianal abscess and undrained perianal sepsis in Fournier's gangrene: a case series. BMJ Case Rep, 2020. 13(10).

Resim 1. Aksiyel T2 fs (a), T2 (b) T1 (c) ve T1 fs imajlarda perianal bölgeyi çepe çevre saran apse formasyonu izlenmektedir.

Resim 2. Difüzyon ağırlıklı görüntülerde perianal bölgeyi çepeçevre saran difüzyon kısıtlanması izlenmektedir.

Resim 3. IV gadolinyum enjeksiyonu sonrası apse çevresinde periferik kontrastlanma izlenmektedir. Çıkarma görüntüde bu periferik kontrastlanma daha belirgindir.

Baş-Boyun radyolojisi

PS-017

İNVAZİV SİNONAZAL EWİNG SARKOM: NADİR OLGU SUNUMU

**Veysel Kaplanoğlu¹, Ömer Talha Bilgin¹, Ece Aysin Tan Kaynar¹,
Ali Budak², Aytekin Mangal¹, Cansu Öztürk¹**

¹Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara

²Etilik Şehir Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği, Ankara

Giriş – Amaç: Ewing sarkomu (ES), çocuklar ve ergenlerde en sık görülen ikinci kemik tümörüdür [1]. Tipik olarak ekstremitelerin uzun kemiklerini tutan nadir ve agresif bir tümördür. Daha az görülen (%10-20) ekstraskeletal formu ise yumuşak dokuları etkiler ve baş-boyun bölgesinde nadiren ortaya çıkar [2,3,4].

Bu olguda nadir görülen invaziv sinonazal Ewing sarkom olgusunu klinik ve görüntüleme bulguları ile birlikte literatür eşliğinde sunmayı amaçladık.

Olgu Sunumu: 37 yaşında kadın hasta, sol gözde 5 aydır devam eden şişlik, propitozis nedeniyle başvurdu. Şikayetlerinin geçmemesi üzerine yapılan paranazal bilgisayarlı tomografi (BT) de; Solda frontal ve maksiller sinüslere uzanarak ethmoidal hücreleri tamamen dolduran, posteriordan koanaya uzanan, maksiller sinüs medial duvarda, ethmoidal hücrelerde, orbita medial duvarda destrüksiyona neden olan, nazal pasajda sınırları konkalardan, nazal septumdan net olarak ayırt edilemeyen, propitozie neden olan yumuşak doku dansitesi dikkati çekmiştir (Şekil 1). Yüz manyetik rezonans görüntüleme (MRG); aynı lokalizasyonda T1A sekansta heterojen hipointens, T2A sekansta heterojen hiperintens görünümde, difüzyon kısıtlanması gösteren, belirgin heterojen kontrastlanan kitle lezyonu dikkati çekmiştir (Şekil 2). Evreleme amacıyla yapılan pozitron emisyon tomografisi (PET)-BT tetkikinde sol sinozal bölgede hipermetabolik aktivite saptanan kitle (SUVmax: 10,12), çevre dokulara sınırlı invazyon göstermekteydi. PET-BT, Kemik sintigrafisi ve MIBG sintigrafide de uzak metastaz saptanmadı. Lezyon cerrahi olarak eksize edildi. Alınan materyallerin histopatolojik incelemelerinde lezyon ES tanısı aldı. Neoadjuvan kemoterapi (Cisplatin + Etoposid) planlandı. Radyoterapi uygun görülmedi. Tedavi sonunda otolog kemik iliği nakli planlandı.

Tartışma ve Sonuç: Ewing sarkomları kemik ve yumuşak dokudan kaynaklanabilir. Kraniofasial bölgede en sık tutulan yer mandibula, ardından maksilla gelir. Sinonazal Ewing sarkomu, nadiren retinoblastom tedavisinde uygulanan radyoterapinin komplikasyonu olarak da gelişebilir [3].

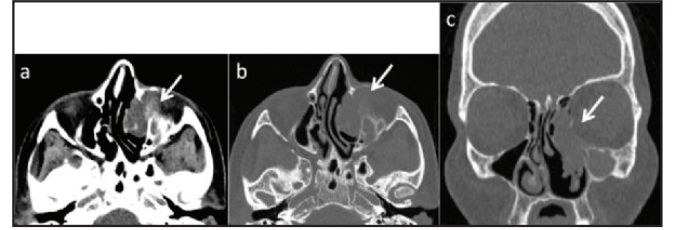
Bilgisayarlı tomografi ve MRG ile ekstraskeletal Ewing sarkomuna özgü veya tipik özellikler yoktur; diğer sinonazal tümörlerden ayırt edilebilecek belirgin bir görüntüleme bulgusu tanımlanmamıştır. Lokal invazyonun ve uzak metastazın belirlenmesinde BT ve MRG oldukça değerlidir [4]. Bu nedenle, özellikle sinonazal trakt gibi alışılmadık lokalizasyonlarda, histopatolojik incelemeye ve genetik testlere başvurulması ES tanısı için önerilmektedir.

Sonuç olarak sinonazal tümörlerin ayırıcı tanısında nadirde olsa ES düşünülebilir. Radyolojik görüntüleme yöntemleri, invaziv sinonazal Ewing sarkomun anatomik yayılımının detaylı bir şekilde ortaya konması, evrenmesi ve tedavisinin planlamasında önemli yer tutar.

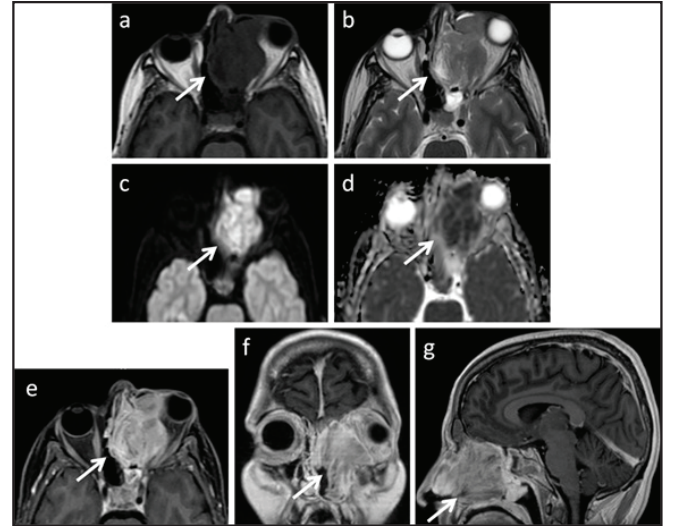
Anahtar Kelimeler: Sinonazal, Ewing sarkom, nadir, manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

- [1] Eaton BR, Claude L, Indelicato DJ, Vatner R, Yeh B, Schwarz R, Laack N. Ewing sarcoma. *Pediatr Blood Cancer*. 2021 May;68 Suppl 2:e28355. doi: 10.1002/pbc.28355. PMID: 33818887.
- [2] Lin JK, Liang J. Sinonasal Ewing Sarcoma: A Case Report and Literature Review. *Perm J*. 2018;22:17-086. doi: 10.7812/TPP/17-086. PMID: 29616903; PMCID: PMC5882178.
- [3] Sen S, Chandra A, Mukhopadhyay S, Ghosh P. Sinonasal Tumors: Computed Tomography and MR Imaging Features. *Neuroimaging Clin N Am*. 2015 Nov;25(4):595-618. doi: 10.1016/j.nic.2015.07.006. Epub 2015 Aug 22. PMID: 26476382.
- [4] Amri MF, Abdullah A, Azmi MI, Mohd Zaki F, Md Pauzi SH. Primary sinonasal Ewing sarcoma: A case report. *Malays J Pathol*. 2021 Aug;43(2):319-325. PMID: 34448796.

Resim 1. Paranazal BT; Solda sinonazal bölgede ethmoidal hücreleri tamamen dolduran, maksiller sinüs medial duvarda, ethmoidal hücrelerde, orbita medial duvarda destrüksiyona neden olan, nazal pasajda sınırları konkalardan, nazal septumdan net olarak ayırt edilemeyen, yumuşak doku dansitesi (ok) izlenmektedir.

Resim 2. T1AG (a), T2AG (b), DWI (c), ADC (d), kontrastlı T1AG (e,f,g) Yüz MRG; Solda ethmoidal hücreleri tamamen dolduran, posteriordan koanaya uzanan, maksiller sinüs medial duvarda, ethmoidal hücrelerde, orbita medial duvarda destrüksiyona neden olan, T1AG de heterojen hipointens, T2AG de heterojen hiperintens görünümde, difüzyon kısıtlanması gösteren, belirgin heterojen kontrastlanan kitle lezyonu (ok) izlenmektedir.

Baş-Boyun radyolojisi

PS-018

**FASİYAL DOLGU SONRASI GELİŞEN OPTİK NÖROPATİ:
ORBİTA MR BULGULARI**

Ömer Özberk, Zeynep Keskin

Konya şehir hastanesi, Radyoloji bölümü, Konya

Amaç: Dermal dolgu enjeksiyonları, yüz hacim kaybını gidermek ve kırışıklıkları azaltmak amacıyla biyolojik veya sentetik maddelerin deri altına uygulanmasıyla gerçekleştirilen yaygın kozmetik işlemlerdir. Genellikle güvenli kabul edilmekle birlikte nadiren ciddi komplikasyonlara yol açabilirler. Bu komplikasyonlar arasında vasküler olaylar, doku nekrozu ve görme kaybı yer alabilir (1,3). Manyetik rezonans görüntüleme (MR), dolgu materyallerinin lokalizasyonunun ve olası komplikasyonların değerlendirilmesinde önemli bir görüntüleme yöntemidir (1,2).

Olgu: Otuz yaşında kadın hasta, periorbital dolgu uygulaması sonrasında ani başlayan özellikle sol gözde görme kaybı nedeniyle acil servise başvurdu. Hastanın çekilen difüzyon MR incelemesi normal olarak değerlendirildi. Orbita MR incelemesinde bilateral retrobulber alanda inferior kesim posteriorunda enjeksiyon materyaline ait olduğu düşünülen T1A hiperintens sinyal değişiklikleri izlendi. Tanımlanan görünüm her iki tarafta inferior orbital fissürü tama yakın doldurmakta ve buradan geçen yapılarda indentasyona neden olmaktadır. Her iki optik kanalın anterior ve inferior duvarı düzeyinde kanal içerisine protrüde dolgu materyali lehine hiperintens alanlar izlenmekteydi. Nazolakrimal kanallarda ve anterior nazofarenkste benzer sinyal özellikleri dikkati çekmekteydi.

Sol optik sinirde yaklaşık 6 × 2,5 mm boyutlarında intravenöz kontrast madde sonrası kontrast tutulumu saptandı (Resim 1). Hasta göz hastalıkları kliniği tarafından değerlendirildi. Yapılan fundus muayenesinde retinal arter ve venlerin açık olduğu izlendi. Hastaya hyaluronidaz ve hiperbarik oksijen tedavisi uygulandı. Takip görüntülemelerinde dolgu materyalinde regresyon izlenirken klinik olarak görmede kısmi iyileşme gözlemlendi ve hasta taburcu edildi.

Tartışma: Dermal dolgu maddeleri; hızlı emilen, yavaş emilen ve kalıcı dolgular olarak sınıflandırılabilir (1–3). Hızlı emilen dolgular arasında otojen yağ, kolajen ve hyaluronik asit yer almaktadır. Bizim olgumuzda kullanılan dolgu maddesi hyaluronik asittir.

Dolgu enjeksiyonlarına bağlı en sık görülen komplikasyonlar eritem, morarma ve aşırı duyarlılık reaksiyonlarıdır (4). Bununla birlikte nadir de olsa vasküler komplikasyonlar, doku nekrozu, körlük ve se-rebral enfarktüs gibi ciddi sonuçlar gelişebilir (1,3).

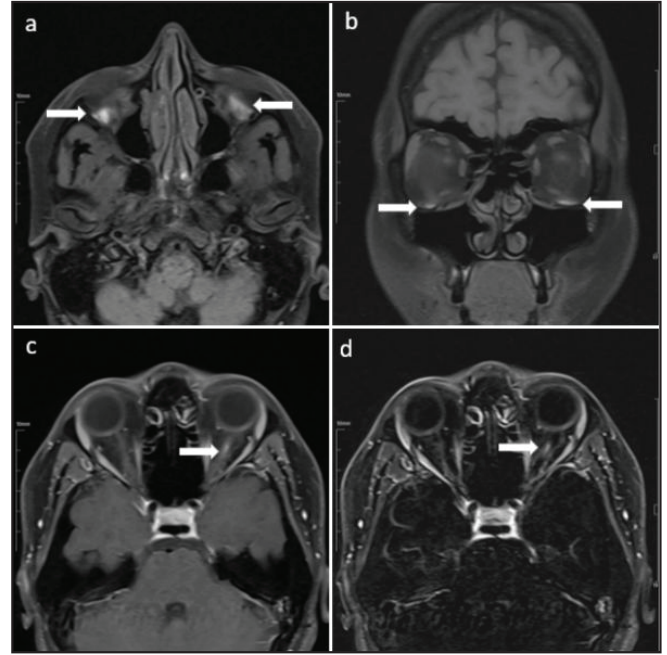
Yumuşak dokuların yüksek kontrast rezolüsyonla değerlendirilmesini sağlayan manyetik rezonans görüntüleme, dermal dolgu materyallerinin lokalizasyonunun ve olası komplikasyonlarının değerlendirilmesinde önemli bir yöntemdir (1,2). Görme kaybı ile başvuran ve yakın zamanda kozmetik dolgu öyküsü bulunan hastalarda dolgu materyaline bağlı vasküler veya kompresif optik nöropati akılda tutulmalıdır.

Sonuç: Fasiyal dolgu uygulamaları genellikle güvenli işlemler olmakla birlikte nadiren ciddi orbital ve nörolojik komplikasyonlara yol açabilir. Görme kaybı ile başvuran ve yakın zamanda kozmetik dolgu öyküsü bulunan hastalarda dolgu materyaline bağlı komplikasyonlar akılda tutulmalıdır. Orbita MR görüntüleme, dolgu materyalinin dağılımını ve optik sinir tutulumunu göstermede önemli bir tanı aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Fasiyal dolgu, Optik nöropati, Orbita MR

Kaynaklar

1. Mundada P, Kohler R, Boudabbous S, et al. Injectable facial fillers: imaging features, complications, and diagnostic pitfalls at MRI and PET-CT. *Insights Imaging*. 2017;8(6):557-572.
2. Tal S, Maresky HS, Bryan T, et al. MRI in detecting facial cosmetic injectable fillers. *Head Face Med*. 2016;12:27.
3. Ginat DT, Schatz CJ. Imaging features of midface injectable fillers and associated complications. *AJNR Am J Neuroradiol*. 2013;34(8):1488-1495.
4. Lafaille P, Benedetto A. Fillers: contraindications, side effects and precautions. *J Cutan Aesthet Surg*. 2010;3(1):16-19.

Resim 1. Orbita MR görüntüleri. (a) Aksiyel T1 ağırlıklı görüntüde bilateral retrobulber alanda inferior orbital fissür düzeyinde enjeksiyon materyaline ait hiperintens sinyal alanları izlenmektedir (oklar). (b) Koronal kesitte dolgu materyalinin inferior orbital fissürü doldurarak komşu yapılarda indentasyona neden olduğu görülmektedir (oklar). (c) Aksiyel kontrast öncesi T1 ağırlıklı görüntüde sol optik sinir komşuluğunda dolgu materyali ile uyumlu sinyal değişikliği izlenmektedir (ok). (d) Subtraction görüntüsünde sol optik sinirde belirgin kontrastlanma izlenmekte olup optik sinir tutulumu ile uyumludur (ok).

Baş-Boyun radyolojisi

PS-019

**BOYUN ANTERİÖR YERLEŞİMLİ LİPOM:
NADİR BİR OLGU**

Veysel Kaplanoğlu¹, Aytekin Mangal¹, Furkan Özgörü¹, Selçuk Erol²

¹Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara

²Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği, Ankara

Giriş ve Amaç: Lipomlar, matür adipositlerden köken alan benign tümörlerdir. Baş ve boyun bölgesinde lipom olguları %13 oranında saptanmaktadır. Boyunda anterior servikal lokalizasyonda yerleşimi daha nadirdir [1,2]. Özellikle anterior servikal bölgede saptanan kitlelerin tanısal sürecinde ve tedavi planlamasında; kitlenin çevre nörovasküler yapılarla ilişkisini ve yayılımının saptanmasında, liposarkom benzeri malign özellik gösterebilecek diğer yumuşak doku lezyonlarından ayrımında radyolojik görüntüleme yöntemleri kritik öneme sahiptir [3,4].

Boyunda sağ anterior servikalde nadir görülen lipom olgusunu klinik ve radyolojik görüntüleme özellikleri ile birlikte sunmayı amaçladık.

Olgu Sunumu: 54 yaşında erkek hasta, boynun sağ ön üst tarafında 1 yıldır gittikçe büyüyen şişlik, zaman zaman yutma güçlüğü şikayetiyle hastanemiz kulak burun boğaz kliniğine başvurdu. Klinik muayenede boyun sağ anteriorunda yumuşak kıvamlı ve mobil kitle saptandı. Boyun ultrasonografi (USG) incelemesinde; sağda jugulodigastrik bölgede yaklaşık 8x3,8x2 cm boyutlarında, belirgin vaskülarizasyon göstermeyen, yağ dokusu ile aynı ekoda düzgün konturlu lezyon izlendi (Şekil 1). Kontrastlı boyun manyetik rezonans görüntüleme

(MRG) tetkikinde sağda level 2A da, parotis ve submandibuler bez posterior komşuluğundan sternokleidomastoid (SCM) kası anterior komşuluğuna doğru çevre yapıları yaylandıran bir uzanımı izlenen, yaklaşık 8x5x3 cm boyutlarda, T1 ağırlıklı görüntülerde hipointens,

yağ baskılama sekanslarda baskılanma gösteren, kontrast tutulumu olmayan, düzgün konturlu lezyon izlendi (Şekil 2). Görünüm lipom lehine değerlendirildi.

Hastaya takiben yapılan operasyonda tariflenen düzeyde 7x5,5x3 cm boyutlarında etrafı tamamıyla ince fibröz kapsül ile çevrili koyu sarı renkli 1 adet fibroadipöz doku parçası eksize edildi. Operasyon materyalinin patolojik incelemesinde bulgular lipom ile uyumlu bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Lipomlar, vücudun herhangi bir yerinde, yumuşak dokunun en sık rastlanan neoplazmları arasında yer almaktadır [1,2]. Baş-boyun yerleşimli lipomlar (%13 oranında) genellikle posterior servikal bölgede ve 5 cm'den küçük boyutlarda izlenirken [3]; bu olguda daha büyük boyutta ve daha nadir lokalizasyonda anterior servikal yerleşimli lipom vardır.

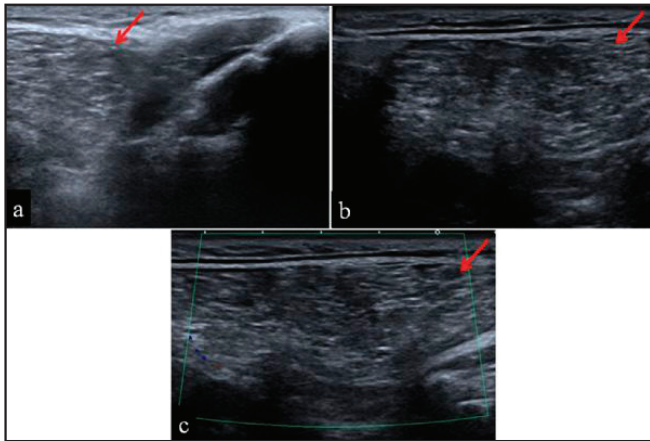
Tanısall süreçte USG ilk basamak tetkik olmasına rağmen, kitlelerin ayırıcı tanısında yetersiz kalmaktadır. Bilgisayarlı tomografi (BT) kitle etkisini ve trakeal deviasyonu göstermede başarılı olsa da; yumuşak doku diferansiyasyonu, vaskülarizasyonu ve intramusküler infiltrasyonunun değerlendirilmesinde MRG altın standart görüntüleme yöntemidir [3,4]. Özellikle BT'nin hacimsel yayılımı gerçek değerinden daha düşük saptayabildiği göz önüne alındığında, yüksek yumuşak doku kontrast özelliğiyle MRG'nin preoperatif cerrahi planlamada yol gösterici olarak rutin kullanımı komplikasyon riskini azaltmaktadır [5].

Tanı ve tedavi sürecinde cerrahi eksizyon temel yaklaşımı oluşturmaktadır [6]. Literatürde basit lipomlar için bildirilen %1-5'lik düşük nüks oranı, erken dönem cerrahi müdahalenin uzun süreli radyolojik takibe tercih edilmesi gerektiğini desteklemektedir. Boyun bölgesindeki ve özellikle anterior servikaldeki lezyonların ayırıcı tanısında nadir görülen lipomlar da göz ardı edilmemelidir. Radyolojik görüntüleme yöntemleri, lezyonun boyundaki lokalizasyonu ve karakteristik benign özellikleri ile tedavisinin cerrahi planlamasında faydalıdır.

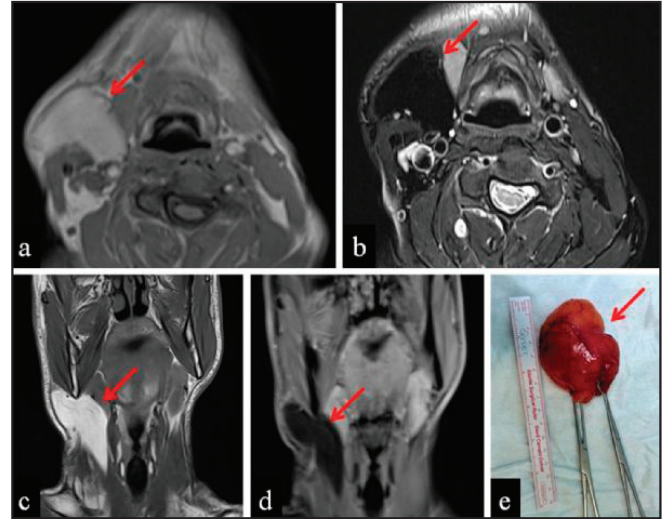
Anahtar Kelimeler: Lipom, boyun, nadir, ultrasonografi, manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

1. Cukic O. Giant lipoma of the anterior neck causing dyspnea. J Craniofac Surg. 2020;31(6):553-555.
2. Jasmine C.A., Ingole S.N., Deshpande M.D., Burungale D.S., Jain K. Giant multilobular lipoma of neck—a case report. Ann Maxillofac Surg. 2021;11(1):160-163.
3. Najaf Y., Cartier C., Favier V., Garrel R. Symptomatic head and neck lipomas. Eur Ann Otorhinolaryngol Head Neck Dis. 2019;136(2):127-129.
4. Vos M., Starmans M.P.A., Timmergen M.J.M., van der Voort S.R., Padmos G.A., Kessels W., et al. Radiomics approach to distinguish between well differentiated liposarcomas and lipomas on MRI. Br J Surg. 2019;106(13):1800-1809.
5. Du A., Wang H., Dai J., Dong Q., Yuan G., Pan Y. Case: a case report of excision of giant lipoma in the posterior neck. Front Oncol. 2024;14:1395130.
6. Tadisina K.K., Mlynec K.S., Hwang L.K., Riazi H., Papay F.A., Zins J.E. Syndromic lipomatosis of the head and neck: a review of the literature. Aesthetic Plast Surg. 2015;39(3):440-448.

Resim 1. Boyunda sağda jugulodigastrik bölgedeki lipomun transvers (a) ve longitudinal (b) plan B mod US ve longitudinal (c) plan RDUS görüntüleri izlenmektedir.

Resim 2. Aksiyel-koronal T1 (a,c), aksiyel yağ baskılı T2 (b), koronal kontrastlı yağ baskılı T1 (c) ağırlıklı kontrastlı boyun MR görüntülerinde; Sağda level 2A'da çevre yapıları yayılandırarak, T1 ağırlıklı görüntülerde hipointens, yağ baskılama sekanslarda baskılanma gösteren, kontrast tutulumu olmayan, düzgün konturlu lipom ile uyumlu lezyon izlenmektedir. Operasyon materyal görüntüsü (e).

Baş-Boyun radyolojisi

PS-020

PAROTİS TÜMÖRÜNÜ TAKLİT EDEN NADİR BİR BAŞ VE BOYUN LEZYONU: TEMPOROMANDİBULAR EKLEMDE TENOSİNOVİAL DEV HÜCRELİ TÜMÖR

Veyisel Kaplanoğlu¹, Yunus Emre Karaoğlu¹, Ece Aylin Tan Kaynar¹, Ali Budak², Aytekin Mangal¹, Ömer Bayır², Hatice Kaplanoğlu³

¹Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara

²Ankara Etik Şehir Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Kliniği, Ankara

³Ankara Etik Şehir Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara

Giriş-Amaç: Tenosinöyal dev hücreli tümör (TDHT), sinovyal membran, bursa veya tendon kılıflarından köken alan, genellikle benign ancak lokal invaziv özellik gösteren bir yumuşak doku tümörüdür [1]. Primer kemik tümörlerinin %4-5' i ve benign tümörlerinin %20'sini oluşturur [2]. Erken erişkin döneminde 20-50 yaş arası görülür. %10'undan daha azı malign transformasyon gösterebilir [2]. Yerleşim olarak uzun kemiklerin sonunda subartiküler bölgede görülür. En sık distal femur ve proksimal tibia daha sonra distal radius, proksimal humerus, sakrum ve vertebra korpuslarında görülürler [1]. Ekstremitelerde sık görülmesine rağmen baş-boyun bölgesinde özellikle de temporomandibular eklem (TME) yerleşimi son derece nadirdir. Temporomandibular eklem yerleşimli TDHT, parotis bezi kitlelerini taklit edebilecek lokalizasyonda bulunabilir ve bu durum tanısall zorluklara yol açabilir [3].

Amaç, parotis bezi tümörünü taklit eden tenosinöyal dev hücreli tümörün tanı aşamasını, literatür bilgileri eşliğinde sunmaktır.

Olgu: 52 yaşında kadın, sağ TME seviyesinde 4 aydır olan şişlik ve ağrı şikayetleri ile başvurdu. Fizik muayenede sağ TME üzerinde palpasyonla sert kıvamda, yüzeysel, fiks kitle lezyonu saptandı. Boyun ultrason (US) incelemesinde sağ parotis bezi yüzeysel lojunda kanlanmasız olmayan yaklaşık 27x9 mm boyutlarında hipoekoik solid kitle lezyonu izlendi. Bunun üzerine yapılan kontrastlı boyun bilgisayarlı tomografi (BT) görüntüsünde, sağda parotis bezi superiorunda, TME komşuluğunda 16x13 mm boyutlarında düzensiz şekilli, yer yer belirsiz sınırlı hiperdens kitle izlendi (Şekil 1). Kontrastlı boyun manyetik rezonans görüntüsünde (MRG), sağda TME lateral komşuluğunda parotis bezinden net ayrımı yapılamayan, T1A ve T2A sekanslarda belirgin sinyal kaybı oluşturan alanlar içeren yer yer karilajinöz lineer sinyal değişiklikleri de barındıran yaklaşık 23x18x17

Genitoüriner sistem radyolojisi

PS-021

BİLATERAL VARİKOSEL EŞLİK EDEN SAĞ SKROTAL TRİORŞİDİZM: NADİR BİR TETRAORŞİDİZM OLGUSU

Bilgen Mehpare Özer¹, Aziz Anıl Tan²

¹Sincan Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Poliorşidizm, ikiden fazla testisin bulunması ile karakterize nadir bir genitoüriner anomalidir. Testisler skrotal, inguinal veya intraabdominal yerleşimli olabilir (1). Literatürde 250'den az vaka bildirilmiş olup en sık varyasyon triorşidizmdir (2,3). Poliorşidizm genellikle asemptomatik olsa da testis torsiyonu, kriptorşidizm, inguinal herni, varikozel veya malignitelerle birlikte görülebilir (4). Poliorşidizme eşlik eden varikozel literatürde yalnızca iki vakada bildirilmiştir (5). Bu olgu sunumunun amacı, sağ skrotal yerleşimli 3 testis ve bilateral varikozel bulgusu eşlik eden tetraorşidizm olgusunu, ultrasonografi (US) ve manyetik rezonans görüntüleme (MRG) bulguları eşliğinde sunmaktır.

Olgu: 46 yaşında erkek hasta, sol testiste şişlik şikayeti ile başvurdu. Fizik muayenede sol grade 3 varikozel saptandı.

US'de sağ skrotal kesede 21x16x22 mm, 11x8x10 mm ve 12x15x19 mm boyutlarında üç testis, sol skrotal kesede 18x24x29 mm boyutunda tek testis izlendi (Resim 1).

RDUS'ta sağ inguinal kanalda valsava ile 2,5 mm çaplı ve 2-3 sn süren reflü; solda 2,1 mm çaplı ve 3 sn'den uzun süren reflü gösteren varikoz venöz yapılar saptandı (Resim 2). Olası intraabdominal testislerin değerlendirilmesi için kontrastlı alt abdomen MRG çekildi. MRG'de sağda üç, solda tek testis olduğu doğrulandı; intraabdominal testis izlenmedi (Resim 3).

Tartışma ve Sonuç: Poliorşidizmin embriyogenezi tam olarak bilinmemekle birlikte ürogenital sırtın bölünmesi ve mezonefroz anomalilerinden şüphelenilmektedir (6,7).

Bildirilmiş olguların %76'sı skrotal yerleşimlidir; ekstraskrotal yerleşimli vakaların %87'si inguinal kanalda, %13'ü ise intraabdominal lokalizasyondadır (8). Olguların çoğunluğunun sol taraflı olduğu (%65) bildirilmekle birlikte, tıpkı bizim olgumuzda olduğu gibi sağ yerleşimli poliorşidizm vakaları da tanımlanmıştır (3,9).

Poliorşidizm genellikle tesadüfen saptanır. Skrotal ağrı hastaların %31'inde görülür; inguinal herni ve kriptorşidizm %15, hidrosel %7, testis torsiyonu ise daha nadir görülür (8). Malignite riski normal popülasyona göre artmıştır (%4-5,7) ve kriptorşidizm malignite gelişiminde en önemli risk faktörüdür (6,8).

Varikozel infertilite ve testiküler atrofi ile ilişkili en sık düzeltilebilir nedenlerden biridir. Poliorşidizm ile birlikteliği son derece nadirdir ve patofizyolojisi net değildir (5,10).

Tanıda fizik muayene genellikle yetersizdir. Tanıda US ve RDUS ilk basamak yöntemlerdir; MRG özellikle intraabdominal yerleşimin dışlanmasında ve US'de net karakterize edilemeyen testis varlığında değerlidir (2,11,12).

Skrotal yerleşimli ve malignite bulgusu olmayan olgularda konservatif izlem uygundur. Ekstraskrotal yerleşimli hastalarda cerrahi önerilir (2,6,8). Olgumuzda malignite bulgusu yoktu; bu nedenle klinik takip önerildi.

Olgumuz, sağ skrotal üç testis ve bilateral varikozel birlikteliği ile literatüre katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tetraorşidizm, Manyetik rezonans görüntüleme, Varikozel

Kaynaklar

1. Zahirian Moghadam T, Mohseni Rad H., Zandian H., Hosseinkhani A. Five testicles in the genital area of a thirteen-month-old baby: a case report. BMC Urology. 2020;20(1):p. 128. doi: 10.1186/s12894-020-00681-8
2. Kanbar A, Dabal C, El Khoury J, et al. Diagnosis and Management of Polyorchidism: A Case Report and Literature Review. Case Rep Urol. 2023;2023:1620276. Published 2023 Jun 22. doi:10.1155/2023/1620276
3. Alamsahebpoor, A., Hidas, G., Kaplan, A., & McAleer, I. M. (2013). Bilateral polyorchidism with diffuse microlithiasis: a case report of an adolescent with 4 testes. Urology, 82(6), 1421-1423.

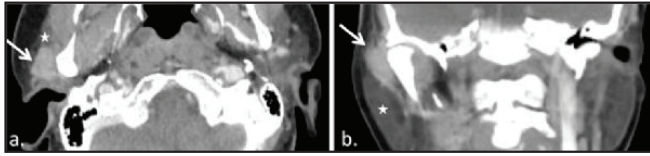
mm boyutlarında, yer yer düşük kontrastlanma alanları içeren, lobüle konturlu kitle izlendi (Şekil 2). İlk izlenimde parotis bezi tümörü düşüldü. Ancak yapılan biyopsi materyalinin patolojik incelemesinde dev hücreler ile uyumlu lokalize TDHT olduğu rapor edildi. Cerrahi olarak temporomandibular ekleminden kitle ekizyonu ve sağ subtotal parotidektomi uygulandı. Alınan operasyon materyallerin (Şekil 3) histopatolojik incelemelerinde TDHT tanısı kondu. Tümörün TME'den köken aldığı ve parotis dokusuna uzandığı anlaşıldı.

Tartışma ve Sonuç: Tenosinöyal dev hücreli tümörün baş-bayın lokalizasyonu, literatürde nadir (milyonda 1.2-1.7) bildirilmektedir [2,3]. Temporomandibular ekleminden TDHT'ü klinik ve radyolojik olarak primer parotis bezi lezyonunu taklit edebilir. Bu nedenle preauriküler bölgedeki kitlelerde TDHT ayırıcı tanıda akılda bulundurulmalıdır. Ayrıca ayırıcı tanıda nekrobiyotik granülom, tendinöz ksantomlar düşünülmelidir [3]. TDHT'nin tanısı klinik, görüntüleme ve histopatoloji ile konulmalıdır. Cerrahi eksizyon ana tedavi yöntemidir. Lokal nüks riski nedeniyle uzun dönem takip önerilir.

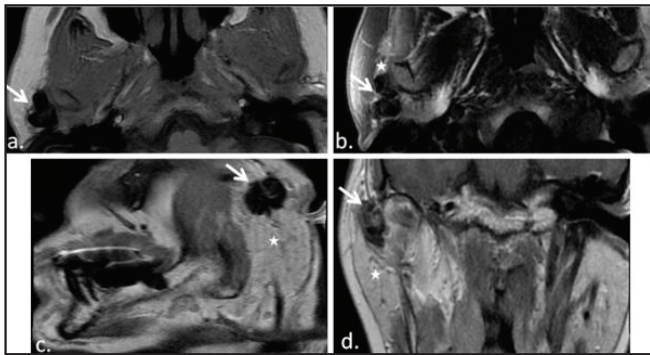
Anahtar Kelimeler: Parotis, Temporomandibular Eklem, Tenosinöyal Dev Hücreli Tümör, Manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

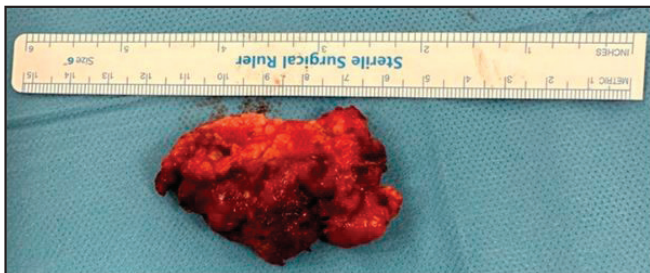
1. WHO Classification of Tumours Editorial Board. WHO Classification of Tumours, 5th Edition. Soft Tissue and Bone Tumours. (2020) ISBN: 9789283245025-IARC Publications.
2. Murphey M, Nomikos G, Flemming D, Gannon F, Temple H, Kransdorf M. Imaging of Giant Cell Tumor and Giant Cell Reparative Granuloma of Bone: Radiologic-Pathologic Correlation. Radiographics. 2001;21(5):1283-309.
3. Guo L, Qasem S, Bergman S, Salih ZT. Tenosynovial giant cell tumor presenting as a parotid gland mass: Expanding the differential diagnosis of giant cell-rich lesions in salivary glands. J Cytol. 2014 Oct-Dec;31(4):224-6.

Resim 1. Aksiyel (a) ve koronal (b) kontrastlı BT görüntüsü; sağda parotis bezi (yıldız) superiorunda, temporomandibular eklem komşuluğunda düzensiz şekilli, yer yer belirsiz sınırlı hiperdens kitle (ok) izlenmektedir.

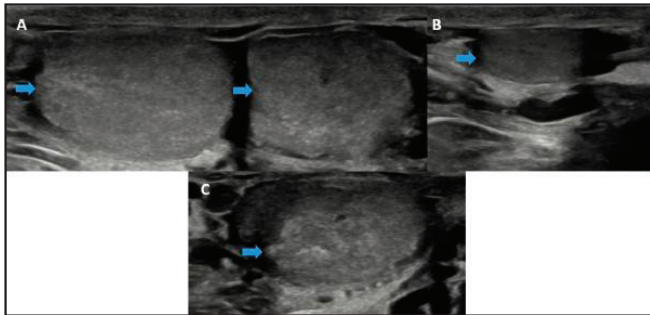

Resim 2. Kontrastlı T2E MRG; sağda T2E lateral komşuluğunda, parotis bezinden (yıldız) net ayırıcı yapılamayan, T1A (a) ve T2A (c) sekanslarda belirgin hipointens, kontrastlı T1A (b,d) sekanslarda hafif heterojen kontrastlanan, lobüle konturlu kitle lezyonu (ok) izlenmektedir.

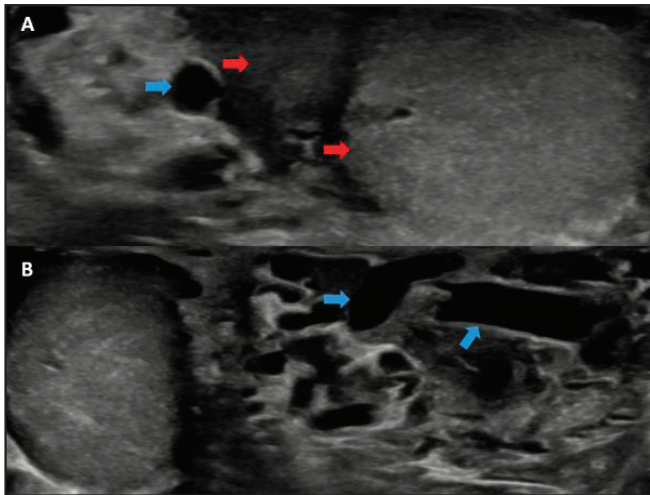

Resim 3. Operasyon materyalinin makroskopik görüntüsü

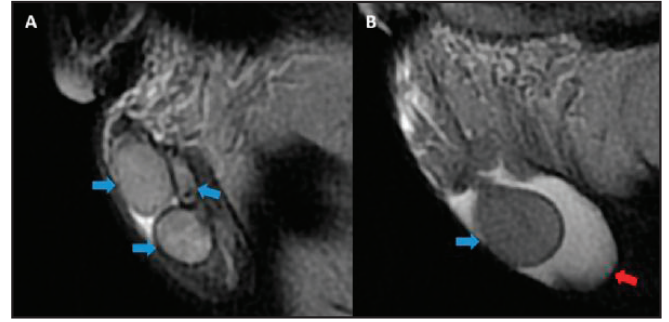
- Uğuz, S., Güragaç, A., Demirel, Z., Yılmaz, S., & Aydur, E. (2017). Bilateral polyorchidism with ipsilateral two undescended testes: a rare congenital anomaly. *Andrologia*, 49(4), e12643.
- Topsakal, K., Ak, H., & Yumurtas, N. (2012). Polyorchidism with varicocele: A case report and review of literature. *Andrologia*, 44, 829-832.
- Bergholz, R., & Wenke, K. (2009). Polyorchidism: a meta-analysis. *The Journal of urology*, 182(5), 2422-2427.
- Nocks, B. N. (1978). Polyorchidism with normal spermatogenesis and equal sized testes: a theory of embryological development. *The Journal of Urology*, 120(5), 638-640.
- Balawender K, Wawrzyniak A, Kobos J, et al. Polyorchidism: An Up-to-Date Systematic Review. *J Clin Med*. 2023;12(2):649. Published 2023 Jan 13. doi:10.3390/jcm12020649
- Zahirian Moghadam, T., Mohseni Rad, H., Zandian, H., & Hosseinkhani, A. (2020). Five testicles in the genital area of a thirteen-month-old baby: a case report. *BMC urology*, 20, 1-3.
- Baigorri BF, Dixon RG. Varicocele: A Review. *Semin Intervent Radiol*. 2016;33(3):170-176. doi:10.1055/s-0036-1586147
- Mandalia, U., & Pakdemirli, E. (2020). A case of triorchidism. *Radiology Case Reports*, 15(9), 1643-1645.
- Mittal PK, Abdalla AS, Chatterjee A, et al. Spectrum of Extratesticular and Testicular Pathologic Conditions at Scrotal MR Imaging. *Radiographics*. 2018;38(3):806-830. doi:10.1148/rg.2018170150

Resim 1. 46 yaş erkek hastada sağ skrotumda (A ve B) üç testis (mavi oklar), solda (C) ise tek testis (mavi ok) izlendi.

Resim 2. 46 yaş erkek hastada sağ (A) ve sol (B) pampiniform pleksus venlerinde dilatasyon (mavi oklar) ve Valsalva ile venöz geri kaçış izlendi (venöz geri kaçış resimde gösterilmemiştir). Sağda kesitlere dahil iki testis izlenmektedir (kırmızı oklar).

Resim 3. 46 yaş erkek hastada sağ skrotumda (A) üç testis (mavi oklar), solda (B) tek testis (mavi ok) ve eşlik eden hidrosel (kırmızı ok) izlendi.

Genitoüriner sistem radyolojisi

PS-022

SEZARYEN SONRASI GÖZDEN KAÇABİLECEK BİR KOMPLİKASYON: İSTMOSEL OLGU SUNUMU

Maryam Abbasova, Ahmet Taha Kayaoğlu, Fatma Beyazal Çeliker

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Rize

Amaç: İstmosel, sezaryen sonrası özellikle alt uterin segmentte gelişen ve myometriumun tam iyileşememesi ile karakterize, anormal uterin kanama ve kronik pelvik ağrıya yol açabilen bir sezaryen skar defekti olarak tanımlanmaktadır (1). Klinik bulguların özgül olmaması nedeniyle, sezaryen öyküsü bulunan hastalarda bu tablo sıklıkla gözden kaçabilmektedir (2,3). Bu olgu sunumunda, çoklu sezaryen öyküsü bulunan bir hastada kronik pelvik ağrı ve anormal uterin kanama gibi bulguların olması halinde istmoselin ayırıcı tanıda akla gelmesi gereken bir durum olduğunu ve manyetik rezonans görüntülemenin tanısallık değerlendirmedeki rolünü göstermeyi amaçladık.

Olgusu: 33 yaşında çoklu sezaryen öyküsü bulunan kadın hasta; menometroraji, adet sonrası lekelenme ve kronik pelvik ağrı şikayetleri ile başvurdu. Şikayetlerinin son operasyondan sonraki dönemde belirginleştiği öğrenildi. Özgeçmişinde, son sezaryen sırasında aşırı kanama nedeniyle intrauterin balon uygulaması öyküsü mevcuttu. Transvajinal ultrasonografide uterusun retrovert konumunda olduğu izlendi. Alt uterin segment anterior duvarda, sezaryen skar hattı lokalizasyonunda, endoservikal kavite ile ilişkili yaklaşık 17x9 mm boyutlarında defekt saptandı ve rezidüel myometrial kalınlık 3.4 mm olarak ölçüldü(2). Klinik bulgular ve ultrasonografik değerlendirme sonrasında istmosel ön tanısı ile pelvik manyetik rezonans görüntüleme yapıldı. Manyetik rezonans görüntülemeye uteroservikal bileşke düzeyinde, anteriorda endometrial kavite ile ilişkisi izlenen sagittal planda yaklaşık olarak 20x9 mm ebatlı endometrial kavite ile ilişkisi izlenen, T1 ve T2A serilerde hiperintens, hemorajik vasıflı lezyon mevcuttur (Resim 1,2). Bu düzeyde uterus anterior duvarda inceleme izlenmektedir (Resim 3).Görüntüleme bulguları klinik bulgular ve anamnezle birlikte değerlendirildiğinde istmosel olarak değerlendirildi.

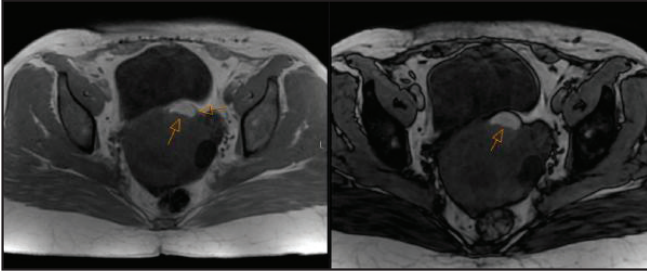
Sonuç: İstmosel, sezaryen öyküsü bulunan hastalarda kronik pelvik ağrı ve anormal uterin kanamanın nedenlerinden biri olarak karşımıza çıkabilmekte olup, özgül olmayan klinik bulgular nedeniyle tanıda gecikmeler yaşanabilmektedir. Transvajinal ultrasonografiye ek olarak manyetik rezonans görüntüleme, sezaryen sonrası istmosel gibi komplikasyonları göstermede önemli tanısallık değere sahiptir.

Anahtar Kelimeler: İstmosel, manyetik rezonans görüntüleme, sezaryen skarı

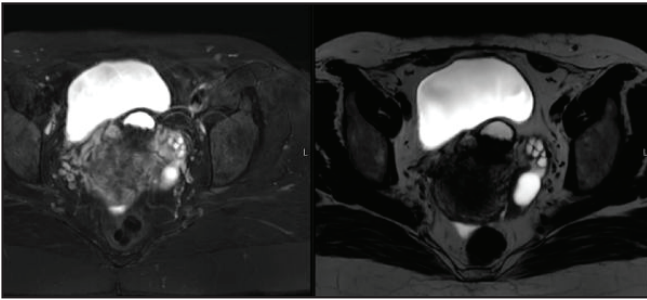
Kaynaklar

- Uterine isthmocoele: A frequently overlooked complication of caesarean delivery. Case series – PubMed Central. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8590568/>

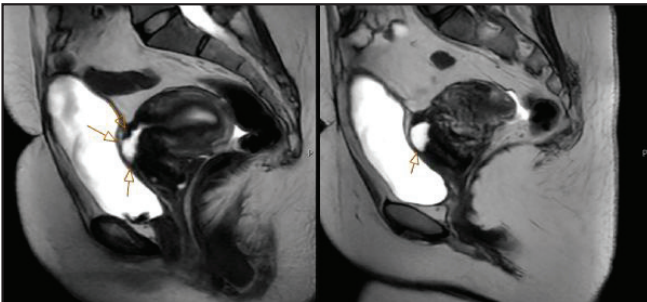
2. Comparative evaluation of ultrasonography and MRI in the assessment of isthmocele. Radiology-based clinical study – PubMed Central. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8310802/>
3. A systematic review on cesarean niche and postmenstrual spotting (2025) Synthesizes evidence on niche association with postmenstrual spotting, pelvic pain, dysmenorrhea, infertility and management outcomes. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12766140/>
4. Definition and criteria for diagnosing cesarean scar disorder – Delphi consensus Consensus on symptom constellation & sonographic niche definition as part of cesarean scar disorder. <https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2802847>

Resim 1. T1 ağırlıklı aksiyel plan görüntüde; uteroservikal bileşke düzeyinde, anteriorda endometrial kavite ile ilişkisi izlenen, hiperintens hemorajik vasıflı lezyon(ok)

Resim 2. T2 ağırlıklı aksiyel plan görüntüde; uteroservikal bileşke düzeyinde anteriorda endometrial kavite ile ilişkisi izlenen hiperintens hemorajik vasıflı lezyon.(ok)

Resim 3. T2 ağırlıklı sagittal plan görüntüde; uteroservikal bileşke düzeyinde anteriorda endometrial kavite ile ilişkisi izlenen hiperintens hemorajik vasıflı lezyon (ok) Ön duvarda incelleme (ok)

Genitoüriner sistem radyolojisi

PS-023

TESTİKÜLER AĞRININ NADİR VE ATİPİK BİR NEDENİ: SEGMENTAL TESTİKÜLER ENFARKT

Bengisu Tankut, Atilla Hikmet Çilengir, Kemal Panç, Mehmet Bilgin Eser, Berna Dirim Mete

İzmir Demokrasi Üniversitesi Buca Seyfi Demirsoy Eğitim ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Kliniği

Giriş: Segmental testiküler enfarkt, testiste lokalize bir iskemi alanı olup akut testiküler ağrı ile prezente olur. Genellikle yaşamın ikinci ve

dördüncü dekadında görülen oldukça nadir bir durumdur. Etiyolojisi ve patofizyolojisi belirsizliğini korumakta olup vakaların çoğunluğu idiyopatiktir (1). Ayırıcı tanıları arasında neoplaziler ve testis torsiyonu bulunur. Akut testiküler ağrının ayırıcı tanısı arasında segmental enfarkt olabileceği göz önünde bulundurularak klinik ve radyolojik bulgular birlikte değerlendirilerek gereksiz orşiektomilerden kaçınılabilir ve testiküler doku korunabilir.

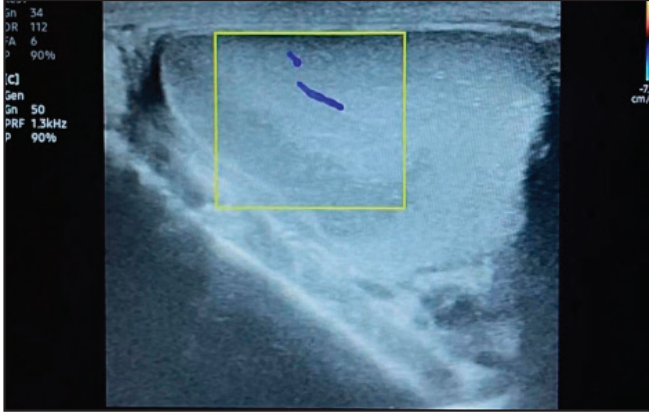
Olgu: 7 yaşındaki erkek hasta 1 haftadır devam eden sol kasık ağrısı ve 2 gün önce başlayan sol testiste şişlik, ağrı şikayeti nedeniyle acil servise başvurdu. Testiküler torsiyon ve orşit ön tanıları ile skrotal doppler ultrasonografi yapıldı. Ultrasonografide sol testis üst zonda yaklaşık 23x7mm'lik alanda heterojen görünümlü, vaskülarizasyon göstermeyen düzensiz sınırlı hipoeoik alan izlendiği (Resim 1). Sağ testis parankim ekojenitesi ve vaskülarizasyonu normaldi. Neoplazi ve segmental testiküler enfarkt ön tanıları ile kontrastlı skrotal manyetik rezonans görüntüleme yapıldı ve kanda tümör belirteçleri incelendi. Manyetik rezonans görüntülerinde sol testis üst zon anteriorunda 23x7mm ebatlı, segmental uzanımlı, T1 ve T2 sekansa hiperintens (Resim 2), periferik rim tarzda kontrastlanma gösteren (Resim 3), difüzyon kısıtlanmasız olmayan (Resim 4) lezyon alanı saptandı. Tümör belirteç değerleri ise laktik asit dehidrogenaz 153U / L, alfa-fetoprotein 1.80ng /mL ve serum beta human koryonik gonadotropin <0.200IU/L olmak üzere normal aralıktaydı. Klinik ve radyolojik olarak segmter testiküler enfarkt tanısı ile konservatif tedavi planlandı.

Tartışma ve Sonuç: Segmental testiküler enfarkt, testiküler neoplazi ve testiküler torsiyon ile klinik ve radyolojik olarak karışabilen, çok nadir bir patolojidir (3). Segmental bölgelerin işlevsel uç organlar oldukları kabul edildiğinden, vasküler oklüzyon testisin tamamında veya bir segmentinde hemorajik enfarkt ile sonlanabilir (4). Testis enfarktı ile ender olarak ilişkili olabildiği bildirilen durumlar varikoselektomi, epididimit, protein S eksikliği ve Wegener granülamatoziste görülen non-bakteriyel trombotik endokardittir (5-8). Patofizyolojik olarak testiküler enfarkt çoğunlukla arteriyoller emboli ya da venöz trombozun veya damar inflamasyonunun eşlik ettiği venöz ruptür sonucunda oluşmaktadır (7). Bu olguda herhangi bir predispozan etken bulunmaksızın sol testiste segmental hemorajik enfarktü gelişen 37 yaşındaki erkek hasta bildirilmiştir. Bu hastada sistemik inceleme sonrasında etiyolojide bir neden saptanamamıştır. Akut testiküler ağrı nedenleri arasında segmter testiküler enfarkt akıldta tutulmalıdır.

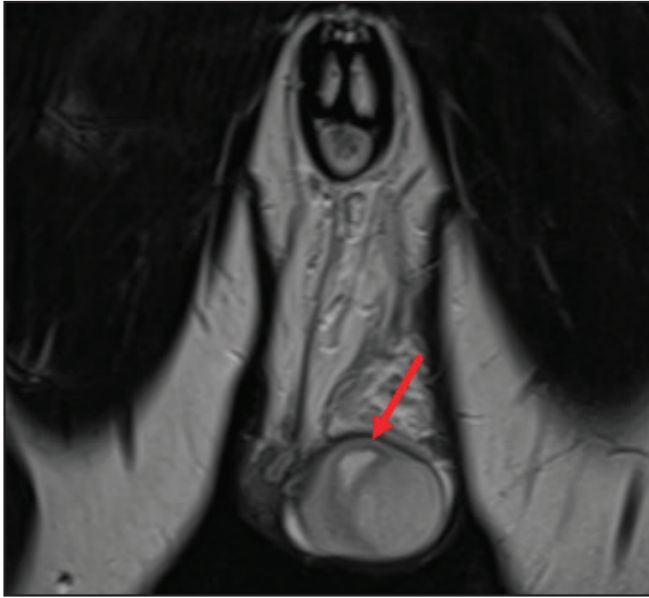
Anahtar Kelimeler: Segmental Testiküler Enfarkt, Skrotal Ağrı, Akut Skrotum, Testis Torsiyonu

Kaynaklar

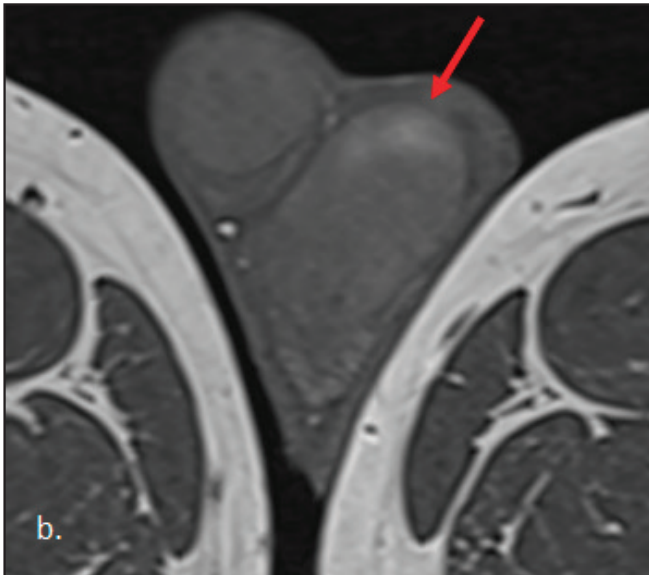
1. Shen YH, Lin YW, Zhu XW, Cai BS, Li J, Zheng XY: Segmental testicular infarction: a case report. Exp Ther Med 2015;9(3):758-760.
2. <https://turkradyolojiseminerleri.org/pdf/2c83d69a-dc5a-476c-9385-2d943ca48693/articles/trs.2015.205/Trd%20Sem-3-59-En.pdf>
3. Baratelli GM, Vischi S, Mandelli PG, et al: Segmental hemorrhagic infarction of testicle. J Urol. 156: 1442, 1996
4. Jordan GH: Segmental hemorrhagic infarct of testicle. Urology; 29: 60-63, 1987.
5. Eisner DJ, Goldman SM, Petronis J, et al: Bilateral testicular infarction caused by epididymitis. Am J Roentgenol. 157: 517-519, 1991.
6. Paik ML, MacLennan GT, Seftel AD: Embolic testicular infarction secondary to nonbacterial thrombotic endocarditis in Wegener's granulomatosis. J Urol. 161: 919- 920, 1999.
7. Chin SC, Wu CJ, Chen A, et al: Segmental hemorrhagic infarction of testis associated with epididymitis. J Clin Ultrasound. 26: 326-328, 1998.
8. Secil M, Kocyigit A, Aslan G, et al: Segmental testicular infarction as a complication of varicocele: sonographic findings. J Clin Ultrasound. 34: 143-145, 2006

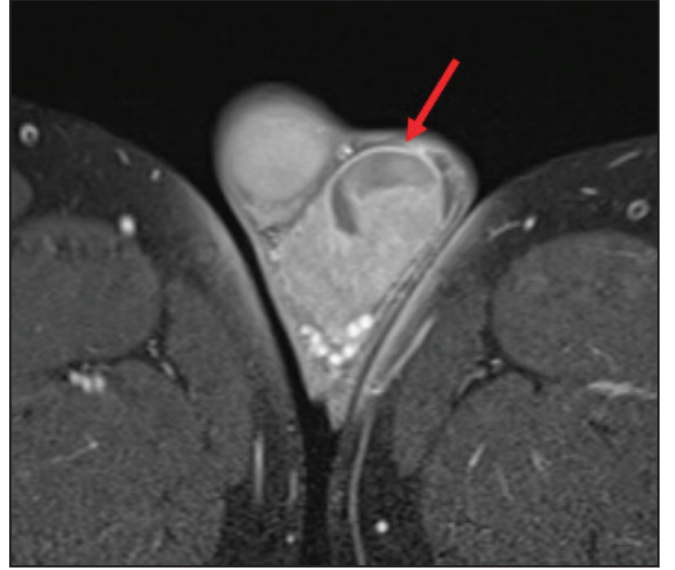
Resim 1. Skrotal Renkli Doppler Ultrasonografide hipoeoik lezyon ve bu lezyonda vaskülarizasyon olmadığı ortaya kondu.

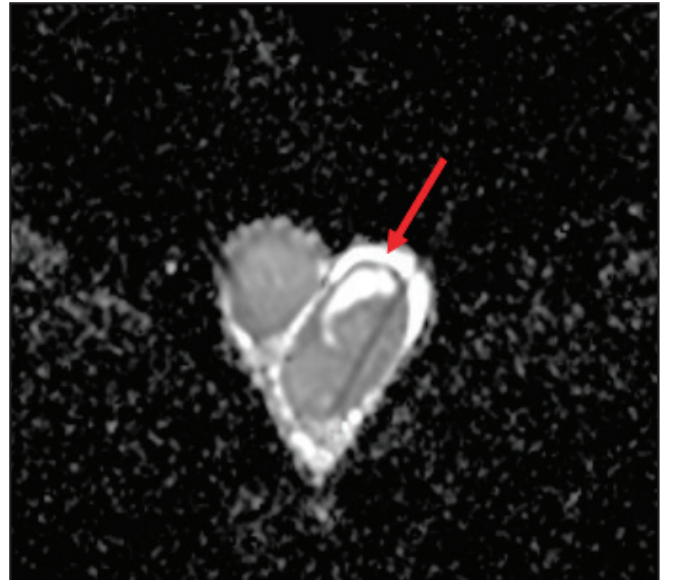
Resim 2a. Mediastinum testis düzeyinden periferie uzanan kama şekilli T1 ağırlıklı aksiyal görüntüde hiperintens (2a), T2 ağırlıklı koronal görüntüde (2b) santrali hiperintens, hemosiderin birikimine bağlı hipointens rimi bulunan geç subakut enfarkt alanı izlenmektedir (kırmızı ok)

Resim 2b. Mediastinum testis düzeyinden periferie uzanan kama şekilli T1 ağırlıklı aksiyal görüntüde hiperintens (2a), T2 ağırlıklı koronal görüntüde (2b) santrali hiperintens, hemosiderin birikimine bağlı hipointens rimi bulunan geç subakut enfarkt alanı izlenmektedir (kırmızı ok)

Resim 3. Tariflenen enfarkt alanı post-kontrast T1 ağırlıklı aksiyal görüntüde ince rim tarzda kontrast tutulumu göstermektedir. (kırmızı ok)

Resim 4. Difüzyon ağırlıklı görüntülemenin ADC haritalamasında enfarkt sahasında geç subakut enfarkt ile uyumlu serbestleşmiş difüzyon izlenmektedir.

Kardiyovasküler görüntüleme

PS-024

NSTEMİ'Yİ TAKLİT EDEN ATİPİK STRES KARDİOMİYOPATİSİ: KARDİYAK MRG BULGULARI İLE BİR OLGU

Ceren Özer, Akın Çinkooğlu, Naim Ceylan

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji AnaBilim Dalı, İzmir

Giriş: Stres kardiyomiyopatisi (Takotsubo sendromu), genellikle akut emosyonel veya fiziksel stres sonrasında gelişen, geçici sol ventrikül sistolik disfonksiyonu ile karakterize ve klinik olarak akut koroner sendromu taklit eden bir kardiyomiyopati formudur. Ancak bu tabloda obstrüktif koroner arter hastalığı saptanmaz. Olguların yaklaşık %80–90'ı kadın hastalardan oluşmakta olup hastalık en sık postmenopozal dönemde görülmektedir (1,2). Stres kardiyomiyop-

patisinin patofizyolojisi multifaktöriyel olup kesin mekanizma henüz tam olarak aydınlatılamamıştır. Mevcut veriler, akut emosyonel veya fiziksel stres sonrası gelişen aşırı katekolamin salınımının miyokardiyal toksisiteye yol açtığını düşündürmektedir. Bununla birlikte hastaların yaklaşık üçte birinde tanımlanabilir bir tetikleyici stres faktörü saptanamamaktadır (1-3).

Olgu: Kırk dört yaşında kadın hasta, bir yakınının vefat haberini almasının ardından gelişen göğüs sıkıştırmacı ve batıcı karakterde, sırta yayılan ağrı şikayeti ile Ege Üniversitesi Acil Servisine başvurdu. Elektrokardiyografide anlamlı bir değişiklik saptanmadı; ancak troponin T düzeyinin 1300 ng/L olarak ölçülmesi üzerine hasta NSTEMI ön tanısı ile kardiyoloji servisine yatırıldı.

Hastanın özgeçmişinde ve aile öyküsünde koroner arter hastalığı bulunmamaktaydı. Yapılan koroner anjiyografide kritik koroner arter darlığı izlenmedi. Klinik bulgular doğrultusunda Takotsubo sendromu ön tanısı ile ileri değerlendirme amacıyla kardiyak manyetik rezonans görüntüleme (MRG) planlandı.

Bulgular: Kardiyak MRG incelemesinde haritalama görüntülerde sol ventrikülde, septumda ve anterior duvar segmentlerinde baskın olmak üzere miyokardiyal T1 (ortalama 1350 ms, $N \approx 1000$ ms) ve T2 (ortalama 70 ms, $N \approx 50$ ms) değerlerinde artış saptandı. Aynı segmentlerde STIR görüntülerde miyokardiyal ödeme destekleyen sinyal artışı izlendi. Sine görüntülerde global sol ventrikül hipokinezi mevcuttu (LVEF %43). Bu bulgular klinik tablo ile uyumlu olarak stres kardiyomiyopatisi lehine yorumlandı. Hastanın 1 ay sonra yapılan kontrol kardiyak MRG incelemesinde miyokardiyal ödem bulgularının belirgin olarak gerilediği gözlemlendi.

Tartışma: Stres kardiyomiyopatisi, akut koroner sendromu taklit eden ancak farklı patofizyolojik mekanizmalara sahip olan geri dönüşümlü bir miyokardiyal disfonksiyon tablosudur. En sık bildirilen form apikal balonlaşma paterni olmakla birlikte midventriküler, bazal ve fokal varyantlar da literatürde tanımlanmıştır (4,5). Olgumuzda saptanan septum ve anterior duvar segmentlerinde baskın ödemin varlığı ve klasik apikal balonlaşma paterninin mevcut olmaması, olgunun atipik bir varyant olabileceğini düşündürmektedir.

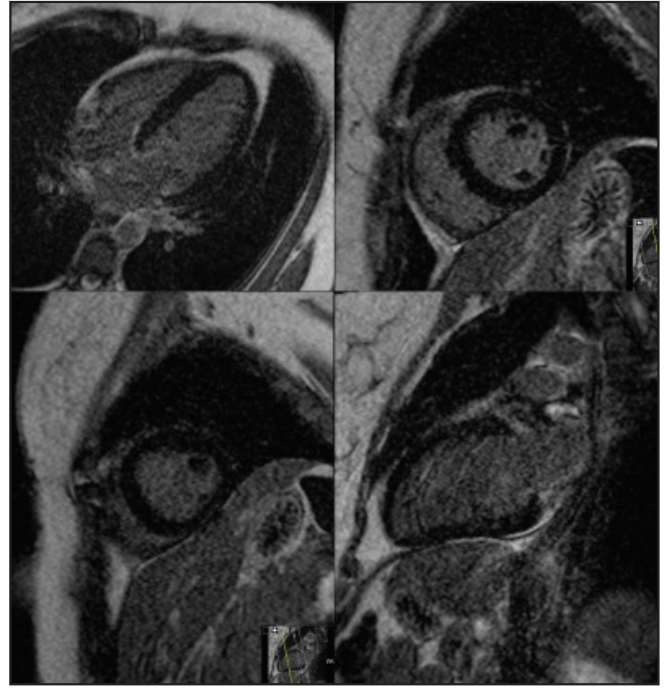
STIR sekanslarında ve T2 haritalama görüntülerde izlenen akut miyokardiyal ödem lehine bulguların takip görüntülemeye gerilemesi ve miyokardiyal geç kontrastlanmanın olmaması tanıyı güçlendiren önemli bulgulardır (4,5).

Klinik olarak stres kardiyomiyopatisi düşünülen ancak klasik apikal balonlaşma paternine uymayan atipik tutulumlarda, kardiyak MRG bulguları doğru tanının konulmasına önemli katkı sağlayabileceğini düşünmekteyiz.

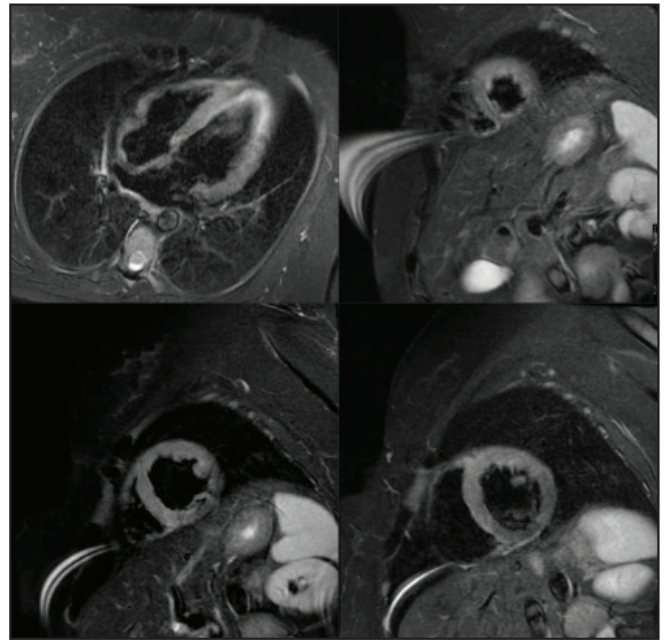
Anahtar Kelimeler: Kardiyak manyetik rezonans görüntüleme, stres kardiyomiyopatisi, takotsubo sendromu

Kaynaklar

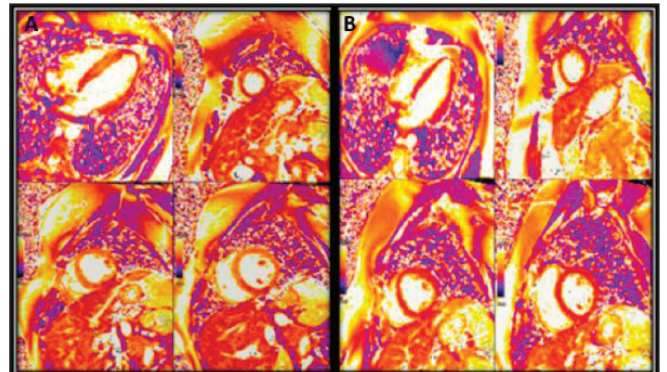
- 1- Motamed M, Nunes JT, Udell JA. Stres kardiyomiyopatisi. CMAJ. 22 Eylül 2024; 196(31):E1083. DOI: 10.1503/CMAJ.240269. PMID: 39313267; PMCID: PMC11426345.
- 2- Medina de Chazal H, Del Buono MG, Keyser-Marcus L, Ma L, Moeller FG, Berrocal D, Abbate A. Stress Cardiomyopathy Diagnosis and Treatment: JACC State-of-the-Art Review. J Am Coll Cardiol. 2018 Oct 16;72(16):1955-1971. doi: 10.1016/j.jacc.2018.07.072. PMID: 30309474; PMCID: PMC7058348.
- 3- Zghyer F, Botheju WSP, Kiss JE, Michos ED, Corretti MC, Mukherjee M, Hays AG. Cardiovascular Imaging in Stress Cardiomyopathy (Takotsubo Syndrome). Front Cardiovasc Med. 2022 Jan 28;8:799031. doi: 10.3389/fcvm.2021.799031. PMID: 35155609; PMCID: PMC8831380.
- 4- Gianni M, Dentali F, Grandi AM, Sumner G, Hiralal R, Lonn E. Apical ballooning syndrome or takotsubo cardiomyopathy: a systematic review. Eur Heart J. 2006 Jul;27(13):1523-9. doi: 10.1093/eurheartj/ehl032. Epub 2006 May 23. PMID: 16720686.
- 5- Ojha V, Khurana R, Ganga KP, Kumar S. Advanced cardiac magnetic resonance imaging in takotsubo cardiomyopathy. Br J Radiol. 2020 Nov 1;93(1115):20200514. doi: 10.1259/bjr.20200514. Epub 2020 Aug 14. PMID: 32795180; PMCID: PMC8519651.

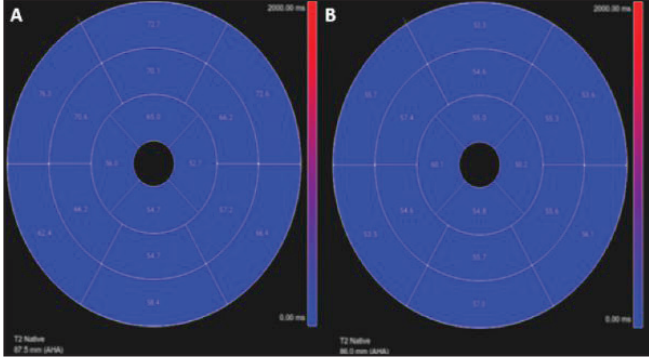
Resim 1. 4 boşluk ve 3 düzlemde kısa aks PSIR sekansları.

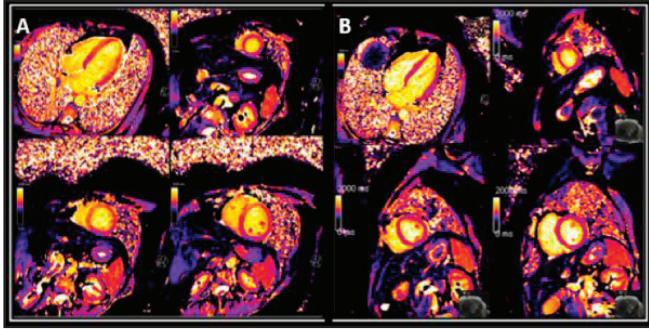
Resim 2. 4 boşluk ve 3 düzlemde kısa aks STIR sekansları.

Resim 3. 4 boşluk ve 3 düzlemde kısa aks T2 haritalama görüntüleri.

Resim 4. 17 aha segment modelinde T2 haritalama görüntüleri.

Resim 5. 4 boşluk ve 3 düzlemde kısa aks T1 haritalama görüntüleri.

Kardiyovasküler görüntüleme

PS-025

TRANSTİRETİN AMİLOİDOZU İLE İLİŞKİLİ HİPERTROFİK-RESTRIKTİF KARDİYOMİYOPATİ: MULTİMODALİTE GÖRÜNTÜLEME VE KARDİYAK MRG BULGULARI İLE NADİR BİR OLGU

Mehmet Emin Şenyurt¹, Zeynep Kurtuluş¹, Mehmet Fatih Uçar²,
Canan Akman²

¹Demiroğlu Bilim Üniversitesi

²İstanbul Florence Nightingale Hastanesi

Amaç: Kardiyak amiloidoz, hipertrofik ve restriktif kardiyomiyo-patinin nadir ancak giderek daha fazla tanınan nedenlerinden bi-ridir. Özellikle Transtiretin kardiyak amiloidoz miyokarda amiloid fibrillerinin ekstrasellüler birikimi sonucu ventrikül duvar kalınlaş-ması, diyastolik disfonksiyon ve iletisi sistemi bozukluklarına yol aç-bilmektedir (1,2). Transtiretin kardiyak amiloidozu özellikle ileri yaş erkek hastalarda görülmekte olup, klinik bulgular çoğu zaman nons-pesifiktir ve tanı gecikebilmektedir (1,3). Bu olguda malign aritmiler ve iletim sistemi bozuklukları ile prezente olan Transtiretin kardiyak amiloidozunun tanısında multimodalite görüntüleme yöntemlerinin, özellikle kardiyak manyetik rezonans görüntülemenin (MRG), tanıs-al katkısının gösterilmesi amaçlanmıştır.

Olgu: Yetmiş bir yaşında erkek hasta yaklaşık bir yıldır devam eden eforla artan dispne şikâyeti ile başvurdu. Elektrokardiyografide birinci derece atriyoventriküler blok ve sağ dal bloğu saptandı. Transtorasik ekokardiyografide sol ventrikül ejeksiyon fraksiyonu %55 olup sol ve sağ ventriküllerde belirgin konsantrik hipertrofi (du-var kalınlığı: 2.0 cm), biyatrial dilatasyon (LA 4.7 cm, RA 4.4 cm) ve evre III diyastolik disfonksiyon izlendi.

İnfiltratif kardiyomiyo-pati ön tanısı ile yapılan kardiyak MRG ince-lemesinde belirgin artmış native T1 değerleri (1114–1231 ms), art-mış ekstrasellüler hacim oranı (ECV > %45), biventriküler hipertrofi ve yaygın geç gadolinyum tutulumu (LGE) izlendi. Tutulum paterni

her iki ventrikülde subendokardiyal, bazal septum ve inferior duvar-da transmural, diğer segmentlerde yamalı midmiyokardiyal ve difüz subendokardiyal dağılım göstermekteydi. Bu bulgular kardiyak ami-loid infiltrasyonu ile uyumlu olarak değerlendirildi (2,4).

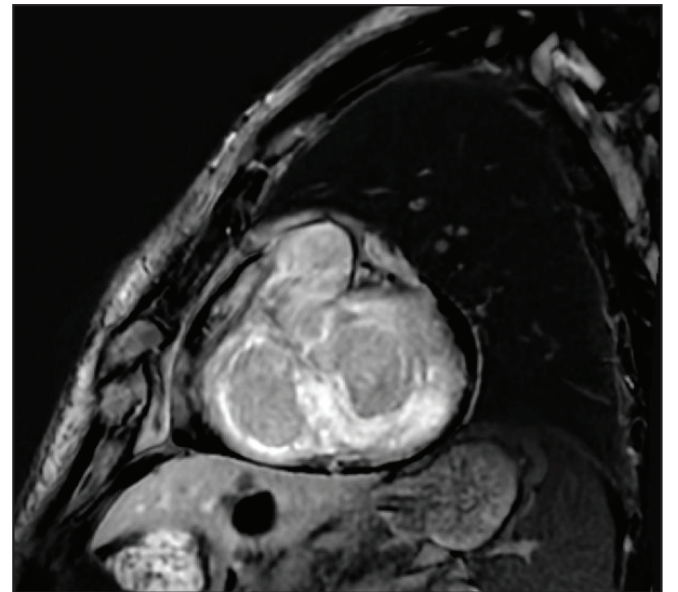
Tc-99m pirofosfat sintigrafisinde belirgin miyokardiyal radyofar-masötik tutulumu izlendi ve torasik SPECT görüntülemesinde Perugini Grade 3 ile uyumlu tutulum saptandı. Bu bulgu transtiretin kardiyak amiloidozu için yüksek özgüllük göstermektedir (5). Ambulatuvar EKG monitörizasyonunda 2.5 saniyeye kadar uzayan duraklamalar, sürdürülebilir ventriküler taşikardi epizodları ve ilerleyici AV iletisi ge-çikmesi tespit edildi. Yüksek aritmi riski nedeniyle hastaya implantabl kardiyoverter defibrilatör (ICD) implantasyonu yapıldı ve transtiretin kardiyak amiloidoz için tafamidis tedavisi planlandı.

Sonuç: Transtiretin kardiyak amiloidozu hipertrofik ve rest-riktif kardiyomiyo-patiyi taklit edebilen infiltratif bir hastalıktır. Multimodalite görüntüleme yaklaşımı tanıda kritik rol oynamaktadır. Kardiyak MRG'de artmış native T1 değerleri, yüksek ekstrasellüler hacim oranı ve difüz geç gadolinyum tutulumu amiloid infiltrasyonu için güçlü tanıs-al göstergelerdir (2,4). Pirofosfat sintigrafisi ile birlikte değerlendirildiğinde transtiretin kardiyak amiloidozunun noninvaziv tanısı büyük ölçüde mümkün hale gelmektedir (5). Bu olgu, özellikle semptomları hafif veya maskelenmiş hastalarda erken tanı ve uygun tedavi planlamasında multimodalite kardiyak görüntülemenin öne-mini vurgulamaktadır.

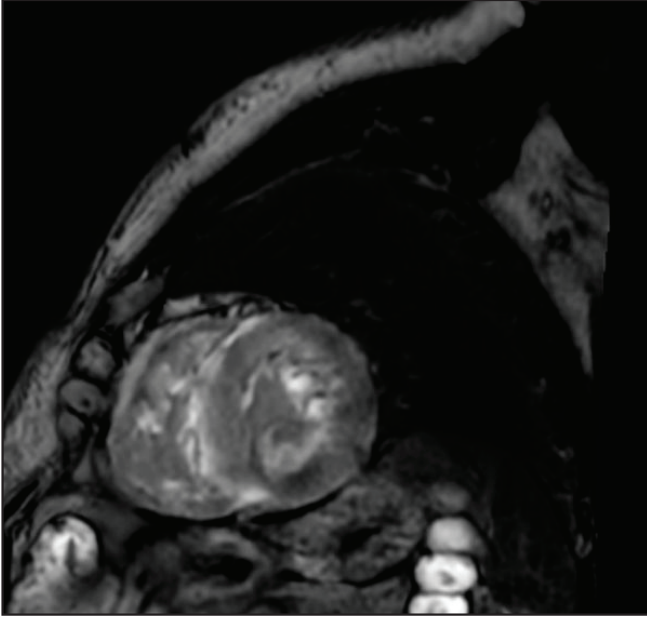
Anahtar Kelimeler: Kardiyak amiloidoz, Kardiyak manyetik rezonans görüntüleme, Multimodalite görüntüleme, Hipertrofik-restriktif kardiyomiyo-pati

Kaynaklar

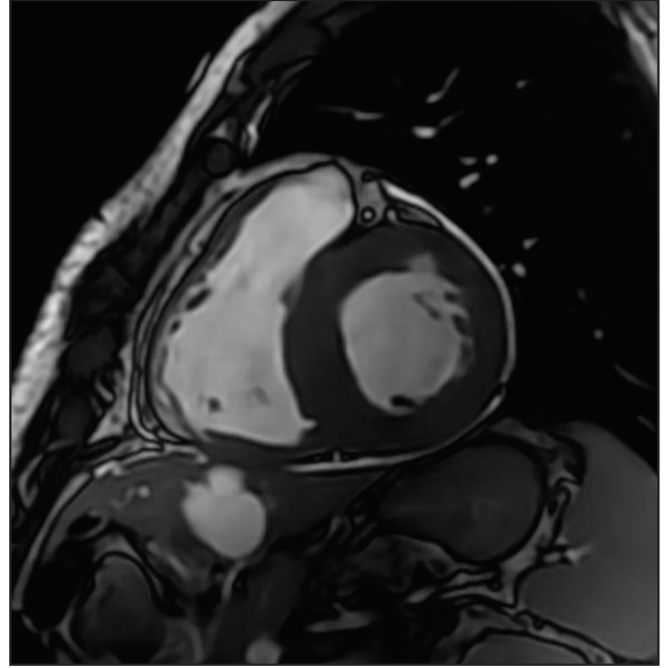
1. Maurer MS, Elliott P, Merlini G, et al. Diagnosis and treatment of transthyretin cardiac amyloidosis. *Circulation*. 2019;140:372-383.
2. Fontana M, Pica S, Reant P, et al. Cardiac amyloidosis: the role of cardiovascular magnetic resonance imaging. *JACC Cardiovasc Imaging*. 2020;13:909-927.
3. Falk RH, Alexander KM, Liao R, Dorbala S. AL (Light-Chain) Cardiac Amyloidosis: A Review of Diagnosis and Therapy. *J Am Coll Cardiol*. 2016;68:1323-1341.
4. Martinez-Naharro A, Treibel TA, Abdel-Gadir A, et al. Magnetic resonance in transthyretin cardiac amyloidosis. *J Am Coll Cardiol*. 2017;70:466-477.
5. Gillmore JD, Maurer MS, Falk RH, et al. Nonbiopsy diagnosis of cardiac transthyretin amyloidosis. *Circulation*. 2016;133:2404-2412.

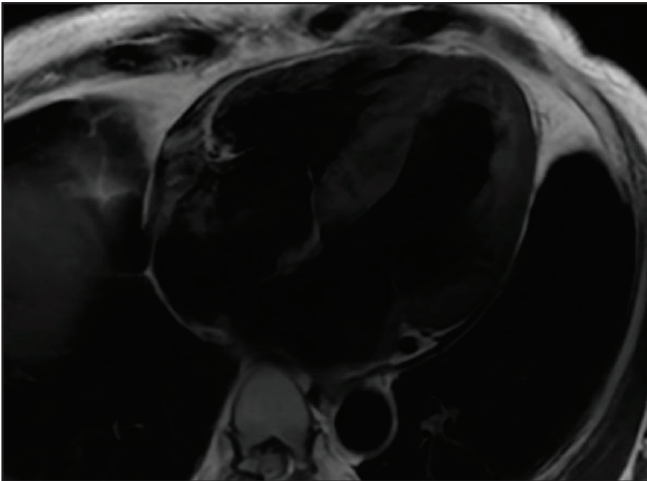
Resim 1. Kardiyak manyetik rezonans görüntülemesinde kısa aks kesitte geç gadolinyum tutulumu sekansında sol ventrikül miyokardında difüz subendokardiyal kontrast tutulumu izlenmektedir. Bulgular kardiyak amiloid infiltrasyonu ile uyumludur.

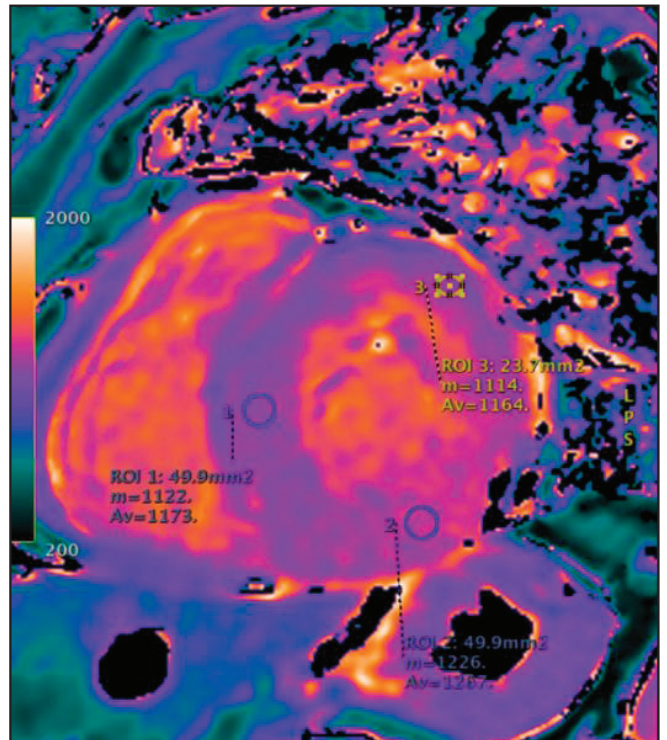
Resim 2. Kardiyak MRG kısa aks geç gadolinyum tutulumu görüntüsünde sol ventrikül miyokardında difüz subendokardiyal ve yamalı midmiyokardiyal kontrast tutulumu izlenmektedir. Bu tutulum paterni kardiyak amiloid infiltrasyonu ile uyumludur.

Resim 4. Kardiyak MRG iki boşluk cine görüntüsünde sol ventrikül miyokardında belirgin konsantrik duvar kalınlaşması izlenmektedir. Bulgular infiltratif kardiyomyopati ile uyumludur.

Resim 3. Kardiyak MRG dört boşluk cine görüntüsünde sol ventrikül miyokardında belirgin duvar kalınlaşması ve biyatrial genişleme izlenmektedir. Bulgular infiltratif kardiyomyopati lehine olup kardiyak amiloidoz ile uyumludur.

Resim 5. Kardiyak manyetik rezonans görüntüleme native T1 haritalama sekansında sol ventrikül miyokardında belirgin T1 değeri artışı izlenmektedir (ROI ortalama T1: 1114-1226 ms). Bulgular kardiyak amiloid infiltrasyonu ile uyumludur.

Kardiyovasküler görüntüleme

PS-026

SKLERODERMANIN KARDİYAK TUTULUMUNDA MRG BULGULARI: OLGU SUNUMU

Hakan Yusuf Bayır, Mustafa Koplay

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı

Amaç: Skleroderma (sistemik skleroz), cilt sertleşmesi ve iç organ fibrozisi ile seyreden otoimmün bir bağ dokusu hastalığıdır [1]. Kas-iskelet sistemi, akciğer, böbrek, gastrointestinal trakt, hepatobiliyer sistem ve kalp tutulumu görülebilir. Kötü prognozla ilişkili olan kalp tutulumunun [2] aydınlatılması önemlidir. Ekokardiyografi yetersizdir; transtorasik ekokardiyografisi normal hastaların %90'ından fazlasında kardiyak MRG'de fibrozis saptanmıştır [3]. Kardiyak MRG, fibrozis değerlendirmesinde altın standarttır. Bu sunumda, radyologlar için önemli olan sklerodermanın kardiyak MRG bulgularını, özellikle T1 ve T2 haritalama gibi yeni tekniklerin önemini vurgulayarak tartışmayı amaçladık.

Olgu: 81 yaşında kadın hasta el ve ayaklarda ülserler, Raynaud fenomeni ve el ve ayak parmaklarında hareket kısıtlılığı şikayetleriyle hastanemizin Romatoloji Polikliniğine başvurdu. 3-4 yıl önce bu şikayetlerinin bulunmadığını bildiren hastaya kapilleroskopiyle skleroderma tanısı kondu. Serolojik testlerde antinükleer antikor (ANA), anti-Ro52 and CENP-B belirteçleri pozitif gelen hastada bu da skleroderma lehine değerlendirildi ve hastaya olası akciğer tutulumu için HRCT, olası kardiyak tutulum için kardiyak MRG çekildi. HRCT'sinde sklerodermanın akciğer tutulumu lehine spesifik bir bulgu görülmedi. Kardiyak MRG'de geç fazda sol ventrikül inferior ve lateral duvarlarında dağılımı herhangi bir arteriyel sulama alanına uymayan transmural kontrastlanma görüldü ve fibrozis lehine değerlendirildi (Resim 1, Resim 2). Ayrıca kardiyak haritalamada sol ventrikül lateral duvarında nativ T1 değerlerinde artış görülürken (Resim 3), nativ T2 değerlerinde belirgin artış yoktu (Resim 4); bu da fibrozis lehine değerlendirildi. Fonksiyonel değerlendirmede sol ventrikül ejeksiyon fraksiyonu %52, kardiyak output 3,6 L/dk ölçülerek sistolik disfonksiyonla uyumlu olarak değerlendirildi (Resim 5). Hastada bulgular sklerodermanın kardiyak tutulumu lehine değerlendirildi.

Sonuç: Skleroderma, diğer iç organlar gibi kalpte de tutulum yapabilir; bu, hastaların %15'inde görülür ve kötü prognozla ilişkilidir [4]. Primer kardiyak tutulumda miyokardit, miyokardiyal fibrozis, ventrikül disfonksiyonu, iskemi, perikardit, perikardiyal efüzyon ve ileti sistemi anormallikleri görülebilir [5]. Kardiyak MRG, skleroderma kardiyak tutulumunun tespitinde altın standart non-invaziv yöntemdir; semptomatik hastaların %75-80'inde pozitif bulgular saptanmıştır [6].

MRG'de fibrozisi temsil eden geç faz kontrastlanma (LGE), en sık görülen bulgudur. Tipik olarak koroner arter alanına uymayan, subepikardiyal, midmiyokardiyal veya yamasal bir dağılım gösterir [7]. Diffüz tutulumda LGE yetersiz kalırken, nativ T1 haritalama diffüz miyokardiyal fibrozisin saptanmasında anahtar araçtır. Bir çalışmada hastaların %50'sinde T1 değerleri artmış ve bunların yaklaşık üçte birinde konvansiyonel MRG normal bulunmuştur [8].

Skleroderma miyokarditinde inversiyon-recovery (IR) sekanslarının yanı sıra T2 haritalama da önem kazanmıştır. Yapılan bir çalışmada T2 haritalama, modifiye Lake Louise kriterlerinde tanısıl duyarlılığı önemli ölçüde artırmıştır (%52,6'dan %89,5'e) [9].

Sonuç olarak, skleroderma kalbi tutabilir ve bu, kötü prognozla ilişkilidir [4]. ekokardiyografi kullanılabile de, MRG fibrozisi tespit etmedeki üstünlüğü nedeniyle altın standarttır [6]. LGE gibi konvansiyonel tekniklerin yanı sıra diffüz fibroziste T1 haritalama, miyokarditte ise T2 haritalama duyarlılığı artırmaktadır [9].

Anahtar Kelimeler: kardiyak MRG, miyokardiyal fibrozis, skleroderma, T1 haritalama, T2 haritalama

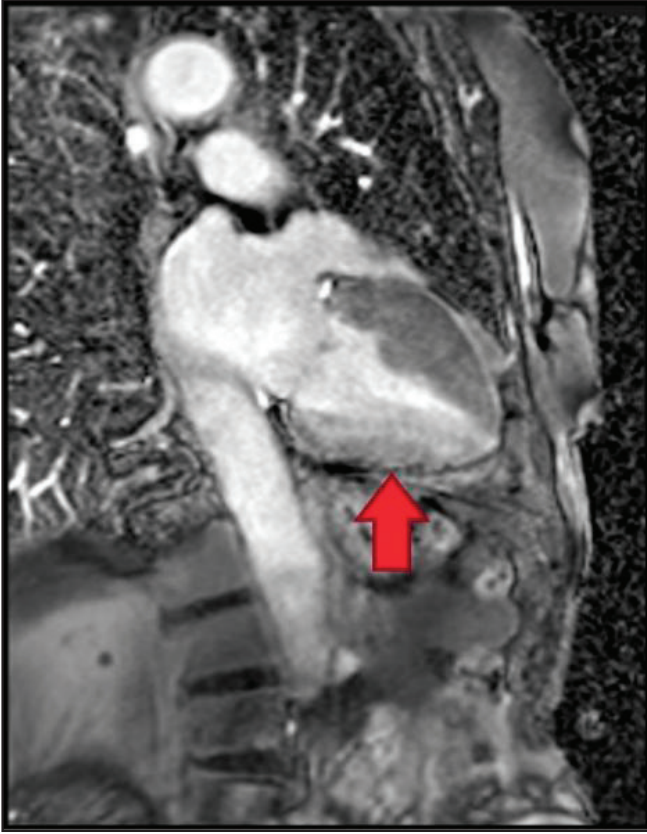
Kaynaklar

1. Bhattacharyya S, Wei J, Varga J. Understanding fibrosis in systemic sclerosis: shifting paradigms, emerging opportunities. Nat Rev Rheumatol. 2011;8(1):42-54. Published 2011 Oct 25. doi:10.1038/nrrheum.2011.149

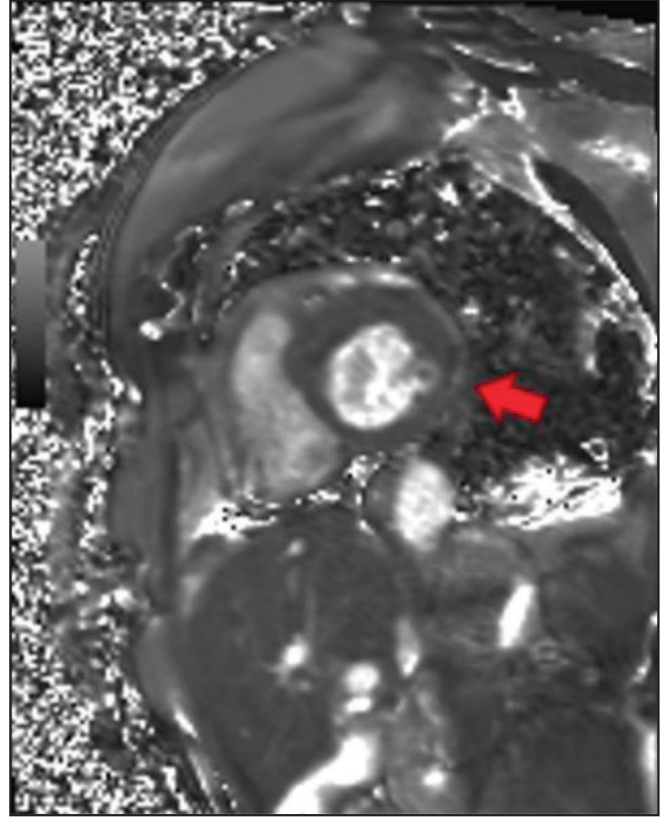
2. Fairley JL, Hansen D, Burns A, et al. Contribution of Left Ventricular Diastolic Dysfunction to Survival and Breathlessness in Systemic Sclerosis-Associated Interstitial Lung Disease. J Rheumatol. 2024;51(5):495-504. Published 2024 May 1. doi:10.3899/jrheum.2023-0801
3. Ross L, Costello B, Brown Z, et al. Myocardial fibrosis and arrhythmic burden in systemic sclerosis. Rheumatology (Oxford). 2022;61(11):4497-4502. doi:10.1093/rheumatology/keac065
4. Steen VD, Medsger TA Jr. Severe organ involvement in systemic sclerosis with diffuse scleroderma. Arthritis Rheum. 2000;43(11):2437-2444. doi:10.1002/1529-0131(200011)43:11<2437::AID-ANR10>3.0.CO;2-U
5. Smolenska Z, Barraclough R, Dorniak K, Szarmach A, Zdrojewski Z. Cardiac Involvement in Systemic Sclerosis: Diagnostic Tools and Evaluation Methods. Cardiol Rev. 2019;27(2):73-79. doi:10.1097/CRD.0000000000000221
6. Mavrogeni S, Pepe A, Gargani L, et al. Cardiac inflammation and fibrosis patterns in systemic sclerosis, evaluated by magnetic resonance imaging: An update. Seminars in Arthritis and Rheumatism. 2022;58:152126. doi:10.1016/j.semarthrit.2022.152126
7. Meduri A, Di Molfetta DV, Natale L, Manfredi R. Cardiac magnetic resonance in systemic sclerosis patients with cardiac symptoms. Eur Rev Med Pharmacol Sci. 2017;21(21):4797-4803.
8. Poindron V, Chatelus E, Canuet M, et al. T1 mapping cardiac magnetic resonance imaging frequently detects subclinical diffuse myocardial fibrosis in systemic sclerosis patients. Seminars in Arthritis and Rheumatism. 2019;50(1):128-134. doi:10.1016/j.semarthrit.2019.06.013
9. Giacomo De Luca, Anna Palmisano, Corrado Campochiaro, Davide Vignale, Giulio Cavalli, Elisa Bruno, Silvia Sartorelli, Arianna Ferlito, Giovanni Peretto, Simone Sala, Marco Matucci-Cerinic, Lorenzo Dagna, Antonio Esposito, Cardiac magnetic resonance in systemic sclerosis myocarditis: the value of T2 mapping to detect myocardial inflammation, Rheumatology, Volume 61, Issue 11, November 2022, Pages 4409-4419, https://doi.org/10.1093/rheumatology/keac098

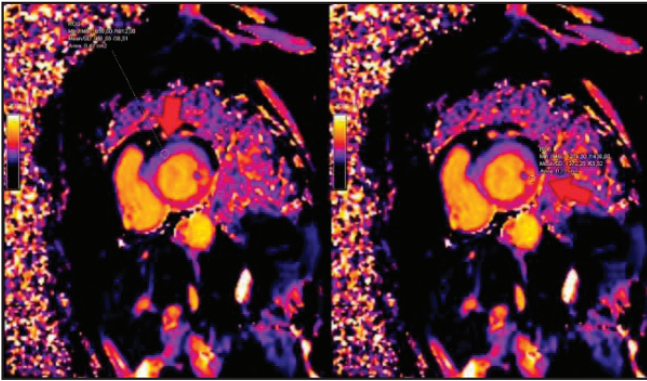
Resim 1. İki odacıklı kısa aks planda geç fazda sol ventrikül inferior ve lateral duvarlarında fibrozisle uyumlu transmural kontrastlanma görülüyor (kırmızı ok).

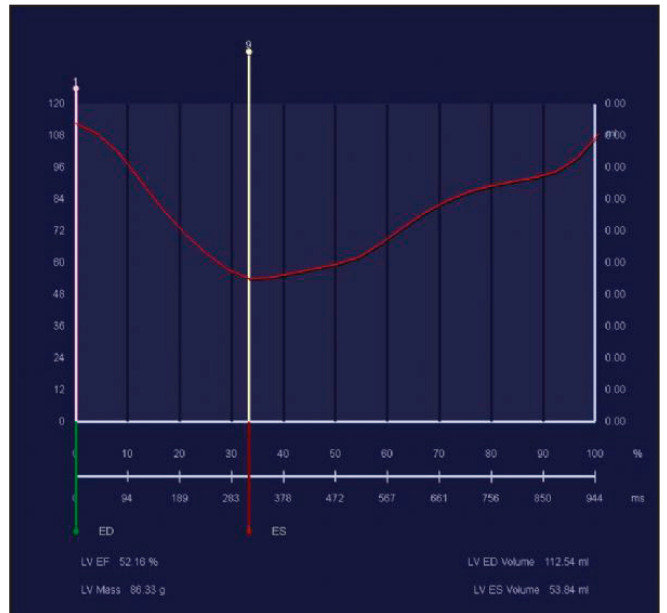
Resim 2. İki odacıklı uzun aks planda geç fazda sol ventrikül inferior duvarındaki fibrozisle uyumlu transmural ve midmyokardiyal kontrastlanmalar daha iyi görülüyor (kırmızı okla gösterilmiş).

Resim 4. T2 haritalamada sol ventrikül lateral duvarında nativ T1 değerlerinin fokal artış gösterdiği alanda (kırmızı okla gösterilmiş) T2 değerlerinde belirgin artış yok.

Resim 3. T1 haritalamada iki odacıklı kısa aks görüntülerde solda normal myokardiyumdan ölçülen nativ T1 değeri ortalama 950 ms ile 1,5 Tesla'yla yapılan çekim için normal sınırlarda (kırmızı okla normal myokardiyum gösterilmiş). Sağdaysa sol ventrikül lateral duvarında fokal bir alanda (kırmızı okla gösteriliyor) ortalama 1372 ms'yle artmış nativ T1 değerleri mevcut.

Resim 5. Fonksiyonel değerlendirilmede sol ventrikül ejeksiyon fraksiyonu %52 olarak ölçüldü, sistolik disfonksiyon lehine değerlendirildi.

Kardiyovasküler görüntüleme

PS-027

"NESİLDEN NESİLE KARDİYOMİYOPATİ: ANNE VE ÇOCUKTA KARDİYAK MRG İLE TANIMLANAN BİVENTRİKÜLER NON-COMPACTION KARDİYOMİYOPATİ"

Yunus Tanrıverdi, Ali Mahir Gündüz, Fatma Durmaz, Ata Özkan, Şeyhmus Çalışkan, Süleyman Serhat Bacalan

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Non-Compaction Kardiyomiyopati (NC-KMP), embriyogenez sırasında miyokardın kompaksiyon sürecinin tamamlanmaması sonucu ortaya çıkan nadir ve genetik bir kardiyomiyopatidir. Belirgin trabekülasyon artışı ve derin intertrabeküler resesler ile karakterizedir. En sık sol ventrikül tutulumu izlenmekle birlikte, nadiren biventriküler ya da izole sağ ventrikül tutulumu görülebilir. Prevalansı %0,014-%1,3 arasında bildirilmiş olup pediatrik yaş grubunda daha sık izlenmektedir. Ailesel olgular %30-50 oranında raporlanmıştır.

Kardiyak MRG'de Petersen kriterlerine göre diastolde nonkompakte/kompakte miyokard oranının $\geq 2,3$ olması NC-KMP lehine kabul edilmektedir. Klinik spektrum asemptomatik olgulardan kalp yetersizliği, ventriküler aritmiler, tromboembolik olaylar ve ani kardiyak ölüme kadar genişler. En sık otozomal dominant kalıtım izlenmekte olup, ailesel olgularda biventriküler tutulum genetik yük ve hastalık şiddetinin bir göstergesi olabilir. Bu olguda, tanıda altın standart kabul edilen kardiyak MRG ile anne-oğul arasındaki ailesel geçişin ve biventriküler tutulumun gösterilmesi amaçlanmıştır.

Olgu: Kliniğimizde bir ay önce kardiyak MRG ile biventriküler NC-KMP tanısı konan, semptomatik 54 yaşındaki kadın hastaya medikal tedavi başlanmıştır. Hastanın asemptomatik olan 36 yaşındaki oğlunda kontrol amaçlı yapılan ekokardiyografide sol ventrikül apikal düzeyde trabekülasyon artışı saptanması üzerine kardiyak MRG önerilmiştir.

Kardiyak MRG'de sağ ventrikülde mid-apikal bileşkede, özellikle serbest duvarda belirgin olmak üzere nonkompakte/kompakte miyokard oranında diffüz artış izlenmiştir. Sol ventrikülde ise midventriküler ve apikal segmentlerde (anterior, inferior, anterolateral, inferolateral) nonkompakte/kompakte miyokard oranının 3'e ulaştığı saptanmıştır. Bulgular biventriküler NC-KMP ile uyumlu olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç: NC-KMP olgularının büyük çoğunluğunda izole sol ventrikül tutulumu izlenirken, sağ ventrikül ya da biventriküler tutulum nadir fenotipler arasında yer almaktadır. Bu olguda hem anne hem de oğulda sağ ventrikül mid-apikal bileşkede belirgin nonkompakte miyokard yapısının izlenmesi, hastalığın biventriküler formunu düşündürmektedir. Sağ ventrikül tutulumu, ekokardiyografik değerlendirmede tanısız güçlükler içerebilmekle birlikte, kardiyak MRG ile trabekülasyon artışı ve miyokard kalınlık oranları güvenilir biçimde ortaya konabilmektedir.

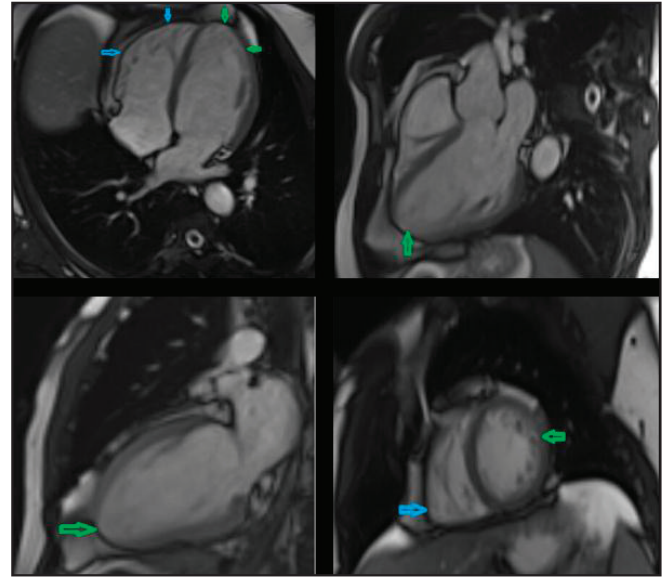
Anne ve oğulda biventriküler NC-KMP tanısının gösterilmesi, ailesel geçiş lehine güçlü bir bulgu olup kardiyak MRG'nin yalnızca tanı koydurucu değil, aynı zamanda ailesel taramada kritik bir rol üstlendiğini göstermektedir. Sonuç olarak kardiyak MRG; NC-KMP tanısının doğrulanması, ventriküler tutulum paterninin belirlenmesi ve ailesel olguların saptanmasında vazgeçilmez bir görüntüleme yöntemidir. NC-KMP tanısı alan hastalarda birinci derece akrabaların kardiyak MRG ile değerlendirilmesi, asemptomatik olguların erken tanınması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ailesel, Biventriküler, Kardiyak MRG, Non-Compaction KMP

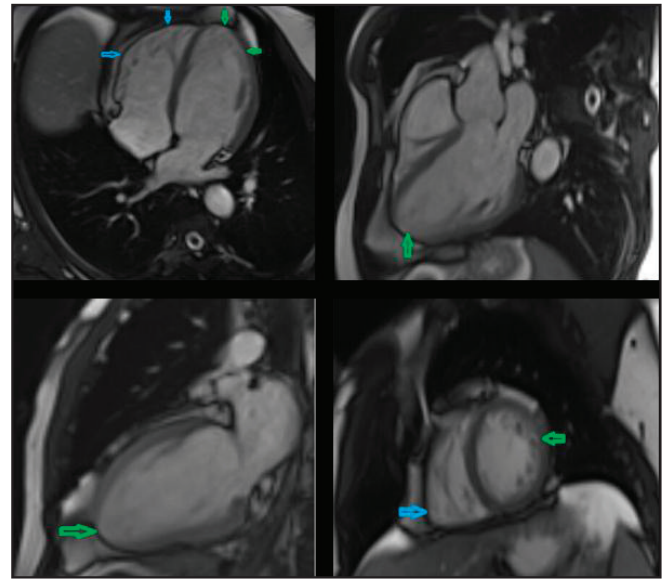
Kaynaklar

- 1- van Waning JJ, Caliskan K, Hoedemaekers YM, van Spaendonck-Zwarts KY, Baas AF, Boekholdt SM, van Melle JP, Teske AJ, Asselbergs FW, Backx APCM, du Marchie Sarvaas GJ, Dalinghaus M, Breur JMPJ, Linschoten MPM, Verlooi LA, Kardys I, Dooijes D, Lekanne Deprez RH, Ijpmma AS, van den Berg MP, Hofstra RMW, van Slegtenhorst MA, Jongbloed JDH, Majoor-Krakauer D. Genetics, Clinical Features, and Long-Term Outcome of Noncompaction Cardiomyopathy. J Am Coll Cardiol. 2018 Feb 20;71(7):711-722. doi: 10.1016/j.jacc.2017.12.019. PMID: 29447731.

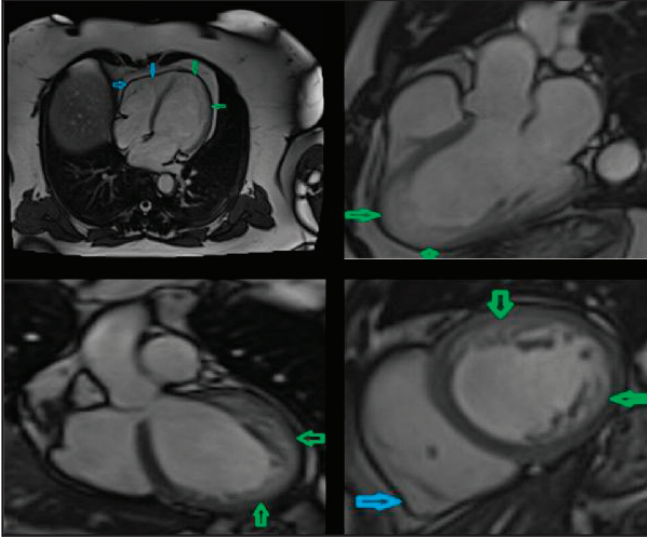
- 2- Petersen SE, Selvanayagam JB, Wiesmann F, Robson MD, Francis JM, Anderson RH, Watkins H, Neubauer S. Left ventricular non-compaction: insights from cardiovascular magnetic resonance imaging. J Am Coll Cardiol. 2005 Jul 5;46(1):101-5. doi: 10.1016/j.jacc.2005.03.045. PMID: 15992642.
- 3- Mirza H, Mohan G, Khan W, Alkhatib A, Kaur I, Asif M, Shah A, Mughal MS. A Review of Left Ventricular Non-compaction Cardiomyopathy (LVNC). J Community Hosp Intern Med Perspect. 2022 Nov 7;12(6):51-63. doi: 10.55729/2000-9666.1120. PMID: 36816168; PMCID: PMC9924640.
- 4- Stöllberger C, Finsterer J, Blazek G. Left ventricular hypertrabeculation/noncompaction and association with additional cardiac abnormalities and neuromuscular disorders. Am J Cardiol. 2002 Oct 15;90(8):899-902. doi: 10.1016/s0002-9149(02)02723-6. PMID: 12372586.
- 5- Sedaghat-Hamedani F, Haas J, Zhu F, Geier C, Kayvanpour E, Liss M, Lai A, Frese K, Pribe-Wolferts R, Amr A, Li DT, Samani OS, Carstensen A, Bordalo DM, Müller M, Fischer C, Shao J, Wang J, Nie M, Yuan L, Haßfeld S, Schwartz C, Zhou M, Zhou Z, Shu Y, Wang M, Huang K, Zeng Q, Cheng L, Fehlmann T, Ehlermann P, Keller A, Dieterich C, Streckfuß-Bömeke K, Liao Y, Gotthardt M, Katus HA, Meder B. Clinical genetics and outcome of left ventricular non-compaction cardiomyopathy. Eur Heart J. 2017 Dec 7;38(46):3449-3460. doi: 10.1093/eurheartj/ehx545. PMID: 29029073.

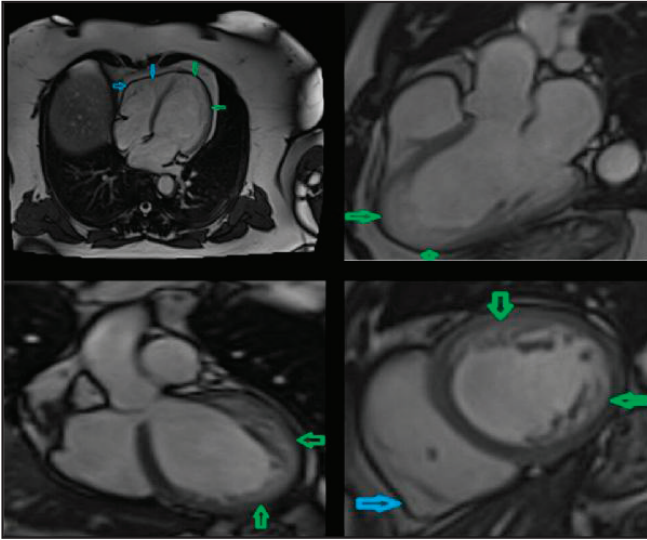
Resim 1. Anneye ait kardiyak MRG'de; 4 oda, 3 oda, 2 oda ve short axis görüntülerde sol ventrikül midventriküler-apikal düzeylerde (yeşil oklar), sağ ventrikül midventriküler-apikalde daha belirgin olmak üzere (mavi oklar) artmış nonkompakte/kompakte miyokard oranı (>3). Biventriküler NC-KMP lehine değerlendirildi.

Resim 1. Anneye ait kardiyak MRG'de; 4 oda, 3 oda, 2 oda ve short axis görüntülerde sol ventrikül midventriküler-apikal düzeylerde (yeşil oklar), sağ ventrikül midventriküler-apikalde daha belirgin olmak üzere (mavi oklar) artmış nonkompakte/kompakte miyokard oranı (>3). Biventriküler NC-KMP lehine değerlendirildi.

Resim 2. 36 yaş erkek olguya ait kardiyak MRG'de; 4 oda, 3 oda ve short axis görüntülerde sol ventrikül midventriküler seviyede anterior, inferior, anterolateral, inferolateralde, apikal anterior, lateral, inferior segmentlerde (yeşil oklar); sağ ventrikülde mid-apikal bileşkede serbest duvarda daha belirgin olmak üzere non kompakte/kompakte miyokard oranında belirgin ve diffüz artış (mavi oklar) gözlenmiştir (>3). Biventriküler NC-KMP lehine değerlendirildi.

Resim 2. 36 yaş erkek olguya ait kardiyak MRG'de; 4 oda, 3 oda ve short axis görüntülerde sol ventrikül midventriküler seviyede anterior, inferior, anterolateral, inferolateralde, apikal anterior, lateral, inferior segmentlerde (yeşil oklar); sağ ventrikülde mid-apikal bileşkede serbest duvarda daha belirgin olmak üzere non kompakte/kompakte miyokard oranında belirgin ve diffüz artış (mavi oklar) gözlenmiştir (>3). Biventriküler NC-KMP lehine değerlendirildi.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-029

ANKİLOZAN SPONDİLİTLİ OLGUDA DİZ EKLEMİNDE İLAÇLARA DİRENÇLİ TÜBERKÜLOZ OSTEOARTRİTİ: KRONİK MONOARTRİTİN AYIRICI TANISINDA NADİR BİR TUZAK

Veysel Kaplanoğlu, Medine Sinem Koptay, Ece Aylin Tan, Aytekin Mangal, Özcan Gökçek

Ankara Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara

Amaç ve Giriş: Osteoartiküler tüberküloz (OATB), tüm tüberküloz olgularının %1-3'ünü ve ekstrapulmoner olguların ise %10-15'ini oluşturur. En sık vertebra tutulumu görülmekle birlikte; diz,

ayak bileği, sakroiliak eklem, sternoklaviküler eklem, omuz, dirsek ve bilek eklemleri de etkilenebilir. Tüberküloz artropatisi, pulmoner veya lenfatik tüberkülozun reaktivasyonu ile sinsi seyirli kronik monoartrit şeklinde ortaya çıkar. İmmünsüpresif tedaviler, özellikle de anti-TNF biyolojik ajanların kullanımı, latent enfeksiyonun reaktivasyonu açısından majör risk faktörüdür(1). Romatolojik hastalarda bu tablo, mevcut enflamatuvar artrit alevlenmesi ile karışarak tanıda gecikmelere yol açabilmektedir(1,2). Erken tanıda manyetik rezonans görüntüleme (MRG) altın standarttır.

Ankilozan spondilitli hastada enflamatuvar artrit alevlenmesini taklid eden sol diz eklemine oluşan ilaçlara dirençli osteoartiküler tüberküloz olgusunu, klinik ve spesifik radyolojik bulguları ile sunmayı amaçladık.

Olgu Sunumu: 41 yaşında erkek hasta, ankilozan spondilit öyküsü ve sol dizde kronik ağrı, şişlik, hareket kısıtlılığı ile diz bölgesindeki fistül ağzından aralıklı pürülan akıntı şikayetleriyle başvurdu. Hastanın özgeçmişinde çoklu biyolojik ajan kullanımı, tekrarlayan intraartiküler steroid enjeksiyonları ve tedavi edilmiş akciğer tüberkülozu öyküsü mevcuttu.

Diz eklem grafisinde juksta-artiküler osteoporoz, periferik kemik erozyonları ve eklem aralığında daralma mevcuttu (Şekil 1). Kontrastlı diz MRG incelemesinde; distal femur ve proksimal tibia-da, T1 ağırlıklı görüntülerde (AG) hipointens, T2 AG' de hiperintens, periferik kontrastlanan gösteren çok sayıda intraosseöz lezyon saptandı. Femur lateral kondilde kortikal destrüksiyon, tibia lateral platoda kortikal devamlılık kaybı izlendi. Popliteal fossada sinovyal kalınlaşmanın eşlik ettiği periferik kontrastlanan koleksiyonlar soğuk apse lehine değerlendirildi (Şekil 2).

Toraks BT'de apikal kaviter nodüller ve milimetrik odaklar pulmoner tüberküloz reaktivasyonunu düşündürdü. Fistül drenajından elde edilen örneklerin moleküler incelemesinde Mycobacterium tuberculosis kompleksi DNA'sı saptandı; ilaç duyarlılık testlerinde ise çoklu ilaç direnci tespit edildi. Olguya "antitüberküloz ilaçlara dirençli diz eklemi tüberkülozu" tanısı konuldu.

Tartışma ve Sonuç: Osteoartiküler tüberküloz, septik artrit, romatoid artrit ve seronegatif spondilartropati alevlenmeleri ile radyolojik olarak karışabilir. Multifokal intraosseöz apseler, kortikal destrüksiyon ve yaygın yumuşak doku uzanımı gösteren periferik kontrastlanan soğuk apseler, OATB lehine ayırıcı tanıda MRG'de yol gösterici bulgulardır(3).

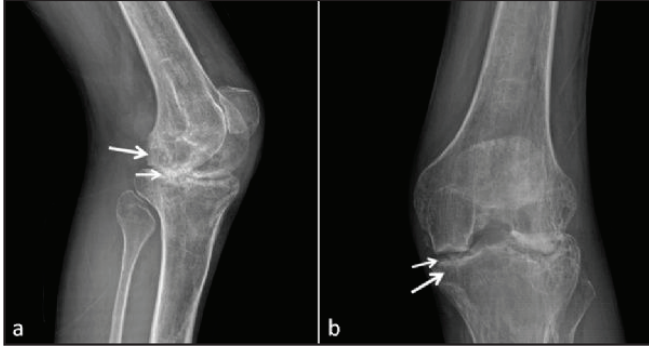
Septik artritte eklem aralığında erken dönemde daralma izlenir(4). Buna karşın tüberküloz artritinde kıkırdak yıkımı nispeten geç gerçekleşir; belirgin kemik destrüksiyonuna rağmen erken dönemde eklem aralığının göreceli olarak korunur(5). Romatoid artrit ile karşılaştırıldığında OATB'de sinovyal kalınlaşma daha uniformdur, kemik erozyonları daha büyüktür ve eklem dışı kistik oluşumlar (soğuk apseler) daha sıktır(6).

Biyolojik tedavi altındaki hastalarda kronik monoartritin ayırıcı tanısında; özellikle persistan drenaj varlığında ve ilaçlara direnç durumunda tüberküloz da mutlaka düşünülmelidir. Erken tanı, ilerleyici eklem destrüksiyonu ve fonksiyon kaybını önlemede kritik öneme sahiptir. Kemik destrüksiyonu, sinovyal tutulum ve soğuk apselerin yayılımını göstermede MRG temel yöntemdir ve erken tanıda kritik rol oynar.

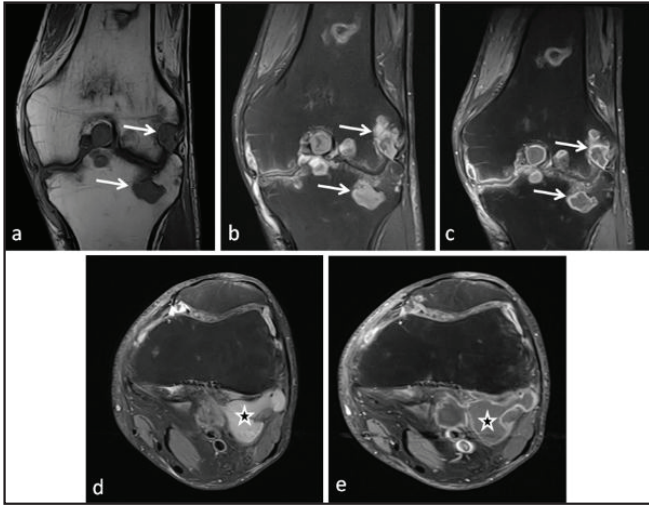
Anahtar Kelimeler: diz, tüberküloz, monoartrit, manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

1. Cantini F, Nannini C, Niccoli L, et al. Risk of Tuberculosis Reactivation in Patients with Rheumatoid Arthritis, Ankylosing Spondylitis, and Psoriatic Arthritis Receiving Non-Anti-TNF-Targeted Biologics. Mediators Inflamm. 2017;2017:8909834.
2. WHO Global Tuberculosis Report 2024.
3. Tuli SM. General principles of osteoarticular tuberculosis. Clin Orthop Relat Res. 2002;(398):11-9.
4. Hong SH, Kim SM, Ahn JM, et al. Tuberculous versus pyogenic arthritis: MR imaging evaluation. Radiology. 2001;218(3):848-53.
5. Versfeld GA, Solomon A. A diagnostic approach to tuberculosis of bones and joints. J Bone Joint Surg Br. 1982;64(4):446-9.
6. Choi JA, Koh SH, Hong SH, Koh YH, Choi JY, Kang HS. Rheumatoid arthritis and tuberculous arthritis: differentiating MRI features. AJR Am J Roentgenol. 2009;193(5):1347-53.

Resim 1. Diz ekleminin lateral (a) ve anterior-posterior (b) grafisinde; juksta-artiküler osteoporoz (uzun ok), periferik kemik erozyonları ve eklemler aralığında göreceli daralma (kısa ok) izlenmektedir.

Resim 2. Koronal T1 (a), koronal ve aksiyel yağ baskılı T2 (b,d), kontrastlı yağ baskılı T1 (c,e) ağırlıklı MR görüntülerinde femur distal ve tibia proksimal metafizo-epifizer bölgede T1 AG'de hipointens, T2 AG'de hiperintens, periferik kontrastlanan multifokal interosseöz lezyonlar (ok) izlenmektedir. Popliteal fossada periartriküler yumuşak dokularda sinovyal kalınlık artışının eşlik ettiği periferik ince-düzgün kontrast tutulumu gösteren soğuk apseler (yıldız) ve periferik erozyonlar mevcuttur.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-030

KARPAL TÜNEL DÜZEYİNDE MEDİAN SINİR LİPOMATOZİSİ: MANYETİK REZONANS BULGULARI

Ömer Özberk, Zeynep Keskin

Konya şehir hastanesi, Radyoloji bölümü, Konya

Amaç: Sinir lipomatozisi; sinir fibrolipomatöz hamartoması, lipofibromatoz hamartoma veya nöral fibrolipoma olarak da bilinen, epinöryum tarafından çevrelenen fibroadipoz dokunun anormal proliferasyonu sonucu gelişen ve sinir fasiküllerinin ayrılmasıyla sinirde belirgin genişlemeye yol açan benign bir sinir tümörüdür (1,3,4).

Olgu: Elli beş yaşında erkek hasta, uzun yıllardır mevcut olan sol el bileği volar yüzünde şişlik şikâyeti ile el cerrahisi polikliniğine başvurdu. Fizik muayenede parmak hareketleri normal olarak değerlendirildi. El bileği manyetik rezonans görüntüleme incelemesinde karpal tünel düzeyinde yaklaşık 12 cm uzunluğunda, en geniş yerinde 25×20 mm ölçülen fusiform genişleme izlendi. Lezyon yağ baskılı sekanslarda kısmi baskılanma gösteren yağ içerikli alanlar ve bunlar arasında uzanan lineer sinir fasikülleri ile karakterizeydi. Bulgular median sinir lipomatozisi ile uyumlu olarak değerlendirildi (Resim 1) (3,6).

Tartışma: Sinir lipomatozisi genellikle 10 yaş altı çocuklarda görülen nadir bir benign sinir tümörüdür (1,4). Sunulan olgu literatürde

bildirilen olgulara kıyasla daha ileri yaşta ortaya çıkması açısından dikkat çekicidir. Klinik olarak çoğunlukla yavaş büyüyen asemptomatik bir kitle şeklinde izlenmekle birlikte, sinir kompresyonuna bağlı olarak parestezi veya karpal tünel sendromu gelişimine yol açabilir (3,4).

Ultrasonografide karakteristik olarak hiperekojen yağ dokusu içerisinde uzanan hipokoik sinir fasiküllerinin oluşturduğu kablo benzeri (coaxial cable) görünüm izlenir (3). Manyetik rezonans görüntüleme bulguları çoğu zaman tanısaldır. Özellikle aksiyel kesitlerde koaksiyel kablo benzeri görünüm, koronal ve sagittal kesitlerde ise spaghetti benzeri görünüm tipik olarak tanımlanmıştır (3,6).

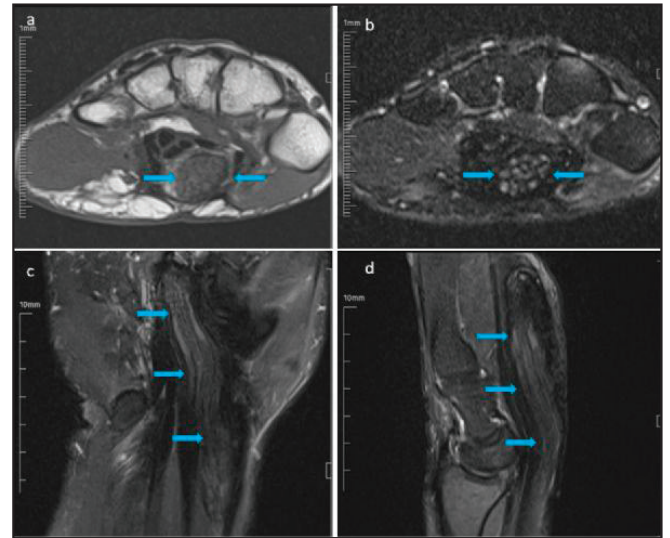
Sinir lipomatozisi benign bir lezyon olduğundan tedavi genellikle semptomlara yöneliktir. Ancak lezyonun sinir fasikülleri ile yakın ilişkisi nedeniyle cerrahi rezeksiyon sırasında sinir fonksiyonunun korunması önemli bir zorluk oluşturabilir. Bu nedenle tedavi planlamasında cerrahi girişimin olası nörolojik fonksiyon kaybı ile dengelemesi gerekmektedir (4).

Sonuç: Median sinir lipomatozisi nadir görülen benign bir periferik sinir tümörüdür. Manyetik rezonans görüntüleme bulguları çoğu zaman tanısaldır olup gereksiz biyopsi veya cerrahi girişimlerin önlenmesinde önemli rol oynar. El bileği ve karpal tünel bölgesinde izlenen uzun segmentli sinir genişlemelerinde bu tanının akılda tutulması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Median sinir lipomatozisi, Karpal tünel, Manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

1. Silverman TA, Enzinger FM. Fibrolipomatous hamartoma of nerve: a clinicopathologic analysis of 26 cases. *Am J Surg Pathol.* 1985;9(1):7-14. doi:10.1097/0000478-198501000-00004
2. Toms AP, Anastakis DJ, Bleakney RR, Marshall TJ. Lipofibromatous hamartoma of the upper extremity: a review of the radiologic findings for 15 patients. *AJR Am J Roentgenol.* 2006;186(3):805-811. doi:10.2214/AJR.04.1717
3. Murphey MD, Carroll JF, Flemming DJ, Pope TL, Gannon FH, Kransdorf MJ. From the archives of the AFIP: benign musculoskeletal lipomatous lesions. *Radiographics.* 2004;24(5):1433-1466. doi:10.1148/rq.245045120
4. Chiang CC, Tsai MY, Chen CY. MRI diagnosis of fibrolipomatous hamartoma of the median nerve and associated macrodystrophia lipomatosa. *J Chin Med Assoc.* 2010;73(9):499-502. doi:10.1016/S1726-4901(10)70107-6

Resim 1. Median sinir lipomatozisi – MR bulguları (a) Aksiyel T1A görüntüde median sinir içerisinde yağ sinyal intensitesinde proliferasyon ve aralarında hipointens sinir fasikülleri izlenmekte olup tipik "koaksiyel kablo" görünümü mevcuttur (oklar). (b) Yağ baskılı sekansda sinir içinde çok sayıda hipointens fasikül daha belirgin izlenmektedir (oklar). (c-d) Koronal ve sagittal planlarda median sinir boyunca uzanan yağ dokusu infiltrasyonu ve kalınlaşmış fasiküller "spagetti görünümü" oluşturmaktadır (oklar).

Kas-İskelet radyolojisi

PS-031

MEDİKAL TEDAVİYE DİRENÇLİ LATERAL DİRSEK AĞRISI SEBEBİ - RADIOHUMERAL LATERAL PLİKA SENDROMU

Şefika Petek, Esin Derin Çiçek, Sıla Gülizar Akpınar Daltekin, Ayşe Deniz Kahraman

Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Bölümü, İstanbul

Giriş: Radiohumeral eklemden bulunan sinoviyal plikalar embriyolojik döneme ait kalıntılar olup çoğu zaman asemptomatiktir. Ancak kalınlaşma, fibrozis veya inflamasyon geliştiğinde mekanik irritasyona bağlı ağrı, takılma ve klik gibi semptomlara yol açabilirler. Semptomatik plikalar en sık lateral yerleşimli olup radiokapitellar eklem aralığında izlenir ve klinik olarak lateral epikondiliti taklit edebilir.

Olgu: 30 yaşında erkek hastanın sağ dirsek ağrısı olup klinik değerlendirmede lateral epikondilit tanısıyla medikal tedavi almış olan hastanın şikayetlerinin uzun süre devam etmesi ve medikal tedaviye yanıt vermemesi üzerine MRG ile ileri tetkiki istenmiştir.

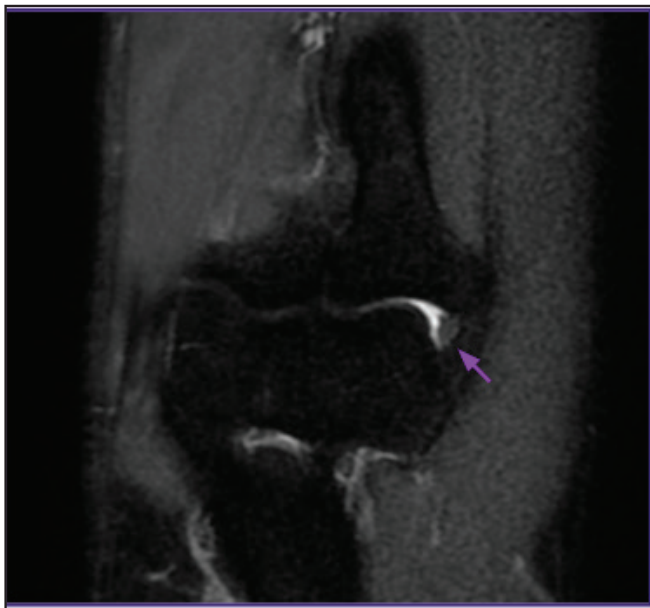
MR görüntülemesinde radiohumeral eklem aralığında kalınlaşmış, sinyali artmış meniskoid formda sinoviyal fold ve lateral plika görünümü izlenmiş olup eklem içi sıvı artışı eşlik etmektedir. Kemik yapılar, ligamanlar ve tendonlar doğal görünümündedir. Bu bulgular radiohumeral lateral plika sendromu olarak değerlendirilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Sinoviyal plika, embriyolojik dönemde oluşan eklem içi zar kalıntısıdır. Popülasyonun %86'sında anatomik olarak bulunabilir, ancak kalınlaştığında semptomatik hale gelir. Lateral epikondilit ile karışabilir, bu nedenle medikal tedaviye yanıtız olgularda ayırıcı tanıda akılda tutulmalıdır. MRG, sinoviyal fold kalınlaşmasını, plikayı ve artan sıvıyı gösterebilir. Tedaviye dirençli vakalarda artroskopik plika rezeksiyonu semptomlarda belirgin düzelme sağlar.

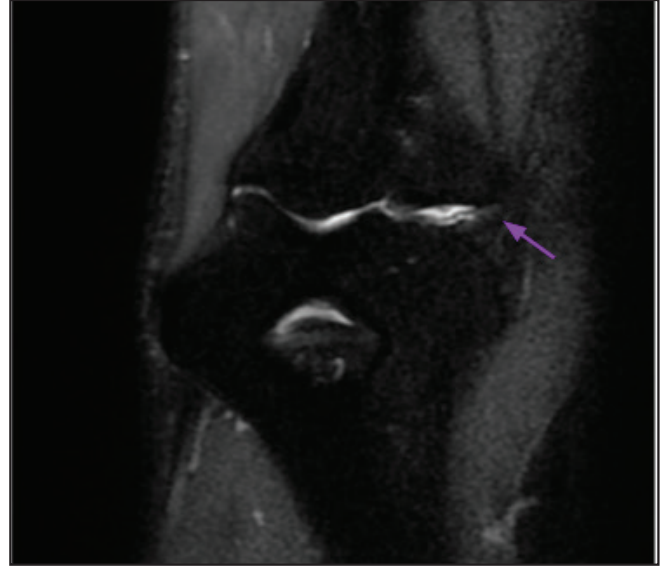
Anahtar Kelimeler: Radiohumeral Eklem, Plika Sendromu, Manyetik Rezonans Görüntüleme

Kaynaklar

1. Antuña SA, O'Driscoll SW. Arthroscopy. 2001;17(5):491-495.
2. Cerezal L, et al. Elbow synovial fold syndrome. ECR 2012.
3. Bai R, et al. Eur Radiol. 2024;34(6):4823-4831.
4. Rodríguez C, Martín MD. Eurorad Case 12247, 2014.
5. Trueba R. Rev Asoc Argent Ortop Traumatol. 2020;85(3):295-298.

Resim 1. Koronal yağ baskılı PD görüntülerde radiohumeral eklem aralığında kalınlaşmış ve sinyali artmış meniskoid formda sinoviyal fold izlenmektedir.

Resim 2. Koronal PD FSAT görüntülerde radiohumeral eklem aralığında kalın lateral plika izlenmektedir.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-033

NADİR BİR OLGU ÖRNEĞİ: VERTEBRA KORPUSUNU TUTAN SİNOVYAL SARKOM

Zülküf Akdemir, Amed Çekdar Altındağ, Merve Güneş Arslan, Ayşegül Akdeniz Yazıcıoğlu, Ömer Turğut, Harun Arslan

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Sinovyal sarkom, sinovyumdan kaynaklanmayan, kendine özgü morfolojik ve genetik özelliklere sahip nadir bir sarkom türüdür (1). Sinovyal sarkomların çoğu (%80'den fazlası) ekstremitelerin derin yumuşak dokusunda ortaya çıkarken, bu tümörlerin %5'e kadarı omurga, mediastinum, retroperiton ve baş-boyun bölgeleri gibi vücut ekseninde yerleşim göstermektedir. Spinal aksta yer alan sinovyal sarkom vakaları literatürde oldukça nadirdir (1). Görüntülemelerde heterojen kitle, ekstraosseöz yumuşak doku komponenti ve nörolojik yakınmalara yol açan epidural uzanım tipik ipuçlarıdır (1,3).

Olgu: Altmış iki yaşında erkek hasta, haftalardır artan bel ve bacak ağrısı şikâyeti ile başvurdu. Nörolojik yakınmaların eşlik etmesi üzerine lomber manyetik rezonans görüntüleme (MRG) incelemesi yapıldı. Sagittal ve aksiyel kesitlerde, tek seviyede L1 vertebra korpusunu tutan; kemik destrüksiyonu ile birlikte paravertebral ve epidural alana uzanım gösteren, yoğun ve homojen kontrast tutan kitle lezyon izlendi. Lezyonun agresif görünümü nedeniyle biyopsi önerildi. Histopatolojik incelemede bifazik patern (iğsi hücre alanları ve glandüler yapılar) saptandı. İmmünohistokimyasal incelemede PANK ve CK19 ile iğsi ve glandüler komponentlerde; CK7 ve EMA ile yalnızca glandüler komponentte boyanma izlendi. TLE1 pozitif saptanırken; PAX8, CDX2, TTF-1, GATA-3, S100, SMA, desmin, CD34 ve CD99 negatif bulundu. Mevcut bulgular eşliğinde olgu, ön planda sinovyal sarkom lehine değerlendirildi.

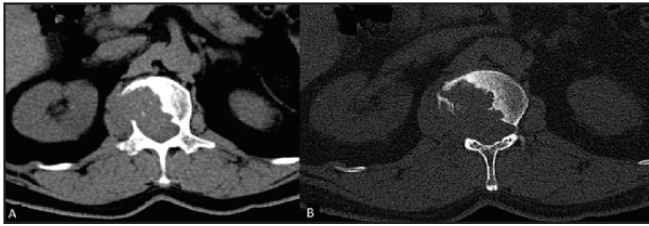
Sonuç: Spinal sinovyal sarkom, nadir görülmesi nedeniyle başlangıçta metastaz, plazmasitom/lenfoma, primer kemik sarkomları ve enfeksiyon gibi birçok patoloji ile karışabilmektedir. Disk aralığının korunması ve belirgin ekstraosseöz yumuşak doku kitlesinin varlığı, enfeksiyon ayırıcı tanısında önemli radyolojik ipuçlarıdır (1,2). Vertebra korpusu yerleşimli sinovyal sarkom olguları literatürde nadiren tanımlanmakta olup, MRG'de heterojenite ve çevre yumuşak dokulara yayılım sık bildirilmektedir (2,3). Ayrıca sinovyal sarkomun farklı lokalizasyonlardaki görüntüleme özelliklerini özetleyen derlemelerde; heterojen T2 sinyal intensitesi, hemoraji ve nekroz alanla-

rı ile değişken kontrastlanma paternlerinin tanısal ipucu olabileceği vurgulanmaktadır (4). Bu olguda da agresif vertebral destrüksiyon ile birlikte ekstraosseöz komponentin varlığı, patolojik bulgularla korele edildiğinde tanıyı desteklemiştir. Tek seviyeli vertebra destrüksiyonu ve ekstraosseöz kitle ile başvuran hastalarda, sinovyal sarkom nadir de olsa ayırıcı tanıda akılda tutulmalı ve patolojik korelasyon ile değerlendirilmelidir.

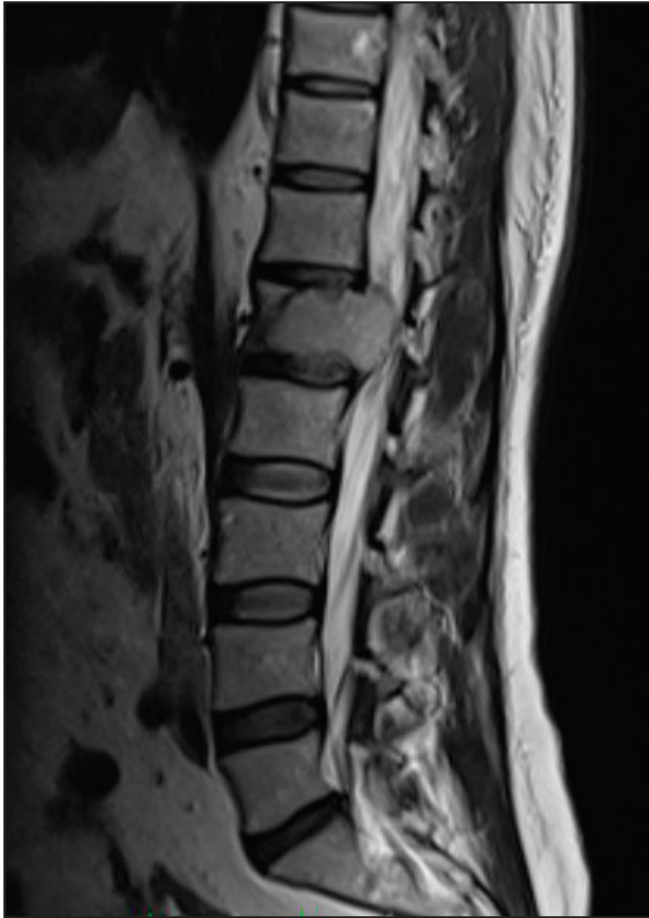
Anahtar Kelimeler: sarkom, spinal, mrg

Kaynaklar

1. Puffer RC, Judkins AR, Heizelman D, et al. Synovial sarcoma of the spine: a report of three cases and review of the literature. Surg Neurol Int. 2011;2:18.
2. Feng Q, Wu J, Chen Z, et al. Synovial sarcoma of the spine in the lumbar vertebral body: a rare case report. Medicine (Baltimore). 2020;99(50):e23499.
3. Suh S, Ordonez NG, Mackay B, et al. Spinal epidural synovial sarcoma: MR imaging features. AJNR Am J Neuroradiol. 2005;26(9):2402-2405.
4. Bakri A, Shinagare AB, Krajewski KM, et al. Synovial sarcoma: imaging features of common and uncommon primary sites, metastatic patterns, and treatment response. AJR Am J Roentgenol. 2012;199(2):W208-W215.

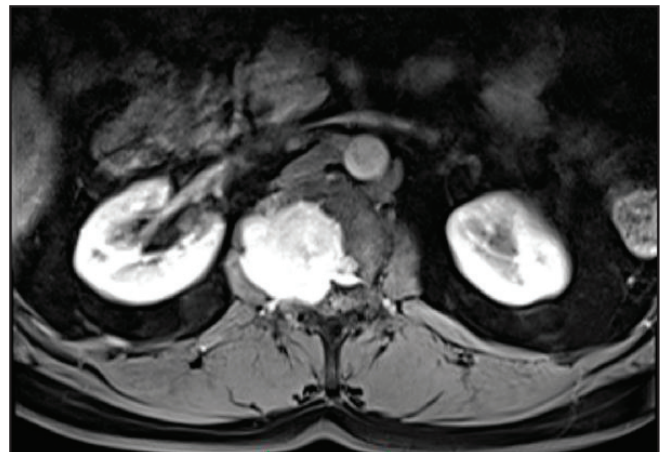
Resim 1A-B. Kontrastsız axial abdomen bt kesitinde L1 vertebra korpusunda paravertebral yumuşak dokuya uzanan düzensiz sınırlı yumuşak doku lezyonu izlendi. Resim 1B: Kemik pencere görüntüsünde L1 vertebra korpusunda kemik korteksi destrükte eden agresif görünümlü lezyon izlendi.

Resim 2. Saggital T2 ağırlıklı görüntüde L1 vertebra korpusunu tutan posteriorda dural keseye bası yapan lobüle konturlu hafif hiperintens sinyalli kitle lezyon izlendi.

Resim 3. Saggital Prekontrast T1 ağırlıklı görüntülerde L1 vertebra korpusunu tutan lezyon hipointens izlendi.

Resim 4. Aksiyel kontrastlı görüntülerde L1 vertebra korpusunu tutan paravertebral alana doğru uzanan posteriorda epidural mesafeye uzanmış heterojen yoğun kontrast tutan kitle izlenmektedir.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-034

SOL KLAVİKULADA NADİR YERLEŞİMLİ
OSTEOKONDROM OLGUSUZülküf Akdemir, Amed Çekdar Altındağ, Rıdvan Çeçen,
Süleyman Serhat Bacalan, Harun Arslan

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Osteokondromlar, büyümekte olan kemiklerin metafiz bölgelerinde yerleşen, çocukluk çağında en sık görülen benign kemik tümörleridir. Bununla birlikte, klavikula, skapula, pelvis ve kaburgalar gibi düz kemiklerde yerleşimleri oldukça nadirdir ve bu durum tanıyı güçleştirerek diğer patolojilerle karıştırılabilir (1,2,3). Bu olguda, atipik lokalizasyon olan klavikulada yerleşmiş osteokondrom ile başvuran bir pediatrik hastanın klinik ve radyolojik bulguları sunulmaktadır nadir yerleşimlerin tanıdaki önemine dikkat çekilmesi amaçlanmıştır (3).

Olgu: 11 yaşında, bilinen sistemik hastalığı olmayan kız hasta, sol omuzda yıllardır devam eden ağrısız şişlik şikayetiyle polikliniğe başvurdu. Fizik muayenede, sol klavikula üzerinde fiks, sert, ağrısız ve yaklaşık 2 cm çapında kitle saptandı. Yapılan omuz manyetik rezonans görüntülemesinde (MRG), sol akromioklavikular ekleme bakan klavikular yüzde, korteks ve medulla ile devam eden 16x15 mm boyutlarında lezyon saptandı. İntravenöz kontrast madde uygulaması sonrasında patolojik kontrastlanma izlenmedi. Bulgular osteokondrom lehine değerlendirildi.

Sonuç: Osteokondromlar, kortikal ve medüller yapıyla devam eden, genellikle asemptomatik seyreden benign kemik çıkıntılardır (1). Klavikula gibi düz kemiklerde nadir yerleşim gösterir ve ayrıca tanıda osteoid osteoma, enkondrom, periosteal kondrom, nonossifiye fibrom ve osteosarkom gibi lezyonlarla karıştırılabilir (2).

Radyolojik olarak korteks ve medulla ile devamlılık osteokondrom için ayırt edici bir bulgudur (1). Konvansiyonel grafiler osteokondromu göstermede yeterli olabilir; ancak atipik yerleşimlerde yetersiz kalabilir. Bilgisayarlı tomografi (BT), kemik yapıyla ilişkisini ayrıntılı gösterirken; manyetik rezonans görüntüleme (MRG), kıkırdak kapsülü, yumuşak dokularla ilişkisini ve malignite ayırımını ortaya koymada önemlidir (3).

Bu olguda, lezyonun kortikomedüller devamlılık göstermesi ve kontrast tutulumu izlenmemesi, tanının osteokondrom lehine konulmasını sağlamıştır. Osteokondromlar nadir yerleşimlerde de görülebilir ve ayrıca tanıda göz önünde bulundurulmalıdır. Kortikomedüller devamlılık, malignite bulgularının olmaması ve MRG ile detaylı değerlendirme, tanıda önemli rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: osteokondrom, klavikula, mrg

Kaynaklar

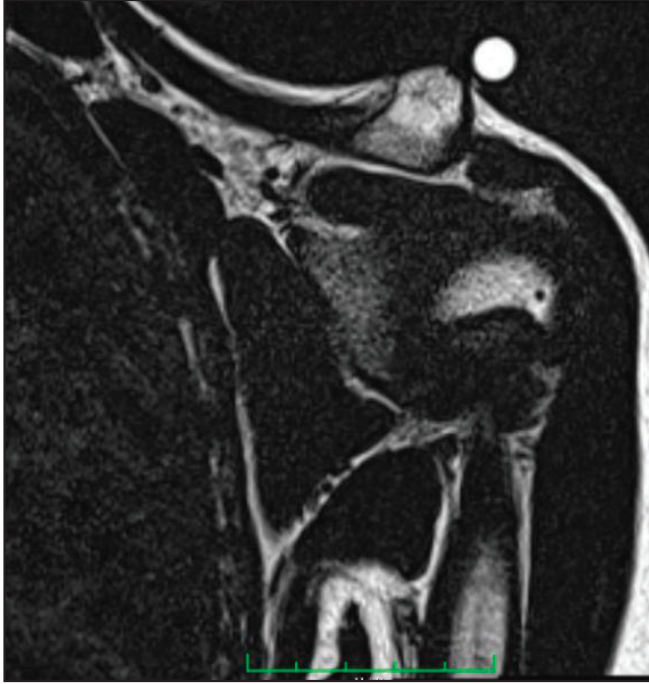
1. Murphey MD, Choi JJ, Kransdorf MJ, Flemming DJ, Gannon FH. Imaging of osteochondroma: variants and complications with radiologic-pathologic correlation. Radiographics. 2000;20(5):1407-1434. <https://doi.org/10.1148/radiographics.20.5.g00se171407>
2. Karasick D, Schweitzer ME. Symptomatic osteochondromas: imaging features. AJR Am J Roentgenol. 1996;166(2):393-396. <https://doi.org/10.2214/ajr.166.2.8553922>
3. Hwang S, Panicek DM. The evolution of musculoskeletal tumor imaging. Radiol Clin North Am. 2021;59(3):365-380. <https://doi.org/10.1016/j.rcl.2020.12.001>

Resim 1. Akciğer grafisinde sol klavikula akromial uçta klavikuladan egzantrik uzanımlı kortikal devamlılık gösteren radyopasite izlendi.

Resim 2. Koronal T2-STIR sekansta sol akromioklavikular ekleme bakan klavikular yüzde korteks medulla devamlılığı olan kemik uzanımı dikkati çekmektedir.

Resim 3. Koronal T1 ağırlıklı görüntüde sol klavikula korteks medulla devamlılığı izlenen kemik sinyalinde görünüm izlenmektedir.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-035

DİYABETİK HASTADA KÜNT TRAVMA SONRASI İNTRATENDİNÖZ KUADRİSEPS APSESİ: NADİR BİR OLGU

Esra Yorulmaz Tekinşen, Mehmet Hamdi Şahan

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı

Amaç: Bu olguda, künt travma sonrası gelişen ve başlangıçta enfekte hematoma taklit eden, diyabetik bir hastada nadir görülen intratendinöz kuadriseps femoris tendon apsesini sunmak ve bu klinik tabloda enfeksiyonun yayılımının değerlendirilmesi ile intratendinöz uzanımın gösterilmesinde Manyetik Rezonans Görüntülemenin (MRG) tanısız değerini vurgulamaktır (1–6).

Olgu: 55 yaşında, diabetes mellitus öyküsü olan kadın hasta, künt travmadan yaklaşık 45 gün sonra gelişen ve bir aydır devam eden sol uyluk anteromedialinde şişlik ve ağrı ile başvurdu. Fizik muayenede lokal eritem ve hassasiyet saptandı; laboratuvarında lökositoz (WBC: $17.6 \times 10^3/\mu\text{L}$) ve belirgin inflamasyon (CRP: 396 mg/L) mevcuttu. Direkt grafi kemik patolojisi izlenmedi, uyluk medialinde yumuşak doku şişliği ve hava dansiteleri izlendi (Resim 1). Ultrasonografide (US) uyluk anteriorunda heterojen içerikli, hava ekoları içeren koleksiyon izlendi ve bulgular klinik öykü ile birlikte başlangıçta enfekte hematoma lehine değerlendirildi (Resim 2).

Medikal tedaviye rağmen klinik düzelme izlenmemesi üzerine yapılan MRG’de, uyluk anteriorunda derin fasya düzeyinde, içerisinde hava odakları bulunan yaklaşık 22×5 cm boyutlarında koleksiyon izlendi (Resim 3,4). Lezyonun rektus femoris ve vastus intermedius kasları arasına uzandığı ve parsiyel yırtık hattı boyunca kuadriseps femoris tendonu içerisine intratendinöz olarak penetre olduğu saptandı (Resim 4,5). Bu bulgularla, künt travma sonrası gelişen intratendinöz kuadriseps femoris tendon apsesi tanısı konularak hasta acil cerrahi tedaviye yönlendirildi.

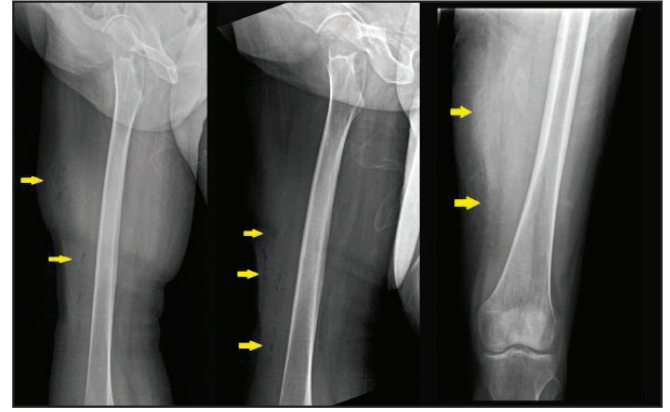
Sonuç: Diyabetik hastalarda künt travma sonrası ortaya çıkan ve medikal tedaviye dirençli yumuşak doku şişliklerinde intratendinöz apse olasılığı mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. USG’nin yeter-

siz kaldığı olgularda erken dönemde MRG yapılması; tendon rüptürü ve sepsis gibi ciddi komplikasyonların önlenmesi ile uygun cerrahi yaklaşımın planlanması açısından kritik öneme sahiptir.

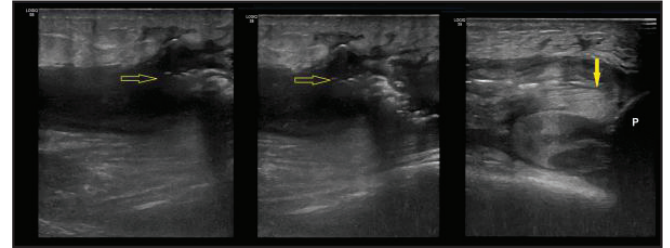
Anahtar Kelimeler: Apse, Diabetes Mellitus, Manyetik Rezonans Görüntüleme, Kuadriseps Kası, Tendonlar

Kaynaklar

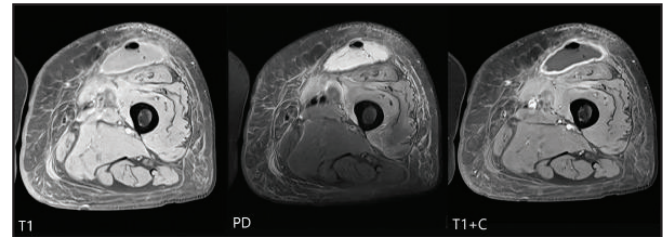
1. Konda SR, Gyftopolous S, Dayan A. Late intratendinous abscess of the Achilles tendon complicating surgical repair: a case report. Foot & ankle international. 2010;31(12):1118-21.
2. Mersch D, Ekkernkamp A, Seifert J. The Vulnerable Heel of Achilles: Intratendinous Abscess Following a Cat Bite. Zeitschrift für Orthopädie und Unfallchirurgie. 2017;155(3):324-7.
3. Sağlam N, Akpınar F. Intratendinous septic abscess of the Achilles tendon after local steroid injection. The Journal of foot and ankle surgery. 2009;48(5):565-8.
4. Cutler TS, Jannat-Khah DP, Kam B, Mages KC, Evans AT. Prevalence of misdiagnosis of cellulitis: a systematic review and meta-analysis. Journal of Hospital Medicine. 2023;18(3):254-61.
5. Kennedy CD, Huang JI, Hanel DP. In brief: Kanavel’s signs and pyogenic flexor tenosynovitis. Clinical Orthopaedics and Related Research®. 2016;474(1):280-4.
6. Glass M, Everist B, Nelson D, Spencer J. Methicillin-resistant Staphylococcal aureus patellar tendon abscess and septic prepatellar bursitis in an injection drug user. Radiology Case Reports. 2019;14(2):238-41.

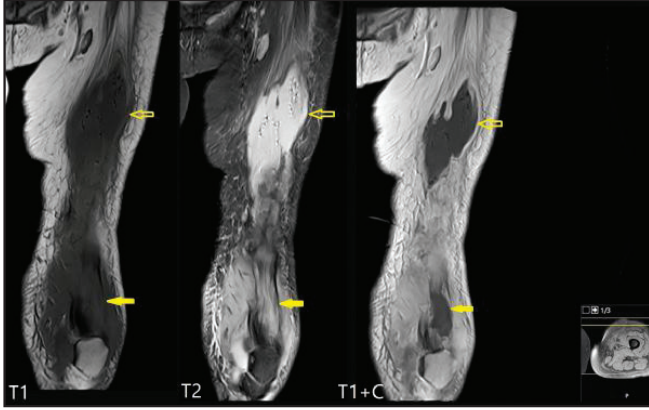
Resim 1. Uyluk direkt grafiğinde, medial yüzde diffüz yumuşak doku şişliği izlenmekte olup, yumuşak doku içerisinde hava dansiteleri dikkati çekmektedir (sarı oklar).

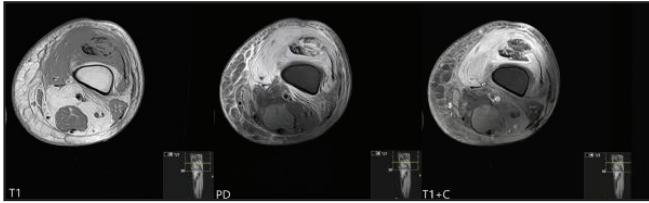
Resim 2. Yüzeyel yumuşak doku USG’de, uyluk anteriorunda hava ekoları içeren heterojen koleksiyon (açık oklar) ve kuadriseps tendonu (kapalı oklar) çevresinde ödem ve koleksiyon alanları görülmektedir. P: patella

Resim 3. Aksiye T1, PD ve kontrastlı T1 ağırlıklı (T1+C) MRG’de, kuadriseps femoris tendonu ile vastus intermedius kas planları arasında yerleşimli, cıdarsal kontrastlanan ve hava içeren apse koleksiyonu izlenmektedir.

Resim 4. Koronal T1, T2 ve kontrastlı T1 ağırlıklı (T1+C) MRG'de, kuadriseps femoris tendonunda ödem ile superior kesimde apse ile uyumlu koleksiyon alanı (açık oklar) izlenmekte olup, koleksiyonun rektus femoris ile vastus intermedius kasları arasında uzanarak kuadriseps femoris tendonu içerisinde intratendinöz yayılım gösterdiği görülmektedir (kapalı oklar).

Resim 5. Aksiyel T1, PD ve kontrastlı T1 ağırlıklı (T1+C) MRG'de, kuadriseps femoris tendonu içerisinde intratendinöz yayılım gösteren ve çevre yumuşak dokularda enflamatuvar kontrastlanma ile seyreden apse koleksiyonu izlenmektedir.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-036

NADİR BİR METABOLİZMA HASTALIĞININ RADYOLOJİK YÜZÜ: ALKAPTONÜRİYE SEKONDER OKRONOSİS VE FEMUR BOYNU STRESS KIRIĞI

Ahmet Safa Çağan, Veysel Kaplanoğlu, Arda Özer

Ankara Atatürk Sanatoryum SUAM

Amaç: Bu olguda, ochronosis ön tanısıyla tarafımıza yönlendirilen, görüntüleme bulgularının tanıyı desteklediği ve günlük aktivite sonucu deplase femur boynu yetmezlik kırığı gelişen bir olgunun radyolojik bulgularını sunmayı amaçladık.

Olgu: 72 yaşında kadın hasta, sağ kalçada ağrı ve hareket kısıtlılığı şikayetiyle başvurdu. Özgeçmişinde yaygın değişken immün yetmezlik, hipertansiyon, glokom, osteoporoz ve uzun süredir AS tanısıyla takip edilme öyküsü mevcuttu. Alendronate ve denosumab ile osteoporoz tedavisi altındayken ölçülen femur boynu T skoru -3.1 olarak saptanmıştı. Sistemik kayıtlar incelendiğinde yaklaşık sekiz yıl önce ankilozan spondilit (AS) tanısıyla sülfasalazin kullandığı, birkaç yıl önce diz total protez ameliyatı geçirdiği ve ameliyat notunda eklemde siyah pigmentasyon gözlemlendiği ancak intraartiküler girişime sekonder değişiklik olarak yorumlandığı görüldü. Ochronosis kaydı daha önce düşülmüş olmakla birlikte biyokimyasal doğrulama yapılmamış, AS tedavisi sürdürülmüştü. Tüm başvurularda akut faz reaktanları düşük seyretmiş, otoantikör paneli negatif bulunmuş, HLA-B27 hiç test edilmemişti.

Fizik muayenede bilateral sklerada ve kulak kepçesinde koyu renk pigmentasyon izlendi (Resim 1). Sağ kalçada krepitasyon, hareket kısıtlılığı ve hareketle artan ağrı mevcuttu; hasta bağımsız yürüyemiyordu. İdrarının bekleme sonrası koyulaştığı öğrenildi.

Okronosis ve eşlik eden kalçada okült kırık ön tanılarıyla MRG tetkiki yapılan hastanın incelemesinde lomber omurgada yaygın de-

jeneratif değişiklikler, end plate düzensizlikleri ve schmorl nodülleri, yer yer vertebra korpuslarında füzyone görünüm, tüm disk seviyelerinde yükseklik kaybı ve difüz disk kalsifikasyonu ile eşlik eden vakum fenomenleri saptandı. Ligamentum flavum ve interspinöz ligamentlerde yaygın kalsifikasyon izlendi. İleri dejenerasyona rağmen osteofitik değişikliklerin beklenenden az olduğu dikkat çekti (resim 2).

Kalça MRG'de her iki kalçada yaygın dejeneratif değişiklikler saptandı. Sağ femur boynunda Garden Tip 4 deplase subkapital kırık izlendi; net bir travma tanımı olmaksızın günlük aktivite sırasında gelişen bu kırık, ağır osteoporoz zemininde yetmezlik kırığı olarak değerlendirildi. (resim 3)

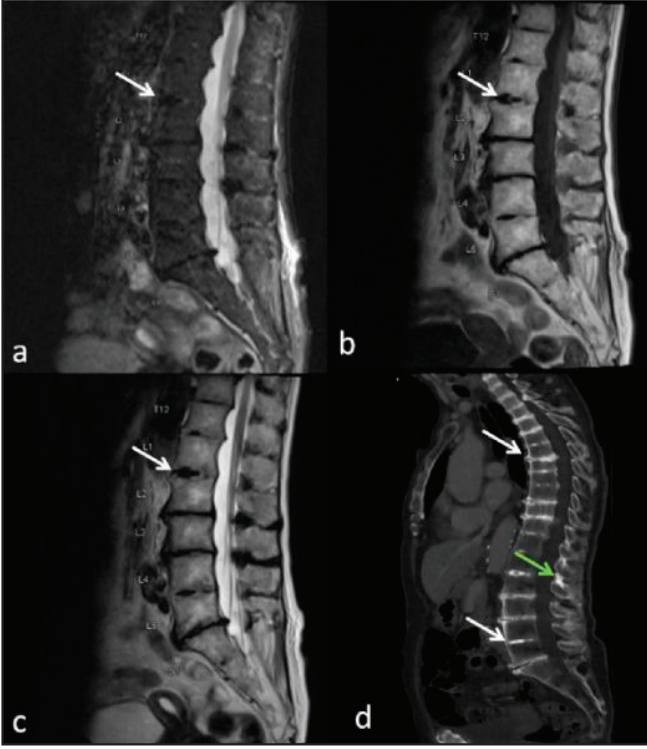
Hastanın Teleradyolojide bulunan diğer tetkikleri retrospektif olarak değerlendirildiğinde servikal vertebralarda disk düzeyindeki kalsifikasyonun annulus fibrozis düzeyinde belirgin olduğu kaydedildi. Ayrıca servikal omurgada yalnızca disk tutulumu izlenirken ligament kalsifikasyonu gözlenmedi. Sakroiliak eklemlerde dejeneratif değişiklikler mevcuttu ancak ASAS sakroileit kriterleri karşılanmıyordu (resim 4). Tüm görüntüleme bulguları alkaptonüriye bağlı ochronosis ile uyumlu değerlendirildi. Hastaya ortopedi kliniğinde sağ total kalça artroplastisi uygulandı; hasta postoperatif dönemde takibe alındı.

Sonuç: Nadir görülen bir metabolizma hastalığı olan alkaptonüriye bağlı ochronosis'in karakteristik radyolojik bulgularının tanıya yönlendirmedeki belirleyici rolü vurgulanmaktadır. Vertebral kalsifikasyon paterni, ligament tutulumu ve yaygın eklem dejenerasyonunun birlikteliği ochronosis'i akla getirmeli; özellikle ankilozan spondilit gibi inflamatuvar hastalıklarla karışabilecek olgularda radyolojik değerlendirme tanı sürecinde kritik önem taşımaktadır.

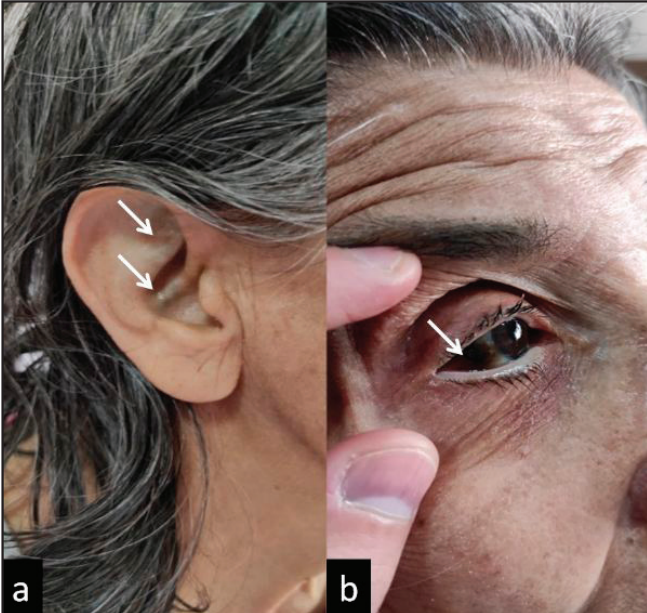
Anahtar Kelimeler: Alkaptonuria, Intervertebral Disc Calcification, Ochronosis

Kaynaklar

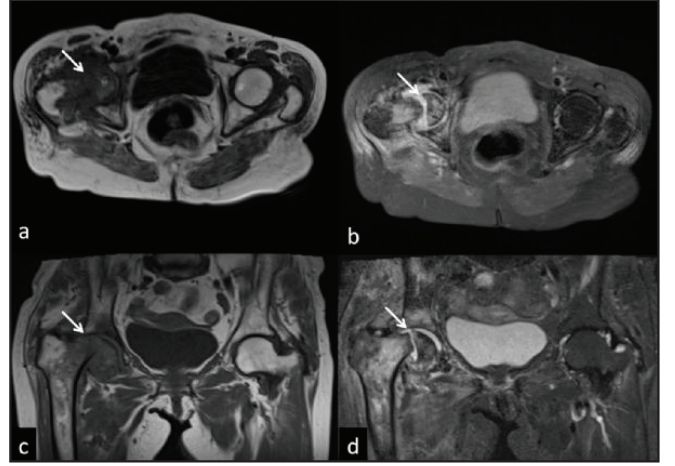
- 1) Bernardini, G., Braconi, D., Zatkova, A. et al. Alkaptonuria. Nat Rev Dis Primers 10, 16 (2024). <https://doi.org/10.1038/s41572-024-00498-x>
- 2) Baeva M, Bueno A, Dhimes P. AIRP best cases in radiologic-pathologic correlation: ochronosis. Radiographics. 2011 Jul-Aug;31(4):1163-7. doi: 10.1148/rg.314105175. PMID: 21768245
- 3) Ranga U, Aiyappan SK, Shanmugam N, Veeraiyan S. Ochronotic Spondyloarthropathy. J Clin of Diagn Res. 2013; 7(2):403-404
- 4) Hamada T, Yamamoto T, Shida J, Inokuchi A, Arizono T. Subchondral insufficiency fracture of the femoral head in a patient with alkaptonuria. Skeletal Radiol. 2014 Jun;43(6):827-30. doi: 10.1007/s00256-013-1796-z. Epub 2013 Dec 20. PMID: 24357124
- 5) Groseanu L, Marinescu R, Laptoiu D, Botezatu I, Staniceanu F, Zurac S, Ionescu R. A late and difficult diagnosis of ochronosis. J Med Life. 2010 Oct-Dec;3(4):437-43. PMID: 21254745; PMCID: PMC3019075

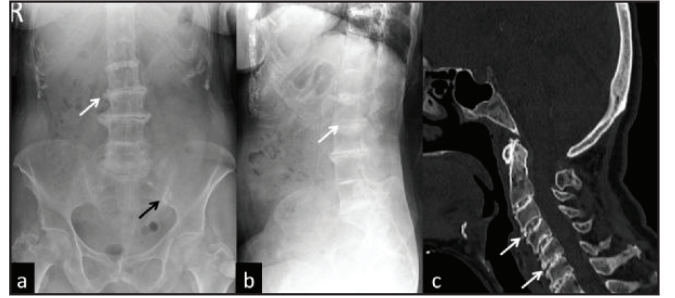
Resim 1. Lomber vertebra sagittal STIR (a) ve T1A (b), T2A (c) MR ve BT (d) görüntüleri; Vertebra korpuslarında yaygın dejenerasyon, osteopeni ile uyumlu dansite azalması; lomber lordoz düzleşmiş, torakal kifoz artmış izlendi. Vertebra korpuslarda yer yer füzyon ve anteriori köprüleşme gösteren osteofitik sivrileşmeler izlendi. İntervertebral disklerde yaygın kalsifikasyon, yükseklik kaybı ve vakum fenomenleri (beyaz ok). Ligamentum flavum ve interspinöz ligamentlerde kalsifikasyonlar (yeşil ok). Yaygın dejeneratif ve osteopenik görüntüleme bulgularına rağmen osteofitlerin görece daha az olduğuna dikkat ediniz.

Resim 2. a) Kulak kepçesinde kartilaj pigmentasyonu (ok), b) Sklerada koyu kahve-siyah pigmentasyon (ok) izlendi.

Resim 3. Aksiyel ve koronal T1A (a,c) ve aksiyel ve koronal STIR (b,d) MR görüntüleri; Sağ femur boynu düzeyinde deplase subkapital stress fraktürü (ok) ve çevre yumuşak dokuda yaygın ödematoz sinyal değişiklikleri; fraktür hattı çevresinde femur başı ve boynunda, metafiz düzeylerinde yaygın kemik iliği ödemi izlendi.

Resim 4. AP grafi (a), lateral grafi (b) görüntüleri; Lomber vertebralarda lordoz kaybı, vertebra köşelerinde köprüleşme gösteren osteofitik sivrileşmeler; intervertebral disklerde yaygın kalsifikasyon ve yükseklik kayıpları (beyaz ok) vardı. Sakroiliak eklem düzeyinde sklerotik değişiklikler ve eklem mesafesinde hafif daralma (siyah ok) vardı. Lomber vertebralarda ileri derecede etkilenmeye rağmen sakroiliak eklemlerde osseöz ankiloz izlendi. Servikal BT (c) görüntüsü; Servikal vertebralarda dejeneratif değişiklikler, disklerde yükseklik kaybı ve annulus fibrozus düzeyinde belirginleşen kalsifikasyonlar (beyaz ok); interspinöz ligamentler etkilenmedi.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-037

UYLUKTA PLEOMORFİK SARKOM MRG BULGULARI

Fatih Ateş, Ömer Özberk

Konya Şehir Hastanesi

Giriş: Pleomorfik sarkomlar, yumuşak doku sarkomları arasında yer alan ve histolojik olarak yüksek derecede pleomorfizm gösteren malign mezenkimal tümörlerdir. Daha önce malign fibröz histiositoma olarak adlandırılan bu tümörler, günümüzde WHO sınıflaması kapsamında “farklılaşmamış pleomorfik sarkom” terimi ile sınıflandırılmaktadır ve diğer yumuşak doku sarkomlarından ayırıcı tanısı, doku heterojenliği nedeniyle patolojik olarak zor olabilir. Pleomorfik sarkomlar genellikle 50 yaş ve üzeri erişkinlerde görülür ve en sık ekstremitelerde (özellikle alt ekstremitelerde) yerleşirler; retroperitoneal alanda ve nadiren diğer bölgelerde de ortaya çıkabilirler. Klinik olarak genellikle ağrısız, progresif büyüyen bir kitle şeklinde başvururlar ve agresif davranışları nedeniyle lokal nüks ve metastaz riski yüksektir. Doğru tanı, kapsamlı histopatolojik değerlendirme ve immünohistokimyasal profile desteklenir; görüntüleme yöntemleri (özellikle MRG) tümörün lokal yayılımı ve komşu yapılarla ilişkisini değerlendirmek için kritik öneme sahiptir. Bu olgu sunumu, 45 yaşında erkek bir hastada pleomorfik sarkomun klinik ve görüntüleme bulgularını

detaylandırarak, bu nadir tümör tipinin tanı ve değerlendirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır [1, 2].

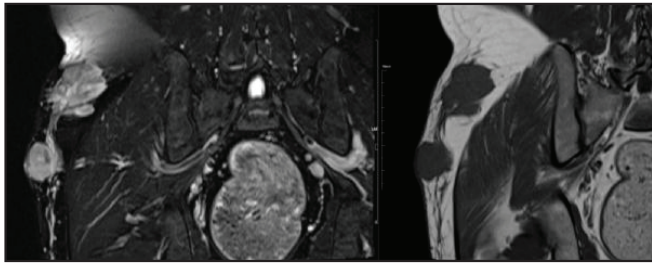
Olgu Sunumu: 45 yaşında erkek hasta sağ gluteal bölgede ağrı ve şişilik şikayeti ile başvurdu. Çekilen MRG'de sağ gluteal bölgede cilt altında büyüğü superiorda 70x42 mm boyutunda, küçüğü inferiorda 43x35 mm boyutunda yakın komşulukta 2 adet nisbeten düzgün sınırlı mikrolobüle konturlu T1 ağırlıklı görüntülerde hipointens, T2 ağırlıklı görüntülerde hiperintens kitle lezyonu izlendi. Tanımlanan lezyon ile gluteal kas planları arasında yağ planı yer yer silinmiş olup superiordaki lezyon kas yapıları ile yakın komşuluk halinde olduğu görüldü. Hasta opere edildi. Patolojik inceleme pleomorfik sarkom olarak raporlanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Pleomorfik sarkomlar, yüksek derecede malign özellik gösteren yumuşak doku sarkomları arasında yer alır ve özellikle ekstremitelerde sıklıkla görülür. MRG, lezyonun boyutunu, yerleşimini, komşu yapılarla ilişkisini ve içerdiği sinyal heterojenitesini değerlendirmek için altın standarttır. Literatürde yüksek dereceli yumuşak doku sarkomlarının çok lobüle konturlu ve heterojen sinyal özellikleri sergilediği, T1-ağırlıklı sekanslarda genellikle kasla benzerden hafif hipointense, T2-ağırlıklı sekanslarda ise heterojen hiperintens görüldüğü bildirilmiştir; bu bulgular pleomorfik sarkomun agresif doğasını yansıtır. Ayrıca T2 ağırlıklı görüntülerde sinyal karışımı (intermediate/low/high) "triple sign" gibi bulgular da tümör heterojenitesini destekler. Bu heterojen yapı çoğu kez nekroz, hemoraji ve fibröz doku alanlarının bir arada bulunmasına bağlıdır ve tanınması ayırıcı tanıda yardımcı olabilir. MRG biyopsi hedeflemesi ve tedavi sonrası izlemde de önemli rol oynar. Bu olguya ait bulgular iki adet heterojen sinyalli kitle ve komşu kas yapılarıyla yakın ilişki literatürde tanımlanan yüksek dereceli sarkom görüntüleme özellikleriyle uyumludur. Genel olarak, pleomorfik sarkomda MRG bulguları kitlenin yayılımını, nekrotik alan varlığını ve lokal infiltrasyonu göstermekle birlikte tümörün malign karakterini öne çıkarır ve tedavi stratejilerinin belirlenmesine katkı sağlar [3, 4].

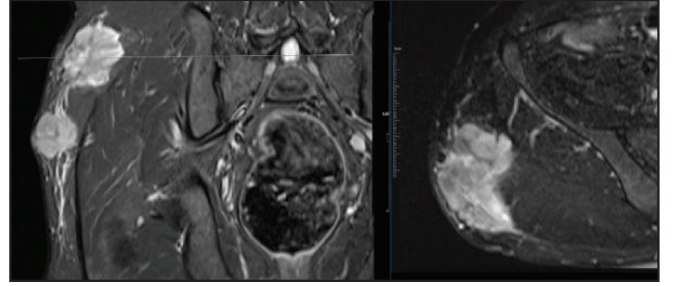
Anahtar Kelimeler: Pleomorfik sarkom, MRG, Uyluk

Kaynaklar

1. AlShaya, O.S., S.R. Alanazi, and F.M. Alshaghathirah, Undifferentiated Pleomorphic Sarcoma of the Distal Thigh: A Case Report. Cureus, 2024. 16(4): p. e58685.
2. Menon, G. and G. Solis-Ledesma, Undifferentiated Pleomorphic Sarcoma, in StatPearls. 2025, StatPearls Publishing
- Copyright © 2025, StatPearls Publishing LLC.: Treasure Island (FL) ineligible companies. Disclosure: Guillermo Solis-Ledesma declares no relevant financial relationships with ineligible companies.
3. Sedaghat, S., et al., Configuration of soft-tissue sarcoma on MRI correlates with grade of malignancy. Radiol Oncol, 2021. 55(2): p. 158-163.
4. Scalas, G., et al., Magnetic resonance imaging of soft tissue sarcoma: features related to prognosis. Eur J Orthop Surg Traumatol, 2021. 31(8): p. 1567-1575.

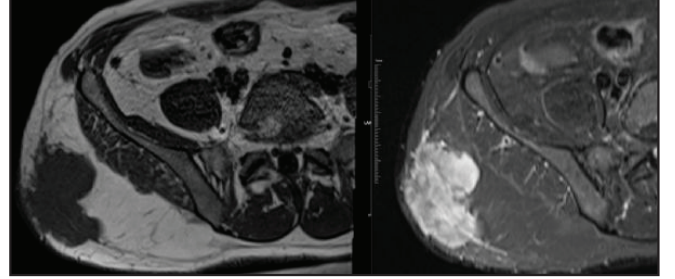

Resim 1. Koronal T2 fs ve T1 ağırlıklı görüntülerde uyluk lateralde cilt altında, cilde de uzanan, birbiri ile devamlılık gösteren iki adet lezyon izlenmektedir.

Koronal ve aksiyel T2 yağ baskılı serilerde lezyonda düzensiz kontur, kas planlarına invazyon seçilmektedir.

Resim 3

Resim 2. Aksiyel T1 ağırlıklı görüntülerde lezyon hipointens görünümündedir. Aksiyel T2 STIR imajlarda da düzensiz konturlu kas dokulara invaze lezyon izlenmektedir.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-038

EL YERLEŞİMLİ SCHWANNOMUN MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME BULGULARI: BİR OLGU SUNUMU

Nilüfer Aylanç¹, Cemre Karahancı Esmer², Hasan Hüseyin Balkır³

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Çanakkale

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Anabilim Dalı, Çanakkale

³Antalya Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Antalya

Giriş: Schwannomlar periferik sinir kılıfından köken alan benign tümörlerdir. Tüm yumuşak doku tümörlerinin yaklaşık %5'ini oluştururlar. En sık baş-boyun ve fleksör yüzlerde görülmekle birlikte elde yerleşimleri nadirdir. Yavaş büyüyen ve genellikle ağrısız kitle şeklinde ortaya çıkarlar. Manyetik rezonans görüntüleme (MRG), lezyonun karakterizasyonu ve sinir ile ilişkisinin gösterilmesinde önemli rol oynar.

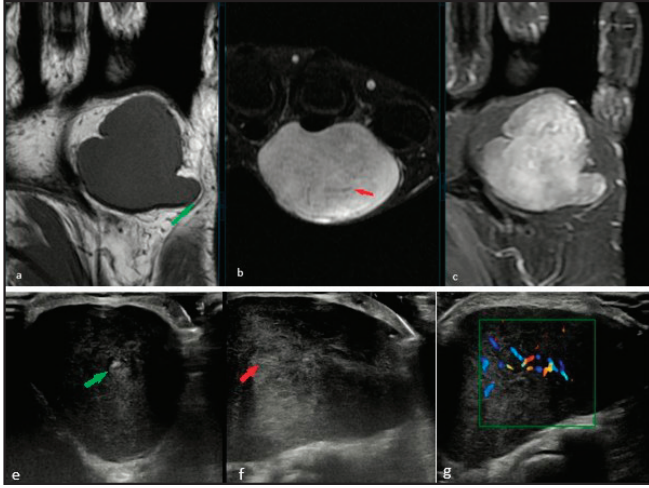
Olgu: 36 yaşında kadın hasta sağ el volar yüzde 10 yıldır olan ancak zamanla boyutunun arttığını ifade eden kitle ve bu bölgede hassasiyet, 4 ve 5. Parmaklarda uyuşma şikâyeti ile başvurdu. Fizik muayenede el volar yüzde 4-5. metakarpal seviyesinde palpe edilebilen, yaklaşık 4 cm lik kitle saptandı. Hastaya yapılan MR görüntülemesinde 4-5. intermetatarsal mesafede lobule konturlu ve septalı, yaklaşık 2,6 x 4,2 x 4,5 cm boyutlarında T1 AS kas doku ile izointens, FS imajda hiperintens, postkontrast heterojen kontrast fiksasyonu gösteren yumuşak doku lezyonu izlendi. Lezyon derin konturunda 4. parmak fleksör tendonu ile 180 derecelik taban ilişkisi göstermekte idi. Lezyonun santralinde fasiküler sign lehine sinyal değişimleri izlenmekte olup US korelasyonda da bu bulgu desteklendi. Ayrıca MR incelemede lezyon çevresinde split fat sign bulgusu da izlenmekte olup görünüm ilk planda nöral kaynaklı lezyonlar lehine yorumlandı ve şvannom olabileceği ön tanıda belirtildi. Yapılan cerrahi sonrası ana dijital sinirin yüzeyel dalına ile devamlılık gösteren lezyonun total eksizeyonu sonrası histopatolojik inceleme, periferik sinir kılıfı yönünde diferansiye olan benign tümör, schwannoma olarak belirtildi.

Tartışma ve Sonuç: Schwannomlar periferik sinir kılıfından gelişen kapsüllü benign tümörlerdir. (1) El yerleşimi nadir olup (%0.8-2) en sık median ve ulnar sinir dallarından köken alır. MR görüntüleme tanıda oldukça değerlidir. Tipik olarak iyi sınırlı, T1 AS'de düşük sinyalli ya da kas ile izointens ve yağ baskılı sekansta yüksek sinyalli yumuşak doku kitlesi şeklinde izlenir. "Target sign", "split fat sign" gibi bulgular tanıya yardımcı olabilir. (2,3) Ayırıcı tanıda nörofibrom, ganglion kisti ve dev hücreli tendon kılıfı tümörü düşünülmelidir. El bölgesinde görülen iyi sınırlı yumuşak doku kitlelerinde schwannom akıldan tutulmalıdır. MRG lezyonun karakterizasyonu ve sinir ile ilişkisinin gösterilmesinde önemli katkı sağlar.

Anahtar Kelimeler: El tümörleri, Manyetik rezonans görüntüleme, periferik sinir tümörleri, Schwannoma

Kaynaklar

1. Acar E, Serarslan U, Gultekin A. Median nerve schwannoma: A rare case report. Hand Microsurg 2019;8:128-132 doi:10.5455/handmicrosurg.298997
2. Crist J, Hodge JR, Frick M, Leung FP, Hsu E, Gi MT, et al. Magnetic resonance imaging appearance of schwannomas from head to toe: a pictorial review. J Clin Imaging Sci. 2017;7:38.
3. Koç A, Tutar O, Ozturk E, Onay HK, Kaya S, Uysal E, et al. MRI evaluation of extremity schwannomas: imaging characteristics and differential diagnosis. Diagn Interv Radiol. 2018;24(2):89-94

Resim 1. MR incelemede; koronal T1 AS'de düzgün sınırlı lobule konturlu, kas ile izointens kitle ve çevresinde split fat sign bulgusu (yeşil ok) mevcut (a). Aksial PDFS imajda el volar yüzde ulnar tarafta iyi sınırlı hiperintens kitle ve içerisinde ara intensitede alanların olduğu fasiküler sign (kırmızı ok) izleniyor. Lezyon, 4 ve 5. parmak fleksör tendonları ile taban ilişkisi oluşturmaktadır (b). Koronal kontrastlı imajda lezyonun heterojen kontrastlandığı görülüyor (c). US imajlarda; lezyonun aksial kesitinde hipoeoik lezyon içerisinde hiperekoik alanların izlendiği target sign (yeşil ok) bulgusu (e). Lezyonun longitudinal aksdaki incelemesinde fasiküler sign bulgusunu destekleyen ince lineer-hiperekoik alanlar (kırmızı ok) görülüyor (f). Doppler US de lezyonda yer yer vaskülarizasyon artışı mevcut (g).

da rol oynayabilir [1, 2]. Manyetik rezonans görüntüleme (MRG), olekranon bursitinin değerlendirilmesinde yumuşak doku kontrastının yüksek olması sayesinde bursanın boyutu, içeriği ve çevre dokularla ilişkisini ayrıntılı olarak ortaya koyar. MRG, özellikle septik ve aseptik bursitin ayırtıcı tanısında, burs duvar kalınlaşması, sinovyal kontrastlanma ve çevre yumuşak doku ödemi gibi bulguların saptanmasına olanak sağlar. Ayrıca eşlik eden tendinopati, kas ödemi, osteomyelit veya yumuşak doku apsisi gibi komplikasyonların gösterilmesinde üstünlük sağlayarak tedavi planlamasına önemli katkı sunar [3]. Bu olguda olekranon bursit MRG bulgularını sunmayı amaçladık.

Olgu Sunumu: 42 yaşında erkek hasta sol dirseğinde şişlik ağrı hasasiyet şikayeti ile başvurdu. Hastaya tümör olabileceği söylenmiş ve bu nedenle USG ya da direkt grafi istenmeden dirsek MRG çekimi yapıldığı öğrenilmiştir. Olekranon düzeyinde posteriorda cilt altında uzun aksı yaklaşık 4,5 cm ölçülen, aksiyel kesitte yaklaşık 30x15 mm ebadında T2 ağırlıklı görüntülerde hiperintens, T1 ağırlıklı görüntülerde yumuşak dokular ile izointens, içerisinde birkaç ince septa yapısı ve çevresinde ödem bulguları izlenen loküle görünüm izlenmiş olup bursit olarak değerlendirilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Olekranon bursit, klinik olarak sıklıkla kolay tanınabilen bir patoloji olmakla birlikte, atipik prezentasyonlarda veya belirgin inflamatuvar bulguların eşlik etmediği durumlarda tümöral oluşumlar ile karışabilmektedir. Özellikle yumuşak doku kitleleri ile ayırıcı tanıda görüntüleme yöntemleri önemli rol oynamaktadır. Ultrasonografi kolay erişilebilir ve maliyet etkin bir yöntem olmasına rağmen, operatör bağımlı olması ve derin dokuların değerlendirilmesindeki sınırlılıkları nedeniyle bazı olgularda yetersiz kalabilmektedir. Bu noktada MRG, yüksek yumuşak doku çözünürlüğü sayesinde bursanın morfolojisini, içeriğini ve çevre anatomik yapılarla ilişkisini ayrıntılı olarak ortaya koyarak tanısal doğruluğu artırmaktadır [4, 5].

Sunulan olguda, lezyonun T2 ağırlıklı görüntülerde belirgin hiperintens, T1 ağırlıklı görüntülerde izointens olması, ince septasyonlar içermesi ve çevresinde ödem izlenmesi, inflamatuvar içerikli bir bursal sıvı koleksiyonu ile uyumlu bulunmuştur. Ayrıca solid komponent, belirgin düzensiz duvar kalınlaşması veya invaziv özelliklerin izlenmemesi, malignite lehine bulguların olmadığını düşündürmüştür. Bu özellikler, olekranon bursitinin MRG'de tipik olarak tanımlanan bulguları ile uyumludur.

Anahtar Kelimeler: Dirsek, Olekranon bursit, MRG

Kaynaklar

1. Blackwell, J.R., et al., Olekranon bursitis: a systematic overview. Shoulder Elbow, 2014. 6(3): p. 182-90.
2. Shivdasani, K., et al., Full-thickness triceps tears misdiagnosed as olekranon bursitis: a case report. JSES Rev Rep Tech, 2024. 4(2): p. 319-323.
3. Sampath, S.C., S.C. Sampath, and M.A. Bredella, Magnetic resonance imaging of the elbow: a structured approach. Sports Health, 2013. 5(1): p. 34-49.
4. Khodae, M., Common Superficial Bursitis. Am Fam Physician, 2017. 95(4): p. 224-231.
5. Floemer, F., et al., MRI characteristics of olekranon bursitis. AJR Am J Roentgenol, 2004. 183(1): p. 29-34.

Kas-İskelet radyolojisi

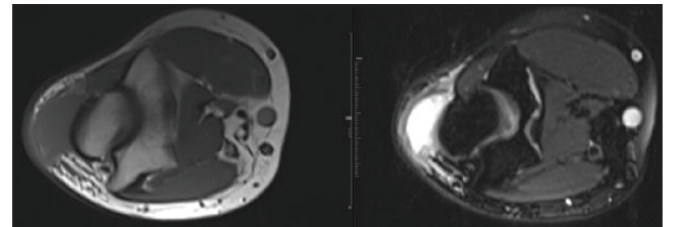
PS-039

OLEKRANON BURSİT, MRG BULGULARI

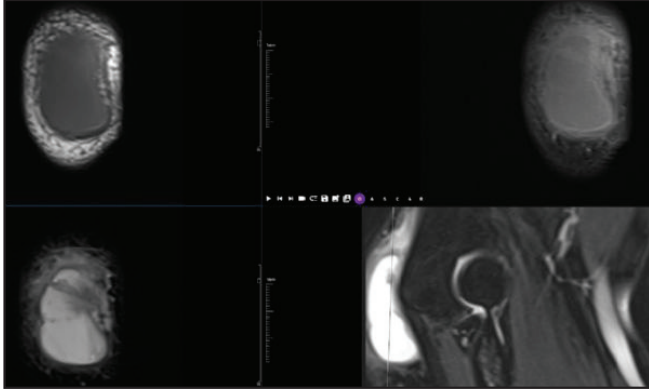
Fatih Ateş, Ömer Özberk

Konya Şehir Hastanesi

Olekranon bursit, dirseğin arka kısmında bulunan ve sürtünmeyi azaltan küçük bir sinovya ile kaplı sıvı dolu kesecik olan olekranon bursanın iltihaplanması ile karakterize bir durumdur. Bu bursa, cilt ile ulna kemiğinin olekranon çıkıntısı arasında yer alır ve eklem hareketleri sırasında koruyucu bir kaygan yüzey sağlar. Bursanın iltihaplanması sonucunda sıklıkla şişlik, ağrı, hassasiyet ve lokal ısı artışı gözlemlenir. Olekranon bursit genellikle tekrar eden mikrot travmalar (ör. sürekli sert bir yüzeye dirsek koyma) ya da direkt travma sonucu gelişir; ayrıca enfeksiyon veya sistemik inflamatuvar hastalıklar

Resim 1. Olekranon düzeyinde cilt altında aksiyel T1 ağırlıklı görüntülerde hipointens, T2 ağırlıklı görüntülerde hiperintens sıvı sinyali izlenmektedir. Çevre cilt altı dokularda ödem bulguları mevcuttur.

Resim 2. Koronal T1, T1 fs, T2 fs, sagittal T2 fs imajlarda da olekranon düzeyinde loküle sıvı izlenmektedir.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-040

YUMUŞAK DOKU KİTLESİ İLE KARIŞAN PERİOSTEAL KONDROM OLGUSU

Yunus Tanrıverdi, Zülküf Akdemir, Harun Arslan

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Periosteal kondrom, periosteumun kambiyum tabakasından gelişen nadir, benign kırık kökenli yüzeysel kemik tümörüdür ve sıklıkla uzun kemiklerin metafiz-diafiz bölgelerinde izlenir (1,2). Medüller kavite ile ilişkisi olmaması ve sınırlı büyüme paterni ayırt edici özelliklerindendir. Yumuşak dokuya doğru sınırlı ekzofitik uzanım gösterebilmesi nedeniyle, klinik ve radyolojik olarak yumuşak doku kitlesi ile karışabilmektedir (3). Bu çalışmada, femur distal diafiz yerleşimli ve yumuşak doku kitlesini taklit eden periosteal kondrom olgusunun radyolojik ayırıcı tanı kriterlerinin vurgulanması amaçlanmıştır.

Olgu: 31 yaşında kadın hastada sağ uyluk ağrısı nedeniyle yapılan incelemelerde; direkt grafide femur distal diafizde lateral korteks tabanlı, düzgün sınırlı, buzlu cam opasitesinde lezyon izlendi. MRG'de lezyonun T1 ağırlıklı sekanslarda izointens, T2-STIR sekanslarda heterojen hiperintens sinyal özellikleri gösterdiği, vastus intermedius kasına doğru sınırlı uzanım sergilediği ve kontrast sonrası yoğun homojen kontrastlandığı saptandı. BT'de kortikal kemikten köken alan, osteoid/kırık matris paterninde, medüller kaviteyle ilişkisi olmayan lezyon izlenmesi, yumuşak doku kaynaklı tümörlerden ayırıcı belirleyici oldu.

Sonuç: Periosteal kondromlar, yumuşak dokuya komşu yerleşimleri ve ekzofitik büyüme paternleri nedeniyle yumuşak doku tümörleri ile karışabilir (3). Ancak BT'de kortikal köken, kortikal bası erozyonu ve kırık matris kalsifikasyonları; MRG'de kemik yüzeyi ile süreklilik, medüller invazyonun olmaması ve sınırlı yumuşak doku uzanımı ayırıcı tanıda anahtar bulgulardır (1,4). Bu olgu, yumuşak doku kitlesi ön tanısı olan hastalarda direkt grafi-BT-MRG korelasyonunun periosteal kondrom tanısında kritik önem taşıdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: BT, Femur, MRG, Periosteal Kondrom, Yumuşak Doku

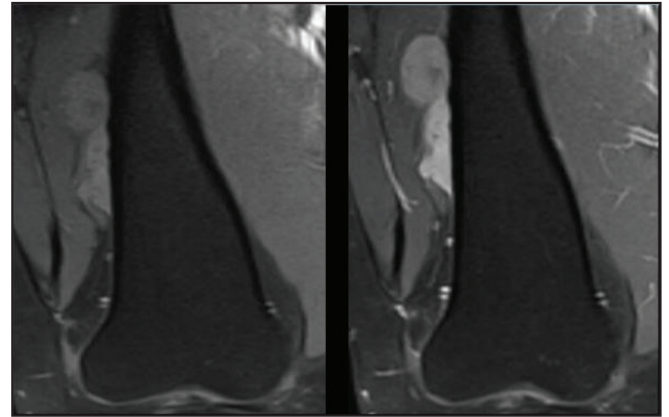
Kaynaklar

- 1) Robinson P, White LM, Sundaram M, Kandel R, Wunder J, McDonald DJ, Janney C, Bell RS. Periosteal chondroid tumors: radiologic evaluation with pathologic correlation. *AJR Am J Roentgenol.* 2001 Nov;177(5):1183-8. doi: 10.2214/ajr.177.5.1771183. PMID: 11641198.
- 2) FEINBERG SB, WILBER MC. Periosteal chondroma; a report of two cases. *Radiology.* 1956 Mar;66(3):383-6. doi: 10.1148/66.3.383. PMID: 13298000.
- 3) Zheng K, Yu X, Xu S, Xu M. Periosteal chondroma of the femur: A case report and review of the literature. *Oncol Lett.* 2015 Apr;9(4):1637-1640. doi: 10.3892/ol.2015.2889. Epub 2015 Jan 23. PMID: 25789014; PMCID: PMC4356406.
- 4) deSantos LA, Spjut HJ. Periosteal chondroma: a radiographic spectrum. *Skeletal Radiol.* 1981;6(1):15-20. doi: 10.1007/BF00347341. PMID: 6936836.

- 5) Kosaka H, Nishio J, Matsunaga T, Aoki M, Iwasaki H, Naito M. Imaging features of periosteal chondroma manifesting as a subcutaneous mass in the index finger. *Case Rep Orthop.* 2014;2014:763480. doi: 10.1155/2014/763480. Epub 2014 Feb 23. PMID: 24778891; PMCID: PMC3978408.

Resim 1. Femur distal diafizde korteks tabanlı buzlu cam opasitesinde kitle-lezyon (Mavi ok)

Resim 2. Prekontrast ve Post-kontrast Coronal T1AG imajlar; femur distal diafizde korteks tabanlı, vastus intermedius kasına uzanan, fasial planlara paralel, düzgün sınırlı yoğun homojen kontrastlanan kitle-lezyon

Resim 3. BT koronal imajda; Osteoid matrisi paterninde, buzlu cam dansitesine yakın opasitede izlenen kitle-lezyon (yeşil ok)

Kas-İskelet radyolojisi

PS-041

KRONİK REKÜRREN MULTİFOKAL OSTEOMİYELİT (CRMO): OLGU SUNUMU

Ömer Özberk, Zeynep Keskin

Konya Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Konya

Amaç: Kronik rekürren multifokal osteomyelitis (CRMO), çocuklar ve adolesanlarda görülen, etiyolojisi tam olarak bilinmeyen otoinflatuar bir kemik hastalığıdır. Tanı çoğunlukla enfeksiyon ve malignitenin dışlanması sonrası konur. Görüntüleme yöntemleri, özellikle manyetik rezonans görüntüleme (MR), tanı ve hastalık yaygınlığının değerlendirilmesinde kritik rol oynar [1].

Olgu: 17 yaşında erkek hasta, uzun süredir devam eden kemik ağrısı ve eklem şişliği nedeniyle çocuk romatoloji polikliniğine başvurdu. Daha önce yapılan biyopsi örneklerinde kültür negatif (aseptik osteomyelitis) ve dış merkezlerde uzun süreli antibiyotik tedavisine rağmen klinik iyileşme sağlanamadı. Hastanemizde yapılan kruris MR incelemesinde bilateral tibial kemiklerde yer yer yamalı tarzda T2A hiperintens sinyal artışları ve intravenöz kontrast sonrası fokal kontrast tutulum alanları izlendi (Resim 1). Klinik ve radyolojik bulgular birlikte değerlendirildiğinde ayrıncı tanıda CRMO düşünüldü.

dü. Ayrıca hastanın ayak bileği ve sakroiliak eklem bölgelerinde de tutulum saptandı (Resim 2) [2].

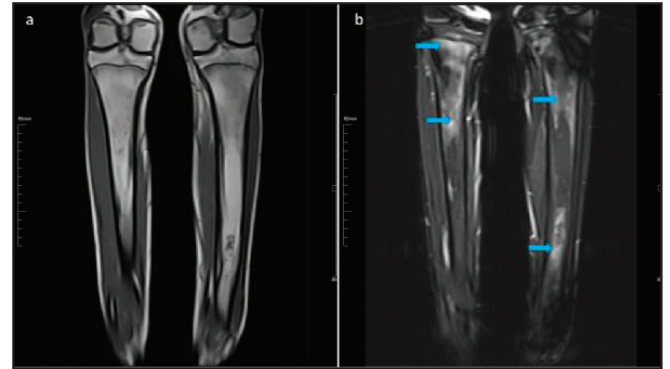
Tartışma: CRMO'nun patogenezi tam olarak anlaşılamamıştır; otoinflatuar mekanizmalar ve immün yanıt dengesizlikleri olası etkenlerdir [3]. İskelet sisteminde en sık tutulan bölgeler uzun tübüler kemiklerin metafizleri, pelvis, omurga ve klaviküladır. MR görüntüleme kemik iliği ödemi, periost reaksiyonu ve yumuşak doku değişikliklerini gösterebilir [4]. CRMO tanısı klinik ve laboratuvar bulgularla birlikte radyolojik değerlendirmeye dayanır ve gereksiz antibiyotik tedavilerinden kaçınmak için radyo-logların bu hastalık spektrumuna aşina olması önemlidir [1].

Sonuç: CRMO, çocuk ve adolesanlarda görülen nadir bir otoinflatuar kemik hastalığıdır. Uzun süreli antibiyotik tedavisine yanıt vermeyen ve kültür negatif osteomyelitis olgularında CRMO mutlaka ayrıncı tanıda düşünülmelidir. MR görüntüleme, tanı ve hastalık yaygınlığının değerlendirilmesinde birincil yöntemdir.

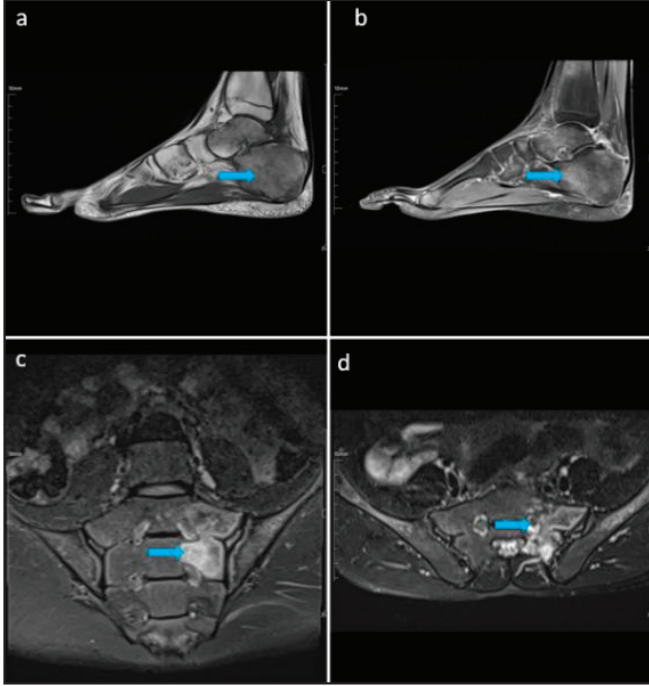
Anahtar Kelimeler: Kronik Rekürren Multifokal Osteomyelitis, CRMO, Manyetik Rezonans Görüntüleme

Kaynaklar

1. Khanna G, Sato T, Ferguson P. Imaging of chronic recurrent multifocal osteomyelitis. Radiographics. 2009;29(4):1159-1177. doi:10.1148/rg.294085244.
2. Falip C, Alison M, et al. Chronic recurrent multifocal osteomyelitis (CRMO): a longitudinal case series review. Pediatr Radiol. 2013;43(3):355-375. doi:10.1007/s00247-012-2544-6.
3. Hofmann SR, Kapplusch F, Girschick HJ, et al. Chronic recurrent multifocal osteomyelitis (CRMO): Presentation, pathogenesis, and treatment. Curr Osteoporos Rep. 2017;15(6):542-554. doi:10.1007/s11914-017-0405-9.
4. Sergi CM, Miller E, El Demellawy D, et al. Chronic recurrent multifocal osteomyelitis: A narrative and pictorial review. Front Immunol. 2022;13:959575. doi:10.3389/fimmu.2022.959575.

Resim 1. Bilateral Kruris MR (a) T1A Koronal: Bilateral tibia diyaфіz ve metafizlerinde yaygın T1 hipointens sinyal değişikliği izlenmektedir. (b) T2A Koronal: Aynı bölgelerde aktif inflamasyonu yansıtan belirgin, yamalı tarzda T2 hiperintens kemik iliği ödemi alanları mevcuttur (oklar).

Resim 2. Ayak Bileği ve Sakroiliak Eklem MRG Bulguları (a, b) Ayak Bileği Sagittal: Kalkaneus ve distal tibia yerleşimli, T1'de hipointens ve STIR sekansında aktif ödemle uyumlu hiperintens sinyal değişiklikleri izlenmektedir (oklar). (c, d) Sakroiliak Eklem Koronal ve Aksiyel: Sakrum sol kanadında sakroiliak eklem komşuluğunda belirgin kemik iliği ödemi (oklar).

Tartışma: Pediatrik yaş grubunda stres fraktürleri erişkinlere kıyasla daha nadir görülmekte olup sıklıkla tekrarlayıcı mikrotravmalar veya biyomekanik yüklenme sonucu gelişir. Alt ekstremité, özellikle tibia, en sık etkilenen anatomik bölgedir. Çocuklarda radyografide izlenen skleroz ve periostal reaksiyon osteomyelit veya primer kemik tümörleri ile karışabileceğinden ayırıcı tanı önemlidir. Bu noktada MRG; kemik iliği ödemi, fraktür hattı ve yumuşak doku bileşenlerinin değerlendirilmesinde en duyarlı yöntem olup agresif patolojilerin dışlanmasını sağlar. Erken ve doğru tanı, gereksiz biyopsi veya ileri invaziv işlemleri önler ve çoğu olguda konservatif tedavi ile tam iyileşme sağlanır.

Sonuç: Travma öyküsü olmayan pediatrik hastalarda lokalize tibial ağrı varlığında stres fraktürü nadir ancak önemli bir tanı olarak akılda tutulmalıdır. Direkt grafi bulgularının sınırlı olduğu durumlarda MRG tanıyı doğrulamada ve malign/enfeksiyöz süreçleri dışlamada kritik rol oynar. Radyolojik farkındalık doğru tedavi yaklaşımının belirlenmesini sağlar.

Anahtar Kelimeler: Pediatrik stres fraktürü, Tibia, Manyetik rezonans görüntüleme, Kemik iliği ödemi

Kaynaklar

1. The Painful Limb in a Child: Stress fractures in children are rare and often radiographically subtle. J Ann Orthop Rheumatol. (Erişim: <https://www.jscimedcentral.com/journal-article-info/Annals-of-Orthopedics-and-Rheumatology/The-Painful-Limb-in-a-Child-8061>)
2. Stress Fractures in the Young Athlete: Pictorial review of tibial and lower extremity stress fractures. Sci Direct. (Erişim: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0363018809000954>)
3. Pediatric Stress Fracture – Pediatric Imaging Reference. MRI is more sensitive than radiography for stress fractures. (Erişim: <https://pediatricimaging.org/diseases/stress-fracture/>)
4. Eurorad Case: Tibial Stress Fracture in a 10-Year-Old. Pediatric prevalence is low and diagnosis relies on imaging. (Erişim: <https://www.eurorad.org/case/6216>)

Kas-İskelet radyolojisi

PS-042

PEDİATRİK YAŞTA NADİR GÖRÜLEN BİR KLİNİK TABLO: PROKSİMAL TİBİA STRES FRAKTÜRÜ

Emre Demir, Fatih Çelikyay, Ruken Çelikyay, Mehmet Furkan Akkaya

Sincan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Stres fraktürleri tekrarlayıcı mekanik yüklenmeye bağlı gelişen kemik yaralanmaları olup erişkin yaş grubunda daha sık görülür. Pediatrik hastalarda ise nadir izlenmeleri ve radyolojik bulgularının tümör veya enfeksiyöz süreçleri taklit edebilmesi nedeniyle tanısal zorluk oluşturmaları. Bu olguda, travma öyküsü olmaksızın gelişen proksimal tibia stres fraktürünün radyografik ve MRG bulgularının sunulması ve pediatrik ayırıcı tanıda görüntülemenin öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

Olgu: On yaşında erkek hasta, sol tibia proksimalinde ağrı şikâyeti ile başvurdu. Travma öyküsü bulunmayan hastada laboratuvar incelemelerinde anlamlı patoloji saptanmadı.

Direkt grafide sol tibia proksimal diafizde skleroz artışı ve eşlik eden periostal reaksiyon (Resim 1) izlenmesi üzerine ileri değerlendirme amacıyla manyetik rezonans görüntüleme yapıldı.

MRG incelemesinde;

- Koronal PD sekanslarda proksimal diafizde lineer hipointens fraktür hattı ile uyumlu görünüm ve çevresinde kemik iliği ödeme bağlı hiperintens sinyal değişiklikleri izlendi (Resim 2a).

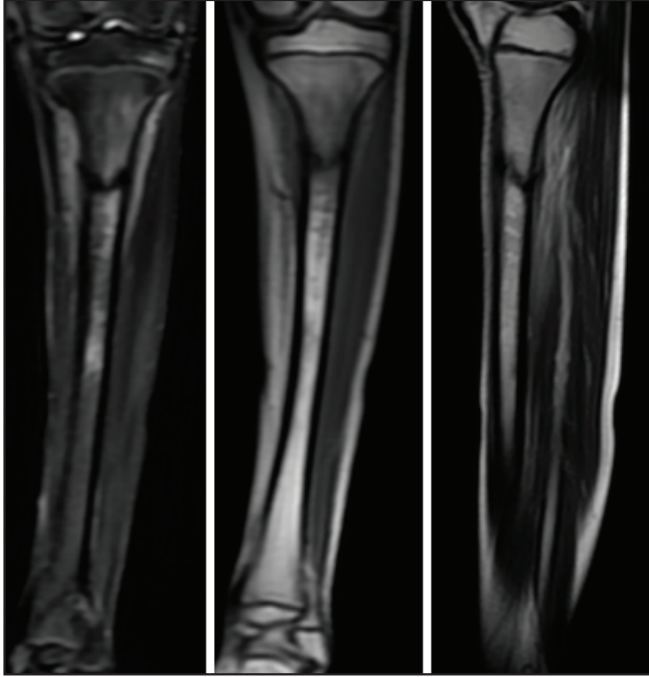
- Koronal T1A görüntülerde aynı lokalizasyonda kemik iliği sinyalinde heterojenite ve fraktür hattına karşılık gelen hipointens alan dikkati çekti (Resim 2b).

- Sagittal T2A kesitlerde fraktür hattı ve komşu kemik yapılar da kontüzyona bağlı ödem sinyalleri izlendi (Resim 2c).

Vakada radyografik belirgin osteopeni izlenmedi. Vaka klinik, lezyon lokalizasyon özellikleri ve yumuşak doku kitlesi, kortikal destrüksiyon saptanmaması nedeniyle malign ya da enfeksiyöz süreçleri dışlayarak stres fraktürü lehine yorumlandı.

Resim 1. Direkt grafide tibia proksimal diafizde skleroz artışı ve nonagresif özelliklerde periost reaksiyonu izlenmektedir.

Resim 2 a,b,c. Sırasıyla Koronal PD, Koronal T1A ve Sagittal T2A görüntülerde fraktür hattı ve çevresinde kemik iliği ödemiye ait sinyal değişiklikleri mevcut. Belirgin yumuşak doku komponenti izlenmedi.

Kas-İskelet radyolojisi

PS-043

TİETZE SENDROMU RADYOLOJİK GÖRÜNTÜLEME ÖZELLİKLERİ

Zeynep Nilüfer Tekin, Merve Akarslan, Mizgin Yamer, Hilal Ardali Çakır

Istanbul Medeniyet Üniversitesi, Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Tietze sendromu; genellikle kostosternal, kostokondral ve sternoklaviküler eklemlerde hassasiyet, ağrı ve non-pürülan şişlik ile karakterize, benign karakterli, nadir görülen bir inflamatuvar artropatidir (1). Klinik olarak kostokondrit ile karışabilmekte ve özellikle malignite, enfeksiyon ve inflamatuvar spondiloartropatiler ayırıcı tanıları arasında yer almaktadır(3,4). Bu olgu sunumunda, anterior göğüs duvarı ağrısı ile başvuran hastada görüntüleme bulguları eşliğinde nadir bir inflamatuvar neden olan Tietze sendromunun radyolojik özelliklerini vurgulamayı amaçladık.

Olgu: Hastanemiz Göğüs Hastalıkları polikliniğine yıllardır devam eden ve çok sayıda dış merkez tekrarlayan başvuruları olan, palpasyonla artan sağ 1. kostosternal bileşke düzeyinde ağrı ve lokal şişlik şikâyeti ile başvuran 64 yaşında kadın hastada hastanın anamnezinde travma öyküsü bulunmamaktadır. Sistemik semptom ise tariflemeyen olguda laboratuvar incelemelerinde lökosit sayısı normal sınırlarda olup, CRP hafif yüksek saptanmıştır ve romatolojik belirteçler negatif olarak bulunmuştur. Bunun üzerine yapılan Toraks Bilgisayarlı Tomografi (BT) ve Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) incelemelerinde; sağ 1.kot kostosternal bileşke düzeyinde belirgin yumuşak doku kalınlaşması(Resim 1-5), MR görüntülemesinde T2A yağ baskılı sekanslarda kostal kartilajda ödem-inflamasyon ile uyumlu hiperintens sinyal artışı (Resim 2,3), kontrastlı serilerde kostokondral bileşke ve çevre yumuşak dokularda kontrast tutulumu izlenmiştir(Resim 4,5). Klinik olarak malignite şüphesi olan hastada yapılan tru-cut biyopsi patoloji sonucunda malignite saptanmamış olup vasküler fibroadipoz doku ve kondromiksoid matriks içeren lezyon şeklinde benign bulgular tanımlanmıştır. Klinik ile birlikte değerlendirildiğinde olgu Tietze sendromu ile uyumlu olarak değerlendirilmiştir.

Tartışma: Tietze sendromu, genellikle tek taraflı ve en sık 2. veya 3. kostokondral bileşkeyi tutar(2,4,6). En önemli klinik ayırt edici özelliği lokalize şişlik varlığıdır. Bu yönüyle kostokondritten ayrılır(2,4). Tipik olarak kostokondritte 2-5. kotlarda daha sık izlenen birden fazla kot ile ilişki söz konusudur. Radyolojik olarak değerlendirildiğinde; Tietze sendromunda, direkt grafiler genellikle normaldir veya nonspesifiktir (2,6). BT kemik yapıları değerlendirmede faydalı olmakla birlikte erken inflamatuvar değişiklikleri göstermede sınırlıdır(4,6). MRG ise kartilaj ödemi, kemik iliği ödemi ve yumuşak doku inflamasyonunu göstermede en duyarlı yöntemdir(2,5,6).

Tietze sendromunun ayırıcı tanısı, kas-iskelet sistemi kaynaklı göğüs duvarı ağrılarının tüm yelpazesini kapsamakta olup başta kostokondrit olmak üzere Kostosternal, sternoklaviküler veya manubriosternal eklemlerin romatoid artriti, ankilozan spondilit ve kemik neoplazmları ayırıcı tanıları arasında düşünülmelidir.

Tietze sendromunun tedavisi genellikle dinlenme veya non-steroid antiinflamatuvar ilaçlar gibi analjeziklerdir(4,6).

Sonuç: Anterior göğüs duvarı ağrısı ile başvuran hastalarda, özellikle tek taraflı kostokondral bileşke şişliği mevcutsa Tietze sendromu ayırıcı tanıda düşünülmelidir. MRG, kartilaj ve kemik iliği ödemi göstermede yüksek duyarlılığı sayesinde tanıda önemli rol oynamaktadır.

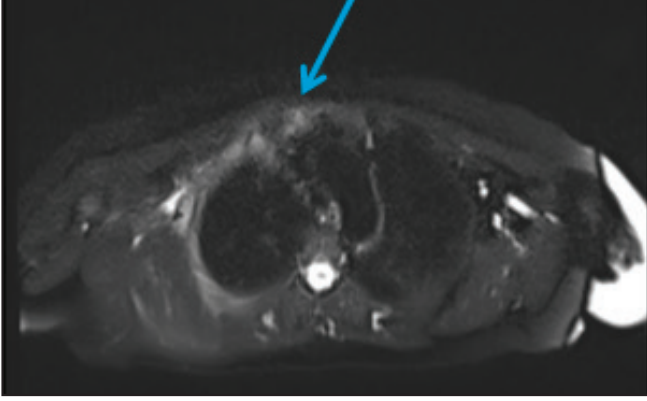
Anahtar Kelimeler: Tietze sendromu, kostokondral bileşke, manyetik rezonans görüntüleme, anterior göğüs duvarı ağrısı

Kaynaklar

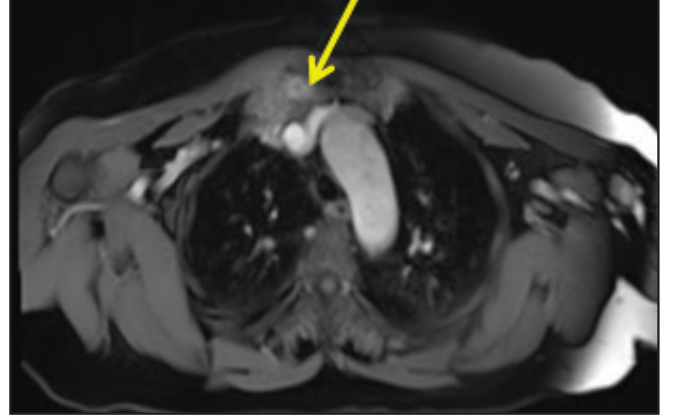
1. Rokicki W, Rokicki M, Rydel M. What do we know about Tietze's syndrome? Kardiochir Torakochirurgia Pol. 2018; 15:180-182.
2. Glickstein MF, Ilaslan H. MRI of chest wall inflammatory disorders. Radiographics. 2004;24(6):1727-1740.
3. Te Winkel R et al. Imaging of costochondral junction pathology. European Journal of Radiology. 2010;74(3):e90-e98.
4. Jurik AG. Sternocostoclavicular joint disorders. Radiologic Clinics of North America. 2009;47(3):539-552. DOI: 10.1007/BF00351265
5. Lee YH et al. Tietze syndrome: MRI findings. Skeletal Radiology. 20
6. Cho JY, Park D. Ultrasound-Guided Corticosteroid Injection in a Patient With Tietze Syndrome. Am J Phys Med Rehabil. 2019;98(7):e71-e73. DOI:10.1097/PHM.000000000000107

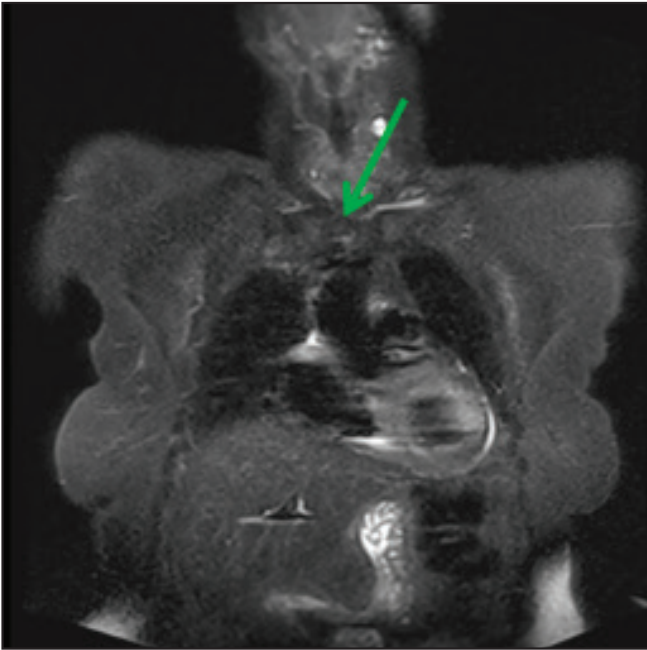
Resim 1. Kontrastsız Toraks BT incelemesi. Sağ 1.kot kostosternal bileşke düzeyinde belirgin yumuşak doku ve kondral kalınlaşması(beyaz ok).

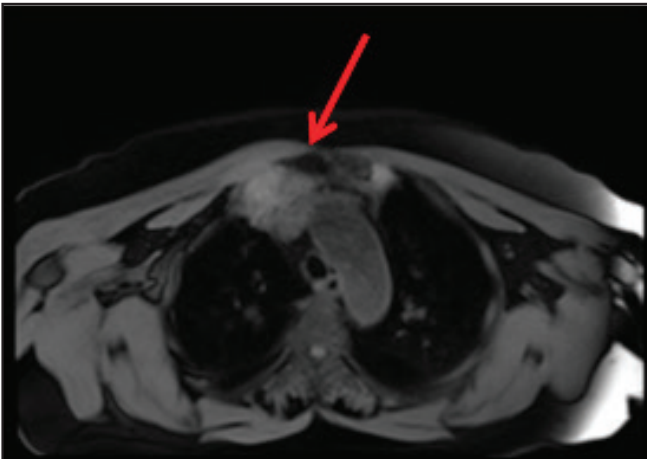
Resim 2. Aksiyel yağ baskılı T2A serilerde ödem-inflamasyon ile uyumlu hiperintens sinyal artışı(mavi ok).

Resim 5. Aksiyel kontrastlı T1A sekansında kostokondral bileşke ve çevre yumuşak dokularda kontrast tutulumu (sarı ok)

Resim 3. Koronal yağ baskılı T2A sekansı(yeşil ok)

Resim 4. Aksiyel kontrastsız T1A sekansı (kırmızı ok)

Kas-İskelet radyolojisi

PS-044

ADÖLEMAN DÖNEMİNDE SCHEUERMANN HASTALIĞI: TANI, GÖRÜNTÜLEME BULGULARI VE OLGU SUNUMU

Ömer Özberk

Konya Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Konya

Amaç: Scheuermann hastalığı adölesan dönemde ortaya çıkan ve vertebra korpuslarının anterior kısmında kama şeklinde deformasyon ile karakterize yapısal hiperkifoz nedenlerinden biridir [1,2]. Hastalık en sık torakal omurgayı etkiler ve “juvenil kifoz” olarak da adlandırılır. Erkeklerde daha sık görülmekte olup tipik başvuru yaşı 12–17 yaş arasındır [3].

Olgu: On yedi yaşında erkek hasta postür bozukluğu ve sırt ağrısı şikâyetleri nedeniyle ortopedi polikliniğine başvurdu. Çekilen direkt grafilerde torakal kifozda artış, alt torakal vertebralarda disk mesafelerinde azalma ve Schmorl nodülleri izlendi [4]. Skolyoz grafisinde torakal vertebralarda açıklığı sola bakan skolyoz saptandı ve Cobb açısı 5° olarak ölçüldü (Resim 1).

Bunun üzerine yapılan torakal manyetik rezonans görüntülemesinde torakal kifozda artış, skolyoz, Schmorl nodülleri, disk mesafelerinde azalma ve çeşitli seviyelerde diskopatiler izlendi (Resim 2) [4,5]. Klinik ve radyolojik bulgular doğrultusunda hastaya Scheuermann hastalığı tanısı konuldu ve konservatif tedavi ile takip edilmesine karar verildi [3,5].

Tartışma: Scheuermann hastalığının kesin etiyolojisi bilinmemekle birlikte olası mekanizmalardan biri omurga apofiz halkalarının osteonekrozudur [2,3]. Vakaların yaklaşık %75’inde torakal omurga tutulumu görülür. Bunu torakolomber bölge izlerken lomber ve servikal tutulum oldukça nadirdir [3].

Klasik Scheuermann hastalığı tanısının konulabilmesi için Sørensen kriterlerinin karşılanması gerekmektedir (Tablo 1) [1,2]. Buna göre torakal omurga kifozunun >40° olması (normal 25–40°) veya torakolomber omurga kifozunun >30° olması ve en az üç bitişik vertebrada >5° anterior kama deformitesi bulunması tanı açısından önemlidir [1].

Scheuermann hastalığında direkt grafi tanıda temel görüntüleme yöntemidir. Manyetik rezonans görüntüleme ise eşlik eden disk patolojileri ve diğer spinal anomalilerin değerlendirilmesinde yardımcıdır [4,5]. Başlıca görüntüleme bulguları Tablo 2’de özetlenmiştir.

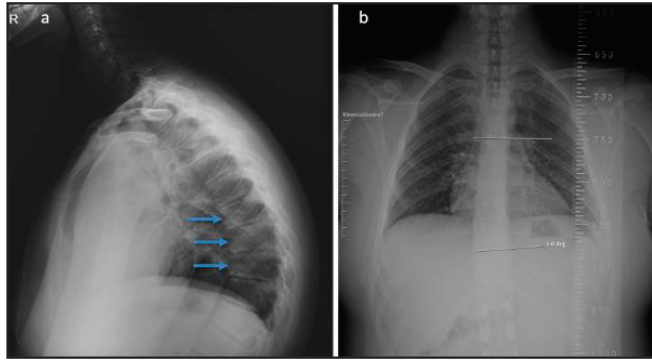
Sonuç: Scheuermann hastalığı adölesan dönemde ortaya çıkan yapısal hiperkifozun önemli nedenlerinden biridir [1–3]. Tanıda direkt grafi temel görüntüleme yöntemi olmakla birlikte manyetik rezonans görüntüleme eşlik eden disk patolojileri ve diğer spinal anomalilerin değerlendirilmesinde tamamlayıcı rol oynar [4,5]. Erken tanı

ve uygun konservatif tedavi ile hastaların büyük kısmında semptom kontrolü sağlanabilmektedir [3,5].

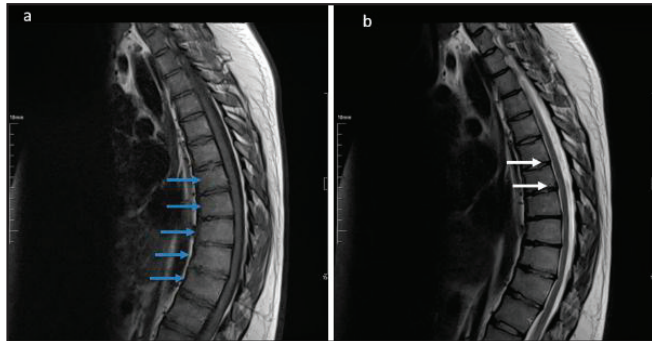
Anahtar Kelimeler: Scheuermann hastalığı, Juvenil kifoz, Direkt grafi, Torakal MR

Kaynaklar

1. Sørensen KH. Scheuermann's juvenile kyphosis. København: Munksgaard; 1964. p. 222-4.
2. Scheuermann HW. Kifoz dorsalis juvenilis. Ugeskr Læger. 1920;82:385-93.
3. Tsirikos AI, Jain AK. Scheuermann kyphosis: current concepts. J Bone Joint Surg Br. 2011;93(7):857-64. doi:10.1302/0301-620X.93B7.26129
4. Ristolainen L, Kettunen J, Heliövaara M, Kujala U, Heinonen A, Schlenzka D. Untreated Scheuermann's disease: a 37-year follow-up study. Eur Spine J. 2012;21(5):819-24. doi:10.1007/s00586-011-2075-0
5. Tribus CB. Scheuermann kyphosis in adolescents and adults: diagnosis and management. J Am Acad Orthop Surg. 1998;6(1):36-43

Resim 1. Scheuermann hastalığı direkt grafi bulguları (a) Vertebra ön kısımlarında kamalaşma, torakal kifozda artış, disl mesafelerinde azalma (oklar) (b) Torakal skolyoz ve Cobb açısı 5 derece bulunuyor

Resim 2. Scheuermann hastalığı Torakal MRG bulguları (a) Sagittal T1A Vertebra anteriorunda kamalaşma, düzensizlikler, schmorl nodülleri, torakal kifozda artış (oklar) (b) Sagittal T2A Torakal diskopati bulguları (oklar)

Tablo 1. Scheuermann Hastalığı Tanı Kriterleri (Sørensen Kriterleri)

Torakal kifoz	>40° (normal 25-40°)
Torakolomber kifoz	>30°
Vertebra deformitesi	En az 3 ardışık vertebrada >=5° anterior kama deformitesi
Vertebra endplate	Düzensizlik ve invaginasyon
Disk değişiklikleri	Disk mesafesinde daralma
Schmorl nodülleri	Sıklıkla eşlik edebilir

Tablo 2. Scheuermann Hastalığında Görüntüleme Bulguları

Direkt Grafi	Vertebra korpuslarında anterior kama deformitesi
	Artmış torakal kifoz
	Vertebra endplate düzensizlikleri
	Schmorl nodülleri
	Disk aralığında daralma
Manyetik Rezonans Görüntüleme (MR)	Disk dejenerasyonu
	Disk hernileri
	Schmorl nodülleri
	Nadiren spinal kord patolojileri

Nöroradyoloji

PS-048

PRENATAL KİSTİK POSTERİOR FOSSA LEZYONUNU TAKLİT EDEN LATERAL TİP DURAL SİNÜS MALFORMASYONU: OLGU SUNUMU

Gökalep Çıkman

Eskişehir Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Eskişehir

Amaç: Dural sinüs malformasyonu (DSM), dural sinüslerin dev kistik dilatasyonu ile karakterize, nadir görülen konjenital bir vasküler anomalidir (1). Prenatal ve erken postnatal dönemde posterior fossada kistik lezyon olarak izlenmesi; araknoid kist, Dandy-Walker malformasyonu ve diğer kistik tümörlerle karışmasına neden olarak önemli tanısal tuzaklara yol açabilir. Ancak DSM'nin doğru tanınması, eşlik edebilecek arteriovenöz şantlar, tromboz ve gelişebilecek kalp yetmezliği riskinin öngörülmesi açısından kritik öneme sahiptir. Bu olgu sunumunun amacı, nadir görülen bir DSM olgusu üzerinden karakteristik görüntüleme bulgularını ortaya koymak ve posterior fossa kistik lezyonlarının ayırıcı tanısında dikkat edilmesi gereken temel noktaları vurgulamaktır.

Olgu: Otuz dokuz hafta beş günlük takipsiz gebelikten, doğum eylemi sırasında yapılan ultrasonografide (USG) supratentoryal kistik kitle ve orta hat çifti saptanması üzerine sezaryen ile doğurtulan yenidoğan olgunun postnatal transfontanel USG incelemesinde sağda transvers sinüs ile ilişkili olduğu düşünülen, içerisinde hareketli ekolar barındıran kistik lezyon izlendi. Lezyonun sağ serebral parankim ve tentoryuma bası etkisi ile üçüncü ventrikülde orta hat çifti ve lateral ventriküllerde obstrüktif hidrosefali geliştiği görüldü. Renkli Doppler USG'de lezyon içerisinde akım izlenmiş olup, spektral Doppler incelemede arteriyalize akım paterni saptandı (Resim 1). Şiddetli kalp yetmezliği nedeniyle hemodinamik olarak instabil olan hastaya yapılan BT anjiyografide sağ transvers sinüste dev anevrizmatik venöz dilatasyon ve posterior sirkülasyondan yüksek akımlı arteriovenöz fistülizasyon ile uyumlu DSM tanısı kondu (Resim 2). Olgu, tanıdan kısa süre sonra, postnatal birinci günde kalp yetmezliğine bağlı olarak eksitus oldu.

Sonuç ve Tartışma: Dural sinüs malformasyonu (DSM), pediatrik dural arteriovenöz şantların konjenital bir alt grubudur (2). En sık torcular herophili tutulumu ile izlenmekle birlikte, transvers veya sigmoid sinüs yerleşimli lateral tipler de tanımlanmıştır (3,4,5). Prenatal dönemde intrakranyal kistik kitlelerin ayırıcı tanısında yer almakta olup bazı olgularda lezyon içi akımın yavaş olması veya tromboz gelişmesi nedeniyle Doppler ultrasonografide akım saptanamayabilir ve olgu araknoid kist ya da Dandy-Walker malformasyonu gibi non-vasküler patolojilerle karışabilir (6).

Hastalığın seyri değişken olup bazı olgular prenatal spontan regresyon gösterebilirken (5), yüksek akımlı arteriovenöz şant içeren postnatal olgularda konjestif kalp yetmezliği ve venöz hipertansiyona bağlı parankimal hasar riski belirgindir (1,7). Sunulan olguda da sağ transvers sinüs düzeyinde dev anevrizmatik dilatasyon ve yüksek akımlı fistülizasyon saptanmış olup, erken dönemde gelişen kalp yetmezliği kötü prognozla sonuçlanmıştır.

Nöroradyoloji

PS-049

TAY-SACHS HASTALIĞINDA MANYETİK REZONANS
GÖRÜNTÜLEME BULGULARI

Zeynep Keskin, Ömer Özberk

Konya Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Konya

Amaç: Tay-Sachs hastalığı, merkezi sinir sisteminde GM gangli-
osidlerin lizozomlarda aşırı birikimi ile karakterize, otozomal resesif
geçişli kalıtsal bir nörodejeneratif hastalıktır. Beta-heksozaminidaz
A enzim eksikliği sonucu ortaya çıkar ve 15. kromozomda yer alan
HEXA geninin alfa alt birimindeki mutasyonlardan kaynaklanır (1).
Bu olgumuzda geç başlangıçlı Tay-Sachs hastalığının Manyetik rezonans
görüntüleme (MRG) bulgularını sunmayı amaçladık

Olgu: Altı yaşında erkek hasta; nöbet, hipotoni ve makrosefali
şikâyetleri ile çocuk acil servisine başvurdu. Bronkopnömoni tanısı
ile yoğun bakım ünitesine yatırıldı. Fizik muayenesinde genel hipotoni,
makrosefali, artmış irkilme refleksi, hiperaktif derin tendon refleksleri
ve bilateral retinada kiraz kırmızısı leke saptandı. Organomegali
izlenmedi.

Beyin MRG'de, bilateral derin beyaz cevher ve U liflerinde yaygın
konfluent T2 ağırlıklı hiperintens sinyal artışları ile global beyin
parankimal atrofi bulguları mevcuttu. Kaudat nükleus, lentiform
nükleus ve talamusta rölâtif T1 hiperintens ve T2 hipointens sinyal
değişiklikleri izlendi (Resim 1).

Genetik test sonuçları, oftalmolojik muayene bulguları ve beyin
MR görüntüleme bulguları birlikte değerlendirilerek geç başlangıçlı
Tay-Sachs hastalığı tanısı konuldu.

Tartışma: Tay-Sachs hastalığı semptomları genellikle 3-6 aylık
dönemde başlamakla birlikte, sunulan olgu geç başlangıçlı Tay-Sachs
grubuna uymaktadır. Geç başlangıçlı olgular, klasik infantil forma kıyasla
daha yavaş progresyon gösterebilir ve fenotipik çeşitlilik sergileyebilir (4).

Hastalık özellikle Aşkenaz Yahudi popülasyonunda daha sık görül-
mekte olup taşıyıcılık oranı yaklaşık 1/25'tir (2). Klinik başlangıç yaşı
ve semptomlara göre infantil, juvenil ve erişkin formlar tanımlanmıştır.
Infantil formda kazanılmış motor becerilerin kaybı, artmış irkilme
refleksi ve makulada kiraz kırmızısı leke tipiktir. Etkilenen çocuklar
genellikle yaşamın ilk aylarında normal gelişim gösterir; daha sonra
görsel temasın azalması ve hiperakuzi ortaya çıkar. Hidrosefali ile
ilişkili olmayan makrosefali gelişebilir ve ilerleyen dönemde antiepileptik
tedaviye dirençli nöbetler görülebilir.

Juvenil ve erişkin formlarda başlangıç belirtileri sıklıkla ataksi, di-
zartri ve kognitif gerileme şeklindedir ve retinal kiraz kırmızısı leke her
zaman izlenmeyebilir (4).

MRG'de Tay-Sachs hastalığında sıklıkla derin beyaz cevher tutu-
lumu, bazal ganglionlarda sinyal değişiklikleri ve progresif serebral
atrofi izlenmektedir. Bu görüntüleme paternleri, lizozomal depo has-
talıkları ve hipomiyelinizan bozuklukların ayırıcı tanısında önemli rol
oynamaktadır (3,5).

Kesin tanı, periferik lökositlerde veya plazmada Beta-heksozaminidaz A aktivitesinin ölçümü ve genetik doğrulama ile ko-
nur. Tedavi çoğunlukla destekleyici olup semptom kontrolü ve yaşam
kalitesinin artırılmasına yöneliktir (1-4).

Sonuç: Tay-Sachs hastalığı nadir görülen bir lizozomal depolama
hastalığıdır. Pediatrik hastalarda nörogelişimsel gerileme, fundosko-
pide kiraz kırmızısı leke ve karakteristik beyin MRG bulguları varlığın-
da Tay-Sachs hastalığı, nadir de olsa ayırıcı tanıda düşünülmelidir.
Kesin tanı enzim analizi ve genetik testler ile konur.

Anahtar Kelimeler: Tay-Sachs hastalığı, manyetik rezonans görüntüleme,
lizozomal depolama hastalıkları, pediatrik nöroloji

Kaynaklar

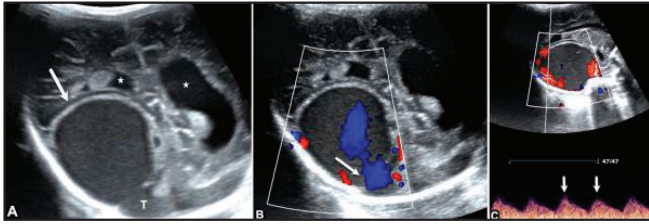
1. Agarwalla SK, Tudu L, Jalan A. Tay-Sachs Disease: A Rare Storage Disorder in Children. Int J Health Sci Res. 2021;11(7):194-196.
2. Lew RM, Proos AL, Burnett L, et al. Tay Sachs disease in Australia: reduced disease incidence despite stable carrier frequency in Australian Jews. Med J Aust. 2012;197(11-12):652-654.

Sonuç olarak dural sinüs trasesine uyan anatomik yerleşim varlı-
ğında, Doppler negatif olsa dahi DSM ayırıcı tanıda düşünülmelidir.

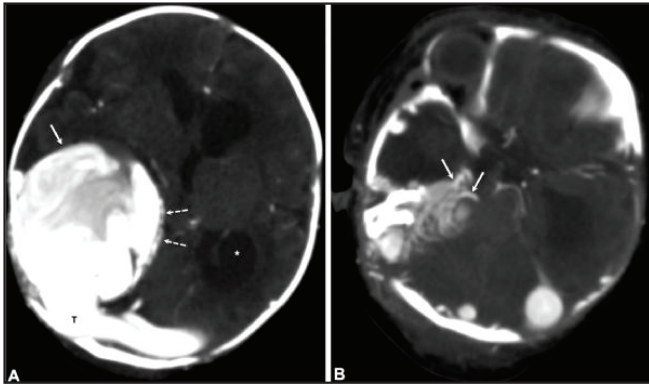
Anahtar Kelimeler: arteriovenöz şant, dural sinüs malformasyonu,
posterior fossa kisti

Kaynaklar

1. de Haan TR, Padberg RD, Hagebeuk EE, et al. A case of neonatal dural sinus malformation: clinical symptoms, imaging and neuropathological investigations. Eur J Paediatr Neurol. 2008;12(1):41-45. doi:10.1016/j.ejpn.2007.04.003
2. Smajda SJ, Söderman M, Dorfmueller G, Dorison N, Nghe MC, Rodesch GL. Paediatric intracranial dural arteriovenous shunts: types, clinical presentation and therapeutic management. Brain Commun. 2022;4(2):fcac043. Published 2022 Feb 23. doi:10.1093/braincomms/fcac043
3. Requejo F, Tcherbis V, Gonzalez ML, Argañaraz R, Marelli JM, Mantese B. Dural sinus malformation with giant pouch (DSMGP): symptoms and treatment. Childs Nerv Syst. 2020;36(2):343-348. doi:10.1007/s00381-019-04338-2
4. Goldman-Yassen AE, Shifrin A, Mirsky DM, Vossough A, Licht DJ, Feygin T. Torcular Dural Sinus Malformation: Fetal and Postnatal Imaging Findings and Their Associations With Clinical Outcomes. Pediatr Neurol. 2022;135:28-37. doi:10.1016/j.pediatrneurol.2022.07.004
5. McInnes M, Fong K, Grin A, et al. Malformations of the fetal dural sinuses. Can J Neurol Sci. 2009;36(1):72-77. doi:10.1017/s031716710000634x
6. Spampinato MV, Hardin V, Davis M, Chang E, Rumboldt Z. Thrombosed fetal dural sinus malformation diagnosed with magnetic resonance imaging. Obstet Gynecol. 2008;111(2 Pt 2):569-572. doi:10.1097/01.AOG.0000289227.12531.03
7. Saliou G, Deiva K, Möhlenbruch MA, Lubicz B. Anticoagulation helps shrink giant venous lakes and arteriovenous fistulas in dural sinus malformation. J Neurointerv Surg. 2024;16(2):183-186. Published 2024 Jan 12. doi:10.1136/jnis-2022-019923

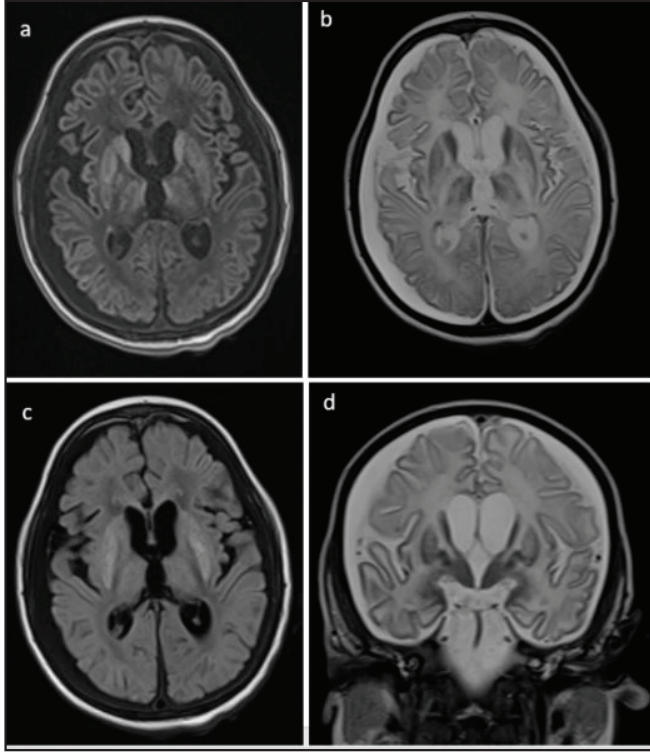

Resim 1. Transfontanel koronal ultrasonografi (USG) görüntüleri. A. Sağ transvers sinüs (T) ile ilişkili, kistik görünümlü lezyon (ok). Lezyonun bası etkisine sekonder lateral ventriküllerde dilatasyon izlenmektedir (yıldızlar). B. Renkli Doppler incelemede lezyon ile transvers sinüs arasında akım izlenmektedir (ok). C. Lezyonun periferik kesiminden elde edilen spektral Doppler incelemede arteryalize akım paterni mevcut (oklar).

Resim2. Aksiyel BT anjiyografi görüntüleri. A. Sağ transvers sinüs ile ilişkili dev anevrizmatik venöz dilatasyon (ok). Lezyon içerisinde yüksek akımlı arteriovenöz şanta bağlı heterojen kontrastlanma paterni izlenmektedir. Medial komşuluğunda izlenen çok sayıda arteriyel yapı (kesiklik oklar), farklı kesitlerde takip edildiğinde lezyon ile ilişkili besleyici damarlar ile uyumludur. Ayrıca ventriküler sistemde hidrosefali dilatasyon eşlik etmekte (yıldız). B. Daha inferior düzeyde alınan kesitte posterior arteriyel sirkülasyondan kaynaklanan besleyici damarlar izlenmektedir (oklar).

3. Steenweg ME, Vanderver A, Blaser S, et al. Magnetic resonance imaging pattern recognition in hypomyelinating disorders. *Brain*. 2010;133(10):2971-2982.
4. Neudorfer O, Pastores GM, Zeng BJ, Kolodny EH. Late-onset Tay-Sachs disease: phenotypic characterization and genotypic correlations in 21 affected patients. *Genet Med*. 2005;7(2):119-123.
5. Barkovich AJ, Raybaud C. *Pediatric Neuroimaging*. 5th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2012.

Resim 1. Tay-Sachs Hastalığında MR Görüntüleme Bulguları (a-c) Aksiyel T2/FLAIR ağırlıklı kesitlerde bilateral derin beyaz cevher ve U liflerinde yaygın konfluent hiperintens sinyal artışları, bazal gangliyonlar (kaudat ve lentiform nükleus) ile talamusta rötatif T1 hiperintens ve T2 hipointens sinyal değişiklikleri izlenmektedir. (d) Koronal planda global serebral atrofi ve ventriküler genişleme dikkati çekmektedir. Bulgular lizozomal depo hastalığı ile uyumlu olup Tay-Sachs hastalığı lehine değerlendirilmiştir.

Nöroradyoloji

PS-050

INTRAMYELINIC CYTOTOXIC EDEMA ACCOMPANYING DIFFUSE AXONAL INJURY IN PEDIATRIC HEAD TRAUMA: MRI FINDINGS

Ensar Çetel, İlker Eyüboğlu

Karadeniz Technical University, Department of Radiology, Trabzon, Türkiye

Introduction: Intramyelinic cytotoxic edema is a rare imaging pattern characterized by fluid accumulation between myelin lamellae and associated diffusion restriction, related to metabolic, toxic, infectious, or traumatic etiologies. Because water accumulates within compact myelin structures, diffusion restriction may be particularly evident in densely myelinated fiber tracts such as the corpus callosum, especially the body and splenium. Although diffuse axonal injury is common in pediatric head trauma, associated intramyelinic cytotoxic edema has been less frequently reported. We present the MRI findings of a pediatric patient with diffuse axonal injury, subdural and intraventricular hemorrhage, and accompanying intramyelinic cytotoxic edema after a fall from height.[1,2]

Case presentation: A 1.5-year-old boy was brought to the emergency department after falling from a second-floor balcony onto asphalt. Initial evaluation was performed in the resuscitation

room; physical examination was limited because the patient was intubated. Non-contrast brain CT showed subdural hemorrhage along the tentorium, more prominent on the left. Follow-up brain MRI demonstrated multiple T2-weighted and FLAIR hyperintense lesions at the corpus callosum, consistent with diffuse axonal injury, as well as bilateral frontoparietal extra-axial fluid collections, more prominent on the right (Figure 1). Sagittal T2-weighted images showed hyperintense foci within the corpus callosum, predominantly involving the central callosal fibers with relative sparing of the peripheral fibers (Figure 2). Axial diffusion-weighted images and ADC maps revealed symmetric widespread diffusion restriction in the bilateral deep cerebral white matter adjacent to the corpus callosum, consistent with traumatic white matter injury and accompanying intramyelinic cytotoxic edema (Figure 3). Marked diffusion restriction was also present in the body and splenium of the corpus callosum (Figure 4). One callosal lesion showed a hypointense hemorrhagic focus on T2*-weighted imaging. In addition, a hemorrhagic focus with surrounding edema was detected in the left posterior pons on T2- and T2*-weighted images (Figure 5). Intraventricular hemorrhage and thin subdural hemorrhage along the interhemispheric fissure and tentorium were also noted.

Discussion and conclusion: Diffuse axonal injury is an important cause of morbidity in pediatric trauma, particularly when involving the corpus callosum and brainstem.[3,4] Intramyelinic cytotoxic edema produces a characteristic pattern of hyperintensity on DWI and low signal on ADC maps, reflecting water accumulation within compact myelin structures. In the traumatic setting, recognition of this pattern is important for demonstrating non-hemorrhagic white matter injury in addition to hemorrhagic lesions and may contribute to prognostic assessment.[3,4] This case highlights the diagnostic value of diffusion-weighted imaging and ADC correlation, together with conventional sequences, in identifying intramyelinic cytotoxic edema accompanying diffuse axonal injury in severe pediatric head trauma.

Keywords: pediatric head trauma, diffuse axonal injury, intramyelinic cytotoxic edema

Kaynaklar

1. Starkey J, Kobayashi N, Numaguchi Y, Moritani T. Cytotoxic lesions of the corpus callosum that show restricted diffusion: mechanisms, causes, and manifestations. *Radiographics*. 2017;37(2):562-576.
2. Sahu A, Singhal A, Kumar A, et al. A pictorial review on reversible splenic lesions. *Journal of Neuroanaesthesiology and Critical Care*. 2021.
3. Dennis EL, Babikian T, Giza CC, et al. Diffusion MRI in pediatric brain injury. *Neurotherapeutics*. 2019;16(1):423-439.
4. Ferrazzano PA, Berger RP, Chu ZD, et al. MRI and clinical variables for prediction of outcomes after pediatric severe traumatic brain injury. *JAMA Network Open*. 2024;7(7):e2428820.

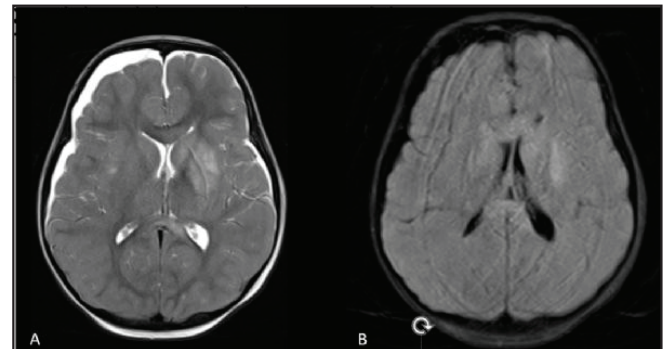

Figure 1 Axial T2-weighted (A) and FLAIR (B) images demonstrate multiple hyperintense lesions at the level of the corpus callosum, consistent with diffuse axonal injury. In addition, bilateral frontoparietal extra-axial fluid collections are present, more prominent on the right, consistent with subdural effusion.

Nöroradyoloji

PS-051

**NONSPEŞİF FLAIR LEZYONUNDAN 20 GÜNDE
DEV İNFİLTRATİF KİTLEYE: HIZLI PROGRESE OLAN
SEKONDER MSS LENFOMASI**

Bahadır Reis¹, Defne Eren¹, Bünyamin Ece¹, Ceren Tunay²,
Zeycan Kübra Cevval¹

¹Kastamonu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Kastamonu

²Kastamonu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Kliniği, Kastamonu

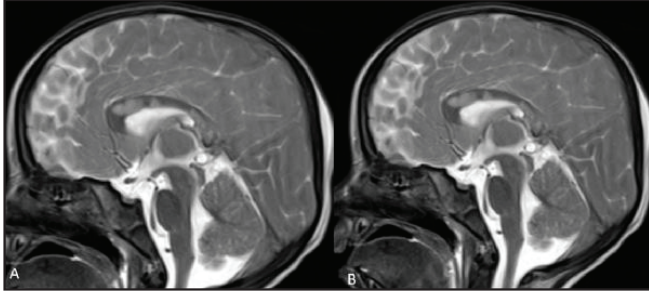

Figure 2. Sagittal T2-weighted MR images (A, B) demonstrate hyperintense foci within the corpus callosum, predominantly involving the central callosal fibers with relative sparing of the peripheral fibers, consistent with diffuse axonal injury.

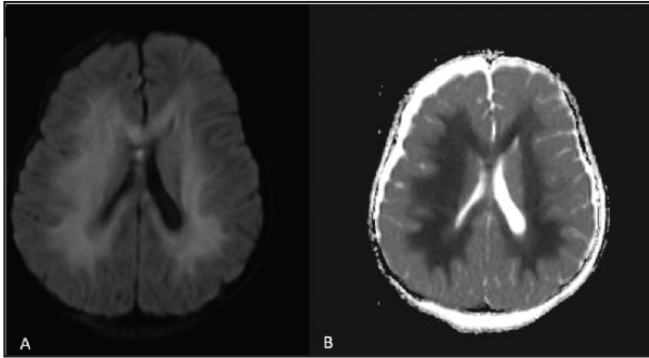

Figure 3. Axial DWI and ADC images (A, B) demonstrate symmetric, widespread diffusion restriction in the bilateral deep/periatrial cerebral white matter adjacent to the corpus callosum. The findings are consistent with non-hemorrhagic white matter injury and, in the setting of trauma, are suggestive of intramyelinic cytotoxic edema.

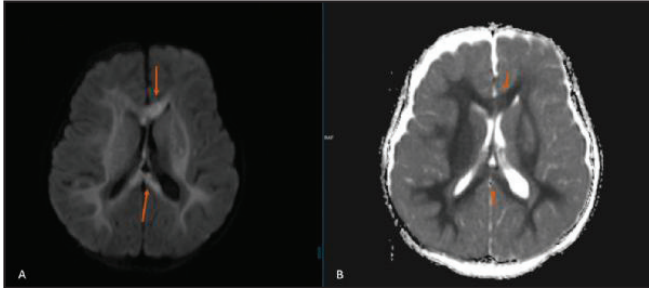

Figure 4. Axial DWI (A) and ADC (B) images demonstrate marked diffusion restriction involving the body and splenium of the corpus callosum. The findings are considered suggestive of intramyelinic cytotoxic edema associated with traumatic callosal axonal injury

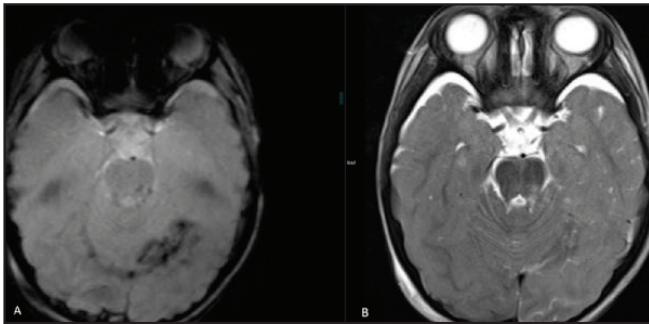

Figure 5. T2*-weighted (A) and T2-weighted (B) images demonstrate a hypointense hemorrhagic focus with surrounding edema in the left posterior pons.

Amaç: Primer ve sekonder merkezi sinir sistemi (MSS) lenfomasını ayırmada görüntüleme bulgularının katkısı ve sınırlılıklarını bir olgu üzerinden tartışmak

Giriş: Sekonder MSS lenfoması primer lenfomanın leptomeninksler, beyin parankimi veya omuriliğe yayılması ile ortaya çıkar. Olguların çoğu non-Hodgkin lenfomaya bağlıdır ve insidans primer lenfomanın agresifliğine bağlı olarak %3-27 arasındadır [1]. Sekonder MSS lenfoması ilk tanıdan 6-12 ay sonra ortaya çıkar [2]. Olguların %50'sinde izole nüks şeklinde görülür ve çoğunda izleyen aylar içinde sistemik lenfoma gelişir [1]. Periferik T hücreli lenfomada MSS tutulumu, diğer lenfomalarla karşılaştırıldığında nadir bir durumdur [3]. Görüntüleme bulguları, primer ve sekonder MSS lenfomasını ayırt etmede yardımcıdır ve tedavi planlaması ile prognoz öngörüsünde önemli rol oynar [4].

Olgu: İntestinal T hücreli lenfoma tanılı 61 yaşında erkek hastaya konuşmada yavaşlık şikayeti ile yapılan difüzyon MR'a ek olarak alınan FLAIR sekansa sağ temporooksipital bölgede 2x1 cm boyutlarında hiperintens, belirgin sınır vermeyen difüzyon kısıtlaması göstermeyen lezyon izlendi (Resim 1). 20 gün sonra sol ekstremitelerde güçsüzlük, dengesizlik ve düşme şikayeti ile tekrar acil servise başvuran hastaya yapılan beyin MR'da verteks seviyesi sağ hemisferde tüm lobları etkileyen, medialde bazal ganglionları ve lateral ventrikül oksipital hornunu içine alan geniş bir alanda çevresinde vazojenik ödem eşlik ettiği kontrastlanma gösteren kısmen difüzyon kısıtlanmayan 9x5x7cm boyutlarında T2AG ve FLAIR'da heterojen hiperintens kitle lezyonu izlendi. Ayrıca bu lezyonun orta hattın sola 9 mm şifti ve sağ lateral ventriküle basısı ve sağ serebral hemisferde sulkuslarda silinme mevcuttu (Resim 2-3-4). Bu lezyonun sağ lateral ventrikülde ependimal yüzeylere belirgin uzanımı dikkati çekmişti (Resim 5). Dış merkezde yapılan perfüzyon incelemede lezyonun belirgin hipoperfüze olduğu ve spektroskopik incelemede Cho/Cre ve Cho/NAA oranlarında artış kaydedilmiştir. Hastaya yapılan stereotaksik biyopsi sonucu T hücreli lenfoma tutulumu olarak sonuçlanmıştır.

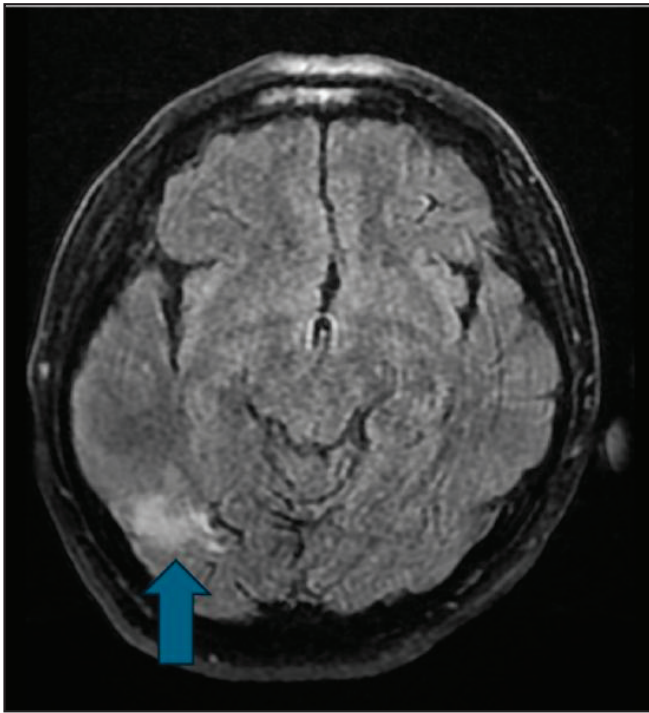
Sonuç: MSS lenfoması agresif ve nadir bir neoplazm olup primer ve sekonder olmak üzere iki ana alt tipe ayrılır [5]. Sekonder MSS lenfoması, sistemik lenfomalı hastalarda MSS'nin sekonder tutulumu olarak tanımlanır ve metastatik lenfoma olarak da adlandırılmaktadır [5]. Nörolojik bulgular primer tanıdan sonraki ilk 6 ay içinde ortaya çıkar [6]. Agresif NonHodgkin Lenfomada MSS tutulumu genellikle erken dönemde gelişir ve olguların yaklaşık üçte ikisi leptomeningeal, üçte biri ise parankimal tutulum şeklinde prezente olur [2].

Sekonder MSS lenfoması görüntüleme bulguları oldukça değişkendir; soliter, multipl veya diffüz infiltratif paternlerde izlenebilir [1]. Diffüz infiltratif tipte tümörün süreci geniş beyaz cevher traktları boyunca yayılım gösterirken, meningeal/ependimal tutulum yüzeylerde kalınlaşma ve kontrastlanma ile, kranial sinir tutulumu ise sinirlerde kalınlaşma ve T2 hiperintensite ile karakterizedir [1]. Kontrastlı MRG en duyarlı yöntemdir [5]. Primer MSS lenfomasından farklı olarak, daha sıklıkla subependimal bölgeyi ve leptomeninksleri etkiler, BT/MRG'de nadiren saptanabilir ve malign hücreler BOS aspirasyonunda bulunur [2]. Klasik BT ve MRG bulguları MSS lenfomasını diğer beyin lezyonlarından kesin olarak ayırt ettiremez; bu nedenle görüntülemelerde şüpheli lezyon saptandığında BOS sitolojisi veya beyin biyopsisi ile histolojik doğrulama gereklidir [5].

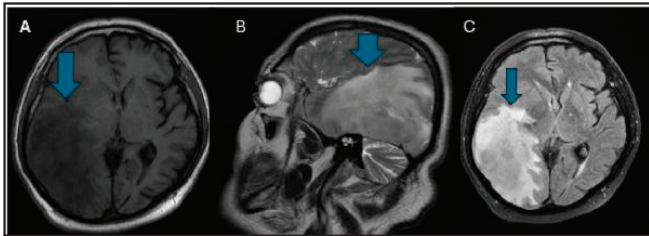
Anahtar Kelimeler: Beyin manyetik rezonans görüntüleme, perfüzyon MRG, sekonder MSS lenfoması, MR spektroskopisi

Kaynaklar

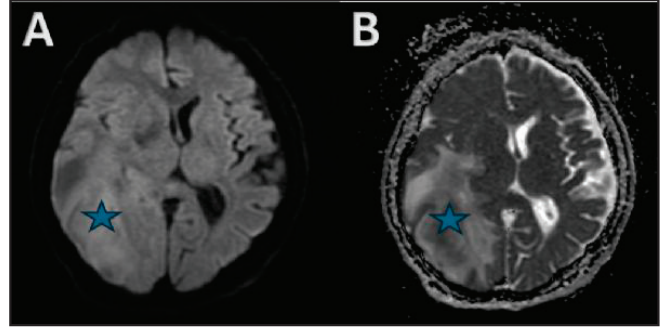
1. DeRosa P, Cappuzzo JM, Sherman JH. Isolated recurrence of secondary CNS lymphoma: case report and literature review. *J Neurol Surg Rep.* 2014;75(1):e154-e159. doi:10.1055/s-0034-1378152
2. Haldorsen IS, Espeland A, Larsson EM. Central nervous system lymphoma: characteristic findings on traditional and advanced imaging. *AJNR Am J Neuroradiol.* 2011;32(6):984-992. doi:10.3174/ajnr.A2171
3. Mocikova H, Pytlík R, Benesova K, et al. Peripheral T-Cell Lymphomas Involving the Central Nervous System: A Report From the Czech Lymphoma Study Group Registry. *Front Oncol.* 2022;12:874462. doi:10.3389/fonc.2022.874462
4. Dos Santos Teixeira KI, Ferreira Filho LA, Mori LS, Lemes AM, Peixoto VA. Secondary CNS lymphoma: a case of diffuse large B-cell lymphoma diagnosed through CNS involvement. *J Integr Oncol.* 2019;8(1).
5. Johnson SA, Kumar A, Matasar MJ, Schöder H, Rademaker J. Imaging for Staging and Response Assessment in Lymphoma. *Radiology.* 2015;276(2):323-338. doi:10.1148/radiol.2015142088
6. Malikova H, Burghardtova M, Koubska E, Mandys V, Kozak T, Weichert J. Secondary central nervous system lymphoma: spectrum of morphological MRI appearances. *Neuropsychiatr Dis Treat.* 2018;14:733-740. doi:10.2147/NDT.S157959

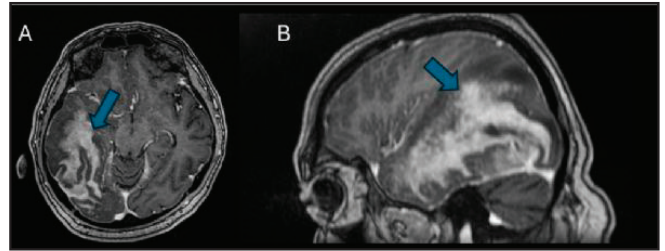
Resim 1. Hasta ilk acile başvurduğunda çekilen aksiyal planda MRG görüntüsü. FLAIR sekansta izlenen sağ temporoooksipital bölgede hiperintens belirgin sınır vermeyen difüzyon kısıtlaması izlenmeyen lezyon

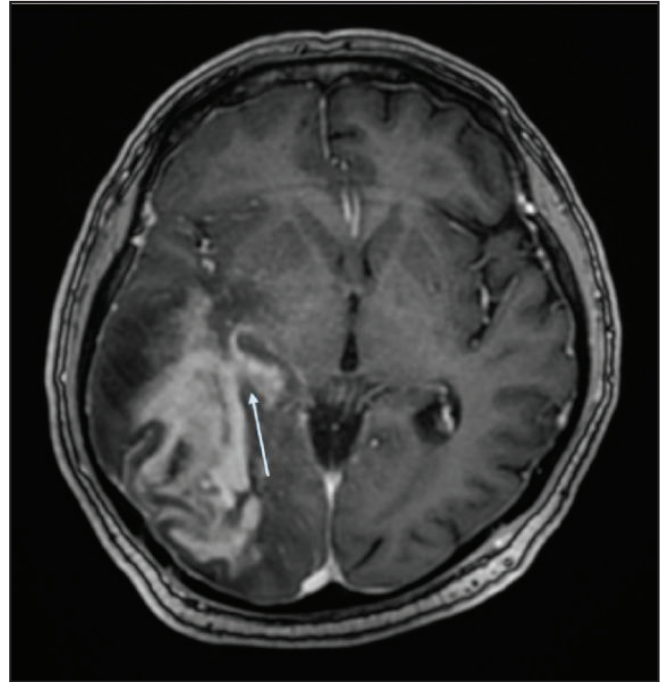
Resim 2. İlk tetkikten 20 gün sonra çekilen kontrastsız MRG görüntüleri. Sağ paryetotemporoooksipital lobta çevresinde vazojenik ödem eşlik ettiği A)Aksiyal planda T1AG sekansta hipointens, B)Sagittal planda T2AG ve C)FLAIR sekanslarda heterojen hiperintens orta hattan sola şifte neden olan sağ lateral ventriküle baskı yapan kitle izlenmektedir(ok).

Resim 3. A)DAG ve B)ADC sekansta kitlenin difüzyon kısıtladığını göstermektedir(yıldız).

Resim 4. Postkontrast T1A görüntülerde A)aksiyal planda ve B)sagittal planda kitlenin belirgin olarak kontrastlandığını göstermektedir(ok).

Resim 5. Lezyonun sağ lateral ventrikülde endipimal yüzeylere uzanımını göstermektedir(ok)

Nöroradyoloji

PS-052

PRETERM YENİDOĞANDA HİPOKSİK İSKEMİK BEYİN HASARI: MANYETİK REZONANS VE ULTRASON GÖRÜNTÜLEMEDE PATERN YAKLAŞIMI

Gökalep Çıkmaz

Eskişehir Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Eskişehir

Giriş: Bu eğitici posterde preterm yenidoğanlarda hipoksik-iskemik beyin hasarının manyetik rezonans görüntüleme (MRG) ve ultrasonografi (USG) bulguları hasar şiddetine göre sınıflandırarak sistematik bir patern yaklaşımı ile sunulmaktadır.

Hipoksik-iskemik ensefalopati (HİE) yenidoğan döneminde mortalite ve kalıcı nörolojik sekellerin başlıca nedenlerinden biridir. HİE'nin hasar dağılımı gestasyonel yaş ile yakından ilişkilidir. Preterm bebeklerde (<36 hafta) hasar paterni, serebral immatürite ve vasküler regülasyonun henüz tam gelişmemiş olması nedeniyle term bebeklerden belirgin biçimde farklıdır (1).

Prematürite bebeklerde HİE nörolojik sekeller açısından önemli bir risk faktörü olup tüm serebral palsi olgularının yaklaşık yarısı prematürite ile ilişkilidir. 32 haftadan önce doğan bebeklerin yaklaşık %5'inde, 28 haftadan önce doğanların ise yaklaşık %19'unda serebral palsi gelişmektedir (2,3).

MRG preterm yenidoğanda HİE'nin tanısında ve prognoz ön-görülmesinde temel görüntüleme yöntemidir. Difüzyon ağırlıklı görüntüleme erken dönemde duyarlı olmakla birlikte bulgular hasarın dağılımı, hipoksik olayın şiddeti ve süresi ile beyin olgunluk düzeyi-nin etkileşimi sonucu şekillenir (4).

Görüntüleme bulguları: Patern yaklaşımı

Preterm yenidoğanda hipoksik-iskemik hasar paternleri olayın şiddetine bağlı olarak iki ana grupta değerlendirilir.

1. Hafif-Orta Şiddette Asfiksi

Bu grupta hasar genellikle germinal matriks ve periventriküler beyaz cevherde yoğunlaşır.

A) Germinal Matriks Kanaması (GMK):

Çoğunlukla yaşamın ilk 4 gününde ortaya çıkar ve serebral perfüzyon dalgalanmalarına duyarlı, damarsal açıdan zengin kaudotalamik oluktan köken alır (Resim 1).

Evreleme şu şekildedir:

Evre I: Kanama germinal matriks ile sınırlıdır.

Evre II: İntraventriküler uzanım vardır ancak ventrikül genişlemesi yoktur.

Evre III: Ventriküler dilatasyon eşlik eder.

Evre IV: Periventriküler parankim kanaması (altta yatan mekanizma periventriküler hemorajik venöz enfarktüs).

B) Periventriküler Lökomalazi (PVL):

Henüz miyelinize olmamış oligodendrosit hasarına bağlıdır ve sıklıkla lateral ventrikül trigonal bölgelerine komşudur. Kistik formda periventriküler kavitasyonlar izlenirken, non-kistik formda diffüz gliozis görülür. Kronik dönemde periventriküler beyaz cevher hacim kaybı, düzensiz trigonal ventrikül genişlemesi ve korpus kallozum (gövde ve splenium) incilmesi izlenebilir (Resim 2).

C) Noktasal Beyaz Cevher Lezyonları (Punctate white matter lesions, PWML)

T1 ağırlıklı görüntülerde küçük hiperintens odaklar şeklindedir. T2 sinyal değişikliği ve difüzyon kısıtlılığı eşlik edebilir veya etmeyebilir (Resim 3).

2. Şiddetli Asfiksi

Akut ve derin hipoksik olaylarda görülen bu patern, term bebeklere benzerlik göstermekle birlikte tutulum dağılımı immatüriteye bağlı olarak farklıdır.

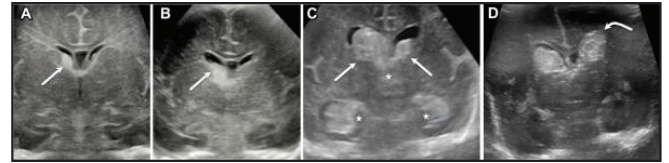
Preterm beyinde metabolik olarak en duyarlı yapılar başlıca talamus, anterior vermis ve dorsal beyin sapıdır. Bazal ganglionlar, hipokampus ve kortikospinal traktuslar da etkilenebilir (Resim 4). Term yenidoğanda sık etkilenen perirolandik korteks, 35. gebelik haftasından önce yeterli miyelinizasyon göstermediği için preterm bebeklerde genellikle korunmuştur.

Preterm HİE'de patern, patofizyoloji, MRG bulguları ve prognoz ilişkisi Tablo'da özetlenmiştir.

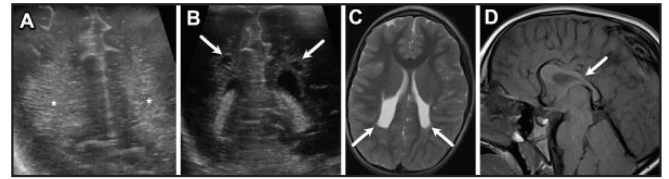
Anahtar Kelimeler: hie, iskemik beyin hasarı, neonatal ensefalopati, preterm

Kaynaklar

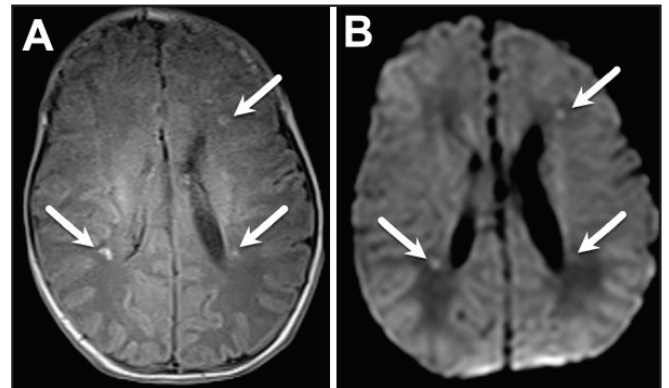
1. Ghei SK, Zan E, Nathan JE, et al. MR imaging of hypoxic-ischemic injury in term neonates: pearls and pitfalls. Radiographics. 2014;34(4):1047-1061. doi:10.1148/rq.344130080
2. Huang BY, Castillo M. Hypoxic-ischemic brain injury: imaging findings from birth to adulthood. Radiographics. 2008;28(2):417-617. doi:10.1148/rq.282075066
3. Shroff MM, Soares-Fernandes JP, Whyte H, Raybaud C. MR imaging for diagnostic evaluation of encephalopathy in the newborn. Radiographics. 2010;30(3):763-780. doi:10.1148/rq.303095126
4. Krishnan P, Shroff M. Neuroimaging in Neonatal Hypoxic Ischemic Encephalopathy. Indian J Pediatr. 2016;83(9):995-1002. doi:10.1007/s12098-016-2042-1

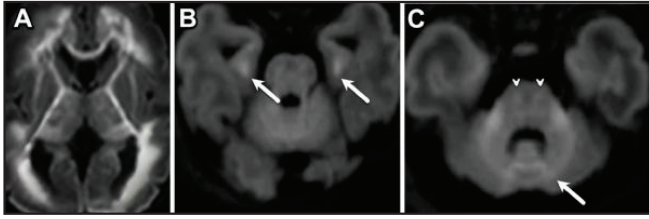
Resim 1. Germinal matriks kanaması. Dört farklı preterm yenidoğana ait koronal fontanel ultrasonografi görüntülerinde germinal matriks kanamasının evreleri gösterilmektedir. Evre I'de kaudotalamik olukta subependimal hiperekojen odaklar izlenir. Evre II'de kanama lateral ventriküllere uzanır ancak ventrikül boyutları normaldir. Evre III'te hemoraji (oklar) lateral ve üçüncü ventriküle uzanım gösterir ve belirgin ventrikülomegali (yıldızlar) eşlik eder. Evre IV'te ise periventriküler beyaz cevherden köken alan ve ventrikül sisteme uzanan hemoraji izlenir.

Resim 2. Periventriküler lökomalazi. Yaşamın ilk haftasında elde edilen koronal kranial ultrasonografi görüntüsünde periventriküler beyaz cevherde artmış ekojenite izlenmektedir (A). İki ay sonraki kontrol ultrasonografide, daha önce etkilenmiş alanlarda kistik dönüşüm ve komşu lateral ventriküllerde genişleme dikkati çekmektedir (B). Son dönem aksiyel T2-ağırlıklı MRG görüntülerinde periventriküler beyaz cevherde hacim kaybı ve T2 hiperintensite, trigonal genişleme ile birlikte ventrikülomegali ve ventrikül konturlarında düzensizlik izlenmektedir (C). Sagittal T1-ağırlıklı görüntüde ise korpus kallozusun posterior bölümünde, özellikle gövde ve splenium düzeyinde belirgin incelme görülmektedir (D).

Resim 3. Noktasal beyaz cevher lezyonları (Punctate white matter lesions, PWML). T1-ağırlıklı görüntüde (A) periventriküler beyaz cevherde küçük, noktasal hiperintens odaklar izlenmektedir. Difüzyon ağırlıklı görüntüde (B) bu odaklara karşılık gelen difüzyon kısıtlılığı mevcuttur.

Resim 4. Şiddetli hipoksik hasar örnekleri. A. 34 haftalık preterm olguda bilateral periventriküler derin beyaz cevherde, internal kapsüllerde ve talamusalarda yaygın difüzyon kısıtlılığı izlenmektedir. B ve C. 32 haftalık başka bir preterm olguda bilateral hipokampuslarda, serebellumda (oklar) ve beyin sapında kortikospinal traktuslar boyunca (ok başları) difüzyon kısıtlılıkları dikkati çekmektedir.

Tablo. Preterm (<36 hafta) Yenidoğanda Hipoksik-İskemik Hasar: Patern Temelli Klinik-Radyolojik Yaklaşım

Hasar Paterni	Patofizyoloji	MRG Bulguları	Prognoz
Germinal Matriks Kanaması (GMK)	Germinal matriksin damarsal fragilitesi. Kaudotalamik olukta damar rüptürü.	Evre I-IV: • I-II: GMH veya dilatasyonsuz IVH. • III: Dilatasyonlu IVH. • IV: Periventriküler venöz enfarktüs (parankimal tutulum, üçgen biçimli hemorajik alan).	Evre I-II genellikle iyi. Evre III-IV: Posthemorajik hidrosefali ve CP riski.
Hafif-Orta Hipoksik Hasar (Beyaz Cevher Baskın)	Premiyelinize oligodendrositlerin oksidatif strese ve eksitotoksisteye duyarlılığı. Periventriküler sınır zonlarda hipoperfüzyon.	Periventriküler Lökmalazi (PVL) • Akut: DWI'de kısıtlılık, T1'de noktasal hiperintensiteler. • Kronik: Kistik veya nonkistik PVL. • Geç: Trigonal genişleme, ventrikül duvar düzensizliği, korpus kallozum incilmesi.	Spastik dipleji (bacaklarda daha belirgin). Görsel ve bilişsel etkilenebilirlik riski.
Şiddetli Hipoksik Hasar (Derin Gri Cevher Baskın)	Yüksek metabolik aktiviteye sahip yapıların nekrozu. Pretermde talamus bazal ganglionlara göre daha duyarlı.	Talamus, anterior vermis ve dorsal beyin sapı tutulumu. DWI'de talamik kısıtlılık. Periolandik korteks genellikle korunur (immatur miyelinizasyon).	Ağır motor ve bilişsel sekeller. Kuadripleji ve yüksek mortalite riski.

Nöroradyoloji

PS-053

GRADENIGO SENDROMU: PETRÖZ APEKS TUTULUMU İLE SEYREDEN KOMPLİKE OTİTİS MEDIA OLGUSU

Harun Arslan, Zülküf Akdemir, Rıdvan Çeçen, Amed Çekdar Altındağ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Gradenigo sendromu, klasik olarak otitis media komplikasyonu olarak gelişen, petröz apisit, abduzens sinir (VI. kranial sinir) tutulumu ve fasiyal ağrı triadı ile karakterize nadir ancak potansiyel olarak hayatı tehdit eden bir klinik tablodur. Erken tanı, intrakraniyal komplikasyonların önlenmesi açısından kritik öneme sahiptir. Manyetik rezonans görüntüleme (MRG), hastalığın tanı ve komplikasyonlarının değerlendirilmesinde temel görüntüleme yöntemidir.

Olgu: Yirmi beş yaşında erkek hasta, beş gündür devam eden sol kulak ve sol göz çevresinde ağrı, ateş ve sol kulakta akıntı şikâyetleri ile başvurdu. Klinik değerlendirmede ense sertliği saptanmış olup, menenjit ile uyumlu bulgular mevcuttu.

Temporal kemik bilgisayarlı tomografi (BT) incelemesinde, sol orta kulak boşluğunu ve mastoid antrumu dolduran, kemikcik zincirde erozyona yol açan yumuşak doku dansiteleri izlendi (Şekil 1). Difüzyon ağırlıklı manyetik rezonans görüntüleme (MRG) sekanslarında ilgili alanlarda belirgin difüzyon kısıtlanması saptandı (Şekil 2). Kontrastlı manyetik rezonans görüntüleme (MRG) incelemesinde, sol orta kulakta ve sol petröz apekte intravenöz kontrast madde enjek-

siyonu sonrası heterojen kontrast tutulumu izlendi (Şekil 3). Ayrıca sol beşinci (V.), altıncı (VI.), yedinci (VII.) ve sekizinci (VIII.) kranial sinirler boyunca kontrast tutulumu ile sol tentorial yüzeyde dural kontrastlanma mevcuttu (Şekil 4-6). Tariflenen klinik ve radyolojik bulgular, menenjit ile komplike olmuş Gradenigo sendromu lehine değerlendirilmiştir.

Gradenigo sendromu, günümüzde antibiyotik kullanımı sayesinde nadir görülmekle birlikte, tanı geciktiğinde ciddi nörolojik komplikasyonlara yol açabilmektedir. Petröz apekte gelişen inflamasyon, komşu kranial sinirlerin tutulumu ve dural yayılım ile ilişkilidir.

Bilgisayarlı tomografi (BT), kemik erozyonlarının ve orta kulak patolojilerinin değerlendirilmesinde üstünlük sağlarken; manyetik rezonans görüntüleme (MRG), özellikle petroz apeks tutulumu, kranial sinir tutulumu ve intrakraniyal komplikasyonların gösterilmesinde vazgeçilmezdir.

Ayrıntı tanıda neoplazmlar ve granümatöz hastalıklar göz önünde bulundurulmalıdır.

Sonuç: Gradenigo sendromu nadir görülmesine rağmen, otitis media öyküsü bulunan ve kranial sinir bulguları gelişen hastalarda mutlaka akıld tutulması gereken ciddi bir klinik tablodur. Manyetik rezonans görüntüleme, petroz apeks tutulumu, kranial sinir tutulumu ve olası intrakraniyal komplikasyonların değerlendirilmesinde temel görüntüleme yöntemidir. Erken ve doğru görüntüleme, tanının gecikmesini önleyerek morbidite ve mortalitenin azaltılmasında kritik rol oynamaktadır.

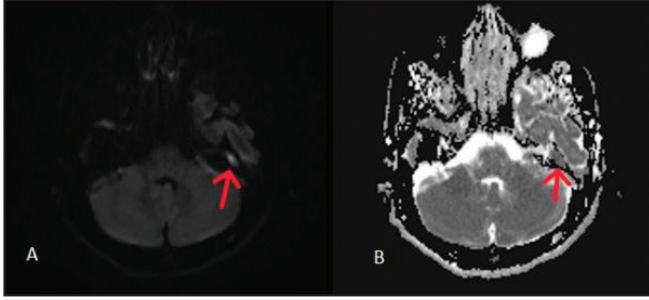
Anahtar Kelimeler: gradenigo sendromu, manyetik rezonans görüntüleme, menenjit, otitis media, petröz apisit

Kaynaklar

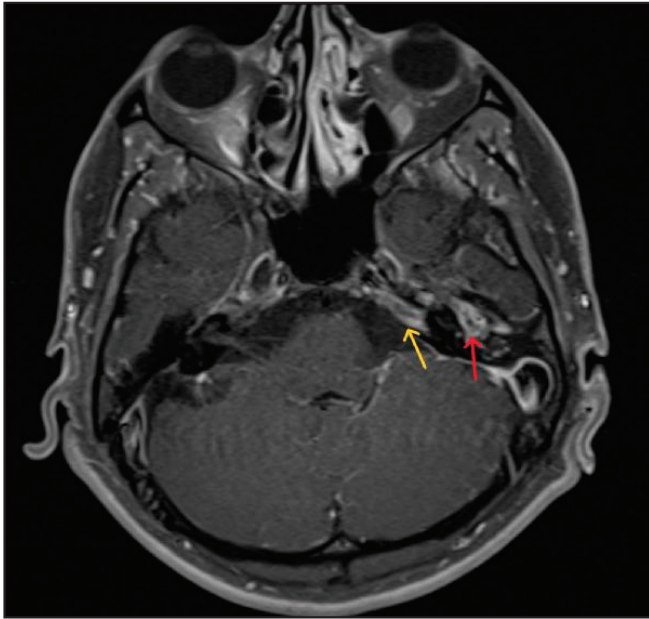
- McLaren, J., Cohen, M. S., & El Saleeby, C. M. (2020). How well do we know Gradenigo? A comprehensive literature review and proposal for novel diagnostic categories of Gradenigo's syndrome. *International journal of pediatric otorhinolaryngology*, 132, 109942. <https://doi.org/10.1016/j.ijporl.2020.109942>
- Horache, K., Jidal, M., ElOuali, I., Saouab, R., & Elfenni, J. (2024). Insights into Gradenigo syndrome: Case presentation and review. *Radiology case reports*, 19(11), 5442-5446. <https://doi.org/10.1016/j.radcr.2024.08.002>
- Schmit, C., Keller, F., Gottfried, T., Hartl, R., Stecher, L., Tröger, A., Santer, M., Innerhofer, V., Radhawa, A., Schmutzhard, J., Hofauer, B., & Runge, A. (2025). The Diagnosis, Management, and Outcomes of Gradenigo Syndrome in Children: A Scoping Review of the Literature. *Diagnostics*, 15(17), 2193. <https://doi.org/10.3390/diagnostics15172193>
- Murakami, T., Tsubaki, J., Tahara, Y., & Nagashima, T. (1996). Gradenigo's syndrome: CT and MRI findings. *Pediatric radiology*, 26(9), 684-685. <https://doi.org/10.1007/BF01356837>
- Jackler, R. K., & Parker, D. A. (1992). Radiographic differential diagnosis of petrous apex lesions. *The American journal of otology*, 13(6), 561-574.

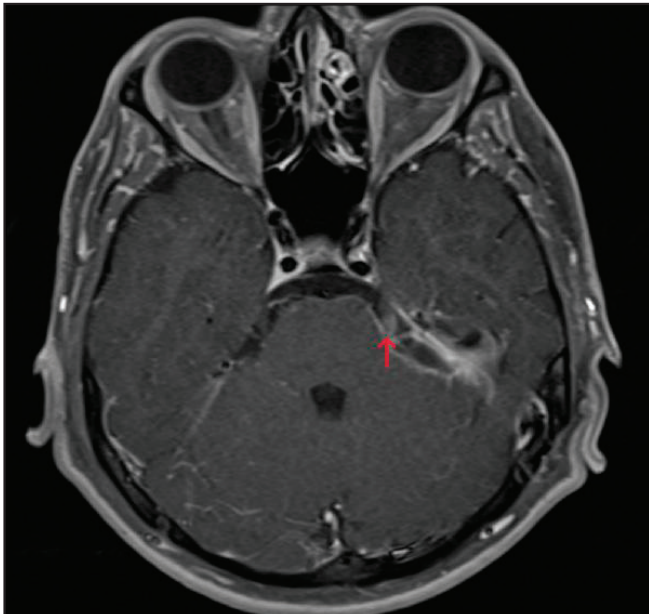
Resim 1. Temporal kemik BT'de sol orta kulakta sıvı-yumuşak doku dansitesi ile birlikte kemikcik zincirde belirgin erozyon izlenmektedir.

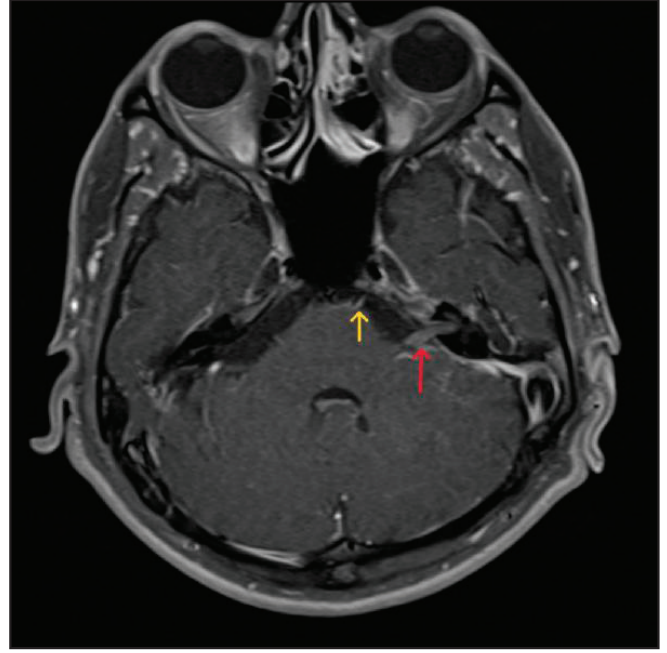
Resim 2. Difüzyon ağırlıklı manyetik rezonans görüntüleme (DWI), sol orta kulakta ok ile işaretlenen alanda difüzyon kısıtlanması(A) ve ADC haritasında karşılık gelen sinyal düşüklüğü(B) izlenmekte olup, bulgular kolesteatom ile uyumludur.

Resim 3. Kontrastlı MRG'de, sol orta kulak (kırmızı ok) ve sol petröz apeks (sarı ok) düzeylerinde izlenen heterojen kontrast tutulumu, enfeksiyöz-inflamatuvar tutulum ile uyumlu olarak değerlendirilmiştir.

Resim 4. Kırmızı ok ile işaretlenen alanda, sol V. kranial sinir boyunca patolojik kontrast tutulumu izlenmektedir.

Resim 5. Sarı ok ile sol VI. kranial sinirde, kırmızı ok ile sol VII. ve VIII. kranial sinirlerde patolojik kontrast tutulumu izlenmektedir.

Nöroradyoloji

PS-054

SPİNAL ANESTEZİ SONRASI NADİR BİR KOMPLİKASYON; SPİNAL VE İNTRAKRANİYAL SUBDURAL KANAMA

Bilge Durmuş, Hasan Yiğit

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

Amaç: Epidural ve spinal anestezi, obstetrik ve cerrahi girişimlerde yaygın olarak kullanılan bölgesel anestezi yöntemleridir. Spinal ve epidural anestezi sonrasında en sık görülen komplikasyon post-dural ponksiyon baş ağrısıdır. Bununla birlikte, nadiren subdural hematoma gibi ciddi nörolojik komplikasyonlar gelişebilmektedir. Bu bildiride spinal anestezi sonrası hem intrakraniyal hem spinal subdural hematoma gelişen oldukça nadir bir vaka sunulmaktadır.

Olgu: 29 yaşında kadın hastaya elektif şartlarda spinal anestezi altında labiyoplasti operasyonu yapılmıştır. Hasta, operasyonun ertesi günü başlayan şiddetli baş ve boyun ağrısı ile ensede kasılma şikâyetleri üzerine acil servise başvurmıştır. Uygulanan analjezik tedaviden fayda görmeyen hastada, şikâyetlerin başlamasından 3-4 gün sonra iki kez kusma gelişmiştir. 2 hafta içerisinde geçmeyen şikâyetler ve tekrarlayan başvurular nedeniyle yapılan kontrastsız kranial ve servikal manyetik rezonans(MR) görüntüleme; prepontin sinternden başlayarak C3 seviyesine kadar posterior fossada ve servikal bölgede subdural hematoma saptanmıştır (Resim 1, Resim 2, Resim 3.). Ayrıca servikal MR sagittal görüntülerine kısmen giren torakal spinal bölgede de subdural hematoma dikkati çekmiştir (Resim 4). Eşlik eden başka patolojik bulgu saptanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç: Epidural veya spinal anestezi sonrası gelişen nörolojik komplikasyonlar arasında spinal subdural hematoma ve eş zamanlı intrakraniyal subdural hematoma yer almaktadır. Bu durum genellikle serebrospinal sıvı (SSS) kaybına bağlı gelişen intrakraniyal hipotansiyon mekanizması ile açıklanmaktadır. SSS hacmindeki azalma sonucunda oluşan negatif basınç, köprü venlerinde gerilmeye yol açarak subdural koleksiyon gelişimine neden olabilir. Spinal subdural hematoma nadir görülmekle birlikte klinik açıdan önemlidir. Koagülopati, antikoagülan kullanımı, travmatik kateter yerleştirilmesi

ve tekrarlayan girişimler başlıca risk faktörleridir. Klinik olarak ani başlangıçlı sırt ağrısı, radiküler ağrı, motor güçsüzlük ve duyu kaybı ile prezente olabilir; hızlı progresyon gösterebilir.

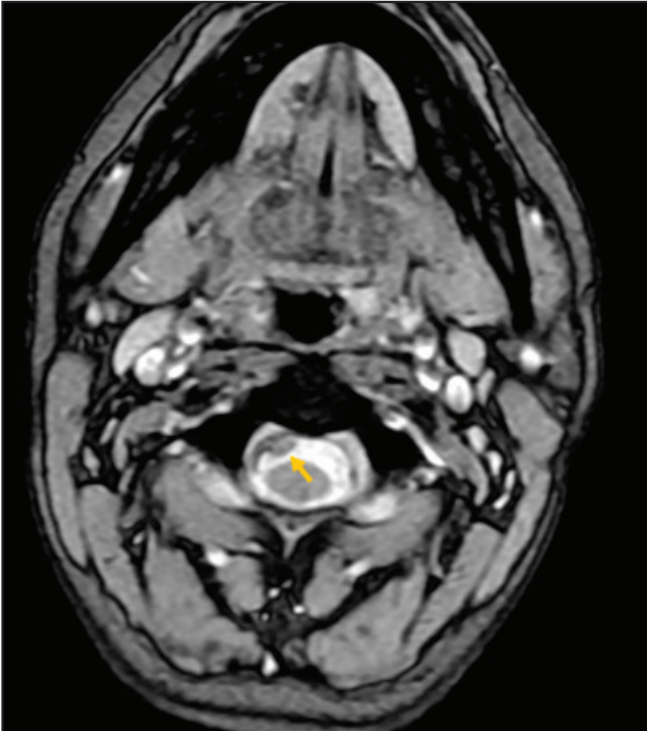
Bilgisayarlı tomografi (BT) akut kanamanın hızlı tanısında ilk basamak iken manyetik rezonans görüntüleme, hematomun evresinin belirlenmesi ve intrakraniyal hipotansiyon bulgularının gösterilmesinde daha duyarlıdır. Spinal subdural hematom MRG'de sıklıkla uzun segmentli ve hilal biçimli koleksiyon şeklinde izlenir. Kan ürünlerinin evresine bağlı olarak T1 ve T2 ağırlıklı sekanslarda değişken sinyal özellikleri gösterir. Aksiyel kesitlerde subdural hematom genellikle hilal biçimli olup sinir köklerini çevreleyebilirken, epidural hematom daha sınırlı ve lens şeklinde izlenme eğilimindedir. Spinal kord kompresyonunun derecesi ve eşlik eden miyelopati bulguları prognoz açısından belirleyicidir.

Radyolog açısından en kritik nokta, epidural veya spinal anestezi sonrası gelişen baş ağrısı ya da spinal nörolojik semptomların yalnızca benign post-dural ponksiyon baş ağrısı olarak değerlendirilmemesidir. Özellikle progresif nörolojik defisit, şiddetli sırt ağrısı veya klinik kötüleşme varlığında hem spinal hem de intrakraniyal görüntüleme planlanmalıdır. Erken tanı; cerrahi dekompresyon gereksiniminin belirlenmesi ve kalıcı nörolojik hasarın önlenmesi açısından hayati önem taşımaktadır.

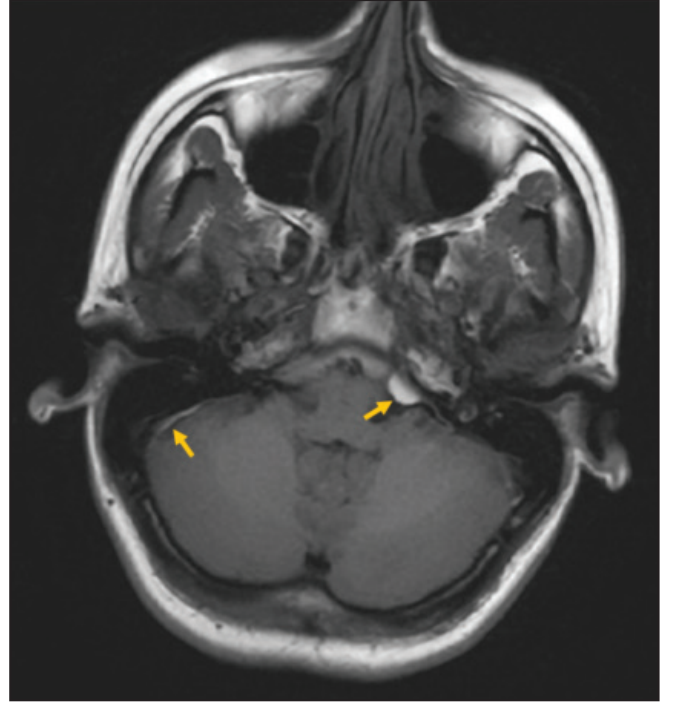
Anahtar Kelimeler: Komplikasyon, Spinal anestezi, Subdural hematom

Kaynaklar

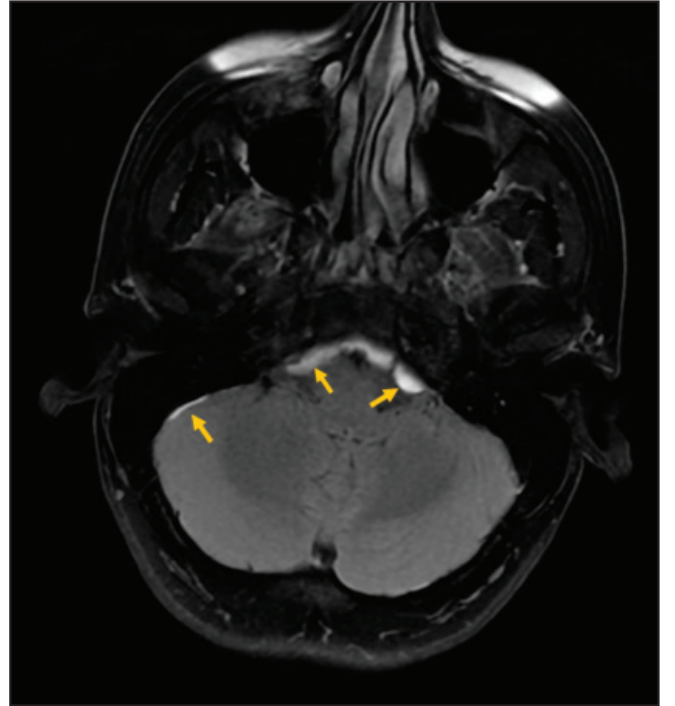
1. Liu G, Lee A, Withanawasam N, Tara S. Subdural hemorrhage post obstetric epidural: an MRI case report. Radiol Case Rep. 2020;15(9):1584-1586. doi:10.1016/j.radcr.2020.06.030.
2. Hasegawa C, Saladin M, Rehli MJ, Burkhart CS. Subdural spinal haematoma after epidural anaesthesia. BMJ Case Rep. 2023;16(12):e255104. doi:10.1136/bcr-2023-255104.
3. Dönmez FY, Arslan S, Ağildere M. A rare complication of spinal anesthesia: subdural hematoma. Turk Norol Derg. 2014;20(1):20-22. doi:10.4274/Tnd.86619

Resim 1. Aksiyel T2 MERGE(Multi-Echo Recombined Gradient Echo)

Resim 2. Aksiyel T1 AG

Resim 3. Aksiyel T2 FLAIR(Fluid Attenuated Inversion Recovery)

Resim 4. Servikal spinal MRG, Sagittal T1 AG

Nöroradyoloji

PS-055

GENÇ HASTADA LUPUS VE ANTİFOSFOLİPİD SENDROM BİRLİKTELİĞİNİN NEDEN OLDUĞU BAZAL GANGLİON-İNSULA TUTULUMU İLE GİDEN AKUT ARTERİYEL İSKEMİK İNME OLGU SUNUMU

Maryam Abbasova, Fatma Beyazal Çeliker

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Rize

Amaç: Antifosfolipid sendromu (APS), antifosfolipid antikorların varlığı ile bilinen, arteriyel ve venöz trombozlara yol açabilen sistemik bir trombofilik hastalıktır, primer olarak görülebileceği gibi sıklıkla sistemik lupus eritematozus (SLE) ile birlikte sekonder olarak da karşımıza çıkabilmektedir. (2) APS'ye bağlı inme gelişen durumlarda beyinin farklı bölgeleri, özellikle orta serebral arterin M2 segmentine ait vasküler alanlar daha sık etkilenebileceği gibi sunulan olgu örneğindeki gibi bazal ganglionlar ve insular korteks tutulumu, altta yatan trombofilik ve otoimmün zemini bulunan hastalar için uyarıcı bir görüntüleme bulguları ile karşımıza çıkabilmektedir. (1,2). Bu olgu sunumunda, belirtilen durumun neden olduğu akut iskemik inme ve manyetik rezonans görüntüleme bulgularını sunmayı amaçladık.

Olgu: Yirmi dokuz yaşında, 9 yıldır Tip 1 diabetes mellitus tanısı ile insülin tedavisi kullanan kadın hasta; ani başlayan bilinç değişikliği, sol santral fasiyal paralizi ve sol ekstremitelerde güçsüzlük şikâyetleri ile başvurdu. Özgeçmişinde sistemik lupus eritematozus tanısı mevcuttu.

Kontrastlı, diffüzyon beyin manyetik rezonans ve venografik görüntüleme; Sağda bazal ganglionlar düzeyinde kaudat nükleus ve putamen düzeyde daha belirgin olmak üzere lentiform nükleusda, kapsüla interna-eksterna anterior krusunda, insular korteks anterior da periventriküler alana uzanım gösteren, diffüzyon ağırlıklı serilerde ağırlıklı diffüzyon kısıtlılığı gösteren akut iskemik uyumlu heterojen sinyalde lezyon alanı mevcut olup ödeme sekonder lateral ventrikül frontal horn ve sylvian fissür anteriorunda basılı görünümündedir. iv kontrast madde enjeksiyon sonrası subependimal venlerde, derin serebral venlerde kontrast dolumu ve MR venografide derin serebral venlerde, inferior ve süperior sagittal sinüs, kortikal venler ve bilate-

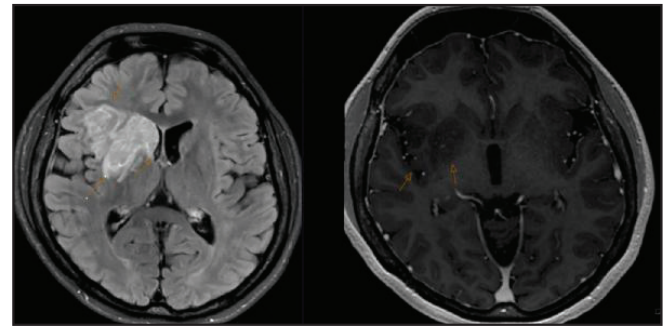
ral transvers sinüs kontur, kalibrasyonu normaldir. Ven lümenlerinde akım sinyali doğal olup dolum defekti izlenmedi. Laboratuvar incelemelerinde antinükleer antikor, anti-dsDNA, antikardiyolipin IgG/IgM ve anti-β2 glikoprotein I IgG/IgM pozitifliği saptandı. Klinik, laboratuvar ve görüntüleme bulguları birlikte değerlendirildiğinde antifosfolipid sendromuna bağlı arteriyel iskemik enfarkt lehine anlamlı olduğu kabul edildi. (2,3).

Sonuç: Genç hastalarda, özellikle sistemik lupus eritematozus öyküsü bulunan olgularda akut iskemik inme geliştiğinde antifosfolipid sendromu önemli bir etiyolojik neden olarak mutlaka akılda tutulmalıdır. Manyetik rezonans görüntüleme, lezyonun dağılımını ortaya koyarak altta yatan etiyolojinin doğru yönlendirilmesinde ve uygun klinik yaklaşıma karar verilmesinde önemli tanısal katkı sağlamaktadır.

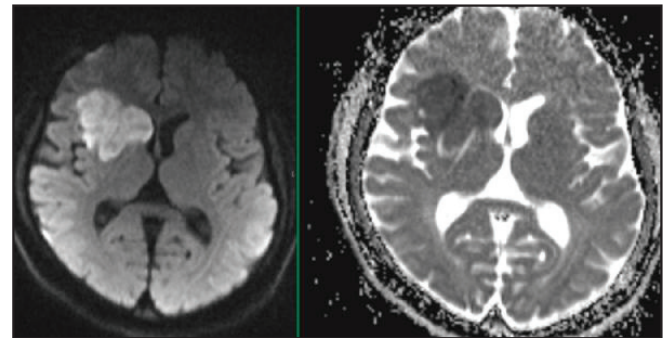
Anahtar Kelimeler: Antifosfolipid sendromu, sistemik lupus eritematozus, iskemik inme, manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

1. Kaichi Y, et al. Brain MR findings in patients with SLE with and without antiphospholipid syndrome. AJNR, 2014.
2. Zedde M, et al. Neurovascular issues in antiphospholipid syndrome. Journal of Clinical Medicine, 2024.
3. Sarathchandran P. Clinical and radiological features of ischemic stroke in APS. Medical Research Archives, 2024.
4. Ambati A, et al. Antiphospholipid syndrome: management and pathophysiology. Review, 2023.

Resim 1. Aksiyel FLAIR (A) ve aksiyel kontrastlı T1 ağırlıklı (B) manyetik rezonans görüntüleri; sağ bazal ganglionlar düzeyinde kaudat nükleus ve putamen ağırlıklı olmak üzere internal kapsül anterior krusu ve insular kortekse uzanım gösteren heterojen sinyal artışı izlenmektedir (oklar). Kontrastlı T1 ağırlıklı görüntülerde lezyon alanında belirgin patolojik kontrast tutulumu saptanmayan akut iskemik süreç ile uyumlu alanlar

Resim 2. Aksiyel diffüzyon ağırlıklı görüntü (A) ve karşılık gelen ADC haritasında (B); sağ bazal ganglionlar ve insular korteks düzeyinde belirgin diffüzyon kısıtlılığı ve ADC değerlerinde azalma

Nöroradyoloji

PS-056

**KONJENİTAL GLİKOZİLASYON DEFEKTİ TİP 1A:
NADİR BİR OLGUDA NÖRORADYOLOJİK BULGULAR**

Ayshan Ergüney, Ufuk Ergüney, Ergin Sağtaş

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Denizli

Giriş: Konjenital glikozilasyon defektleri (CDG), protein glikozilasyon bozukluğuna bağlı gelişen, nadir ve multisistemik kalıtsal metabolik hastalıklardır [2]. PMM2 gen mutasyonuna bağlı CDG tip 1A en sık alt tip olup hipotoni, gelişim geriliği, beslenme güçlüğü ve epileptik nöbetlerle seyredebilir [3]. Nöroradyolojik açıdan en sık bulgu serebellar hacim kaybıdır; bu görünüm hipoplazi, atrofi veya her iki sürecin birlikteliği şeklinde tanımlanabilir [1]. Serebellar hemisferler ve vermiste hacim kaybına eşlik eden pontin tutulum ile serebellar T2/FLAIR hiperintensitesi karakteristik bir patern oluşturabilir [1]. Bu olgu sunumunda, PMM2 geninde patojen varyantlar saptanan ve epileptik nöbet ile başvuran pediatrik bir hastanın nöroradyolojik bulguları sunulmuştur.

Olgu: CDG tip 1A tanılı 5,5 yaşında kız hasta, enfeksiyonun tetiklediği düşünülen epileptik nöbet nedeniyle acil servise başvurdu. Ateşli enfeksiyon sırasında baş ve gözlerde sağa deviasyon, bilateral alt ekstremitelerde tonik kasılma, yaklaşık 15 dakika süren nöbet ve uzamış postiktal dönem tariflendi. Nöbetlerinin uzun ve dirençli seyirli olduğu bildirildi. Klinik değerlendirmede aksiyel hipotoni, göz takibinde yetersizlik, baş kontrolünde zayıflık, desteksiz oturamama, yürüyememe, ekspresif dil gelişiminde gecikme ve nörogelişimsel gerilik izlendi. Kontrastsız beyin BT'de serebellum ve pons hipoplazik görünümdeydi (Resim 1); akut intrakraniyal kanama veya belirgin akut iskemik değişiklik saptanmadı. Difüzyon ağırlıklı görüntülerde akut patolojik kısıtlılık izlenmedi. EEG'de sol temporo-parietal odaklı epileptiform deşarjlar saptandı. Beyin MRG'de serebellar hemisferler ve vermiste belirgin hacim kaybı ile serebellar folialarda atrofiye bağlı belirginleşme izlendi (Resim 2, 3). Pons düzeyinde atrofi ve eşlik eden T2/FLAIR sinyal artışı dikkati çekti (Resim 4). Supratentoryal düzeyde bilateral parietal lob derin beyaz cevherde simetrik T2/FLAIR hiperintens sinyal değişiklikleri izlendi (Resim 5).

Tartışma: CDG tip 1A, otozomal resesif kalıtılan nadir metabolik bir hastalıktır [3]. Klinik tabloya hipotoni, gelişim geriliği, beslenme ve büyüme sorunları, epileptik nöbetler ve stroke-like ataklar eşlik edebilir [4]. Dismorfik yüz özellikleri, anormal yağ dağılımı, meme başı retraksiyonu ve lipodistrofi benzeri bulgular tanıya ipucu sağlayabilir [3]. Nöroradyolojik açıdan başlıca bulgu serebellar hacim kaybıdır [1]. Serebellar tutulum, güncel yaklaşımda hipoplazi ve atrofinin birlikteliği şeklinde değerlendirilmektedir [1]. Serebellar korteks ve subkortikal beyaz cevherde T2/FLAIR hiperintensitesi, pontin tutulum, gecikmiş miyelinizasyon ve beyaz cevher hacim kaybı eşlik edebilir [1]. Bu nedenle değerlendirme yalnızca görüntüleme ile sınırlı kalmamalı; klinik, fizik muayene ve genetik bulgular birlikte ele alınmalıdır [2]. Serebellar hacim kaybına eşlik eden pontin tutulum ve T2/FLAIR sinyal değişikliklerinin tanınması, çocuklarda serebellar atrofi/hipoplazi ile seyreden diğer metabolik, genetik ve yapısal hastalıklardan ayırıcı yol göstericidir (Tablo 1).

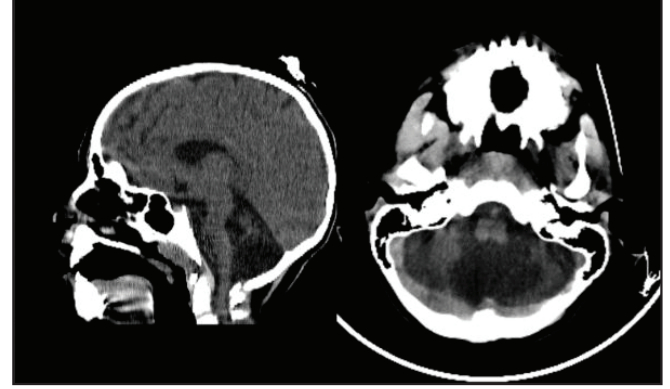
Sonuç: CDG tip 1A, çocukluk çağında serebellar atrofi/hipoplazi paterni ile seyreden nadir metabolik hastalıklar arasında yer almakta olup, özellikle epilepsi, hipotoni ve nörogelişimsel gerilik bulunan olgularda ayırıcı tanıda akılda tutulmalıdır. Serebellar hacim kaybına eşlik eden pontin tutulum ile T2/FLAIR sinyal değişikliklerinin birlikte değerlendirilmesi, nöroradyolojik paternin tanınmasında yol göstericidir.

Anahtar Kelimeler: CDG tip 1A, epilepsi, nöroradyolojik bulgular, pontin tutulum, serebellar atrofi

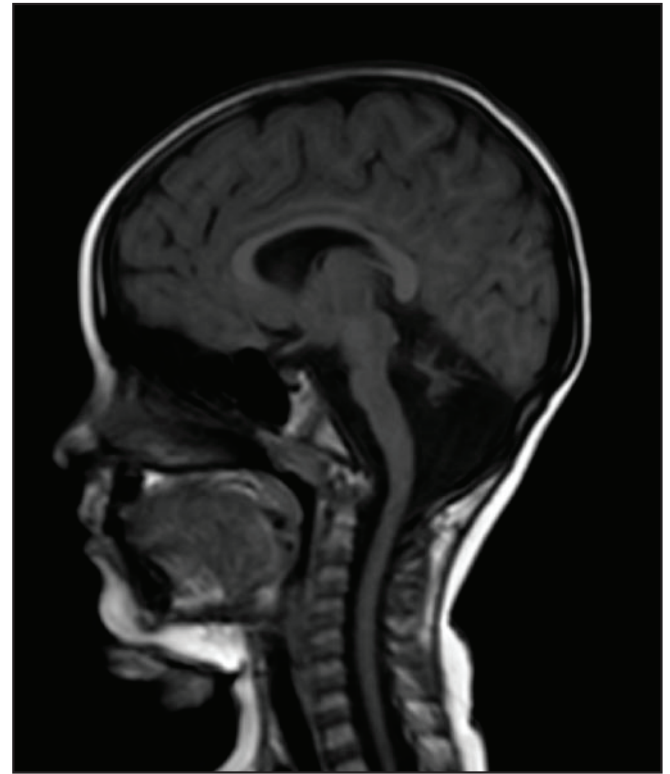
Kaynaklar

1. Feraco, P., et al. «The shrunken, bright cerebellum: a characteristic MRI finding in congenital disorders of glycosylation type 1a.» American journal of neuroradiology 33.11 (2012): 2062-2067.
2. Lam, Christina, and Donna M. Krasnewich. "Pmm2-Cdg." (2021).

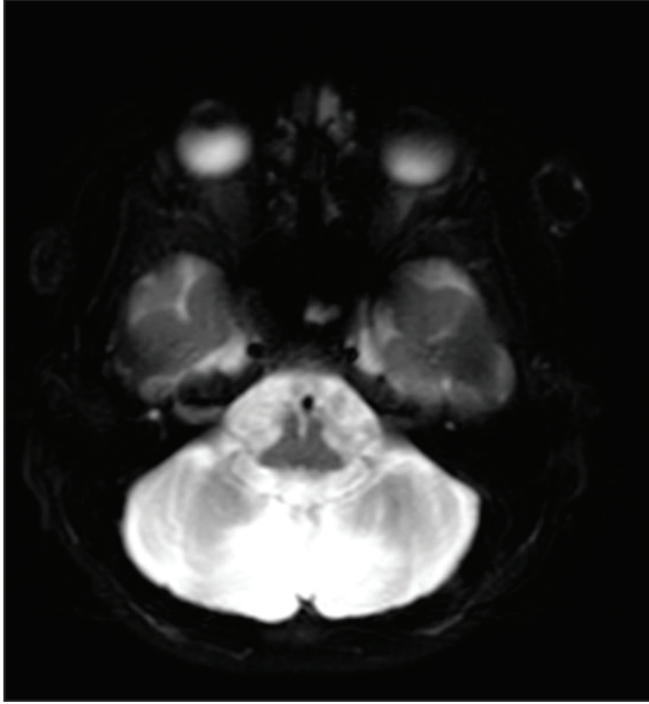
3. Schiff, Manuel, et al. "Clinical, laboratory and molecular findings and long-term follow-up data in 96 French patients with PMM2-CDG (phosphomannomutase 2-congenital disorder of glycosylation) and review of the literature." Journal of medical genetics 54.12 (2017): 843-851.
4. Ishikawa, Nobutsune, et al. "Different neuroradiological findings during two stroke-like episodes in a patient with a congenital disorder of glycosylation type 1a." Brain and Development 31.3 (2009): 240-243.

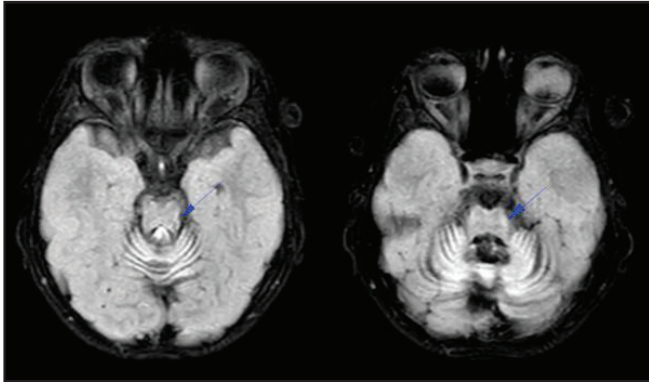
Resim 1. Sagittal ve aksiyel beyin BT görüntüleri. Serebellum ve pons hipoplazik görünümde izlenmektedir.

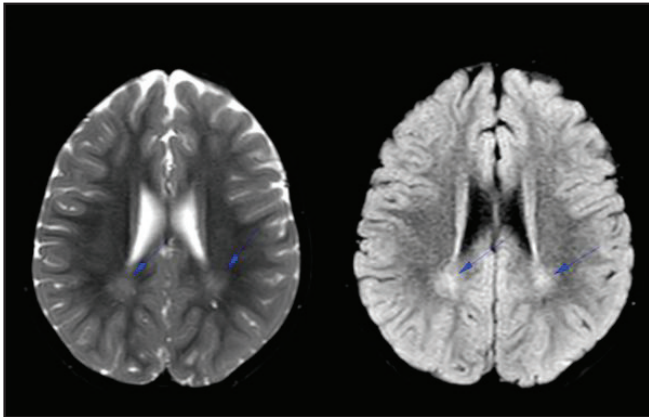
Resim 2. Sagittal T1A beyin MRG. Vermiste belirgin hacim kaybı ve pons düzeyinde atrofi izlenmektedir.

Resim 3. Aksiyel T2A beyin MRG. Serebellar hemisferlerde belirgin hacim kaybı ve atrofi

Resim 4. Aksiyel FLAIR beyin MRG. Pons düzeyinde atrofi ve eşlik eden hiperintens sinyal değişikliği (mavi oklar) izlenmektedir. Serebellar folial belirginleşme, serebellar hemisferlerde diffüz sinyal artışı ve 4. ventrikül genişliği eşlik etmektedir.

Resim 4. Aksiyel T2A ve FLAIR beyin MRG. Solda T2A, sağda FLAIR aksiyel kesitlerde bilateral parietal lob derin beyaz cevherde simetrik hiperintens sinyal değişiklikleri dikkati çekmektedir (mavi oklar).

Tablo 1. Serebellar hipoplazi/atrofi ayrıcı tanısında başlıca hastalıklar ve MRG ipuçları

Hastalık	Ayrırt edici MRG özellikleri
CDG tip 1A	Serebellar hemisferler ve vermiste hacim kaybı, pontin tutulum, serebellar T2/FLAIR hiperintensitesi
Pontocerebellar hipoplazi	Pons ve serebellumda birlikte belirgin volüm kaybı
Joubert sendromu	Vermis hipoplazisi ve molar diş işareti
Dandy-Walker malformasyonu	Vermis hipoplazisi/agenезisi, geniş posterior fossa, kistik 4. ventrikül genişlemesi
Zellweger sendromu	Serebellar hipoplaziye eşlik eden yaygın supratentorial beyaz cevher anormallikleri
Mitokondriyal hastalıklar	Beyin sapı ve/veya bazal ganglionlarda simetrik sinyal değişiklikleri, eşlik eden serebellar atrofi
Lizensefali / polimikrogiri	Serebellar hipoplaziye eşlik eden kortikal gelişim anomalileri
Walker-Warburg / Fukuyama	Serebellar hipoplazi veya kistler ile birlikte kompleks beyin malformasyonları
Blake poş kisti / mega sisterna magna / araknoid kist	Serebellar parankimde primer volüm kaybı olmadan posterior fossada BOS alanı artışı
Diffüz serebellar atrofi	İzlemde progresif serebellar volüm kaybı; hipoplaziden farklı olarak sonradan gelişen atrofi paterni

Nöroradyoloji

PS-057

MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME BULGULARI İLE NADİR BİR OLGU: HIRAYAMA HASTALIĞI

Mehmet Emin Şenyurt¹, Nurettin Akın¹, Yasef Özarsafati², Levent Onat²

¹Demiroğlu Bilim Üniversitesi

²İstanbul Florence Nightingale Hastanesi

Amaç: Hirayama Hastalığı, ilk olarak 1959 yılında Japon nörolog Keizo Hirayama tarafından “non-progresif juvenil spinal musküler atrofi” olarak tanımlanmıştır (1). Hastalığın patogeneğinde, vertebral kolon ile spinal kanal içeriğinin büyümesi arasındaki dengesizliğe bağlı olarak dural kesenin relatif olarak gevşek kalması ve servikal fleksiyon sırasında posterior duranın anteriora yer değiştirmesi yer almaktadır (2). Bu durum fleksiyon sırasında posterior epidural boşluğun genişlemesine ve servikal spinal kord üzerinde baskıya yol açmaktadır. Tekrarlayan baskı sonucunda özellikle C7-T1 düzeyindeki anterior boynuz hücrelerinde iskemik hasar gelişmekte ve üst ekstremitenin distal kaslarında güçsüzlük ve atrofi ortaya çıkmaktadır (3). Bu çalışmada, manyetik rezonans görüntüleme bulguları ile tanı konulan nadir bir Hirayama hastalığı olgusunun sunulması amaçlanmıştır.

Olgu: On altı yaşında Romanyalı erkek hasta, yaklaşık üç yıldır sağ elinde güçsüzlük şikâyeti nedeniyle hastanemize başvurdu. Hastanın daha önce yüzmeye, karate ve basketbol gibi sportif aktiviteler yaptığı, ancak son yıllarda sağ elindeki güçsüzlük nedeniyle bu aktiviteleri gerçekleştiremediği öğrenildi. Duyu kaybı tariflemeyen hastada patolojik refleks saptanmadı. Fizik muayenede sağ ön kol ile tenar ve hipotenar bölgede belirgin atrofi izlendi. Kas gücü 4/5 olarak değerlendirildi. Hastanın özgeçmişinde ve soygeçmişinde anlamlı bir özellik saptanmadı.

Servikal manyetik rezonans görüntülemede nötral pozisyonunda servikal kordda özellikle alt servikal segmentlerde hafif incelme izlendi. Fleksiyon pozisyonunda elde edilen görüntülerde posterior dural kesenin anteriora doğru yer değiştirdiği ve posterior epidural mesafenin belirgin şekilde genişlediği izlendi. Posterior epidural boşlukta hilal şeklinde genişleme ve venöz pleksus dolgunluğu dikkati çekti. Bulgular Hirayama hastalığı ile uyumlu olarak değerlendirildi.

Sonuç: Hirayama hastalığı genellikle adolesan ve genç erişkin erkeklerde görülen, üst ekstremitenin distal kaslarında güçsüzlük ve atrofi ile seyreden nadir bir nörolojik hastalıktır (3,4). Tanıda klinik bulguların yanı sıra servikal fleksiyon manyetik rezonans görüntüleme kritik rol oynamaktadır. Fleksiyon MRG’de posterior dural kesenin anteriora yer değiştirmesi ve posterior epidural boşluğun genişlemesi

karakteristik bulgular arasındadır (5). Erken tanı konulması, servikal immobilizasyon ve konservatif tedavi yaklaşımları ile hastalığın progresyonunun sınırlandırılmasına yardımcı olabilir. Bu nedenle genç hastalarda açıklanamayan distal üst ekstremité güçsüzlüğü ve atrofi varlığında Hirayama hastalığı akılda tutulmalı ve fleksiyon MRG incelemesi yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hirayama Hastalığı, Juvenil spinal musküler atrofi, Servikal miyelopati, Manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

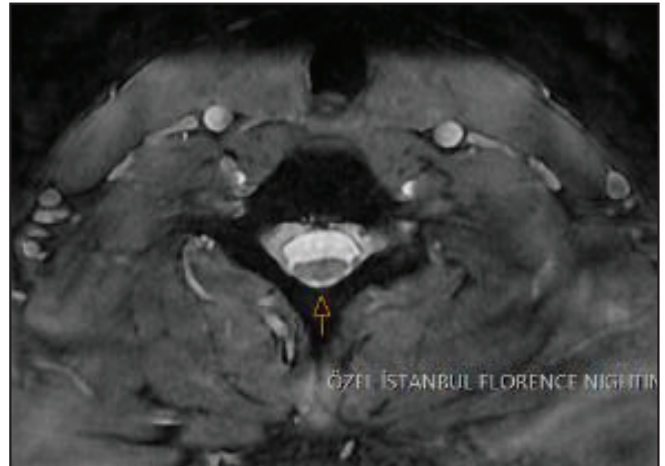
1. Hirayama K. Juvenile muscular atrophy of unilateral upper extremity. *Neurology*. 1959;9:373-380.
2. Hirayama K, Tokumaru Y. Cervical dural sac and spinal cord in juvenile muscular atrophy of distal upper extremity. *Neurology*. 2000;54:1922-1926.
3. Tashiro K, Kikuchi S, Itoyama Y, Tokumaru Y. Nationwide survey of juvenile muscular atrophy of distal upper extremity (Hirayama disease). *Amyotroph Lateral Scler*. 2006;7:38-45.
4. Chen CJ, Chen CM, Wu CL, et al. Hirayama disease: MR diagnosis. *AJNR Am J Neuroradiol*. 1998;19:365-368.
5. Pradhan S. Hirayama disease: flexion myelopathy revisited. *Neurology India*. 2009;57:266-270.

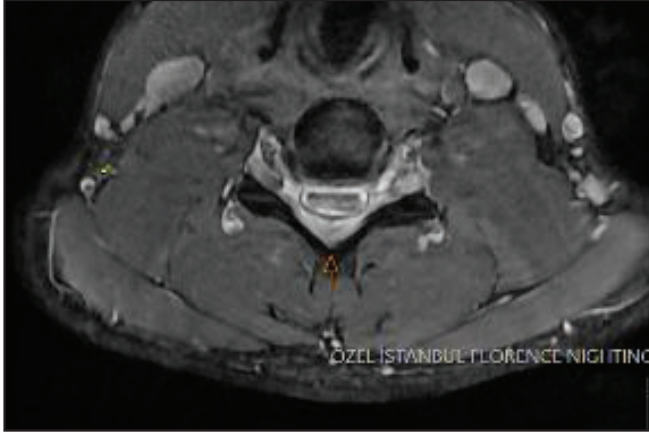
Resim 1. Sagittal T2 MR sekansında epidural mesafe normal görünmektedir.

Resim 2. Boyun fleksiyonu pozisyonunda sagittal T2 MR sekansında epidural mesafedeki genişleme dikkati çekmektedir.

Resim 3. Boyun ekstansiyon pozisyonunda aksiyel T2 merge MR sekansında altıncı servikal vertebra düzeyinde epidural mesafe normal görünmektedir.

Resim 4. Boyun fleksiyon pozisyonunda aksiyel T2 merge MR sekansında beşinci servikal vertebra düzeyinde epidural mesafedeki genişleme dikkati çekmektedir.

Resim 5. Sağ ön kol atrofisi izlenmektedir.

Nöroradyoloji

PS-058

MÜLTİPLE KALVARYAL OSTEOM İLE TANI ALAN GARDNER SENDROMU ATİPİK PREZENTASYON

Yunus Tanrıverdi, Recep Lale, Zülküf Akdemir, Harun Arslan

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Gardner sendromu, familial adenomatöz polipozisin nadir bir varyantı olup kolorektal polipozis ile birlikte kraniyofasiyal osteomlar gibi ekstrakolonik bulgularla karakterizedir. Literatürde olguların %60-80'inde özellikle kraniyofasiyal yerleşimli osteomlar bildirilmektedir (1,2). Bu lezyonlar gastrointestinal bulgulardan yıllar önce ortaya çıkabilmekte ve sendromun en erken radyolojik belirtileri arasında yer almaktadır (1). İki veya daha fazla kraniyofasiyal osteom varlığı, sporadik osteomlardan ziyade sendromik etiyoloji açısından uyarıcı kabul edilmektedir (2,3). Bu çalışmada, multipl kalvaryal osteomları bulunan genç bir hastada Gardner sendromu olasılığı radyolojik bulgular ışığında tartışılmıştır.

Olgu: 25 yaşında erkek hasta, baş bölgesinde multipl şişlik şikâyetiyle başvurmuştur. Beyin MRC'de sağ mastoid, sol frontal ve oksipital kemikte; kemik korteksi ile izointens, düşük sinyalli, ekzofitik uzanım gösteren multipl lezyonlar izlenmiştir. BT'de bu lezyonların kortikal kemikten köken alan, iyi sınırlı, hiperdens-sklerotik yapıda olduğu saptanmış ve multipl kalvaryal osteom ile uyumlu bulunmuş-

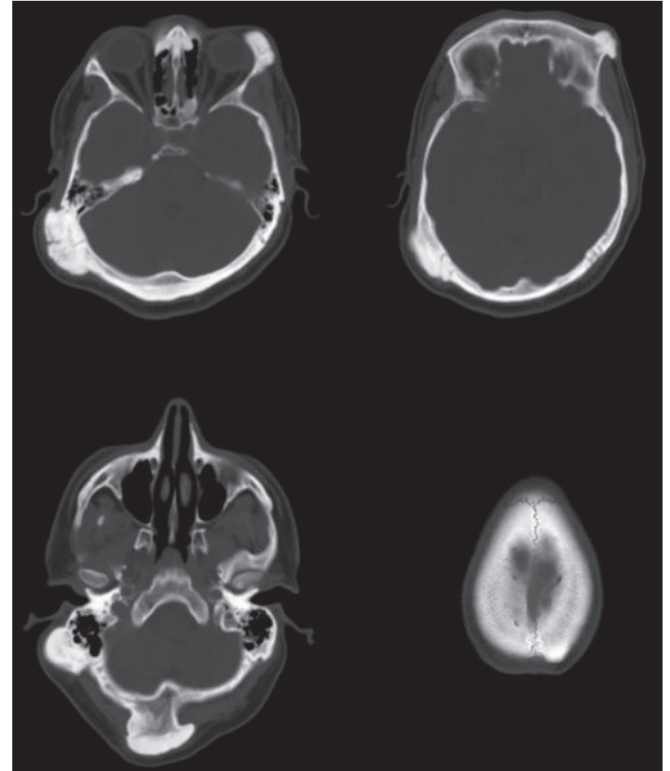
tur. Hastanın bilinen sistemik hastalığı, malignite öyküsü veya gastrointestinal semptomu bulunmamaktadır.

Sonuç: MRG'de saptanıp BT ile doğrulanan multipl kalvaryal osteomlar, Gardner sendromu için önemli bir radyolojik alarm bulgusudur. Sporadik osteomlar çoğunlukla soliter iken, multipl kraniyofasiyal yerleşim sendromik ilişkiyi düşündürmelidir (2). Ek sistem tutulumunun olmaması Gardner sendromunu dışlamaz (1,3). Bu olgu, radyologların genç hastalarda saptanan multipl kalvaryal osteomlarda Gardner sendromunu akılda tutmasının erken tanı açısından kritik olduğunu göstermektedir.

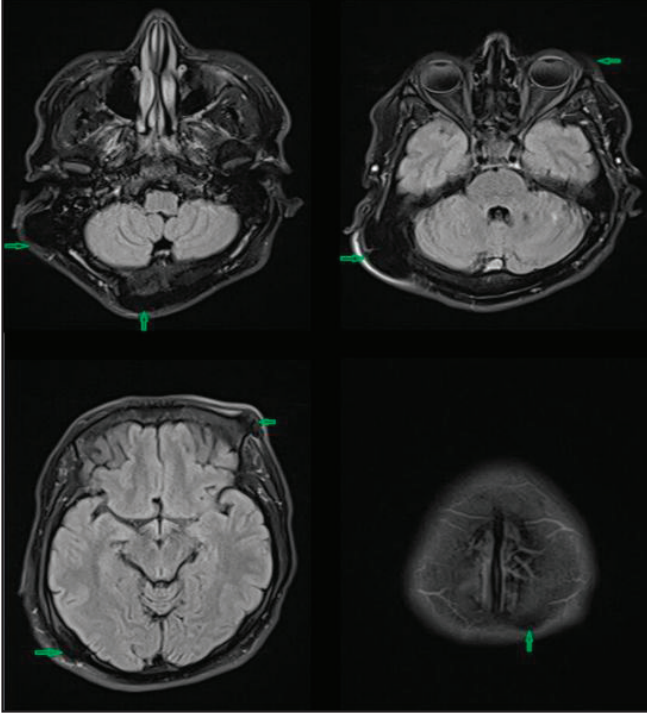
Anahtar Kelimeler: Gardner Sendromu, Multip Osteoma, Kalvaryum, BT, MRG

Kaynaklar

1. Fonseca LC, Kodama NK, Nunes FC, Maciel PH, Fonseca FA, Roitberg M, de Oliveira JX, Cavalcanti MG. Radiographic assessment of Gardner's syndrome. Dentomaxillofac Radiol. 2007 Feb;36(2):121-4. doi: 10.1259/dmfr/18554322. PMID: 17403893.
2. D'Agostino S, Dell'Olio F, Tempesta A, Cervinara F, D'Amati A, Dolci M, Favia G, Capodiferro S, Limongelli L. Osteoma of the Jaw as First Clinical Sign of Gardner's Syndrome: The Experience of Two Italian Centers and Review. J Clin Med. 2023 Feb 14;12(4):1496. doi: 10.3390/jcm12041496. PMID: 36836031; PMCID: PMC9963778.
3. Gupta B, Chaudhari MA, Sohi HK, Panakaje MS, Mathur A, Cervino G, Fiorillo L. Oral and Maxillofacial Manifestations of Gardner Syndrome: A Literature Analysis. J Craniofac Surg. 2025 Jul 7. doi: 10.1097/SCS.0000000000001639. Epub ahead of print. PMID: 40623139.
4. Panjwani S, Bagewadi A, Keluskar V, Arora S. Gardner's Syndrome. J Clin Imaging Sci. 2011;1:65. doi: 10.4103/2156-7514.92187. Epub 2011 Dec 31. PMID: 22347683; PMCID: PMC3279692.
5. Halling F, Merten HA, Lepsien G, Honig JF. Clinical and radiological findings in Gardner's syndrome: a case report and follow-up study. Dentomaxillofac Radiol. 1992 May;21(2):93-8. doi: 10.1259/dmfr.21.2.1327886. PMID: 1327886.

Resim 1. Kalvaryumda, dağınık lokalizasyonlarda izlenen, kortikal kemikten köken alan ve destrüksiyon göstermeyen benign görünümde multipl sklerotik lezyonlar izlenmektedir.

Resim 2. Kemik korteksten orijin alan, düşük sinyal özellikleri gösteren multipl benign görünümde kalvaryl lezyonlar (yeşil oklar)

Nöroradyoloji

PS-059

KAFA TRAVMASININ GEÇ KOMPLİKASYONLARI: RİNORE VE TEMPORAL LOB HERNİASYONU

Dilara Erdoğan, Mahsima Gül Gümrukçü, İsmet Miraç Çakır

Samsun Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı

Giriş: Bu olgu, uzun zamandır geçmeyen burun akıntısı nedeniyle rinore tanısı alan bir hastada kraniyal kemik yapılarında posttravmatik defekt ve temporal lob herniasyonunu sunmayı amaçlamaktadır.

Olgu: 45 yaşında erkek hasta, uzun süredir verilen tedaviye rağmen geçmeyen burun akıntısı nedeniyle polikliniğe başvurdu. Çekilen paranasal sinüs BT görüntüsünde sağ sfenoid sinüs lateral duvarında ve sağ sfenoid kemik majör kanat düzeyinde milimetrik kemik defekti izlendi (Resim 1). Burun akıntısından alınan örneğin BOS ile uyumlu gelmesi üzerine hasta servise yatırıldı ve kontrastlı beyin MRG tetkiki yapıldı. Yapılan MRG incelemesinde sağ temporal lobun sağ sfenoid sinüs lateral duvar ve sağ sfenoid kemik majör kanat düzeyindeki kemik defektinden herniasyonu izlendi (Resim 2, 3). Kontrastlı MR incelemede ek patoloji izlenmedi.

Hastanın geçmiş öyküsü detaylı olarak sorgulandığında, 8 yıl önce düşme sonrası kafa travması yaşadığı öğrenildi.

Tartışma: Beyin omurilik sıvısı (BOS) rinoresi, kafa tabanındaki kemik ve meninks defektlerini takiben subaraknoid boşluk ile sinüs-nazal mukozaya arasında bir bağlantı oluştuğunda ve burundan BOS akışı meydana geldiğinde görülür (1). BOS rinoresi genel olarak travmatik ve travmatik olmayan nedenlere göre sınıflandırılır. BOS sızıntısının erken ve doğru teşhisi, daha iyi tedavi sonuçlarına ve ayrıca komplikasyonların önlenmesine yardımcı olabilir (2).

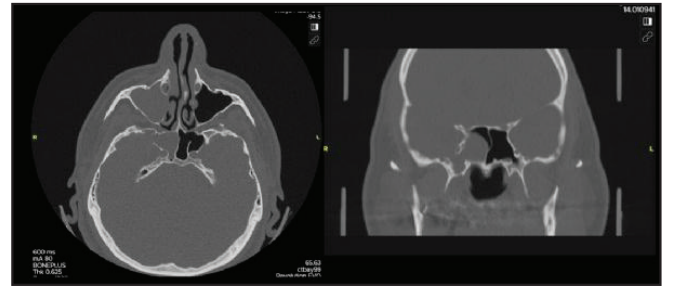
Travmatik beyin hasarında ani ve/veya gecikmiş komplikasyonlar hayatta kalanların yaşam beklentisini önemli ölçüde etkileyebilmektedir. Klinisyenin derhal tanınması, önlemesi ve yönetmesi gereken komplikasyonlardan biri serebral herniasyondur (3). Ayrıca menenjit, ensefalit, beyin apsisi ve ampiyem gibi komplikasyonlar açısından da dikkatli olunmalıdır.

Sonuç: Bu olgu, uzun zaman önce geçirilmiş kafa travması sonucu geç komplikasyonların gelişebileceğini ve acil tedavi gerektirebilen yaşamı tehdit eden durumların akılda tutulması gerektiğini göstermektedir. Görüntüleme yöntemleri tanıda önemli bir basamağı oluşturmakta olup erken tanı ve uygun tedavi planlamasında kritik rol oynamaktadır.

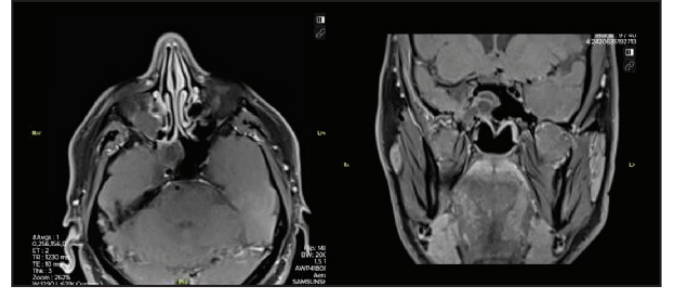
Anahtar Kelimeler: MRG, beyin omurilik sıvısı, acil nöroradyoloji, travma, rinore

Kaynaklar

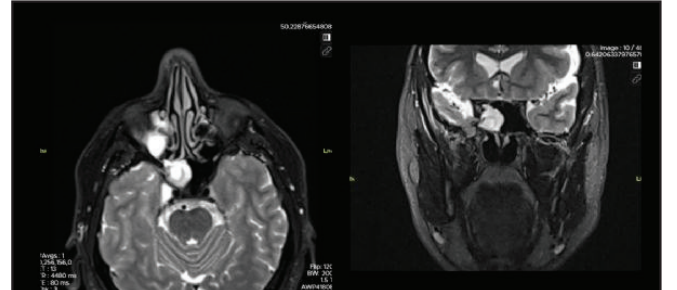
1. Ismail, N. J., Lasseini, A., Koko, A. M., & Shehu, B. B. (2020). Management and outcome of post-traumatic cerebrospinal fluid rhinorrhea. *International Journal of Research in Medical Sciences*, 8(3), 937–940
2. Albid, I., Mullol, J., Albid, B., Mariño-Sánchez, F., & Bernal-Sprekelsen, M. (2022). Management of traumatic and non-traumatic cerebrospinal fluid rhinorrhea—Experience from three Southeast Asian countries. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(21), 13847.
3. Fernandez Hernandez S, Robertson C. Complications of traumatic brain injury. In: Zasler ND, Katz DI, Zafonte RD, editors. *Brain Injury Medicine: Principles and Practice*. 3rd ed. Philadelphia: Elsevier; 2021.

Resim 1. Koronal ve aksiyel paranasal sinüs BT görüntülerinde sağ sfenoid sinüs lateral duvarında milimetrik kemik defekti izlenmektedir.

Resim 2. Aksiyel ve koronal kontrastlı T1 ağırlıklı beyin MRG kesitlerinde, sağ temporal lobun sağ sfenoid sinüs lateral duvarı ile sağ sfenoid kemiğin majör kanadı düzeyindeki kemik defektten hernie olduğu izlenmektedir.

Resim 3. Aksiyel ve koronal T2 ağırlıklı MR görüntüleri.

Nöroradyoloji

PS-060

DEMONSTRATİF BİR GUİLLIAN BARRE SENDROMU
VAKASI

Zeynep Nilüfer Tekin, Hilal Ardalı Çakır, Mizgin Yamer, Merve Akarslan

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Göztepe Prof Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi,
Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Guillain-Barré sendromu (GBS) periferik sinir sistemini etkileyen, akut başlangıçlı ve hızlı progresyon gösterebilen otoimmün inflamatuvar bir polinöropati olarak tanımlanmıştır. (1-4) Bu olgu bildiriminde tipik GBS ile uyumlu demonstratif vakanın görüntüleme özellikleri sunulmaktadır.

Olgu Sunumu: Bilinen diyabetis mellitus, koroner arter hastalığı ve polinöropati ile takipli, 2 gündür yürümede güçlük, bacaklarda güçsüzlük, 10 gündür idrarda yanma, sık idrara çıkma ve idrar kaçırma şikayetleri ile hastanemiz acil servisine başvuran 51 yaşında erkek hastanın fizik muayenesinde alt ekstremitelerde L2 seviyesinden itibaren hipoestezi, bilateral dört ekstremitelerde derin tendon refleksi kaybı saptanmıştır. Yapılan idrar kültüründe çok farklı tipte bakteriy üremesi ve BOS kültüründe Enterococcus faecium üremesi saptanmıştır. Kontrastsız kraniyal bilgisayarlı tomografisi (BT) ve beyin diffüzyon manyetik rezonans görüntüleme (MRG) tetkiklerinde akut kanama ve inme bulguları saptanmayan hastada bunun üzerine çekilen kontrastlı servikal, torakal, lomber spinal MRG incelemesinde lomber MRG'de kauda ekuina ve konus medullaris liflerinde diffüz kalınlaşma ve kontrastlanma izlenmektedir. (Resim1-5).

Tartışma: GBS akut inflamatuvar poliradikülönöropati spektrumunda yer alan ve öncelikle klinik ve elektrofizyolojik bulgularla tanı konulan bir hastalıktır. MRG erken dönemde ve ayırıcı tanının geniş olduğu olgularda tanısal sürece anlamlı katkı sağlamaktadır. Spinal MRG'de en karakteristik bulgu intratekal sinir köklerinde ve kauda ekuina liflerinde kalınlaşma, postkontrast T1 ağırlıklı sekanslarda kontrastlanma izlenmesidir. Kontrastlanma inflamasyon ve kan-sinir bariyerinin bozulması ile ilişkilendirilmiştir. Tutulum lumbosakral bölgede belirgindir. Bazı çalışmalarda anterior köklerin daha belirgin kontrastlandığı bildirilmiştir. (5-7)

GBS en yaygın nedenleri arasında solunum yolu veya gastrointestinal enfeksiyonlarını takiben otoantikorların periferik sinirlerin ranvier düğümlerindeki GM1 veya GD1a gangliosidlerine bağlanarak akson-glia bağlantılarını bozması ve kas güçsüzlüğüne yol açması bulunmaktadır. Campylobacter jejuni, Cytomegalovirus, Epstein-Barr virüsü ve Mycoplasma pneumoniae gibi mikroorganizmalar en sık saptanan etkenlerdir. Ayrıca aşı, geçirilmiş cerrahi, lenfoma, sistemik lupus eritematozus ve travma diğer nedenler arasındadır. (8-10) Bu olguda idrar yolu enfeksiyonuna takiben GBS gelişmiştir.

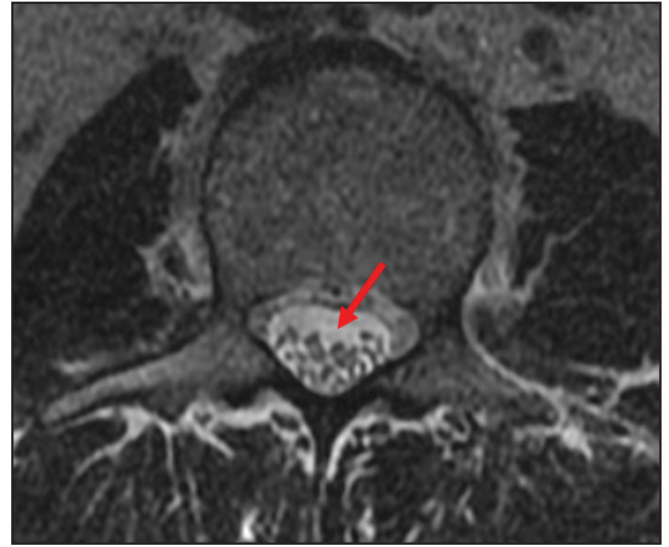
MRG'nin önemli katkılarından biri de ayırıcı tanı yaparak alternatif patolojileri dışlamaktır. Radyolojik değerlendirme tutulumun dağılımı, eşlik eden leptomeningeal bulgular ve klinik ile birlikte ele alınmalıdır. Kauda ekuina liflerinde kalınlaşma ve kontrastlanma enfeksiyöz radikülit, leptomeningeal metastaz, nörosarkoidoz ve kronik inflamatuvar demiyelinizan polinöropati gibi çeşitli durumlarda da görülebilir. Özellikle malignite öyküsü bulunan hastalarda nodüler veya düzensiz leptomeningeal kontrastlanma ayırıcı tanıda ön planda düşünülmelidir. MRG kompresyona neden olan spinal patolojilerin ve neoplastik süreçlerin dışlanmasında kritik rol oynar. (6)

Sonuç: GBS'nin spinal MRG radyolojik bulgularının değerlendirildiği olguda; MRG bulguları tek başına tanı koydurucu olmamakla birlikte özellikle erken dönemde ve atipik klinik prezentasyonlu olgularda tanısal süreçte klinik ve elektrofizyolojik verilerle birlikte değerlendirildiğinde GBS'nin erken tanı ve tedavi stratejisinin belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır.

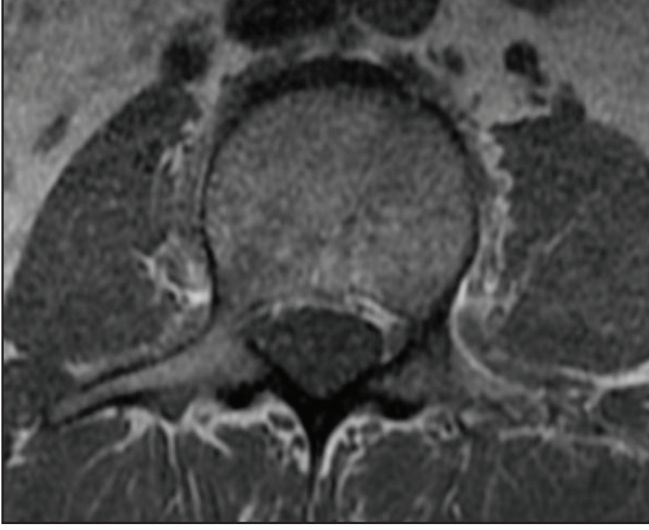
Anahtar Kelimeler: Guillian Barre sendromu, Akut inflamatuvar poliradikülopati, Kontrastlı manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

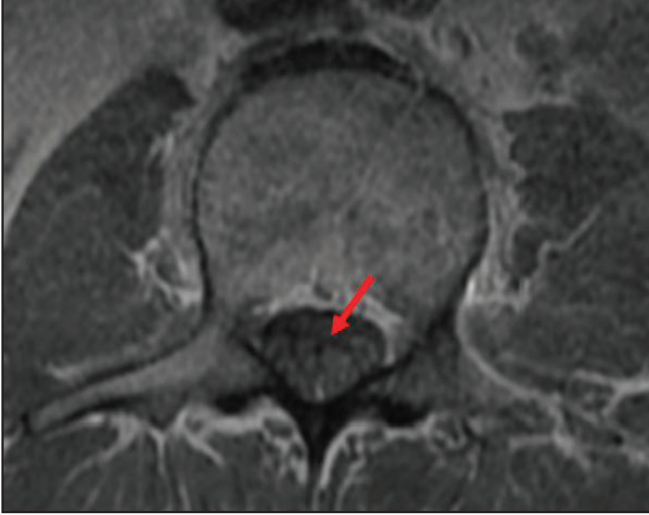
- 1- Fang, Q., Wu, D., Wang, B., Cao, L., Cai, S., Sun, X., & He, J. (2024). Radiologic grading scores enhance clinical model's prognostic ability for Guillain-Barré syndrome. *Annals of Clinical and Translational Neurology*, 11(3), 641-649. <https://doi.org/10.1002/acn3.51984>
- 2- Althubaiti, F., Guimard, C., Rivier, F., Meyer, P., & Leboucq, N. (2022). Prognostic value of contrast-enhanced MRI in Guillain-Barré syndrome in children. *Archives de Pédiatrie*, 29(3), 230-235. <https://doi.org/10.1016/j.arcped.2022.01.004>
- 3- Hughes, R. A., & Rees, J. H. (1997). Clinical and epidemiologic features of Guillain-Barré syndrome. *The Journal of Infectious Diseases*, 176(Suppl 2), S92-S98. <https://doi.org/10.1086/513793>
- 4- Alkan, O., Yıldırım, T., Tokmak, N., & Tan, M. (2009). Spinal MRI findings of Guillain-Barré syndrome. *Journal of Radiology Case Reports*, 3(3), 25-28. <https://doi.org/10.3941/jrcr.v3i3.153>
- 5- Mulkey SB, Glasier CM, El-Nabbout B, et al. Nerve root enhancement on spinal MRI in pediatric Guillain-Barré syndrome. *Pediatr Neurol*. 2010;43(4):263-269. PMID: 20837305.
- 6- Waheed W, Bayas A. Nerve root enhancement in Guillain-Barré syndrome. *Pract Neurol*. 2021;21(3):257-258. PMID: 33462076.
- 7- Yikilmaz A, Doganay S, Gumus H, et al. Magnetic resonance imaging of childhood Guillain-Barré syndrome. *Childs Nerv Syst*. 2010;26(8):1103-1108. PMID: 20556395.
- 8- Kuwabara, S., & Yuki, N. (2013). Axonal Guillain-Barré syndrome: concepts and controversies. *The Lancet Neurology*, 12(12), 1180-1188. [https://doi.org/10.1016/S1474-4422\(13\)70215-1](https://doi.org/10.1016/S1474-4422(13)70215-1)
- 9- Yuki, N. (2015). Molecular mimicry and Guillain-Barré syndrome [Article in Japanese]. *Brain and Nerve*, 67(11), 1341-1346. <https://doi.org/10.11477/mf.1416200304>
- 10- eMedicine Editorial (2024). Guillain-Barré syndrome: Overview. Medscape. Retrieved February 23, 2026, from <https://emedicine.medscape.com/article/315632-overview>

Resim 1. Lomber spinal kontrastlı MRG incelemesi L3 vertebra seviyesi. Aksiyal T2A sekansında kauda ekuina liflerinde (kırmızı ok) kalınlaşma.

Resim 2. Lomber spinal kontrastlı MRG incelemesi L3 vertebra seviyesi. Aksiyal yağ baskılı kontrastsız T1A sekansı.

Resim 3. Lomber spinal kontrastlı MRG incelemesi L3 vertebra seviyesi. Aksiyal yağ baskılı kontrastlı T1A sekansında kauda equina liflerinde kontrastlanma (kırmızı ok)

Resim 4. Lomber spinal kontrastlı MRG incelemesi. Sagittal yağ baskısız T1A sekansı.

Nöroradyoloji

PS-061

HEMOFAGOSİTİK LENFOHİSTİYOSİTOZ: SEREBRAL TUTULUMLU OLGU SUNUMU

Ömer Özberk, Zeynep Keskin

Konya Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Konya

Amaç: Hemofagositik lenfosit histiyositoz (HLH), sitotoksik T hücreleri ve makrofajların kontrolsüz aktivasyonu sonucu gelişen, aşırı sistemik inflamasyon ve çoklu organ disfonksiyonu ile karakterize nadir fakat hayatı tehdit eden bir immün disregülasyon sendromudur (6). Çocukluk çağında primer HLH görülme sıklığı yaklaşık 1:50.000 canlı doğum olup ortanca başlangıç yaşı 3–6 ay arasındadır. Akraba evliliğinin sık olduğu toplumlarda insidans daha yüksektir.

Sekonder HLH ise daha büyük çocuklarda ve erişkinlerde daha sık görülür. En sık tetikleyiciler arasında enfeksiyonlar (özellikle Epstein-Barr virüsü), hematolojik maligniteler ve otoimmün hastalıklar yer almaktadır (1,4).

Olgu: On yedi aylık erkek hasta nöbet ve bilinç değişikliği nedeniyle acil servise başvurdu. Fizik muayene ve laboratuvar değerlendirmelerinde ateş, sitopeni ve splenomegali saptandı.

Beyin manyetik rezonans görüntülemesinde (MRG) bilateral serebral beyaz cevher alanlarında T2A ve FLAIR sekanslarda hiperintens, heterojen, yama tarzında sinyal artışları izlendi. Bu alanlarda yer yer kontrast tutulumu mevcuttu. Ayrıca leptomeningeal kontrastlanma ve serebellar hemisferlerde mikrokanaama odakları saptandı (Resim 1).

Çocuk hematoloji servisinde yapılan ileri genetik ve laboratuvar incelemeleri sonucunda hastaya HLH tanısı konuldu. Semptomatik tedavi ve immünomodülatör tedavi sonrası kemik iliği transplantasyonu uygulanan hasta klinik düzelme ile taburcu edildi.

Tartışma: HLH, histiositik hastalıklar spektrumu içerisinde yer alır ve primer ya da sekonder formda görülebilir. Tanı kriterleri arasında ateş, splenomegali, sitopeni, hipertrigliseridemi, hipofibrinojenemi, hiperferritinemi ve retikuloendotelial sistemde hemofagositoz bulunmaktadır (6).

Santral sinir sistemi tutulumu HLH’de sık olup baş ağrısı, kranial sinir felci, ensefalit, nöbet ve koma gibi klinik bulgularla ortaya çıkabilir. Pediatrik hastaların yaklaşık üçte biri ila yarısında tanı anında nörolojik semptomlar mevcuttur (2,5).

Görüntüleme bulguları arasında serebral atrofi en sık rastlanan bulgudur. Bunu beyaz cevher lezyonları ve demiyelinizasyon izler. Beyaz cevherde sinyal değişiklikleri ile nodüler veya yamasal kontrast tutulumu sıklıkla görülür (5).

Histopatolojik süreç genellikle leptomeningeal infiltrasyon ile başlar, ardından perivasküler alanlara ilerler ve özellikle beyaz cevheri etkileyen astrositik proliferasyon gelişir. Sürecin ilerleyen dönemlerinde nekroz ve fokal demiyelinizasyon alanları oluşur (2).

Bizim olgumuzda da literatür ile uyumlu olarak beyaz cevher sinyal değişiklikleri, leptomeningeal kontrastlanma ve mikrokanaama odakları saptanmıştır. Yaygın leptomeningeal ve perivasküler kontrastlanma, histiyosit ve lenfosit infiltrasyonuna karşılık gelmektedir (2,5).

Sonuç: HLH, özellikle pediatrik yaş grubunda hızlı tanı ve tedavi gerektiren, mortalitesi yüksek bir hastalıktır. Santral sinir sistemi tutulumu prognozu belirleyen önemli faktörlerden biridir. MRG bulgularının erken dönemde tanınması ve klinik-laboratuvar verilerle birlikte değerlendirilmesi tanı sürecine önemli katkı sağlar. Radyologların HLH’nin nörolojik tutulum paternlerini bilmesi erken tanı ve uygun tedavi açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Hemofagositik lenfosit histiyositoz, HLH, beyin MRG, Pediatrik

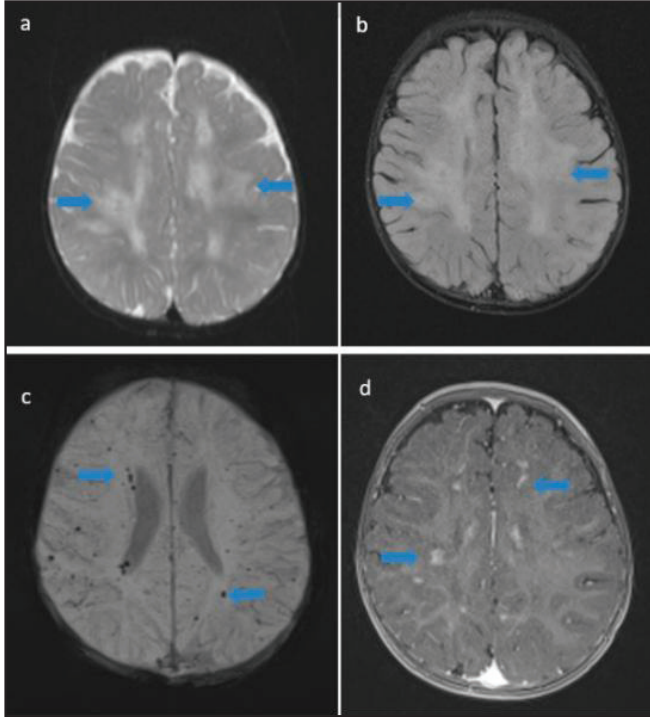
Kaynaklar

1. Fitzgerald NE, MacClain KL. Imaging characteristics of hemophagocytic lymphohistiocytosis. *Pediatr Radiol.* 2003;33(6):392-401. doi:10.1007/s00247-003-0894-9

Resim 5. Lomber spinal kontrastlı MRG incelemesi. Sagittal yağ baskılı kontrastlı T1A sekansında kontrastlanan konus medullaris (mavi ok) ve kauda equina lifleri (sarı ok).

- Henter JI, Nennesmo I. Neuropathologic findings and neurologic symptoms in twenty-three children with hemophagocytic lymphohistiocytosis. J Pediatr. 1997;130(3):358-365. doi:10.1016/S0022-3476(97)70196-3
- Ozgen B, Karli-Oguz K, Sarikaya B, Tavit B, Gurgey A. Diffusion-weighted cranial MR imaging findings in a patient with hemophagocytic syndrome. AJNR Am J Neuroradiol. 2006;27(4):883-886.
- Schmidt MH, Sung L, Shuckett BM. Hemophagocytic lymphohistiocytosis in children: abdominal US findings within 1 week of presentation. Radiology. 2004;230(3):685-689. doi:10.1148/radiol.2303030223
- Shieh AC, Guler E, Smith DA, Tirumani SH, Beck RC, Ramaiya NH. Hemophagocytic lymphohistiocytosis: a primer for radiologists. AJR Am J Roentgenol. 2020;214(1):W11-W19. doi:10.2214/AJR.19.21788
- Henter JI, Horne A, Arico M, et al. HLH-2004: Diagnostic and therapeutic guidelines for hemophagocytic lymphohistiocytosis. Pediatr Blood Cancer. 2007;48(2):124-131

Resim 1. HLH tanılı hastada beyin MRG bulguları: (a) T2A ve (b) FLAIR sekanslarda bilateral beyaz cevherde hiperintens alanlar (oklar). (c) SWI/T2* görüntüde mikrohemoraji odakları (oklar). (d) Kontrastlı T1A görüntüde yamasa parankimal ve leptomeningeal kontrastlanma (oklar).

Nöroradyoloji

PS-062

NÖROFİBROMATOZİS TİP 1'DE MULTİKOMPARTMAN PLEKSİFORM NÖROFİBROMATOZİS: BAŞTAN PELVİSE MRG İLE YAYGIN TUTULUMUN GÖSTERİLMESİ

Erdem Özkan¹, Defne Eren², Bünyamin Ece², Mustafa Koyun¹, Bahadır Reis²

¹Kastamonu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Kastamonu
²Kastamonu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Kastamonu

Amaç: Yüzeysel ve derin yapıları yaygın infiltrate eden pleksiform nörofibrom olgusunun MR görüntüleme bulgularını sunmak ve literatür eşliğinde tartışmak.

Giriş: Nörofibroma, nörofibromatozis tip 1 (NF1) ile ilişkili en sık görülen ekstrakraniyal benign bir tümördür. Vücudun herhangi bir yerinde sinirler boyunca izole periferik tümörler bulunabilir (1). Nörofibromlar en sık lokalize lezyonlar şeklinde olmak üzere, diffüz ve pleksiform tipte de ortaya çıkabilir (2). Pleksiform nörofibrom (PN), periferik sinir kılıfının nadir görülen benign bir tümörüdür. Subkutan ya da daha derin dokularda yayılım gösterebilir. PN, NF1 için ne-

redeyse patognomonik bir bulgudur (3). Diffüz nörofibrom (DN), görüntüleme literatüründe daha az yer almış olan nadir bir nörofibrom alt tipidir. En sık çocuklar ve genç erişkinlerde görüldüğü bildirilmiş olup tipik olarak baş ve boynun bölgesinde cilt ve ciltaltı dokuları tutar. DN hastalarının yalnızca az bir kısmında NF1 bildirilmiştir (4).

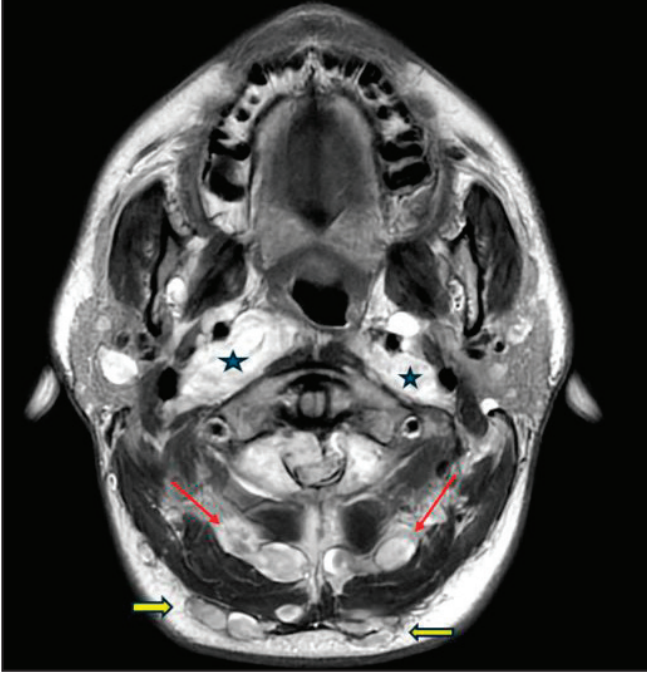
Olgu: Yürümede zorluk şikayeti ile başvuran NF1 tanılı 30 yaşında erkek hastanın beyin-spinal MR tetkiklerinde, kalvaryumda, tüm boyun boşluklarında birbiriyle bitişik görünümde, T1AG'de hipointens, T2AG'de hiperintens PN ile uyumlu fibromlar izlendi (Resim 1). Spinal MRG'de C2-3 seviyesinde daha belirgin olmak üzere bilateral nöral foramenlerden spinal kanala uzanan, üst servikal düzeylerde korda bası oluşturan ve lomber düzeyde daha belirgin intervertebral diskler boyunca bilateral nöral foramenler ile ilişkili, mediastende ve bilateral subplevral alanda, batında presakral alanda vasküler yapıların komşuluklarında konglomere görünümde, çok sayıda nörofibrom izlendi (Resim 2-5).

Tartışma-Sonuç: Kutanoz tutulumun yanı sıra, nörofibromlar ve pleksiform nörofibromlar spinal sinir köklerini de tutabilir (5). Hastalar asemptomatik olabileceği gibi, genellikle C2 ve C3 seviyelerinde görülen kord basısına bağlı nörolojik defisitler de gelişebilir. Paraspinal nörofibromlar; genişlemiş nöral foramenler, skolyoz, vertebral displazi ve olası kord basısı ile ilişkili, paraspinal veya intradural ekstraparavertebral bileşenlere sahip tek ya da çoklu dumbbell (halter) şeklinde kiteller olarak ortaya çıkabilir ve vücudun farklı lokalizasyonlarında bulunabilir (6). Nörofibromlar iyi sınırlıdır ve yavaş büyüdükleri için alttaki kemik yapıda eroziv değişikliklere yol açabilirler (7). Nörofibromlar MRG'de genellikle T1AG'de hipo, T2AG'de heterojen hiperintens izlenir (2,8). T2AG'deki hiperintensitenin miksoid matris veya kistik dejenerasyon alanlarına, hipointensitenin ise kollajen ve fibröz dokuya karşılık geldiği bildirilmiştir. Ayrıca T2AG'de hipointens fibröz alanların gadolinyum uygulamasını takiben kontrast tutulumu gösterebildiği belirtilmektedir (8). Bu lezyonların karakteristik özelliklerinden biri, T2AG'de santralde hipo, periferde hiperintens izlenen "hedef işareti" görünümüdür (2,3,8). Lokalize veya diffüz tiplere kıyasla PN'lerin malign transformasyon potansiyeli daha yüksektir (9). Maligniteyi düşündüren görüntüleme özellikleri arasında lezyon boyutu, T1AG'de heterojenite, periferik kontrastlanma, kistik dejenerasyon ve çevresinde ödem yer alır (9). Sonuç olarak; PN, infiltratif doğası ve nörovasküler yapılarla yakın ilişkisi nedeniyle sıklıkla tanısız ve terapötik zorluklar oluşturan benign bir periferik sinir kılıfı tümörüdür (5). MRG kritik bir rol oynarken; tanının doğrulanması, tutulan yapıların belirlenmesi, taklit eden durumların ve malign transformasyonun dışlanması önemli rol oynar (2).

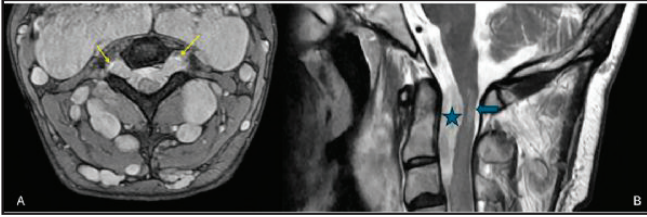
Anahtar Kelimeler: Manyetik rezonans görüntüleme, nörofibromatozis tip 1, pleksiform nörofibrom

Kaynaklar

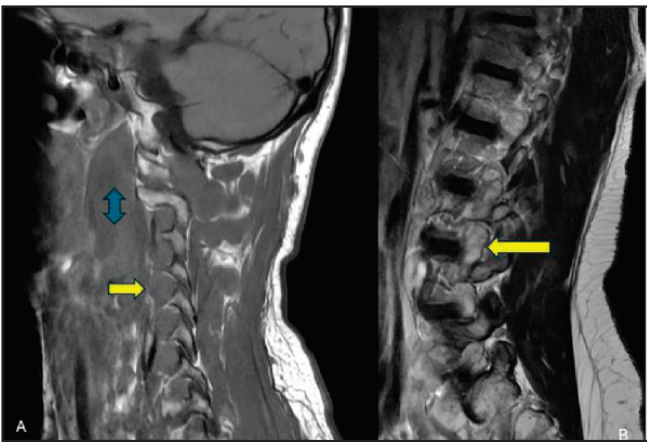
- Pascual-Castroviejo I, Pascual-Pascual SI, Viano J, Martinez V. Generalized nerve sheath tumors in neurofibromatosis type 1 (NF1). A case report. Neuropediatrics. 2000;31(4):211-213. doi:10.1055/s-2000-7458
- Grover DSB, Kundra DR, Grover DH, Gupta DV, Gupta DR. Imaging diagnosis of plexiform neurofibroma- unravelling the confounding features: A report of two cases. Radiol Case Rep. 2021;16(9):2824-2833. doi:10.1016/j.radcr.2021.06.025
- Anand R, Yadav DS, Yadav V, Yadav D, Bhatia D. Plexiform neurofibroma in a 16-year-old girl. Radiol Case Rep. 2015;7(3):708. doi:10.2484/rcr.v7i3.708
- Hassell DS, Bancroft LW, Kransdorf MJ, et al. Imaging appearance of diffuse neurofibroma. AJR Am J Roentgenol. 2008;190(3):582-588. doi:10.2214/AJR.07.2589
- Ak EB, Lubis IAM, Hayati RAN. A rare case of plexiform neurofibroma. Radiol Case Rep. 2026;21(4):1474-1477. doi:10.1016/j.radcr.2025.12.021
- Wang MX, Dillman JR, Guccione J, et al. Neurofibromatosis from Head to Toe: What the Radiologist Needs to Know. Radiographics. 2022;42(4):1123-1144. doi:10.1148/rg.210235
- Hillier JC, Moskovic E. The soft-tissue manifestations of neurofibromatosis type 1. Clin Radiol. 2005;60(9):960-967. doi:10.1016/j.crad.2005.02.008
- Halefoglu AM. Neurofibromatosis type 1 presenting with plexiform neurofibromas in two patients: MRI features. Case Rep Med. 2012;2012:498518. doi:10.1155/2012/498518
- Ansari S, Dixe de Oliveira Santo I, Yazdani Anari P, Badawy M, Flug JA. Plexiform Neurofibroma. Radiographics. 2025;45(5):e240271. doi:10.1148/rg.240271

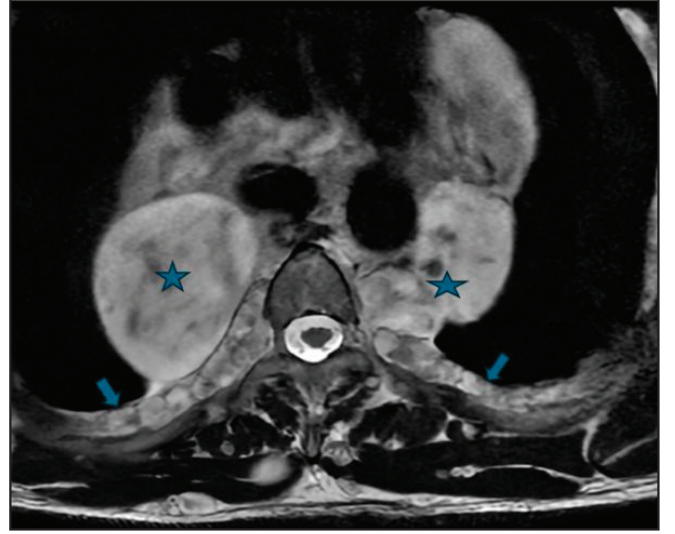
Resim 1. Kontrastsız beyin MR tetkikinde her iki karotid boşlukta (yıldız), cilt altı dokulardan fasiyal planlar boyunca kaslar arasına uzanan (sarı oklar), posterior bölümde daha belirgin olmak üzere inferiorda suboksipital alan boyunca birbiriyle bitişik görünümde (kırmızı oklar), T2A sekansda hiperintens karakterde pleksiform nörofibromlar görülmektedir

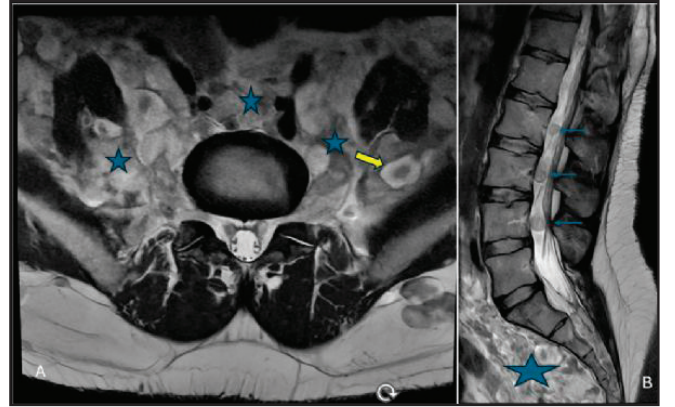
Resim 2. Kontrastsız servikal vertebra MR'de A) aksiyal T2A görüntüde ve B) sagittal T2A görüntüde, C2-3 seviyesindeki bilateral nöral foramenlerden spinal kanala uzanan (sarı oklar) ve üst servikal düzeylerde korda baskı oluşturan T2A hiperintens multipl nörofibromlar (yıldız) izlenmiştir. Kranioservikal bileşke düzeyinde spinal kordda yaklaşık 18 mm'lik segmentte nörofibromların baskı etkisine sekonder myelomalazi ile uyumlu T2A'da hiperintens görünüm görülmektedir (mavi ok).

Resim 3. A) Kontrastsız servikal vertebra MR sagittal fasiyal planlar boyunca kaslar arasına uzanım gösteren (çift yönlü ok) birbiriyle bitişik görünümde, tüm servikal boşluklar boyunca uzanım gösteren ve tüm servikal intervertebral disk seviyelerinde bilateral nöral foramenler ile ilişkili paraspinal nörofibromlar (sarı ok) izlenmekte B) Kontrastsız lomber vertebra MR'de sagittal planda tüm lomber intervertebral disk seviyelerinde bilateral nöral foramenler ile ilişkili T1A sekanslarda hipointens, T2A sekanslarda hiperintens paraspinal nörofibromlar görülmektedir (sarı ok).

Resim 4. Kontrastsız torakal vertebra MR aksiyal planda mediastende (yıldız) ve interkostal sinirlerle ilişkili subpleval alanda (oklar) pleksiform T2A heterojen hiperintens birbiriyle bitişik nörofibromlar görülmektedir

Resim 5. Kontrastsız lomber vertebra MR T2A görüntülerde A) aksiyal planda ve B) sagittal planda sakral ve pelvik bölgelerde, her iki psoas kası komşuluklarında ve paraaortik alanlarda (yıldızlar) çok sayıda oval şekilli, yüksek sinyal intensitesine sahip pleksiform nörofibromlar izlenmektedir. Bazı nörofibromların karakteristik "target sign (hedef işareti)" görünümü gösterdiği dikkat çekmektedir (sarı ok). Ayrıca sagittal kesitte kauda ekuina liflerine baskı yapan ve spinal kanala uzanan nörofibromlar mevcuttur (mavi ok).

Nöroradyoloji

PS-063

TORTİKOLLİS İLE BAŞVURAN BİR YAŞINDAKİ HASTADA POSTERİÖR FOSSA KİTLE LEZYONU: PREOPERATİF VE POSTOPERATİF MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME BULGULARI

Mahsima Gül Gümrükçü, Dilara Erdoğan, Merve Minnet, İsmet Miraç Çakır

Samsun Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji Anabilim Dalı

Giriş: Posterior fossa tümörleri, çocukluk çağında önemli morbidite nedenleri arasında yer alır. Bu lezyonların değerlendirilmesinde manyetik rezonans görüntüleme (MRG), kitlenin yerleşimi, komşu anatomik yapılar üzerindeki etkisi ve ayırıcı tanının şekillendirilmesinde temel yöntemdir [1]. Ependimomlar özellikle posterior fossa yerleşimi gösterebilen pediatrik tümörler arasında önemli bir grubu oluşturur [2,3]. Tortikollis ise posterior fossa kitlelerinin nadir ancak dikkat çekici başvuru bulgularından biridir [4]. Bu olguda, tortikollis

ile başvuran bir yaşındaki erkek hastada saptanan posterior fossa kitle lezyonunun preoperatif ve postoperatif MRG bulgularının sunulması amaçlandı.

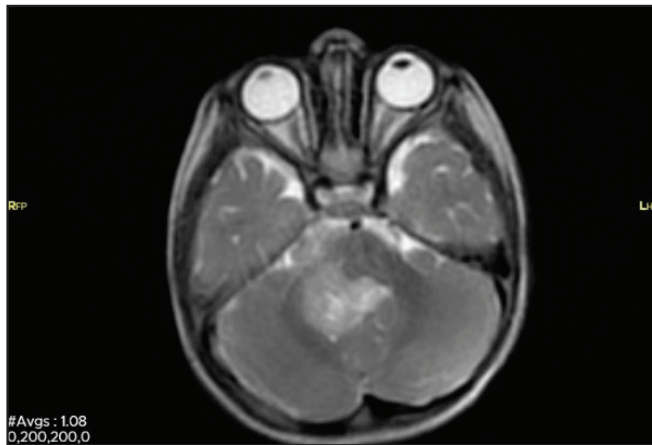
Olgu: Bir yaşında erkek hasta, yaklaşık 25 gündür boynunu sola eğme yakınması nedeniyle değerlendirildi. Özgeçmişinde özellik bulunmayan hastanın aile öyküsünde nörolojik hastalık saptanmadı. Beyin MRG incelemesinde posterior fossada, sağ serebellomedüller açısı sisterninde yerleşimli, dördüncü ventrikülü büyük oranda dolduran ve beyin sapına sağ posterolateralden baskı oluşturan yaklaşık 42x34 mm boyutlarında solid kitle lezyonu izlendi. Lezyon T2 ağırlıklı sekanslarda heterojen hiperintens, kontrast sonrası incelemelerde heterojen kontrastlanan özellikteydi (Resim 1,2,3). Görüntüleme bulguları doğrultusunda ayırıcı tanıda öncelikle ependimom düşünüldü. Cerrahi sonrası kontrol MRG'de sağ serebellar hemisferde düzensiz konturlu, heterojen sinyal özellikleri gösteren kaviter rezeksiyon lojuna eşlik eden çevresel ödem izlendi (Resim 4). Ayrıca posterior fossada bilateral serebellar hemisfer posterior komşuluğundaki duruma kalınlaşma ve kontrastlanma saptandı (Resim 5). Bulgular postoperatif değişiklikler ile uyumlu olarak değerlendirildi.

Tartışma ve Sonuç: Pediatrik yaş grubunda posterior fossa kitelleri, bazen artmış intrakraniyal basınç bulguları yerine daha silik veya atipik semptomlarla ortaya çıkabilir. Tortikollis bu açıdan gözden kaçabilecek ancak klinik olarak anlamlı bir başvuru bulgusudur [5]. Sunulan olguda MRG, kitlenin dördüncü ventrikül ile ilişkisini, beyin sapına olan basısını ve lezyonun doku karakterini ayrıntılı biçimde ortaya koyarak tanısal yaklaşımı yönlendirmiştir. Posterior fossa yerleşimli pediatrik kitelerde ependimomun ayırıcı tanıda akılda tutulması, cerrahi planlama ve izlem açısından önemlidir. Yeni gelişen tortikollis ile başvuran çocuk hastalarda posterior fossa patolojilerinin dışlanması için erken görüntüleme değerlendirmesi kritik önem taşır.

Anahtar Kelimeler: Posterior fossa, ependimom, tortikollis, manyetik rezonans görüntüleme, pediatrik beyin tümörü

Kaynaklar

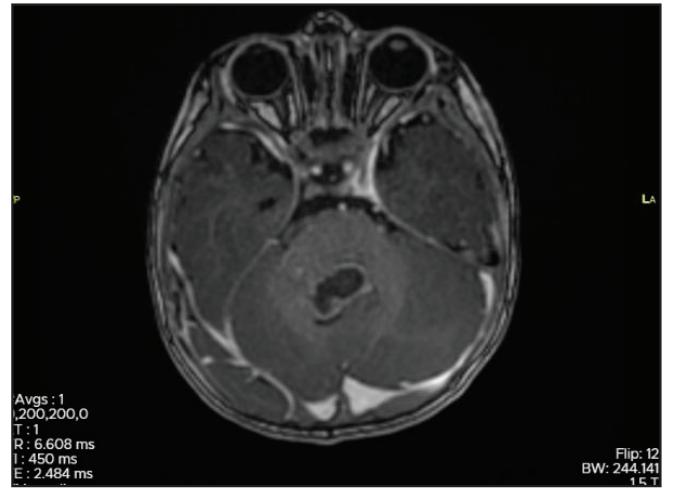
1. Poretti A, Meoded A, Huisman TAGM. Neuroimaging of pediatric posterior fossa tumors including review of the literature. J Magn Reson Imaging. 2012;35(1):32-47.
2. Mu W, Dahmouh H. Classification and neuroimaging of ependymal tumors. Front Pediatr. 2023;11:1181211.
3. Soni N, Ora M, Bathla G, Desai A, Gupta V, Agarwal A. Ependymal tumors: Overview of the recent World Health Organization histopathologic and genetic updates with an imaging characteristic. AJNR Am J Neuroradiol. 2024;45(11):1624-1634.
4. Baklizi N, Raswoli M, Burges M, Moreira DC, Qaddoumi I. Torticollis as a presenting symptom of pediatric CNS tumors: A systematic review. Semin Oncol. 2022;49(5):419-425.
5. Şahin SA, Arslanoglu A, Gümtüş H, Kafadar İ. Torticollis secondary to a posterior fossa tumor: a case report. Turkish Medical Student Journal. 2019.

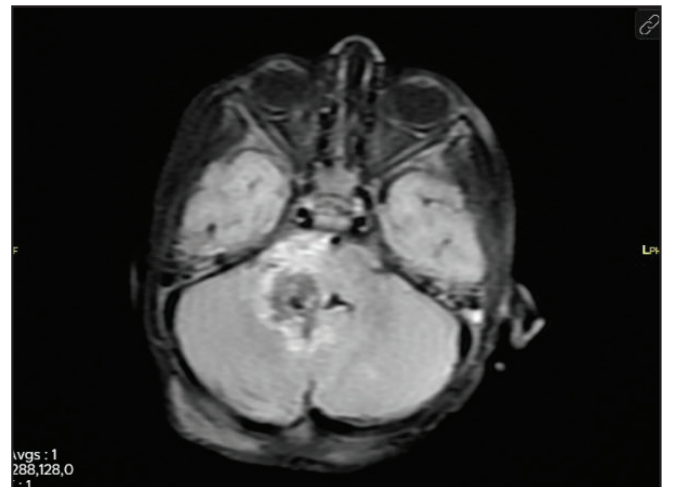
Resim 1. Beyin MRG T2 ağırlıklı görüntülerde posterior fossada, sağ serebellomedüller açısı sisterninde yerleşimli, dördüncü ventrikülü büyük oranda dolduran ve beyin sapına sağ posterolateralden baskı oluşturan heterojen hiperintens lezyon.

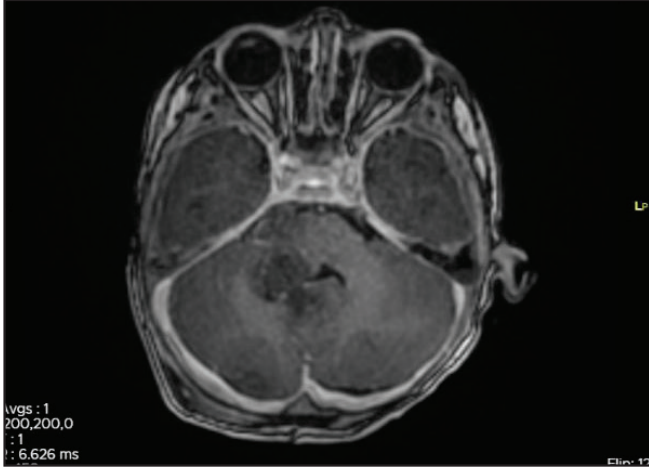
Resim 2. T2 sagittal görüntüleme.

Resim 3. T1 post kontrast görüntülerde heterojen kontrastlanma.

Resim 4. Postoperatif aksiyel FLAIR görüntülerde, posterior fossada sağ serebellar hemisferde düzensiz konturlu, heterojen sinyal intensitesi gösteren kaviter rezeksiyon lojuna eşlik eden periferik ödem izlendi.

Resim 5. Postoperatif kontrastlı T1 ağırlıklı görüntülerde, posterior fossada bilateral serebellar hemisferlerin posterior komşuluğundaki duruda kalınlaşma ve kontrastlanma izlendi.

Nöroradyoloji

PS-064

İNTRAVENÖZ İMMUNOGLOBULİN İLİŞKİLİ AKUT İSKEMİK İNME

Ahmet Furkan Yavuz, Cenk Eraslan

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Akut iskemik inme, yüksek morbidite ve mortalite oranlarıyla seyreden, etiyojisi ve klinik prezentasyonu açısından heterojen bir tablo olan erken tanı ve tedavinin prognoz üzerinde belirleyici olduğu önemli bir nörolojik acil durumdur. İntravenöz İmmuglobulin (IVIg) birçok durumda tedavi edici ajan olarak kullanılmakta olup bazı yan etkileri mevcuttur. Akut iskemik inme de bu yan etkilerden nadir olanlar biridir ancak akılda bulundurulmalıdır. [1]. Bu olgu sunumu ile İntravenöz İmmuglobulin tedavisinin bu yan etkisine vurgu yapmak, görüntüleme özelliklerini ve tanı sürecini sunmayı amaçladık.

Olgu: 55 yaş İmmun Trombositopenik Purpura, Hipertansiyon, Diyabet Mellitus tanılı erkek hasta; IVIg tedavisinden 4 gün sonra görmede bozukluk, denge kaybı ve objelere uzanırken ısıkalama şikayeti ile başvurdu. Prekontrast BT (Bilgisayarlı Tomografi) görüntülerinde sağda parietooccipital lobda PCA sulama alanına uyan alanda akut iskemiyi düşündüren hipodens saha izlendi. (Resim 1). İskemi şüphesi nedeniyle olguya daha sonra Difüzyon Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) çekimi yapıldı. Difüzyon ve ADC (Görünür Difüzyon Katsayısı) haritalarına baktığımızda b1000 değerinde Difüzyon ağırlıklı görüntülerde hiperintens, ADC haritada hipointens görünüm mevcut olup akut iskemiyi uyumlu bulundu. (Resim 2). Vasküler durumu daha iyi değerlendirmek için yapılan BT Anjiyografi tetkikinde sağda PCA (Posterior Serebral Arter)'nin P2 segmentten itibaren oklüde olduğu görüldü. Ayrıca sol PCA ve Sağ MCA (Orta Serebral Arter)'da da darlıklar olduğu görüldü. (Resim 3) Olguya bu görüntülemeler ve kliniği ile akut iskemik inme tanısı koyulmuş olup ilgili birimlere tedavisi düzenlendi.

Sonuç: IVIg tedavisi sonrası tromboz görülme oranı hastaların %0,6 ile %3'ü arasında değişmektedir [2]. Önceki çalışmalarda IVIg uygulamasından sonra serebral enfarktüs gelişiminin çoğunlukla ilk birkaç gün içinde ortaya çıktığı, enfarktüsün ağırlıklı olarak posterior dolaşımı etkilediği ve sıklıkla çoklu lezyonlar şeklinde görüldüğü bildirilmiştir [3]. Sunulan olguda da IVIg sonrası erken dönemde gelişen, posterior dolaşım ağırlıklı enfarktüs varlığı, IVIg ile inme arasındaki olası ilişkiyi desteklemektedir.

IVIg ilişkili inme gelişiminde en önemli risk faktörleri arasında kardiyovasküler risk faktörleri yer almaktadır [2]. Literatürde trombo-

embolik olay riskinin, hipertansiyon, diyabet, kalp hastalığı ve sigara kullanımı gibi faktörlerin sayısı arttıkça belirgin şekilde yükseldiği gösterilmiştir. Sunulan olguda bazıları mevcut olan bu risk faktörleri, IVIg'nin tetikleyici rolünü güçlendirmektedir.

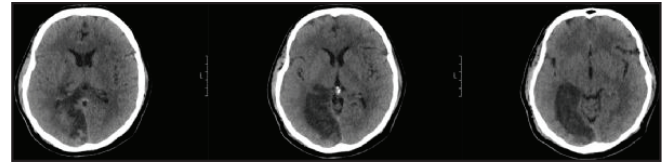
Patogenez tam olarak aydınlatılamamış olmakla birlikte, IVIg'e bağlı serum viskozitesinde artış, hiperkoagülabilite ve serebrovasküler spazm en sık öne sürülen mekanizmalardır. [4].

Sonuç olarak, IVIg tedavisi genel olarak güvenli kabul edilse de, özellikle çoklu kardiyovasküler risk faktörlerine sahip hastalarda serebral enfarktüs gelişebileceği akılda tutulmalıdır. Bu hastalarda IVIg öncesi risk değerlendirmesi yapılması, yeterli hidrasyonun sağlanması ve tedavi sonrası erken dönemde nörolojik semptomlar açısından yakın izlem, ciddi komplikasyonların erken tanınması açısından önemlidir.

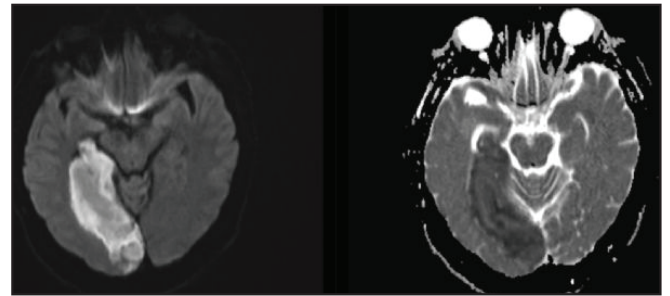
Anahtar Kelimeler: Akut İskemik İnme, İntravenöz İmmunoglobulin, Bilgisayarlı Tomografi Anjiyografi, Manyetik Rezonans Görüntüleme

Kaynaklar

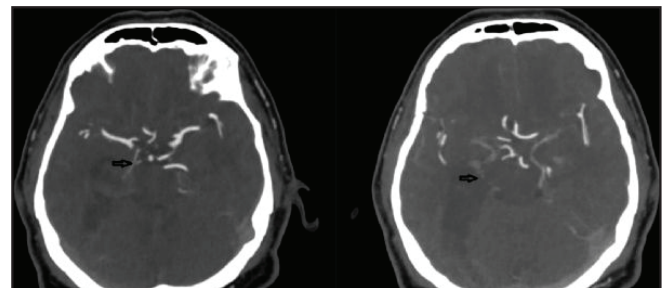
- 1- Kivity, S., Katz, U., Daniel, N. et al. Evidence for the Use of Intravenous Immunoglobulins—A Review of the Literature. *Clinic Rev Allerg Immunol* 38, 201–269 (2010). <https://doi.org/10.1007/s12016-009-8155-9>
- 2- Rungjirajitranon, T., Owattanapanich, W. A serious thrombotic event in a patient with immune thrombocytopenia requiring intravenous immunoglobulin: a case report. *J Med Case Reports* 13, 25 (2019). <https://doi.org/10.1186/s13256-018-1955-x> Wang W, Feng C, Liu Y, Tao Y, Bi X, Hou X. Multiple cerebral infarctions after intravenous immunoglobulin for Guillain-Barré syndrome: two case reports and review of the literature. *Front Immunol*. 2024;15:1433240. Published 2024 Jul 23. doi:10.3389/fimmu.2024.1433240
- 3- Wang W, Feng C, Liu Y, Tao Y, Bi X, Hou X. Multiple cerebral infarctions after intravenous immunoglobulin for Guillain-Barré syndrome: two case reports and review of the literature. *Front Immunol*. 2024;15:1433240. Published 2024 Jul 23. doi:10.3389/fimmu.2024.1433240
- 4- Gomolplittinant T, Witoonpanich P. Acute Ischemic Stroke related to Intravenous Immunoglobulin. *J Thai Stroke Soc Volume* 17 (3) 2018

Resim 1. Prekontrast BT (Bilgisayarlı Tomografi) görüntülerinde sağda parietooccipital lobda PCA sulama alanına uyan alanda akut iskemiyi düşündüren hipodens saha

Resim 2. Difüzyon ve ADC haritalarında b1000 değerinde akut iskemiyi uyumlu; Difüzyon ağırlıklı görüntülerde hiperintens, ADC haritada hipointens görünüm

Resim 3. BT Anjiyografi tetkikinde sağ PCA'nın P2 segmentten itibaren oklüde olduğu görülmekte

Nöroradyoloji

PS-065

KALVARYUMDA SUBKUTAN LEZYON: RENAL HÜCRELİ KANSERİN NADİR KAFATASI METASTAZ OLGUSU

Veysel Kaplanoğlu, Zeliha Arslan, Hacı Önder Kuzucu, Cansu Öztürk

Ankara Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara

Giriş-Amaç: Renal hücreli karsinom (RCC), tüm kanserlerin yaklaşık %3'ünü oluşturur (1). Renal hücreli karsinomda (RCC) en sık akciğere metastaz görülür, bunu %20-35 oranında kemik metastazı takip eder. Ayrıca lenf nodları, karaciğer, adrenal bez ve beyin gibi organlara da yayılma olabilir (1). İskelet sistemi metastazları arasında kranial kemik metastazları çok nadir bir lokalizasyonu temsil eder (2,3). Metastatik RCC hücrelerinin baş ve boyun bölgesine hematolojik yolla ulaşması muhtemeldir (2). Renal hücreli karsinomlu hastalarda iskelet sistemi metastazları oldukça yıkıcıdır. Bu metastazlar genellikle osteolitik lezyonlara yol açar, bu da kemik bütünlüğünü bozar ve hastanın genel sağlık durumunu olumsuz etkiler (1).

Bu vakada kalvaryumda subkutan lezyon şeklinde kendini gösteren, renal hücreli karsinomunun nadir bir kafatası metastazı vakasını sunuyoruz.

Olgu: 1.5 yıl önce şeffaf hücreli renal hücreli karsinom (RCC) tanısıyla (Şekil 1) opere olan 65 yaşında erkek hasta, operasyondan 1 yıl sonra kalvaryumda parietal bölgede ciltte fokal şişlik ve ağrı şikayeti ile hastaneye başvurdu. US incelemesinde cilt-cilt altı yumuşak dokuda, kranial kemik konturunu silen, santral vaskülarizasyon gösteren lobule konturlu heterojen hipoekoik solid kitle lezyonu izlendi. Çekilen kontrastlı kranial MR incelemesinde (Şekil 2) sol parietal bölgede ekstraaksiyel alandan kemik korteksi destrükte ederek skalpe uzanan ve bu düzeyde skalp konturunda lobülasyona neden olan 37x30x35 mm boyutlarında T1 ve T2ağ de heterojen beyin parankimi ile izointens, santralinde lineer tübüler sıvı intensitelerinin olduğu, minimal difüzyon kısıtlaması gösteren, heterojen kontrastlanan, komşu durada kalınlaşma ve kontrast tutulumuna neden olan lobule konturlu kitle lezyonu izlendi. Lezyon metastaz lehine değerlendirildi. Sonrasında hasta operasyona alındı. Ameliyat sırasında alınan kitlenin patoloji sonucu renal hücreli karsinom metastazı ile uyumlu geldi.

Tartışma ve Sonuç: Renal hücreli karsinomlar, malign renal tümörlerin %85'ini oluşturur, tanı ortalama yaşı 66'dır (2). Genellikle erken evrelerde yavaş büyür ve klinik belirtiler ortaya çıkmadan uzun bir süre asemptomatik kalabilir. Bazı vakalarda, metastazlar primer tümörün belirtilerinden önce ortaya çıkabilir. Renal tümörlerin potansiyel metastatik lokalizasyonları için yaklaşık 50 farklı yer tanımlanmıştır, bunlar arasında kranial kemik metastazları çok nadir bir lokalizasyonu temsil eder (2,3). İskelet metastatik lezyonları üç tipe ayrılır: osteolitik (kemik yıkıcı), osteoblastik (kemik yapıcı) ve karma tip. Osteolitik lezyonlardan osteoklast adı verilen kemik yıkıcı hücrelerin aktivitesi sorumludur ve bu hücrelerin aktive olma mekanizması, primer kanser türüne göre değişiklik gösterir (1). Erken tanı ve hızlı tedavi, uzun vadede iskelet sistemiyle ilgili komplikasyonları azaltır. Manyetik rezonans görüntüleme, metastaz tanısında yol gösterici noninvazif yöntemlerdir. Diğer kanser türlerinde olduğu gibi, RCC hastalarında da kemikte metastatik yayılımı belirlemek için tercih edilen görüntüleme yöntemi kemik sintigrafisidir (1).

Sonuç olarak baş ve boyundaki subkutan lezyonlar dikkatle değerlendirilmeli, nadirde olsa metastazlar akılda tutulmalıdır. Metastazların zamanlaması ve klinik davranışı öngörülemez olduğundan, daha önce kanser öyküsünün de olması durumunda kalvaryum gibi olası olmayan bölgeler değerlendirildiğinde RCC metastazı göz ardı edilmemelidir.

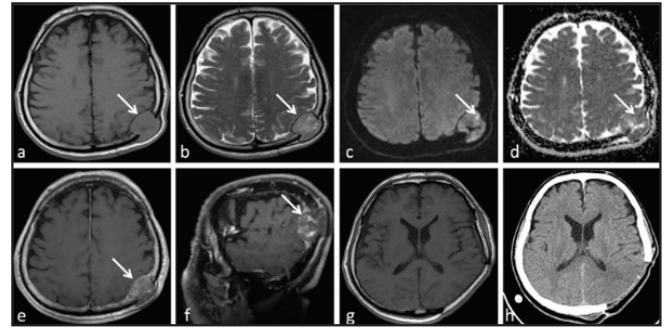
Anahtar Kelimeler: RCC, subkutan, kafatası, metastaz, manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

- 1- Umer M, Mohib Y, Atif M, Nazim M. Skeletal metastasis in renal cell carcinoma: A review. Ann Med Surg (Lond). 2018 Jan 31;27:9-16.
- 2- Badri M, Gader G, Bahri K, Zammel I. Skull metastasis revealing a renal tumor: A case report and review of the literature. Int J Surg Case Rep. 2018;43:56-60.
- 3- D.L. Wahner-Roedler, T.J. Sebo, Renal cell carcinoma: diagnosis based on metastatic manifestations, Mayo Clin. Proc. 72 (1997) 935-941.

Resim 1. Kontrastlı abdomen BT; Sağ böbrek orta kesim posteriora heterojen kontrastlanan santral kistik, düzensiz şekilli lobule konturlu kitle lezyonu (RCC) izlendi (ok)

Resim 2. Kontrastlı kranial MRG; sol parietal bölgede ekstraaksiyel alandan kemik korteksi destrükte ederek skalpe uzanan T1a (a) ve T2a (b) sekanslarda heterojen beyin parankimi ile izointens, minimal difüzyon kısıtlaması gösteren (c,d), heterojen kontrastlanan, komşu durada kalınlaşma ve kontrast tutulumuna neden olan (e,f) lobule konturlu kitle lezyonu (ok) izlendi. Postoperatif kranial T1a sekans MRG (g) ve BT görüntüleri (h) izlendi.

Nöroradyoloji

PS-066

İNTRAKRANİYAL NODÜLER YAĞ YAYILIMI: ŞİMİK MENENJİT OLGUSU

Banu Solak

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Dermoid kistler, nadir, konjenital, ektodermal inklüzyon kistleridir ve tüm intrakraniyal tümörlerin %1'inden azını oluşturur(1). Bu kistler genellikle benign seyir gösterir ancak rüptüre olması nadir ve ciddi bir olaydır. Rüptür sonrası yağ içeriği subaraknoid aralık ve/veya ventriküllere dağılır; baş ağrısı, nöbet, hidro-sefali, kimyasal/aseptik menenjit, serebral iskemiden sorumlu olabilir. Görüntülemelerde subaraknoid/ventriküler yağ damlacıkları tanı koydurucudur(2).

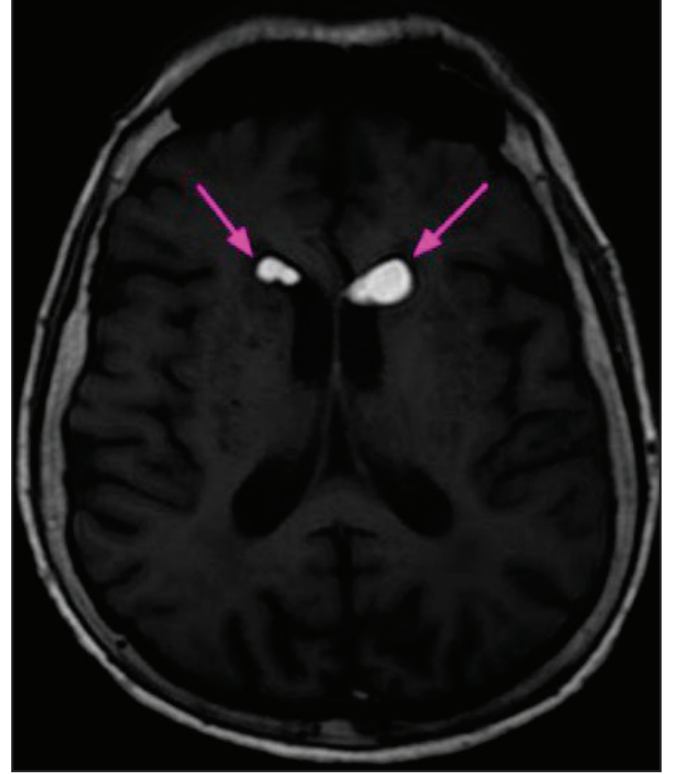
Olgu: Seksen altı yaşında erkek hasta, iki gündür devam eden afazi şikayetiyle başvurmuş ve klinik olarak geçici iskemik atak ön tanısıyla çekilen kontrastız kraniyal manyetik rezonans görüntüleme (MRG) incelemesinde; bilateral lateral ventriküllerin anterior boy-nuzlarında, perimezenşefalik alanda ve serebellar folyalarda subaraknoid mesafeye dağılmış, T1 ağırlıklı serilerde hiperintens nodüler karakterde odaklar izlenmiştir. Bu karakteristik radyolojik görünüm, intrakraniyal bir dermoid kistin rüptürü sonucu ortaya çıkan ve meninkslerde aseptik inflamasyona yol açan “Şimik Menenjit” tanısıyla uyumlu bulunmuştur. İskemik bir patoloji saptanmayan olguda, klinik semptomların kist içeriğinin BOS mesafesine sızmasıyla tetiklenen bu kimyasal süreçten kaynaklandığı düşünülmüştür.

Sonuç: İntrakraniyal dermoid kist rüptürü olgumuzda; MRG’de tipik olarak yağ intensitesinde damlacıkların subaraknoid mesafeye ve ventriküler sisteme yayılımı ile karakteristik görüntüleme bulguları saptanmış, bu sayede tanı görüntüleme ile büyük ölçüde netleştirilmiştir. Klinik ve laboratuvar bulgularla birlikte değerlendirildiğinde, rüptüre dermoid kistlerin kimyasal menenjitte yol açarak ciddi nörolojik tablolara neden olabileceği görülmüştür. Bu olgu, ani gelişen baş ağrısı ve nörolojik semptomlarla başvuran hastalarda, kraniyal MRG’de subaraknoid ve intraventrüküler yağ damlacıklarının varlığında intrakraniyal dermoid kist rüptürünün mutlaka akılda tutulması gerektiğini vurgulamaktadır.

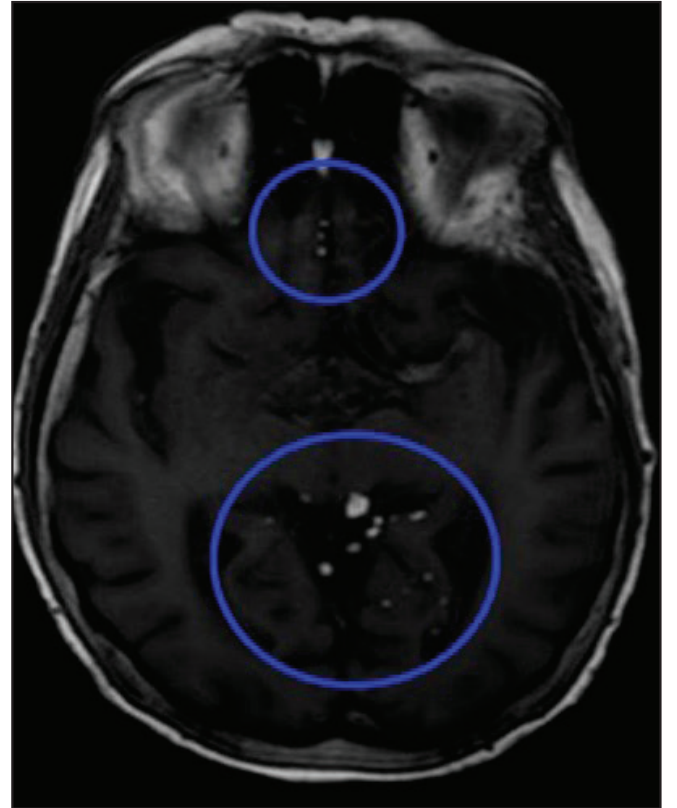
Anahtar Kelimeler: dermoid kist, menenjit, manyetik rezonans görüntüleme

Kaynaklar

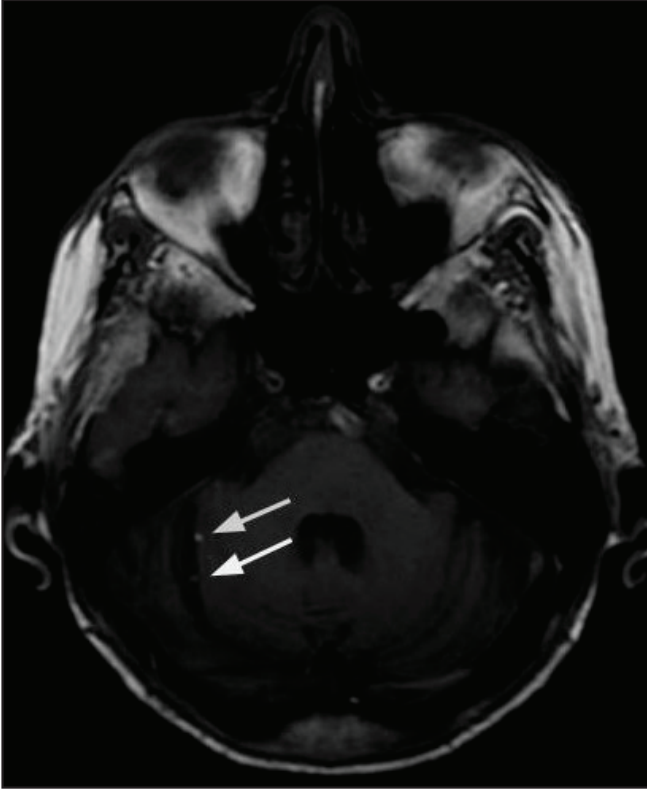
1. Pop MM, Bouros D, Klimko A, Florian IA, Florian IS. Intracranial epidermoid cysts: benign entities with malignant behavior: experience with 36 cases. *Neurosurg Rev.* 2024;47(1):159.
2. Liu JK, Gottfried ON, Salzman KL, Schmidt RH, Couldwell WT. Ruptured intracranial dermoid cysts: clinical, radiographic, and surgical features. *Neurosurgery.* 2005;57(1):3-12.
3. Jin H, Guo ZN, Luo Y, Zhao R, Sun MS, Yang Y. Intracranial dermoid cyst rupture-related brain ischemia: Case report and hemodynamic study. *Medicine (Baltimore).* 2019;98(31):e16701.

Resim 1. T1 ağırlıklı aksiyal plan incelemede intraventrüküler yerleşimli hiperintens nodüller (pembe ok)

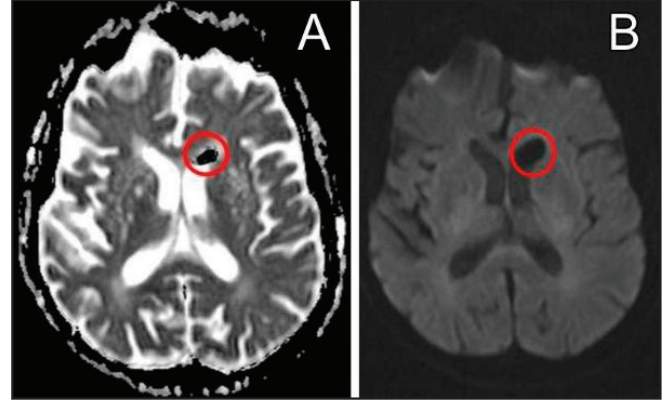
Resim 2. T1 ağırlıklı aksiyal plan incelemede subaraknoid mesafede dağınık yerleşim gösteren hiperintens nodüller (mavi çemberler)

Resim 3. T1 ağırlıklı aksiyal plan incelemede serebellar folyolarda izlenen hiperintens nodüller (beyaz oklar)

Resim 4. T1 ağırlıklı sagittal plan incelemede intraventriküler ve subaraknoid mesafede dağınık yerleşim gösteren yağ damlacıkları (yeşil çember ve oklar).

Resim 5. Difüzyon ağırlıklı incelemede hipointens (A) ve ADC'de belirgin hipointens (B) intraventriküler yerleşimli yağ damlacıkları (kırmızı çemberler)

Nöroradyoloji

PS-070

HIV POZİTİF HASTADA GELİŞEN KRİPTOKOK MENİNGOENSEFALİTİ VE SEYRİ

Ayşenur Topçu Varlık, Fatma Beyazal Çeliker

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Rize

Amaç: Kriptokok, HIV pozitif hastalarda en yaygın fırsatçı santral sinir sistemi (SSS) mantar patojenidir. Görüntüleme önemli bir rol oynar. Kriptokok meningoensefaliti bulunan olgumuzu ve görüntüleme özelliklerini sunmayı amaçlıyoruz.

Olgu: 22 yaş erkek hasta hastanemize ateş, üşüme, titreme, baş ağrısı, bulantı kusma şikayetiyle başvurdu. Bilinci açık olup koopere oryante idi. Ateşi 38 derece ölçüldü. Hastanın geçirdiği üst solunum yolu enfeksiyonu dışında öz ve soygeçmişinde özellik saptanmadı. Tetkik edilirken nöbet gelişti. Muayenesinde ense sertliği bulunan hastaya ensefalit menenjit ön tanısıyla lomber ponksiyon yapıldı. BOS basıncı artmış, glukoza düşük iken proteinin artmış olduğu görüldü. BOS'ta bol maya hücresi görüldü. Ayrıca laboratuvar testlerinde HIV pozitifliği doğrulandı. Hastaya kontrastlı kranial MRG çekildi (Resim 1). MRG'de bilateral bazal ganglionlarda, periventriküler alanlarda, sol insular kortekste HIV ensefalit ile uyumlu olabilecek T2 FLAIR artmış sinyal intensite değişiklikleri mevcut olup sol kapsüla interna anterior krusunda milimetrik difüzyon kısıtlanması izlendi. Interpedinküler sisternada kontrast sonrası belirginleşen hafif leptomeningeal kontrastlanma izlendi. Bulgarlar HIV ensefalit ve fırsatçı enfeksiyon lehine değerlendirildi. Hasta takiplerinde tedavi yanıtı alınmadı ve tekrar görüntüleme yapıldı (Resim 2). Progrese T2 hiperintens milimetrik psödokistik komponentleri içeren artmış sinyal intensite değişikliği ve noktasal kontrastlanma izlendi. Takiplerinde çift görme şikayeti olup muayenesinde papil ödem saptandı. Kranial görüntülemelerde ise (Resim 3) Papil ödem ile uyumlu bilateral optik sinir kılıflarında belirginleşme, intrakonal düzeyde optik sinirler tortuoze seyirli, optik disklerde düzleşme ve kontrastlanma mevcuttu. Bilateral bazal ganglionlarda, periventriküler alanlarda ve sağ frontal lateral ve bifrontal anterior subkortikal düzeyde T2 hiperintens milimetrik psödokistik komponentleri içeren artmış sinyal intensite değişikliği mevcuttur. Bir önceki görüntüleme ile kıyaslandığında lezyon yaygınlığı ve kontrast tutulum paterni belirgin regrese görünümdeydi.

Sonuç: Kriptokok enfeksiyonu en çok SSS'de ve immünsuprese bireylerde görülür (1). HIV pozitif hastalarda en yaygın SSS mantar patojenidir (2). HIV hastalarının yaklaşık %7-8'inde kriptokok meningoensefalit gelişir (3). Enfeksiyon solunmayla alınır. Normal immün sistem tarafından kolaylıkla ortadan kaldırılabilen patojen immünsuprese bireylerde çoğalır. Kan beyin bariyerini geçip SSS'ye yayılır. Kriptokokların parankimal veya subependimal yayılımı çoğunlukla perivaskülerdir (4). SSS tutulumu yaygındır ve hastaların mortalitesi-

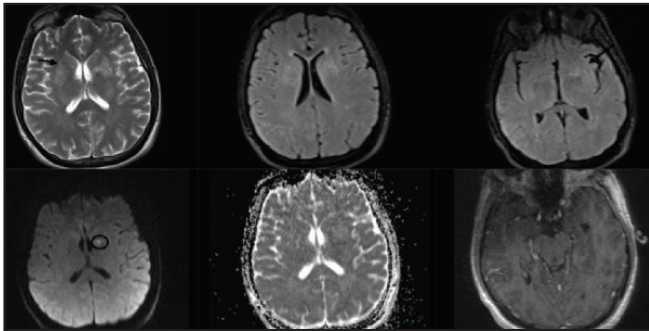
nin en yaygın nedenidir. Kriptokok meningoensefaliti; hafif enflamatuvar reaksiyon, meninks enfeksiyonundan perivasküler boşluklar boyunca yayılmasıyla oluşan VRS ve bazal gangliyonlarda çok sayıda jelatinli psödokist ve parankimal tutulum-kortekste/subkortikal beyaz maddede mantar birikimi olarak karşımıza çıkabilir(5). Tipik görüntüleme bulguları; dilate VRS, psödokistler,kriptokokom,leptomeningeal veya parankimal kontrastlanma olarak tanımlanabilir. Psödokistler dilate perivasküler boşluklarla bir arada bulunabilir. Enfeksiyon, VRS boyunca yayıldıkça, bu mukoid organizma ile perivasküler boşluklar büyüyebilir. Görüntüleme, beyin kriptokok enfeksiyonunun değerlendirilmesinde önemli bir rol oynar. Anormal bulgular daha yüksek mortalite riski ile ilişkili olduğunu bildirmiştir(6).

Bu nedenle görüntüleme bulgularını tanımalı ve doğru değerlendirmeliyiz.

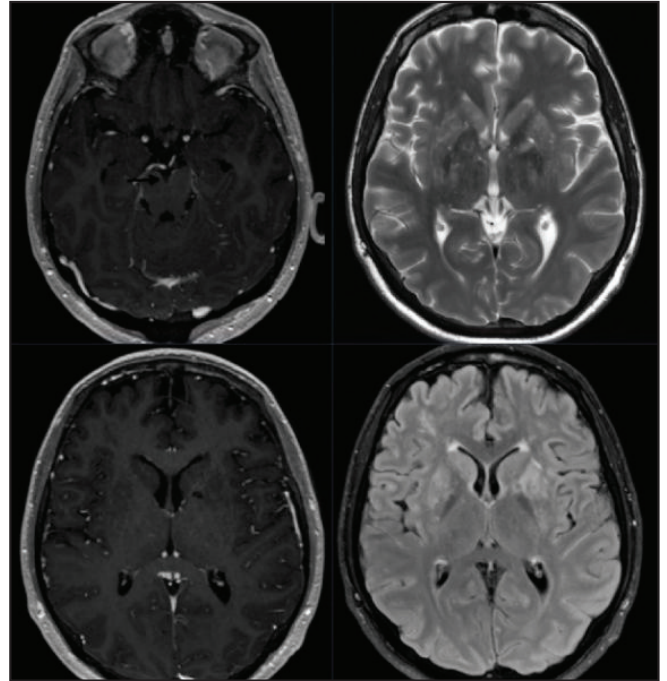
Anahtar Kelimeler: HIV, Kriptokok, Menenjit, Meningoensefalit

Kaynaklar

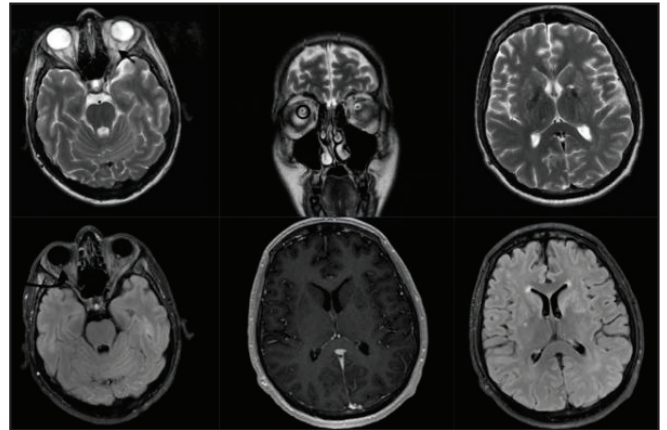
- 1- P. Ngamskulrungron, Y. Chang, E. Sionov, K.J. Kwon-Chung, The primary target organ of cryptococcus gattii is different from that of cryptococcus neoformans in a murine model.
- 2- R. Munivenkataswamy, A. Gopi, S.M. Usman, Jagadeesh, Human immunodeficiency virus associated cryptococcal meningitis at a tertiary care centre: diagnostic tools and antifungal susceptibility testing.
- 3- M.G. Satpute, N.V. Telang, G.M. Litake, K.B. Niphadkar, S.G. Joshi, Prevalence of cryptococcal meningitis at a tertiary care centre in Western India (1996–2005).
- 4- J.M. Kovoora, A. Mahadevan, J.P. Narayan, S.S. Govindappa, P. Satishchandra, A.V. Taly, et al. Cryptococcal choroid plexitis as a mass lesion: MR imaging and histopathologic correlation.
- 5- S.C. Lee, D.W. Dickson, A. Casadevall, Pathology of cryptococcal meningoencephalitis: analysis of 27 patients with pathogenetic implications.
- 6- J. Katchanov, C. Blechschmidt, K. Nielsen, G. Branding, K. Arastéh, K. Tintelnor, et al. Cryptococcal meningoencephalitis relapse after an eight-year delay: an interplay of infection and immune reconstitution.

Resim 1. Bilateral bazal ganglionlarda T2 hiperintens psödokistik sinyal değişikliği(siyah ok) çevresinde,periventriküler alanlarda, sol insular kortekste HIV ensefalit ile uyumlu olabilecek T2 FLAIR artmış sinyal intensite değişiklikleri mevcut olup sol kapsüla interna anterior krusunda milimetrik difüzyon kısıtlanma(siyah çember)izlenmektedir. Interpedinküler sisternada hafif leptomeningeal kontrastlanma izlenmektedir.

Resim 2. Interpedinküler sisternada hafif leptomeningeal kontrastlanma sebat etmektedir (siyah ok) Bilateral bazal ganglionlarda, periventriküler alanlarda ve sağ frontal lateral ve bifrontal anterior subkortikal düzeyde T2 hiperintens milimetrik psödokistik komponentleri içeren artmış sinyal intensite değişikliği mevcuttur. Bu düzeylerde noktasal kontrastlanma izlenmektedir. Bir önceki görüntüleme ile kıyaslandığında lezyon yaygınlığı ve kontrast tutulum paterni progresse görünümündedir.

Resim 3. Bilateral optik sinir kılıfları proksimalde belirgin(siyah çember) ve intrakonal düzeyde tortuoz seyr göstermektedir (siyah ok). Optik dislerde düzleşme ve bu düzeyde kontrastlanma mevcuttur(Kıvrık siyah ok) (Papil ödem ile uyumlu bulgular).Bir önceki görüntülemeye tanımlanan Interpedinküler sisternada hafif leptomeningeal kontrastlanma azalmış halde devam etmektedir. Bilateral bazal ganglionlarda, periventriküler alanlarda ve sağ frontal lateral ve bifrontal anterior subkortikal düzeyde T2 hiperintens milimetrik psödokistik komponentleri içeren artmış sinyal intensite değişiklikleri mevcut olup regrese görünümündedir.

Nöroradyoloji

PS-071

BEYOND THE BLOOD VESSELS: BRAIN INVOLVEMENT OF BEHCET'S DISEASE

Harun Arslan, Zülküf Akdemir, Ahmet Talha Arvas, Amed Çekdar Altındağ, Ömer Turgut, Merve Güneş Arslan, Aysegül Akdeniz Yazıcı, Rıdvan Çeçen

Radiology Department, Yuzuncu Yıl University, Van/Turkey

Objective: Behcet disease (BD) is an autoimmune systemic vasculitis involving vasculatures that include artery and vein of all sizes. BD has unknown etiology. It is characterized by mucocutaneous manifestations including recurrent aphthous oral and genital ulcerations, ocular manifest relapsing uveitis especially panuveitis and skin lesions such as erythema nodosum.

In behcet disease neurologic involvement (known as a neurobehcet) has been reported in the range of 5% to 10% in large series. [1]

The most common imaging finding in Neuro-Behcet patients with parenchymal involvement was a lesion at the mesodiencephalic junction, with edema extending along certain long tracts of the brainstem and diencephalon, observed in 46% of patients. The next most common location of involvement was the pontobulbar region, seen in 40% of the cases. [1] After that, NBS can involve in spinal cord such as a myelitis.

Lesions in NBS myelitis are usually relatively long, located central within the cord with peripheral edema. [3] Patients may present with the neurological disorder as the headaches, focal motor and sensory deficits, ophthalmoplegia, cerebellar ataxia, cognitive impairment, behavioral changes, seizures and nausea. [2]

Case: In our case, 12 week pregnant women, presented our hospital complaining of paraparesia, dizziness and ataxia. After examination, brain imaging performed (Figure 1)

Conclusion: Behcet's disease is rare but may present with central nervous system involvement and can have a heterogeneous clinical course. In neuro-Behcet syndrome, radiologically, mesodiencephalic junction and brainstem involvement are most commonly observed, although the spinal cord may also be affected. In this case, the presence of centrally located, long-segment T2/FLAIR hyperintense lesions in the brainstem and spinal cord was diagnostic. The significant regression of the lesions after appropriate medical treatment suggests that these findings reflect a reversible inflammatory process. Therefore, Neuro-Behcet syndrome should always be considered in the differential diagnosis, especially in young patients and cases presenting with atypical neurological symptoms, when accompanied by characteristic imaging findings.

Keywords: neurobehcet, mri, behcet disease

Kaynaklar

- 1) Koçer N, Islak C, Siva A et al. CNS Involvement in Neuro-Behcet Syndrome: An MR Study. *AJNR Am J Neuroradiol.* 1999;20(6):1015-24
- 2) Kidd D. Neurological Involvement by Behcet's Syndrome: Clinical Features, Diagnosis, Treatment and Outcome. *Pract Neurol.* 2023;23(5):386-400. doi:10.1136/pn-2023-003875 - Pubmed
- 3] https://doi.org/10.1212/WNL.86.16_supplement.P6.118

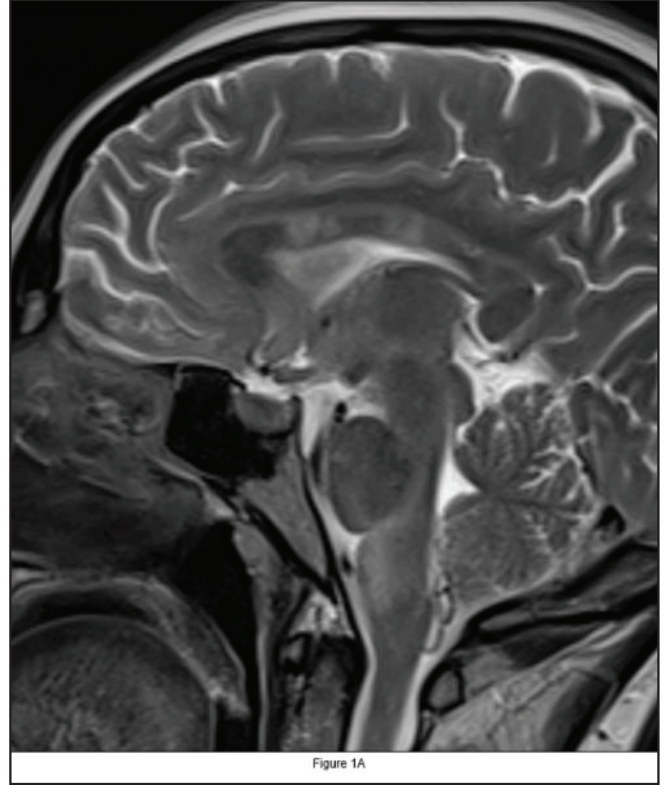

Figure 1. MRI scan shows us; ill defined hyperintens lesions on T2 (left side) and FLAIR (right side) weighted images in the sublentiform part of internal capsule, bilateral crus of mesencephalon, mesodiencephalic region, pons, middle cerebellar peduncle and medulla oblongata (Figure 1).

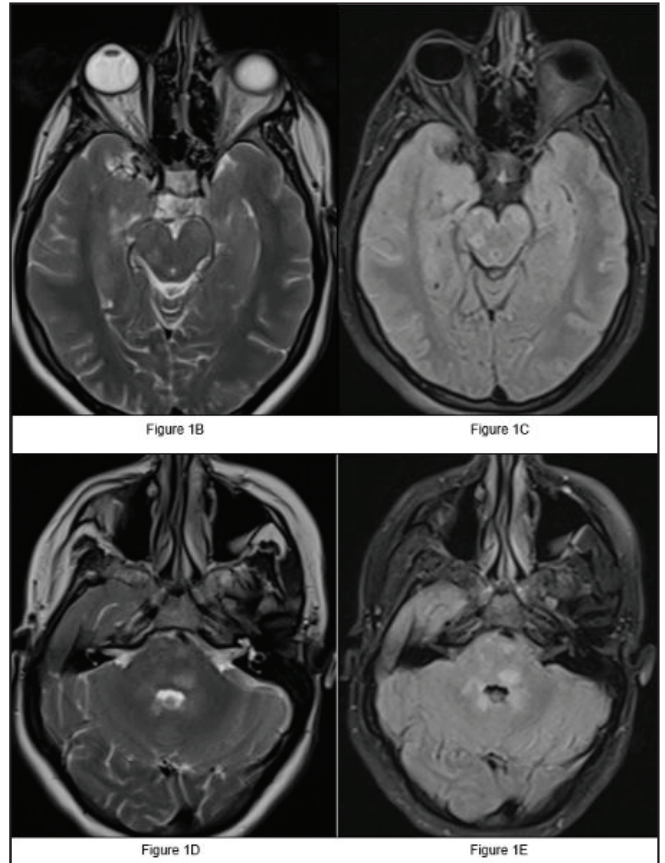

Figure 1. MRI scan shows us; ill defined hyperintens lesions on T2 (left side) and FLAIR (right side) weighted images in the sublentiform part of internal capsule, bilateral crus of mesencephalon, mesodiencephalic region, pons, middle cerebellar peduncle and medulla oblongata (Figure 1).

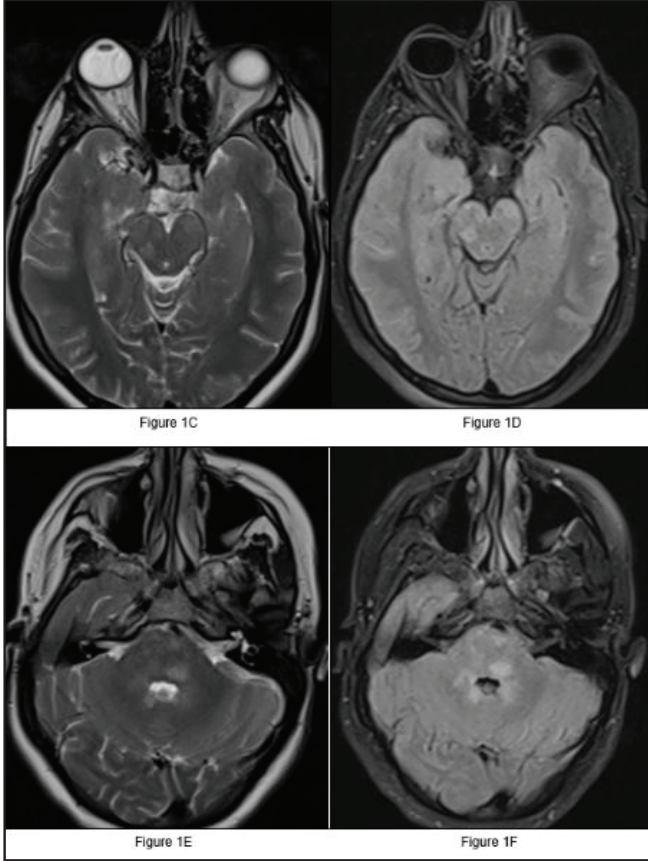

Figure 1. MRI scan shows us; ill defined hyperintens lesions on T2 (left side) and FLAIR (right side) weighted images in the sublentiform part of internal capsule, bilateral crus of mesencephalon, mesodiencephalic region, pons, middle cerebellar peduncle and medulla oblongata (Figure 1).

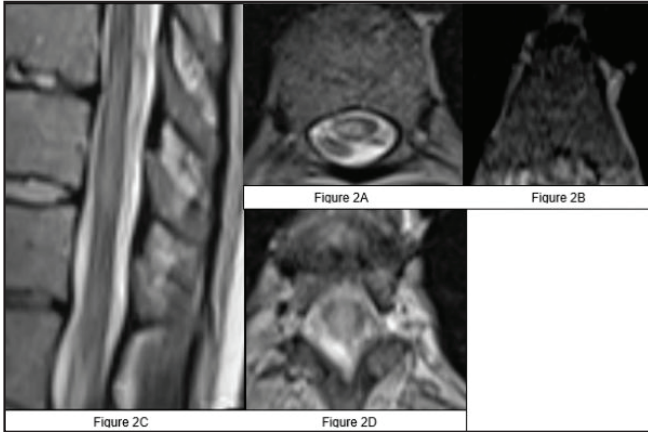

Figure 2. Central located, long segment, T2 hyperintens lesions in the spinal cord (Figure 2).

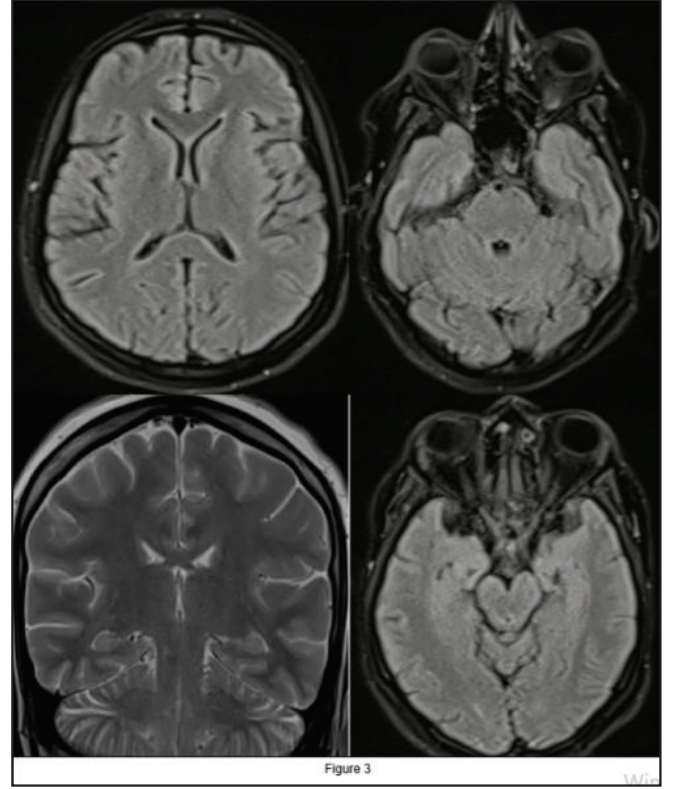

Figure 3. After medical therapy, almost all of the lesions disappeared (Figure 3).

Nöroradyoloji

PS-072

SANTRAL SİNİR SİSTEMİNİN GRANÜLOMATÖZ TÜBERKÜLOZ TUTULUMU

Suat Eren¹, Murteza Çakır², Fahri Aydın¹, Elif Gözgeç¹

¹Atatürk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Erzurum

²Atatürk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, Erzurum

Amaç: Primer olarak akciğerleri tutan ve etken mikroorganizması Mycobacterium Tuberculosis (MTB) olan Tüberküloz (TB) enfeksiyonu tipik olarak tüberküloz granülomlarının oluşumuyla karakterizedir. Konakçı bağışıklık yanıtıyla oluşan granülomların Santral Sinir Sistemi (SSS) yerleşimleri de görülmekte ve ciddi morbidite ve mortaliteye sebep olabilmektedir.

Olgu: 7 yıl önce akciğer TB ve TB menenjit teşhisi konulan ve tedavi alan 37 yaşında kadın hasta gece terlemesi, baş ağrısı ve görme bulanıklığı şikayetleri başvurdu. Göz dibi muayenesinde bilateral optik disklerde düzgün kenarlı hafif kabarıklık izlendi. Beyin BT de frontal bölge, serebellum ve suprasellar sisterna-optik kiazmada zayıf kalsifikasyon ve postkontrast kesitlerde zayıf kontrast madde tutulumu gösteren düzgün kenarlı lezyonlar izlendi (Resim 1). Beyin MRG' de tarif edilen lokalizasyonlarda T1AG ve T2AG' de izo-hafif hipointens, postkontrast kesitlerde halkasal yoğun kontrast tutan lezyonlar izlendi (Resim 2a-b). Frontal bölgedeki lezyonların etrafında gliotik-ansefalomalazik değişiklikler mevcuttu.

Sonuç: Akciğer TB, enfekte bir kişiden atılan ve enfekte olmayan bir kişi tarafından solunan MTB içeren hava kabarcıklarının transferi yoluyla MTB basiliinin bulaşmasıyla başlar. Bu yüzden TB, vücudun diğer organlarından daha çok akciğerleri etkiler (1,2).

TB enfeksiyonu pandemi boyutlarında yıkıcı bir bulaşıcı hastalıktır. Uzun yıllar boyunca, tek bir bulaşıcı etkenden kaynaklanan ölümlerin ilk on nedeninden biri olmuştur (3). Günümüzde etkin tedavi uygulamalarına bağlı bazı coğrafi bölgelerde TB vakalarının sayısında

bir azalma olmasına rağmen, ilaca dirençli TB' nin artışı tedavide ve kontrolde yeni zorluklar ortaya koymaktadır (4).

Granülomlar, vücudun kronik antijenik uyarıcılara verdiği yanıtıdır. MTB enfeksiyonuna karşı vücudun ilk savunma hattını temsil ederler ve bu nedenle tüberkülozun histopatolojik bir ayırt edici özelliği olarak kabul edilir. Gelişen bir pro- ve anti-enflamatuvar yanıttan etkilenen özel bağışıklık hücrelerinin bir kombinasyonundan oluşurlar (5,6). Granülom oluşumu, bu hücrelerin sayısı ve yeri veya konaktaki diğer altta yatan hastalıklar tarafından etkilenebilir.

Granülomlar, etken enfeksiyon ajanının bulunduğu vücudun herhangi bir organında gelişebilir. TB çoğunlukla akciğer hastalığı şeklinde olmasına rağmen vücudun diğer organlarını da etkileyebilir ve bu durum akciğer dışı TB (ADTB) olarak bilinir. ADTB' nin en şiddetli formu santral sinir sisteminde (SSS-TB) görülür ve bildirilen toplam TB vakalarının yaklaşık %1'ini oluşturur (7). SSS-TB, hastaların yaklaşık yarısını ya öldürür ya da kalıcı nörolojik engelli bırakır.

Vücut TB enfeksiyonunu kontrol altına alabilir (latent TB) ya da alamaz (aktif TB). Ancak nedeni tam olarak anlaşılamamakla beraber latent TB' li bir bireyde olgun bir TB granülomunun açılması tipik olarak aktif TB' a dönüşür (8,9,10).

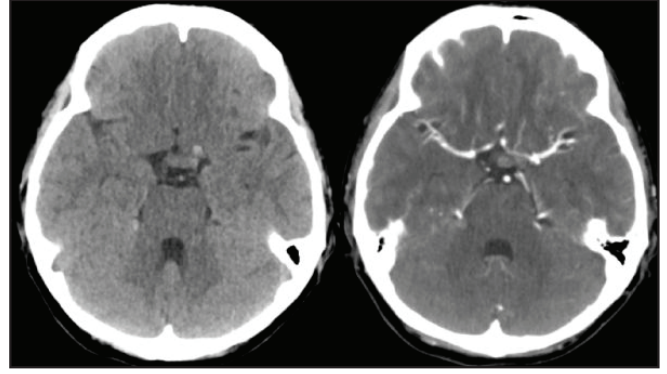
Sarkoidoz, sistiserkoz, toksoplazmozis, şistozomiyaz, sifilis, Crohn hastalığı, cüzzam ve mantar kaynaklı enfeksiyonlar, granülom oluşumu ile seyreden ve ayırtıcı tanıda düşünülmesi gereken diğer hastalıklardır (11,12).

Sonuç: TB enfeksiyonunda SSS tutulumu ağır morbidite ve mortaliteyle seyredebilen ciddi bir durum olduğu için klinik semptomları gösteren TB tanılı hastalarda hatırd tutulmalıdır.

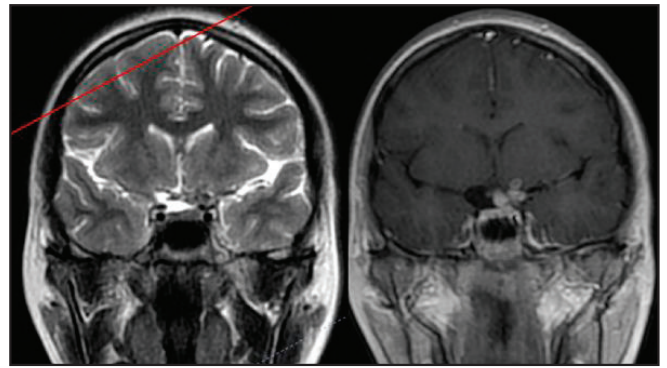
Anahtar Kelimeler: tüberküloz (TB), tüberküloz menenjit, tüberküloz granülomu

Kaynaklar

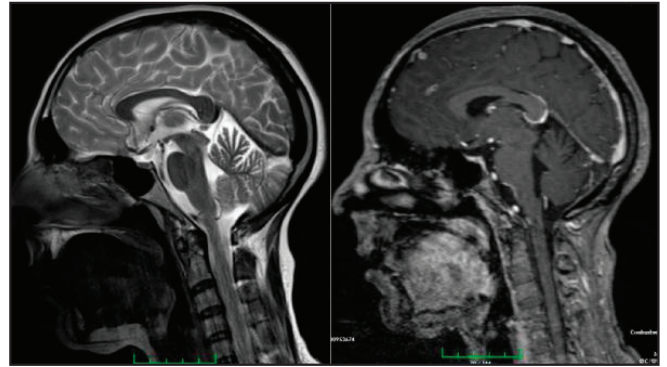
1. Lyon SM, Rossman MD. Pulmonary tuberculosis. Microbiol Spectr. (2017) 5:1–13.
2. Perlman DC, El-Sadr WM, Nelson ET, Matts JP, Telzak EE, Salomon N, et al. Variation of chest radiographic patterns in pulmonary tuberculosis by degree of human immunodeficiency virus-related immunosuppression. Clin Infect Dis. (1997) 25:242–6.
3. World Health Organization. Global tuberculosis report. Geneva: World Health Organization (2019). (accessed January 2021).
4. Hollo V, Beauté J, Ködmön C, van der Werf M. Tuberculosis notification rate decreases faster in residents of native origin than in residents of foreign origin in the EU/EEA, 2010 to 2015. Eurosurveillance. (2017) 22:30486.
5. Marakalala MJ, Raju RM, Sharma K, Zhang YJ, Eugenin EA, Prideaux B, et al. Inflammatory signaling in human tuberculosis granulomas is spatially organized. Nat Med. (2016) 22:531–8.
6. Flynn JL, Chan J, Lin P. Macrophages and control of granulomatous inflammation in tuberculosis. Mucosal Immunol. (2011) 4:271–8.
7. Thwaites G, Fisher M, Hemingway C, Scott G, Solomon T, Innes J. British Infection Society guidelines for the diagnosis and treatment of tuberculosis of the central nervous system in adults and children. J Infect. (2009) 59:167–87.
8. Cyktor JC, Carruthers B, Kominsky RA, Beamer GL, Stromberg P, Turner J IL-10 inhibits mature fibrotic granuloma formation during Mycobacterium tuberculosis infection. J Immunol (2013). (2000) 190:2778–90
9. Kim MJ, Wainwright HC, Lockett M, Bekker LG, Walther GB, Dittrich C, et al. Cessation of human tuberculosis granulomas correlates with elevated host lipid metabolism. EMBO Mol Med. (2010) 2:258–74
10. Ndlovu H, Marakalala MJ. Granulomas and inflammation: host-directed therapies for tuberculosis. Front Immunol. (2016) 7:1–11
11. Daniel BD, Grace GA, Natrajan M. Tuberculous meningitis in children: Clinical management & outcome. Indian J Med Res. (2019) 150:117–30.
12. Scollard DM, Adams LB, Gillis TP, Krahenbuhl JL, Truman RW, Williams D. The continuing challenges of leprosy. Clin Microbiol Rev. (2006) 19: 338–81.

Resim 1. Aksiyel BT görüntülerde suprasellar sisternada zayıf kalsifiye ve postkontrast kesitlerde kontrast tutan lezyonlar izlenmektedir

Resim 2 a. Koronal (a) ve sagittal (b) T2AG' lerde izo-hipointens, ve kontrastlı T1AG lerde yoğun kontrast tutan lezyonlar izlenmektedir

Resim 2 b. Koronal (a) ve sagittal (b) T2AG' lerde izo-hipointens, ve kontrastlı T1AG lerde yoğun kontrast tutan lezyonlar izlenmektedir

Pediyatrik radyoloji

PS-074

PEDİYATRİK AKUT FEMORAL OSTEOMİYELİTİN NADİR BİR KOMPLİKASYONU: SEPTİK PULMONER EMBOLİ

Vesile Kaya, Figen Palabıyık, Mustafa Orhan Nalbant

Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Osteomyelit; kemik, kemik iliği ve çevresindeki yumuşak dokunun enfeksiyonu olarak tanımlanır. Çocukluk çağında en sık mikroorganizmanın hematogen yayılımına sekonder gelişir. En sık uzun kemiklerde görülür. Tipik lokalizasyonu tibia ve femurun metafizidir. Akut hematogenik osteomyelitte neden olan en yaygın etken *Staphylococcus aureus*'tur. Komplikasyonları arasında apse, septik artrit, epifiz kayması, fizisin erken kapanması ve büyüme geriliğine yol açan fizis hasarı, uzun kemiklerde açısal deformasyon yer almaktadır. Manyetik rezonans görüntüleme (MRG), kemik iliği ödemi, kortikal destrüksiyon gibi bulguları erken dönemde göstermede; cerrahi tedavi gerektirecek subperiosteal apse, eklem efüzyonu ve yumuşak doku yayılımı gibi komplikasyonların saptanmasında önemli bir görüntüleme yöntemidir.

Septik pulmoner emboli, osteomyelitin nadir bir komplikasyonu olup, enfekte trombüslerin pulmoner arterler aracılığıyla akciğer parankimine ulaşması sonucu oluşur. Bilgisayarlı Tomografide(BT) periferik yerleşimli, kavitasyon veya hava bronkogramı içeren nodüler lezyonlar, subplevral yamasal dansiteler veya plevral efüzyon izlenebilir. Bu olgu sunumunda osteomyelitin nadir bir komplikasyonu olan septik pulmoner emboli ile başvuran hastanın BT ve MRG bulgularını sunmayı amaçladık.

Olgu: Acil servise ateş, sağ diz ağrısı ve göğüs ağrısı şikâyetleri ile başvuran 14 yaşında erkek hastanın laboratuvar incelemelerinde enfeksiyon parametrelerinin yüksek olduğu saptandı. Septik artrit ön tanısı ile diz eklem aralığından yapılan örneklemede pürülen gelen olmayınca artrit tanısından uzaklaşıldı. Ayrıca hastanın göğüs ağrısı şikâyeti nedeniyle çekilen ilk toraks bilgisayarlı tomografi (BT) incelemesinde yalnızca iki adet milimetrik boyutlu buzlu cam dansitesinde nodül izlenirken şikâyetlerin devam etmesi üzerine yaklaşık 12 saat sonra yapılan toraks BT incelemesinde her iki akciğerde bazıları kavitasyon içeren, bazıları buzlu cam dansitesinde, periferik yerleşim gösteren çok sayıda nodüler lezyon geliştiği görüldü. Bu bulgular septik pulmoner emboli ile uyumlu olarak değerlendirildi.

Enfeksiyon odağı belirlemek amaçlı sağ diz ağrısı bulunan hastaya MRG incelemesi yapıldı. MRG incelemede sağ femur distal metafizodiyafizer bölgede belirgin kemik iliği ödemi ve postkontrast serilerde kemik iliğinde heterojen kontrast tutulumu izlendi. Bu düzeyde posteriora subperiosteal yerleşimli, hemorajik ve yoğun içerikli komponente ait sıvı-sıvı seviyelenmesi gösteren koleksiyon alanı tespit edildi. Görüntüleme bulguları osteomyelit ve subperiosteal apse ile uyumlu olarak değerlendirildi. Cerrahi drenaj ile hemopürülan materyal elde edildi ve kültür incelemesinde metisiline duyarlı *staphylococcus aureus* üremesi saptandı.

Hastanın yatışının 45. gününde enfeksiyon parametrelerinde yeniden artış olması üzerine yapılan kontrol görüntülemelerinde subperiosteal apsenin ve osteomyelit bulgularının devam ettiği görüldü.

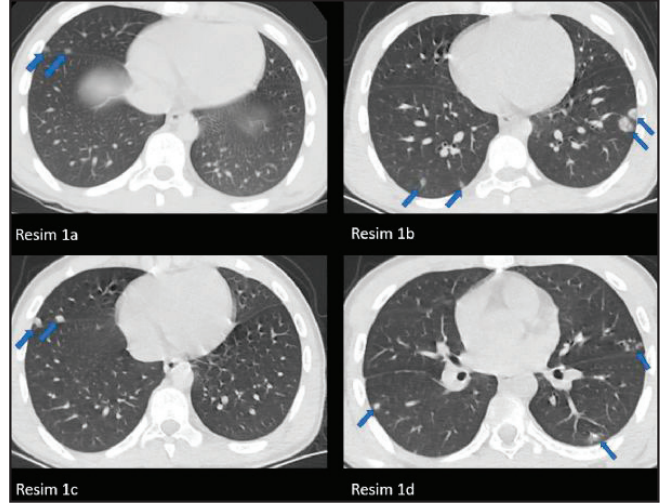
Sonuç: Bu olgu, osteomyelit kaynaklı subperiosteal apselerin ve septik pulmoner embolinin radyolojik yöntemlerle erken dönemde saptanmasının klinik yönetimdeki önemini göstermektedir. Septik pulmoner emboli, çocukluk çağı osteomyeliti için nadir ancak ciddi bir komplikasyon olup mortalite riski taşır. Görüntüleme, hem kemik tutulumunu ve apseleri hem de septik pulmoner emboli gibi komplikasyonları erken dönemde saptamak ve cerrahi planlamaya rehberlik etmek açısından kritik bir rol oynar.

Anahtar Kelimeler: osteomyelit, subperiosteal apse, septik pulmoner emboli

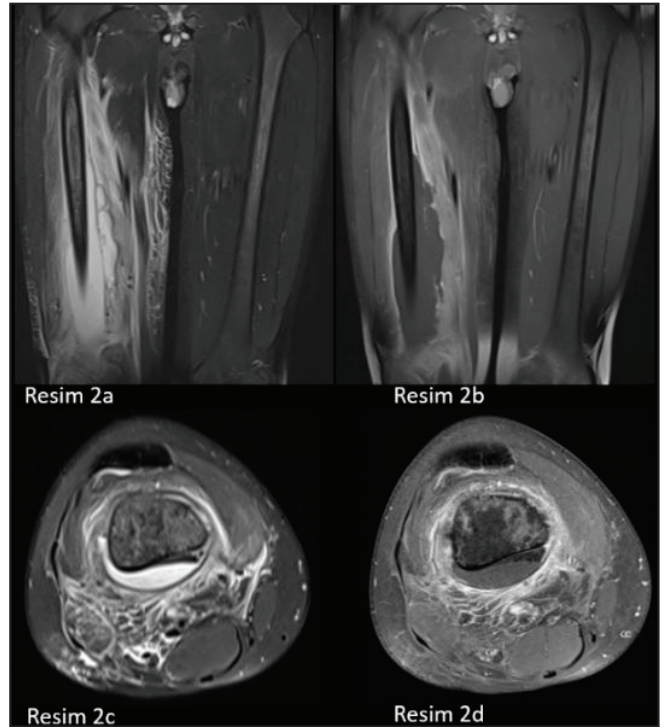
Kaynaklar

- 1.Tamang OY, Maharjan S, Upadhyaya RP, Shrestha A. Osteomyelitis in a Paediatric Patient with Subperiosteal Abscess, Septic Pulmonary Emboli and

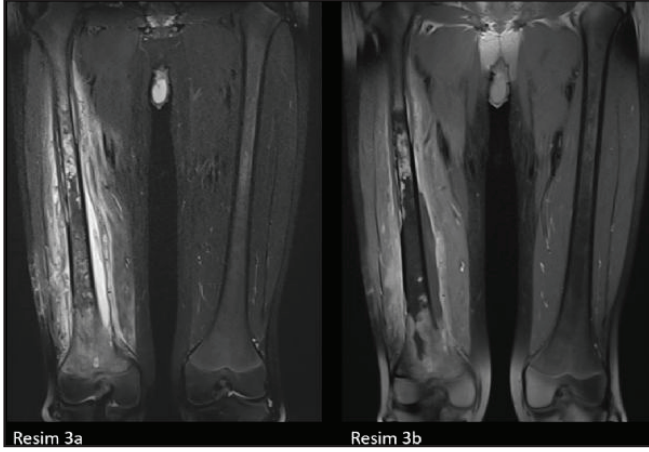
- Pneumothorax: A Case Report. Nepalese Journal of Radiology. 2024;14(1):41–44. doi:10.3126/njr.v14i1.64635
- 2.Sanal HT, Ramazanlı L. Osteomyelit ve Görüntüleme. Turk Radiol Semin. 2023;11(2):161–169. doi:10.4274/trs.2023.222372
- 3.van Schuppen J, van Doorn MMAC, van Rijn RR. Childhood osteomyelitis: imaging characteristics. Insights into Imaging. 2012;3(5):519–533. doi:10.1007/s13244-012-0186-8.
- 4.Pineda C, Vargas A, Rodríguez AV. Imaging of osteomyelitis: current concepts. Infectious Disease Clinics of North America. 2006;20(4):789–825. doi:10.1016/j.idc.2006.09.009.
- 5.Huang RM, Naidich DP, Lubat E, Schinella R, Garay SM, McCauley DI. Septic pulmonary emboli: CT-radiographic correlation. American Journal of Roentgenology. 1989;153(1):41-45. doi:10.2214/ajr.153.1.41.

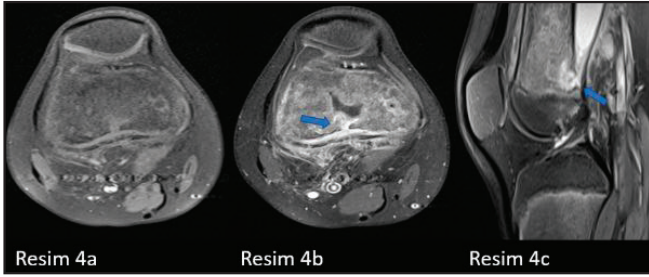
Resim 1. İlk toraks BT'de sağ akciğerde yalnızca iki adet buzlu cam dansitesinde milimetrik nodül izlenirken(resim 1a) 12 saat sonra çekilen toraks BT'de sağ akciğer orta lobta izlenen nodüllerde boyut artışı(resim 1c) ve kalan parankimde multiple sayıda yeni gelişen periferik yerleşimli nodüller mevcut(resim 1b, 1d)

Resim 2. İlk görüntüleme koronal kesitler resim 2a yağ baskılı T2A sekans, resim 2b yağ baskılı postkontrast T1A sekans, aksiyel kesitler resim 2c yağ baskılı T2A sekans, resim 2d yağ baskılı postkontrast T1A sekans, femur distal metafizodiyafizer alanda medüller ödem ve heterojenite, periosteal reaksiyon ve subperiosteal apse, çevre kas planları ve yumuşak dokularda yaygın ödem

Resim 3. İki ay sonra kontrol görüntüleme koronal kesitler resim 3a yağ baskılı T2A sekans, resim 3b yağ baskılı postkontrast T1A sekans, Kontrol görüntülemelerde osteomyelit bulgularında progresyon

Resim 4. İki ay sonra kontrol görüntüleme resim 4a aksiyel yağ baskılı T1A sekans, resim 4b aksiyel yağ baskılı postkontrast T1A sekans, resim 4c sagittal yağ baskılı proton dansite sekans, Femur posteriorunda kortikal defekt (kloaka formasyonu, mavi ok)

Pedriatrik radyoloji

PS-075

NADİR BİR OLGU: “YENİDOĞANDA IVC VE RENAL VEN TROMBÜSÜ USG VE MRG BULGULARI

Yunus Tanrıverdi, İlyas Dündar, Sercan Özkaçmaz, Süleyman Serhat Bacalan, Recep Lale

YYÜ Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Van

Amaç: Yenidoğanlarda trombofili, genetik ve çevresel faktörlerin etkileşimi ile ortaya çıkar ve pıhtılaşma bozukluklarına yol açabilir. Bu çalışmanın amacı, yenidoğan bir kız hastada IVC ve sol renal ven trombüsünün genetik trombofili ve radyolojik bulgular ışığında değerlendirilmesini yapmaktır.

Olgu: Yenidoğan kız bebek, yenidoğan sarılığı ve sol böbrekte şişlik bulguları ile yönlendirildi. USG’de sol böbrekte boyut ve ekojenite artışı, IVC’de dilatasyon ve intraluminal trombüs izlendi (Resim 1). Doppler incelemede venöz akım yokluğu ve sadece arteriyel akım gözlemlendi. MRG’de IVC’den sol renal vene kadar uzanan trombüs tespit edildi. T1AG’de santral hipointens, periferik hiperintens (Resim 2), T2AG’de sol böbrekte belirgin sinyal kaybı ve boyut artışı (Resim 3), IVC’de intraluminal hiperintensite (Resim 4), DAG ve ADC incelemelerinde ise IVC’de intraluminal hiperintensite ve sinyal kaybı saptandı. Annede MTHFR 1298 A>C heterozigot mutasyonu, babada ise Faktör V-Leiden heterozigot ve MTHFR 677 C>T heterozigot genetik bulgular bulunmaktaydı.

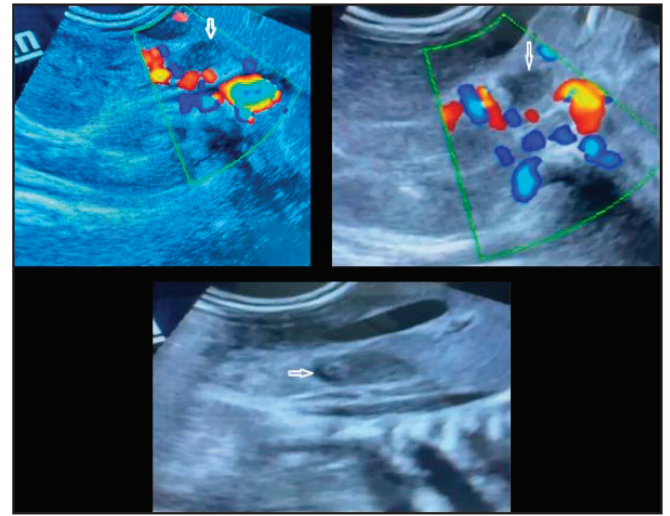
Sonuç: Yenidoğanlarda IVC ve renal ven trombozları nadir olmakla birlikte genetik yatkınlık ve çevresel faktörlerin etkileşimi önemlidir (1). Umbilikal kateter öyküsü olmayan olgular, genetik veya koagülasyon bozukluklarının araştırılmasını gerektirir (2). USG, erken tanı için temel görüntüleme yöntemidir, ancak MRG, trombo-

zun yayılımı ve damar etkilerini daha ayrıntılı gösterir (3). Bu olgu, radyolojik görüntülemenin IVC ve renal ven trombozunun tanı ve tedavisindeki kritik rolünü vurgulamaktadır.

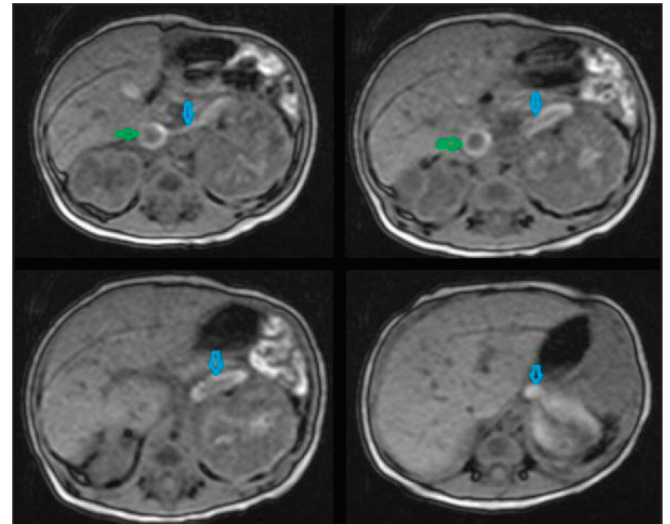
Anahtar Kelimeler: IVC trombüsü, MRG, Renal ven trombozu, USG, Yenidoğan

Kaynaklar

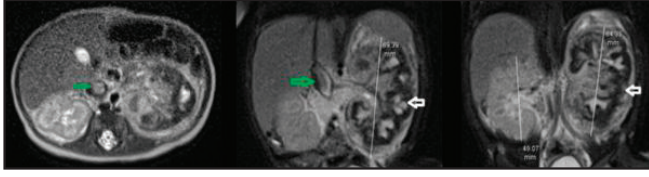
1. Giacchetti L, De Gaudenzi M, Leoncini A, Ferrucci E, Pezzoli V, Albisetti M. Neonatal renal and inferior vena cava thrombosis associated with fetal thrombotic vasculopathy: a case report. J Med Case Rep. 2017 Aug 28;11(1):248. doi: 10.1186/s13256-017-1414-0. PMID: 28844203; PMCID: PMC5572153.
2. Guichet PL, Jasinski S, Malaga-Dieguez L, De Los Reyes FA, Ahuja T, Bride KL, Patel A. Catheter-directed Thrombolysis for Neonatal IVC and Bilateral Renal Vein Thrombosis: A Case Report. J Pediatr Hematol Oncol. 2021 May 1;43(4):e554-e557. doi: 10.1097/MPH.0000000000001867. PMID: 32569035.
3. Tieu P, Paes B, Ahmed A, Matino D, Chan A, Bhatt M. Inferior vena cava syndrome in neonates: An evidence-based systematic review of the literature. Pediatr Blood Cancer. 2020 Apr;67(4):e28114. doi: 10.1002/pbc.28114. Epub 2019 Dec 26. PMID: 31876366.

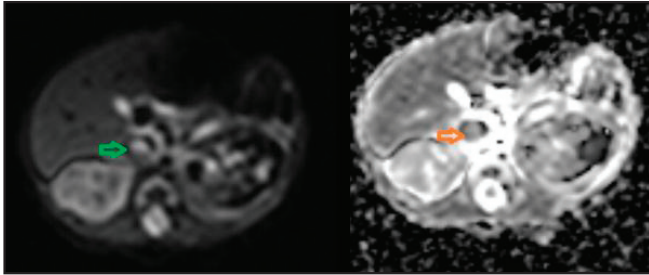
Resim 1. USG incelemede; gri skalada IVC’de intraluminal trombüs ile uyumlu ekojenite ve doppler incelemede avaskülarizasyon (beyaz kısa oklar)

Resim 2. T1 aksiyel kesitlerde; IVC’den (yeşil oklar) sol renal vene uzanan (mavi oklar) santrali hipointens, periferi hiperintens intraluminal aktif ve akut trombüs ile uyumlu görünüm

Resim 3. T2 aksiyel ve koronal kesitlerde; IVC'de intraluminal trombüs ile uyumlu hiperintensite, dilatasyon ve ekspansiyon görünümü (yeşil oklar). Sol böbrekte venöz iskemik-ödem sekonder sinyal kaybı ve boyut artışı (beyaz oklar)

Resim 4. IVC akut trombüsünde, DAG'de difüzyonda kısıtlanma (yeşil ok) ve ADC'de sinyal kaybı (turuncu ok)

09.02.2025 21:16	+	09.02.2025 22:01	Tam idrar analizi (String+)	▲ Eritrosit (M...	31				4
09.02.2025 21:16	+	09.02.2025 22:01	Tam idrar analizi (String+)	▲ Lökosit (M...	61	/hpf			4
09.02.2025 21:16	+	09.02.2025 22:01	Tam idrar analizi (String+)	Skatamda R...	2				
09.02.2025 21:16	+	09.02.2025 22:01	Tam idrar analizi (String+)	Yasak Çözü...	4	/hpf			NEGATİF
09.02.2025 21:16	+	09.02.2025 22:01	Tam idrar analizi (String+)	Kristal	6				NEGATİF
09.02.2025 21:16	+	09.02.2025 22:01	Tam idrar analizi (String+)	Bakteri	1				NEGATİF
09.02.2025 21:16	+	09.02.2025 22:01	Tam idrar analizi (String+)	Hayat	1				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Renk	Kırmızı Sarı				
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Görünüm	Bulanık				
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	PH	5		5.3		7
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Dansite	1.010			1015	1025
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Glyoz	Neg.				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Keton	Neg.				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Protein	2+				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Bilümin	Neg.				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Ürobilürojen	Norm.				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Hürit	Neg.				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Lökosit (String)	1+				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Eritrosit (String)	1+				NEGATİF
07.02.2025 13:53	+	07.02.2025 14:17	Tam idrar analizi (String+)	Eritrosit (M...	9				4

Resim 5. İki(2) gün arayla bakılan mikroskobik hematüride artış, renal ven trombozunu desteklemekte

Pedriatrik radyoloji

PS-077

TERM VE PRETERM YENİDOĞANDA HİPOKSİK İSKEMİK BEYİN HASARI: MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME PATERN YAKLAŞIMI

Gökalp Çıkmaz

Eskişehir Şehir Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Eskişehir

Giriş: Bu eğitici posterde term yenidoğanda hipoksik iskemik beyin hasarının (HİE) manyetik rezonans görüntüleme (MRG) paternleri ile alta yatan patofizyolojik mekanizma ve nörolojik prognoz arasındaki ilişki gösterilmektedir. Amaç, şiddet ve süreye bağlı gelişen dağılım farklılıklarını görsel örnekler üzerinden sistematik olarak ortaya koymaktır.

Difüzyon ağırlıklı görüntüleme (DWI) erken dönemde en duyarlı sekans olup hasarın en belirgin olduğu dönem genellikle 3-5. gündür (1).

Görüntüleme bulguları

Term yenidoğanda HİE üç temel dağılım paterni ile izlenir (2,3,4):

1. Watershed (sınır bölge) paterni

Uzamış hafif-orta dereceli hipoperfüzyon sonucunda gelişir. Kortikal sınır bölgelerde difüzyon kısıtlılığı izlenir (Resim 1). Geç dö-

nemde kortikal incelleme ve ventriküler genişleme gelişebilir. Bu patern daha çok bilişsel etkilenebilir. Bu patern daha çok bilişsel etkilenebilir.

2. Derin gri cevher dominant tutulum (Bazal ganglion-talamus paterni)

Akut şiddetli asfiksi sonucunda metabolik olarak en aktif yapılar etkilenebilir. Posterolateral putamen ve ventrolateral talamusta belirgin difüzyon kısıtlılığı görülür.

T1 ağırlıklı görüntülerde 3-7. günlerde derin gri cevherde hiperintensite gelişir. Posterior internal kapsülün arka bacağına normal fizyolojik T1 hiperintensitesinin kaybı (posterior limb sinyal kaybı) ağır hasar lehine önemli prognoz göstergesidir (Resim 2). Bu patern motor prognozu belirler.

3. Total beyin hasarı paterni

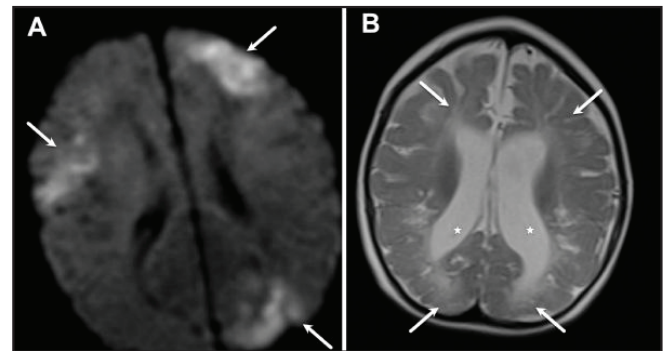
Uzamış şiddetli asfiksi sonucunda korteks, beyaz cevher ve derin gri cevher yapılarında yaygın tutulum izlenir (Resim 3). Bu tablo ağır prognoz ile ilişkilidir.

Sonuç: Term yenidoğanda HİE'de MRG dağılım paterni, asfiksini şiddet ve süresini yansıtır ve nörolojik prognozu güçlü biçimde öngörür. Watershed paterni bilişsel sonuçlarla, derin gri cevher tutulumu motor sekellerle, yaygın tutulum ise yüksek mortalite ve ağır nörolojik bozukluk ile ilişkilidir (5). Patern temelli yaklaşım tanılarda doğruluğu artırır ve klinik yönetimde yol göstericidir.

Anahtar Kelimeler: hie, iskemik beyin hasarı, neonatal ensefalopati, term yenidoğan

Kaynaklar

- Huang, Benjamin Y, and Mauricio Castillo. "Hypoxic-ischemic brain injury: imaging findings from birth to adulthood." Radiographics: a review publication of the Radiological Society of North America, Inc vol. 28,2 (2008): 417-39; quiz 617. doi:10.1148/rg.282075066
- Ghei, Sonia K et al. "MR imaging of hypoxic- ischemic injury in term neonates: pearls and pitfalls." Radiographics: a review publication of the Radiological Society of North America, Inc vol. 34,4 (2014): 1047-61. doi:10.1148/rg.344130080
- Shroff, Manohar M et al. "MR imaging for diagnostic evaluation of encephalopathy in the newborn." Radiographics: a review publication of the Radiological Society of North America, Inc vol. 30,3 (2010): 763-80. doi:10.1148/rg.303095126
- Krishnan, Pradeep, and Manohar Shroff. "Neuroimaging in Neonatal Hypoxic Ischemic Encephalopathy." Indian journal of pediatrics vol. 83,9 (2016): 995-1002. doi:10.1007/s12098-016-2042
- Cizmeci MN, van Steenis A, Christensen R, Steggerda SJ, de Vries LS. Leveraging neonatal neuroimaging for neuroprognostication in presumed hypoxic-ischemic encephalopathy: A framework for clinicians. Semin Perinatol. 2025;49(8):152126. doi:10.1016/j.semp.2025.152126

Resim 1. Watershed (sınır bölge) hasar paterni. A. Difüzyon ağırlıklı görüntüde her iki serebral hemisferde korteks ve subkortikal beyaz cevheri içeren sınır bölge alanlarında difüzyon kısıtlılığı izlenmektedir. B. Aksiyel T2-ağırlıklı görüntüde kronik döneme ait sekeller dikkat çekmekte olup; etkilenebilir bölgelerde kortikal incelleme, T2 hiperintensite ve hacim kaybı (oklar) ile birlikte lateral ventriküllerde ex vacuo genişleme (yıldız) izlenmektedir.

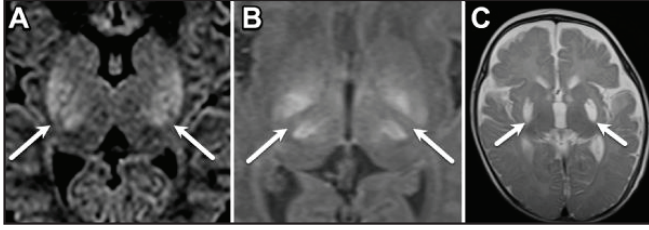
Kardiyovasküler görüntüleme

PS-078

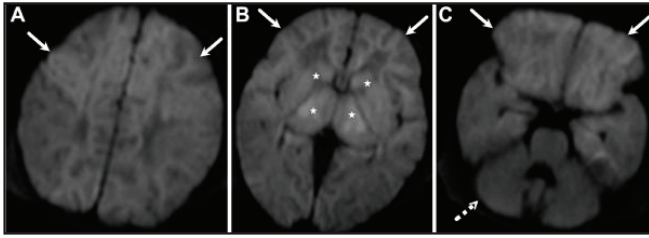
3 TESLA SİEMENS VİDA CİHAZINDA T1 VE T2 HARİTA
REFERANS DEĞERLERİ

Enes Gül

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Resim 2. Bazal ganglion-talamus paterni. A. Difüzyon ağırlıklı görüntüde akut hasar ile uyumlu olarak ventrolateral talamusta ve posterolateral putamende difüzyon kısıtlılığı izlenmektedir. B. T1-ağırlıklı görüntüde putamen ve talamusta anormal hiperintensite ile birlikte internal kapsülün arka bacağına (PLIC) normal sinyalin kaybı (oklar) dikkati çekmektedir. C. Kronik dönemde elde edilen aksiyel T2-ağırlıklı görüntülerde bazal ganglionlarda kistik değişiklikler izlenmektedir.

Resim 3. Total beyin hasarı paterni. Difüzyon ağırlıklı görüntülerde (A, B ve C), her iki serebral hemisferde serebral korteks (oklar) ve derin gri cevheri (yıldız) içeren yaygın difüzyon kısıtlılığı izlenmektedir. Serebellumun göreceli olarak korunmuştur (kesikli ok).

Tablo. Şiddet-Süre-Patofizyoloji-MRG Paterni ve Nöroprognostik Beklenti (Term Yenidoğan)

Klinik Senaryo	Patofizyoloji	MRG Paterni	Prognoz
Akut hafif-orta asfiksi	Kısa süreli hipoperfüzyon; vital merkezlere kan yönlendirilmesi korunur.	Normal görünüm	Büyük olasılıkla normal gelişim. Hafif bilişsel veya dikkat sorunları açısından uzun dönem takip önerilir.
Uzamış hafif-orta asfiksi	Uzamış relatif hipoperfüzyon; sınır bölge (intervasküler alanlar) perfüzyon açısından en kırılgan alanlardır.	Watershed (sınır bölge) paterni	Değişken seyir. Hafif olgularda normal gelişim mümkündür. Orta-ağır olgularda bilişsel gecikme ve öğrenme güçlüğü görülebilir. CP riski genellikle düşüktür, ağır tutuluma artabilir.
Akut şiddetli asfiksi	Metabolik olarak en aktif derin gri cevher yapılarında ani ve belirgin perfüzyon kaybı.	Derin gri cevher dominant tutulum (bazal ganglion-talamus paterni)	Spastik veya diskinetik serebral palsy riski yüksektir. Ağır tutuluma ölüm veya ağır nörolojik bozukluk olasılığı yüksektir.
Uzamış şiddetli asfiksi	Şiddetli serebral dolaşım yetmezliği; korteks, beyaz cevher ve derin gri cevherde global hasar.	Total beyin hasarı paterni	Çok kötü prognosis. Ölüm veya ağır nörolojik bozukluk. Hayatta kalanlarda ağır serebral palsy ve ciddi bilişsel yetersizlik beklenir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı sağlıklı Türk toplumunda 3 Tesla (T) Manyetik Rezonans Görüntüleme (MRG) ile T1 ve T2 harita değerlerinin normal aralığını tespit etmektir. Gördüğümüz kadarıyla Türk toplumunda 3T MRG'nin normal harita değerleri ile ilgili bir çalışma yapılmamıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma kesitsel retrospektif bir çalışmadır. Kalp MRG çekilmiş sağlıklı gönüllülerin (N=13) kalp MRG'leri retrospektif tarandı. Ayrıca 6 kişi de kardiyoloji polikliniğine başvurmış ve yapılan tetkikler sonucu herhangi bir kardiyak patoloji saptanmamış kişilerden seçildi. Kardiyak MRG 3T tarayıcılar (MAGNETOM Vida; Siemens Healthcare, Erlangen, Almanya) kullanılarak gerçekleştirildi. Görüntülerin değerlendirilmesi MedisSuite MR V3.2 software package (MedisMedical ImagingSystemsBV, Leiden, theNetherlands) yazılımı ile yapıldı. Doğal T1 ve T2 değerleri, interventriküler septumun orta ventriküler seviyesinde ilgi alanı (ROI) yerleştirilerek ölçüldü (Resim 1). Hematokrit ve kontrastlı görüntüleri olanlarda kan havuzu ve septuma konan ROI'ler ile T1 postkontrast ve ESV hesaplandı (Resim 2). İki ayrı günde, aynı gözlemci gözlemci içi varyasyon için ölçümleri tekrarladı. Her günde 3 ayrı ROI çizilip ortalaması alındı. Verilerin analizi SPSS 23.00 programı ile yapıldı.

Bulgular: Toplam 19 kişi (5 kadın (%26), 14 erkek (%74)) çalışmaya alındı. Çalışmaya katılan kişilerin özellikleri tablo 1'de gösterilmiştir. T1, T2, T1 postkontrast harita ve ESV fraksiyon değerlerinin tanımlayıcı istatistikleri tablo 2'de gösterilmiştir. T1 ve T2 harita değerlerini cinsiyetler arası farklılığı tablo 3'te gösterilmiştir. T1 ve T2 harita ile yaş arasında korelasyon izlenmedi ($r=0,835$, $p=-0,051$; $r=-0,142$, $p=0,563$, sırasıyla).

Tartışma: Literatürde gönüllü popülasyonda T1 ve T2 değerlerini tespit etmek için çeşitli çalışmalar mevcut olup yapılan bir çalışmada bunlar özetlenmiştir (2). Aynı satıcı ve aynı manyetik alan gücünü kullanan çalışmaların ortalama değerleri tablo 4'te verilmiştir.

Farklı satıcı ve aynı manyetik alan gücünü kullanan çalışmaların ortalama değerleri tablo 5'te verilmiştir.

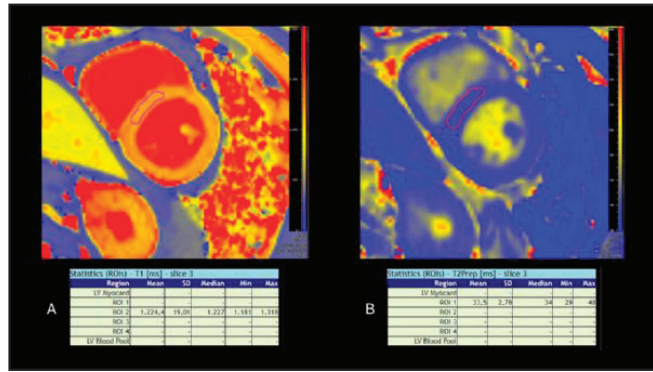
Yukardaki tablolardan da görüldüğü gibi farklı satıcıların MRG cihazları ile bulunan nativ T1 harita değeri ortalamaları 1124- 1183 ms aralığında iken aynı satıcı ile tespit edilen ortalama nativ T1 değerleri 1193-1266 ms arasında değişmektedir. Bizim çalışmamızda 1215,8 bulunmuş olup aynı marka cihazlarla yakın sonuçlar görülmüştür. Ayrıca nativ T2 değerlerinde aynı marka tarayıcı da 39-40 ms aralığında olduğu görülmüştür. Bizim çalışmamızda ise 35,0 ms olduğu görülmüş olup yine aynı marka cihazlarla yakındır. Xu ve ark.'larının yaptığı çalışmada T1 ve T2 değerlerinin kadınlarda erkeklerden fazla olduğu görülmüştü ve yaş ile harita değerleri arasında korelasyon yoktu (1). Bizim çalışmamızda da benzer sonuç izlenmiş olup T1($K=1220,6$, $E=1214,1$ ms, $p=0,801$)ve T2($K=36,52$, $E=33,17$, $p=0,004$) harita değerleri kadınlarda daha yüksekti. Çalışmamızın bazı kısıtlılıkları vardır. En temel kısıtlılık örneklem sayısının küçük olmasıdır. Kontrast verdiğimiz hastalarda herhangi bir kardiyak patoloji tespit edilmemiş olsa da sağlıklı gönüllüleri içermiyordu. Ayrıca bu çalışma sadece İç Anadolu bölgesindeki Türkleri içeriyordu.

Sonuç: Bu çalışmada 3T Siemens Magnetom Vida cihazı için T1 ve T2 harita normal aralıkları belirlenmiştir. Kontrast verilen hasta sayısı az olsa da post kontrast T1 ve ESV aralıkları da belirlenmiştir.

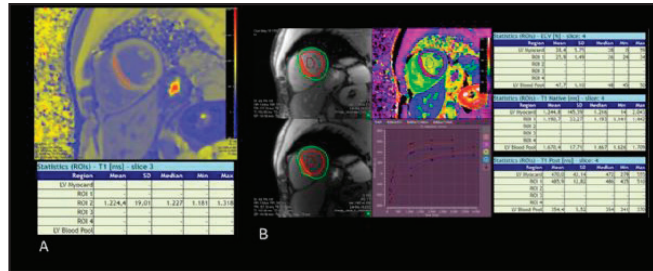
Anahtar Kelimeler: Referans aralık, Kardiyak Manyetik Rezonans Görüntüleme, T1 harita, T2 harita

Kaynaklar

- 1- Xu Z, Li W, Wang J. et al. Reference ranges of myocardial T1 and T2 mapping in healthy Chinese adults: a multicenter 3T cardiovascular magnetic resonance study. J Cardiovasc Magn Reson. 2023;25:64.
- 2- Yamagata K, Yamagata LM, Abela M, et al. Native T1 and T2 reference values for maltese healthy cohort. Int J Cardiovasc Imaging. 2023;39(1):153-159.
- 3- Pons-Lladó G. Reference normal values for myocardial T1 and T2 maps with the MAGNETOM Vida 3T system and case examples from clinical practice. MAGNETOM Flash. 2019;72:29-33.
- 4- Teixeira T, Hafiane T, Stikov N, et al. Comparison of different cardiovascular magnetic resonance sequences for native myocardial T1 mapping at 3T. J Cardiovasc Magn Reson. 2016;18(1):65.
- 5- Dong Y, Yang D, Han Y et al. Age and gender impact the measurement of myocardial interstitial fibrosis in a healthy adult Chinese population: a cardiac magnetic resonance study. Front Physiol. 2018;9:269563.
- 6- Roy C, Slimani A, de Meester C, et al. Age and sex corrected normal reference values of T1, T2 T2* and ECV in healthy subjects at 3T CMR. J Cardiovasc Magn Reson. 2017;19(1):72.
- 7- Granitz M, Motloch LJ, Granitz C, et al. Comparison of native myocardial T1 and T2 mapping at 1.5T and 3T in healthy volunteers: Reference values and clinical implications. Wien Klin Wochenschr. 2019;131(7-8):143-155.
- 8- Tribuna L, Oliveira PB, Iruela A, et al. Reference Values of Native T1 at 3T Cardiac Magnetic Resonance Standardization Considerations between Different Vendors. Diagnostics. 2021;11(12):2334.

Resim 1. T1 ve T2 haritalarda miyokardın ROI ile ölçümü

Resim 2. Postkontrast T1 harita değeri ve ESV'nin ölçümü

Tablo 1. Çalışmaya katılan kişilerin özellikleri

	N	Minimum	Maksimum	Ortanca	Ortalama	Std. Sapma
Yaş	19	17	63	35	38,36	13,71
Kilo	19	48	115	75	76,84	18,14
Boy	19	153	184	172	170,89	9,01
VKI	19	18,59	34,72	26,17	26,06	4,44
VYA	19	1,43	2,35	1,85	1,88	0,24

Tablo 2. T1, T2, T1 postkontrast harita ve ESV fraksiyon değerleri

	T2 (ms) n=19	T1 nativ (ms) n=19	T1 post kontrast (ms) n=6	ESV fraksiyonu (%) n=6
Ortalama±SS	35,05±2,42	1215,84 ±47,12	509,83±85,61	23,7±1,69
Ortanca	34	1210	497	23,8
Minimum değer	30	1134	396	21,6
Maksimum değer	38	1306	659	26
%95 güven aralığında üst sınır	32,88	1193,1	419,98	21,92
%95 güven aralığında alt sınır	35,22	1238,5	599,68	25,47

Tablo 3. T1 ve T2 harita değerlerini cinsiyetler arası karşılaştırması

	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	p
T1 harita	Kadın	5	1220,60	62,19	0,801
T1 harita	Erkek	14	1214,14	43,27	0,801
T2 harita	Kadın	5	36,52	1,44	0,004
T2 harita	Erkek	14	33,17	2,08	0,004

Tablo 4. Aynı satıcı ve aynı manyetik alan gücünü kullanan çalışmaların ortalama değerleri

	Çalışma Ülkesi Örneklem büyüklüğü	Satıcı ve Manyetik alan gücü	Nativ T1 değeri için sekans	Nativ T1 değeri için Flip açısı (derece)	T1 Ortalama±SS (ms)	T2 değeri için sekans	T2 Ortalama±SS (ms)
Xu ve ark. (1)	Çin (11 tıp merkezi) 1015	Siemens MAGNETOM Prisma veya Skyra	MOLLI 5(3)3	35	1193 ± 34	-	36 ± 2,5 ms
Yamagata ve ark (2)	Malta 51	Siemens MAGNETOM Vida (3 T)	MOLLI 5b(3b)3b	35	1200,1 ± 30,7	GRE/FLASH	39,5 ± 1,8
Pons-Lladó (3)	İspanya 24	Siemens MAGNETOM Vida (3 T)	MOLLI 5(3)3a	35	1230 ± 38,5	GRE/FLASH	39±2,2
Teixeira ve ark. (4)	Kanada 40	Siemens MAGNETOM Skyra (3 T)	MOLLI 5b(3b)3b	35	1207,9 ± 18,2	-	-
Dong ve ark. (5)	Çin 69	Siemens MAGNETOM Tim Trio (3 T)	MOLLI 5(3)3a	35	1202 ± 45	-	-
Bizim çalışmamız	Türkiye 19	Siemens MAGNETOM Vida (3 T)	MOLLI 5(3)3a	35	1215,8 ± 47,1	GRE/FLASH	35,05±2,4

Tablo 5. Farklı satıcı ve aynı manyetik alan gücünü kullanan çalışmaların ortalama değerleri

	Çalışma Ülkesi Örneklem büyüklüğü	Satıcı ve Manyetik alan gücü	Nativ T1 değeri için sekans	Nativ T1 değeri için Flip açısı (derece)	T1 Ortalama±SS (ms)	T2 değeri için sekans	T2 Ortalama±SS (ms)
Roy ve ark. (6)	Belçika 75	Philips Ingenia (3 T)	MOLLI 3b(3b)3b(3b)5b	35	1162 ± 81	GraSE	52 ± 7,0
Granitz ve ark. (7)	Avusturya 60	Philips Achieva (3 T)	MOLLI 5b(3 s)3b	35	1183,8 ± 37,5	GraSE	51,6 ± 3,0
Tribuna ve ark. (8)	Portegiz 22	Canon Vantage Galan (3 T)	MOLLI 5(3)3a	13	1124,9 ± 55,2	-	-
Bizim çalışmamız	Türkiye 19	Siemens MAGNETOM Vida (3 T)	MOLLI 5(3)3a	35	1215,84 ± 47,1	GRE/ FLASH	35,05±2,4

Kas-İskelet radyolojisi

PS-080

**SAKROİLYAK EKLEM PNÖMOTOKİSTLERİNDE
İNSİDANS VE KESİTSEL GÖRÜNTÜLEME BULGULARI**

Çağdaş Gözükara¹, İrem Sayın Şahin², Cihat Artan², Seray Mavituna²,
Barış Kırkıncı², Zeynep Eskalen², Mehmet Adıgüzel³,
Ayşegül Gürsoy Çoruh², Zehra Akkaya²

¹Güven Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Ankara

²Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara

³Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi, Lefkoşa

Amaç: Pnömotokistler, subkondral kemikte yerleşim gösteren, hava içeren ve sıklıkla dejeneratif vakum fenomeni ile ilişkili intraosseöz kistik lezyonlardır. MRG'de görüntüleme bulguları detaylı olarak tanımlanmamış olan bu lezyonlar, kemik kitleleri, osteonekroz ya da enfeksiyöz süreçleri taklit edebilir. Bu çalışmanın amacı, sakroilyak kemiklerdeki pnömotokistlerin insidansını belirlemek, BT'de saptanan pnömotokistlerin MRG'deki görüntüleme bulgularını detaylıca tanımlamaktır.

Gereç-Yöntem: Etik kurul onayı alınmış, retrospektif, tek merkezli, tanımlayıcı bu çalışmaya 2015-2020 tarihleri arasında sakroilyak ekleme yönelik 6 ay süreyi geçmemek kaydıyla ardışık BT ve MR görüntülemesi gerçekleştirilmiş erişkin hastalar dahil edilmiştir. BT kesitlerinde pnömotokist saptanan hastalarda, lezyonların boyutu ve MR görüntüleme bulguları incelenmiştir.

Bulgular: Çalışmaya dahil olan 76 hastanın (ortalama yaş=59.1, K:E=50:26) 5'inde (%6.6) BT'de pnömotokist saptanmıştır. Lezyonların ortalama, minimum ve maksimum boyutu sırasıyla 3.2mm(±2.4), 2mm-7.5mm bulunmuştur. Bunlardan 3 tanesi MRG'de tüm sekanslarda hipointens olarak, 1 tanesi ise hiperintens bir odak olarak retrospektif bakıda görülebilmektedir. 1 lezyon ise MRG'de seçilememiştir. Saptanan en büyük lezyonda perilezyonel kemik iliği ödemi ve hava içeriğini destekleyen, lezyon boyutlarında duyarlılık artefaktına ikincil T1A görüntüye göre gradient eko görüntüde yalancı boyut artışı dikkati çekmiştir. Skleroz sahasında yer alan ve boyutları küçük lezyonların, sakroilyak MRG'de görülememesi dikkati çekmiştir.

Sonuç: Çalışmamızda pnömotokist insidansı yaklaşık %8 olarak saptandı. Küçük lezyonların MRG'de saptanamayabileceği, bununla birlikte 5mm'den büyük tek lezyonda, lezyonunun sklerotik bir kemik kitlesini taklit eder tarzda görüldüğü dikkati çekti. BT incelemesi olmayan büyük pnömotokistlerde, hava içeriğini saptamada ve ayırıcı tanıda gradient eko görüntü ile T1A görüntüler arasındaki boyut uyumsuzluğunun bir ipucu olabileceği saptandı.

Anahtar Kelimeler: Pnömatokist, Manyetik Rezonans Görüntüleme, Bilgisayarlı Tomografi, İnsidans

Kaynaklar

- Arslan G, Çeken K, Çubuk M, Özkaynak C, Lüleci E. Vertebral Pneumatocysts. Acta Radiol. 2001;42(1):20-3. doi:10.1080/028418501127346404 - Pubmed
Berenguer J, Pomés J, Bargalló N. Sacral Pneumatocysts. J Comput Assist Tomogr. 1994;18(1):95-7. doi:10.1097/00004728-199401000-00020 - Pubmed
Catalano O, De Rosa F, Muto M. Intraosseous pneumatocyst of the ilium: CT findings in two cases and literature review. European radiology. 7 (9): 1449-51. doi:10.1007/s003300050315 - Pubmed

Kas-İskelet radyolojisi

PS-081

**KALÇA MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEMEDE
SİMFİZİS PUBİSTE KEMİK İLİĞİ ÖDEMİ SIKLIĞI VE RİSK
FAKTÖRLERİNİN ANALİZİ: BİR PİLOT ÇALIŞMA**

Mehmet Kutlu¹, Erdem Özkan², Şükrü Cem Hatipoğlu¹,
Mehtap Balaban³

¹Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Ankara, Türkiye

²Kastamonu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Radyoloji Kliniği, Kastamonu, Türkiye

³Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Amaç: Simfizis pubiste kemik iliği ödemi (KİÖ), literatürde çoğunlukla genç ve aktif sporcularda tanımlanan "osteitis pubis" tablosu ile ilişkilendirilmiştir. Ancak asemptomatik veya genel popülasyonda saptanan simfizis pubis KİÖ'nün etiolojisinin farklı patofizyolojik mekanizmaları yansıtmaması olasıdır. Bu pilot çalışmada, kalça ağrısı nedeniyle bilateral kalça manyetik rezonans görüntüleme (MRG) yapılan olgularda simfizis pubiste saptanan insidental KİÖ prevalansını belirlemeyi; koksartroz varlığı, femoroasetabular sıkışma (FAI) morfolojisi, yaş ve cinsiyet gibi olası risk faktörlerinin bu radyolojik bulgu üzerindeki etkilerini inceleyerek, klasik osteitis pubis kavramından farklı mekanizmaları tartışmayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Hastanemiz veri tabanında son 1 yıl içerisinde kalça ağrısı etiolojisine yönelik MRG yapılan 207 olgu retrospektif olarak değerlendirildi. Travma, enfeksiyon ve inflamatuvar romatolojik hastalık öyküsü bulunan olgular çalışma dışı bırakıldı. Simfizis pubiste STIR sekanslarda subkondral kemik iliği hiperintensitesi saptanan olgular "Simfizis Pubis Kemik İliği Ödemi" (SP-KİÖ) grubu olarak tanımlandı. Ayrıca tüm olguların kalça eklemleri; dejeneratif değişiklikler (koksartroz) ve femoroasetabular sıkışma (FAI) morfolojisi (cam, pincer veya mikst tipler) açısından radyolojik olarak sınıflandırıldı. Veriler öncelikle univaryat analizler ile değerlendirildi. Ardından, yaş için ROC analizi ile optimal eşik değeri belirlendi ve tanımlanan risk faktörlerinin SP-KİÖ varlığı üzerindeki bağımsız etkisini değerlendirmek amacıyla çok değişkenli lojistik regresyon analizi uygulandı.

Bulgular: Çalışma grubunun genelinde insidental SP-KİÖ prevalansı %10.6 (n = 22) olarak saptandı. Yapılan analizlerde, koksartroz şiddeti ve FAI morfolojisi ile simfizis pubis ödemi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmadı (p > 0.05). Buna karşın, SP-KİÖ varlığının ileri yaş ve kadın cinsiyet ile anlamlı ilişkili olduğu gözlemlendi. ROC analizi sonucunda SP-KİÖ gelişimi için kritik yaş eşiği 56 yıl olarak belirlendi. Risk stratifikasyonu yapıldığında, 56 yaş üzerindeki kadın olgularda (n = 61) SP-KİÖ görülme sıklığının %21.3'e ulaştığı; diğer popülasyonda ise bu oranın %6.2 olduğu saptandı. Çok değişkenli analizde, 56 yaş üzeri kadın cinsiyetin simfizis pubiste KİÖ varlığı için 4.12 kat artmış risk ile ilişkili olduğu gösterildi (p = 0.0029).

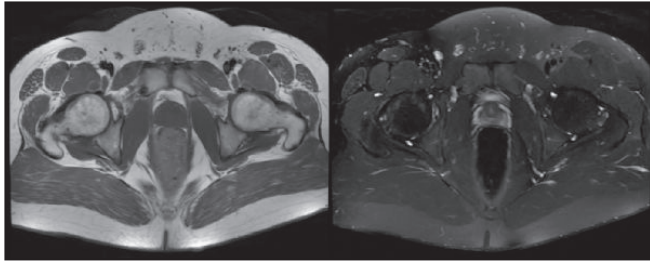
Sonuç: Bu pilot çalışma, simfizis pubis kemik iliği ödeminin koksartroz veya kalça morfolojisinden (FAI) bağımsız olarak, özellikle 56 yaş üzeri kadın popülasyonda insidental olarak yüksek sıklıkta (%21.3) izlenebileceğini ortaya koymaktadır. Bu yaş grubunda saptanan belirgin risk artışı, altta yatan mekanizmanın klasik sporcu tipi overuse süreçlerinden ziyade; yaşlanan pelviste gelişen biyomekanik yetersizlik, osteoporotik zemin veya dejeneratif instabilite ile ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Bulgularımız, simfizis pubis KİÖ'nün farklı yaş gruplarında farklı patofizyolojik yolların ortak bir görüntüleme bulgusu olabileceğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Simfizis Pubis, Kemik İliği Ödemi, Manyetik Rezonans Görüntüleme, İnsidental Bulgular

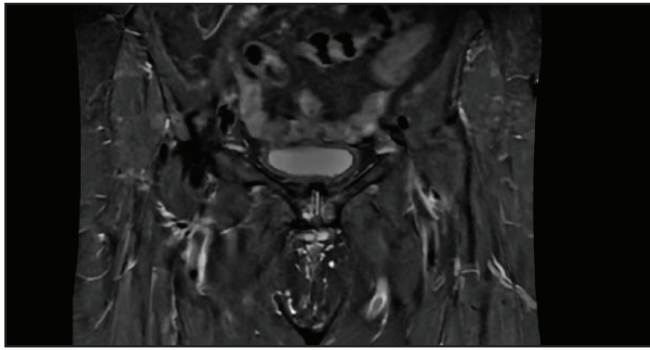
Kaynaklar

- 1- So CC, Niakan LS, Garza-Gongora RD. Imaging of the Pubic Symphysis: Anatomy and Pathologic Conditions. Radiographics. 2023 Feb;43(2):e220058. doi: 10.1148/rg.220058. PMID: 36656759.
- 2- Lovell G, Galloway H, Hopkins W, Harvey A. Osteitis pubis and assessment of bone marrow edema at the pubic symphysis with MRI in an elite junior male soccer squad. Clin J Sport Med. 2006 Mar;16(2):117-22. doi: 10.1097/00042752-200603000-00006. PMID: 16603880.

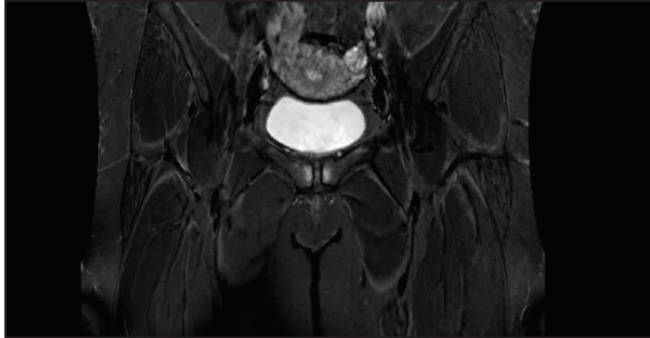
- 3- Verrall, G. M., Slavotinek, J. P., & Fon, G. T. (2001). Incidence of pubic bone marrow oedema in Australian rules football players: relation to groin pain. British journal of sports medicine, 35(1), 28-33.
- 4- Nakayama, K., Utsunomiya, H., Murata, Y., Takada, S., Tsukamoto, M., Sakai, A., & Uchida, S. (2022). Cleft sign and bone marrow edema of the pubic symphysis are associated with sports and bony morphology in patients with femoroacetabular impingement and labral tears. Orthopaedic Journal of Sports Medicine, 10(2), 23259671211068477.
- 5- Starr, A. M., Wessely, M. A., Albastaki, U., Pierre-Jerome, C., & Kettner, N. (2008). Bone marrow edema: pathophysiology, differential diagnosis, and imaging. Acta radiologica, 49(7), 771-786.

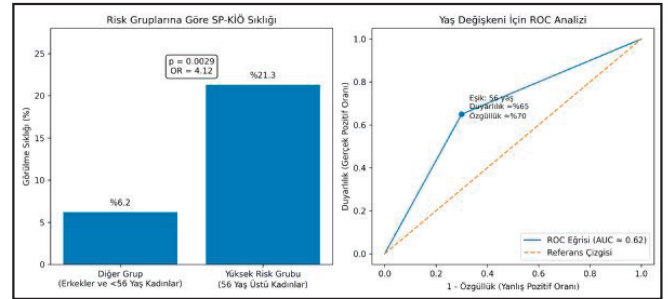
Resim 1. 24 yaş erkek hastada aksiyal T1-ağırlıklı görüntüde bilateral cam tipi femoroasetabular sıkışma morfolojisi izlenmektedir. Aynı seviyede alınan aksiyal STIR sekanslı görüntüde simfizis pubisi oluşturan kemik yapıların normal sinyal özelliğinde olduğu görülmektedir.

Resim 2. 60 yaş kadın hastada koronal STIR sekanslı manyetik rezonans görüntülemesinde simfizis pubis eklemlerinde dejeneratif morfolojik değişiklikler izlenmekte olup, her iki pubik kemikte bilateral kemik iliği ödemi ile uyumlu hiperintens sinyal değişiklikleri mevcuttur.

Resim 3. 33 yaş kadın hastada koronal STIR sekanslı manyetik rezonans görüntülemesinde simfizis pubis düzeyinde bilateral pubik kemikte kemik iliği ödemi ile uyumlu hiperintens sinyal artışları izlenmektedir.

Resim 4. Sol panelde, risk gruplarına göre simfizis pubis kemik iliği ödemi görülme sıklığı gösterilmektedir. Yüksek risk grubunda (56 yaş üzeri kadınlar) kemik iliği ödemi prevalansı %21.3 iken, diğer grupta (erkekler ve 56 yaş altı kadınlar) bu oran %6.2 olarak izlenmektedir. İlgili istatistiksel karşılaştırmaya ait p-değeri ve odds ratio grafikte belirtilmiştir. Sağ panelde, yaş değişkeninin simfizis pubis kemik iliği ödemi varlığını öngörmedeki performansını gösteren ROC eğrisi sunulmaktadır. ROC analizinde 56 yaş eşik değeri için duyarlılık ve özgüllük değerleri grafikte işaretlenmiştir.

Tablo 1

Değişkenler	Toplam (n=207)	KİÖ Yok (n=185)	KİÖ Var (n=22)	p değeri
Yaş (yıl), Ort ± SS	49.5 ± 15.3	48.8 ± 14.7	55.1 ± 18.7	0.06
Cinsiyet, n (%)				0.08
Kadın	140 (67.6)	121 (65.4)	19 (86.4)	
Erkek	67 (32.4)	64 (34.6)	3 (13.6)	
Koksartroz, n (%)				0.35
Yok (Evre 0)	136 (65.7)	124 (67.0)	12 (54.5)	
Var (Evre 1-2)	71 (34.3)	61 (33.0)	10 (45.5)	
FAI Morfolojisi, n (%)				0.07
Yok (Normal)	139 (67.1)	126 (68.1)	13 (59.1)	
Var (Cam / Pincer / Mikst)	68 (32.9)	59 (31.9)	9 (40.9)	

Bu tabloda, kalça ağrısı nedeniyle manyetik rezonans görüntüleme yapılan 207 olgunun, simfizis pubiste kemik iliği ödemi (KİÖ) varlığına göre demografik özellikleri ve eşlik eden koksartroz ile femoroasetabular sıkışma (FAI) morfolojileri karşılaştırılmaktadır. Sürekli değişkenler ortalama ± standart sapma, kategorik değişkenler ise sayı ve yüzde [n (%)] olarak sunulmuştur.

Tablo 2

Risk Grupları	Toplam (n)	KİÖ Sayısı (n)	Prevalans (%)	İstatistiksel Sonuç
Yüksek Risk Grubu (56 yaş üzeri kadınlar)	61	13	21.3	Odds Ratio: 4.12 p = 0.0029
Diğer Grup (erkekler ve <56 yaş kadınlar)	146	9	6.2	
Genel Toplam	207	22	10.6	

Bu tabloda, ROC analizi ile belirlenen 56 yaş eşik değeri esas alınarak oluşturulan risk gruplarında simfizis pubis kemik iliği ödemi (KİÖ) görülme sıklığı gösterilmektedir. Yüksek risk grubu (56 yaş üzeri kadınlar) ile diğer grup (erkekler ve 56 yaş altı kadınlar) arasında KİÖ prevalansı ve ilgili istatistiksel sonuçlar sunulmuştur.

Nöroradyoloji

PS-082

MÜLTİPLE SKLEROZ, MİGREN VE NONSPESİFİK GLİOTİK ODAKLARDA BEYAZ CEVHER LEZYONLARININ FLAIR HİSTOGRAM ANALİZİ

Duygu Erkal Tonkaz

Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Giresun

Amaç: Beyaz cevher lezyonlarının radyolojik ayrımında klasik görüntüleme bulguları yetersiz kalabilmektedir. Bu çalışmada, multipl skleroz (MS), migrene bağlı beyaz cevher lezyonları ve nonspesifik gliotik odaklar arasında FLAIR tabanlı histogram analizinin ayırt edici değeri araştırıldı.

Materyal-Metod: Bu retrospektif çalışmaya, FLAIR sekansında beyaz cevher lezyonları saptanan üç farklı klinik gruptan 56 hasta dahil edildi: nonspesifik gliotik odak (G1, n:20), migren (G2, n:16) ve MS (G3, n:20). Tüm olguların FLAIR görüntüleri 3D Slicer yazılımı kullanılarak değerlendirildi. Histogram analizine temel oluşturacak lezyon segmentasyonu, deneyimli bir radyolog tarafından manuel olarak gerçekleştirildi. Bu amaçla ROI'ler yalnızca lezyonu içerecek ve lezyonun en az 2/3'ünü kapsayacak şekilde belirlendi. Her hastanın en belirgin 3 lezyonu segmentasyon için kullanıldı. Her bir lezyon için ortalama, medyan, varyans, entropi, uniformite minimum, maximum, çarpıklık ve basıklık olmak üzere yoğunluk dağılım parametreleri değerlendirildi. (Resim 1-3).

Gruplar arasındaki farklılık Kruskal-Wallis testi ve Dunn post-hoc testi ile incelendi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Histogram analizinde ortalama ($p=0.001$), medyan ($p < 0.001$), varyans ($p < 0.001$), entropi ($p < 0.001$) ve uniformite ($p < 0.001$) değerlerinde gruplar arasında anlamlı farklılık saptandı.

MS grubu, bu parametrelerde nonspesifik ve migren gruplarına göre belirgin farklılık gösterdi. Ortalama, medyan, varyans ve entropi değerleri MS grubunda en yüksek izlenirken, uniformite bu grupta en düşüktü. Nonspesifik gliotik odaklar ile migren lezyonları arasında hiçbir histogram parametresinde anlamlı fark izlenmedi. Diğer değerlerde de gruplar arasında anlamlı fark bulunmadı (Tablo 1-2).

Tartışma-Sonuç: Bu çalışmada, FLAIR görüntülerine uygulanan histogram analizinin, MS lezyonlarını migren ilişkili ve nonspesifik gliotik beyaz cevher lezyonlarından ayırt etmedeki potansiyeli ve sınırlılıkları değerlendirilmiştir. MS plakları; yüksek ortalama, medyan, varyans ve entropi ile düşük uniformite değerleri sergileyerek belirgin yapısal heterojenite ve mikromorfolojik karmaşıklık göstermiştir. Bu bulgular, MS'in inflamasyon, demiyelinizasyon, aksonal hasar ve gliozisin farklı evrelerini aynı lezyon içinde barındırabilen heterojen histopatolojik yapısını yansıtan çalışmalarla uyumludur (1-5).

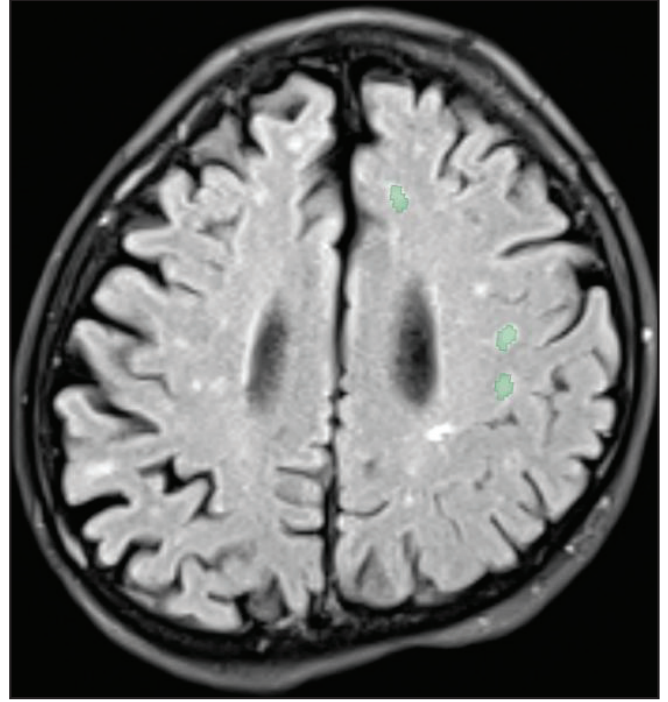
Buna karşılık, migren ilişkili beyaz cevher değişiklikleri ile nonspesifik gliotik odaklar arasında histogram parametreleri açısından anlamlı fark saptanmamıştır. Bu durum, bu lezyonların FLAIR sinyal özelliklerinin benzer olmasına bağlı olabilir. Migren ilişkili lezyonların genellikle küçük, sınırlı ve düşük dereceli yapısal değişiklikler içermesi; nonspesifik gliotik odakların ise reaktif ve kronik süreçleri yansıtan, görece homojen sinyal paternleri göstermesi, histogram tabanlı ölçümlerin bu iki grup arasında ayırım gücünü sınırlamış olabilir. Literatürde migren ilişkili ve nonspesifik gliotik beyaz cevher lezyonlarını FLAIR histogram analizleriyle karşılaştıran çalışmaların bulunmaması, çalışmamızın ayırt edici bir yönünü oluşturmaktadır.

Sonuç olarak FLAIR histogram analizi MS lezyonlarının objektif ve tekrarlanabilir nicel değerlendirilmesinde yardımcı bir yöntem olarak değerlendirilebilirken, migren ilişkili ve nonspesifik gliotik beyaz cevher lezyonlarının ayırımında tek başına sınırlı ayırt edici değere sahiptir.

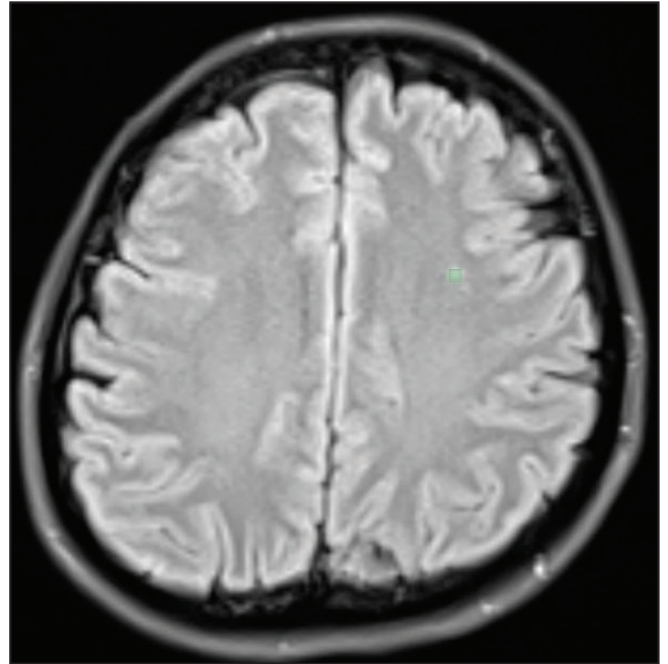
Anahtar Kelimeler: MS, Migren, Nonspesifik gliotik odak, Histogram analizi

Kaynaklar

1. Baykara M, Yıldırım M, Taşkent İ, et al. Comparison of T2W FLAIR Images of Patients with Multiple Sclerosis and Ischemic Gliosis via Histogram Analysis. J Clin Pract Res. 2023;45:248-52. doi: 10.14744/etd.2023.35306.
2. Loizou CP, Petroudi S, Seimenis I, et al. Quantitative texture analysis of brain white matter lesions derived from T2-weighted MR images in MS patients with clinically isolated syndrome. J Neuroradiol. 2015;42:99-114. doi: 10.1016/j.neurad.2014.05.006.
3. Faustino R, Lopes C, Jantarada A, et al. Neuroimaging characterization of multiple sclerosis lesions in pediatric patients: an exploratory radiomics approach. Front Neurosci. 2024;18:1294574. doi: 10.3389/fnins.2024.1294574.
4. Dehmehki J, Barker GJ, Tofts PS. Classification of disease subgroup and correlation with disease severity using magnetic resonance imaging whole-brain histograms: application to magnetization transfer ratios and multiple sclerosis. IEEE Trans Med Imaging. 2002;21:320-31. doi: 10.1109/TMI.2002.1000256.
5. Zhang Y, Zhu H, Mitchell JR, et al. T2 MRI texture analysis is a sensitive measure of tissue injury and recovery resulting from acute inflammatory lesions in multiple sclerosis. Neuroimage. 2009;47:107-11. doi: 10.1016/j.neuroimage.2009.03.075.

Resim 1. Aksiyel FLAIR MR görüntüsünde nonspesifik gliotik odakların manuel segmentasyonu

Resim 2. Aksiyel FLAIR MR görüntüsünde migren hastasına ait beyaz cevher hiperintensitelerinin manuel segmentasyonu

Pediyatrik radyoloji

PS-085

PRENATAL RENAL PELVİS GENİŞLİĞİ İLE POSTNATAL RENAL KORTİKAL SERTLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN SHEAR WAVE ELASTOGRAFI İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: PROSPEKTİF PİLOT ÇALIŞMA

Gökçen Karakaş Malkoç, Merve Solak, Evin Oğuz, Gülen Burakgazi, Fatma Beyazal Çeliker

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Radyoloji Anabilim Dalı, Rize

Giriş: Antenatal dönemde sık görülen renal pelvis dilatasyonu, genelde geçici veya fizyolojik olsa da bazen postnatal izlem gerektirebilir(1,2). Prenatal hidronefroz değerlendirilmesinde kullanılan renal pelvis anteroposterior(AP) çapa göre sınıflama, her zaman renal parankim etkilenmesini doğru yansıtmayabilir(1,2). Parankimal etkilenme erken dönemde noninvaziv yöntemlerle her zaman gösterilemez. Shear wave elastografi(SWE) doku sertliğini kantitatif olarak ölçen ultrasonografi(US) yöntemidir(4). Obstrüktif üropatilerde renal kortikal sertliğin arttığını gösteren çalışmalar vardır(3). Ancak prenatal dönemde saptanan renal pelvis dilatasyonu ile postnatal dönemde ölçülen renal kortikal sertlik arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışma sayısı sınırlıdır.

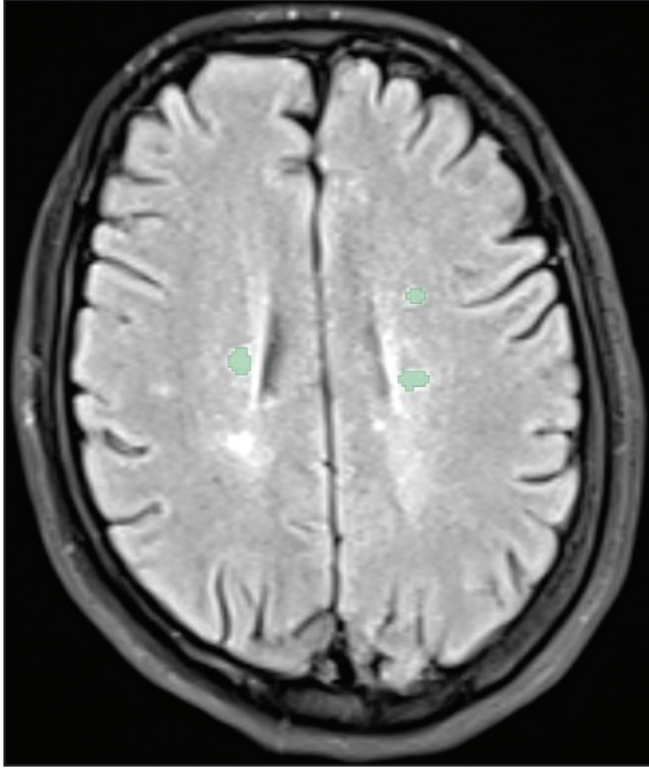
Amaç: Bu çalışmada prenatal dönemdeki renal pelvis AP çapı ile postnatal dönemde SWE ile belirlenen renal kortikal sertlik arasındaki ilişkiyi incelemek ve dilatasyon derecelerine göre elastografi değerlerini karşılaştırmak amaçlandı.

Gereç-Yöntem: Prospektif ve tek merkezli çalışmamıza yaşamın ilk yılı içinde renal US ve SWE yapılan 61 bebek dahil edildi. Çalışma grubunu prenatal US'de renal pelvis genişliği saptanan olgularla prenatal ve postnatal dönemde renal patolojisi olmayan sağlıklı kontrol olguları oluşturdu. İncelemeler Samsung RS85 cihazı ve yüksek frekanslı prob ile aynı deneyimli radyolog tarafından yapıldı. Renal pelvis AP çapı; pelvisin en geniş düzeyinde, minimal prob baskısıyla gerçekleştirilip milimetre(mm) cinsinden ölçüldü. Elastografi ölçümü bebekler prone pozisyonda, renal pelvis ve vasküler yapılardan uzak homojen görünen renal kortikal alanlardan yapıldı. İnterkuartil aralık (IQR) %30'un altında olacak şekilde kalite kontrol sağlandı.

Bulgular: Çalışmaya 61 bebek(32 erkek, 29 kız) dahil edildi; ortalama yaş 18.7 ± 34.3 hafta (4.3 ± 7.9 ay) idi. Olgular prenatal renal pelvis AP çapına göre üç gruba ayrıldı: kontrol grup ($IU < 2$ mm, $n=32$), Grup 1 ($3-4$ mm, $n=11$) ve Grup 2 (≥ 5 mm, $n=18$) (Tablo 1). Prenatal renal pelvis çapına göre gruplar arasında postnatal renal kortikal SWE değerleri açısından anlamlı fark saptandı(her iki böbrek için $p < 0.001$)(Tablo 2). Prenatal renal pelvis AP çapına göre gruplarda, postnatal renal kortikal SWE değerleri hem sağ hem sol böbrekte anlamlı farklılık gösterdi(Tablo 3). Kortikal sertlik, kontrol grubunda en düşük, Grup 1'de orta ve Grup 2'de en yüksek olup kademeli olarak artış gösterdi(her iki böbrek için $p < 0.001$). Prenatal renal pelvis AP çapı ile postnatal renal kortikal SWE değerleri arasında orta-yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı ilişki bulundu (Tablo 4). Aynı olgularda, sol böbrek SWE değerleri sağa göre hafif fakat anlamlı derecede daha yüksekti($p=0.03$). Cinsiyete göre yapılan alt grup analizinde, erkek ve kız bebekler arasında kortikal SWE değerlerinde anlamlı fark gözlenmedi($p > 0.4$). Yaş alt grup analizinde; 0-3 aylık bebeklerde dahi Grup 2 olgular, kontrol grubuna göre anlamlı olarak daha yüksek renal kortikal sertlik değerine sahipti($p < 0.01$).

Sonuç: Prenatal renal pelvis dilatasyonu, postnatal dönemde renal kortikal sertlikte anlamlı ve kademeli artışla ilişkilidir; bu da izole antenatal pelvis genişliğinin bile erken dönemde renal parankimde ölçülebilir biyomekanik değişikliklere yol açabileceğini düşündürmektedir. Tek merkezli, sınırlı örneklemli, histopatolojik korelasyonla uzun dönem sonuçları içermeyen pilot çalışmamızın kısıtlılıkları vardır. Ancak tüm ölçümlerin aynı cihaz ve deneyimli radyolog tarafından yapılması tutarlılığı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Prenatal renal pelvis dilatasyonu, Shear Wave Elastografi, Renal Pelvis AP çap

Resim 3. Aksiyel FLAIR MR görüntüsünde multipl skleroz hastasına ait periventriküler demiyelinizan plakların manuel segmentasyonu

Tablo 1. Histogram parametrelerinin gruplar arası Kruskal-Wallis ve post-hoc analizlerle karşılaştırılması

Özellik	Kruskal Wallis H	p değeri (Kruskal Wallis)	Grup 1 vs Grup 2 (p, Holm)	Grup 2 vs Grup 3 (p, Holm)	Grup 1 vs Grup 3 (p, Holm)
Ortalama	13.83	<0.001	p:0.315	p:0.002	p:0.007
Medyan	15.78	<0.001	p:0.534	<0.001	p:0.004
Varyans	17.73	<0.001	p:0.454	<0.001	p:0.005
Entropi	18.94	<0.001	p:0.208	<0.001	p:0.004
Uniformite	19.15	<0.001	p:0.129	<0.001	p:0.006
Minimum	3.58	0.167	-	-	-
Maksimum	5.43	0.066	-	-	-
Çarpıklık	3.35	0.187	-	-	-
Basıklık	1.88	0.391	-	-	-

Tablo 2. Histogram analizinde değerlendirilen parametrelerin üç grup için ortalama değerleri

Özellik	Grup 1	Grup 2	Grup 3
Ortalama	254.8	263.7	295.4
Medyan	254.7	262.3	294.6
Varyans	1083.6	894.6	1912.6
Entropi	2.33	2.22	2.71
Uniformite	0.23	0.25	0.17
Minimum	172.6	199	192.3
Maksimum	336.6	338.62	366.6
Çarpıklık	0.16	0.22	-0.28
Basıklık	2.78	2.82	4.43

Kaynaklar

- 1- Sinha A, Bagga A, Krishna A, et al. Revised guidelines on management of antenatal hydronephrosis. Indian J Nephrol. 2013;23(2):83-97. doi:10.4103/0971-4065.109403
- 2- Nguyen HT, Herndon CD, Cooper C, et al. The Society for Fetal Urology consensus statement on the evaluation and management of antenatal hydronephrosis. J Pediatr Urol. 2010;6(3):212-231. doi:10.1016/j.jpuro.2010.02.205
- 3- Göya, C., Hamidi, C., Ece, A. et al. Acoustic radiation force impulse (ARFI) elastography for detection of renal damage in children. Pediatr Radiol 45, 55–61 (2015). <https://doi.org/10.1007/s00247-014-3072-3>
- 4- Zaffanello M, Bruno C. Clinical perspective on renal elasticity quantification by acoustic radiation force impulse: Where we are and where we are going. World J Clin Urol 2015; 4(3): 100-103 [DOI: 10.5410/wjcu.v4.i3.100]

Tablo 1. Prenatal renal pelvis çapına göre grup dağılımı

Grup	Tanım	n
Kontrol	IU <2 mm	32
Grup 1	IU 3–4 mm	11
Grup 2	IU ≥5 mm	18

Tablo 2. Çalışma popülasyonunun demografik ve klinik özellikleri

Değişken	Tümü (n=61)
Yaş (hafta), ortalama ± SD	18.7 ± 34.3
Erkek / Kız, n	32 / 29
Sağ renal SWE (kPa), ortalama ± SD	19.3 ± 5.0
Sol renal SWE (kPa), ortalama ± SD	20.2 ± 7.1
Prenatal AP çapı (sağ, mm), ortalama ± SD	2.83 ± 1.56
Prenatal AP çapı (sol, mm), ortalama ± SD	2.69 ± 1.98

Tablo 3. Prenatal renal pelvis çapına göre renal kortikal SWE değerleri

Sağ böbrek	
Grup	Medyan (IQR), kPa
Kontrol	17.8 (15.2–21.1)
Grup 1	22.4 (20.3–24.1)
Grup 2	26.1 (23.5–30.4)
Sol böbrek	
Grup	Medyan (IQR), kPa
Kontrol	18.2 (15.6–21.7)
Grup 1	24.6 (21.4–27.8)
Grup 2	29.3 (25.1–34.6)
Kruskal–Wallis p < 0.001	

Tablo 4. Prenatal pelvis çapı ile elastografi arasındaki korelasyon

Korelasyon	r	p
IU sağ – SWE sağ	0.62	<0.001
IU sol – SWE sol	0.66	<0.001
r: Spearman korelasyon katsayısı, p: istatistiksel anlamlılık düzeyi.		

YAZAR DİZİNİ

A

Abbasova, Maryam 148, 181
Adaletli, İbrahim 36
Adigüzel, Mehmet 206
Akarslan, Merve 170, 187
Akdemir, Zülküf 38, 159, 161, 167, 178, 185, 198
Akdoğan, Aslı Irmak 77
Akhan, Burak Mert 69
Akın, Işıl Başara 22, 41, 44, 98
Akın, Nurettin 183
Akkaya, Mehmet Furkan 169
Akkaya, Zehra 206
Akkış, İbrahim Halil 133
Akman, Canan 152
Aksoy, Bilgenur 77
Aksoy, Direnç Özlem 66, 85
Aksoy, Süleyman Özkan 98
Aliş, Deniz 79
Altay, Canan 22, 41, 44, 98
Altay, Servet 60
Altındağ, Amed Çekdar 38, 159, 161, 178, 198
Altınok, Şeyma Nur 76
Aras, Aslı 131
Arslan, Barış Can 101
Arslan, Harun 38, 159, 161, 167, 178, 185, 198
Arslan, Merve Güneş 159, 198
Arslan, Serdar 26
Arslan, Zeliha 194
Artan, Cihat 112, 206
Arvas, Ahmet Talha 198
Asfuroğlu, Umut 51, 87
Aslan, Aydan Avdan 96
Ataş, Abdullah Enes 116
Ateş, Fatih 143, 164, 166
Ateş, Yeliz 60
Avci, Mehmet Taha 42
Aydın, Fahri 123, 199
Aydın, Hatice 68
Aylanç, Nilüfer 80, 165
Ayvaz, Hüseyin 106
Ayıldız, Hakan 54

B

Bacalan, Süleyman Serhat 156, 161, 202
Badem, Asude 51, 87
Balaban, Mehtap 206
Balci, Ali 44, 98
Balci, Pınar 98
Balkır, Hasan Hüseyin 80, 165
Banaz, Tuba 57, 58
Barlık, Funda 22, 44
Başaran, Eşref 53
Bayır, Hakan Yusuf 154
Bayır, Ömer 146
Bayraktutan, Ümmügülsüm 46
Bayramoğlu, Fatma Sibel 53
Belge, Mehmet Nuri 95
Bengi, Göksel 22
Beypınar, İsmail 142
Bilgin, Fatma Nur 66, 85
Bilgin, Ömer Talha 144
Bilici, Esra 112
Bingöl, Koray 112
Bostancı, Berçim Sarı 77
Bozbeyoğlu, Sabriye Gülçin 108
Budak, Ali 144, 146
Bulburu, İrem Bilge 60

Burakgazi, Gülen 21, 209
Büyüktoka, Raşit Eren 18

C

Can, Fatma Ezgi 77
Cansever, Aysel Türkvatan 64
Cantürk, Ali 53
Can, Yusuf 44
Cengiz, Tuba İnal 74
Cevval, Zeycan Kübra 93, 175
Ceylan, Naim 150
Cıbrıoğlu, Esin 102
Cindil, Emetullah 51, 69
Coşkun, Sevdâ 138, 142
Cömert, Meryem Elif Özbudak 69
Cömert, Sertaç Bekir 69

Ç

Çağan, Ahmet Safa 163
Çakır, Hilal Ardalı 170, 187
Çakır, İsmet Miraç 23, 186, 191
Çakır, Murteza 199
Çakır, Sinan 138, 142
Çalışkan, Şeyhmus 156
Çankaya, Bahar Yılmaz 76
Çeçen, Rıdvan 38, 161, 178, 198
Çelik, Ahmet Onur 60
Çeliker, Deniz 79
Çeliker, Fatma Beyazal 21, 148, 181, 196, 209
Çelik, Sena 135
Çelikyay, Fatih 169
Çelikyay, Ruken 169
Çetel, Ensar 174
Çetin, Ömer 108
Çıkman, Gökalep 172, 177, 203
Çıra, Kamil 88
Çırak, Salih 88
Çiçek, Esin Derin 159
Çilengir, Atilla Hikmet 19, 135, 149
Çinkoğlu, Akın 150
Çoruh, Ayşegül Gürsoy 206

D

Daltekin, Sıla Gülizar Akpınar 159
Danış, Nilay 22
Değer, Serpil Müge 41
Demir, Bahar Güngör 131, 132
Demir, Emre 169
Demirtaş, Duygu 33
Deniz, İsa 137
Doğan, Adil 55
Doğan, Bilal 108
Doğan, İffet 64
Durak, Merih Günay 98
Durmaz, Fatma 52, 156
Durmuş, Bilge 179
Dündar, İlyas 52, 202

E

Ece, Bünyamin 175, 190
Ekinci, Ali Haydar 26
Emir, Sevdâ Nur 116
Eraslan, Cenk 193
Erden, Gül Ayşe 40, 48
Erdoğan, Dilara 186, 191
Eren, Defne 175, 190
Eren, Suat 199
Ergüney, Ayşan 182
Ergüney, Ufuk 182

Ermiş, Sena İkinci 16, 44
Erol, Cengiz 16, 44
Erol, Selçuk 145
Ersoy, Berke 54
Ertürk, Şükrü Mehmet 133
Eser, Mehmet Bilgin 135, 149
Eskalen, Zeynep 206
Esmer, Cemre Karahancı 165
Eyüboğlu, İlker 174

F

Fırat, Zeynep 115
Fitöz, Suat 112

G

Gambarov, Mahammad 140
Gökçek, Özcan 157
Görmez, Ayşegül 115
Gözgeç, Elif 199
Gözükara, Çağdaş 206
Guluzade, Lala 140
Gül, Enes 204
Güler, Ezgi 47, 114, 139
Gülpınar, Ömer 48
Gümrükçü, Mahsima Gül 23, 186, 191
Gündüz, Ali Mahir 156
Güner, Gülbhanu 90
Güner, Pelin Elif 53
Güneş, Saime Turgut 57, 58
Güngör, Özlem 39
Gürbüz, Defne 126
Gürün, Enes 23
Güven, Fadime 91
Güzel, Hamza Eren 18

H

Haliloğlu, Nuray 40
Hatipoğlu, Şükrü Cem 206
Hekimsoy, İlhan 47, 114
Huseynzade, Laman 139

I

İsmayilov, Elshad 76
Işıktaş, Muhammed Emre 46
Işın, Kaan 126

İ

İsayev, Hasan 140
İsmailoğlu, Eren 131
İsmailov, Eitibar 58

K

Kabalci, Halime 72
Kahraman, Ayşe Deniz 159
Kahraman, Osman 16, 44
Kalafat, Burak 51
Kandemir, Bengisu 98
Kandemirli, Vedat Burak 133
Kandemirli, Zeynep 133
Kantarci, Mecit 63
Kanyılmaz, Mehmet 63
Kaplıanoğlu, Hatice 146
Kaplıanoğlu, Veysel 39, 74, 144, 145, 146, 157, 163, 194
Karaarslan, Ercan 79
Karabulut, Ahmet Kasım 114
Karacaoğlu, Gürsel 75, 108

Karaman, Ahmet Kürşat 26
Karamustafaoğlu, Görkem 90, 116
Karamustafaoğlu, Görkem 42
Karaoğlu, Yunus Emre 146
Karatayli, Elif Cigdem 103
Karcı, İpek Yücel 41
Kargin, Osman Aykan 36
Kaşıkçı, Merve 39
Kaya, Murat 101
Kayaoğlu, Ahmet Taha 148
Kaya, Ömer 84
Kaya, Vesile 201
Kaynar, Ece Aylin Tan 74, 144, 146
Kazanbaş, Faruk 58
Kazanbaş, Muhammed Faruk 57
Kazımoğlu, Cemal 77
Keklikoğlu, Taha Oğuz 126
Keskin, Zeynep 31, 135, 145, 158, 168, 173, 189
Kılıç, Taha Yiğid 57, 58
Kırkıcı, Barış 206
Kızıldağ, Betül 55
Kızılgöz, Volkan 72
Kızılkılıç, Osman 26
Koca, Bera 79
Koç, Ali 121
Konukoğlu, Osman 101
Koparal, Mehtap 49
Koplay, Mustafa 154
Koptay, Medine Sinem 157
Korkmaz, Bora 26
Koyun, Mustafa 190
Köklüce, Dilara Kavas 114
Köstekçi, Ezgi 112
Kulalı, Fatma 90, 116
Kumbaracı, Banu Sarsık 47, 114
Kurnaz, Müşerref Bade 128
Kurt, Mumin 74
Kurtuluş, Zeynep 152
Kutlu, Mehmet 206
Kuzucu, Hacı Önder 194

L

Lale, Recep 185, 202
Lüy, Gizem Kaymaz 121

M

Mahmutoglu, Abdullah Soydan 66
Mahmutoğlu, Abdullah Soydan 85
Malkoç, Gökçen Karakaş 21, 209
Mangal, Aytekin 39, 74, 144, 145, 146, 157
Mavituna, Seray 206
Mendi, Bökebatur Ahmet Raşit 17
Mercan, Doğuş 60
Meşe, İsmail 29, 56
Mete, Berna Dirim 135, 149
Minnet, Merve 191

N

Nalbant, Mustafa Orhan 201

O

Oğuz, Evin 21, 209
Oğuztürk, M. Enes 22
Oğuztürk, Muhammed Enes 44, 98
Oktay, Mehtap 82
Onat, Levent 183
Orhan, Özge 132
Orman, Müjgan 79

Ö

Öcal, Zeynep Ayvat 131, 132
 Önal, Ayşe Hande 96
 Önder, Hakan 126
 Öner, Serkan 132
 Özaşlamacı, Aysel 81
 Özberk, Ömer 31, 116, 135, 137, 143, 145, 158, 164, 166, 168, 171, 173, 189
 Özcan, Ayşegül Öz 131, 132
 Özdemir, Nur Betül Ünal 104, 110
 Öz, Diba Saygılı 88, 99
 Öz, Diğdem Kuru 40, 48
 Özel, Enes 52
 Özenbaş, Cemre 120, 136
 Özen, Özkan 138, 142
 Özen, Yeşim Karagöz 66, 85
 Özer, Arda 163
 Özer, Bilgen Mehpare 147
 Özer, Ceren 150
 Özer, Gözde 68
 Özgökçe, Mesut 52
 Özgörü, Furkan 145
 Özgül, Abdullah Hakan 98
 Özgül, Hakan Abdullah 22, 41
 Özgür, Eren 119
 Özkaçmaz, Sercan 52, 202
 Özkan, Ata 156
 Özkan, Erdem 190, 206
 Özkan, Selman 139
 Özkök, Serçin 57, 58
 Özoğul, Murat 119
 Özsarfati, Yasef 183
 Öztepe, Muhammet Fırat 84
 Öztürk, Cansu 39, 74, 144, 194

P

Palabıyık, Figen 201
 Panç, Kemal 135, 149
 Parlak, İbrahim 49
 Peker, Elif 71
 Petek, Şefika 159
 Pıçak, Mehmet Hakan 132
 Polat, Gökhan 76

R

Reis, Bahadır 175, 190

S

Sağtaş, Ergin 128, 182
 Salbas, Ali 19
 Samadli, Seymur 51
 Sarı, Gamze Büşra 40, 48, 71
 Savaş, Murat 66
 Selim, Merve 127
 Sentürk, Yunus Emre 25
 Seyfettin, Ayça 106
 Sezen, Melike 131
 Solak, Banu 195
 Solak, Merve 21, 209
 Söylemez, Umut Perçem Orhan 75

Ş

Şahan, Mehmet Hamdi 162
 Şahap, Seda Kaynak 112
 Şahin, Defne 63
 Şahin, İrem Sayın 206
 Şan, Mesut 22
 Şeker, Mehmet 16, 44
 Şentürk, Yunus Emre 125

Şenyurt, Mehmet Emin 152, 183
 Şirik, Mehmet 49

T

Tan, Aziz Anıl 47, 114, 139, 147
 Tan, Ece Aylin 157
 Tanışman, Özge 88, 99
 Tankut, Bengisu 149
 Tanrıverdi, Yunus 156, 167, 185, 202
 Tapan, Alper 39
 Taşdöğen, Ayşegül 102
 Tatar, Sertaç 53
 Tekinşen, Esra Yorulmaz 162
 Tekin, Zeynep Nilüfer 170, 187
 Temur, Hafize Otcu 95
 Tokgöz, Nil 69, 87
 Tonkaz, Duygu Erkal 123, 207
 Tonkaz, Mehmet 123
 Topcuoğlu, Elif Dilara 33, 127
 Tosun, Özgür 77
 Tunay, Ceren 175
 Tuncel, Celal 136
 Turgut, Ömer 198
 Turğut, Ömer 159
 Türkmen, Metin 66
 Türkmen, Nur 80
 Türkvan, Aysel 63
 Tütüncüoğlu, Berk 57, 58

U

Uçarkuş, Tuba Yücel 81, 121
 Uçar, Mehmet Fatih 152
 Ulubaba, Hilal Er 106
 Ustabaşıoğlu, Fethi Emre 60

Ü

Ünal, Sena 71
 Ünsal, Oktay 74
 Ürger, Sacide Efsun 88

V

Varlık, Ayşenur Topçu 196

Y

Yalçın, Ahmet 76
 Yamer, Mizgin 170, 187
 Yaşar, Elif 104, 110
 Yavuz, Ahmet Furkan 193
 Yayla, Yuşa 66, 85
 Yazççek, Ayşegül Akdeniz 159, 198
 Yazol, Merve 87
 Yener, Muhammed Halid 46, 76, 91
 Yerlikaya, İbrahim Halil 55
 Yeşiloğlu, Elif Öykü 125
 Yeşilyurt, Mustafa 62
 Yetkin, Duygu İmre 49
 Yıldırım, Bilge Nur 22, 44
 Yıldız, Ezgi Suat Bayraktar 77
 Yılmaz, Berkay 26, 36
 Yılmaz, Şükriye 107
 Yiğit, Hasan 179
 Yurttutan, Nursel 66
 Yücel, Belis Tozlu 54
 Yüzkan, Sabahattin 125

Z

Zengin, Ece 103